Biblioteca Polirom

Eiji Yoshikawa

Taiko

2

Polirom

Colecţia BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Eiji Yoshikawa, ***Taiko***

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37;
P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

YOSHIKAWA, EIJI
Taiko/Eiji Yoshikawa; trad. de Mihnea Columbeanu. – Iaşi: Polirom, 2007
ISBN: 978-973-46-0849-2
Vol. 2. – ISBN: 978-973-46-0851-5
I. Columbeanu, Mihnea (trad.)
821.521-31=135.1

Printed în ROMANIA

Eiji Yoshikawa

TAIKO

2

Traducere de Mihnea Columbeanu
Versiunea 3.0

POLIROM
2007

Cuprins

CARTEA A ŞASEA

AL ŞAPTELEA AN AL LUI TENSHO
1579

PERSONAJE ŞI LOCURI

SHOJUMARU, fiul lui Kuroda Kanbei
KUMATARO, vasal al lui Takenaka Hanbei
BESSHO NAGAHARU, seniorul castelului Miki
GOTO MOTOKUNI, vasal superior al lui Bessho
IKEDA SHONYU, vasal superior al clanului Oda
ANAYAMA BAISETSU, vasal superior al clanului Takeda
NISHINA NOBUMORI, fratele lui Takeda Katsuyori
SAITO TOSHIMITSU, vasal superior al clanului Akechi
YUSHO, pictor

MIKI, castelul lui Bessho Nagaharu
NIRASAKI, noua capitală a provinciei Kai
TAKATO, castelul lui Nishina Nobumori

DATORIA UNUI VASAL

Campania lui Hideyoshi în provinciile apusene, campania lui Mitsuhide din Tamba şi îndelungatul asediu al castelul Itami erau, de fapt, operele lui Nobunaga. Campania din apus şi asediul de la Itami erau încă blocate şi numai în Tamba aveau loc unele acţiuni minore. Zi de zi, din aceste trei zone veneau multe scrisori şi rapoarte. Documentele erau selecţionate de către ofiţerii de stat major şi secretarii particulari, astfel că Nobunaga nu le vedea decât pe cele mai importante.

Printre ele se afla şi o scrisoare de la Sakuma Nobumori. Nobunaga o citi şi o aruncă în lături, cu o expresie extrem de nemulţumită. Persoana care avea datoria de a aduna scrisorile aruncate era pajul de încredere al lui Nobunaga, Ranmaru. Crezând că ordinele lui Nobunaga fuseseră nesocotite, Ranmaru citi, pe furiş, scrisoarea. Nu conţinea nimic care să-l fi putut supăra pe Nobunaga. Scria astfel:

Spre surprinderea mea, Hanbei încă nu a luat nici o măsură spre a vă duce ordinele la îndeplinire. În calitate de mesager al dumneavoastră, i-am atras atenţia asupra erorii faptelor lui, informându-l că, dacă nu respectă ordinul, voi fi acuzat de neglijenţă. Cred că ordinul dumneavoastră va fi îndeplinit curând. A fost extrem de obositor pentru mine şi, cu umilinţă, apelez la mărinimia dumneavoastră în această chestiune.

Dincolo de cuvintele lui Nobumori se simţea, mai mult

decât orice altceva, încercarea de a-şi justifica greşelile. De fapt, adevăratele lui intenţii nici nu urmăreau mai mult decât atât. Ranmaru nu reuşea să desluşească alte sensuri.

Furia lui Nobunaga provocată de scrisoare şi impresia că Nobumori se schimbase nu aveau să se manifeste decât mai târziu. Până atunci, ar fi fost dificil pentru oricine altul în afară de Nobunaga să-şi înţeleagă propriile sentimente. Singurele semne privind ceea ce s-ar putea întâmpla în viitor, care n-au trecut neobservate, au fost faptul că Nobunaga nu părea revoltat de nesupunerea şi de neglijenţa lui Hanbei – nici chiar după ce primise o asemenea scrisoare de la Nobumori – şi că, după acest eveniment, chestiunea a fost ignorată. Cel puţin, el, unul, n-a mai adus vorba. Dar nu exista nici un motiv pentru ca Hanbei să fie la curent cu asemenea schimbări complicate din gândirea lui Nobunaga. Totuşi, nu Hanbei, ci Oyu şi vasalii care aveau grijă de el erau cei care considerau că trebuia să facă ceva. Încă nu se hotărâse cum să procedeze.

Trecu o lună. Prunii înfloreau la poarta principală a templului Nanzen şi în jurul chiliei lui Hanbei. Pe zi ce trecea, soarele încălzea tot mai mult, dar starea lui Hanbei nu se ameliora.

Nu putea suporta necurăţenia, aşa că, în fiecare zi, punea ca în camera de suferinţă să se mături şi, scăldându-se în lumina soarelui, în dimineţile senine, stătea pe verandă.

Sora lui îi pregătea ceaiul şi singura sa plăcere din timpul bolii era aceea de a vedea aburii înălţându-se din vas în soarele strălucitor al dimineţii.

— În dimineaţa asta ai o culoare puţin mai bună, frate, spuse veselă Oyu.

Hanbei îşi frecă obrazul cu o mână slabă.

— A venit şi la mine primăvara, se pare. E plăcut. În ultimele două-trei zile, m-am simţit destul de bine, adăugă el, cu un surâs.

Dar moralul şi culoarea i se îmbunătăţiseră, într-adevăr, mult, de câteva zile, iar Oyu simţea o plăcere nespusă privindu-l, în acea frumoasă dimineaţă. Deodată, însă, avu un sentiment de deznădejde, amintindu-şi cuvintele medicului: „Sunt foarte puţine speranţe de vindecare.” Însă nu avea de gând să se lase pradă simţămintelor. Câţi pacienţi nu-şi reveniseră, după ce doctorii îi declaraseră ca şi morţi? Îşi făgădui să-l îngrijească pe Hanbei până se însănătoşea – a-l vedea sănătos era un scop pe care-l împărtăşea cu Hideyoshi, de la care primise, în ajun, o scrisoare de încurajare din Harima.

— Dacă vei merge în ritmul ăsta, te vei putea ridica din pat la vremea când înfloresc cireşii.

— Oyu, n-am fost decât o pacoste pe capul tău, nu-i aşa?

— Ce prostii mai sunt şi astea?

Hanbei râse uşor:

— Nu ţi-am mulţumit înainte, fiindcă suntem frate şi soră, dar, în dimineaţa asta, simt, cumva, că ar trebui să spun ceva. Mă întreb dacă fiindcă mă simt mult mai bine.

— Sunt fericită să mă gândesc că s-ar putea să fie aşa.

— Au trecut deja zece ani de când am părăsit muntele Bodai.

— Timpul zboară repede. Când te uiţi în urmă, îţi dai seama că viaţa fuge ca un vis.

— De-atunci, mi-ai fost nelipsită – mie, care nu sunt mai mult decât un pustnic de munte – gătindu-mi mesele dimineaţa şi seara, având grijă de mine, pregătindu-mi chiar şi medicamentele.

— Nu, a fost doar pentru un scurt răstimp. Pe-atunci, tot spuneai că niciodată n-aveai să te însănătoşeşti. Dar, de cum te-ai făcut bine, i te-ai alăturat seniorului Hideyoshi şi ai luptat pe râul Ane, la Nagashino şi în Echizen. Pe-atunci, erai

destul de în putere, nu?

— Cred că ai dreptate. Trupul ăsta bolnav s-a ţinut destul de bine.

— Deci, dacă ai grijă de tine însuţi, cu siguranţă că şi de data asta ai să-ţi revii. Sunt hotărâtă să te văd din nou în formă.

— Nu s-ar putea spune că vreau să mor.

— N-ai să mori!

— Şi eu vreau să trăiesc mai departe. Vreau să trăiesc pentru a mă asigura că lumea asta violentă îşi va regăsi pacea. Ah, numai de-aş fi sănătos, l-aş putea ajuta pe stăpânul meu din toate puterile.

Dintr-odată, glasul lui Hanbei se posomorî.

— Dar nici un om nu poate decide cât timp va trăi. Ce pot face, în starea asta?

Privindu-l în ochi, Oyu simţi că o năpădea durerea. Oare fratele ei îi ascundea ceva?

Clopotul templului Nanzen anunţă ora amiezii. Deşi ţara era în război civil, puteau fi văzuţi oameni admirând prunii înfloriţi, iar, printre petalele care se scuturau, răsunau cântecele privighetorilor.

Primăvara aceea se arăta plăcută, dar abia începuse luna a doua. La căderea serii, când lămpile începeau să licărească rece, pe Hanbei îl apuca din nou tusea. În timpul nopţii, Oyu trebuia să se ridice de mai multe ori pentru a-i masa spatele. În apropiere erau şi alţi vasali, dar Hanbei nu voia să-i lase să se ocupe de el în felul acesta.

— Cu toţii sunt oameni care vor călări alături de mine în luptă. Nu s-ar cădea să le cer să frece spinarea unui bolnav, explica el.

În noaptea aceea, Oyu se sculă din nou, pentru a masa spatele fratelui ei. Ducându-se în bucătărie pentru a-i pregăti medicamentul, auzi dintr-odată, un zgomot dincolo de uşă, de

parcă cineva ar fi atins vechiul gard de bambus. Oyu ascultă cu atenţie. Auzi afară şuşoteli.

— Văd lumină. Stai o clipă. Trebuie să se fi trezit cineva. Glasurile se apropiau, treptat, de casă. Apoi, cineva bătu încetişor în oblonul de ploaie.

— Cine e? întrebă Oyu.

— Dumneavoastră sunteţi, doamnă Oyu? Sunt Kumataro din Kurihara. Tocmai am venit de la Itami.

— E Kumataro! îi strigă ea emoţionată lui Hanbei.

Deschise uşa bucătăriei şi văzu trei oameni stând în lumina stelelor. Kumataro întinse mâna spre găleata pe care i-o întindea Oyu. Îi chemă pe ceilalţi doi şi toţi trei se duseră la fântână.

Oyu se întrebă cine erau ceilalţi doi bărbaţi. Kumataro era vasalul pe care-l crescuseră pe muntele Kurihara. Pe vremea aceea se numea Kokuma, dar acum era un samurai tânăr şi frumos. După ce Kumataro scoase găleata şi turnă apa în cea pe care o luase de la Oyu, ceilalţi doi îşi spălară noroiul de pe mâini şi picioare şi sângele de pe mâneci.

Hanbei îi spuse să aprindă lampa în mica odaie de oaspeţi, puse nişte cărbuni aprinşi în arzător şi aşternu perne pentru musafiri, deşi era noaptea târziu.

Când Hanbei îi spuse că unul dintre însoţitorii lui Kumataro era, probabil, Kuroda Kanbei, Oyu nu-şi putu ascunde surprinderea. Kuroda era omul despre care se auziseră atât de multe zvonuri: fie că fusese luat prizonier în castelul Itami începând de anul trecut, fie că trecuse de partea inamicului şi că locuia la castel de bună voie. De obicei, Hanbei nu discuta probleme oficiale cu vasalii săi – necum secrete de o asemenea natură – aşa că nici măcar Oyu nu avea idee unde plecase Kumataro înainte de Anul Nou sau de ce lipsise atât de mult timp.

— Oyu, adu-mi haina, te rog, spuse Hanbei.

Deşi era îngrijorată din pricina lui, Oyu ştia că avea să insiste să se dea jos din pat şi să-şi primească oaspeţii, oricât de bolnav ar fi fost. Îi petrecu haina peste umeri.

După ce se pieptănă şi-şi clăti gura, Hanbei trecu în camera de primire, unde Kumataro şi ceilalţi doi musafiri se aşezaseră deja şi-l aşteptau în linişte.

Răspunse la salutările lor cu adâncă emoţie:

— A, eşti nevătămat!

Şi se aşeză, apucând mâinile lui Kanbei.

— Îmi făcusem griji.

— Nu te îngrijora din pricina mea; după cum vezi, sunt bine sănătos, răspunse Kanbei.

— Mă bucur că ai scăpat.

— Văd că ţi-am dat emoţii. Îmi pare rău.

— Oricum, cerul ne-a binecuvântat, ajutându-ne să fim, din nou, împreună. Pentru mine, e o reală bucurie.

Dar cine era celălalt om, mai vârstnic, care privea în tăcere, nedorind să tulbure emoţionanta revedere a celor doi prieteni? În sfârşit, Kanbei îl rugă să se prezinte.

— Cred că nu e prima oară când ne întâlnim, domnule. Şi eu sunt în serviciul seniorului Hideyoshi şi v-am văzut de la distanţă, de multe ori. Sunt membru al corpului ninja, care nu se amestecă prea mult cu samuraii, aşa că, s-ar putea să nu vă amintiţi de mine. Sunt nepotul lui Hachisuka Hikoemon, Watanabe Tenzo. Mă bucur foarte mult să vă cunosc.

Hanbei se bătu peste genunchi:

— Eşti Watanabe Tenzo! Am auzit multe despre dumneata. Iar acum, că ai pomenit, mi se pare că te-am mai văzut o dată sau de două ori.

Chiar atunci, Kumataro spuse:

— L-am întâlnit pe Tenzo absolut întâmplător, în temniţa castelului Itami. Pătrunsese acolo în acelaşi scop cu mine.

— Nu ştiu dacă a fost pur întâmplător sau prin voia divină, dar numai datorită faptului că ne-am întâlnit l-am putut ajuta pe seniorul Kanbei să iasă. Dacă am fi acţionat fiecare pe cont propriu, probabil că ar fi fost ucis în cursul tentativei de evadare, spuse Tenzo, zâmbind.

Tenzo ajunsese la castelul Itami pentru că şi Hideyoshi încercase să organizeze fuga lui Kanbei. La început, Hideyoshi trimisese un mesager pentru a-i cere lui Araki Murashige eliberarea lui Kanbei, iar, mai târziu, trimisese un preot buddhist în care Murashige avea încredere, în acelaşi scop. Folosise toate mijloacele pe care le avea la dispoziţie, dar Murashige refuzase, cu încăpăţânare, să-i dea drumul lui Kanbei. În ultimă instanţă, Hideyoshi îi ordonase lui Tenzo să-l scoată pe Kanbei din închisoare.

Tenzo pătrunsese în castel, iar ocazia de a-l salva pe Kanbei venise de la sine. În castel avea loc o sărbătorire oarecare, astfel că toată familia şi toţi vasalii lui Araki Murashige se aflau în sala principală, în timp ce toţi soldaţii fuseseră trataţi cu sake. Norocul făcuse să fie o noapte întunecoasă, fără lună şi fără vânt. Tenzo ştia că era momentul să acţioneze decisiv. După ce fusese în recunoaşterea terenului, începu să cerceteze zona de sub fort, când văzu pe altcineva spionând puşcăria, un om care nu arăta ca un gardian. De fapt, probabil că individul se strecurase în castel la fel ca el. Celălalt se prezentă ca fiind vasalul lui Takenaka Hanbei, Kumataro.

— Sunt un trimis al seniorului Hideyoshi, răspunse Tenzo.

Cu acest schimb de replici, au ştiut că veniseră în aceeaşi misiune. Acţionând împreună, au spart fereastra temniţei şi l-au ajutat pe Kanbei să evadeze. La adăpostul întunericului, au trecut peste meterezele castelului, au luat o bărcuţă de la vana şanţului de apărare şi au fugit.

După ce ascultă toate împrejurările amănunţite ale dificultăţilor prin care trecuseră, Hanbei se întoarse spre

Kumataro şi-i spuse:

— Eram îngrijorat că te trimisesem într-o misiune imposibilă şi mi-am dat seama că aveai doar una sau două din zece şanse de succes. Aici trebuie negreşit să fie mâna cerului. Dar ce s-a întâmplat în zilele următoare? Şi cum aţi reuşit să ajungeţi până aici?

Kumataro îngenunche respectuos, aparent, fără nici un strop de mândrie pentru că făcuse ceva vrednic de laudă.

— Ne-a fost puţin cam greu să ieşim din castel, dar adevăratele probleme au început după aceea. Forţele clanului Araki erau postate la palisadele de lemn, ici şi colo, aşa că ne-au înconjurat de mai multe ori şi, câteodată, am fost despărţiţi unii de alţii, în mijlocul săbiilor şi al lăncilor inamice. Într-un târziu, am reuşit să ne croim drum, dar, în timpul uneia dintre încăierări, seniorul Kanbei a fost rănit de sabie la genunchiul stâng, iar aceasta ne-a împiedicat să ajungem prea departe. Până la urmă, am fost nevoiţi să ne culcăm într-un hambar. Am călătorit noaptea, iar în timpul zilei am dormit în capelele de pe drum. În sfârşit, am reuşit să ajungem la Kyoto.

Kanbei continuă povestirea:

— Dacă am fi reuşit să ne refugiem la trupele Oda care înconjurau castelul, am fi scăpat mai uşor. Conform celor auzite în castel, însă, Araki Murashige a dat de înţeles că seniorul Nobunaga începuse să mă suspecteze. Le-a spus oamenilor că ar trebui să trec de partea lor, având în vedere ce fel de om e Nobunaga, dar am zâmbit la auzul acestei şicane.

Surâse trist, forţat, iar Hanbei încuviinţă tăcut, din cap.

La vremea când toate întrebările şi povestirile se sfârşiră, cerul nopţii începuse să pălească. Oyu pregătea supa în bucătărie.

Oamenii erau obosiţi după ce stătuseră de vorbă toată noaptea, aşa că luară micul dejun şi traseră un pui de somn. Când se treziră, se aşezară din nou la discuţii.

— Că tot veni vorba, îi spuse Hanbei lui Kanbei, ştiu că e teribil de neaşteptat, dar mă gândeam ca azi să plec în provincia mea natală, Mino, iar de-acolo, să mă duc la Azuchi pentru a-l vizita pe seniorul Nobunaga. Întrucât îi voi spune Domniei Sale povestea voastră, vă propun să mergeţi direct în Harima.

— Desigur, nu vreau să lenevesc nici o zi, spuse Kanbei, dar apoi privi, cu îndoială, chipul lui Hanbei. Eşti încă bolnav şi mă întreb cum îţi va afecta sănătatea o călătorie neaşteptată.

— Oricum plănuiam ca azi să mă scol. Dacă mă las învins de boală, nu se va mai sfârşi şi, de-o vreme-ncoace, mă simt mult mai bine.

— Dar e important să te vindeci complet. Nu ştiu ce fel de treburi presante ai, dar n-ai putea să mai amâni puţin, să te mai odihneşti aici? îl întrebă Kanbei.

— M-am rugat să mă însănătoşesc mai repede, odată cu venirea noului an, şi am avut mare grijă de mine. Acum, când sunt sigur că sunteţi cu toţii bine, nu mai am nici o teamă în privinţa asta. În acelaşi timp, am comis o crimă pentru care trebuie să-mi primesc pedeapsa la Azuchi, iar azi e o zi potrivită ca să părăsesc patul de suferinţă şi să-mi iau rămas bun.

— O crimă pentru care trebuie să-ţi primeşti pedeapsa la Azuchi? Abia acum, Hanbei îi spuse, pentru prima oară, lui Kanbei, cum nesocotise ordinele lui Nobunaga, timp de peste un an.

Kanbei fu şocat. Că Nobunaga se îndoise de el, era una. Dar să ordone decapitarea lui Shojumaru era un lucru pe care nu

şi-l putea imagina nici măcar pe departe.

— Aşa a fost? gemu Kanbei.

Dintr-odată, îl privea pe Nobunaga numai cu răceală şi dezolare. Riscase atât de mult: intrase singur în castelul Itami, fusese întemniţat, scăpase de moarte ca prin urechile acului – şi, în cele din urmă, pentru cine lucra? În acelaşi timp, nu se putea abţine să nu verse lacrimi pentru nemăsurata afecţiune a lui Hideyoshi şi pentru prietenia lui Hanbei.

— Îţi sunt foarte recunoscător, dar de ce a trebuit să faci asta pentru fiul meu? Dacă aşa e situaţia, atunci e cazul să mă duc la Azuchi ca să dau explicaţii.

— Nu, crima de nesupunere a fost a mea. Singura cerere pe care ţi-o fac e să te duci la seniorul Hideyoshi, în Harima. Mă îndoiesc că voi mai sta mult timp în lumea asta, fie că sunt găsit vinovat sau nevinovat. Aş dori să pleci în Harima cât mai curând cu putinţă.

Hanbei se prosternă în faţa prietenului său, rugător. Avea hotărârea proprie omului bolnav. Mai mult, era Hanbei, un om căruia nu-i lipsea puterea de judecată matură; odată ce vorbea, nu mai revenea asupra hotărârilor pe care le luase.

În ziua aceea, cei doi prieteni se despărţiră, unul pornind spre răsărit, celălalt către apus. Kanbei se ducea la campania din Harima, însoţit de Watanabe Tenzo. Hanbei se îndrepta spre Mino, întovărăşit numai de Kumataro.

Când Oyu îşi conduse fratele până la poarta templului Nanzen, avea lacrimi în ochi, căci o măcina gândul că s-ar putea să nu se mai întoarcă. Preoţii încercau s-o mângâie, spunându-i că durerea ei avea să fie trecătoare, ca toate lucrurile, dar, în cele din urmă, fură nevoiţi s-o ducă aproape în braţe înapoi, pe poarta principală.

Era foarte posibil ca şi pe Hanbei să-l muncească aceleaşi gânduri. Ba nu, se vedea limpede că tristeţea lui era şi mai intensă. În şaua calului, pe când se apropia de un urcuş,

trupul i se clătina.

Deodată, Hanbei trase de căpăstru, ca şi cum tocmai şi-ar fi amintit ceva.

— Kumataro, spuse el, mai aveam ceva de comunicat şi am uitat. Voi scrie un răvaş şi aş dori să alergi înapoi şi să i-l dai lui Oyu.

Şi, scoţând o foaie de hârtie, mâzgăli ceva şi i-o dădu lui Kumataro.

— Eu merg înainte încet, ca să mă ajungi din urmă. Kumataro luă scrisoarea, se aplecă respectuos şi o luă la goană, spre templu.

„Am făcut greşeli,” îşi spuse Hanbei, cu tristeţe, în timp ce privea, pentru ultima oară, spre templul Nanzen. „Nu regret cu nimic drumul pe care am apucat-o, dar pentru sora mea...” îşi lăsă calul să meargă la pas, în voie.

Drumul samuraiului e cel drept; şi, după ce coborâse de pe muntele Kurihara, Hanbei nu se mai abătuse de pe acest drum. Nici nu avea ce să regrete, fie şi de-ar fi fost ca viaţa să i se sfârşească în chiar acea zi. Dar ceea ce-l îndurera cel mai mult era faptul că Oyu devenise ibovnica lui Hideyoshi. Ca frate al ei, simţea încontinuu mustrări de conştiinţă. La urma urmei, Oyu fusese cu el în momentul crucial când îşi alesese propriul ei drum. Vina era a lui, nu a surorii sale. Îşi făcea griji, în secret, pentru anii îndelungaţi care o aşteptau pe Oyu, după moartea lui.

Era ghinionul unei femei că fericirea ei nu dura toată viaţa. Îl îndurera îndeosebi sentimentul că întinase albeaţa pură a Căii Samurailor – Cale care se baza pe moarte. De câte ori nu bombănise în sinea lui privitor la această chestiune, gândindu-se că ar fi trebuit să-i prezinte scuze lui Hideyoshi şi să renunţe la îndatoririle de vasal sau să se elibereze de chinurile pentru sora lui în faţa acesteia, cerându-i să trăiască în sihăstrie? Dar niciodată nu i se oferise ocazia.

Se angaja într-o călătorie din care n-avea să se mai

întoarcă niciodată şi, evident, simţea că trebuia să-i spună ceva despre acest lucru lui Oyu. Nu putuse spune nimic când ea stătuse, cu atâta gingăşie, în faţa lui, dar acum, eventual, îi putea scrie câteva versuri, pe care sora lui avea să le înţeleagă mai sigur. După dispariţia lui, sub pretextul de a ţine doliu, s-ar fi putut desprinde din mulţimea de femei care se înghesuiau în jurul dormitorului lui Hideyoshi, ca florile de viţă la poartă.

Când ajunse la moşia sa din Mino, Hanbei îşi petrecu ziua rugându-se la mormântul strămoşilor săi, după care făcu o scurtă vizită pe muntele Bodai. Nu mai fusese acolo de mult, însă n-avea să cedeze dorinţei de a zăbovi.

A doua zi dimineaţă, la răsăritul soarelui, îşi aranjă repede părul şi încălzi apa pentru baie.

— Cheamă-l pe Ito Hanemon, ordonă el.

Cântecul privighetorii se auzea adesea, atât pe câmpiile din jurul muntelui Bodai, cât şi în copacii din incinta castelului.

— Sunt la dispoziţia dumneavoastră, stăpâne.

Cu uşile glisante de hârtie în spate, un samurai voinic se înclină adânc. Ito era păzitorul lui Shojumaru.

— Hanemon? Intră. Eşti singurul cu care am discutat vreodată în amănunt problema asta, dar a sosit, în sfârşit, ziua când Shojumaru trebuie să meargă la Azuchi. Vom pleca astăzi. Ştiu că e foarte neaşteptat, dar te rog să-i informezi pe servitori şi să-i pui să înceapă imediat pregătirile de plecare.

Hanemon înţelegea foarte bine deznădejdea stăpânului său, iar de pe chip îi dispăru, dintr-odată, orice culoare.

— Atunci, viaţa domnişorului Shojumaru este…

Hanbei observă că bătrânul tremura şi, ca să-l liniştească, îi spuse zâmbind:

— Nu, nu va fi decapitat. Voi potoli furia seniorului Nobunaga, fie şi cu preţul propriei mele vieţi. De îndată ce a fost eliberat din Itami, tatăl lui Shojumaru s-a dus în

campania din Harima, arătându-şi astfel, fără cuvinte, nevinovăţia. Acum, nu mai rămâne decât crima mea de a fi încălcat ordinele stăpânului.

Hanemon se retrase tăcut şi intră în camera lui Shojumaru. Apropiindu-se, auzi sunetul vesel al vocii copilului, care bătea într-o tamburină. Shojumaru era tratat atât de bine de către clanul Takenaka, încât greu ai fi crezut că-i fusese dat în grijă ca ostatic.

Astfel, când păzitorii săi, care cunoşteau foarte puţin adevărata situaţie a copilului, auziră că trebuia să se pregătească de drum, se temură pentru viaţa lui Shojumaru.

Hanemon se strădui să-i încurajeze:

— Nu aveţi de ce vă teme. Dacă domnişorul Shojumaru pleacă la Azuchi, aveţi încredere în spiritul de dreptate al seniorului Hanbei. Cred că trebuie să lăsăm totul în seama lui.

Shojumaru nu ştia nimic despre cele ce se întâmplau şi continua să se joace încântat, bătând tamburina şi dansând. Cu toate că era ostatic, avea tăria de caracter a tatălui său şi antrenamentul robust al samurailor. Nu era sub nici o formă un copil timid.

— Ce-a spus Hanemon? întrebă Shojumaru, lăsând toba jos. Când văzu chipul paznicului, copilul păru să-şi dea seama că se întâmplase ceva şi deveni îngrijorat.

— Nu e nici un motiv de spaimă, răspunse unul dintre păzitori. Dar trebuie să ne pregătim degrabă pentru o călătorie până la Azuchi.

— Cine pleacă?

— Dumneavoastră, domnişorule Shojumaru.

— Mă duc şi eu? La Azuchi?

Paznicii întoarseră capetele, pentru ca băiatul să nu le vadă lacrimile. De îndată ce le auzi cuvintele, Shojumaru sări în sus, bătând din palme:

— Chiar? Ce minunăţie!

Şi alergă în camera lui.

— Mă duc la Azuchi! Au spus că plec într-o călătorie cu seniorul Hanbei! Gata cu dansul şi cu bătutul tobei. Opriţi-vă!

Apoi, întrebă cu glas sonor:

— Hainele astea sunt potrivite?

Ito intră şi răspunse:

— Domnia Sa vă aminteşte să faceţi baie şi să vă aranjaţi frumos părul.

Paznicii îl conduseră pe Shojumaru la baie, îl băgară în covată şi-l spălară pe cap. Dar, când începură să-l îmbrace pentru drum, văzură că atât rufăria de corp, cât şi kimonoul pregătit pentru el erau din cea mai pură mătase albă – veşmintele morţii.

Valeţii lui Shojumaru se gândiră imediat că Ito minţise ca să-l consoleze şi că băiatului avea să i se taie capul în faţa lui Nobunaga. Începură din nou să plângă, dar Shojumaru nu le dădu absolut nici o atenţie şi luă pe el kimonoul alb, o manta din brocart roşu cu blazon şi o fustă de mătase chinezească. Îmbrăcat în aceste straie elegante şi încadrat de doi însoţitori, fu condus în camera lui Hanbei.

Bine dispus, Shojumaru nu luă în seamă feţele scăldate în lacrimi ale ajutoarelor.

— Păi, atunci, să mergem! îl zori el din nou pe Hanbei.

În sfârşit, Hanbei se ridică şi le spuse vasalilor:

— Vă rog ca după să aveţi grijă de toate.

Mai târziu, gândindu-se la această cerere, avură impresia că toate intenţiile lui se concentrau doar în cuvintele „după”.

* * *

În urma bătăliei de pe râul Ane, Nobunaga îi acordase lui Hanbei o audienţă. Cu acea ocazie, seniorul spusese: „Am auzit de la Hideyoshi că te priveşte nu numai ca pe vasalul

lui, ci şi ca pe un maestru. Aş vrea să ştii că nici eu nu gândesc altfel.”

După aceea, ori de câte ori Hanbei cerea audienţă sau venea numai la Azuchi, Nobunaga îl tratase întotdeauna ca şi cum ar fi fost unul dintre vasalii săi direcţi.

Acum, Hanbei urca spre castelul Azuchi, aducându-l cu el pe fiul lui Kanbei, Shojumaru. Din cauza bolii, oboseala i se citea pe faţă dar, îmbrăcat în cele mai bune haine, mergea, pas cu pas, într-o atitudine demnă, intrând în turnul unde stătea Nobunaga. Nobunaga fusese anunţat seara trecută despre sosirea lor şi îi aştepta.

— Te văd atât de rar, spuse el plin de voie bună, de cum îl văzu pe Hanbei. Mă bucur că ai venit. Vino mai aproape. Ai permisiunea să iei o pernă. Cineva să-i dea lui Hanbei ceva pe care să se aşeze.

Manifestând o atenţie cu totul ieşită din comun, continuă să-i vorbească lui Hanbei, care rămăsese prosternat cu profund respect, la distanţă:

— Acum te simţi mai bine? Îmi închipui că eşti epuizat, atât fizic cât şi psihic, de lunga campanie din Harima. Doctorul meu spune că ar fi periculos să te trimit chiar acum pe câmpul de luptă. A spus că mai ai nevoie de cel puţin un an-doi de odihnă totală.

În ultimii doi-trei ani, rareori se întâmplase ca Nobunaga să folosească asemenea cuvinte blânde când vorbea cu un supus. Hanbei simţea în inimă o anume dezorientare, care nu era nici fericire, nici mâhnire.

— Nu merit o asemenea înţelegere, stăpâne. Plecând pe câmpul de luptă, mă îmbolnăvesc; întorcându-mă, nu fac altceva decât să beneficiez de mărinimoasele dumneavoastră favoruri. Nu sunt decât un om bolnav, care nu a făcut nimic de folos.

— Nu, nu! Voi intra în mare dificultate, dacă nu ai grijă de

tine. Primul lucru la care trebuie să ne gândim este să nu-l descurajăm pe Hideyoshi.

— Vă rog, nu spuneţi asemenea lucruri, stăpâne, mă faceţi să roşesc, spuse Hanbei. Iniţial, motivul pentru care am îndrăznit să vin, cerându-vă o audienţă, a fost acela că, anul trecut, Sakuma Nobumori mi-a transmis ordinele dumneavoastră cu privire la execuţia lui Shojumaru. Dar, până acum...

— Stai o clipă, îl întrerupse Nobunaga; ignorându-l un moment pe Hanbei, îl privi pe copilul îngenuncheat lângă el. Acesta e Shojumaru?

— Da, stăpâne.

— Hm, înţeleg. Seamănă cu tatăl lui şi pare puţin altfel decât ceilalţi copii. Este un tânăr promiţător. Ar trebui să te porţi frumos cu acest băiat, Hanbei.

— Bine, şi atunci, cum rămâne cu trimiterea capului său? îl privi Hanbei fix, încordat, pe Nobunaga.

Dacă seniorul insista să i se taie capul copilului, era hotărât să-şi rişte viaţa contrazicându-şi stăpânul. Dar, încă de la începutul audienţei, nu aceasta păruse să fie intenţia lui Nobunaga, începu el acum să-şi dea seama.

Simţind privirea directă a lui Hanbei, Nobunaga izbucni, dintr-o dată, în râs şi vorbi ca şi cum nu şi-ar mai fi putut ascunde propria neghiobie.

— Uită toate astea. Eu însumi am regretat acel ordin, aproape imediat ce-l dădusem. De fel, sunt un om foarte bănuitor. A fost o situaţie penibilă, atât pentru Hideyoshi, cât şi pentru Kanbei. Dar înţeleptul Hanbei a rezistat ordinelor mele şi nu a ucis copilul. De fapt, când am auzit cum trataseşi problema, am fost uşurat. Cum aş putea să te învinuiesc? Vina e a mea. Iartă-mă, nu m-am purtat deloc bine.

Nobunaga nu înclină capul, nici nu se aplecă până la

pământ, dar arăta de parcă ar fi vrut să schimbe cât mai repede subiectul.

Hanbei, însă, nu se mulţumi atât de uşor cu iertarea lui Nobunaga. Seniorul spusese să dea uitării chestiunea, s-o lase să curgă în trecut, dar expresia lui Hanbei nu înfăţişa nici un dram de bucurie.

— Faptul că v-am încălcat ordinul s-ar putea reflecta asupra autorităţii dumneavoastră într-un moment ulterior. Dacă aţi cruţat capul lui Shojumaru datorită nevinovăţiei şi meritelor lui Kanbei, permiteţi-i acestui tânăr să se dovedească vrednic de mila dumneavoastră. De asemenea, nu mi-aţi putea face un favor mai mare, stăpâne, decât să-mi porunciţi o faptă meritorie pentru a-mi ispăşi crima de a vă fi nesocotit ordinul.

Hanbei vorbea ca şi cum şi-ar fi deschis inima, prosternându-se, încă o dată, la podea, în aşteptarea bunăvoinţei lui Nobunaga. Acest lucru îl dorise Nobunaga de la bun început.

După ce primi, din nou, iertarea stăpânului său, Hanbei îi spuse în şoaptă lui Shojumaru să-i mulţumească politicos lui Nobunaga. Apoi, se întoarse din nou spre senior:

— S-ar putea ca acum să fie ultima oară când noi doi ne întâlnim în această viaţă. Mă rog să învingeţi mereu în război.

— Ciudate lucruri spui, nu-i aşa? Înseamnă că iarăşi îmi vei nesocoti ordinele? insistă Nobunaga să afle sensul vorbelor lui Hanbei.

— Niciodată, clătină Hanbei din cap, coborând privirea spre Shojumaru. Vă rog să priviţi felul cum e îmbrăcat acest copil. Pleacă de aici pentru a lupta în campania din Harima, alături de Kanbei. Este hotărât să se distingă în bătălie, cu nimic mai prejos decât tatăl său, gata, în chip curajos, să lase totul în seama destinului.

— Cum? Vrea să plece pe câmpul de luptă?

— Kanbei este un războinic vestit, iar Shojumaru e fiul lui. Rugămintea mea este să-l încurajaţi în prima lui campanie. Ar fi o mare binecuvântare dacă i-aţi spune să facă faţă în mod bărbătesc.

— Dar tu?

— Bolnav fiind, mă îndoiesc că aş putea spori prea mult puterea oamenilor noştri, dar cred că este momentul potrivit pentru a-l însoţi pe Shojumaru în campanie.

— Te simţi bine? Cum stai cu sănătatea?

— M-am născut samurai şi ar fi un chin să mor, în linişte, în patul meu. Când îi vine vremea, omul nu poate face nimic.

— Bine, atunci du-te cu binecuvântarea mea şi-i urez şi lui Shojumaru succes în prima lui campanie.

Nobunaga îi făcu băiatului semn din ochi să se apropie şi-i dărui o sabie scurtă, făurită de un armurier vestit. Apoi, îi ordonă unui vasal să aducă sake şi băură împreună.

MOŞTENIREA LUI HANBEI

Nimeni nu ar fi putut să prevadă că Bessho Nagaharu avea să reziste atât de mult în castelul Miki. Castelul era sub stare de asediu de trei ani, iar de peste şase luni trupele lui Hideyoshi îl ţineau într-o blocadă completă. Ce mâncau ocupanţii săi? Cum reuşeau să supravieţuiască?

Trupele lui Hideyoshi erau uimite de fiecare dată când vedeau cât de activi şi cât de voioşi erau cei din castel. Era vreun miracol? Uneori, li se părea că supravieţuirea inamicului era aproape supranaturală. Trupele atacatoare pierdeau războiul de rezistenţă. Se părea că, oricât ar fi lovit, izbit, bruscat sau sufocat inamicul, acesta continua să mişte.

Garnizoana de trei mii cinci sute de oameni avea căile de aprovizionare tăiate şi accesul la apă blocat. Ar fi trebuit să ajungă în culmea foametei încă de pe la începutul lunii întâi, dar, la sfârşitul lunii, castelul încă nu căzuse. Acum, tocmai începea luna a treia.

Hideyoshi vedea oboseala trupelor, dar se străduia să-şi ascundă îngrijorarea. Barba rară de pe obraji şi ochii duşi în fundul capului erau semne clare ale neliniştii şi oboselii pricinuite de îndelungatul asediu.

„Mi-am greşit calculele”, înţelese Hideyoshi. „Ştiam că aveau să reziste, dar nici o clipă nu m-am gândit că putea să dureze atât de mult.” Învăţase lecţia care spune că războiul nu e doar o problemă de numere şi de avantaje logistice.

Moralul oamenilor din castel se îmbunătăţise chiar; nu se zărea nici cel mai mic semn că ar fi putut capitula. Desigur, puteau duce lipsă de hrană. Soldaţii asediaţi îşi devoraseră, probabil, vacile şi caii, chiar şi rădăcini de copaci şi iarbă. Toate lucrurile despre care Hideyoshi crezuse că aveau să ducă la căderea castelului nu făceau decât să întărească moralul şi unitatea apărătorilor.

În luna a cincea, începu anotimpul ploios. Se aflau într-o regiune montană a provinciilor apusene, aşa că, pe lângă nenorocirea ploii continue, drumurile se transformau în cascade, iar şanţurile de apărare goale dădeau pe dinafară de apă noroioasă. Acum, când oamenii alunecau prin noroi în timp ce urcau şi coborau muntele, asediul – care păruse cel puţin să aibă un oarecare efect – era preschimbat din nou într-o remiză, de către forţele naturii.

Kuroda Kanbei, al cărui genunchi – rănit în timpul evadării din castelul Itami – nu se vindecase complet, inspecta primele linii, dintr-o lectică. Zâmbea forţat la gândul că, probabil, avea să şchiopăteze tot restul vieţii.

Când Hanbei asista la eforturile prietenului său, uita de propriile lui suferinţe şi-şi aborda, cu şi mai multă îndârjire, propria sarcină asiduă. Hideyoshi avea un stat major ciudat, într-adevăr. Nici unul dintre cei doi generali principali ai săi, pe care-i preţuia ca pe o pereche de nestemate strălucitoare, nu stătea bine cu sănătatea. Unul era bolnav cronic; celălalt trebuia să dirijeze luptele din lectică.

Dar ajutorul considerabil pe care acei doi oameni i-l dădeau lui Hideyoshi le depăşea posibilităţile. Ori de câte ori le privea figurile tragice, nu putea să nu fie mişcat până la lacrimi de nişte emoţii sublime. În acele momente, statul său major de campanie era unit trup şi suflet. Numai datorită acestui lucru, moralul trupelor nu şovăia. Durase cel puţin un an, dar acum rezistenţa castelului Miki începea să slăbească. Dacă statul major al trupelor asediatoare nu ar fi avut acel centru

indestructibil, castelul Miki ar fi putut să nu cedeze niciodată. Atunci, flota clanului Mori ar fi putut penetra prin încercuirea de trupe, aducând provizii sau armata ar fi trecut munţii şi, acţionând împreună cu soldaţii din castel, ar fi zdrobit forţele atacante. Iar numele lui Hideyoshi şi-ar fi cunoscut sfârşitul chiar atunci. Cu un asemenea spirit, existau momente când până şi Hideyoshi se simţea depăşit de spiritul iute şi de inventivitatea lui Kanbei şi, parte în glumă, îşi exprima admiraţia numindu-l pe Kanbei „şchiopul ăla afurisit”. Dar era clar că, în adâncul sufletului, simţea un adânc respect faţă de acel om, pe care se baza atât de mult.

Anotimpul ploios se sfârşise de mult, căldura arzătoare a verii trecuse şi sosise răcoarea toamnei, odată cu începutul lunii a opta. Dintr-odată, boala lui Hanbei începu să se înrăutăţească şi, de astă dată, se părea că niciodată n-avea să mai pună armura pe trupul său suferind.

„Ah, oare mă abandonează şi cerul, în cele din urmă?” se lamenta Hideyoshi. „Hanbei e prea tânăr şi deosebit ca să moară. Nu-i poate acorda soarta mai mult timp?”

Se închisese în coliba unde zăcea Hanbei, stând cu prietenul său bolnav zi şi noapte, dar, în seara aceea, când el fu chemat la alte treburi importante, starea lui Hanbei părea să se agraveze cu fiecare oră ce trecea. Fortăreţele inamice de la Takano şi muntele Hachiman erau învăluite în ceaţa înserării. Odată cu apropierea nopţii, prin munţi răsunau împuşcături.

„Iarăşi trebuie să fie şchiopul ăla afurisit!” îşi spuse Hideyoshi. „N-ar trebui să se ducă atât de departe spre liniile inamice.”

Hideyoshi îşi făcea griji din pricina lui Kanbei, care forţase înaintarea spre inamic, dar încă nu se întorsese. Auzi apropiindu-se paşi grăbiţi, care se opriră lângă el. Când privi în jur, cineva se prosterna la pământ, în lacrimi.

— Shojumaru?

După ce sosise la tabăra de pe muntele Hirai, Shojumaru intrase în luptă de mai multe ori. În scurt timp, se transformase într-un adult cu suflet aspru. Cam cu o săptămână în urmă, când starea lui Hanbei începuse să se înrăutăţească fulgerător, Hideyoshi îi ordonase lui Shojumaru să-l vegheze pe Hanbei.

— Sunt sigur că pacientul ar fi mai mulţumit să te aibă pe tine la căpătâiul patului decât pe oricine altcineva. Aş dori să stau eu acolo, îngrijindu-l personal, dar mă tem că, dacă-şi face griji să nu mă deranjeze, starea i se va înrăutăţi şi mai mult.

Pentru Shojumaru, Hanbei era atât profesor, cât şi un al doilea tată. Îl servea acum pe Hanbei zi şi noapte, fără a-şi mai scoate armura, canalizându-şi toate energiile spre a pregăti medicamentele acelui om şi a-i satisface toate necesităţile. Şi astfel, Shojumaru venise în fugă şi se prosternase la pământ, înlăcrimat. Intuitiv, Hideyoshi avu senzaţia că primise o lovitură în piept.

— De ce plângi, Shojumaru? îl dojeni el.

— Vă rog să mă iertaţi, se şterse la ochi Shojumaru. Seniorul Hanbei este prea slăbit ca să mai vorbească; s-ar putea să n-o mai ducă până la miezul nopţii. Dacă vă sacrificaţi puţin timp din luptă, n-aţi putea veni pentru câteva momente?

— E în pragul morţii?

— M-Mă tem că da.

— Aşa spune doctorul?

— Da. Seniorul Hanbei mi-a ordonat, cu stricteţe, să nu vă spun, nici dumneavoastră şi nici altcuiva din tabără, despre starea lui, dar medicul şi vasalii seniorului Hanbei au spus că plecarea lui de pe această lume e iminentă şi că ar fi mai bine să vă informez.

Hideyoshi se resemnase deja.

— Shojumaru, vrei să stai puţin aici, în locul meu? Cred că tatăl tău se va retrage curând de pe câmpul de luptă din Takano.

— Tatăl meu luptă la Takano?

— Dirijează totul din lectica lui, ca de obicei.

— Atunci, n-aş putea pleca la Takano, să conduc eu luptele în locul tatei şi să-i spun să meargă la patul de suferinţă al seniorului Hanbei?

— Vorbele acestea îţi fac cinste! Du-te, dacă ai un asemenea curaj.

— Atâta vreme cât seniorul Hanbei încă mai respiră, tatăl meu va dori să fie cu el. N-o spune, dar sunt sigur că şi seniorul Hanbei vrea să-l vadă pe tatăl meu, spuse cu eleganţă Shojumaru şi, luând o lance care părea mult prea mare pentru el, se repezi spre poalele colinelor.

Hideyoshi porni în direcţia opusă, mărind, treptat, pasul. Dintr-o colibă, se revărsa lumina unei lămpi. Era cea în care locuia Takenaka Hanbei şi, chiar în acel moment, acoperişul începu să strălucească palid, în lumina lunii. Medicul pe care-l trimisese Hideyoshi era lângă pat, împreună cu vasalii lui Hanbei. Coliba era abia închegată dintr-un gard de lemn, dar, peste rogojinile de stuf, fuseseră aşternute cuverturi albe şi, într-un colţ, stătea un paravan pliant.

— Hanbei, mă auzi? Eu sunt, Hideyoshi. Cum te simţi?

Hideyoshi se aşeză încet lângă prietenul său, privind chipul de pe pernă. Poate din cauza întunericului, faţa lui Hanbei era translucidă ca un giuvaer. Nu-ţi puteai stăpâni lacrimile, văzând că un om putuse slăbi atât de mult. Lui Hideyoshi, asta îi frângea inima; îl durea chiar şi să-l privească pe bolnav.

— Doctore, cum e?

Medicul nu putu spune nimic. Răspunsul său tăcut însemna că nu era decât o chestiune de timp, dar Hideyoshi dorea

nespus să audă că mai puteau exista speranţe.

Bolnavul îşi mişcă încet mâna. Părea să fi auzit glasul lui Hideyoshi şi, abia deschizând ochii, încercă să-i spună ceva unui valet, care răspunse:

— Domnia Sa a fost atât de bun să vină în vizită la dumneavoastră... să vă stea la căpătâiul patului...

Hanbei dădu din cap, deşi părea să se agite din cine ştie ce motiv. Îi indică omului să-l ajute să se ridice.

— Ce credeţi? se interesă un ajutor, privindu-l pe doctor. Medicul nu putu răspunde. Hideyoshi înţelese ce dorea Hanbei.

— Ce e? Vrei să te ridici? De ce nu rămâi în pat? îl întrebă el, alinându-l ca şi cum ar fi fost un copil.

Hanbei clătină încet din cap şi, din nou, îşi mustră vasalii. Nu putea vorbi tare, dar dorinţa i se citea clar în ochii adânciţi în orbite. Oamenii ridicară încetişor partea de sus a trupului pe care boala îl slăbise ca o scândură, dar, când încercară să-l ajute să stea în capul oaselor, Hanbei îi împinse la o parte. Muşcându-şi buzele, se ridică, încet, din pat. Această faptă necesita, în mod vădit, un efort enorm din partea unui bolnav care abia mai putea să respire.

Încremeniţi de ceea ce vedeau, Hideyoshi, medicul şi vasalii lui Hideyoshi nu puteau decât să privească, ţinându-şi respiraţia. În sfârşit, după ce se târî câţiva paşi de la aşternut, Hanbei îngenunche cum se cuvine pe rogojina de trestie. Cu vârfurile ascuţite ale umerilor, genunchii slabi şi mâinile străvezii, Hanbei părea o fetişcană. Închise strâns gura, părând că-şi controla respiraţia. În cele din urmă, se aplecă atât de adânc, încât dădu impresia că se frângea în două.

— Se apropie momentul când îmi voi lua rămas bun, în seara asta. Încă o dată, trebuie să-mi arăt gratitudinea pentru numeroşii ani ai marii dumneavoastră bunăvoinţe.

Tăcu un moment.

— Fie că frunzele cad sau înmuguresc, că trăiesc sau mor, dacă reflectăm profund asupra acestui lucru, vedem că tot universul e umplut de culorile toamnei şi ale primăverii. Am simţit că lumea e un loc interesant. Stăpâne, karma m-a legat de dumneavoastră şi am avut parte de marea dumneavoastră bunăvoinţă. Când privesc în urmă, singurul meu regret la despărţire este că nu v-am fost de absolut nici un folos.

Nu-i mai rămăsese decât un fir de glas, dar i se desprindea lin de pe buze. Toţi cei de faţă se aşezară mai bine, privind tăcuţi miracolul acela solemn. Hideyoshi, îndeosebi, îşi îndreptă spatele, lăsă capul în piept şi, cu mâinile împreunate în poală, ascultă mai departe, ca şi cum n-ar fi putut îndura să piardă nici un cuvânt. Lampa gata să se stingă se mai învăpăiază cu putere o dată, chiar înainte de a muri. Aşa era acum şi viaţa lui Hanbei, preţ de un sublim moment. Continua să vorbească, luptându-se, cu disperare, să-i spună lui Hideyoshi ultimele cuvinte.

— Toate evenimentele... toate evenimentele şi schimbările prin care va trece lumea de-acum încolo... le înţeleg cu adevărat. Japonia se află acum în pragul unei mari schimbări. Aş dori să văd ceea ce se va întâmpla cu naţiunea. Acest lucru îl păstrez în inimă, dar răstimpul de viaţă ce mi-a fost acordat nu-mi va permite să-mi împlinesc dorinţa.

Cuvintele îi deveneau, treptat, tot mai limpezi şi părea a vorbi cu ultimele puteri. Trupul îi ceru un moment să respire, dar îşi controlă zbuciumul umerilor şi-şi ţinu respiraţia, pentru a vorbi în continuare.

— Dar... stăpâne... nu credeţi, dumneavoastră înşivă, că aţi fost ales pentru a vă naşte într-o asemenea epocă? Privindu-vă cu atenţie, nu pot vedea în dumneavoastră ambiţia de a deveni cârmuitorul naţiunii.

Aici, făcu o scurtă pauză.

— Până acum, aceasta a fost o parte şi un punct puternic al

caracterului dumneavoastră. E necuviincios din partea mea să aduc vorba, dar când eraţi purtătorul de sandale al seniorului Nobunaga, v-aţi dedicat, din toată inima, îndatoririlor de atunci; iar când aţi avut statutul de samurai, v-aţi pus toate capacităţile în slujba sarcinilor samuraiului. Niciodată nu aţi avut dorinţa pătimaşă de a urca mai sus. Lucrul de care mă tem acum cel mai mult este că – fidel acestei mentalităţi – vă veţi achita de datoriile din provinciile apusene, sau că veţi îndeplini complet însărcinarea primită de la seniorul Nobunaga, sau iarăşi, că nu veţi face decât să cuceriţi castelul Miki, şi că, pe lângă marea atenţie pe care o acordaţi acestor lucruri, nu vă veţi gândi la evenimentele curente sau la căile de a vă distinge.

Domnea atâta linişte, încât ai fi zis că în încăpere nu mai era nimeni. Hideyoshi asculta aşa de atent, părând că n-ar fi putut să ridice capul sau să se mişte.

— Dar… marea capacitate de care are nevoie un om pentru a fi stăpân peste o asemenea epocă este dăruită de ceruri. Seniorii războiului rivali luptă pentru hegemonie, fiecare dintre ei lăudându-se că numai el va putea aduce aurora peste lumea haotică, salvând poporul de la nenorociri. Însă Kenshin, care era un om atât de excelent, s-a dus la moarte; Shingen din Kai asemenea; marele Motonari din provinciile apusene a părăsit această lume, după ce şi-a sfătuit urmaşii să-şi apere moştenirea, cunoscându-şi propriile capacităţi; şi, dincolo de toate acestea, atât clanul Asai, cât şi Asakura şi-au căutat, singure, nimicirea. Cine va pune capăt acestei probleme? Cine are forţa şi voinţa de a putea să creeze cultura epocii viitoare şi să fie acceptat de oameni? Asemenea oameni sunt mai puţini decât degetele de la o mână.

Dintr-odată, Hideyoshi înălţă capul şi, din ochii adânciţi ai

lui Hanbei, păru să se îndrepte direct, spre el, o rază de lumină. Hanbei se afla aproape de moarte şi nici chiar Hideyoshi nu putea fi sigur de propriul său răstimp de viaţă, dar, pentru un moment, ochii li se luptară în tăcere.

— Ştiu că, în adâncul inimii, probabil sunteţi nedumerit de lucrurile pe care le spun, fiindcă acum îl serviţi pe seniorul Nobunaga. Vă înţeleg sentimentele. Dar Providenţa l-a adus în mod vădit pe scenă pentru a îndeplini o misiune dificilă. Nici dumneavoastră, şi nici seniorul Ieyasu nu aveţi firea necesară pentru a ieşi din situaţia actuală, şi nici credinţa de a vă putea ridica mai presus de toate numeroasele dificultăţi care s-au înfăţişat până acum. Cine altul decât seniorul Nobunaga ar fi fost capabil să ducă ţara atât de departe, prin haosul epocii? Dar aceasta nu înseamnă numai că lumea a fost reînnoită de acţiunile lui. Numai subjugând provinciile de la apus, atacând insula Kyushu şi pacificând insula Shikoku, naţiunea nu va fi neapărat împăcată, cele patru clase ale populaţiei nu vor trăi în pace şi armonie, nu se va înfiinţa o nouă cultură, nici nu va fi pusă piatra de temelie a prosperităţii pentru generaţiile viitoare.

Hanbei părea să fi reflectat profund la toate aceste lucruri, trăgând concluziile din înţelepciunea clasicilor chinezi antici. Comparase tranziţiile din timpurile moderne cu evenimentele istorice şi analizase complecşii curenţi submarini ai situaţiei prezente.

În anii cât servise în statul major de campanie al lui Hideyoshi, în mintea lui se conturase o vedere generală asupra dezvoltării Japoniei. Îşi ţinuse secrete concluziile. Nu era Hideyoshi „omul următor”? Chiar şi printre vasali, care se aflau în apropierea lui zi şi noapte, astfel că-l vedeau certându-se periodic cu soţia lui, bucurându-se pentru câte un mărunţiş, arătând abătut şi vorbind aiureli – sau care îl comparau la înfăţişare cu seniorii altor clanuri şi nu-l găseau

deloc superior – nu părea să existe un om din zece care să considere că stăpânul lor avea vreo calitate mai deosebită înnăscută. Dar Hanbei nu regreta că slujise alături de acel om, nici că-şi sacrificase pentru el jumătate din viaţă, ci, mai degrabă, se bucura enorm că cerul îl legase de un asemenea senior şi considera că viaţa meritase întru totul să fie trăită, până acum, în ceasul morţii.

„Dacă acest stăpân îşi îndeplineşte rolul pe care cred eu că-l va îndeplini şi realizează marea promisiune a viitorului”, îşi spunea Hanbei, „înseamnă că n-am trăit în zadar. Propriile mele idealuri vor fi împlinite în lume, cel mai probabil, în vreo formă înrudită cu spiritul şi cu viitorul lui. Or fi spunând oamenii că am murit tânăr, dar voi fi murit onorabil.”

— În afară de acestea, continuă el, nu mai e nimic de spus. Vă rog, stăpâne, aveţi mare grijă de dumneavoastră. Să înţelegeţi că sunteţi de neînlocuit şi străduiţi-vă şi mai mult, după ce eu nu voi mai fi.

Când termină de vorbit, pieptul lui Hanbei se nărui ca un lemn putred. În mâinile sale slabe nu mai rămăsese nici un dram de putere pentru a-l susţine. Căzu cu faţa pe podea; o băltoacă de sânge se întinse pe rogojină, ca o petunie roşie desfăcându-şi petalele.

Hideyoshi se repezi înainte şi cuprinse capul lui Hanbei, astfel că sângele care şiroia acum îi înroşi poala şi pieptul.

— Hanbei! Hanbei! Mă laşi singur? Pleci numai tu? Ce-am să mă fac pe câmpul de luptă, fără tine, de-acum încolo? strigă el, vărsând şiroaie de lacrimi, fără să-i mai pese de aparenţe sau de reputaţie.

Capul alb la faţă al lui Hanbei zăcea inert, pe genunchii lui Hideyoshi.

— Nu, de-acum încolo, nu mai trebuie să-ţi faci nici o grijă.

Cei născuţi dimineaţa mor înainte de căderea serii; iar cei ce s-au născut seara, pier înaintea zorilor. Asemenea fapte nu

exprimă neapărat concepţia buddhistă a lucrurilor trecătoare, aşa că ne-am putea întreba de ce tocmai moartea lui Hanbei îl aruncase pe Hideyoshi în hăurile disperării. La urma urmei, era pe un câmp de luptă, unde, în fiecare zi, cădeau oameni ca frunzele de pe ramuri. Dar întinderea suferinţei lui era atât de mare, încât până şi cei ce jeleau alături de el rămaseră năuciţi şi, când, în sfârşit, îşi reveni – ca un copil după o criză de isterie – ridică uşurel trupul rece al lui Hanbei şi, fără ajutor, îl depuse pe aşternutul alb, şoptindu-i, ca şi cum încă ar mai fi fost în viaţă:

— Chiar dacă ai fi trăit de două sau trei ori mai mult decât o viaţă de om, ai avut idei atât de măreţe – aproape insuportabile – încât s-ar fi putut ca speranţele tale să se împlinească doar pe jumătate. În locul tău, nici eu n-aş fi dorit să mor. Aşa e, Hanbei? Câte lucruri trebuie să regreţi că le-ai lăsat neterminate! O, când pe lumea asta se naşte un geniu ca tine şi nici măcar o sutime din gândurile sale nu au dat rod, e firesc să nu vrei să mori.

Cât de mult îl iubise pe acest om! Nu mai contenea cu plânsul, peste trupul neînsufleţit al lui Hanbei. Nu-şi împreuna mâinile, nu se ruga, dar rugile sale către răposat erau nesfârşite.

Kanbei, care aflase despre starea lui Hanbei de la fiul său, tocmai sosise.

— Am ajuns prea târziu? întrebă el, neliniştit, şchiopătând cât putea de repede.

Îl văzu pe Hideyoshi, aşezat lângă pat, cu ochii roşii, şi trupul rece, fără viaţă, al lui Hanbei. Kanbei se aşeză cu un geamăt adânc, ca şi cum i-ar fi fost zdrobite trupul şi sufletul. Rămaseră amândoi tăcuţi, privind, fără o vorbă, trupul lui Hanbei.

În cameră era întuneric ca într-o peşteră, dar nu fu aprinsă nici o lampă. Aşternutul alb de sub mort arăta ca zăpada din

fundul unei râpe.

— Kanbei, spuse Hideyoshi, în sfârşit, sunând de parcă durerea i-ar fi şiroit din tot trupul, e jalnic. Mă aşteptasem să fie greu, dar..

Kanegasaki nu putu spune multe ca răspuns. Părea să fie, şi el, ameţit.

— Of, pur şi simplu nu înţeleg. Acum şase luni era bine. Şi-acum, uite.

După o scurtă pauză, continuă, ca şi cum, dintr-odată, şi-ar fi venit în fire.

— Ei, haide. Aveţi de gând doar să staţi aici şi să plângeţi? Să aprindă cineva o lampă. Trebuie să-i spălăm trupul, să măturăm în cameră şi să-l depunem pe catafalc. Trebuie să se facă tot ce trebuie pentru funeraliile cuvenite pe câmpul de luptă.

În timp ce Kanbei dădea dispoziţii, Hideyoshi se făcu nevăzut. În lumina pâlpâitoare a lămpilor, pe când oamenii începeau să lucreze cu mişcări înţepenite, cineva descoperi o scrisoare pe care Hanbei o lăsase sub pernă. Îi era adresată lui Kanbei şi fusese scrisă cu două zile în urmă.

Îl înmormântară pe Hanbei pe muntele Hirai, cu vântul de toamnă suflând trist printre drapelele funerare.

Kanbei îi arătă lui Hideyoshi ultima scrisoare a lui Hanbei. Nu conţinea nimic referitor la sine însuşi; scrisese numai despre Hideyoshi şi despre planurile pe care le avea în minte pentru operaţiuni viitoare. În parte, scria:

Chiar dacă trupul meu moare şi se preface în oase albe sub pământ, dacă seniorul meu nu-mi uită sinceritatea şi dacă mă va păstra în inima lui, amintindu-şi de mine, fie şi din întâmplare, sufletul meu va respira în actuala existenţă a stăpânului meu şi niciodată nu va şovăi să-l servească, chiar şi de dincolo de mormânt.

Considerând că serviciile sale fuseseră insuficiente, dar fără a fi revoltat din cauza sfârşitului său prematur, Hanbei aşteptase moartea cu deplina convingere că avea să-şi slujească stăpânul chiar şi după ce nu mai rămâneau din el decât oasele înălbite. Acum, când se gândea la cele mai adânci sentimente ale lui Hanbei, Hideyoshi nu-şi putea stăpâni plânsul. Oricât de tare încerca să-şi controleze lacrimile, nu reuşea să şi le oprească. În sfârşit, Kanbei glăsui sever:

— Stăpâne, nu cred că e bine să jeliţi în continuare astfel. Vă rog, citiţi şi restul scrisorii şi chibzuiţi cu băgare de seamă. Seniorul Hanbei a scris un plan de cucerire a castelului Miki.

Kanbei îi fusese întotdeauna complet devotat lui Hideyoshi, dar, în situaţia de faţă, glasul său trăda o anume nervozitate faţă de această dezlănţuire a laturii sensibile din caracterul lui Hideyoshi.

În acea scrisoare, Hanbei prezisese că Miki avea să cadă într-o sută de zile. Dar, de asemenea, avertiza că victoria nu trebuia obţinută doar prin declanşarea unui atac frontal şi prin vătămarea propriilor soldaţi şi scrisese un plan final:

În castelul Miki nu există nici un om cu mai mult discernământ decât generalul Goto Motokuni. După părerea mea, nu este genul de militar care să nu înţeleagă situaţia ţării şi care să-şi demonstreze duritatea, aruncându-se, orbeşte, în luptă. Înaintea acestei campanii, am stat de vorbă cu el de mai multe ori, în castelul Himeji, aşa că, s-ar putea spune că între noi este o mică prietenie. I-am trimis o scrisoare, îndemnându-l să-i explice seniorului său, Bessho Nagaharu, avantajele şi dezavantajele situaţiei actuale. Dacă seniorul Nagaharu înţelege tot ceea ce-i spune Goto, ar trebui să fie destul de luminat ca să predea castelul şi să ceară pacea. Dar, pentru a pune în aplicare acest plan, este esenţial

să se aleagă momentul psihologic potrivit. Momentul ideal, cred, ar fi la sfârşitul toamnei, când pământul e acoperit cu frunze veştede, luna străluceşte pe cer rece şi solitară, iar soldaţii jinduiesc, în adâncul inimii, după taţii, mamele, surorile şi fraţii lor, având sentimente de nostalgie în pofida propriei voinţe. Soldaţii din castel sunt deja chinuiţi de înfometare şi, când simt că vine iarna, cu siguranţă îşi vor da seama că sfârşitul e aproape şi vor simţi şi mai mult ce înseamnă nefericirea şi autocompătimirea. Un atac puternic în acel moment n-ar face decât să le ofere un loc potrivit pentru a muri şi tovarăşi de drum pentru escladarea muntelui morţii. Dar, dacă ar fi ca în acest punct să amânaţi, un timp, atacul şi, după ce le lăsaţi răgaz să judece la rece, trimiteţi o scrisoare explicându-le problema seniorului Nagaharu şi vasalilor săi, nu mă îndoiesc că războiul se va încheia înainte de sfârşitul anului.

Kanbei înţelese că Hideyoshi avea îndoieli cu privire la şansele de reuşită ale planului lui Hanbei, iar acum, adăugă şi un argument propriu:

— Adevărul este că Hanbei a vorbit despre acest plan de două sau de trei ori, cât era în viaţă, dar a fost amânat fiindcă încă nu sosise momentul. Dacă pot primi permisiunea stăpânului meu, mă voi duce oricând ca mesager, să mă întâlnesc cu Goto, în castelul Miki.

— Nu, aşteaptă, îl opri Hideyoshi, clătinând din cap. N-am folosit noi acelaşi plan nu mai demult de primăvara trecută, abordându-l pe unul dintre generalii din castel prin relaţiile rudelor lui Asano Yahei? N-am primit nici un răspuns. Ulterior, am aflat că, atunci când omul nostru l-a povăţuit pe Bessho Nagaharu să capituleze, generalii şi soldaţii s-au înfuriat şi l-au tăiat în bucăţi. Planul pe care ni l-a lăsat Hanbei sună destul de asemănător cu ăsta, nu-i aşa? De fapt, e acelaşi

lucru, cred. Dacă procedăm greşit, nu vom reuşi decât să le dezvăluim punctele noastre slabe şi nu vom câştiga nimic.

— Nu, cred că de-asta a subliniat Hanbei importanţa de a judeca momentul corect. Şi presupun că momentul acela e chiar acum.

— Crezi că acum e momentul oportun?

— Cu toată convingerea.

Chiar atunci, auziră voci din afara cortului. Pe lângă glasurile generalilor şi ale soldaţilor cu care erau obişnuiţi, auzeau şi o voce de femeie. Era a surorii lui Hanbei, Oyu. De cum fusese informată că fratele ei se afla într-o stare gravă, plecase din Kyoto, însoţită doar de câţiva slujitori. Cu gândul de a-i mai vedea doar o dată chipul cât timp se mai afla în lumea celor vii, alergase neliniştită spre muntele Hirai, dar, pe măsură ce se apropia de primele linii, drumul devenise tot mai dificil. În cele din urmă, ajunsese prea târziu.

Pentru Hideyoshi, femeia care se pleca acum în faţa lui se schimbase complet. Îi privi ţinuta de călătorie şi faţa slăbită, iar apoi, când începu să vorbească, pajii şi Kanbei ieşiră intenţionat, pentru a-i lăsa singuri. La început, Oyu nu putu decât să verse lacrimi şi, mult timp, nu reuşi să ridice privirea spre Hideyoshi. Pe tot parcursul absenţei lui din timpul îndelungatei campanii, îi fusese dor să-l vadă, dar acum, când erau faţă în faţă, nu prea putea alerga la el.

— Ai auzit că Hanbei a murit?

— Da.

— Trebuie să te resemnezi cu gândul. N-am putut face nimic.

Inima lui Oyu se înmuie ca zăpada topită, cu trupul zguduit de suspine convulsive.

— Nu mai plânge; nu se cade.

Hideyoshi îşi pierdu calmul, aproape neştiind ce să facă. Cu toate că nu mai era nimeni de faţă, vasalii se aflau imediat

lângă cort şi se simţea constrâns de gândul la ceea ce puteau auzi.

— Hai să mergem împreună la mormântul lui Hanbei, propuse el, începând s-o conducă pe Oyu de-a lungul cărării de munte din spatele taberei, spre culmea unei mici coline.

Un vânt rece de toamnă târzie se tânguia printre ramurile unui brad singuratic. Sub acesta, se vedea o moviliţă de pământ proaspăt, pe care fusese pusă o singură piatră, ca însemn funerar. Pe vremuri, în ceasurile libere ale prelungitului asediu, la rădăcina acelui brad fusese întinsă o rogojină de papură, iar Kanbei, Hanbei şi Hideyoshi se aşezaseră împreună, discutând despre trecut şi prezent, în timp ce priveau luna.

Oyu dădu la o parte ramurile tufişurilor, căutând câteva flori pe care să le pună pe mormânt. Apoi, se întoarse spre moviliţă, făcând o plecăciune lângă Hideyoshi. Nu-i mai curgeau lacrimile. Acolo, în vârful dealului, ierburile şi copacii toamnei târzii arătau că moartea e un principiu firesc al universului. După toamnă vine iarna, după iarnă, primăvara – iar în natură nu există nici lacrimi, nici durere.

— Stăpâne, am o rugăminte şi aş dori să v-o fac în faţa mormântului fratelui meu.

— Da?

— Poate că înţelegeţi… în adâncul inimii.

— Înţeleg, într-adevăr.

— Aş dori să-mi daţi drumul. Dacă mă lăsaţi să plec, ştiu că fratele meu se va simţi uşurat, chiar şi sub pământ.

— Hanbei a murit spunând că spiritul lui va continua să mă slujească, chiar şi de dincolo de mormânt. Cum aş putea întoarce spatele unui lucru care l-a îngrijorat cât timp era în viaţă? Trebuie să faci aşa cum îţi dictează inima.

— Vă mulţumesc. Cu permisiunea dumneavoastră, mă voi strădui să-i onorez dorinţa exprimată pe patul de moarte.

— Unde-ai să te duci?

— La un templu, undeva, într-un sat, departe. Şi lacrimile începură din nou să-i curgă.

* * *

După ce primi acordul lui Hideyoshi de a pleca, Oyu primi o şuviţă din părul fratelui ei şi hainele acestuia. Era necuviincios ca o femeie să stea mult timp într-o tabără militară, iar a doua zi, Oyu se prezentă imediat la Hideyoshi şi-i spuse că-şi terminase pregătirile de drum.

— Am venit să-mi iau rămas bun. Te rog, te rog să ai grijă de tine, îi spuse ea.

— Nu vrei să mai stai două-trei zile în tabără? o întrebă Hideyoshi.

În următoarele câteva zile, Oyu locui singură într-o colibă izolată, rugându-se pentru sufletul fratelui ei. Zilele treceau fără nici o veste de la Hideyoshi. Pe munţi se coborâse îngheţul. De fiecare dată când începeau ploile de iarnă timpurie, din copaci cădeau frunzele. Apoi, în prima noapte când luna se văzu limpede, la Oyu veni un paj şi-i spuse:

— Domnia Sa ar dori să vă vadă. A cerut să vă pregătiţi pentru a pleca în astă-seară şi să urcaţi acum la mormântul seniorului Hanbei de pe munte.

Oyu avea puţine pregătiri de făcut pentru călătorie. Porni spre mormântul fratelui ei, împreună cu Kumataro şi alţi doi slujitori. Copacii îşi pierduseră frunzele, iarba se ofilise, iar muntele avea o înfăţişare mohorâtă. Pământul se vedea alb la lumina lunii, ca şi cum s-ar fi depus chiciura.

Unul dintre cei şase vasali din suita lui Hideyoshi anunţă sosirea lui Oyu.

— Îţi mulţumesc că ai venit, Oyu, începu Hideyoshi, cu blândeţe. Am fost atât de ocupat cu problemele militare, de

când ne-am văzut ultima oară, încât n-am mai reuşit să te vizitez. S-a făcut aşa de frig în ultima vreme, pesemne te simţi singură.

— M-am resemnat să-mi petrec restul zilelor într-un sat izolat, aşa că nu voi fi singură.

— Sper c-ai să te rogi pentru sufletul lui Hanbei. Oriunde alegi să trăieşti, cred că ne vom mai întâlni.

Se întoarse spre mormântul lui Hanbei de sub brad.

— Oyu, ţi-am pregătit ceva acolo. Mă îndoiesc că voi mai auzi vreodată fermecătorul sunet al *koto*-ului tău, după seara asta.

Demult, erai împreună cu Hanbei la asediul castelului Choteiken din Mino. Ai cântat la *koto* şi ai înmuiat inimile soldaţilor care deveniseră asemenea demonilor, şi, în cele din urmă, au capitulat. Cântând acum, ai aduce o ofrandă pentru sufletul lui Hanbei, cred, şi, totodată, ai deveni o amintire pentru mine. De asemenea, dacă vântul ar purta notele muzicale până la castel, ar putea mişca soldaţii inamici, făcându-i să se gândească la ceea ce mai e uman în ei şi să fie conştienţi că, acum, moartea lor n-ar mai avea nici un sens. Ar fi o mare izbândă şi până şi Hanbei s-ar bucura.

O conduse până la brad, unde fusese pus un *koto,* pe o rogojină de papură.

După ce rezistaseră timp de trei ani asediului, cu tot curajul şi integritatea lor, războinicii din provinciile apusene, care îi consideraseră pe ceilalţi oameni frivoli şi vanitoşi, deveniseră doar nişte umbre ale celor care fuseseră înainte.

— Nu-mi pasă dacă mor în luptă azi sau mâine, numai să mor de foame nu vreau, spuse unul dintre apărători.

Ajunseseră într-o situaţie atât de critică, încât moartea în luptă rămăsese singura lor speranţă. Apărătorii continuau să arate ca nişte oameni, dar acum erau nevoiţi să sugă oasele

propriilor lor cai morţi şi să mănânce şoareci de câmp, scoarţă de copaci şi rădăcini şi prevedeau că, în iarna care urma, aveau să fiarbă rogojinile tatami şi să mănânce tencuiala de pe pereţi. În timp ce se consolau unii pe alţii, toţi cu ochii înfundaţi în cap, încă le mai rămăsese destul curaj pentru a putea plănui trecerea prin iarnă pe cât puteau de bine. Ba chiar şi în micile încăierări, când inamicul se apropia, puteau uita, dintr-odată, de foame şi de oboseală, pentru a ieşi la luptă.

De peste o jumătate de lună, însă, trupele atacatoare nu se mai apropiaseră de castel, iar această nepăsare era mai dură pentru trupele defensive decât orice moarte disperată. Când asfinţea soarele, tot castelul se cufunda într-o beznă atât de adâncă, încât părea să fi căzut în fundul unei mlaştini. Nu se aprindea nici o lampă. Tot uleiul de rapiţă şi untura de peşte fuseseră consumate ca hrană. Multe dintre vrăbiile şi sfranciocii care se adunau dimineaţa şi seara în copacii din curte, fuseseră prinse şi mâncate, iar cele rămase încetaseră, în ultima vreme, să mai vină la castel, ştiind, poate, ce le aştepta acolo. Oamenii devoraseră atât de multe ciori, încât acum rareori mai reuşeau să prindă măcar una. În mijlocul întunecimii, ochii santinelelor scăpărau la auzul oricărui sunet ca de nevăstuică furişându-se prin apropiere. Instinctiv, începeau să saliveze şi se uitau unii la alţii, strâmbându-se:

— Îmi simt stomacul stors ca o cârpă udă.

În seara aceea, luna era minunată, dar soldaţii n-ar fi vrut decât s-o poată mânca. Frunzele moarte cădeau din belşug pe acoperişurile fortăreţei şi prin jurul porţii castelului. Un soldat le mesteca lacom.

— Sunt gustoase? întrebă altul.

— Mai bune decât paiele, răspunse omul şi mai culese una. Dintr-odată, arătând îngreţoşat, tuşi de câteva ori şi vomă frunzele pe care tocmai le mâncase.

— Generalul Goto! anunţă pe neaşteptate cineva şi toţi

luară poziţia de drepţi.

Goto Motokuni, principalul vasal al clanului Bessho, venea către soldaţi dinspre fortul întunecat.

— Ceva de raportat? întrebă Goto.

— Nimic, domnule.

— Zău? le arătă generalul o săgeată. În seara asta, la un moment dat, această săgeată a fost trasă de inamic în castel. Avea legată de ea o scrisoare, cerându-mi să mă întâlnesc cu unul dintre generalii seniorului Hideyoshi, Kuroda Kanbei, aici, astă-seară.

— Vine Kanbei aici! Un om care şi-a trădat seniorul pentru Oda. Nu e demn să fie samurai. Când apare, îl vom tortura până la moarte.

— E emisarul seniorului Hideyoshi şi nu se cuvine să ucidem un om a cărui sosire a fost anunţată dinainte. Între războinici există înţelegerea de a nu ucide mesagerii.

— Aşa ceva ar merge, chiar şi cu un general inamic, dacă ar fi altcineva. Dar, în cazul lui Kanbei, simt că nu m-aş sătura nici mâncându-i carnea de pe oase.

— Nu lăsa inamicul să îţi cunoască adevăratele gânduri. Să râzi când îl saluţi.

Exact în timp ce priveau în întuneric, Goto şi oamenii săi părură să audă sunetele intermitente ale unui *koto*, în depărare. În acel moment, peste castelul Miki se lăsă o stranie linişte. În noaptea de culoarea cernelii indiene, nimeni nu mai putea nici măcar să respire, în timp ce frunzele uscate se învârteau şi dansau haotic, pe un cer nefiresc.

— Un *koto*? întrebă unul dintre soldaţi, ridicând privirea în gol. Ascultau, aproape în extaz, sunetele nostalgice. Oamenii din turnul de veghe, din corpul de gardă şi din toate părţile fortăreţei erau cuprinşi de aceleaşi gânduri. Prin furtuni de săgeţi, împuşcături şi strigăte războinice – din zori şi până-n

asfinţit şi din nou de seara până dimineaţa – oamenii care se aflau de trei ani în castelul acela izolat de lumea din jur prinseseră rădăcini trainice, fără a ceda sau a se retrage. Acum, însă, sunetul de *koto* le trezea, pe neaşteptate, gânduri ciudate în minte.

Casa mea strămoşească,
Vei aştepta tu, oare,
Un om care nu ştie
Dacă această noapte-i
Va fi cea din urmă?

Era poema morţii pe care Kikuchi Taketoki, loialul general al împăratului Godaigo, i-o trimisese soţiei sale, când fusese înconjurat de o armată rebelă.

În timp ce oamenii meditau la propria lor situaţie, unii recitau ei înşişi poezia, fără să-şi dea seama. Toţi erau soldaţi, departe de casă, care se gândeau la mamele, la copiii, la fraţii şi la surorile de la care nu mai aveau nici o veste. Nici chiar inimile ostaşilor care nu aveau la cine să se întoarcă nu erau din piatră şi se lăsau pradă sentimentelor trezite de *koto.* Nici unul nu-şi putea stăpâni lacrimile.

În adâncul sufletului, Goto simţea acelaşi lucru ca şi oamenii săi, dar când văzu expresiile de pe chipurile soldaţilor din jur, se reculese rapid. Le vorbi cu veselie forţată:

— Ce? Se aud sunete de *koto* din tabăra inamică? Ce nebuni! De ce să cânte ei la *koto?* Asta arată ce sentimentali sunt, de fapt, războinicii duşmani. Probabil că s-au săturat de lunga campanie, au pus mâna pe cine ştie ce cântăreaţă din sat şi încearcă să se distreze. E de neiertat ca nişte luptători să aibă minţile atât de răvăşite. Sufletele de oţel şi piatră ale adevăraţilor războinici nu sunt aşa de slabe!

În timp ce vorbea, toţi oamenii îşi reveneau, pe rând, din reverie.

— În loc de a asculta aiureli din-astea, fiecare om să-şi păzească postul. Aceste castele sunt întocmai ca un stăvilar care ţine pe loc un potop de apă murdară. Stăvilarul e lung şi întortocheat, dar, dacă o părticică din el se sfărâmă, se va prăbuşi întreaga construcţie. Fiecare dintre voi trebuie să reziste şi, legaţi piept lângă piept, să nu vă clintiţi nici chiar de-aţi muri. Cât despre castelul Miki, dacă s-ar spune că cineva şi-a părăsit postul şi, în consecinţă, a căzut tot castelul, strămoşii lui ar plânge sub pământ, iar urmaşii săi ar purta ruşinea provinciei, ajungând de râsul lumii întregi şi mai multe nu.

Astfel îşi încuraja Goto oamenii, când văzu doi-trei soldaţi alergând spre castel. Aceştia îl informară grăbiţi că generalul inamic, care-şi anunţase vizita, ajunsese la palisada din josul pantei.

Kanbei sosi, purtat într-o lectică. Lectica era uşoară, făcută din lemn, paie şi bambus. Nu avea acoperiş, iar panourile laterale erau joase. Învăţase să-şi agite sabia lungă din lectică, în timpul bătăliei, când se lupta cu inamicul. În seara aceea, însă, venise ca emisar de pace.

Peste roba de culoare galben-deschisă, Kanbei purta o armură cusută cu fir verde pal şi o manta albă cu broderie argintie. Noroc că era scund, cam de un metru şi jumătate, şi mai uşor decât media, astfel că oamenii care-l purtau nu făceau eforturi şi nici el nu stătea înghesuit.

Curând, de dincolo de poarta palisadei se auziră paşi. Câţiva soldaţi din castel fugiseră înapoi în josul pantei.

— Poţi intra, solule! anunţară ei.

În momentul când Kanbei auzi acest strigăt sever, poarta palisadei se deschise în faţa lui. I se păru că vedea, în întuneric, cel puţin o sută se soldaţi îmbulzindu-se laolaltă. De

fiecare dată când valul de oameni se înălţa şi se rostogolea, lucirile lăncilor îi străpungeau ochii.

— Îmi pare rău că te deranjez, îi spuse Kanbei omului care strigase. Sunt invalid, aşa că am venit cu lectica. Te rog, scuză-mi lipsa de politeţe.

Cu această scuză, se întoarse şi-i vorbi fiului său, Shojumaru, singurul aghiotant care-l însoţise, ordonându-i:

— Porneşte în faţa mea.

— Am înţeles.

Ocolind lectica tatălui său, Shojumaru intră drept printre lăncile inamicilor.

Cei patru soldaţi care duceau lectica pe umeri îl urmară pe Shojumaru prin poarta palisadei. Când văzură cât de calmi arătau băiatul de treisprezece ani şi războinicul infirm în timp ce intrau în tabăra lor, sângeroşii şi flămânzii soldaţi nu mai prea putură simţi nici un strop de mânie, cu toate că aveau în faţă duşmanii. Acum înţelegeau că inamicul purta acea bătălie cu o hotărâre şi o perseverenţă egale cu ale lor, astfel că îi înţelegeau, ca războinici, pe emisari. În chip ciudat, simţeau chiar şi un fel de compasiune pentru ei.

După ce trecură de palisadă şi de poarta castelului, Kanbei şi fiul său ajunseră rapid la poarta principală, unde Goto şi trupele sale alese pe sprânceană îi aşteptau, cu o indiferenţă solemnă.

„Acum îmi dau seama cum a fost apărat castelul de aceşti oameni”, îşi spuse Kanbei, în timp ce se apropia de poartă. „Castelul nu va cădea, chiar dacă nu mai există mâncare. Vor rezista, cu orice preţ.” Observă că oamenilor nu le pierise câtuşi de puţin curajul şi simţea cu atât mai apăsătoare greutatea răspunderii sale. Acel sentiment se transformă imediat într-o adâncă preocupare pentru situaţia gravă cu care se confrunta acum Hideyoshi. Tăcut, Kanbei îşi reînnoi jurământul în propria lui inimă. „Într-un fel sau altul”, îşi spuse el, „misiunea asta care mi-a fost încredinţată trebuie să

reuşească.”

Goto şi oamenii lui erau surprinşi de atitudinea mesagerului. Aveau în faţă un general al trupelor atacante, dar, în loc de a-i privi cu aroganţă, venise însoţit doar de un tânăr fermecător. Nu numai atât, dar când acel Kanbei îl salută pe Goto, ceru în grabă ca lectica să-i fie coborâtă la pământ şi, ridicându-se în picioare, îi vorbi zâmbitor:

— Generale Goto, sunt Kuroda Kanbei şi mă aflu aici ca trimis al seniorului Hideyoshi. Mă simt îndatorat că toată lumea mi-a ieşit în întâmpinare.

Kanbei era complet lipsit de afectare. În calitate de emisar al inamicului, făcuse o impresie foarte favorabilă. Asta pentru că li se adresase din inimă, lăsând la o parte orice gând de victorie sau de înfrângere şi se comportase conform tradiţiei şi înţelegerii că atât el, cât şi adversarii săi erau samurai. Totuşi, atâta lucru nu era un motiv suficient pentru ca inamicul să accepte rostul misiunii: acela de a-i convinge să capituleze. Kanbei discută cu Goto într-o cameră a castelului neluminat, timp de o oră, apoi se ridică de pe pernă, spunând:

— Ei bine, atunci am să vă aştept răspunsul.

— Vi-l voi da după ce mă sfătuiesc cu seniorul Nagaharu şi cu ceilalţi generali, replică Goto, ridicându-se şi el.

Astfel, modul cum se desfăşurase întrevederea din noaptea aceea sugera că negocierile urmau să fie încununate cu un succes mai presus chiar şi de speranţele lui Kanbei şi ale lui Hideyoshi – dar trecură cinci zile, apoi şapte, zece şi încă nu apărea nici un semn de răspuns din partea castelului. Luna a douăsprezecea sosi şi trecu, iar armatele opozante întâmpinară al treilea An Nou de la începutul asediului. În tabăra lui Hideyoshi, oamenii aveau de mâncare cel puţin câteva turte de orez şi puţin sake de băut, dar le era greu să uite că ocupanţii castelului, deşi erau duşmani, nu aveau nimic de mâncare şi abia se mai ţineau de firele fragile ale

vieţii lor. De la sfârşitul lunii a unsprezecea, când Kanbei fusese ca sol, castelul Miki se cufundase, cu adevărat, în tăcere şi amărăciune. Foarte probabil că soldaţii nu mai aveau nici măcar gloanţe cu care să tragă în atacatori. Hideyoshi, însă, continua să se abţină de la ofensiva generală, spunând:

— Poate că nu vor mai rezista mult.

Dacă, aşadar, asediul nu era decât o întrecere de rezistenţă, nu se putea spune că actuala poziţie a lui Hideyoshi ar fi fost dificilă sau nefavorabilă. Dar adevărul era că nici tabăra de pe muntele Hirai şi nici poziţia lui Hideyoshi nu ţineau de propria lui bătălie personală. În esenţă, Hideyoshi lovea o verigă a alianţei inamice încheiate între cei care se opuneau supremaţiei lui Nobunaga; şi el nu era nimic mai mult decât unul dintre membrele trupului lui Nobunaga, care încerca să rupă lanţul înconjurător al duşmanilor. Prin urmare, Nobunaga începuse să se întrebe, puţin câte puţin, ce însemna lipsa de acţiune din prelungita campanie în apus.

Iar duşmanii lui Hideyoshi din statul major de campanie al lui Nobunaga se întrebau de ce fusese ales el drept comandant, spunând că responsabilităţile lui Hideyoshi fuseseră, din capul locului, prea grele pentru el.

Rivalii săi invocau drept dovadă propriile păreri, conform cărora fie Hideyoshi nu precupeţea cheltuielile militare, căutând să câştige popularitate în rândurile localnicilor, fie nu respecta foarte strict interdicţia de a se bea sake în tabără, fiindcă se temea de antipatia soldaţilor. Dar, indiferent ce voiau să aducă în discuţie adversarii săi, era uşor de văzut că, unul câte unul, toate fleacurile care nu meritau să ajungă la urechile lui Nobunaga se făceau auzite în Azuchi şi deveneau subiecte de calomnie. Hideyoshi, însă, nu dădea niciodată multă atenţie vorbelor. Era şi el om, avea simţăminte fireşti, ca oricine, şi nu s-ar fi putut spune că nu observa asemenea lucruri; pur şi simplu nu-şi bătea capul cu ele.

— Mărunţişurile nu-s nimic mai mult decât atât, spunea el. Ori de câte ori sunt cercetate, se clarifică.

Singurul lucru care-l nemulţumea era gândul că, pe zi ce trecea, coaliţia împotriva lui Nobunaga devenea tot mai puternică: puternicul clan Mori îşi fortifica apărarea, ticluia planuri cu cei din Honganji, apela la îndepărtatele clanuri Takeda şi Hojo din răsărit şi incita clanurile de pe litoralul Mării Japoniei. Cât de puternice erau, cu adevărat, toate aceste forţe se putea înţelege observând faptul că încă nu căzuse castelul Itami al lui Araki Murashige, pe care îl asedia acum armata centrală.

Factorul de care depindea Murashige şi pe care se baza cu îndărătnicie clanul Bessho nu consta numai în propriile lor puteri şi ziduri de castel. „Curând, armata clanului Mori ne va veni în ajutor! Curând, Nobunaga va fi învins!” Asta era. În general, cel mai mare pericol nu-l reprezenta inamicul cu care se confrunta Nobunaga în mod direct, ci cel care aştepta în umbră.

Cele două forţe străvechi din Honganji şi din clanul Mori erau, întru totul adevărat, adverse lui Nobunaga, dar Araki Murashige, în Itami, şi Bessho Nagaharu, în castelul Miki, erau inamicii cu care se lupta nemijlocit ambiţia lui Nobunaga.

În seara aceea, Hideyoshi hotărî, pe neaşteptate, să aprindă un foc de tabără şi tocmai alunga frigul nopţii, când se întoarse pentru a-i vedea pe pajii tineri şi nepăsători strângându-se în jurul focului. Erau pe jumătate goi, cu tot frigul din luna întâi, şi făceau zarvă pentru ceva ce părea să-i amuze.

— Sakichi! Shojumaru! Acum ce v-a mai apucat de faceţi gălăgie? întrebă Hideyoshi, aproape invidios pe veselia lor.

— Nimic, răspunse Shojumaru, care devenise, recent, paj, şi se îmbrăcă repede, aranjându-şi armura.

— Stăpâne, interveni Ishida Sakichi, Shojumaru se jenează

să vă spună, fiindcă e dezgustător. Dar eu am să vorbesc, pentru că dacă nu vă spunem, s-ar putea să deveniţi bănuitor.

— În regulă. Care e lucrul acela dezgustător?

— Ne căutam unii pe alţii de păduchi.

— Păduchi?

— Da. La început, cineva a găsit unul umblând pe gulerul meu, apoi, Toranosuke a găsit altul pe mâneca lui Sengoku. În sfârşit, fiecare a început să spună că toţi ceilalţi sunt infestaţi şi, în toiul discuţiei, când am venit aici să ne încălzim la foc, am găsit păduchi târându-se peste armurile tuturor. Şi-acum au început să ne pişte, aşa că, vom masacra toată armata inamică. Ne vom dezinfecta rufăria la fel cum a fost ars muntele Hiei!

— Chiar aşa? râse Hideyoshi. Cred că şi păduchii s-au plictisit să fie asediaţi, în campania asta care nu se mai termină.

— Da, dar situaţia noastră e diferită de aceea a castelului Miki. Păduchii au provizii din belşug, aşa că, dacă nu-i ardem, nu se vor da bătuţi niciodată.

— Ajunge. Încep să am şi eu mâncărimi.

— N-aţi mai făcut baie de peste zece zile, nu-i aşa, stăpâne? Sunt sigur că „inamicul” v-a ocupat tot teritoriul, roiuri-roiuri!

— Destul, Sakichi!

Spre încântarea pajilor, Hideyoshi se repezi spre ei, scuturându-se din tot trupul, ca dovadă că nu numai pe ei îi mâncau păduchii. Începură să râdă şi să danseze cu toţii.

Chiar atunci, un soldat privi, din afara cortului, spre tinerii care râdeau veseli şi spre vălătucii de fum cald.

— Shojumaru e aici?

— Da, aici sunt, răspunse Shojumaru.

Soldatul era unul dintre vasalii tatălui său.

— Dacă nu eşti ocupat, tatăl dumitale ar dori să te vadă.

Shojumaru îi ceru permisiunea lui Hideyoshi. Cum de obicei, nu-i făcea asemenea cereri, Hideyoshi se arătă surprins, dar îşi dădu repede consimţământul. Shojumaru plecă în fugă, însoţit de vasalul tatălui său. În fiecare dintre micile campamente ardeau focuri şi toate unităţile erau foarte vesele. Turtele de orez şi sake-ul li se terminaseră, dar mai rămăsese o parte din spiritul Anului Nou. Seara aceea însemna a cincisprezecea zi din luna întâi. Tatăl lui Shojumaru nu era în tabără. În pofida frigului, stătea pe un taburet de campanie care fusese plasat pe creasta unei coline, departe de cazărmile improvizate.

Nu era adăpostit de vânt, iar acesta îi tăia carnea şi aproape îi îngheţa sângele în vene. Dar Kanbei privea concentrat spre întinderea întunecată, de parcă ar fi fost statuia de lemn a unui războinic.

— Tată, eu sunt.

Când Shojumaru veni lângă el şi îngenunche, Kanbei se mişcă uşor.

— Ai primit permisiunea stăpânului tău de a veni?

— Da, şi am venit imediat.

— Bine, atunci, aşază-te puţin pe scăunelul meu de campanie.

— Am înţeles.

— Priveşte castelul Miki. Stelele nu strălucesc, în castel nu arde nici o lampă, aşa că probabil nu vezi nimic. Dar castelul se va contura vag din golul acela, pe măsură ce ochii ţi se deprind cu întunericul.

— Pentru asta m-ai chemat, tată?

— Da, răspunse Kanbei, cedându-i fiului său scaunul de campanie. În ultimele două-trei zile, am privit castelul şi am senzaţia că înăuntru au loc mişcări. N-am mai văzut nici un fir

de fum de-o jumătate de an, dar acum se înalţă puţin şi s-ar putea să însemne că pădurea care înconjoară castelul – singura care-l ascunde vederii din afară – este tăiată şi folosită ca lemne de foc. Dacă asculţi cu multă atenţie, noaptea târziu, se aud voci, dar e greu de spus dacă râd sau plâng. Oricum, fapt este că de la Anul Nou încoace, în castel s-a întâmplat ceva neobişnuit.

— Chiar crezi asta?

— Nu se vede nimic concret şi, dacă aş comite o greşeală şi aş vorbi despre asta, i-aş putea face pe oamenii noştri să se sperie fără motiv. Ar putea fi o eroare gravă din partea mea, provocând un moment de neatenţie de care inamicul să profite. Nu, pur şi simplu am stat aici, pe scaunul ăsta, privind castelul, în noaptea trecută şi în cea dinainte, şi am simţit că se întâmplă ceva. Privind nu numai cu ochii, ci şi cu ochiul minţii.

— Este o veghe solicitantă.

— Da, e grea, dar ai putea spune şi că e uşoară. Nu trebuie decât să-ţi linişteşti inima şi să te eliberezi de iluzii. De-asta nu pot chema pe nimeni dintre ceilalţi soldaţi. Vreau ca tu să stai câtva timp aici, în locul meu.

— Înţeleg.

— Să nu aţipeşti. Te afli în mijlocul unui vânt rece ca gheaţa, dar, după ce te obişnuieşti cu el, are să te fure somnul.

— Voi avea grijă.

— Şi încă ceva. Informează-i pe ceilalţi generali imediat ce zăreşti ceva asemănător focului, cât de mic, în castel. Iar dacă vezi soldaţi părăsind castelul, prin orice punct, dă de veste cu semnalul luminos şi dă fuga la Domnia Sa.

— Am înţeles.

Shojumaru încuviinţă din cap, privind calm torţa care

fusese înfiptă în pământ, în faţa lui. Era o situaţie firească pe câmpul de luptă, dar tatăl lui nu-l întrebă nici un moment dacă sarcina i se părea dificilă sau chinuitoare, nici nu încercă să-l consoleze pe băiat. Însă Shojumaru înţelegea foarte bine că tatăl său îi dezvolta simţul ştiinţei militare, în funcţie de eveniment sau de moment. O căldură lăuntrică simţea până şi în gravitatea tatălui său şi se considera extrem de norocos.

Kanbei îşi luă toiagul şi porni, şchiopătând, spre cazărmi. Dar, în loc de a intra în tabără, păru să-şi continue drumul singur în josul muntelui, iar însoţitorii lui îl întrebară, neliniştiţi, unde se ducea.

— La poale, răspunse simplu Kanbei şi, cu toate că se sprijinea în baston, începu să coboare cărarea în pantă, cu pas aproape vioi. Cei care-l însoţiseră, Mori Tahei şi Kuriyama Zensuke, coborâră pe urmele lui.

— Stăpâne! strigă Mori. Vă rugăm, aşteptaţi!

Kanbei se opri, odihnind, o clipă, toiagul, şi privi înapoi spre ei:

— Voi sunteţi?

— Mă mir să văd ce repede mergeţi, spuse Mori, gâfâind. Cu piciorul ăsta rănit, mă tem să nu vă loviţi.

— M-am obişnuit cu şchiopătatul, râse Kanbei. Nu cad decât dacă mă gândesc la el în timp ce merg. În ultima vreme, am început să umblu destul de normal. Dar nu vreau să mă laud cu asta.

— Aţi putea-o face şi în toiul unei lupte?

— Cred că pe câmpul de luptă e mai bine cu lectica. Chiar şi în ciocnirile corp la corp, sunt liber să ţin sabia cu ambele mâini sau să înhaţ lancea duşmanului şi chiar s-o arunc înapoi spre el. Singurul lucru pe care nu-l pot face e să alerg înainte şi-napoi. Când stau cocoţat pe lectică şi văd trupele inamice năvălind, mă umple un sentiment irezistibil. Am senzaţia că

duşmanul se va retrage numai la auzul glasului meu.

— A, dar acum e periculos. Mai este zăpadă în zonele umbrite ale drumurilor abrupte de pe-aici şi riscaţi să alunecaţi pe zăpada care se topeşte.

— Curge pe undeva prin apropiere un pârâu de munte, nu-i aşa?

— Să vă traversez? îi oferi Mori spatele său.

Kanbei se lăsă dus în cârcă peste pârâu. Încotro se îndreptau? Cei doi vasali încă n-aveau habar. Cu câteva ore în urmă, văzuseră un războinic coborând dinspre palisada de la poale, pentru a-i da lui Kanbei ceva ce părea o scrisoare, iar, peste scurt timp, fuseseră chemaţi, pe neaşteptate, să-l însoţească pe Kanbei la picioarele muntelui, dar mai mult nu li se spusese.

După ce merseseră ceva, Kuriyama abordă subiectul:

— Stăpâne, comandantul postului de la poale v-a invitat astă-seară?

— Ce? Credeai că am fost poftiţi la masă? chicoti Kanbei. Cât crezi că durează Anul Nou? Până şi ceremoniile de ceai ale seniorului Hideyoshi s-au sfârşit.

— Bine, dar atunci, unde ne ducem?

— La palisada de lângă râul Miki.

— Palisada de la râu? Dar e un loc periculos!

— Sigur că este periculos. Însă şi inamicul îl consideră periculos. Exact acolo se întâlnesc cele două tabere.

— N-ar trebui să aducem mai mulţi oameni?

— Nu, nu. Nici inamicul nu vine cu o mare mulţime. Cred că va fi doar un însoţitor şi un copil.

— Un copil?

— Întocmai.

— Nu înţeleg.

— Veniţi şi voi, dar în linişte. Nu că nu v-aş putea spune,

dar e mai bine ca, deocamdată, să păstrez secretul. După căderea castelului, îl voi informa despre asta şi pe seniorul Hideyoshi, cred.

— Va cădea castelul?

— Şi ce facem dacă nu cade? înainte de toate, probabil castelul o să cadă în următoarele două sau trei zile. S-ar putea întâmpla chiar şi mâine.

— Mâine!

Cei doi vasali îl priviră pe Kanbei cu ochi mari. Chipul său strălucea alburiu-difuz în reflexele apei limpezi. Trestiile uscate foşneau lângă maluri. Mori şi Kuriyama se opriră speriaţi. Vedeau o siluetă stând între tulpini, pe malul opus.

— Cine e?

A doua surpriză fu altfel decât prima. Omul părea să fie un general inamic important, dar singurul său însoţitor ţinea în spinare un copil mic. Nimic nu sugera că cei trei ar fi venit cu intenţii ostile. Păreau doar să aştepte, în linişte, ca grupul lui Kanbei să se apropie.

— Aşteptaţi aici, ordonă Kanbei.

Supunându-se ordinului, cei doi îl priviră atenţi cum se îndepărta.

În timp ce Kanbei se apropia, inamicul care stătea între trestii făcu şi el un pas, doi, înainte. De cum se putură vedea clar, se salutară ca doi vechi prieteni. Dacă alţii ar fi asistat la o întâlnire secretă între inamici, într-un asemenea loc, imediat ar fi suspectat o conspiraţie; dar cei doi generali numai la asta nu se gândeau.

— Copilul pe care, fără ruşine, v-am cerut să-l ajutaţi, se află în spinarea omului de acolo. Mâine, când castelul va cădea, iar eu îmi voi afla sfârşitul pe câmpul de luptă, sper să nu râdeţi de intensitatea iubirii părinteşti. E încă atât de nevinovat şi de naiv.

Era generalul inamic, comandantul castelului Miki, Goto

Motokuni. El şi Kanbei conversau acum ca doi prieteni căci, nu mai înainte de sfârşitul toamnei de anul trecut, Kanbei se dusese la castel ca trimis al lui Hideyoshi, cerând capitularea. Cu acea ocazie, discutaseră amical.

— L-ai adus, la urma urmei? Vreau să-l cunosc. Spune să-l aducă aici.

La gestul blând de chemare al lui Kanbei, vasalul lui Goto ieşi, ezitant, din spatele stăpânului său, desfăcu legăturile care-l ţinuseră pe copil în cârca lui şi îl lăsă jos.

— Câţi ani are?

— Doar şapte.

Probabil că vasalul îl îngrijea pe copil, de câtva timp, ca păzitor; îi răspunse lui Kanbei, ştergându-şi ochii de lacrimi, făcu o plecăciune şi se retrase iarăşi.

— Numele lui? întrebă Kanbei, iar de astă dată răspunse tatăl băiatului:

— Se numeşte Iwanosuke. Mama lui a decedat deja, iar tatăl va muri şi el, curând. Senior Kanbei, vă însărcinez să vă ocupaţi de viitorul acestui copil.

— Nu vă faceţi griji. Şi eu sunt tată. Vă înţeleg prea bine sentimentele şi voi veghea, cu străşnicie, să fie crescut sub ochii mei. După ce se va maturiza, numele familiei Goto nu se va stinge.

— Atunci, pot muri mâine dimineaţă fără nici un regret.

Goto îngenunche şi-şi strânse fiul la pieptul îmbrăcat în armură.

— Ascultă ce-ţi spune tatăl tău acum. Ai deja şapte ani. Un copil de samurai nu plânge niciodată. Până la ceremonia ta de maturitate mai e mult şi te afli la o vârstă când ai dori să ai parte de iubirea mamei tale şi să fii lângă tatăl tău. Dar acum lumea e plină de bătălii ca asta. Nu putem evita să fii luat de lângă mine şi e firesc ca eu să mor alături de seniorul

meu. Însă, de fapt, nu eşti chiar atât de nefericit. Ai avut norocul de a fi cu mine până în seara asta şi ar trebui să le fii foarte recunoscător zeilor din cer şi de pe pământ pentru acest mare noroc. Ai înţeles? Deci, de-acum încolo, vei sta lângă omul pe care-l vezi aici, Kuroda Kanbei. El va fi stăpânul şi părintele care te va creşte, aşa că slujeşte-l cu credinţă. Înţelegi?

În timp ce tatăl său îl mângâia pe cap şi-i vorbea, Iwanosuke tot încuviinţa din cap, tăcut, cu lacrimile prelingându-i-se pe obraji. Ceasurile castelului Miki erau de-acum numărate. Cele câteva sute de oameni din castel juraseră, cum era de aşteptat, să piară împreună cu seniorul lor şi erau hotărâţi să moară vitejeşte. Goto avea o voinţă îndărătnică şi nu şovăia câtuşi de puţin. Dar avea totuşi un fiu mic şi nu suporta să vadă un copil nevinovat murind. Iwanosuke era mult prea tânăr pentru a purta povara de a se fi născut samurai.

În zilele dinaintea acestei întâlniri, Goto îi trimisese o scrisoare lui Kanbei, pe care – deşi inamic – îl considera un om demn de încredere. Goto îşi deschisese sufletul în faţa lui Kanbei, cerându-i să-i crească fiul.

În timp ce-şi dăscălea copilul, ştia că acela era sfârşitul şi nu se putu opri să nu verse o lacrimă nestăpânită. În sfârşit, se ridică şi-i ordonă ferm să pornească în direcţia lui Kanbei, ca şi cum ar fi alungat biata făptură.

— Iwanosuke, ar trebui să ceri şi tu favoarea seniorului Kanbei.

— Fii cât se poate de liniştit, îl încuraja Kanbei, în timp ce lua copilul de mână.

Îi ordonă unui vasal să-l ducă înapoi la tabără.

Pentru prima oară în noaptea aceea, vasalii lui Kanbei înţeleseră intenţiile stăpânului lor. Mori îl săltă pe Iwanosuke în cârcă şi porni, alături de Kuriyama.

— Ei bine... spuse Kanbei.

— Da, a sosit momentul să ne luăm rămas bun, replică Goto. În timp ce-şi rosteau aceste cuvinte, le era greu să se despartă.

Kanbei îşi dădu toată silinţa să fie dur şi să plece cât mai repede, dar, deşi găsea că ar fi fost cel mai bun lucru, ezita. În cele din urmă, Goto spuse, cu un surâs:

— Senior Kanbei, mâine, când ne vom întâlni pe câmpul de luptă, dacă vom fi amândoi reţinuţi de sentimentele personale şi nu se vor toci lăncile, ne vom face de ruşine până la sfârşitul veacurilor. Dacă se va ajunge la tot ce poate fi mai rău, sunt pregătit să-ţi iau capul. Nici dumneata să nu-ţi faci scrupule!

Aruncă aceste cuvinte ca pe o formulă de despărţire, apoi se întoarse imediat şi porni în direcţia castelului.

Kanbei reveni repede la muntele Hirai, se înfăţişă înaintea lui Hideyoshi şi i-l prezentă pe fiul lui Goto.

— Să-l creşti bine, spuse Hideyoshi. Va fi o dovadă de bunătate. Pare un băiat reuşit, nu-i aşa?

Hideyoshi îndrăgea copiii şi privi cu afecţiune chipul lui Iwanosuke, mângâindu-l pe cap.

Poate că Iwanosuke încă nu înţelegea; nu avea decât şapte ani. Fiind într-o tabără străină, cu oameni necunoscuţi, nu făcea decât să privească totul în jur cu ochii mari. Peste mulţi ani, avea să ajungă vestit ca războinic al clanului Kuroda. În acel moment, însă, era un copil singur, ca o maimuţă de munte care căzuse din copac.

În sfârşit, sosi şi ziua fatală: se anunţă căderea. Era a şaptesprezecea zi din luna întâi, în al optulea an al lui Tensho. Nagaharu, fratele său mai mic Tomoyuki şi vasalii lui superiori îşi spintecară burţile, porţile castelului fură deschise, iar Uno Uemon îi trimise lui Hideyoshi o scrisoare de capitulare.

Am rezistat timp de doi ani şi am făcut tot ceea ce puteam ca războinici. Singurul lucru pe care nu l-aş putea suporta ar fi moartea câtorva mii de luptători curajoşi şi loiali şi a membrilor familiei mele. Mă rog pentru vasalii mei şi sper că le veţi arăta milă.

Hideyoshi încuviinţă această cerere bărbătească şi acceptă capitularea castelului Miki.

OAMENII LUI DUMNEZEU

Deşi Hideyoshi şi Nobunaga erau postaţi la distanţă unul de altul, Hideyoshi considera că una dintre responsabilităţile sale militare era aceea de a trimite, cu regularitate, ştiri la Azuchi. Astfel, Nobunaga avea o vedere panoramică asupra situaţiei din apus şi, aşa, se simţea mai liniştit în legătură cu strategia folosită în campanie.

După ce-i urase lui Hideyoshi drum bun spre provinciile din apus, Nobunaga întâmpină Anul Nou în Azuchi. Acel nou an era şi mai agitat decât cel trecut, iar sărbătoririle nu fură scutite de necazuri. În *Cronicile lui Nobunaga* este consemnat următorul incident:

Când au venit la Azuchi seniorii din vecinătate, cu rudele lor şi cu alţii, ca să-i aducă omagii Domniei Sale pentru Anul Nou, a fost o asemenea aglomeraţie, încât s-a dărâmat un zid şi mulţi oameni au murit loviţi de pietrele prăbuşite. S-a iscat o zăpăceală nemaipomenită.

— Taxaţi-l pe fiecare vizitator care vine pentru urările de Anul Nou în prima zi cu o sută de *mon*-i, oricine-ar fi, ordonase Nobunaga, în ajunul Anului Nou. O „taxă de vizitare” nu e prea mult pentru a i-o cere unui oaspete în schimbul privilegiului divin de a intra în audienţă la mine, ca să-şi exprime urările de Anul Nou.

Dar nu fu numai atât. Ca recompensă pentru „taxa de

vizitare”, Nobunaga dădu voie să se deschidă unele părţi din curtea castelului, în care, de obicei, accesul publicului era interzis.

Hanurile din Azuchi fuseseră rezervate, cu mult timp înainte, de către amatorii de atracţii – seniori, negustori, cărturari, medici, artişti, meşteşugari şi samurai de toate rangurile – care aşteptau, cu nerăbdare, să vadă templul Sokenji, să intre pe Poarta Exterioară şi să se apropie de Poarta a Treia, iar, de acolo, să treacă prin apartamentele rezidenţiale, intrând în grădina cu nisip alb, unde să-şi prezinte urările.

Turiştii de Anul Nou mergeau prin castel, privind prin toate camerele. Admirau uşile glisante ilustrate de Kano Eitoku, se uitau cu ochii mari la rogojinile tatami cu chenarele lor de brocart coreean şi priveau, minunându-se, pereţii lustruiţi şi poleiţi.

Gărzile mânau mulţimea prin poarta grajdului unde, în mod neaşteptat, drumul era barat de Nobunaga şi de câţiva slujitori.

— Nu uitaţi contribuţia! O sută de *mon*-i fiecare! striga Nobunaga. Lua banii cu mâinile lui şi-i arunca peste umăr.

În spatele lui se înălţa, cu repeziciune, un munte de monede. Soldaţii îndesau banii în saci, care le erau apoi daţi funcţionarilor spre a-i împărţi printre săracii din Azuchi. Astfel, Nobunaga dorea să creadă că, de acel An Nou, nu avea să existe în Azuchi nici un om flămând.

Când Nobunaga îi vorbi funcţionarului însărcinat cu încasarea taxei, care, la început, fusese îngrijorat că seniorul se implica în asemenea acţiuni plebee, omul fu nevoit să recunoască:

— Aţi avut o idee cu adevărat excelentă, stăpâne. Oamenii care au venit să viziteze castelul vor avea ce povesti toată viaţa, iar săracii care au primit „contribuţiile” vor răspândi vestea. Toată lumea spune că aceste monede nu sunt bani de

rând, ci au fost atinse de mâinile Seniorului Nobunaga însuşi şi, ca atare, ar fi un sacrilegiu să le cheltuiască. Au spus că le vor păstra drept capital. Până şi funcţionarii superiori sunt încântaţi. Cred că o asemenea faptă bună va stabili un precedent de calitate pentru viitorul An Nou şi cei care vor urma.

Spre surprinderea funcţionarului, Nobunaga clătină din cap cu răceală, spunând:

— N-am s-o mai fac. Ar fi o greşeală ca omul care guvernează ţara să-i lase pe săraci să se deprindă cu mila.

* * *

Trecuse jumătate din luna întâi. După ce podoabele de Anul Nou fuseseră luate de pe uşile caselor, cetăţenii din Azuchi realizară că se întâmpla ceva – în port erau încărcate şi ridicau ancora zilnic neobişnuit de multe corăbii.

Corăbiile, fără excepţie, navigau din zona de miazăzi a lacului, către miazănoapte. Şi mii de baloturi de orez, transportate pe drumurile de uscat, cu convoaie şerpuitoare de cai şi căruţe, urcau şi ele, în susul coastei, spre nord.

Ca întotdeauna, străzile din Azuchi forfoteau de circulaţia călătorilor şi de venirile şi plecările feluriţilor seniori. Nu trecea nici o zi în care să nu fie văzut câte un mesager galopând pe drum sau să nu treacă un sol dintr-o altă provincie.

— Nu vii? îi strigă încântat Nobunaga lui Nakagawa Sebei.

— Unde, stăpâne?

— La vânătoare cu şoimi!

— E sportul meu preferat! Vă pot însoţi, stăpâne?

— Sansuke, vino şi tu.

Era o dimineaţă de primăvară timpurie, când Nobunaga porni din Azuchi. Îşi alesese însoţitorii de cu seară, dar acum

fusese invitat şi Nakagawa Sebei – care tocmai sosise la castel – iar fiul lui Ikeda Shonyu, Sansuke, se alătură, şi el, grupului.

Lui Nobunaga îi plăceau călăria, luptele sumo, vânătoarea de şoimi şi ceremonia ceaiului, dar vânătoarea era, cu siguranţă, unul dintre modurile lui favorite de a-şi petrece timpul liber.

Gonacii şi arcaşii aveau să fie epuizaţi până la sfârşitul zilei. Asemenea interese se puteau numi distracţii, însă Nobunaga nu făcea nimic pe jumătate. În cazul luptelor sumo, de exemplu, când la Azuchi se organiza câte un basho, aduna mult peste o mie cinci sute de luptători din Omi, Kyoto, Naniwa şi alte provincii îndepărtate. În final, diverşii seniori se adunau în număr mare să asiste, iar Nobunaga rareori se plictisea de spectacol, chiar dacă orele erau înaintate. În schimb, alegea oameni dintre propriii săi vasali şi le ordona să intre în ring, în meciuri interminabile.

Vânătoarea cu şoimi din luna întâi la râul Echi, însă, era extrem de simplă. Nu însemna nimic mai mult decât o ieşire în natură, iar şoimilor nu li se dădu drumul. După o scurtă odihnă, Nobunaga ordonă ca grupul să se înapoieze la Azuchi.

În timp ce intrau în cetate, Nobunaga îşi struni calul şi se întoarse spre o clădire cu aspect străin, din mijlocul unui pâlc de copaci. De la o fereastră se auzea sunet de vioară. Seniorul descălecă pe neaşteptate şi intră, urmat de câţiva dintre însoţitori.

Doi sau trei iezuiţi îi ieşiră grabnic în întâmpinare, însă Nobunaga înainta deja prin casă cu paşi mari.

— Domnia Voastră! exclamară preoţii, surprinşi.

Aceea era şcoala care fusese construită lângă Biserica Înălţării. Nobunaga fusese unul dintre binefăcătorii şcolii, dar toate materialele de construcţie, de la cherestea şi până la mobilier, erau contribuţii din partea seniorilor provinciali care se convertiseră la creştinism.

— Aş dori să văd cum ţineţi cursurile, anunţă Nobunaga. Presupun că toţi copiii sunt aici.

Auzind ce voia Nobunaga, preoţii aproape că intrară în extaz şi-şi spuseră unii altora ce onoare le făcea vizita aceea. Neluându-le în seamă sporovăiala, Nobunaga urcă, grăbit, treptele.

Aproape în panică, unul dintre preoţi alergă înainte în clasă şi-i informă pe elevi despre neprevăzuta inspecţie a unui vizitator important.

Sunetul viorii se opri pe neaşteptate, iar şoaptele tăcură. Nobunaga se opri pentru un moment la catedră şi privi clasa, gândindu-se ce şcoală ciudată era. Pupitrele şi băncile din sală erau de model străin, iar pe fiecare pupitru era pus câte un manual. Aşa cum era de aşteptat, elevii erau fii de seniori şi vasali provinciali. Se înclinară solemn în faţa lui Nobunaga.

Copiii aveau între zece şi cincisprezece ani. Cu toţii făceau parte din familii nobile şi întreaga scenă, pătrunsă de exotismul culturii europene, era ca o grădină de flori cu care nu putea rivaliza nici o şcoală din vreun templu japonez din Azuchi.

Dar se părea că în mintea lui Nobunaga se dăduse deja răspunsul la întrebarea privind ce fel de şcoală – creştină sau buddhistă – oferea cea mai bună formă de educaţie, aşa că nu privea nici cu admiraţie, nici cu mirare, ceea ce se afla în faţa lui. Luând manualul unui elev de pe un pupitru din apropiere, frunzări, tăcut, paginile, dar i-l înapoie repede copilului.

— Cine cânta adineaori la vioară? întrebă el.

Unul dintre preoţi le repetă elevilor întrebarea lui Nobunaga.

Nobunaga înţelese repede: profesorii nu fuseseră în clasă până atunci, iar elevii profitaseră de lipsa lor pentru a cânta la instrumente muzicale, a sta la taclale şi a se zbengui bucuroşi.

— Ieronim a fost, spuse preotul.

Toţi elevii se întoarseră spre un băiat care stătea printre ei. Nobunaga le urmări direcţia privirilor şi ochii i se opriră asupra unui adolescent de paisprezece-cincisprezece ani.

— Da. Uitaţi-l. Ieronim a fost.

Când preotul îl arătă cu degetul, băiatul se înroşi la faţă şi coborî privirea. Nobunaga nu era sigur dacă-l cunoştea sau nu.

— Cine e acest Ieronim? întrebă el. Al cui fiu este? Preotul îi vorbi sever elevului:

— Ridică-te în picioare, Ieronim. Răspunde-i Domniei Sale.

Ieronim se ridică, făcând o plecăciune în faţa lui Nobunaga.

— Eu sunt cel care a cântat la vioară mai-nainte, stăpâne. Vorbele lui erau clare şi în ochi nu i se citea nici urmă de slugărnicie. Se vedea că era dintr-o familie de samurai.

Nobunaga privi ţintă în ochii copilului, dar acesta nu-şi mută privirea.

— Ce cântai? Trebuie să fi fost o melodie din muzica barbarilor de la miazăzi.

— Într-adevăr. Era un Psalm al lui David.

Copilul părea însufleţit. Vorbea cu o asemenea uşurinţă, încât părea să fi aşteptat ziua în care să poată răspunde la o asemenea întrebare.

— De la cine l-ai învăţat?

— L-am învăţat de la părintele Valignami.

— Aha, Valignami.

— Îl cunoaşteţi, stăpâne? întrebă Ieronim.

— Da, l-am întâlnit, răspunse Nobunaga. Acum unde e?

— Era în Japonia, la Anul Nou, dar s-ar putea să fi plecat deja la Nagasaki, ca să se întoarcă în India, prin Macao. Conform unei scrisori pe care am primit-o de la vărul meu, corabia lui urma să ridice ancora în ziua a douăzecea.

— Vărul tău?

— Se numeşte Ito Anzio.

— N-am mai auzit niciodată numele „Anzio”. Nu are un nume japonez?

— Este nepotul lui Ito Yoshimasu. Numele lui e Yoshikata.

— A, acela este? O rudă a lui Ito Yoshimasu, seniorul castelului Obi. Şi tu?

— Eu sunt fiul lui Yoshimasu.

Nobunaga era amuzat în chip straniu. Privindu-l pe acel tânăr impertinent şi fermecător, educat în grădina de flori a culturii creştine, nu putea decât să-şi închipuie chipul mustăcios şi nepăsător al tatălui, Ito Yoshimasu. Cetăţile de pe litoralul insulei Kyushu, în Japonia de apus, erau conduse de seniori ca Otomo, Omura, Arima şi Ito. În ultima vreme, deveniseră tot mai influenţaţi de cultura europeană.

Nobunaga accepta, cu recunoştinţă, tot ceea ce se aducea din Europa – arme de foc, praf de puşcă, telescoape, doctorii şi echipamente medicale, pielărie, produse împletite şi vopsite, obiecte de uz zilnic. Era deosebit de entuziasmat – şi chiar dornic de a le avea şi el – în faţa inovaţiilor din medicină, din astronomie şi din ştiinţa militară. Totuşi, existau două lucruri pe care nu le putea înţelege cu nici un chip: creştinismul şi educaţia creştină. Dar dacă nu le-ar fi permis pe acestea două misionarilor, nici ei n-ar mai fi venit cu armele, cu medicamentele şi cu celelalte minuni ale lor.

Nobunaga era conştient de importanţa propăşirii diverselor culturi şi aprobase ca, în Azuchi, să se înfiinţeze o biserică şi o şcoală. Acum, însă, când mlădiţele pe care le lăsase să crească începeau să scoată muguri, era îngrijorat pentru viitorul acelor elevi. Îşi dădea seama că, dacă lăsa mult timp situaţia neluată în seamă, aveau să se işte neplăceri.

Nobunaga ieşi din clasă şi fu condus de preoţi într-o încăpere bine mobilată. Acolo, Nobunaga se odihni pe un

scaun colorat, scânteietor, rezervat musafirilor de rang. Apoi, preoţii aduseră ceai şi tutun din ţara lor, pe care le preţuiau nespus, şi i le oferiră oaspetelui, dar Nobunaga nu se atinse de nimic.

— Fiul lui Ito Yoshimasu tocmai mi-a spus că Valignani urma să plece din Japonia, luna asta. A şi plecat? întrebă el.

Unul dintre preoţi răspunse:

— Părintele Valignani însoţeşte o misiune care pleacă din Japonia.

— O misiune? repetă bănuitor Nobunaga.

Insula Kyushu încă nu se afla sub controlul lui, aşa că prietenia şi comerţul dintre Europa şi seniorii provinciali de pe acea insulă îl preocupau destul de mult.

— Părintele Valignani consideră că, dacă fiii japonezilor influenţi nu văd, măcar o dată, civilizaţia Europei, adevăratele relaţii diplomatice şi comerciale nu vor începe niciodată cu adevărat. A comunicat cu diverşii regi din Europa şi cu Sfinţia Sa Papa şi i-a convins să invite o misiune din Japonia. Cel mai vârstnic dintre cei aleşi pentru misiune are şaisprezece ani.

Şi înşiră numele băieţilor.

Aproape toţi erau fiii unor mari clanuri din Kyushu.

— Foarte curajos din partea lor.

Nobunaga se bucura sincer că o misiune de tineri, al cărei cel mai vârstnic membru avea doar şaisprezece ani, călătorea în îndepărtata Europă. În sinea lui, îşi spunea că ar fi fost bine să-i întâlnească şi, ca dar la despărţire, să le vorbească puţin despre spiritul şi despre credinţa sa proprie.

Oare de ce doreau, cu atâta entuziasm, regii europeni şi cineva ca Valignani ca fiii unor seniori provinciali să viziteze Europa? Nobunaga le înţelegea intenţiile, dar le întrezărea şi motivele ascunse.

— Când a plecat din Kyoto, cu această misiune, Valignani şi-a exprimat regretele... în legătură cu dumneavoastră, sire.

— Regrete?

— Pentru faptul că urma să se înapoieze în Europa fără a vă fi botezat.

— Aşa? Chiar aşa a spus? râse Nobunaga, ridicându-se de pe scaun, pentru a se întoarce spre însoţitorul său, care ţinea un şoim pe pumn. Am întârziat prea mult. Să mergem.

Aproape imediat ce rosti aceste cuvinte, coborî scara cu paşi mari. Ceru grăbit să i se aducă în faţa uşii calul. Ito Ieronim – elevul care cântase la vioară – şi toţi ceilalţi stăteau aliniaţi în curtea şcolii, pentru a-i ura drum bun.

* * *

Castelul de la Nirasaki, noua capitală a provinciei Kai, fusese finalizat, inclusiv bucătăriile şi apartamentele doamnelor de onoare.

Deşi fusese a douăzeci şi patra zi din luna a douăsprezecea, foarte aproape de sfârşitul anului, Takeda Katsuyori se mutase din Kofu, vechea capitală a provinciei, ocupată de strămoşii săi, timp de generaţii, în această nouă capitală. Grandoarea şi frumuseţea convoiului încă mai erau comentate de agricultorii din lungul drumului, chiar şi acum, în timpul sărbătorilor de Anul Nou.

Începând cu palanchinele pentru Katsuyori şi soţia lui şi numeroasele doamne din suită care-i serveau, şi continuând cu acelea ale mătuşii lui şi fiicei acesteia, lecticile lăcuite ale feluriţilor nobili şi doamne numărau, probabil, sute şi sute.

În mijlocul acestei nesfârşite procesiuni de privelişti – samuraii şi vasalii, slujitorii personali, funcţionarii superiori cu şeile lor aurii şi argintii, intarsiile de sidef, scânteierile lacului auriu, umbrelele deschise, arcaşii cu arcurile şi tolbele lor, pădurea de lănci cu cozi roşii – cele care atrăgeau, mai presus de orice altceva, atenţia tuturor erau drapelele clanului Takeda. Treisprezece ideograme chinezeşti sclipeau aurii pe o

fâşie de material roşu, lângă un alt stindard. Două şiruri de caractere aurii erau înscrise pe flamura prelungă, de culoare albastru închis:

Iute ca vântul
Tăcut ca pădurea
Arzător ca focul
Neclintit ca muntele.

Toţi ştiau că poemul avea caligrafia executată de Kaisen, marele preot al templului Erin.

— Ah, trist că însuşi sufletul acelui stindard părăseşte astăzi castelul Tsutsujigasaki, îndreptându-se spre alte meleaguri.

Toţi oamenii din vechea capitală păreau întristaţi. De fiecare dată când drapelul cu cuvintele lui Sun Tzu şi flamura cu cele treisprezece ideograme chinezeşti erau desfăşurate şi luate în luptă, vitejii soldaţi se întorseseră cu ele. În acele vremuri, ei şi orăşenii răguşiseră strigând, din toată inima, victoria împărtăşită de toţi. Asemenea evenimente avuseseră loc pe vremea lui Shingen şi, acum, cu toţii duceau dorul acelor zile.

Şi cu toate că steagul care purta cuvintele lui Sun Tzu era unul şi acelaşi, oamenii simţeau că, într-un fel, era diferit de cel pe care-l priviseră în trecut.

Dar, când oamenii din Kai priveau enormul tezaur şi rezervele de muniţii mutate în noua capitală, odată cu palanchinurile şi cu şeile aurii ale întregului clan şi caravana şerpuitoare de care trase de boi întinzându-se pe nenumărate leghe, îşi recăpătau siguranţa că au o provincie puternică. Aceleaşi sentimente de mândrie îi urmăreau de pe vremea când Shingen încă mai dăinuia printre soldaţi şi chiar printre oamenii de rând.

La scurt timp după ce Katsuyori se mutase în castelul din

noua capitală, bobocii albi şi roşii ai perilor din grădină înfloriseră. Katsuyori şi unchiul său, Takeda Shoyoken – nepăsători faţă de cântecele păsărilor din tufişuri – se plimbau prin livadă.

— N-a venit nici măcar la sărbătorile de Anul Nou. A spus că e bolnav. Nu ţi-a trimis nici o veste, unchiule? întrebă Katsuyori.

Vorbea despre vărul său, Anayama Baisetsu, care era guvernatorul castelului Ejiri. Amplasat pe graniţa cu Suruga, era, pentru clanul Takeda, un punct strategic important pentru miazăzi. De peste jumătate de an, Baisetsu nu mai venise să-l slujească pe Katsuyori, spunând mereu că e bolnav, iar Katsuyori era îngrijorat.

— Nu, cred că s-a îmbolnăvit cu adevărat, probabil. Baisetsu e preot şi e un om cinstit; nu cred că s-ar preface bolnav.

Întrucât, de obicei, Shoyoken era un om excepţional de bine dispus, răspunsul său nu-l linişti deloc pe Katsuyori. Shoyoken rămase tăcut.

Nici Katsuyori nu mai spuse nimic şi-şi continuară plimbarea în linişte.

Între fort şi citadela interioară se afla o vale îngustă, plină cu copaci de diverse soiuri. O pasăre cântătoare zbură foarte aproape de pământ, de parcă ar fi căzut, bătu din aripi şi fugi speriată. În acelaşi timp, dinspre un şir de pruni se auzi, pe neaşteptate, un glas:

— Sunteţi acolo, stăpâne? Am veşti importante.

Chipul vasalului păli.

— Adună-te. Un samurai trebuie să vorbească stăpânit despre problemele importante, îl mustră Shoyoken.

Shoyoken nu făcea numai să-l admonesteze pe tânăr, ci încerca şi să-şi liniştească nepotul. Spre deosebire de obişnuita sa manieră decisă, Katsuyori pălise, fiind surprins.

— Nu e un fleac. Credeţi-mă că e ceva foarte important, stăpâne, replică Genshiro, în timp ce se prosterna. Kiso Yoshimasa din Fukushima a trădat!

— Kiso?

Glasul lui Shoyoken exprima un şoc care era jumătate îndoială, jumătate refuz. Cât despre Katsuyori, el probabil ghicise deja că avea să se întâmple acest lucru. Nu făcea decât să-şi muşte buzele şi să-l privească pe vasalul prosternat în faţa lui.

Palpitaţiile din pieptul lui Shoyoken n-aveau să se calmeze prea uşor, iar agitaţia i se simţea în glasul tremurător:

— Scrisoarea! Să vedem scrisoarea!

— Mesagerul mi-a spus să-i transmit seniorului Katsuyori că problema era atât de urgentă, încât n-a fost nici un moment de pierdut, spuse vasalul, şi că să aşteptăm o scrisoare care va sosi cu următorul mesager.

În timp ce se îndepărta cu paşi mari, Katsuyori trecu drept pe lângă vasalul încă prosternat la pământ, strigând, în urmă, spre Shoyoken:

— Nu-i nevoie să vedem scrisoarea lui Goro. În ultimii ani, s-au văzut destule semne suspecte din partea lui Yoshimasa şi Baisetsu. Ştiu că e foarte complicat, unchiule, dar voi avea din nou nevoie de dumneata în fruntea unei armate. Mă duc şi eu.

Nu trecuseră două ore, când, din turnul noului castel, se auzi o bătaie de tobă mare, iar chemarea cornului pluti pe poarta castelului, proclamând mobilizarea. Florile de prun erau aproape albe, în acea paşnică înserare de primăvară dintr-o provincie montană. Armata porni înainte de sfârşitul zilei. Grăbiţi de soarele care asfinţea, cinci mii de oameni porniră pe Drumul Fukushima şi, până la căderea nopţii, din Nirasaki plecaseră aproape zece mii de ostaşi.

— Cu atât mai bine! Ne-a făcut să înţelegem cât se poate

de limpede că ne-a trădat. Dacă nu se întâmpla asta, s-ar fi putut să nu sosească niciodată ziua în care să-l dobor pe acest trădător ingrat. De astă dată, va trebui să curăţim Fukushima de toţi oamenii care nu ştiu ce înseamnă loialitatea.

Dezlănţuindu-şi furia, Katsuyori bombănea de unul singur, în timp ce calul îl purta mai departe. Dar vocile indignate ale celor care-l însoţeau – glasuri ale nemulţumirii faţă de trădarea lui Kiso – erau puţine.

Katsuyori era la fel de încrezător ca de obicei. Când rupsese relaţiile cu clanul Hojo, abandonase un aliat fără a se gândi o clipă la puterea clanului care-i fusese de un atât de mare sprijin.

La propunerea celor din jur, Katsuyori îl trimisese înapoi la Azuchi pe fiul lui Nobunaga – care stătuse, ani de zile, ostatic al clanului Takeda. Însă, în inimă, păstra cu prisosinţă dispreţ faţă de seniorul clanului Oda şi, chiar mai mult, pentru Tokugawa Ieyasu din Hamamatsu. După bătălia de la Nagashino, îşi manifesta această atitudine agresivă încontinuu.

Nu era nimic rău în această tărie de spirit. Era extrem de optimist. Sigur că forţa spirituală ar trebui să umple cupa inimii. Şi, în acea perioadă a războaielor între provincii, se putea spune că şi clasa samurailor ca întreg avea acelaşi spirit. Dar, în situaţia în care se găsea Katsuyori, era absolută nevoie să se alieze neîntârziat cu o forţă mai mare, alianţă care, la prima vedere, putea fi luată drept slăbiciune. O demonstraţie de forţă necugetată n-avea să intimideze un adversar. Dimpotrivă, nu făcea decât să-l încurajeze. De mai mulţi ani, bărbăţia şi curajul lui Katsuyori fuseseră privite de sus de către Nobunaga şi Ieyasu, tocmai din acest motiv.

Şi nu numai de către aceşti oameni, duşmanii lui. Chiar şi în propria sa provincie Kai se auzeau voci care-şi exprimau dorinţa ca Shingen să mai fi fost în viaţă.

Shingen insistase asupra unei puternice administrări militare a provinciei. Şi, fiindcă le dăduse atât vasalilor săi, cât şi locuitorilor din Kai, sentimentul că aveau să fie în deplină siguranţă atâta timp cât el trăia, oamenii se bazaseră întru totul pe Shingen.

Chiar şi în timpul domniei lui Katsuyori, serviciul militar, încasările de impozite şi toate celelalte activităţi administrative se efectuaseră potrivit legilor lui Shingen. Ceva, însă, lipsea.

Katsuyori nu înţelegea în ce anume consta acel ceva; în mod regretabil, nici măcar nu observa că era ceva lipsă. Dar ceea ce nu avea el era faptul că nu putea conduce cu armonie şi nici capacitatea de a inspira încredere în administraţia lui. Astfel, puternica guvernare a lui Shingen, lipsită acum de aceste două calităţi, începuse să provoace conflicte în sânul clanului.

Pe vremea lui Shingen, existase un articol de credinţă general, împărtăşit atât de clasele superioare, cât şi de cele inferioare, un articol de care oamenii erau foarte mândri: nici unui duşman nu i se permisese vreodată să facă un pas între hotarele provinciei Kai.

Acum, însă, nemulţumirile păreau să încolţească pretutindeni. Nici nu mai e nevoie să precizăm că toţi vedeau limpede linia trasată odată cu marea înfrângere de la Nagashino. Acea catastrofă nu fusese doar o consecinţă a defectelor strategiei şi echipamentelor armatei din Kai. Rezultase din lipsurile lui Katsuyori; iar cei din jurul lui – chiar şi populaţia, care îl privea ca pe principalul său reazem – simţeau o cumplită dezamăgire. Katsuyori, îşi dădeau seama oamenii, nu era Shingen.

Deşi Kiso Yoshimasa era ginerele lui Shingen, complota să-l trădeze pe Katsuyori şi nu credea că acesta putea să supravieţuiască. Începu să cerceteze mersul provinciei Kai. Printr-un intermediar din Mino, ţinea, în secret, legătura cu

Nobunaga, de aproape doi ani.

Armata din Kai se despărţi în mai multe linii, continuându-şi marşul spre Fukushima.

În timp ce mergeau, soldaţii erau încrezători şi, adesea, spuneau:

— Vom strivi forţele lui Kiso.

Dar, pe măsură ce zilele treceau, veştile transmise la comandament nu-i trezeau lui Takeda Katsuyori nici un zâmbet de satisfacţie. Dimpotrivă, toate rapoartele erau tulburătoare.

— Kiso e încăpăţânat.

— Terenul este deluros şi au mijloace bune de apărare, aşa că va fi nevoie de mai multe zile pentru ca avangarda noastră să se apropie.

De fiecare dată când auzea asemenea lucruri, Katsuyori îşi muşca buzele şi mormăia:

— Dacă m-aş duce eu însumi acolo...

Era ceva obişnuit pentru el să devină furios şi exasperat, când o situaţie de război se arăta nefavorabilă.

Luna trecu şi sosi a patra zi din luna a doua.

La Katsuyori ajungeau ştiri îngrozitor de neliniştitoare: Nobunaga dăduse, pe neaşteptate, ordin ca trupele Oda din Azuchi să se mobilizeze, iar el însuşi plecase deja din Omi.

Un alt spion aduse o nouă veste proastă:

— Forţele lui Tokugawa Ieyasu au plecat din Suruga; trupele lui Hojo Ujimasa au părăsit Kanto; iar Kanamori Hida a pornit de la castelul său. Cu toţii merg spre Kai şi se spune că Nobunaga şi

Nobutada şi-au împărţit trupele în două şi sunt gata să dea năvală. Când m-am urcat pe un munte înalt şi am privit, am văzut, în toate direcţiile, coloane de fum.

Katsuyori avu senzaţia că fusese trântit la pământ.

— Nobunaga! Ieyasu! Şi până şi Hojo Ujimasa?

Conform acestor rapoarte secrete, era ca un şoarece prins în cursă.

Se apropia amurgul. Sosiră noi ştiri, anunţând că trupele lui Shoyoken dezertaseră în noaptea trecută.

— Nu poate fi adevărat! exclamă Katsuyori.

Dar realitatea era că acel lucru se întâmplase în timpul nopţii, iar mesajele urgente care veneau, unul după altul, aduceau dovezi de netăgăduit.

— Shoyoken! Nu e el unchiul meu şi unul dintre bătrânii clanului? Ce idee e asta, să abandoneze câmpul de luptă şi să fugă fără permisiunea mea? Şi toţi ceilalţi. Nu fac decât să-mi spurc gura, vorbind despre asemenea infidelităţi şi ingratitudini!

Revoltându-se împotriva cerului şi a omenirii, Katsuyori ar fi făcut mai bine să simtă faţă de el însuşi acea ranchiună. De obicei, nu era chiar atât de slab de minte. Însă nici chiar un om cu un curaj cutremurător ca al lui nu putea să nu se sperie de o asemenea întorsătură a evenimentelor.

— N-avem încotro. Trebuie să daţi ordinul de a ridica tabăra.

Astfel povăţuit de Oyamada Nobushige şi de ceilalţi, Katsuyori se retrase, pe neaşteptate. Cât de dezamăgit se simţea! Deşi cei douăzeci de mii de soldaţi pe care contase la vremea plecării nu se angajaseră nici măcar într-o singură luptă, vasalii şi oamenii care se întorceau acum, cu el, la Nirasaki, nu numărau mai mult de patru mii.

Încercând, poate, să găsească o ieşire pentru sentimentele cărora nici el nu prea ştia cum să le facă faţă, îi ordonă călugărului Kaisen să vină la castel. Dar lucrurile se înrăutăţiseră, căci chiar şi după ce se întoarse la Nirasaki, continuă să primească rapoarte negative, unul după altul. Cea mai rea, poate, era vestea că neamul său, Anayama Baisetsu, îl părăsise şi, ca şi cum asta n-ar fi fost de ajuns, nu

numai că-i predase inamicului castelul său din Ejiri, dar se şi angajase să-l călăuzească pe Tokugawa Ieyasu. Acum, se spunea că se află în avangarda trupelor care invadau provincia Kai.

Aşadar, propriul lui cumnat îl trădase pe faţă şi chiar încerca să-l distrugă. Ştiind acest lucru, era acum nevoit să reflecteze puţin la sine însuşi, în toiul agoniei. „Unde am greşit?” se întreba Katsuyori. Deşi, pe de o parte, îşi arătase, tot mai dârz, neînduplecatul spirit şi ordonase întărirea mijloacelor defensive de pretutindeni, când îl primi pe Kaisen la noul său castel se arătă dispus să se autoanalizeze, ceea ce era pentru el o atitudine nefiresc de calmă. Probabil, însă, că această schimbare venea prea târziu.

— N-au trecut decât zece ani de când a răposat tatăl meu şi opt ani de la bătălia de la Nagashino. De ce şi-au uitat, atât de brusc, generalii din Kai principiile? îl întrebă Katsuyori pe preot.

Kaisen, însă, rămase aşezat, privindu-l în tăcere, iar Katsuyori continuă:

— Acum zece ani, generalii noştri nu erau aşa. Fiecare dintre ei avea simţul ruşinii şi era atent la propria lui reputaţie. Când tatăl meu se mai afla încă pe lumea asta, oamenii rareori îşi trădau seniorul, necum să-şi fi părăsit propriul clan.

Preotul continua să tacă, ţinând ochii închişi. În comparaţie cu Kaisen, care părea asemenea cenuşii reci, Katsuyori vorbea înainte, ca un foc dezlănţuit:

— Însă până şi oamenii care erau postaţi şi pregătiţi să-i doboare pe trădători s-au împrăştiat cu toţii, fără să se fi angajat într-o singură luptă sau să fi aşteptat comanda stăpânului lor. Este un asemenea comportament vrednic de clanul Takeda şi de generalii săi – care nici chiar pe marele Uesugi Kenshin nu l-au lăsat să facă un singur pas în Kai?

Cum s-a putut ajunge la o asemenea lipsă de disciplină? Cât de degradaţi pot fi? Mulţi dintre generalii de sub comanda tatălui meu, ca Baba, Yamagata Oyamada şi Amakasu, fie sunt bătrâni, fie au răposat deja. Cei rămaşi sunt nişte oameni cu totul diferiţi: sunt fie copiii acestor generali, fie războinici care n-au avut legături directe cu tatăl meu.

Kaisen nu spuse nici acum nimic. Călugărul fusese mai intim cu Shingen decât oricine altcineva, iar acum avea peste şaptezeci de ani. De sub fruntea sa albă ca zăpada, îl observase foarte atent pe moştenitorul lui Shingen.

— Venerabile maestre, poate crezi că e prea târziu fiindcă lucrurile au ajuns deja în acest impas, dar, dacă modul meu de a administra guvernarea a fost defectuos, te rog să-mi explici în ce fel. Dacă nu am stăpânit disciplina militară cum trebuia, arată-mi o cale de îndreptare. Sunt dornic să mă îndrept. Am auzit că ai învăţat multe de la tatăl meu, care ţi-a fost alături în Cale. Nu l-ai putea învăţa şi pe nevrednicul său fiu câteva strategii bune? Te rog, nu te zgârci să îmi împărtăşeşti din învăţătura ta. Fii bun şi spune-mi, fără rezerve, ce am greşit şi cum mă pot îndrepta. Bine, atunci, lasă-mă pe mine s-o spun. Am jignit oamenii după moartea tatălui meu, ridicând, pe neaşteptate, tarifele la traversarea râurilor şi la trecerea barierelor, în scopul de a întări apărarea provinciei?

— Nu, răspunse Kaisen, clătinând din cap.

Katsuyori deveni şi mai agitat.

— Atunci, trebuie să fi existat vreun cusur în felul în care am împărţit recompensele şi pedepsele.

— Nici unul, îşi clătină din nou bătrânul fruntea ninsă. Prosternându-se la podea, Katsuyori fu cât pe ce să-l podidească lacrimile. În faţa lui Kaisen, ferocele senior al războiului, care se respecta atât de mult pe sine însuşi, nu

putea plânge decât în pragul agoniei.

— Nu plânge, Katsuyori, spuse, în sfârşit, Kaisen. Cu siguranţă, nu eşti nevrednic, şi nici ca fiu nu eşti nedemn. Singura ta greşeală a fost inconştienţa. O eră crudă te-a pus să stai faţă în faţă cu Oda Nobunaga. La urma urmei, nu eşti duşmanul lui. Munţii din Kai se află departe de centru, iar Nobunaga are avantajul geografic, dar nici aceasta nu e o cauză importantă a problemei tale. Deşi Nobunaga a purtat lupte după lupte şi a administrat guvernarea, în sufletul lui nu l-a uitat niciodată pe împărat. Construcţia palatului imperial este doar un singur exemplu din lucrurile pe care le-a făcut.

Kaisen şi Shingen avuseseră o profundă înţelegere a raţiunii inimii, iar respectul lui Shingen faţă de bătrânul preot fusese fără margini. Dar Kaisen crezuse şi el, cu tot atâta tărie, în Shingen – era un dragon printre oameni; un mitic cal de foc din cer. Însă, câtă vreme îl proslăvea atât de mult pe Shingen, nu-l compara niciodată cu fiul său, Katsuyori, şi nici nu-l considera pe acesta din urmă nevrednic, prin comparaţie cu tatăl lui.

Dimpotrivă, îl privea pe Katsuyori cu înţelegere. Dacă cineva critica greşelile lui Katsuyori, Kaisen răspundea întotdeauna că n-ar fi fost rezonabil să se aştepte mai mult de la el; tatăl lui fusese pur şi simplu un om prea mare. Poate că şi pe Kaisen îl încerca o mică nemulţumire: cu siguranţă, dacă Shingen ar mai fi trăit, influenţa lui nu s-ar fi restrâns numai asupra provinciei Kai; ar fi concretizat cumva marea sa capacitate şi geniul, realizând ceva de o mult mai mare însemnătate. Iar acum, Kaisen regreta că Shingen nu supravieţuise. Omul care făcuse ceva de mai mare importanţă fusese Nobunaga. El era cel care ridicase rolul samuraiului, în cadrul provinciei, la unul de însemnătate naţională. Şi tot Nobunaga era acela care se arătase a fi un vasal model. Speranţele pe care Kaisen şi le făcuse în privinţa

lui Katsuyori, care nu avea caracterul tatălui său, se mistuiseră cu desăvârşire. Era clar că, după părerea preotului, îndelungatul război civil se sfârşise.

Astfel, a-l ajuta pe Katsuyori să îngenuncheze cu forţa trupele clanului Oda sau a găsi vreo soluţie infailibilă, era cu neputinţă. Clanul Takeda fusese întemeiat cu secole în urmă, iar numele lui Shingen strălucise prea orbitor pe cer: Katsuyori n-avea să cerşească, la picioarele lui Nobunaga, capitularea.

Takeda Katsuyori avea o voinţă puternică şi cunoştea sentimentul ruşinii. Printre oamenii de rând din provincie, se auzeau glasuri spunând că guvernul intrase în declin de pe vremea lui Shingen, iar creşterea impozitelor grele era considerată o cauză principală a nemulţumirilor. Dar Kaisen ştia că nu pentru luxul sau pentru vanitatea sa mărise Katsuyori taxele. Fiecare încasare fusese destinată cheltuielilor militare. În ultimii câţiva ani, tactica şi tehnologia militară progresaseră cu paşi repezi în capitală şi chiar şi în provinciile învecinate. Dar Katsuyori nu-şi putea permite să cheltuiască pe arme la fel de mulţi bani ca rivalii săi.

— Te rog să ai grijă de tine, îi spuse Kaisen lui Katsuyori, în timp ce se pregătea să plece.

— Mergi deja la templu?

Încă mai erau multe întrebări pe care Katsuyori dorea să i le adreseze, dar ştia că răspunsurile la ceea ce întreba aveau să fie aceleaşi. Îşi lipi palmele de podea, cu respect.

— S-ar putea ca asta să fie ultima oară când te văd.

Kaisen îşi coborî pe podea mâinile, înfăşurate într-un şirag de mătănii, şi plecă fără o vorbă.

CĂDEREA CLANULUI TAKEDA

— Hai să petrecem primăvara asta în munţii din Kai, spuse Nobunaga, în timp ce ieşea călare din Azuchi, în fruntea armatei sale. Putem să privim florile de cireş, să culegem flori şi, apoi, să admirăm priveliştile din jurul muntelui Fuji, pe coastă, la întoarcere.

Succesul expediţiei contra provinciei Kai părea, de astă dată, asigurat, iar plecarea armatei fusese aproape relaxată. În cea de-a zecea zi din luna a doua, armata ajunsese la Shinano şi terminase dispunerea oamenilor la intrările în Ina, Kiso şi Hida. Clanul Hojo avea să intre dinspre răsărit, în vreme ce clanul Tokugawa urma să atace din Suruga.

În comparaţie cu bătăliile de pe râul Ane şi de la Nagashino, Nobunaga invada provincia Kai la fel de senin ca şi cum s-ar fi dus să culeagă legume din grădină. În mijlocul provinciei duşmane, se aflau forţe care nici nu mai erau considerate inamice. Atât Naegi Kyubei de la castelul Naegi, cât şi Kiso Yoshimasa din Fukushima erau oameni care aşteptau, cu nerăbdare, sosirea lui Nobunaga, nu pe-a lui Katsuyori; iar trupele care mărşăluiau din Gifu în Iwamura o făceau fără a întâmpina vreo rezistenţă. Diversele fortăreţe ale clanului Takeda fuseseră lăsate pradă vântului. Când noaptea făcu loc zorilor, atât castelul Matsuo cât şi cel din Ida nu mai erau decât două cochilii goale.

— Am înaintat spre Ina şi abia dacă am găsit un soldat inamic care s-o apere.

Acesta era raportul pe care-l primise Nobunaga la intrarea în Kiso. Acolo, de asemenea, soldaţii glumiseră între ei că avansarea era aproape prea uşoară ca să-i satisfacă. Ce anume făcuse clanul Takeda să devină atât de fragil? Cauza era complicată, dar răspunsul putea fi exprimat în termeni simpli. De astă dată, clanul Takeda n-avea să mai fie capabil să păstreze provincia Kai.

Toţi cei aliaţi cu clanul Takeda erau convinşi de inevitabila sa înfrângere. Unii, poate, fuseseră chiar dispuşi să aştepte, cu nerăbdare, această zi. În mod tradiţional, însă, samuraii – indiferent din ce clan făceau parte – nu manifestau o atitudine necuviincioasă în asemenea vremuri, nici chiar atunci când ştiau că înfrângerea era inevitabilă.

— Le vom da de ştire că suntem aici, spuse Nishina Nobumori, comandantul castelului Takato şi fratele mai mic al lui Katsuyori.

Fiul lui Nobunaga, Nobutada, ale cărui forţe invadaseră toată regiunea, estima că şansele unei victorii erau mari. După ce scrise o scrisoare, chemă un arcaş puternic şi-l puse să trimită mesajul în castel. Desigur, era o invitaţie la capitulare.

Răspunsul din castel sosi repede. „V-am citit scrisoarea...” De la primele cuvinte şi până la sfârşit, mesajul fusese scris într-un stil extrem de mândru.

Oamenii din acest castel vor întoarce, într-o bună zi, generozitatea seniorului Katsuyori, dăruindu-i vieţile lor şi nici unul dintre ei nu se va dovedi laş. Ar trebui să-i puneţi pe oamenii dumneavoastră să atace imediat. Vă vom arăta virtutea şi vitejia călită pentru care suntem renumiţi, încă de pe vremea seniorului Shingen.

Nobumori răspunsese cu o îndârjire aproape perceptibilă în mirosul cernelii.

Nobunaga îşi făcuse fiul general, cu toate că era încă foarte tânăr.

— Ei, dacă aşa vor... comentă Nobutada şi dădu ordinul de asalt. Forţele atacatoare erau împărţite în două divizii şi asediară castelul simultan, de pe munte, în spate, şi din zona care ducea la poarta din faţă. Era o luptă demnă de numele ei. Cei o mie de soldaţi din apărare se aşteptau să moară. Aşa cum lesne se putea închipui, valoarea războinicilor din Kai încă nu scăzuse. De la începutul lunii a doua până la începutul celei de-a treia, zidurile de piatră ale castelului Takato fură scăldate în sângele armatelor atacatoare şi apărătoare. După ce răzbiră prin primele palisade, care se înălţau la cincizeci de metri de şanţ, trupele atacante umplură şanţul cu pietre, tufişuri, copaci şi pământ. Apoi, îl traversară foarte repede, până la baza zidurilor de piatră.

— Haideţi! strigau oamenii de pe meterezele de lut şi zidurile de pământ podite, în timp ce aruncau lănci, lemne, pietre şi turnau ulei încins peste cei de jos.

Soldaţii atacatori care se căţăraseră pe zidul de piatră se rostogoleau sub bolovani, bârne şi ulei. Dar, oricât de departe cădeau, erau cu atât mai curajoşi. Chiar dacă se rostogoleau până la pământ, atâta vreme cât îşi mai păstrau cunoştinţa, săreau în picioare şi începeau să urce din nou.

Soldaţii care veneau din spate strigau, cu admiraţie, la vederea curajului neînduplecat al camarazilor lor şi escaladau zidul în urma lor. N-aveau să se lase întrecuţi. Pe când se căţărau şi cădeau şi iarăşi se suiau şi se agăţau de pietrele zidului, se părea că nimic n-ar fi putut ţine piept furiei lor. Dar apărătorii castelului nu erau câtuşi de puţin inferiori, în propriul lor efort unit, disperat. Cei care acceptau provocarea şi se puteau zări deasupra bastioanelor de argilă şi al acoperişului pereţilor de pământ bătătorit, dădeau iluzia că fortăreaţa era umplută numai cu robuştii războinici din Kai.

Dar dacă forţele asediatoare ar fi putut vedea activităţile dinăuntru, ar fi ştiut că întregul castel era implicat într-o luptă disperată, dar plină de curaj. În timp ce castelul gemea sub asediu, numeroşii săi ocupanţi – bătrâni şi tineri, chiar şi femei gravide – munceau toţi cu disperare, alături de soldaţi, pentru a ajuta apărarea. Tinerele femei aduceau săgeţi, în timp ce bătrânii măturau resturile arse de la puşti. Oblojeau răniţii şi găteau mâncarea soldaţilor. Nimeni nu le dăduse nici o comandă, dar lucrau în perfectă ordine şi fără nici un cuvânt de nemulţumire.

— Dacă aruncăm asupra lor tot ce-avem, castelul va cădea. Astfel grăi Kawajiri, unul dintre generalii trupelor ofensive, care se dusese să discute cu Nobutada.

— Avem prea mulţi morţi şi răniţi, răspunse Nobutada; reflectase personal asupra situaţiei. Nu ai altă idee mai bună?

— Pare-mi-se că forţa soldaţilor din castel depinde de convingerea lor că Seniorul Katsuyori încă se mai află în noua capitală. Cu acest gând în minte, ne-am putea retrage pe moment din această zonă de acţiune, pentru a ataca, în schimb, castelele Kofu şi Nirasaki. Aşa ceva, însă, ar necesita o schimbare completă a strategiei. Ar fi mai bine, poate, să-i convingem pe apărătorii castelului că Nirasaki a căzut şi Katsuyori e mort.

Nobutada dădu din cap a încuviinţare. În dimineaţa primei zile din luna a treia, un alt mesaj fu legat de o săgeată şi tras în castel. Citindu-l, Nobumori râse:

— Scrisoarea asta e o minciună atât de evidentă, încât parc-ar fi scris-o un copil. Demonstrează cât de mult l-a descurajat asediul pe inamic.

Mesajul suna astfel:

În ziua a douăzeci şi opta din luna trecută, provincia Kai a căzut, iar seniorul Katsuyori s-a sinucis. Ceilalţi membri ai

clanului fie şi-au luat viaţa alături de el, fie au căzut prizonieri. Nu mai are nici un rost ca acest castel să-şi demonstreze, în continuare, calităţile militare, căci nu mai este decât o fortăreaţă singură pe un domeniu cucerit. Trebuie să predaţi imediat castelul şi să participaţi, cu toate eforturile, la salvarea provinciei.

Oda Nobutada

— Ce drăguţ. Chiar îşi închipuie că şmecheria asta naivă face parte din arta războiului?

În noaptea aceea, Nobumori organiză o petrecere cu băutură şi le arătă vasalilor săi scrisoarea.

— Dacă asta îl impresionează pe careva de-aici, poate părăsi castelul fără ezitare, înainte de ivirea zorilor.

Bătură tobele, intonară cântece din teatrul Nô şi petrecură seara cu bucurie. În noaptea aceea, fură invitate şi toate soţiile generalilor şi li se oferi un rând de sake. Toţi îşi dădură seama imediat care erau intenţiile lui Nobumori. A doua zi dimineaţa, aşa cum se aştepase toată lumea, Nobumori luă o halebardă mare, în chip de toiag, îşi legă o sanda de paie pe piciorul stâng umflat – rănit în lupta pentru apărarea castelului – şi porni, şchiopătând, spre poartă.

Îi convocă pe apărători la adunare, se urcă în turnul cu acoperiş al porţii şi-şi cuprinse cu privirea forţele. Avea mai puţin de o mie de soldaţi, excluzându-i pe cei foarte tineri, bătrânii şi femeile, dar nu erau cu nici unul mai puţini decât în seara dinainte. Plecă, un timp, capul, parcă rugându-se în tăcere. De fapt, se ruga sufletului tatălui său, Shingen: „Priveşte! Încă mai avem asemenea oameni în Kai.” În sfârşit, ridică privirea. Din locul unde se afla, îşi putea vedea întreaga armată.

Nu avea faţa plină, cu trăsături late, a fratelui său. Întrucât, multă vreme, se mulţumise cu simplitatea vieţii de la ţară, nu

ştia nimic despre mâncărurile sau desfătările extravagante. Fusese înzestrat cu o înfăţişare ca aceea a unui şoim tânăr, crescut pe vânturile şuierătoare care suflau peste munţii şi câmpiile din Kai. La vârsta de treizeci şi trei de ani, semăna cu tatăl lui, Shingen: păr des, sprâncene stufoase şi o gură largă.

— Ei bine, crezusem că azi avea să plouă, dar s-a înseninat frumos. Cu florile de cireş pe munţii din depărtare, anotimpul ne dăruieşte o zi minunată pentru a muri. Cu siguranţă, nu ne vom dezice de reputaţia noastră, sperând să primim promisiunea unor câştiguri materiale. După cum aţi văzut, am fost rănit în luptă, acum două zile. Întrucât mă mişc cu dificultate, vă voi privi pe fiecare luptând în ultima voastră bătălie, în timp ce voi aştepta aici, calm, inamicul. Apoi, voi putea sfârşi, luptând după placul inimii. Aşa că, ieşiţi! Croiţi-vă drum prin porţile din faţă şi din spate şi arătaţi-le cu cât curaj cad florile cireşilor de munte!

Strigătele de răspuns din partea aprigilor războinici, susţinând că aveau să îndeplinească porunca întocmai, răsunară ca un vârtej de vânt. Cu toţii priveau în sus, spre silueta seniorului lor, deasupra porţii de la intrare, şi, un timp, se auziră, la nesfârşit, aceleaşi cuvinte:

— Aici ne despărţim.

Nu se punea problema alegerii între viaţă şi moarte. Era o goană deznădăjduită spre moarte. Porţile din faţa şi din spatele castelului fură deschise larg, sfidător, de oamenii dinăuntru, şi o mie de războinici năvăliră afară, cu strigăte de război răsunându-le din piepturi.

Trupele asediatoare fură luate prin surprindere. Un moment, domni o asemenea zăpăceală, încât fu ameninţat până şi cartierul general al lui Nobutada.

— Înapoi! Regruparea!

Comandantul forţelor din castel, care pândea momentul

propice, ordonă revenirea în castel:

— Retragerea! Retragerea!

Oamenii se întoarseră spre castel, fiecare luptător arătându-i lui Nobumori, care continua să stea aşezat în turnul acoperit al porţii, capetele pe care le luase.

— Intru să beau, apoi voi ieşi din nou! strigă un războinic.

Şi continuară tot aşa. Odihnindu-se fiecare, câte un moment, la poarta din faţă sau la cea din spate, pentru a se repezi apoi îndărăt afară să-şi taie brazdă prin inamici, oamenii repetară de şase ori acelaşi sistem de atacuri violente şi retrageri, până se adunară patru sute treizeci şi şapte de capete. La apropierea înserării, numărul apărătorilor se redusese vizibil, iar cei rămaşi erau acoperiţi de răni. Aproape nimeni nu scăpase nevătămat. Din copacii aprinşi care înconjurau castelul ţâşneau în sus flăcări, vuind. Duşmanii începuseră deja să năvălească în fortăreaţă din toate direcţiile. Fără a clipi, Nobumori privea, de deasupra porţii, ultimele clipe ale fiecărui luptător de-al său.

— Stăpâne! Stăpâne! Unde sunteţi? strigă un vasal, în timp ce alerga prin jurul porţii.

— Aici sunt, sus! răspunse Nobumori, dându-i de veste că era viu şi teafăr. Ora mea de pe urmă e aproape. Arată-mi unde eşti.

Şi se uită în jos, din locul unde stătea. Vasalul ridică privirea, prin fum, spre chipul stăpânului său.

— Aproape toţi oamenii au fost ucişi. V-aţi făcut pregătirile pentru *seppuku,* stăpâne? întrebă el, gâfâind, cu sufletul la gură.

— Urcă aici să mă asişti.

— Am înţeles, stăpâne.

Omul se împletici spre scara din interiorul porţii, dar nu reuşi să ajungă până pe balcon. Flăcări mari se încolăceau prin intrarea scării. Nobumori împinse înăuntru obloanele altei

ferestre şi privi în jos. Singurii soldaţi pe care-i vedea sub el aparţineau inamicului. Apoi, văzu un om luptându-se, din răsputeri, în mijlocul unei mulţimi de soldaţi duşmani. În mod uimitor, era o femeie, soţia unui vasal de-al său, care mânuia o halebardă.

Cu toate că era în pragul morţii, Nobumori îşi îngădui să trăiască emoţia neaşteptată care-l învăluise atât de brusc.

„Femeia aceea este atât de sfioasă, încât, de obicei, nici nu îndrăzneşte să vorbească în faţa bărbaţilor”, îşi spuse el. Acum, însă, îl presa un lucru pe care-l avea de făcut şi strigă spre inamici de la fereastra îngustă lângă care stătea:

— Voi toţi, cei care luptaţi pentru Nobunaga şi Nobutada! Ascultaţi glasul neantului. Nobunaga se mândreşte acum, în singurul său moment de triumf, dar fiecare floare de cireş cade şi castelul fiecărui cârmuitor va arde. Acum vă voi arăta un lucru care nu va cădea şi nici nu va arde, pentru veşnicie. Eu, al cincilea fiu al lui Shingen, Nobumori, am să v-arăt!

Când soldaţii clanului Oda reuşiră, în sfârşit, să urce, găsiră un cadavru cu pântecele despicat în formă de cruce. Capul, însă, nu mai era la locul lui. Apoi, o clipă mai târziu, cerul nopţii de primăvară fu învăluit în coloane roşii şi negre de flăcări şi fum.

La castelul Nirasaki, în noua capitală, domnea o confuzie enormă, ca şi cum oamenii ar fi anunţat sfârşitul lumii.

— Castelul Takato a căzut şi toţi, inclusiv fratele dumneavoastră, au fost ucişi.

În timp ce-şi asculta vasalul, Katsuyori părea complet neclintit. Totuşi, după cum arăta clar expresia lui, înţelegea că propria lui putere nu mai era suficientă. Sosi următoarea veste:

— Soldaţii lui Oda Nobutada au pătruns deja în Kai, prin Suwa, iar oamenii noştri sunt omorâţi fără milă, indiferent

dacă luptă sau se predau. Capetele lor retezate sunt expuse pe marginea drumului, iar inamicul se revarsă în toate părţile ca un potop.

Apoi veni un alt mesaj urgent:

— Ruda lui Shingen, preotul orb Ryuho, a fost capturat şi măcelărit de inamic.

De astă dată, Katsuyori ridică ochii şi spuse vorbe grele despre duşman:

— Forţele clanului Oda nu cunosc mila. Ce vină i-au putut găsi unui preot fără vedere? Cum ar fi putut avea putere să se împotrivească?

Acum, însă, putea cugeta mai profund la propria lui moarte. Îşi rodea încontinuu buzele şi-şi reprima valurile care îi răscoleau adâncurile inimii. „Dacă-mi dau frâu liber mâniei astfel”, medita el, „ar putea crede că sunt descumpănit şi până şi vasalii mei se vor simţi făcuţi de ruşine.” Existau mulţi oameni care nu vedeau nimic mai mult decât exteriorul bărbătesc al lui Katsuyori şi îl considerau cutezător, aspru chiar. Dar, adevărul era că, în acţiunile sale faţă de vasali, proceda în cel mai calculat mod. În plus, îşi respecta, cu extremă stricteţe, propriile principii – onoarea de senior şi automeditaţia. Continuase în tradiţia tatălui său şi învăţase principiile Zen de la Kaisen. Însă, cu toate că avuseseră acelaşi maestru şi studiaseră buddhismul Zen, Katsuyori nu îl putea aplica în viaţă, aşa cum o făcuse Shingen.

„Cum a fost cu putinţă să cadă Castelul Takato? Eram sigur că mai putea să reziste, între două săptămâni şi o lună”, îşi spunea Katsuyori, ceea ce demonstra că situaţia rezultase nu atât din vreo greşeală de calcul în strategia defensivă, cât dintr-o lipsă de maturitate umană. Acum, însă, indiferent de ceea ce-i dicta temperamentul său nativ, trebuia să facă faţă acestui nou val al destinului.

Paravanele glisante fuseseră scoase din sala mare de

conferinţe şi chiar şi din încăperile înconjurătoare ale citadelei principale; acum, întregul clan locuia la un loc, ca nişte refugiaţi din calea unui uriaş cataclism, care continua zi şi noapte. Evident, erau întinse perdele chiar şi în grădină, scuturile erau instalate unul lângă altul, iar soldaţii nu mai aveau timp de somn, patrulând noaptea prin zonă, cu lampioane mari de hârtie. Mesagerii erau preluaţi, din oră în oră, direct de la intrare şi conduşi prin poarta centrală, până în grădină, unde Katsuyori asculta personal veştile. Tot ceea ce în anul trecut făcuse doar parte din construcţie – mirosul de lemn proaspăt, intarsiile de aur şi argint, frumuseţea mobilierului şi a ustensilelor – acum nu mai păreau decât să stea în drum.

Însoţită de o cameristă, ţinându-şi trena kimonoului, o doamnă de onoare cu un mesaj de la soţia lui Katsuyori trecu din învălmăşeala grădinii, în holul întunecat, privind fără teamă, prin mulţimea de bărbaţi. În acel moment, sala era plină de generali, tineri şi bătrâni, cu toţii exprimându-şi zgomotos opiniile despre ceea ce ar fi trebuit să se facă în continuare.

În sfârşit, femeia ajunse în faţa lui Katsuyori şi îi aduse un mesaj din partea soţiei:

— Toate femeile plâng în neştire şi nu vor să înceteze, oricât le-am consola. Soţia dumneavoastră a spus că ultimul moment al vieţii nu vine decât o singură dată şi e de părere că s-ar putea ca femeile să se stăpânească mai uşor dacă ar sta aici, cu samuraii. Dacă primeşte permisiunea dumneavoastră, se va muta aici imediat. Care sunt dorinţele seniorului meu?

— Perfect, răspunse repede Katsuyori. Adu-le pe soţia mea aici şi pe nevestele tinere.

În acel moment, moştenitorul său, în vârstă de cincisprezece ani, Taro Nobukatsu, păşi înainte, încercând să-i

schimbe gândul:

— Tată, nu crezi că nu e bine?

Katsuyori se întoarse spre fiul său, mai puţin cu nemulţumire şi mai mult cu îngrijorare agitată:

— De ce?

— Păi, dacă vin femeile aici, nu vor face decât să ne încurce. Iar dacă bărbaţii le văd plângând, până şi cei mai viteji samurai se descurajează.

Taro era încă doar un băieţandru, dar ţinea să-şi spună părerea. În continuare, le aminti că provincia Kai fusese ţara lor strămoşească încă de pe vremea lui Shinra Saburo şi că trebuia să rămână a lor până la sfârşit, chiar de erau nevoiţi să lupte şi să moară. Să abandoneze castelul Nirasaki şi să fugă, aşa cum tocmai propusese un general, ar fi fost cea mai mare ruşine pentru clanul Takeda.

Un general susţinu poziţia contrară:

— Cu toate acestea, inamicul ne înconjoară din patru laturi, iar Kofu se află într-o depresiune. Odată ce va năvăli, duşmanul o să fie ca apa care se revarsă într-un lac. N-ar fi mai bine să ne refugiem la Agatsuma, în Joshu? Dacă ajungeţi la masivul Mikuni, acolo sunt mai multe provincii în care vi s-ar putea acorda azil. După ce vă veţi reuni aliaţii, veţi putea, cu siguranţă, să vă reabilitaţi.

Nagasaka Chokan încuviinţă, iar Katsuyori prinse să tindă în acea direcţie. Îşi aţinti ochii asupra lui Taro, rămânând tăcut un moment. Apoi, se întoarse spre doamna de onoare şi spuse:

— Vom pleca.

Astfel, sfatul lui Taro fu refuzat de tatăl său. Băiatul se întoarse în tăcere, cu capul în piept. Mai rămânea întrebarea dacă să fugă la Agatsuma sau să se fortifice în zona muntelui Iwanodo. Dar, indiferent ce drum alegeau, abandonul capitalei şi fuga erau soarta de neocolit cu care se

resemnaseră Katsuyori şi generalii lui.

Era a treia zi din luna a treia. Dacă ar fi fost oricare alt an, Katsuyori şi suita lui s-ar fi delectat cu Sărbătoarea Păpuşilor, în citadela interioară. Dar, în acea zi însorită, întregul clan era gonit din urmă de fumul negru, în timp ce abandona castelul Nirasaki. Katsuyori, desigur, părăsi, şi el, castelul, la fel ca toţi ceilalţi samurai care-l serveau. Dar, când se întoarse şi îşi privi întreaga armată, avu o expresie de uimire.

— Numai atâţia sunteţi? întrebă el.

La un moment dat, mulţi vasali superiori şi chiar oameni de rând dispăruseră. I se spuse că profitaseră de momentul când ziua se-ngâna cu noaptea şi fugiseră toţi la castelele lor, împreună cu vasalii.

— Taro?

— Sunt aici, tată.

Taro îşi mână calul spre silueta singuratică a părintelui său. Punând la un loc toţi vasalii, samuraii de rând şi pedestraşii, se adunau mai puţin de o mie de oameni. Erau însă multe palanchinuri şi lectici lăcuite pentru soţia seniorului şi doamnele ei de curte, iar figurile jalnice ale femeilor voalate, mergând atât călare, cât şi pe jos, umpleau tot drumul.

— O! Arde!

— Ce sus se înalţă flăcările!

Mulţimea de femei abia îndura plecarea şi, când ajunse la doar o leghe de Nirasaki, se întoarse să privească, în urmă, din mers. Pe cerul dimineţii se ridicau flăcări şi nori de fum negru, în timp ce castelul din noua capitală ardea. Îi dăduseră foc în zori.

— Nu vreau să am o viaţă lungă, spuse una dintre femei. Ce fel de viitor voi avea? Să fie oare acesta sfârşitul clanului seniorului Shingen?

Călugăriţa, care era mătuşa lui Katsuyori, fermecătoarea fată, care era nepoata lui Shingen, soţiile membrilor clanului

şi servitoarele lor – toate erau înecate în lacrimi, ţinându-se unele de altele pe când plângeau sau strigându-şi copiii. Ace de păr din aur şi alte podoabe rămâneau în drum şi nimeni nu se ostenea măcar să le ridice. Cosmeticele şi bijuteriile erau mânjite cu noroi, însă nici o pereche de ochi nu le privea cu regret.

— Mai repede! De ce plângeţi? Asta înseamnă să te naşti fiinţă omenească. Vă veţi face de râs în faţa ţăranilor!

Katsuyori călărea printre palanchinurile şi lecticile ce înaintau încet, zorindu-le, pentru a se refugia, tot mai departe, înspre răsărit.

Sperând să ajungă la castelul lui Oyamada Nobushige, priveau către vechiul castel din Kofu, în timp ce treceau prin dreptul lui, dar nu puteau merge decât înainte, spre munţi. Înaintând, purtătorii care duceau pe umeri palanchinurile dispăreau treptat, slugile ce cărau bagajele şi litierele fugeau pe rând, iar numărul li se înjumătăţi, o dată şi încă o dată. Când intrară în munţii de lângă Katsunuma, toată armata mai număra doar două sute de oameni, dintre care nici măcar douăzeci nu erau călări, inclusiv Katsuyori şi fiul său. Ajunşi, cu chiu cu vai, la cătunul de munte Komagai, Katsuyori şi însoţitorii lui descoperiră că singurul om pe care contaseră se răzgândise pe neaşteptate.

— Refugiaţi-vă în altă parte!

Blocând cărarea alpină spre Sasago, Oyamada Nobushige împiedica grupul lui Katsuyori să treacă. Katsuyori, Taro şi tot grupul nu mai aveau încotro. Tot ce puteau face era să schimbe direcţia şi o luară la fugă spre Tago, un sat de la poalele muntelui Temmoku. Primăvara era în deplină putere, dar munţii şi câmpiile, cât vedeau cu ochii, nu le rezervau nici o alinare sau speranţă. Aşadar, micul grup care mai rămăsese îşi puse toată încrederea în Katsuyori, ca într-un toiag sau stâlp. Katsuyori însuşi ajunsese la capătul răbdării. Înghesuiţi în Tago, însoţitorii săi rămaseră buimăciţi, aşteptând, în

şuierul vântului de munte.

Forţele unite ale clanurilor Oda şi Tokugawa intrară în Kai ca nişte valuri de furtună. Condusă de Anayama, armata lui Ieyasu merse de la Minobu la Ichikawaguchi. Oda Nobutada atacă Suwa de sus şi pârjoli capela Suwa Myojin şi un număr de temple buddhiste. Arse până-n temelii casele oamenilor de rând din lungul drumului, în timp ce urmărea soldaţi inamici supravieţuitori şi înainta – zi şi noapte – spre Nirasaki şi Kofu. Într-un târziu, sosi şi sfârşitul. Era dimineaţa celei de-a unsprezecea zi din luna a treia.

Unul dintre vasalii personali ai lui Katsuyori se dusese în sat, de cu noapte, şi reveni după ce făcuse o recunoaştere a poziţiilor inamice. În dimineaţa aceea, îi dădu seniorului său raportul, gâfâind sufocat:

— Avangarda forţelor Oda a intrat în satele din apropiere şi pare să fi aflat de la ţărani că dumneavoastră şi familia dumneavoastră sunteţi aici, stăpâne. Se pare că cei din Oda au înconjurat zona şi au tăiat toate căile, începând, în cele din urmă, ultima ofensivă în direcţia asta.

Grupul mai număra acum doar nouăzeci şi unu de oameni – cei patruzeci şi unu de samurai rămaşi cu Katsuyori şi fiul său, soţia lui Katsuyori şi doamnele ei din suită. În zilele precedente, se adăpostiseră într-un loc numit Hirayashiki şi chiar duraseră un fel de palisadă. Dar, când auziră vestea, cu toţii ştiură că le sunase ceasul şi se grăbiră să se pregătească pentru moarte. Printre ei, soţia lui Katsuyori stătea aşezată ca şi cum încă s-ar mai fi aflat în conacul ei din citadela interioară. Cu faţa ca o floare albă, privea în jur, ameţită. Femeile care o înconjurau izbucniseră în lacrimi.

— Dacă tot ne-a fost scris să ajungem aici, mai bine am fi rămas în castelul cel nou de la Nirasaki. Ce jalnic. Aşa se cade să arate soţia seniorului clanului Takeda?

Lăsate în voia lor, femeile plângeau nenorocite, lamentându-se, la nesfârşit, una alteia.

Katsuyori se duse la soţia lui, pentru a o îndemna să plece:

— Tocmai i-am ordonat ajutorului meu să-ţi aducă un cal. Chiar dacă am putea sta mai mult timp aici, regretele noastre nu s-ar mai sfârşi niciodată, iar acum inamicul se apropie de poalele colinelor. Am auzit că suntem aproape de Sagami, aşa că du-te acolo cât mai repede cu putinţă. Traversează munţii şi întoarce-te la clanul Hojo.

Ochii soţiei sale erau plini de lacrimi, dar nu schiţă nici o mişcare de a pleca. Mai degrabă, părea nemulţumită de cuvintele soţului ei.

— Tsuchiya! Tsuchiya Umeon! strigă Katsuyori, chemând un vasal. Urc-o pe soţia mea în şaua unui cal.

Vasalul se apropie de soţia lui Katsuyori, dar femeia se întoarse, dintr-odată, spre soţul ei, spunând:

— Se spune că un adevărat samurai nu are niciodată doi stăpâni, în acelaşi fel, odată ce o femeie şi-a luat un bărbat, nu se cade să se întoarcă pentru a locui cu familia ei. Deşi ar putea părea o dovadă de compasiune că mă trimiţi singură înapoi la Odawara, tocmai aceste cuvinte mi se par peste măsură de neînţelegătoare… Nu mă clintesc din acest loc. Îţi voi sta alături până la sfârşit. Atunci, poate, mă vei lăsa să vin cu tine în lumea de apoi.

Chiar în acel moment, doi vasali năvăliră cu vestea că inamicul se apropia.

— Au ajuns la templul de la poalele colinelor.

Soţia lui Katsuyori îşi mustră aspru slujitoarele pentru că începuseră, dintr-odată, să se văicărească:

— Nu avem timp pentru altceva decât să jelim. Veniţi aici să mă ajutaţi cu pregătirile.

Femeia aceea încă nu avea douăzeci de ani şi totuşi nu-şi pierdea simţul bunei cuviinţe, nici chiar în faţa morţii. Era

senină ca apa unui eleşteu, iar Katsuyori se simţi dojenit de calmul ei.

Servitoarele plecară, dar se întoarseră curând, cu o ceaşcă nesmălţuită şi o ploscă de sake, pe care le puseră în faţa lui Katsuyori şi a fiului său. Se vedea că soţia lui fusese destul de prevăzătoare ca să se pregătească din timp pentru acel moment. În tăcere, îi oferi soţului ei ceaşca. Luând-o în mână, Katsuyori sorbi o înghiţitură şi i-o trecu lui Taro. Apoi, o împărţi cu soţia lui.

— Stăpâne, o ceaşcă pentru fraţii Tsuchiya, spuse ea. Tsuchiya, trebuie să-ţi iei rămas bun cât încă ne mai aflăm în astă lume.

Tsuchiya Sozo, valetul personal al lui Katsuyori, şi cei doi fraţi mai mici ai săi îi fuseseră sincer devotaţi stăpânului lor. Sozo avea douăzeci şi şase de ani, următorul avea douăzeci şi unu, iar cel mai mic, doar optsprezece. Împreună, îşi apăraseră, cu fidelitate, seniorul osândit tot timpul, de la căderea noii capitale, până în ultimele momente de pe muntele Temmoku.

— Cu asta, pot pleca fără regrete.

Golind ceaşca pe care o primise, Sozo se întoarse şi le zâmbi fraţilor săi mai tineri. Apoi, reveni spre Katsuyori şi soţia sa.

— Nenorocul dumneavoastră de acum este cauzat, întru totul, de trădarea neamurilor dumneavoastră. Trebuie să fie înfricoşător şi neliniştitor pentru amândoi, stăpâne şi doamnă, să treceţi prin aşa ceva, fără a şti ce a fost în sufletele oamenilor. Dar lumea nu e plină numai cu oameni ca aceia care v-au trădat. Acum, în ultimele dumneavoastră momente, cel puţin, toţi cei care vi se află alături sunt uniţi cu trup şi suflet. Acum puteţi crede atât în om, cât şi în lume, şi trece prin portalurile morţii cu graţie şi cu sufletul împăcat.

Sozo se îndreptă de spate şi merse spre soţia sa, care era

împreună cu doamnele ei de onoare.

Dintr-odată, se auzi ţipătul sfâşietor al unui copil, iar Katsuyori răcni înnebunit:

— Sozo! Ce-ai făcut?

Sozo îşi înjunghiase propriul fiu de patru ani, care muri chiar sub ochii soţiei sale, iar acum femeia suspina. Fără ca măcar să lase deoparte sabia însângerată, Sozo se prosternă spre Katsuyori, de la distanţă.

— Ca dovadă a ceea ce tocmai v-am declarat, mi-am trimis propriul fiu înainte, pe drumul morţii. Cu siguranţă, altminteri ne-ar fi stânjenit. Stăpâne, am să vă însoţesc; şi, fie că voi fi primul sau ultimul, nu va dura decât o clipă.

Ce trist să văd florile,
Care ştiam c-aveau să cadă,
Plecând înaintea mea,
Una să nu mai rămână
Pân-la sfârşitul primăverii.

Acoperindu-şi faţa cu mânecile, soţia lui Katsuyori cântă aceste versuri, plângând cu jale. Una dintre doamnele de onoare îşi înghiţi lacrimile şi continuă:

Când au înflorit,
Erau nenumărate;
Dar, la sfârşitul primăverii,
Căzut-au, un mugur nelăsând în urmă.

În timp ce cuvintele rămâneau plutind în aer, câteva femei scoaseră din teci pumnalele şi-şi spintecară sânii sau se înjunghiară în beregată, şuvoaie de sânge îmbibându-le părul negru. Dintr-odată, în apropiere, răsună zbârnâitul unei săgeţi şi, curând, peste tot în jurul lor, se înfigeau săgeţi în pământ. Din depărtare, se auzeau ecouri de împuşcături.

— Au venit!

— Pregătiţi-vă, stăpâne!

Războinicii se ridicară toţi odată. Katsuyori îşi privi fiul, observându-i îndârjirea.

— Eşti gata?

Taro făcu o plecăciune şi se ridică, răspunzând:

— Sunt gata să mor aici, lângă dumneata.

— Atunci, ne luăm rămas bun.

În timp ce tatăl şi fiul păreau gata să se repeadă asupra inamicului, soţia lui Katsuyori îi strigă din spate bărbatului ei:

— Voi pleca înaintea voastră!

Katsuyori rămase încremenit, ţintuindu-şi soţia cu privirea. Ţinând în mâini o sabie scurtă, femeia privi spre cer, apoi închise ochii. Avea faţa albă şi pură ca luna răsărind peste creasta muntelui. Calmă, intona un vers din Sutrele Lotusului, care îi plăcuse să îl recite, în alte vremuri.

— Tsuchiya! Tsuchiya! strigă Katsuyori.

— Stăpâne?

— Asist-o.

Dar soţia lui Katsuyori nu aşteptă lama valetului, ci-şi apăsă propriul junghier drept în gură, în timp ce recita sutra.

În clipa când trupul soţiei lui Katsuyori căzu înainte, una dintre servitoare începu să le încurajeze pe cele rămase în urmă:

— Doamna noastră a plecat înainte. Nici una dintre noi nu trebuie să întârzie în a o însoţi pe drumul morţii.

Cu aceste cuvinte, femeia îşi dezgoli gâtul şi căzu de propriul ei pumnal.

— E timpul...

Plângând şi strigându-se unele pe altele, cele cincizeci de femei rămase se împrăştiară curând ca florile dintr-o grădină răvăşită de furtună, iarna. Zăceau pe o parte sau cu faţa în jos, ori se înjunghiau, îmbrăţişându-se între ele. În mijlocul

acestei scene tulburătoare, se auzeau plânsetele copiilor încă neînţărcaţi sau prea mici pentru a părăsi poalele mamelor.

Disperat, Sozo urcă pe cai patru femei cu copiii lor şi le legă de şei.

— Nu se va pune la socoteală ca infidelitate dacă nu muriţi aici. De veţi scăpa cu viaţă, creşteţi-vă copiii şi aveţi grijă să ţină slujbe de comemorare pentru jalnicul clan al fostului nostru stăpân.

Astfel încurajându-le pe mamele care plângeau atât de tare împreună cu copiii lor, Sozo lovi fără milă, cu coada lăncii, cei trei cai pe care le urcase. Caii porniră la galop, în timp ce mamele şi copiii plângeau şi se tânguiau.

Apoi, Sozo se întoarse spre fraţii săi mai tineri:

— Ei bine, să mergem aşadar.

Între timp, începuseră să vadă chipurile soldaţilor din clanul Oda urcând muntele. Katsuyori şi fiul lui erau înconjuraţi de duşmani. Când alergă lângă ei să-i asiste, Sozo văzu un vasal al stăpânului său fugind în direcţia opusă.

— Trădătorule! strigă Sozi, alergând după el. Unde te duci?

Şi îl înjunghie în spate. Apoi, ştergându-şi sabia de sânge, se repezi drept în mijlocul inamicilor.

— Daţi-mi un alt arc! Sozo, dă-mi alt arc!

Katsuyori îşi rupsese deja de două ori coarda arcului, iar acum luă unul nou. Sozo stătea lângă stăpânul său, ferindu-l pe cât putea. După ce trase toate săgeţile, Katsuyori aruncă arcul jos şi luă o halebardă, după care ridică o sabie lungă. De-acum, inamicul ajunsese chiar în faţa lui, iar o luptă între tăioasele lame dezgolite n-avea să dureze mai mult de un moment.

— Acesta e sfârşitul!

— Senior Katsuyori! Senior Taro! Am să v-o iau înainte! Strigând încoace şi-ncolo de la unul la altul, ultimii oameni ai clanului Takeda erau doborâţi, pe rând. Armura lui Katsuyori

se înroşise toată.

— Taro! îşi chemă el fiul, dar avea vederea înceţoşată de propriu-i sânge.

Toţi cei din jur păreau duşmani.

— Stăpâne! Încă mai sunt aici! Sozo e lângă dumneavoastră!

— Sozo, repede... voi comite *seppuku.*

Rezemându-se de umărul valetului, Katsuyori se retrase ca la o sută de paşi. Îngenunche, dar, având atâtea răni de lănci şi săgeţi, nu-şi mai putea folosi deloc mâinile. Cu cât se grăbea mai tare, cu atât mâinile îi deveneau mai neputincioase.

— Iertaţi-mă!

Neputând să mai privească, Sozo acţionă, în calitatea sa de secund, şi-i tăie stăpânului său capul. În momentul când Katsuyori căzu înainte, Sozo îi înhăţă capul şi-l strânse la piept, văietându-se cu jale.

Predându-i capul lui Katsuyori fratelui său de optsprezece ani, Sozo îi spuse să-l ia şi să fugă. Dar tânărul, în lacrimi, declară că avea să moară cu fratele său, orice-ar fi fost.

— Prostule! Pleacă imediat!

Sozo îi dădu un brânci, dar era prea târziu. Soldaţii inamici îi înconjuraseră ca un cerc de fier. Acoperiţi cu răni de la nenumăratele săbii şi lănci, fraţii Tsuchiya muriră, încununaţi de glorie.

Fratele cel mijlociu stătuse cu fiul lui Katsuyori de la început până la sfârşit. Tânărul senior şi vasalul său fură loviţi şi ucişi în acelaşi timp. Taro era considerat un tânăr frumos şi până şi autorul *Cronicilor lui Nobunaga,* care nu a manifestat nici un pic de înţelegere în descrierea morţii clanului Takeda, i-a lăudat inimoasa şi superba moarte.

Având doar cincisprezece ani şi fiind dintr-o familie ilustră, chipul lui Taro era foarte rafinat, cu pielea albă ca zăpada. Îi

întrecuse pe alţii în bărbăţie, refuzase să întineze numele familiei şi-şi păstrase curajul până la moartea tatălui său. Nu exista nimeni care să considere că faptele lui ar fi avut pereche.

Totul se sfârşi pe la ceasul şarpelui. Astfel îşi găsi sfârşitul clanul Takeda.

* * *

Soldaţii clanului Oda, care atacaseră Kiso şi Ina, se adunară la Suwa, umplând, în cele din urmă, tot oraşul. Comandamentul lui Nobunaga era amplasat la templul Hoyo, care devenise acum cartierul general al întregii campanii. În ziua a douăzeci şi noua din lună, la poarta templului se afişă felul în care va fi răsplătită întreaga armată, iar, în ziua următoare, Nobunaga se întâlni cu toţi generalii şi petrecură în cinstea victoriilor lor.

— Se pare că ai băut cam mult pe ziua de azi, senior Mitsuhide. Cam rar pentru dumneata, cred, îi spuse Takigawa Kazumasu vecinului său.

— Sunt beat, dar ce să fac?

Mitsuhide părea să se fi ameţit de tot, lucru care nu i se mai întâmplase niciodată. Chipul său, pe care lui Nobunaga îi plăcea să-l compare cu un *kumquat*[1], se înroşise complet, până la fruntea cu început de chelie.

— Ce zici de înc-o ceaşcă?

Îndemnându-l pe Kazumasu să îi mai toarne, Mitsuhide continua să vorbească, peste măsură de vesel.

— Nu prea avem multe zile fericite ca asta de azi, chiar dacă trăim mult. Ia priveşte. Am obţinut rezultate de pe urma tuturor anilor noştri de eforturi – nu numai din cealaltă parte a

---

[1] *kumquat* = fruct exotic, foarte asemănător cu o portocală mică (n. red.).

acestor ziduri, nici măcar din toată Suwa, ci acum atât Kai, cât şi Shinano sunt îngropate în steagurile şi flamurile aliaţilor noştri. Dorinţa pe care am nutrit-o atâţia ani se împlineşte sub ochii noştri.

Ca de obicei, nu vorbea prea tare, dar cuvintele îi fură auzite clar de toţi cei prezenţi. Aceia care vorbiseră gălăgios tăcură, privind de la Mitsuhide, la Nobunaga şi înapoi.

Nobunaga privea fix capul pleşuv al lui Mitsuhide. Există momente când un ochi prea perspicace descoperă o stare de fapt nefericită care ar fi fost mai bine să rămână neobservată; acest lucru provoacă dezastre inutile. De două zile, Nobunaga îl vedea pe Mitsuhide în acest mod. Mitsuhide îşi dăduse toată străduinţa să simuleze un stil vesel şi vorbăreţ, care nu i se potrivea deloc şi, după părerea lui Nobunaga, nu avea absolut nici un motiv întemeiat pentru a o face. Dar opinia lui Nobunaga avea raţiunile ei, şi anume, faptul cât se poate de clar că, la împărţirea răsplatei, îl omisese intenţionat pe Mitsuhide.

Excluderea de la răsplata războiului îi provoacă războinicului un sentiment acut de amărăciune, iar ruşinea de a fi un om fără merite este mult mai grea decât mustrarea propriu-zisă. Mitsuhide nu manifestase deloc o asemenea mâhnire. Dimpotrivă, se amesteca printre ceilalţi generali, tăifăsuind bucuros şi afişând un chip zâmbitor.

Nu era sincer. Mitsuhide era un om care nu s-ar fi deschis niciodată cu adevărat şi nu avea prea multe calităţi plăcute. De ce nu putea şi el să bombăne, măcar o dată? Cu cât îl privea mai lung Nobunaga, cu atât devenea mai severă expresia lui. Probabil că starea de beţie îi intensifica sentimentele, dar reacţia fusese inconştientă. Hideyoshi lipsea, însă dacă Nobunaga l-ar fi privit pe el în locul lui Mitsuhide, n-ar fi existat nici un pericol de a avea asemenea emoţii. Nici chiar când se uita la Ieyasu nu se enerva atât de tare. Când, însă, ochii îi poposeau asupra cheliei lui Mitsuhide,

se producea o bruscă schimbare. Nu fusese întotdeauna astfel şi n-ar fi putut spune, cu precizie, când avusese lor transformarea.

Dar nu era vorba de o schimbare neaşteptată, într-un anumit moment sau cu o ocazie anume. Ba chiar, dacă ar fi căutat un asemenea prilej, s-ar fi oprit la perioada când – dintr-un exces de recunoştinţă – Nobunaga îi dăruise lui Mitsuhide castelul Sakamoto, castelul Kameyama, aranjase nunta fiicei lui şi, în sfârşit, îl înzestrase cu o provincie de cinci sute de mii de baniţe.

Aceasta era o purtare deosebit de generoasă, dar, nu peste mult, părerea lui Nobunaga despre Mitsuhide începuse să se modifice. Şi exista o cauză clară: faptul că, în caracterul şi în atitudinea lui Mitsuhide, nu se simţea nici o urmă a bunăvoinţei de a se schimba. Când privea luciul limpede al cheliei acelui „cap de kumquat”, care nu făcea niciodată vreo greşeală – niciodată – emoţiile lui Nobunaga se îndreptau spre ceea ce simţea el a fi partea putredă a caracterului lui Mitsuhide. Şi în sufletul lui se năşteau sentimente perverse, aproape veninoase.

Prin urmare, nu s-ar fi putut spune că Nobunaga privea ostil pe cineva fără vreun motiv real, ci, mai degrabă, că Mitsuhide însuşi provoca acea situaţie. Se putea observa că perversitatea lui Nobunaga se manifesta în cuvinte şi expresii, la fel de mult pe cât strălucea puterea raţionamentelor înţelepte ale lui Mitsuhide. La drept vorbind, ar fi fost ca o încercare de a judeca dacă mâna stângă o apucă prima pe dreapta sau invers. În orice caz, acum Mitsuhide pălăvrăgea cu Takigawa Kazumasu, iar ochii care-l priveau fix nu aveau deloc chef de râs.

Mitsuhide observă – poate speriat inconştient de ceva – că Nobunaga se ridică deodată în picioare.

— Ia ascultă, cap de *kumquat*!

Stăpânindu-se, Mitsuhide se prosternă la picioarele

seniorului. Simţi nervurile reci ale unui evantai lovindu-i de două-trei ori ceafa.

— Da, stăpâne?

Culoarea, beţia, chiar şi luciul cheliei lui Mitsuhide păliră dintr-odată, căpătând culoarea lutului.

— Ieşi din încăpere.

Evantaiul lui Nobunaga i se dezlipi de ceafă, dar numai pentru a arăta spre coridor, întocmai ca o sabie.

— Nu ştiu ce-am făcut, dar, dacă v-am jignit cu ceva, stăpâne, pe dumneavoastră şi pe ceilalţi, nu sunt sigur încotro să mă îndrept. Vă rog, condamnaţi orice am greşit. Nu mă supăr dacă mă certaţi acum pe loc.

Chiar în timp ce se scuza umil, rămase prosternat, se răsuci în loc şi, cumva, se târî până pe veranda largă.

Nobunaga îl urmă. Întrebându-se ce s-o fi întâmplat, oamenii care umpleau sala deveniră imediat serioşi, simţind, deodată, cum li se uscau gurile. Când auziră de pe podelele de lemn ale verandei răsunetul unei bufnituri, până şi generalii care nu voiseră să privească făptura jalnică a lui Mitsuhide îşi întoarseră acum privirile într-acolo, cu o tresărire.

Nobunaga îşi aruncase evantaiul în spate. Generalii văzură că îl ţinea pe Mitsuhide de ceafă. De fiecare dată când bietul om se chinuia să ridice capul pentru a spune ceva, Nobunaga i-l smucea în jos, lovindu-l de balustrada verandei.

— Ce ziceai? Ce spuneai, mai adineaori? Ceva despre rezultatele la care am ajuns după atâtea eforturi şi că ce zi cu-adevărat fericită e asta, când vedem armata clanului Oda umplând provincia Kai? Cam aşa ceva spuneai, nu?

— Este... este adevărat.

— Nătărăule! Când ai făcut tu eforturi? Ce fel de fapte meritorii ai realizat în invazia din Kai?

— Am...

— Ce?

— Deşi eram beat, n-ar fi trebuit să rostesc asemenea cuvinte arogante.

— Chiar aşa. Nu ai nici un motiv să fii arogant. Ai fost neatent cu ceea ce ascundeai în minte. Ai crezut că eram distras de băutură şi ascultam pe altcineva şi că puteai, în sfârşit, să te plângi.

— Ferească cerul! Fie ca zeii din cer şi de pe pământ să-mi fie martori! Păi, am primit atâtea favoruri de la dumneavoastră... m-aţi ridicat, dintr-un om care purta numai zdrenţe şi o singură sabie...

— Gura!

— Vă rog, daţi-mi drumul.

— Sigur că da! îl îmbrânci Nobunaga. Ranmaru! Apă! strigă el, cu glas sonor.

Ranmaru umplu un vas cu apă şi i-l aduse. Când Nobunaga luă apa, ochii săi păreau să arunce flăcări. Umerii i se cutremurau cu fiecare respiraţie.

Mitsuhide, însă, se retrăsese, la un moment dat, de la picioarele stăpânului său, ajungând acum la vreo şapte-opt paşi mai încolo pe coridor, aranjându-şi gulerul şi netezindu-şi părul. Stătea prosternat atât de jos, încât atingea cu pieptul lemnul podelei. Încercările lui Mitsuhide ca până şi într-o asemenea situaţie să nu arate răvăşit nu prea puteau fi văzute într-o lumină favorabilă, iar picioarele lui Nobunaga porniră, din nou, înspre el.

Dacă Ranmaru nu l-ar fi ţinut de mânecă, era cel mai probabil ca podeaua verandei să fi răsunat din nou. Ranmaru nu făcu nici o referire directă la evenimentul care se petrecea chiar înaintea ochilor săi, ci spuse doar atât:

— Vă rog, întoarceţi-vă la locul dumneavoastră, stăpâne. Seniorul Nobutada, seniorul Nobusumi, seniorul Niwa şi toţi ceilalţi generali vă aşteaptă.

Nobunaga, îmblânzit, reveni în sala aglomerată, dar nu se mai aşeză. Rămase în picioare, privind în jur.

— Iertaţi-mă. Cred că v-am cam stricat cheful. Mâncaţi şi beţi cu toţii după pofta inimii.

Şi, cu aceste cuvinte, ieşi grăbit şi se închise în apartamentele lui private.

* * *

Sub streşinile adunăturii de magazii ciripea un stol de rândunici. Deşi soarele asfinţea, păsările continuau să îşi hrănească puii.

— Ar putea fi subiectul unui tablou, nu credeţi?

În camera unei clădiri aflate la o oarecare distanţă de marea grădină, Saito Toshimitsu, un vasal superior al clanului Akechi, se întreţinea cu un oaspete. Musafirul era pictorul Yusho, care nu era de origine din Suwa. Părea să aibă cam vreo cincizeci de ani, iar fizicul său robust nu indica prin nimic că era pictor. Vorbea foarte puţin. Asfinţitul înroşea pereţii albi ai şirului de magazii în care fasolea era depozitată.

— Trebuie să mă iertaţi că v-am vizitat, pe neaşteptate, într-o perioadă de război ca aceasta, şi că nu vorbesc decât despre problemele plictisitoare ale unui om care nu mai are de-a face cu lumea. Sunt sigur că aveţi multe responsabilităţi de campanie.

Yusho părea să-şi anunţe plecarea şi începu să se ridice de pe pernă.

— Nu, vă rog.

Saito Toshimitsu era un om foarte stăpânit şi-şi reţinu vizitatorul pe loc, fără a schiţa nici o mişcare.

— Întrucât aţi făcut atâta drum până aici, n-ar fi politicos să vă las să plecaţi înainte de a fi vorbit cu seniorul Mitsuhide. Dacă, după plecarea dumneavoastră, îi spun stăpânului meu

că Yusho a venit în vizită în absenţa lui, mă va certa şi mă va întreba de ce nu v-am reţinut aici.

Şi deschise intenţionat un nou subiect, străduindu-se să-l întreţină pe neaşteptatul vizitator. În acea perioadă, Yusho avea o casă la Kyoto, dar, de origine, era din Omi, provincia lui Mitsuhide. Nu numai atât, ci, într-o vreme, Yusho primise o soldă de războinic de la clanul Saito din Mino. În acelaşi timp, Toshimitsu – cu mult timp înainte de a fi devenit vasal al clanului Akechi – servea clanul Saito.

După ce trăise ca ronin, Yusho devenise artist, invocând căderea provinciei Gifu ca motiv al acestei alegeri. Toshimitsu, însă, renunţase la loialitatea faţă de clanul Saito. Discordia care se înteţea între Toshimitsu şi foştii lui stăpâni se manifesta chiar şi în faţa lui Nobunaga, iar disputele se desfăşurau aproape ca şi cum i-ar fi cerut să fie judecătorul lor. Acum, însă, toată lumea uitase poveştile care stârniseră atât de mult interesul societăţii în acea perioadă, iar cei care-i priveau şuviţele de păr albe ca zăpada de la tâmple îl considerau un vasal de care clanul Akechi nu se putea lipsi. Toţi îi respectau caracterul şi poziţia de conducător.

Alocarea locuinţelor nu fusese suficientă în interiorul taberei principale a lui Nobunaga de la templul Hoyo, aşa că, unii dintre generali erau încartiruiţi în diverse case din Suwa.

Membrii clanului Akechi îşi aveau bivuacul în vechile clădiri ale unui negustor de pastă de fasole şi atât soldaţii, cât şi ofiţerii se relaxau după multe zile de lupte grele.

Un tânăr ce părea a fi fiul stăpânului casei se apropie şi-i vorbi lui Toshimitsu.

— Nu veniţi să faceţi o baie, Înălţimea Voastră? Toţi samuraii şi chiar şi soldaţii pedestraşi şi-au terminat masa de seară.

— Nu, voi aştepta până soseşte Domnia Sa.

— Domnia Sa întârzie cam mult în seara asta, nu vi se

pare?

— Azi a avut loc un banchet pentru sărbătorirea victoriei în tabăra principală. Stăpânul meu rareori se atinge de sake, dar poate că a băut puţin şi s-a cam afumat, cu toate toasturile.

— Vă pot servi masa de seară?

— Nu, nu, îmi voi aştepta şi cina, până văd că s-a întors. Îmi pare rău, totuşi, pentru oaspetele pe care l-am reţinut atât de mult. Ce-ar fi să-l conduci până la baie?

— Să fie oare artistul călător care a stat aici toată după-amiaza?

— Întocmai. Omul care stă acolo, ghemuit de unul singur, privind petuniile din grădină. Pare cam plictisit. De ce nu-l chemi încoace?

Tânărul se retrase, apoi privi în spatele clădirii. În faţa petuniilor închise la culoare, înflorite luxuriant, Yusho stătea aşezat cu privirea în gol, ţinându-şi genunchii. Curând, când Toshimitsu ieşi pe poartă, tânărul şi Yusho plecaseră.

Toshimitsu era temător. Îşi spunea că Mitsuhide întârzia prea mult cu întoarcerea. Chiar dacă era pe deplin conştient că un banchet se putea prelungi până noaptea târziu.

Ieşind prin poarta veche, cu acoperiş de stuf, cărarea ajungea repede la drumul de lângă lac. Ultimele urme de căldură a zilei încă mai făceau să se unduiască aerul pe cerul dinspre vest, peste lacul Suwa. Toshimitsu privi, un timp, în lungul drumului. În sfârşit, îşi văzu stăpânul venind spre el. Caii, lăncierii şi ajutoarele îl urmau în grup compact. Dar îngrijorarea de pe chipul lui Toshimitsu nu se risipi când se apropiară. Ceva nu era aşa cum s-ar fi cuvenit. Nimic din înfăţişarea lui Mitsuhide nu sugera că se întorcea de la un banchet care sărbătorea victoria. Stăpânul său ar fi trebuit să călărească spre casă într-un mod triumfal, legănându-se elegant în şa, îmbătat împreună cu însoţitorii săi de sake-ul oferit în acea zi. Dar Mitsuhide mergea pe jos, părând abătut.

Un vasal îi ducea de căpăstru calul, care mergea fără chef, în timp ce ajutoarele veneau în tăcere pe urma lor, cu aceeaşi stare de spirit.

— V-am ieşit în întâmpinare. Pesemne sunteţi obosit.

Când Toshimitsu se înclină în faţa lui, Mitsuhide păru luat prin surprindere.

— Toshimitsu? Nu te-am văzut. Ai avut bunătatea de a fi îngrijorat de întârzierea mea. Iartă-mă. Azi am băut cam mult, aşa că intenţionat am venit pe jos spre casă, încercând să mă dezmeticesc. Nu fi îngrijorat de paloarea mea. Acum mă simt mult mai bine.

Toshimitsu vedea că stăpânul său trecuse printr-o întâmplare nefericită. De mai mulţi ani, era slujitorul apropiat al lui Mitsuhide, aşa că, era improbabil ca un asemenea lucru să scape atenţiei lui. Totuşi, nu avu necuviinţa de a-l lua la întrebări. Bătrânul vasal se grăbi să se ocupe de nevoile stăpânului său, cu speranţa de a-l înveseli.

— Ce-aţi zice de un ceai şi apoi o baie?

Reputaţia lui Toshimitsu era îndeajuns pentru a stârni teama inamicului pe câmpul de luptă, dar, în timp ce-l ajuta pe Mitsuhide să se dezbrace, acesta nu se putu gândi la el decât ca la o rudă bătrână, plină de solicitudine.

— O baie? Da. O baie ar putea fi reconfortantă într-un asemenea moment.

Şi îl urmă pe Toshimitsu în sala de baie.

Un timp, Toshimitsu ascultă plescăielile lui Mitsuhide în apa fierbinte din copaie.

— Să vă spăl pe spate, stăpâne? întrebă el, prin uşă.

— Trimite pajul, răspunse Mitsuhide. Nu vreau să îţi pun trupul bătrân la treabă.

— Câtuşi de puţin.

Toshimitsu intră în baie, luă puţină apă fierbinte într-o găleţică şi trecu în spatele stăpânului său. Cu siguranţă, nu

mai făcuse niciodată acel lucru, dar, pe moment, nu dorea decât să ridice moralul, peste măsură de scăzut, al seniorului.

— Se cuvine ca un general să-mi cureţe murdăria de pe spate? întrebă Mitsuhide.

Era modest până la capăt. Întotdeauna manifesta rezerve chiar şi faţă de vasalii săi şi se punea întrebarea dacă aceasta era o calitate sau un defect. Toshimitsu nu avea o părere prea bună.

— Haideţi, haideţi. Când acest bătrân războinic luptă sub onoratul dumneavoastră stindard, este Saito Toshimitsu din clanul Akechi. Dar Toshimitsu însuşi nu e un Akechi. Astfel stând lucrurile, va fi o amintire plăcută pentru mine, cât timp voi mai fi în viaţă şi vă voi servi, să vă fi spălat, măcar o dată, murdăria de pe piele.

Toshimitsu îşi ridicase mânecile şi începu să-şi spele stăpânul pe spate. În timp ce-i era spălată spinarea, Mitsuhide lăsă capul în piept, mulţumit şi tăcut. Reflecta profund la devotamentul lui Toshimitsu pentru el, apoi la relaţia dintre sine însuşi şi Nobunaga.

„Ah, m-am înşelat", îşi spuse. În adâncul inimii, Mitsuhide se învinuia. Ce anume îl nemulţumea, făcându-l atât de nefericit? Fără îndoială, Nobunaga era un stăpân bun, dar oare propria lui loialitate era egală cu aceea a bătrânului vasal care-i spăla acum spatele? Ce ruşine. Toshimitsu părea că îi spală inima cu apa fierbinte pe care i-o turna pe spate.

Când ieşi din baie, Mitsuhide se schimbase atât la înfăţişare, cât şi în tonul glasului. Mintea i se înviorase complet, iar Toshimitsu se simţea la fel.

— A fost plăcută baia, cum spuneai. Cred că oboseala fusese cauza, precum şi sake-ul.

— Vă simţiţi mai bine?

— Acum mi-e foarte bine, Toshimitsu. Nu-ţi face griji.

— Eram îngrijorat din cauza marii nelinişti de pe chipul

dumneavoastră. Aceea a fost cea mai rea din toate. Ei bine, daţi-mi voie să vă spun că, în lipsa dumneavoastră, ne-a sosit un musafir, care acum vă aşteaptă întoarcerea.

— Un musafir? În acest cartier general de război?

— Yusho tocmai trecea prin Kai şi a spus că, înainte de a merge mai departe, vrea să se oprească pentru a vă vedea şi a vă întreba ce mai faceţi.

— Unde e?

— L-am pus să aştepte în camera mea.

— Serios? Ei, atunci să mergem acolo.

— Probabil îi va fi ruşine dacă seniorul va veni personal să-şi vadă oaspetele. Vi-l aduc imediat.

— Nu, nu. Vizitatorul nostru e un om cu gust. Nu va fi necesar să fim peste măsură de formali.

Pentru Mitsuhide fusese pregătită o masă elegantă, în sala casei principale, dar seniorul se aşeză în odaia lui Toshimitsu şi servi o cină simplă, împreună cu oaspetele său.

Chipul i se lumină şi mai mult după ce vorbi, un timp, cu Yusho. Întrebă despre stilurile de pictură ale dinastiilor Sung de miazăzi şi de miazănoapte din China, discută gusturile artistice ale shogunului Ashikaga Yoshimasa şi meritele şcolii de pictură Tosa şi vorbi despre de toate, de la stilul Kano până la influenţa picturii olandeze. Pe tot parcursul conversaţiei, se văzu clar că educaţia lui Mitsuhide nu era una oarecare.

— M-am gândit chiar ca, la bătrâneţe, să mă dedic unor preocupări mai liniştite şi să revin la studiile mele din tinereţe, încercând chiar să şi pictez. Poate că, până atunci, mi-ai putea desena câteva ilustraţii pe un caiet.

— Desigur, stăpâne.

Yusho depăşise stilul străvechiului artist chinez, Liang K’ai. Recent, îşi formase propria şcoală, independentă de tradiţiile Kano sau Tosa şi, în sfârşit, se impusese în arta mondială.

Când Nobunaga îi ceruse să ilustreze paravanele din Azuchi, se prefăcuse bolnav şi refuzase. La urma urmei, fusese vasal al clanului Saito, pe care Nobunaga îl distrusese. Era uşor de înţeles că Yusho se simţea prea mândru pentru a decora locuinţa lui Nobunaga cu propria sa pensulă.

Expresia „moale pe dinafară, tare pe dinăuntru” i se aplica foarte bine caracterului lui Yusho. Yusho nu putea avea încredere în logica după care trăia Mitsuhide. Dacă Mitsuhide avea o scăpare, fie şi numai una singură, bariera care-i stăvilea emoţiile s-ar fi spart, lăsându-l să alunece pe o matcă fatală.

În noaptea aceea, Mitsuhide dormi fericit. Poate datorită băii. Sau graţie oaspetelui său neaşteptat şi atât de plăcut.

Soldaţii se treziseră înainte de răsăritul soarelui, dăduseră de mâncare cailor, îşi îmbrăcaseră armurile, pregătiseră proviziile, iar acum, aşteptau apariţia stăpânului lor. În acea dimineaţă, trebuia să se adune la templul Hoyo şi să părăsească Suwa, îndreptându-se spre Kofu. Aveau să străbată drumul de coastă, pentru a se reîntoarce, în triumf, la Azuchi.

— Ar trebui să vă pregătiţi grabnic, stăpâne, îi spuse Toshimitsu lui Mitsuhide.

— Toshimitsu, am dormit foarte bine azi-noapte!

— Mă bucur să aud.

— Când Yusho pleacă, te rog să-i transmiţi cele mai bune urări ale mele şi să-i dai nişte bani de drum.

— Dar, ştiţi, azi dimineaţă când m-am trezit şi m-am interesat de el, am descoperit că plecase deja. S-a sculat şi a ieşit împreună cu soldaţii, înainte să răsară soarele.

„Are o viaţă de invidiat”, cugetă Mitsuhide, în timp ce privea cerul dimineţii.

Saito Toshimitsu desfăşură un sul.

— A lăsat asta. M-am gândit că poate o uitase, dar, când

m-am uitat mai atent, am văzut că cerneala încă nu se uscase şi apoi mi-am amintit că îi ceruserăţi să vă facă un caiet ilustrat. Cred că a stat treaz până-n zori, lucrând la el.

— Cum? N-a dormit?

Mitsuhide aruncă o privire peste sul. Hârtia strălucea cu atât mai albă în soarele de dimineaţă şi, pe ea, fusese pictată proaspăt o ramură de petunii. Într-un colţ, pictura purta o inscripţie: *Liniştea, aceasta e nobleţea.*

„Liniştea, aceasta e nobleţea”, repetă, în tăcere, Mitsuhide, în timp ce desfăcea şi mai mult sulul, ajungând, acum, la ilustraţia unei ridichi mari. Lângă ridiche era scris: *A avea un vizitator ţine de gust.*

Ridichea fusese desenată cu cerneală indiană, fără urmă de efort; şi, privită îndeaproape, se putea simţi mireasma pământului. Acea ridiche era rădăcina unei singure frunze şi părea să plesnească de viaţă. Natura ei sălbatică dădea senzaţia că şi-ar fi râs de raţionalitatea lui Mitsuhide, cu o miraculoasă nepăsare şi lipsă de preocupare.

Continuă să deruleze sulul, dar altceva nu mai conţinea. Cea mai mare parte a lui consta numai din hârtie albă.

— Se pare că i-a luat toată noaptea ca să deseneze aceste două ilustraţii.

Toshimitsu era impresionat şi el de sul, şi se aplecă, admirativ, asupra lui, împreună cu Mitsuhide.

Seniorul ezită să-l mai privească şi îi ceru lui Toshimitsu să-l strângă.

În acel moment, din depărtare se auzi, prin văzduh, sunetul unui corn. Era chemarea de la cartierul general din templul Hoyo, semnalizându-le trupelor din tot oraşul să fie gata. Auzit în arena sângerosului război, semnalul de corn era un sunet de o groază indescriptibilă, reverberând în ecouri triste. Dar, auzit într-o asemenea dimineaţă, glasul cornului era blând şi aproape liniştitor.

Curând, Mitsuhide se urcă şi el în şa. Fruntea lui, la fel ca

munţii din Kai, era, în dimineaţa aceea, senină şi aproape fără nici un nor.

CARTEA A ŞAPTEA

AL ZECELEA AN AL LUI TENSHO
1582
PRIMĂVARA

PERSONAJE ŞI LOCURI

SHIMIZU MUNEHARU, comandantul castelului Takamatsu
AKECHI MITSUHARU, vărul lui Mitsuhide
AKECHI MITSUTADA, vărul lui Mitsuhide
FUJITA DENGO, vasal superior al clanului Akechi
AMANO GENEMON, vasal superior al clanului Akechi
YOMODA MASATAKA, vasal superior al clanului Akechi
MANASE, medic din Kyoto
SHOHA şi SHOSITSU, poeţi
ODA NOBUTADA, fiul cel mare al lui Nobunaga
SOTAN şi SOSHITSU, negustori din Kyushu
MURAI NAGATO, guvernatorul oraşului Kyoto

TAKAMATSU, castelul lui Shimizu Muneharu
SAKAMOTO, castelul lui Akechi Mitsuharu
TAMBA, provincia clanului Akechi
KAMEYAMA, castelul lui Akechi Mitsuhide
TEMPLUL HONNO, reşedinţa temporară din Kyoto a lui Nobunaga
TEMPLUL MYOKAKU, reşedinţa temporară din Kyoto a lui Nobutada

FORTĂREAŢA DE PE LAC

Doi samurai intrară, la galop, prin porţile de răchită ale Okayamei, cu copitele cailor stârnind un nor de praf, în timp ce se grăbeau spre castel. Nimeni nu le dădea prea multă atenţie călăreţilor. Când ajunseră la poartă, anunţară că aduceau o depeşă urgentă de la seniorul Nobunaga, din Kai.

Hideyoshi se afla în citadelă, când un vasal intră pentru a anunţa sosirea mesagerilor.

— Pune-i să aştepte în Camera Bâtlanului, ordonă el.

Acea încăpere era rezervată conversaţiilor de cea mai secretă natură. Aproape imediat ce intrară cei doi mesageri, Hideyoshi apăru şi el şi se aşeză. Unul dintre oameni scoase scrisoarea din faldurile kimonoului şi o depuse, cu respect, în faţa lui Hideyoshi. Era învelită în două sau trei foi de hârtie uleiată. Hideyoshi desfăcu ambalajul şi tăie plicul.

— O, de mult n-am mai privit scrisul de mână al Domniei Sale, spuse el.

Înainte de a deschide scrisoarea, o ridică respectuos la frunte; era, la urma urmei, scrisă de mâna seniorului său.

Când termină de citit, Hideyoshi introduse scrisoarea în kimono şi întrebă:

— Trupele noastre din Kai au înregistrat victorii strălucite?

— Armata Domniei Sale a fost o forţă irezistibilă. Cam în vremea când am plecat noi din Kai, oştirea seniorului Nobunaga ajunsese, deja, la Suwa.

— Nici nu m-aş fi aşteptat la altceva din partea seniorului Nobunaga. Trebuie să fi ieşit el însuşi în luptă. Era bine dispus?

— Am auzit de la unul dintre participanţii la campanie că trecerea prin munţi a fost ca o ieşire pentru a admira florile, primăvara. Se pare că seniorul Nobunaga va reveni pe drumul de coastă, trecând pe la muntele Fuji.

Mesagerii se retraseră. Hideyoshi rămase pe loc, privind pictura cu bâtlani albi de pe uşile glisante. Ochii păsărilor fuseseră pictaţi în galben şi păreau să-l privească.

„Cred că o să fie Kanbei”, îşi spuse Hideyoshi. „El e singurul pe care-l pot trimite.” Chemă un paj şi-i zise:

— Kuroda Kanbei ar trebui să fie în citadela exterioară. Trimite-l aici, pe el şi pe Hachisuka Hikoemon.

Hideyoshi scoase scrisoarea şi o mai citi o dată. Nu era cu adevărat o scrisoare, ci declaraţia pe care i-o ceruse lui Nobunaga. Hideyoshi ar fi putut mobiliza, cu uşurinţă, şaizeci de mii de soldaţi, chiar acolo, în Okayama. Totuşi, nu trecuse graniţa în provincia inamică Bitchu, pe care trebuia s-o cucerească, mai întâi, dacă voia să învingă clanul Mori. În calea lui Hideyoshi spre Bitchu mai rămăsese un singur obstacol, pe care era hotărât să-l înlăture – fără vărsare de sânge, dacă putea. Acel obstacol era castelul principal dintre cele şapte fortăreţe care formau linia inamică de apărare a hotarelor provinciei: castelul Takamatsu.

Kanbei şi Hikoemon intrară în mica încăpere, iar Hideyoshi se simţi, imediat, mai în largul său.

— Tocmai a sosit declaraţia Domniei Sale, începu el. Mă tem că vă voi cere să treceţi prin noi greutăţi. Aş dori să mergeţi la castelul Takamatsu.

— Vă deranjează dacă citesc şi eu declaraţia? întrebă Kanbei.

O citi cu acelaşi respect pe care l-ar fi arătat dacă i se

adresa lui Nobunaga în persoană.

Scrisoarea îi era adresată comandantului castelului Takamatsu, Shimizu Muneharu. Nobunaga promitea că, dacă Muneharu capitula, avea să fie răsplătit cu un domeniu constând din provinciile Bitchu şi Bingo. Depusese un jurământ în faţa zeilor, continua Nobunaga, şi nimic nu l-ar fi putut determina să-şi încalce cuvântul.

— Aş dori ca tu şi Hikoemon să vă duceţi la castelul Takamatsu cât mai curând posibil, îi spuse Hideyoshi lui Kanbei. Mă îndoiesc că veţi avea vreo problemă când o să vă întâlniţi cu generalul Muneharu şi veţi vorbi cu el, dar, dacă se întâmplă ceva, cred că nu va rămâne nepăsător la vederea sigiliului.

Hideyoshi părea optimist, însă ceilalţi doi nu-i puteau împărtăşi încrederea. Chiar credea că Shimizu Muneharu avea să-şi trădeze stăpânii, clanul Mori, numai din cauza acelei declaraţii, sau poate Hideyoshi se gândea la altceva?

Călătoria din Okayama până la castelul Takamatsu dura mai puţin de o zi, iar mesagerii ajunseră cu atât mai repede, cu cât se deplasau călare. Trecând prin primele linii ale propriei lor armate, priviră în direcţia munţilor Kibi, unde soarele apunea roşu.

Din acel punct, n-aveau să mai întâlnească decât inamici. Nu mai era primăvara pe care o lăsaseră în Okayama. Câmpiile şi satele erau pustii.

Un călăreţ plecă în galop din linia întâi, spre palisada ce înconjura castelul Takamatsu şi aşteptă instrucţiuni. Într-un târziu, Kanbei şi Hikoemon fură introduşi prin palisadă şi escortaţi până la poarta castelului. Takamatsu era un exemplu tipic de castel clădit pe câmpie. De ambele laturi ale drumului ce ducea spre poarta principală se aflau orezării şi plantaţii. Taluzurile şi zidurile exterioare de piatră se înălţau în mijlocul orezăriilor. Cu fiecare pas pe treptele de piatră, meterezele şi zidurile ascuţite, tăioase, ale citadelei

principale, se înălţau, tot mai aproape, deasupra capetelor.

Ajunşi în citadela principală, cei doi emisari înţeleseră imediat că aceea era cea mai puternică dintre cele şapte fortăreţe de la frontieră. Incinta castelului era spaţioasă şi, cu toate că înăuntru erau postaţi peste două mii de ostaşi, domnea tăcerea. Datorită hotărârii lui Muneharu de a lupta, castelul mai găzduia încă trei mii de refugiaţi civili în plus. Muneharu se decisese să reziste din acel castel talazurilor învolburate ale armatei răsăritene.

Kanbei şi Hikoemon fură conduşi într-o încăpere goală. Fără toiag, Kanbei intră şchiopătând, cu dificultate.

— Seniorul Muneharu va sosi imediat, spuse pajul.

Părea să nu aibă nici douăzeci de ani şi, în timp ce se retrăgea, nu se comporta altfel decât ar fi făcut în timp de pace. Generalul intră, se aşeză fără protocol şi spuse:

— Sunt Shimizu Muneharu. Înţeleg că sunteţi trimişi din partea seniorului Hideyoshi. Bine aţi venit.

Părea să aibă vreo cincizeci de ani, modest şi îmbrăcat simplu. Nu-l însoţeau ajutoare, numai un paj de unsprezece-doisprezece ani, care îngenunche în spatele lui. Omul era atât de puţin ostentativ încât, în lipsa săbiei şi a pajului, ar fi părut o căpetenie de sat.

Kanbei, din partea lui, era extrem de curtenitor cu acel general fără fasoane.

— E o mare plăcere să vă cunosc. Sunt Kuroda Kanbei.

În timp ce se făceau prezentările, Muneharu se înclină afabil. Emisarii se bucurau, convinşi că aveau să-l câştige fără nici o greutate.

— Hikoemon, spuse Kanbei, vrei te rog să-i comunici generalului Muneharu conţinutul mesajului Domniei Sale?

Deşi s-ar fi cuvenit ca mesagerul mai vârstnic să facă remarcile introductive, Kanbei considerase că Hikoemon, mai înaintat în ani şi mai blajin, avea să prezinte mai eficient avantajele propunerilor.

— Permiteţi-mi să vă explic misiunea noastră, domnule general. Seniorul Hideyoshi ne-a ordonat să vă vorbim cu sinceritate şi nici n-aş putea face altceva. Cred că înţelegeţi pe deplin cum se petrec lucrurile în apus. În ceea ce priveşte numărul soldaţilor, putem aduna, cu uşurinţă, o sută cincizeci de mii de oameni, în vreme ce clanul Mori are numai patruzeci şi cinci de mii, poate cincizeci cel mult. În plus, aliaţii clanului Mori – clanurile Uesugi din Echigo, Takeda din Kai, călugării-războinici de pe muntele Hiei şi din Honganji, precum şi shogunul – s-au prăbuşit cu toţii. Ce fel de temei moral îşi mai poate revendica astăzi clanul Mori, luptând şi transformând apusul într-un pământ pârjolit?

Hikoemon tăcu semnificativ, iar, după o clipă, urmă:

— Pe de altă parte, seniorul Nobunaga a câştigat favorurile împăratului şi, de asemenea, iubirea şi respectul populaţiei. Naţiunea iese, în sfârşit, din tenebrele războiului civil şi salută zorii unei noi epoci. Seniorul Hideyoshi este îndurerat de gândul că dumneavoastră şi numeroşii oameni deosebiţi care vă servesc veţi muri. Se întreabă dacă nu ar exista vreun mijloc pentru a evita acest sacrificiu şi vă cere să vă mai gândiţi, pentru o ultimă oară.

Scoţând declaraţia lui Nobunaga şi o scrisoare de la Hideyoshi, Kanbei vorbi, în continuare:

— N-am să vă vorbesc despre avantaje sau dezavantaje. În schimb, aş dori să vă arăt un lucru care demonstrează atât intenţiile seniorului Hideyoshi, cât şi pe cele ale seniorului Nobunaga. Amândoi îi preţuiesc pe războinicii valoroşi. Prin urmare, avem aici o declaraţie semnată, care vă făgăduieşte provinciile Bitchu şi Bingo.

Muneharu se aplecă respectuos spre document, dar nu-l ridică. Îi răspunse lui Kanbei:

— Acestea sunt cuvinte cu adevărat exagerate, iar

documentul de faţă îmi acordă o răsplată nemeritată. Nu am idee ce să spun sau care ar putea fi eticheta cuvenită. Stipendiul pe care l-am primit de la clanul Mori nu depăşeşte şapte mii de baniţe şi, cum se vede, nu sunt mai mult decât un samurai de ţară care se apropie de bătrâneţe.

Nu pomenise nimic despre vreun acord. Se lăsă tăcerea. Cei doi mesageri stăteau încordaţi. Orice i-ar fi spus, nu făcea decât să repete, cordial şi cu cel mai mare respect:

— E mai mult decât drept.

Nici experienţa lui Hikoemon şi nici elocvenţa lui Kanbei nu păreau să fie de vreun folos în faţa acelui om. Ca emisari, însă, erau hotărâţi să spargă zidul şi făcură un ultim efort.

— Am spus cu adevărat tot ceea ce putem spune, glăsui Kanbei, dar, dacă aveţi vreo dorinţă sau vreo condiţie aparte pe care aţi dori s-o adăugaţi, vi le vom asculta cu bucurie şi le vom transmite Domniilor Lor. Vă rugăm să vorbiţi fără ocolişuri.

— Îmi cereţi să fiu sincer? întrebă Muneharu, aproape ca şi cum ar fi vorbit singur; apoi, îi privi pe cei doi. Ei bine, mă întreb dacă veţi asculta. Speranţa mea este aceea ca, ajungând la sfârşitul vieţii, să nu mă abat de la calea cea dreaptă. Acesta e întâiul meu principiu. Clanul Mori nu este nici mai bun şi nici mai rău decât stăpânul dumneavoastră, în privinţa loialităţii faţă de împărat. Cât sunt eu de nevrednic, servesc clanul Mori şi, cu toate că am dus o viaţă de lenevie, am primit solda de la Mori ani în şir. Întregul meu clan a beneficiat de favoruri din partea lor, iar acum, în aceste vremuri de schimbare, mi s-a ordonat să păzesc graniţa. Chiar dacă aş urmări vreun profit mărunt şi aş accepta mărinimoasa ofertă a seniorului Hideyoshi, devenind stăpânul a două provincii, n-aş fi la fel de fericit cum sunt acum. Dacă i-aş întoarce spatele clanului seniorului meu, cu ce faţă m-aş

mai putea arăta în lume? În cel mai bun caz, aş părea un deplin ipocrit în ochii familiei şi ai vasalilor mei şi aş încălca eu însumi toate preceptele pe care le-au învăţat de la mine.

Râse:

— Aşadar, deşi apreciez generozitatea pe care mi-aţi arătat-o, cereţi-i, vă rog, seniorului Hideyoshi să uite de toate acestea.

Clătinând din cap ca şi cum ar fi regretat profund, Kanbei vorbi repede şi răspicat:

— N-am să vă pot convinge. Hikoemon, e timpul să mergem.

Hikoemon era nefericit că dăduseră greş, dar, de la bun început, se temuse că se putea întâmpla astfel. Amândoi prevăzuseră că Muneharu n-avea să se lase cumpărat.

— Drumul e periculos în timpul nopţii. De ce nu înnoptaţi la castel, ca să plecaţi mâine dimineaţă în zori? insistă Muneharu.

Nu era doar o simplă formalitate din partea lui, iar trimişii înţeleseră că aveau în faţă o fiinţă omenească realmente inimoasă. Era duşmanul lor, dar era şi un om cinstit.

— Nu se poate, seniorul Hideyoshi vă aşteaptă cu nerăbdare răspunsul, spuse Hikoemon.

Mesagerii nu cerură decât torţe şi porniră la drum. Îngrijorat să nu li se întâmple ceva, Muneharu trimise trei vasali de-ai lui să-i conducă până în primele linii.

Kanbei şi Hikoemon călăriseră tot drumul până la castelul Takamatsu şi înapoi fără a se întrerupe pentru odihnă sau somn. De cum ajunseră în Okayama, se prezentară direct la Hideyoshi. Raportul lor fu scurt şi concret:

— Generalul Muneharu refuză să capituleze. Este atât de hotărât, încât orice altă încercare de negociere ar fi zadarnică.

Hideyoshi nu părea surprins. Le spuse celor doi să revină

după ce se vor odihni. În aceeaşi zi, Hideyoshi îi chemă pe mesageri şi pe câţiva generali la o consfătuire.

Folosindu-se de o hartă a regiunii, Kanbei revăzu poziţiile liniei defensive a celor şapte fortăreţe. Hideyoshi ridică privirea de pe hartă şi se întinse, ca şi cum ar fi fost obosit. Mai devreme, primise veşti despre victoria lui Nobunaga din Kai. Comparând uşurinţa succeselor seniorului său cu propriile lui dificultăţi, Hideyoshi spera ca perspectivele să i se însenineze de-acum încolo. Îi adresase imediat o scrisoare lui Nobunaga, pentru a-şi exprima felicitările şi a-i explica acţiunile propriei lui campanii, precum şi ca să-l informeze că renunţase la ideea de a mai încerca să obţină capitularea lui Shimizu Muneharu.

Pe la mijlocul lunii a treia, cei douăzeci de mii de soldaţi care stătuseră pe poziţii la Himeji intrară în Okayama, iar clanul Ukita trimise încă zece mii de oameni. Astfel, cu o forţă combinată de treizeci de mii, Hideyoshi înainta, prudent, în Bitchu. După ce străbătu numai o leghe, se opri, aşteptând rapoartele cercetaşilor; după alte două leghe, se opri din nou, pentru o recunoaştere. Toţi ostaşii auziseră veştile despre strălucitele victorii din Kai, aşa că, înaintarea aceea precaută îi frustra pe mulţi. Unii declarară în grabă că fortăreţele şi castelul Takamatsu puteau fi capturate dintr-un singur avans rapid.

Când înţeleseră condiţiile reale ale câmpului de luptă şi poziţiile inamicului, însă, fură nevoiţi să recunoască dificultatea de a câştiga o victorie pripită.

Hideyoshi îşi instală prima tabără pe muntele Ryuo, un platou înalt, la nord de castelul Takamatsu. De acolo, putea privi direct castelul propriu-zis. De la prima vedere, putu să observe aşezarea terenului şi să aprecieze legătura dintre fortăreţe şi castelul principal. De asemenea, putea supraveghea mişcările de trupe de la cartierul general al

clanului Mori, aflând, din timp, dacă trimiteau întăriri.

Îşi începu campania cucerind micile fortăreţe de frontieră una, câte una, până când nu mai rămase decât Takamatsu. Îngrijorat de această întorsătură negativă a evenimentelor, Muneharu le trimitea mesaje repetate seniorilor săi superiori, membrii clanului Mori, cerându-le întăriri. Unul după altul, curtenii plecau cu apeluri tot mai disperate, dar condiţiile nu-i permiteau clanului Mori să contraatace. Şi ar fi fost necesare câteva săptămâni până să poată aduna o armată de patruzeci de mii de oameni, cu care să pornească spre castelul Takamatsu. Singurul lucru pe care-l putea face clanul Mori era acela de a-l încuraja pe Muneharu să reziste, asigurându-l că întăririle erau pe drum. Apoi, toate căile de comunicare dintre castel şi aliaţii săi fură blocate.

În cea de-a douăzeci şi şaptea zi din luna a patra, Hideyoshi luă cu asalt castelul Takamatsu. Dar cei cincisprezece mii de oameni de la comandamentul său de pe muntele Ryuo nu se clintiră. Hideyoshi amplasă cinci mii de oameni pe platoul din Hirayama şi pe cei zece mii de oameni ai clanului Ukita pe muntele Hachiman.

Generalii lui Hideyoshi se postară în ariergarda contingentului din Ukita. Arăta ca primul aranjament al pieselor pe o tablă de *go*, iar poziţionarea propriilor săi vasali în spatele armatei Ukita, care, până nu demult, fusese aliată cu clanul Mori, era determinată de prudenţă.

Din prima zi a asediului, avură loc mici ciocniri între cele două oştiri. Kuroda Kanbei, care tocmai se întorsese dintr-o inspecţie a primelor linii, se prezentă la Hideyoshi şi-i descrise conflictul sângeros din ziua întâi.

— În timpul luptei de azi dimineaţă, începu el, războinicii seniorului Ukita au suferit peste cinci sute de victime, câtă vreme inamicul nu a pierdut mai mult de o sută de oameni. Au fost ucişi optzeci de duşmani, iar alţi douăzeci au fost luaţi prizonieri, dar numai fiindcă erau grav răniţi.

— Era de aşteptat, spuse Hideyoshi. Acest castel nu va cădea fără vărsare de sânge. Dar se pare că cei din Ukita au luptat bine.

Loialitatea avangărzii din Ukita fusese, într-adevăr, pusă la încercare.

* * *

Odată cu luna a cincea, vremea deveni însorită şi uscată. Clanul Ukita, care suferise pierderi grele în luptele iniţiale, săpă o tranşee în faţa zidurilor castelului Takamatsu, în timp de cinci nopţi, la adăpostul întunericului. Odată ce lucrarea fu gata, lansară un atac asupra castelului.

Când apărătorii văzură că oamenii din Ukita înaintaseră până la poarta şi zidurile exterioare ale castelului, începură să-i împroaşte cu insulte. Era uşor de imaginat furia pe care o simţeau faţă de acei oameni care înainte fuseseră aliaţii lor, dar acum luptau în avangarda lui Hideyoshi. De cum prinseră o ocazie, apărătorii deschiseră poarta principală şi năvăliră afară.

— Moarte viermilor! strigau ei.

— Omorâţi-i pe toţi!

Samurai cu samurai, soldat cu soldat, se încăierau şi se loveau. Capete erau tăiate şi ridicate, şi se luptau cu o ferocitate rareori văzută pe orice câmp de bătălie.

— Înapoi! Înapoi! strigă deodată generalul din Ukita, în mijlocul norilor de praf şi fum.

Privindu-i crunt pe cei din Ukita care se retrăgeau, apărătorii se lăsară purtaţi de dorinţa de a-i strivi sub picioare. Porniră pe urmele lor, strigând:

— Doborâţi-i!

— Până la steagurile lor!

Prea târziu, comandantul călare al avangărzii castelului

zări, în faţă, tranşeea armatei Ukita. Văzând capcana, încercă să-şi oprească oamenii, dar aceştia se repeziră înainte, neputând vedea pericolul. Cât ai clipi, din tranşee se stârni o salvă de gloanţe şi fumul gros al prafului de puşcă. Atacanţii se poticniră, căzând.

— E o cursă! Nu cădeţi în capcana duşmanului! Culcat! Culcat! striga comandantul. Să tragă! Aşteptaţi să reîncarce, apoi săriţi asupra lor!

Cu înfiorătoare strigăte de război, mai mulţi oameni se sacrificară; săreau în picioare pentru a atrage focul inamic şi erau ciuruiţi de gloanţe. Calculând intervalul până la salva următoare, alţii o luară la fugă spre tranşee şi săriră înăuntru, umplând pământul cu luptă şi sânge.

În noaptea aceea, începu să plouă. Steagurile şi corturile militare de pe muntele Ryuo fură udate leoarcă. Hideyoshi se adăposti într-o colibă, privind norii melancolici ai anotimpului ploios. Nu părea prea vesel.

Privi în jur şi chemă un vasal.

— Toranosuke, e sunetul ploii sau al paşilor cuiva? Du-te să vezi ce este.

Toranosuke ieşi, dar se întoarse imediat, raportând:

— Seniorul Kanbei tocmai s-a întors de pe câmpul de luptă. La înapoiere, unul dintre oamenii care-i duceau lectica a alunecat pe cărarea abruptă, iar seniorul Kanbei a căzut rău. N-a făcut decât să râdă, ca şi cum l-ar fi distrat.

De ce plecase Kanbei în primele linii pe ploaia aceea? Ca de obicei, Hideyoshi era impresionat de spiritul neobosit al lui Kanbei.

Toranosuke se retrase în camera alăturată şi puse lemne pe foc. Odată cu ploaia, ţânţarii apăruseră şi, în seara aceea, erau deosebit de supărători. Focul încălzea şi mai mult atmosfera deja înecăcioasă, dar cel puţin afuma şi ţânţarii.

— Ce fum e aici, comentă Kanbei, tuşind. Şontică pe lângă

paji şi intră, neanunţat, în camera lui Hideyoshi.

Nu peste mult, cei doi conversau bucuroşi. Glasurile lor aproape păreau să se ia la întrecere.

— Cred că va fi greu, spuse Hideyoshi.

Tăcură un moment, ascultând sunetul trist al ploii de vară timpurie şiroind de pe streşinile colibei înjghebate în grabă.

— E o problemă de timp, începu Kanbei. O a doua ofensivă cu toate forţele ar fi un risc prea mare. Pe de altă parte, ne-am putea resemna cu o campanie lungă, asediind castelul fără a ne grăbi, dar şi în formula asta, există mari primejdii. Cei patruzeci de mii de ostaşi din provincia de origine a clanului Mori pot să sosească, atacându-ne din spate, iar atunci am fi prinşi între ei şi oamenii din castelul Takamatsu.

— De-asta sunt atât de deprimat în acest anotimp ploios. N-ai nici o idee bună, Kanbei?

— În ultimele două zile, m-am plimbat pe lângă linia întâi, cercetând atent poziţia castelului inamic şi reperele geografice ale terenului din jur. În momentul de faţă, nu am decât un singur plan pe care am putea miza totul.

— Căderea castelului Takamatsu nu reprezintă doar cucerirea unui singur castel inamic, îi aminti Hideyoshi. Dacă îl ocupăm, în curând va fi al nostru şi castelul Yoshida. Dar, dacă ne poticnim aici, această unică înfrângere ne va costa cinci ani de muncă. Avem nevoie de un plan, Kanbei. Le-am cerut oamenilor din camera alăturată să se retragă, ca să poţi vorbi fără reţineri. Vreau să ştiu la ce te gândeşti.

— E grosolan din partea mea s-o spun, dar presupun că şi dumneavoastră aveţi un plan, stăpâne.

— Nu te contrazic.

— Vă pot întreba mai întâi care e al dumneavoastră?

— Hai să ne scriem amândoi ideile pe hârtie, propuse Hideyoshi, aducând coli, pensule şi cerneală.

După ce terminară de scris, cei doi schimbară între ei foile de hârtie. Hideyoshi scrisese un singur cuvânt, „apă”, câtă vreme Kanbei scrisese trei: „atac cu apă”.

Râzând sonor, Hideyoshi şi Kanbei ghemotociră hârtiile şi le vârâră în mâneci.

— E clar că înţelepciunea omenească nu depăşeşte anumite limite, spuse Hideyoshi.

— Într-adevăr, fu şi Kanbei de acord. Castelul Takamatsu se înalţă pe o câmpie înconjurată, în mod convenabil, de munţi. Nu numai atât, dar pe câmpie curg Ashimori şi alte câteva râuri. N-ar trebui să fie dificil să deviem apele acestor râuri, inundând castelul. E un plan cutezător, la care majoritatea generalilor nici nu s-ar gândi măcar. Nu pot să nu admir repeziciunea cu care aţi înţeles situaţia, stăpâne. Dar de ce ezitaţi să-l puneţi în aplicare?

— Ei bine, încă din vechime au existat numeroase exemple de atacuri izbutite asupra castelelor folosind focul, dar aproape nici unul cu apă.

— Cred că l-am văzut menţionat în cronicile militare ale ultimei dinastii Han şi ale perioadei celor Trei Regate. Într-una din cronici, am citit ceva în legătură cu ţara noastră, pe timpul domniei împăratului Tenchi. Când ne-au invadat chinezii, soldaţii noştri au clădit stăvilare pentru a zăgăzui apa. Iar când chinezii atacau, oştenii japonezi spărgeau zăgazurile şi apa acumulată îi mătura din cale.

— Da, dar de fapt n-a trebuit să pună planul în acţiune, fiindcă armata chineză s-a retras. Dacă acest plan va fi dus la îndeplinire, am să folosesc o strategie fără precedent. Prin urmare, va trebui să le ordon câtorva funcţionari care cunosc amănunţit geografia să determine timpul necesar, cheltuielile şi oamenii pentru construcţie.

Ceea ce dorea Hideyoshi nu era doar o estimare

aproximativă, ci cifre concrete şi un plan fără cusur.

— Categoric. Unul dintre vasalii mei se pricepe foarte bine la asemenea lucruri, iar dacă-i ordonaţi să vină acum aici, cred că va avea imediat un răspuns clar pentru dumneavoastră. De fapt, strategia la care mă gândesc se bazează pe ideile acestui om.

— Cine e? întrebă Hideyoshi.

— Yoshira Rokuro.

— Bine, cheamă-l neîntârziat.

Apoi, Hideyoshi adăugă:

— Am şi eu la îndemână pe cineva familiarizat cu construcţiile şi condiţiile terenului. Ce-ai zice să-l chemăm aici în acelaşi timp şi să-l punem să se consulte cu Rokuro?

— Ar fi foarte bine. Cine e?

— Nu este unul dintre vasalii mei, ci un samurai din Bitchu. Se numeşte Senbara Kyuemon. Chiar acum e în tabără şi l-am pus să lucreze exclusiv la întocmirea de hărţi ale zonei.

Hideyoshi bătu din palme pentru a chema un paj, dar toţi pajii şi asistenţii săi personali se retrăseseră la o oarecare distanţă, iar plesnetul palmelor nu ajunse până la ei. Zgomotul ploii îl acoperea şi mai mult. Hideyoshi se ridică şi trecu el însuşi în camera de alături, unde strigă cu un glas care ar fi fost mai potrivit pe câmpul de luptă:

— Hei! Nu e nimeni aici?

Odată ce se luase hotărârea de a declanşa atacul cu apă, se constată că tabăra principală de pe muntele Ryuo era neconvenabilă. În cea de-a şaptea zi din luna a cincea, Hideyoshi se mută la Muntele Ishii, care fusese ales fiindcă domina castelul Takamatsu.

A doua zi, Hideyoshi spuse:

— Hai să-ncepem să măsurăm distanţele.

Însoţit de şase generali, Hideyoshi merse călare până la

apus de castelul Takamatsu, în Monzen, pe malurile râului Ashimori. Nu scăpa din ochi nici un moment castelul aflat în dreapta sa. Ştergându-şi năduşeala de pe faţă, îl chemă pe Kyuemon.

— Care e distanţa dintre lanţul muntos Ishii şi Monzen? întrebă el.

— Mai puţin de o leghe, stăpâne, răspunse Kyuemon.

— Împrumută-mi harta ta.

Luând harta de la Kyuemon, Hideyoshi compară construcţia stăvilarului propus cu topografia terenului. Pe trei laturi se aflau munţi, care creau o formaţiune naturală ca un golf, întinzându-se, la apus de Kibi, spre zona alpină din cursul superior al râului Ashimori, la miazănoapte de muntele Ryuo, până la masivul din lungul graniţei cu Okayama, iar la răsărit, către marginea muntelui Ishii şi Kawazugahana. Castelul Takamatsu era situat chiar în mijlocul acestei câmpii deschise.

În ochii lui Hideyoshi, plantaţiile, orezăriile, terenurile de călărie şi satele de pe acest şes plat erau deja scufundate. După cum vedea el lucrurile, malurile muntoase din cele trei lacuri puteau fi privite ca un şir şerpuitor de capuri şi de plaje, iar castelul Takamatsu, ca o insulă solitară, făcută de mâna omului.

Hideyoshi îi înapoie harta lui Kyuemon, încredinţat că planul putea fi pus în aplicare, şi se urcă la loc, pe cal.

— Se mergem! le strigă el însoţitorilor, după care se întoarse spre Rokuro şi Kyuemon. Eu mă duc călare până la muntele Ishii. Faceţi măsurătorile pentru stăvilar, ţinându-vă după urmele de copite ale calului meu.

Întorcându-şi calul spre est, Hideyoshi porni în galop, îndreptându-se dinspre Monzen direct către Harakozai, după care descrise un arc, de acolo şi până la muntele Ishii. Kyuemon şi Rokuro alergau după el, lăsând o dâră de orez

pisat. Îi urmau muncitorii, care înfigeau pari pentru a însemna linia stăvilarului.

Când linia trasată devenea baraj, iar apele celor şapte râuri erau deviate spre a curge în interiorul său, întreaga zonă avea să devină un lac în forma unei uriaşe frunze de lotus, pe jumătate deschisă. Privind cu atenţie dispunerea pământului care forma graniţa dintre Bizen şi Bitchu, oamenii îşi dădeau seama că, în trecutul îndepărtat, trebuia să fi făcut parte din mare. Bătălia începuse. Nu avea să fie o luptă a sângelui, ci un război împotriva pământului.

Lungimea barajului urma să fie de o leghe; lăţimea, de zece metri sus şi douăzeci la bază. Problema consta în înălţime, care trebuia să fie proporţională cu cea a zidurilor castelului Takamatsu.

De fapt, factorul principal care asigura succesul atacului cu apă era faptul că zidurile exterioare de piatră ale castelului nu aveau decât patru metri înălţime. Astfel, înălţimea de opt metri a stăvilarului se calcula de la o bază de patru metri. Socotiseră că, dacă nivelul apei creştea până la acea înălţime, avea nu numai să scufunde zidurile exterioare din piatră ale castelului, ci şi să inunde castelul propriu-zis sub aproape doi metri de apă.

Numai rareori, însă, se întâmplă ca un proiect să se termine înainte de termen. Iar problema care-l tulbura cel mai mult pe Hideyoshi era aceea a resurselor omeneşti. În cea mai mare parte, trebuia să se bazeze pe fermierii locali. Dar populaţia satelor învecinate era destul de răzleaţă, fiindcă Muneharu luase în castel, înainte de asediu, peste cinci sute de familii de ţărani, iar mulţi alţii fugiseră în munţi.

Fermierii care se refugiaseră în castel erau gata să trăiască sau să moară alături de stăpânul lor. Erau ţărani simpli, cumsecade, care îl serviseră pe Muneharu ani de zile. Mulţi dintre cei rămaşi în sate erau oameni fără caracter sau oportunişti dispuşi să lucreze pe câmpul de luptă.

Hideyoshi putea conta pe cooperarea lui Ukita Naoie, iar Kanbei putea aduna câteva mii de oameni din Okayama. Dar ceea ce-l tulbura nu era întrunirea numărului necesar de oameni, ci problema modului de a folosi aceste resurse umane cu maximă eficienţă.

În timpul unei inspecţii, îl chemă pe Rokuro şi-i ceru un raport despre progresele făcute.

— Regret să spun că s-ar putea să nu ne înscriem în programul stabilit de Domnia Sa, răspunse, cu tristeţe, Rokuro.

Nici chiar creierul de matematician al acelui om nu putea calcula cum să obţină o muncă plină de râvnă de la grupul amestecat de lucrători şi de tâlhari. Din acest motiv, se înfiinţaseră mai multe posturi de pază la fiecare nouăzeci de metri, de-a lungul stăvilarului, iar în fiecare dintre aceste puncte de supraveghere erau postaţi militari, pentru a-i pune la treabă pe muncitori. Întrucât soldaţii nu stăteau acolo decât ca observatori pasivi, miile de oameni care-şi mânuiau sapele şi cărau pământul ca furnicile nu se simţeau deloc încurajaţi.

Mai mult, termenul pe care-l impusese Hideyoshi era foarte aproape. Zi şi noapte ajungeau la el mesaje urgente. Cei patruzeci de mii de ostaşi ai clanului Mori se despărţiseră în trei armate, sub comanda generalilor Kikkawa, Kobayakawa şi Terumoto, care se apropiau de hotarul provinciei, cu fiecare oră.

Kanbei supraveghea lucrătorii. Epuizaţi de atâtea ore de muncă, zi şi noapte, unii abia se mai mişcau. Mai aveau doar două săptămâni pentru a finaliza proiectul.

Două zile. Trei. Trecuseră cinci zile.

Kanbei îşi spunea: „Progresăm atât de încet, încât nu vom putea termina barajul nici în cincizeci sau chiar o sută de zile, necum în două săptămâni.”

Rokuro şi Kyuemon nu mai dormeau, supraveghind munca.

Dar, orice-ar fi făcut, oamenii erau nemulţumiţi şi insolenţi. Ca pentru a înrăutăţi şi mai mult situaţia, unii muncitori sabotau intenţionat programul, convingându-i până şi pe lucrătorii relativ supuşi să stânjenească proiectul, prin încetineala lor intenţionată.

Kanbei nu putea privi, stând cu mâinile-n sân. În cele din urmă, începu să viziteze personal şantierul, cu toiagul în mână. Stând pe o movilă de pământ proaspăt, într-o zonă a stăvilarului care, în sfârşit, se terminase, privea cu ochi învăpăiaţi în jos, spre miile de muncitori. Când descoperea pe cineva încetinind cât de cât, se repezea la lucrător cu o viteză ciudată pentru un invalid, lovindu-l cu bastonul:

— La muncă! De ce trândăveşti?

Muncitorii tremurau şi lucrau frenetic, dar numai când îi supraveghea Kanbei.

— Războinicul-demon şchiop se uită la noi!

În sfârşit, Kanbei îi raportă lui Hideyoshi:

— Va fi cu neputinţă să terminăm la timp. Numai ca să fim siguri că suntem pregătiţi, v-aş cere să hotărâţi dinainte o strategie pentru cazul că întăririle clanului Mori sosesc când construcţia va fi încă doar la jumătate. Pe toţi zeii, e mai greu să-i punem pe lucrătorii ăştia să muncească decât să conducem trupele în luptă.

Neobişnuit de nervos, Hideyoshi număra tăcut, pe degete. Din oră în oră, era informat despre apropierea unei numeroase armate a clanului Mori şi primea depeşele ca şi cum ar fi privit norii unei furtuni de seară apropiindu-se de munţi.

— Nu fi descurajat, Kanbei. Mai avem şapte zile.

— Construcţia nu e terminată nici pe-o treime. Cum vom încheia zăgazul în cele câteva zile care ne-au mai rămas?

— Îl putem face.

Era pentru prima oară când Hideyoshi îl contrazicea pe

Kanbei cu atâta tărie.

— Îl putem termina. Dar nu vom reuşi, dacă-i folosim pe cei trei mii de muncitori ai noştri doar la o putere de trei mii de oameni. Dacă un om ar lucra cât trei sau cât cinci, cei trei mii ai noştri ar avea putere cât zece mii. Dacă samuraii care le supraveghează munca ar face la fel, un om ar putea avea de zece ori mai multă forţă şi am putea izbândi tot ce dorim. Kanbei, voi veni eu însumi pe şantier.

A doua zi dimineaţă, un mesager în robă galbenă alerga în jurul şantierului, ordonându-le muncitorilor să întrerupă lucrul şi să se adune în jurul unui steag înălţat pe dig.

Lucrătorii din schimbul de noapte, care erau în drum spre casă, şi cei care tocmai veneau la muncă, îşi urmară cu toţii şefii. Când cei trei mii de oameni se strânseră la un loc, aproape că nu se mai putea distinge culoarea pământului de cea a oamenilor.

Îndemnaţi parţial de stingherire, oamenii înnegriţi înaintau ca un val. Totuşi, nu-şi pierduseră curajul prefăcut şi continuau să glumească şi să se grozăvească. Dintr-odată, mulţimea tăcu, când Hideyoshi se apropie de scaunul pus lângă steag. La stânga şi la dreapta lui stăteau solemni, cu un pas mai înapoi, pajii şi vasalii. Războinicul-demon, Kuroda Kanbei, care era ţinta răutăţilor lor zilnice, se oprise mai la o parte, rezemat în toiag. Li se adresă din înălţimea stăvilarului:

— Astăzi, seniorul Hideyoshi doreşte să-i spuneţi ceea ce gândiţi. După cum ştiţi cu toţii, timpul stabilit pentru construirea barajului a trecut de jumătate, dar munca merge încet. Seniorul Hideyoshi spune că unul dintre motive este acela că nu aţi făcut un real efort. V-a poruncit să vă adunaţi aici ca să puteţi explica sincer de ce sunteţi nemulţumiţi sau nefericiţi şi ce anume doriţi.

Kanbei se întrerupse un moment, privindu-i pe muncitori. Ici şi colo, oamenii şuşoteau între ei.

— Şefii diverselor grupuri trebuie să înţeleagă foarte bine sentimentele oamenilor lor. Nu pierdeţi această ocazie pentru a-i spune Domniei Sale întocmai ce vreţi. Să vină aici cinci sau şase oameni ca reprezentanţi şi să vorbească despre nemulţumirile şi dorinţele voastre. Dacă sunt legitime, vor fi respectate.

La aceste cuvinte, ieşi în faţă un bărbat înalt, gol până la brâu şi cu o expresie nesupusă. Arătând de parcă ar fi încercat să câştige simpatia turmei de oameni, urcă, agresiv, pe taluz. Văzându-l, alţi trei-patru muncitori îl urmară făloşi.

— Aceştia sunt singurii reprezentanţi? întrebă Kanbei. Apropiindu-se de scaunul lui Hideyoshi, cu toţii îngenunchează pe pământ.

— Nu e necesar să staţi în genunchi, le spuse Kanbei. Astăzi, Domnia Sa v-a cerut în mod cordial să-i explicaţi problemele voastre. V-aţi înfăţişat înaintea lui reprezentându-i pe toţi lucrătorii, aşa că spuneţi liber ce aveţi pe suflet. De voi depinde dacă terminăm sau nu această construcţie la timp. Vrem să ne spuneţi motivele de supărare şi insatisfacţie pe care le-aţi ţinut ascunse în inimile voastre până acum. Să începem cu omul care a venit aici primul, cel din dreapta. Vorbeşte, îl îndemnă Kanbei, pe un ton împăciuitor.

Când Kanbei le ceru a doua oară să vorbească, unul dintre cei cinci reprezentanţi ai muncitorilor rosti:

— Ei, dacă-i pe-aşa, am să vă cred pe cuvânt şi-am să grăiesc, da' să nu vă supăraţi, bine? Una la mână... ştiţi, în fine... vă rugăm să ascultaţi aici...

— Vorbeşte.

— Păi, ne plătiţi un *sho* de orez şi o sută de *mon*-i pentru fiecare sac de nisip ce-l cărăm şi adevăru-i că noi toţi – câteva mii de oameni sărmani – suntem foarte fericiţi c-avem de lucru. Da', ştiţi, credem cu toţii – şi eu cred – că s-ar putea să

nu vă ţineţi de cuvânt, fiindcă oricum nu suntem decât nişte muncitori.

— Ia să vedem, răspunse Kanbei, de ce şi-ar încălca făgăduiala un om cu reputaţia seniorului Hideyoshi? De fiecare dată când căraţi câte un sac de nisip, primiţi câte o fâşie de bambus marcată, pe care o puteţi schimba contra plată seara, nu-i aşa?

— Da, Înălţimea Voastră, primim noi fâşiuţele de bambus, da' nu suntem plătiţi decât c-un *sho* de orez cafeniu şi-o sută de *mon*-i, chiar dac-am cărat zece sau douăzeci de saci într-o zi. Restu-s cotoare militare şi bilete de orez pe care o să le-ncasăm mai târziu.

— Întocmai.

— Aşa că ne deranjează, Înălţimea Voastră. Ce-am câştigat ar merge de minune, fie ca orez fie-n bani, da' fără lucrul de-adevăratelea, un zilier sărac ca mine nu le poate da de mâncare la nevastă sau copii.

— Un *sho* de orez şi o sută de *mon*-i nu înseamnă un trai mult mai bun decât câştigaţi de obicei?

— Nu se cade să glumiţi, Înălţimea Voastră. Nu suntem cai sau vaci şi, dacă am munci aşa tot anu', s-ar zice cu noi. Acuma, putem noi munci şi peste măsură, dacă ni se împlinesc voile până la capăt, şi cu gândul că, pe urmă, putem să bem sake, să ne plătim datoriile şi să cumpărăm oarece straie noi pentru nevastă. Da' dacă suntem plătiţi numa' cu promisiuni, nu putem să mai punem osu' la treabă.

— Ei, sunteţi destul de greu de înţeles. Armata seniorului Hideyoshi şi-a făcut un principiu din a stăpâni cu bunăvoinţă şi până acum nu a comis nici un act despotic. De fapt, de ce anume aveţi a vă plânge?

Cei cinci muncitori râseră cu răceală. Unul dintre ei spuse:

— Înălţimea Voastră, nu ne plângem de nimica. Numai

plătiţi-ne cât am câştigat. Nu ne putem umple burţile cu hârtii vechi şi bilete de orez. Şi, mai important decât atât, cine ne va da bani adevăraţi pentru hârtiile alea bune de nimic, în ziua când seniorul Hideyoshi o să piardă?

— Dacă asta era, n-aveţi nici un motiv de îngrijorare!

— A, da' ia staţi. Ziceţi că veţi învinge şi dumneavoastră şi toţi generalii dumneavoastră v-aţi pus viaţa miză în jocu-ăsta, da' eu n-aş pune nici juma' de miză pe-un asemenea rămăşag. I-auziţi, toată lumea! N-am dreptate?

În timp ce dădea din braţe pe creasta barajului, cerând acordul tuturor muncitorii, un strigăt de răspuns se ridică într-o clipă şi un val de braţe omeneşti începu să se unduiască încoace şi-ncolo, cât vedeai cu ochii.

— Asta-i singura voastră plângere? întrebă Kanbei.

— Mda. Pe-asta am vrea s-o lămurim mai întâi, răspunse omul, privind spre mulţime, în aşteptarea unui sprijin, dar fără a vădi nici urmă de teamă.

— În nici un caz!

Pentru prima oară, Kanbei vorbi cu glasul său adevărat. În aceeaşi clipă, îşi aruncă la pământ bastonul, trase sabia din teacă şi-l tăie pe muncitor în două. Răsucindu-se repede spre altul, care dădea să fugă, îl spintecă şi pe el. În acelaşi timp, Rokuro şi Kyuemon – care stăteau înapoia lui Kanbei – scoaseră săbiile şi-i lichidară pe ceilalţi trei, într-un şuvoi de sânge.

În acest mod, Kanbei, Kyuemon şi Rokuro îşi împărţiră sarcinile şi doborâră cinci oameni, cu iuţeala fulgerului.

Izbiţi de iuţeala şi surpriza acestei fapte, muncitorii amuţiră ca iarba dintr-un cimitir. Glasurile nemulţumite fuseseră reduse la tăcere într-o clipă. Chipurile care până atunci arătaseră atâta obrăznicie, expresiile sfidătoare, dispărură. Nu mai rămăseseră decât nenumărate feţe de culoarea pământului, tremurând de frică.

Stând lângă cele cinci cadavre, cei cinci samurai îi priviră ameninţători pe muncitori, cu săbiile înroşite de sânge încă în mâini.

În cele din urmă, Kanbei strigă, cu toată ferocitatea:

— Aceşti cinci oameni care v-au reprezentat – i-am chemat aici, am ascultat ceea ce au avut de spus şi le-am dat un răspuns foarte clar. Totuşi, s-ar putea să mai aibă şi alţii câte ceva de spus.

Tăcu, aşteptând să vorbească cineva.

— Cu siguranţă, trebuie să mai fie vreunii care vor să vină sus. Cine urmează? Dacă mai e careva ce crede că vrea să spună ceva în numele tuturor, acum e momentul să vorbească!

Kanbei făcu o scurtă pauză, lăsându-le oamenilor timp de gândire. Printre acele capete fără număr, existau în mod foarte clar oameni ale căror expresii se preschimbau din teamă, în regret. Kanbei îşi şterse sabia de sânge şi o vârî la loc în teacă. Îmblânzindu-şi expresia, le cuvântă lucrătorilor cu demnitate:

— Văd că nimeni nu mai vrea să urce după aceşti cinci oameni, ceea ce înseamnă, cred, că intenţiile voastre sunt altele decât ale lor. Dacă am dreptate, atunci voi spune eu ceea ce am de spus. Are cineva vreo obiecţie?

Cei trei mii de muncitori răspunseră cu glasurile unor oameni care fuseseră salvaţi de la moarte. Nimeni nu avea nimic împotrivă. Nici unul nu intenţiona să se mai plângă. Oamenii care vorbiseră erau, în mod clar, căpeteniile de grup care instigaseră la lentoare. Ceilalţi aveau să urmeze ordinele şi să lucreze. Oare Hideyoshi urma să-i ierte?

Cei trei mii de oameni vorbeau gălăgios între ei, unii în şoaptă, alţii răcnind, astfel că nu se mai înţelegea om cu om. Totuşi, întreaga mulţime inspira un sentiment de unitate.

— Tăcere! ridică mâna Kanbei pentru a-i controla. În

regulă. Iată cum cred că se cade să fie. Nu voi spune nimic complicat, dar, în esenţă, cel mai bine ar fi să lucraţi toţi repede şi bucuros, cu soţiile şi copiii voştri, sub administrarea Domniei Sale. Dacă sunteţi delăsători sau lacomi, nu veţi face decât să întârziaţi sosirea zilei pe care o aşteptaţi cu atâta nerăbdare. Armata expediţionară a seniorului Nobunaga nu va fi înfrântă de clanul Mori. Oricât de mare e provincia stăpânită de Mori, este osândită să cadă. Nu fiindcă Mori ar fi un clan slab, ci datorită marii mişcări a timpurilor. Înţelegeţi?

— Da, răspunseră muncitorii.

— Atunci, veţi lucra?

— Vom lucra. Vom munci cu adevărat!

— În regulă! dădu Kanbei din cap cu tărie şi se întoarse spre Hideyoshi. Stăpâne, aţi auzit cum au vorbit muncitorii, aşa că de ce n-aţi fi generos cu ei de data asta?

Aproape părea să-l roage în numele mulţimii.

Hideyoshi se ridică în picioare. Îi dădu un ordin lui Kanbei şi celor doi funcţionari îngenuncheaţi în faţa lui. Aproape imediat, câţiva infanterişti se apropiară, cărând pe umeri nişte saci grei ce păreau a fi plini cu bani – un munte de saci împletiţi din paie, cu bani.

Privindu-i pe muncitori, munciţi de temeri şi regrete, Kanbei continuă:

— N-a fost vina voastră. Cu toţii vă aflaţi într-o situaţie jalnică. Aţi fost conduşi pe căi greşite de câţiva oameni răi. Aşa a declarat seniorul Hideyoshi; şi, ca să munciţi cu toţii fără alte gânduri în minte, a poruncit să vă dăm o primă pentru a vă stimula puţin. Primiţi-o, exprimaţi-vă mulţumirile şi întoarceţi-vă neîntârziat la muncă.

Când soldaţii primiră ordinul, toţi sacii de paie fură spintecaţi şi din ei se revărsară munţi de monede, aproape acoperind creasta stăvilarului.

— Înhăţaţi cât de mult puteţi şi duceţi-vă. Dar numai câte un pumn de fiecare om.

O spusese foarte răspicat, dar lucrătorii încă mai ezitau să înainteze. Şopteau între ei şi se uitau unii la alţii, însă muntele de monede rămânea pe locul său.

— Cel mai iute om va fi câştigătorul! Să nu vă plângeţi când se termină. Fiecare trebuie să ia un pumn, astfel încât cei ce au mâini mari din naştere se pot socoti norocoşi, iar cei cu mâini mici nu trebuie să lase nimic să le scape printre degete. Să nu vă repeziţi şi să pierdeţi. Apoi, întoarceţi-vă la lucru.

Muncitorii nu mai avură nici o îndoială. Înţelegeau limpede ce voia să spună Kanbei, cu zâmbetele şi glumele lui. Lucrătorii din primele rânduri se repeziră spre movila de monede. Ezitară puţin, parcă speriaţi de vederea atâtor bani, dar, de îndată ce primul apucă o mână şi se retrase, dintr-odată se înălţă un cor de glasuri fericite. Suna aproape ca un cântec de triumf.

Aproape imediat, se dezlănţui o asemenea debandadă, încât monedele, oamenii şi bulgării de pământ nici nu se mai desluşeau unii de alţii. Nimeni, însă, nu încerca să trişeze – undeva, pe parcurs, îşi lepădaseră cu toţii şiretlicurile şi nemulţumirile. Strângându-şi banii în pumni, păreau să se fi transformat şi fiecare alerga să-şi facă munca ce-i fusese dată.

Ecourile cazmalelor şi ale lopeţilor folosite într-adevăr cu putere umplură văzduhul. Cu urlete de însufleţire, oamenii aruncau pământul, înfigeau prăjini prin coşurile de paie pentru cărat şi săltau sacii pe umeri. Pentru prima oară, se simţea, cu adevărat, hărnicia. Năduşeala pe care şi-o storceau acum oamenii dintr-înşii îi bucura şi-i înviora tot mai mult şi începură să strige între ei, cu entuziasm:

— Cine zice că nu putem termina digul ăsta în cinci zile? Ia,

toată lumea – mai ţineţi minte inundaţia cea mare?

— Aşa, aşa. Nimic nu se compară cu încercarea de a ţine pe loc apele revărsate.

— Hai s-o facem! Să punem tot ce-avem!

— Eu n-am să mă dau bătut!

În doar jumătate de zi, se munci mai mult decât în ultimele cinci. Biciurile supraveghetorilor şi toiagul lui Kanbei nu mai erau necesare. Noaptea se aprindeau focuri, praful ridicat întuneca văzduhul în timpul zilei şi, în sfârşit, construcţia fu aproape gata.

În timp ce stăvilarul de pe uscat se apropia de încheiere, munca asociată a devierii celor şapte râuri din jurul castelului Takamatsu înainta şi ea. La acel proiect fuseseră puşi să lucreze aproape douăzeci de mii de oameni. Îndiguirea şi schimbarea cursurilor râurilor Ashimori şi Naruya erau proiectele de construcţii considerate a fi cele mai dificile.

Funcţionarul însărcinat cu stăvilirea râului Ashimori i se plângea adesea lui Hideyoshi:

— Cu ploile abundente din munţi, nivelul apei creşte zi de zi. Pare să nu fie nici o cale de a-l bara.

Kanbei se dusese în ajun cu Rokuro, să inspecteze locul, şi înţelegea impasul în care se aflau.

— Curentul e atât de puternic, încât chiar şi când împingem în apă bolovani urniţi de douăzeci-treizeci de oameni, sunt luaţi la vale imediat.

Când nici măcar Kanbei nu putu reveni cu altceva decât cu scuze, Hideyoshi se duse el însuşi la râu, să vadă care era situaţia. Dar, când ajunse şi privi puterea curentului năvalnic, propriile lui cunoştinţe omeneşti fură copleşite.

Rokuro se apropie, cu o propunere:

— Dacă am tăia copaci pe cursul superior al râului şi i-am împinge în apă cu coroane cu tot, s-ar putea să încetinească puţin curentul.

Acest plan fu pus în aplicare şi, timp de o jumătate de zi, peste o mie de muncitori doborâră copaci şi-i împinseră întregi în râu. Dar nici acest lucru nu încetini năvala apelor.

Următoarea sugestie a lui Rokuro fu aceea de a scufunda treizeci de bărci mari, încărcate cu bolovani enormi, pe locul propus pentru baraj.

Se dovedi însă imposibil să tragă ambarcaţiunile uriaşe contra curentului, aşa că, pe pământ fură aşternute scânduri, se turnă ulei peste ele şi, cu mari eforturi, bărcile fură împinse pe deasupra şi scufundate, cu încărcătura lor de pietre, la gura râului.

Între timp, marele stăvilar, întins pe o leghe întreagă, se terminase, iar curentul puternic al râului Ashimori, transformat în spume şi vapori, fu abătut spre câmpia din jurul castelului Takamatsu.

Tot atunci, apele celorlalte şase râuri fură canalizate în zonă. Numai devierea râului Naruya se dovedise prea dificilă pentru ca lucrătorii s-o încheie la timp.

Trecuseră paisprezece zile din cea de-a şaptea zi a lunii a cincea, când începuse munca. Proiectul se realizase în două săptămâni.

Într-a douăzeci şi cincea zi din luna a cincea, cei patruzeci de mii de ostaşi ai clanului Mori, sub comanda generalilor Kikkawa şi Kobayakawa, ajunseră la frontieră – a doua zi după ce împrejurimile castelului Takamatsu fuseseră prefăcute într-un lac noroios.

În dimineaţa de douăzeci şi unu, Hideyoshi stătea cu generalii săi la comandamentul de pe muntele Ishii, admirându-şi opera.

Fie că era considerat un spectacol grandios sau unul jalnic, apele umflate – cu ajutorul ploii din timpul nopţii – izolau complet castelul Takamatsu în mijlocul lacului. Zidurile exterioare de piatră, pădurea, podul mobil, acoperişurile caselor, satele, câmpiile cultivate, orezăriile şi drumurile erau

scufundate, iar nivelul creştea ceas de ceas.

— Unde-i Ashimori?

Ca răspuns la întrebarea lui Hideyoshi, Kanbei arătă spre un şir de brazi, care se vedeau, vag, la apus.

— După cum vedeţi, în acea zonă barajul are o deschizătură de vreo patru sute cincizeci de metri, iar, prin spărtura aceea, canalizăm apele îndiguite ale râului Ashimori.

Hideyoshi urmări linia munţilor îndepărtaţi, de la apus, la miazăzi. Direct la sud, sub bolta cerească, se distingea muntele Hizashi de la graniţă. Odată cu ivirea zorilor, pe munte apăruseră nenumăratele steaguri ale avangărzii clanului Mori.

— Sunt duşmanii, dar nu poţi să nu-i compătimeşti pe Kikkawa şi Kobayakawa, pentru ceea ce au simţit, desigur, azi dimineaţă, când au ajuns şi au văzut lacul. Trebuie să fi bătut cu piciorul în pământ, de furie, spuse Kanbei.

Chiar în acel moment, fiul funcţionarului însărcinat cu lucrările de pe râul Naruya se prosternă în faţa lui Hideyoshi. Plângea.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Hideyoshi.

— Azi dimineaţă, răspunse tânărul, tatăl meu s-a declarat vinovat de o neglijenţă de neiertat. V-a scris această scrisoare de scuze şi a comis *seppuku.*

Omului i se încredinţase dificilul proiect de a tăia cale de cinci sute de metri prin munte. În dimineaţa aceea, mai rămăseseră nouăzeci de metri, astfel că nu respectase termenul. Asumându-şi răspunderea eşecului, omul îşi curmase singur viaţa.

Hideyoshi îl privi pe fiul nefericitului, care încă mai avea mâinile, picioarele şi părul pline de noroi. Îl chemă, încetişor, lângă el.

— Nu trebuie să-ţi faci şi tu *seppuku.* Roagă-te pentru sufletul tatălui tău prin ceea ce vei înfăptui pe câmpul de

luptă. Ne-am înţeles? încheie el, bătându-l cu blândeţe pe spate.

Tânărul plângea fără a se ascunde. Începu ploaia. Torente albe şiroiau în lacul mocirlos, din norii groşi, care coborau încet.

Era noaptea celei de-a douăzeci şi doua zi din luna a cincea, seara de după sosirea trupelor clanului Mori la frontieră.

În întuneric, doi oameni înotau ca nişte peşti ciudaţi prin lacul mâlos, ca să se caţere pe stăvilar. Atinseră un şir de clopoţei şi pocnitori, care fuseseră prinse pe o funie întinsă pe marginea apei şi legată de tufişurile şi bambuşii pitici, astfel încât să arate întocmai ca rugii unor arbuşti de trandafiri sălbatici.

Focuri de tabără ardeau vii la fiecare post de gardă din lungul stăvilarului. Străjerii veniră în fugă şi prinseră un om, în timp ce al doilea reuşi să scape.

— Nu are importanţă dacă e unul dintre soldaţii de la castel sau un trimis al clanului Mori. Seniorul Hideyoshi trebuie să-l interogheze pe acest om cu mare atenţie.

Comandantul gărzilor îl trimise pe captiv la muntele Ishii.

— Cine e omul acesta? întrebă Hideyoshi, ieşind pe verandă. Vasalii ţineau lămpi de o parte şi de alta a lui, pe când Hideyoshi

privea spre soldatul inamic, care îngenunchease sub streşinile ude de ploaie. Omul stătea în genunchi mândru, având mâinile legate cu o funie.

— Acest om nu e un soldat de la castel. Pun pariu că e mesager al clanului Mori. Nu purta nimic asupra lui? îl întrebă Hideyoshi pe vasalul însărcinat cu paza prizonierului.

La percheziţia iniţială, vasalul găsise în îmbrăcămintea omului o ploscă de sake conţinând o scrisoare, pe care o puse

acum în faţa lui Hideyoshi.

— Hm… pare să fie un răspuns de la Muneharu, adresat generalilor Kikkawa şi Kobayakawa. Aduceţi lampa puţin mai aproape.

Întăririle din Mori se descurajaseră la vederea lacului care se întindea cât vedeai cu ochii. Veniseră, în grabă, spre castel, dar n-aveau idee cum l-ar mai fi putut ajuta acum, când era înconjurat de ape. Îi recomandau lui Muneharu să i se predea lui Hideyoshi, salvând miile de vieţi ale celor din castel.

Scrisoarea pe care o ţinea acum Hideyoshi în mână era răspunsul lui Muneharu la această propunere.

V-aţi gândit cu compasiune la noi, cei de aici, iar cuvintele dumneavoastră sunt pline de bunăvoinţă. Dar castelul Takamatsu este acum pivotul provinciilor din apus, iar căderea lui ar însemna, cu siguranţă, sfârşitul clanului Mori. Cu toţii am primit favoruri de la clanul Mori, de pe vremea Seniorului Motonari, şi nu există nici o persoană aici care să-şi prelungească viaţa fie şi numai cu o zi, vânzându-i inamicului cântecul victoriei. Suntem pregătiţi ferm pentru un asediu şi hotărâţi să murim, odată cu castelul.

În scrisoare, Muneharu încuraja efectiv întăririle. Mesagerul capturat al clanului Mori răspunse la întrebările lui Hideyoshi cu o francheţe neaşteptată. Întrucât citise deja scrisoarea lui Muneharu, inamicul părea să se fi resemnat cu faptul că zadarnic ar mai fi încercat să ascundă ceva. Dar Hideyoshi nu îl cercetă cu de-amănuntul. Nu se cuvenea să umilească un samurai. Lucrurile inutile erau pur şi simplu apreciate ca atare, iar Hideyoshi îşi îndreptă gândurile în altă direcţie.

— Cred că e de-ajuns. Desfaceţi legăturile acestui războinic şi eliberaţi-l.

— Să-i dăm drumul?

— A înotat prin lacul noroios şi pare să-i fie frig. Daţi-i de mâncare şi trimiteţi-l cu un permis de liberă trecere, ca să nu mai fie arestat iarăşi pe drum.

— Am înţeles, stăpâne.

Vasalul îl dezlegă pe mesager. Evident, omul fusese hotărât să moară, iar acum era nedumerit. Se înclină tăcut spre Hideyoshi şi dădu să se ridice.

— Nădăjduiesc că seniorul Kikkawa e bine sănătos, spuse Hideyoshi. Te rog să-i transmiţi cele mai calde salutări din partea mea.

Emisarul clanului Mori îngenunche în poziţie cuviincioasă. Simţind cât de profundă era bunătatea lui Hideyoshi, se înclină cu cel mai adânc respect.

— De asemenea, cred că în statul major de campanie al seniorului Terumoto este un călugăr numit Ekei. Ekei din Ankokuji.

— Într-adevăr, stăpâne.

— Nu l-am mai văzut de mult. Transmite-i, te rog, şi lui, complimentele mele.

De îndată ce mesagerul plecă, Hideyoshi se întoarse spre un vasal, întrebându-l:

— Mai ai scrisoarea pe care ţi-am dat-o adineaori?

— Este în deplină siguranţă, stăpâne.

— Conţine un mesaj secret de mare importanţă. Du-i-o direct seniorului Nobunaga.

— I-o voi înmâna fără zăbavă.

— Neîndoielnic, acel vasal al clanului Mori a plecat cu comisionul său întru totul la fel de hotărât ca tine. Dar a fost capturat şi în mâinile mele a ajuns o scrisoare care conţine intenţiile lui Muneharu, precum şi cele ale lui Kikkawa. Fii cum nu se poate mai prudent.

Hideyoshi se aşeză cu faţa spre lampă. Scrisoarea pe care

i-o încredinţase mesagerului pentru a o duce la Azuchi îi cerea lui Nobunaga să conducă o armată în apus.

Soarta solitarului castel Takamatsu era aceea a unui peşte deja prins în plasă. Armatele combinate ale lui Mori Terumoto, Kobayakawa Takakage şi Kikkawa Motoharu sosiseră. Sunase ceasul! Cucerirea vestului se putea realiza dintr-o singură lovitură. Hideyoshi dorea să-i arate acest grandios spectacol lui Nobunaga şi era convins că prezenţa în persoană a seniorului său avea să garanteze o victorie monumentală.

„CAP DE KUMQUAT!”

Cetatea Azuchi devenise centrul efervescent al unei noi culturi. Cetăţeni cu îmbrăcămintea viu colorată îi populau străzile, iar strălucirile aurii şi albastre ale donjonului de la castel păreau brodate cu verdele frunzelor proaspete de primăvară.

Nici că s-ar fi putut să existe condiţii mai diferite decât acelea din apus. În luna a cincea, pe când Hideyoshi şi oamenii săi trudiseră zi şi noapte în mocirlă pentru a-şi desăvârşi atacul asupra Castelului Takamatsu, străzile din Azuchi erau decorate cu podoabe, iar în oraş domnea o asemenea animaţie, încât ai fi zis că locuitorii săi ar fi ţinut Anul Nou şi Sărbătoarea Solstiţiului de Vară în acelaşi timp.

Nobunaga se pregătea să primească un oaspete însemnat. Dar cine, se întrebau oamenii, putea fi atât de important? Omul care sosi la Azuchi în cea de-a cincisprezecea zi din luna a cincea nu era altul decât seniorul Tokugawa Ieyasu din Mikawa.

Cu nici o lună în urmă, Nobunaga îşi făcuse întoarcerea triumfală din Kai, prin provincia Mikawa a lui Ieyasu, aşa că s-ar fi putut spune că seniorul Ieyasu nu făcea altceva decât să-i întoarcă vizita. Aceasta, însă, era în interesul vădit al lui Ieyasu; treceau printr-o epocă de schimbări esenţiale şi nu era momentul să neglijeze viitorul. Astfel, deşi rareori se întâmpla ca Ieyasu să facă vizite oficiale în alte provincii,

acum venea la Azuchi, însoţit de o sclipitoare suită de vasali.

I se rezervaseră cele mai de soi reşedinţe din oraş, iar lui Akechi Mitsuhide i se încredinţa responsabilitatea primirii. În plus, Nobunaga îi ordonase fiului său, Nobutada, care urma să plece în provinciile apusene, să ajute la pregătirea unui extravagant banchet de trei zile.

Unii se întrebau, cu voce tare, de ce îi oferea Nobunaga o primire atât de opulentă lui Ieyasu, care era cu opt ani mai tânăr decât el şi senior al unei provincii ce fusese, până nu demult, mică şi slabă. Alţii ripostau că nu era nimic ciudat în toată povestea. Alianţa dintre clanurile Oda şi Tokugawa dăinuise timp de peste douăzeci de ani fără suspiciuni, încălcări de acorduri sau conflicte, ceea ce era un miracol în acele vremuri ale trădărilor şi ale luptelor feudale pentru putere.

Un al treilea grup era de părere că motivul evenimentului nu consta într-o chestiune atât de măruntă cum ar fi fost compensarea ospitalităţii lui Ieyasu. Aceştia susţineau că, pe viitor, seniorul clanului Oda avea să realizeze fapte mari. Apusul era o rampă pentru cea mai sudică insulă japoneză, Kyushu, iar de acolo, spre ţările bogate din mările sudului. Dacă era vorba ca Nobunaga să izbândească în a le cuceri, trebuia să încredinţeze nordul Japoniei unui aliat de încredere.

De o bună bucată de vreme, Nobunaga plănuise să se ducă personal în provinciile apusene pentru a-şi impune propria domnie, la fel cum făcuse în Kai. Chiar şi acum, era în toiul pregătirilor febrile de plecare pe front. Cu toate acestea, lăsase deoparte aceste treburi importante pentru a-l primi pe Ieyasu.

În mod cât se poate de firesc, lui Ieyasu i se puse la dispoziţie tot ce putea oferi castelul Azuchi, mai ales în materie de cazare, mobilier, ustensile, sake şi mâncare. Dar ceea ce dorea Nobunaga, mai presus de orice, să-i dăruiască lui Ieyasu erau lucrurile care se puteau găsi în locuinţele

umile ale populaţiei şi în jurul vetrelor de la ţară – prietenia şi încrederea lui.

Aceste două lucruri asiguraseră supravieţuirea alianţei lor. Iar Ieyasu, din partea lui, se dovedise, în repetate rânduri, un aliat de nădejde. Ieyasu ştia foarte bine că propriile lui interese erau strâns legate de ale lui Nobunaga, în pofida egoismelor şi capriciilor ocazionale ale acestuia din urmă. Astfel, chiar dacă, uneori, băuse dintr-o cupă foarte amară, îl susţinea pe Nobunaga şi jurase că avea să-l urmeze până la capăt.

Dacă o a treia parte, dezinteresată, ar fi privit alianţa de douăzeci de ani dintre cei doi oameni, judecând cine câştigase şi cine pierduse, putea spune, după toate probabilităţile, că amândoi avuseseră de câştigat. Fără prietenia lui Ieyasu pe vremea când era tânăr şi începea să-şi stabilească direcţia în viaţă, Nobunaga n-ar fi ajuns la Azuchi. Iar dacă Ieyasu n-ar fi primit niciodată ajutorul lui Nobunaga, mica şi slaba provincie Mikawa ar fi avut foarte puţine şanse de a rezista presiunilor din partea vecinilor ei.

Pe lângă că întreţineau legături de prietenie şi de interes reciproc, cei doi oameni aveau caractere vădit complementare. Nobunaga avea ambiţii – şi voinţa de a le şi realiza – cum un om prudent ca Ieyasu n-ar fi putut nici măcar să-şi imagineze. Ieyasu, după cum Nobunaga era primul care s-o recunoască, avea virtuţi care, acestuia din urmă, îi lipseau: răbdarea, modestia şi simplitatea. Iar Ieyasu nu părea nici să fie ambiţios pentru el însuşi. Se îngrijea de interesele propriei sale provincii, dar niciodată nu-i dădea aliatului său motive de îngrijorare. Întotdeauna rămânea tare pe poziţii împotriva inamicilor comuni, ca o fortăreaţă tăcută, în spatele lui Nobunaga.

Cu alte cuvinte, provincia Mikawa era un aliat ideal, iar Ieyasu, un prieten de nădejde. Privind în urmă spre greutăţile şi pericolele cu care se confruntaseră în ultimii douăzeci de

ani, Nobunaga se simţea îndemnat să-l numească pe Ieyasu „bunul şi vechiul camarad”, elogiindu-l ca pe omul care contribuise cel mai mult pentru a face din Azuchi o realitate.

În timpul festinului, Ieyasu îşi exprimă gratitudinea simţită din adâncul inimii pentru atenţia pe care i-o arăta Nobunaga, dar, când şi când, simţea că lipsea cineva şi, în cele din urmă, îl întrebă pe Nobunaga:

— Nu era însărcinat seniorul Mitsuhide cu acest banchet? Ce i s-a întâmplat? Azi nu l-am văzut toată ziua şi nici ieri, la spectacolul Nô.

— A, Mitsuhide, răspunse Nobunaga. S-a întors la castelul Sakamoto. A trebuit să plece atât de repede, încât n-a mai avut timp să-şi aducă omagiile.

Replica lui Nobunaga fusese rostită cu o voce atât de limpede şi înviorătoare, fără a manifesta nici o emoţie deosebită în timp ce vorbea.

Dar Ieyasu era puţin îngrijorat. Prin oraş circulau zvonuri tulburătoare. Răspunsul scurt şi netulburat al lui Nobunaga, însă, părea să contrazică bârfele, iar Ieyasu abandonă subiectul.

Cu toate acestea, în noaptea aceea, Ieyasu se întoarse la locuinţa lui şi ascultă poveştile pe care le auziseră vasalii săi despre plecarea lui Mitsuhide. Şi îşi dădu seama că situaţia era suficient de complicată pentru a nu putea rămâne neluată în seamă. Ascultând diversele versiuni ale povestirii, reconstitui motivul aparent al plecării neaşteptate a lui Mitsuhide.

Se întâmplase în ziua sosirii lui Ieyasu. Fără a anunţa dinainte, Nobunaga fusese în control la bucătării. Era în anotimpul ploios; oraşul Azuchi era încins şi sufocant. Mirosul de peşte crud şi zarzavaturi conservate agresa simţurile. Şi nu numai atât, dar alimentele adunate în cantităţi mari din Sakai şi Kyoto fuseseră despachetate şi îngrămădite într-o dezordine îngrozitoare. Peste mâncare şi în jurul lui Nobunaga

roiau muşte.

— Aici pute! mârâi el, furios.

Apoi, intrând în camera unde se gătea, continuă, fără a i se adresa cuiva anume:

— Ce-i asta? Numai mizerie! Numai risipă! Aveţi de gând să gătiţi pentru onoratul nostru oaspete în putoarea asta? Vreţi să-i serviţi peşte stricat? Aruncaţi imediat toate porcăriile astea!

Furia lui Nobunaga era complet neaşteptată, iar bucătarii-şefi i se aruncară la picioare. Era o scenă jalnică. Mitsuhide îşi dăduse toată silinţa să cumpere cele mai rafinate ingrediente şi să pregătească feluri de mâncare delicioase, aproape nedormind câteva zile la rând, supraveghindu-şi vasalii şi pe bucătari. Acum, mai că nu-i venea să-şi creadă urechilor. Alergă surprins şi se prosternă la picioarele seniorului, explicând că mirosul neplăcut nu era cauzat, cu siguranţă, de peşte stricat.

— Nu-mi veni cu scuze! îl întrerupse Nobunaga. Aruncă totul! Ia altceva pentru banchetul de diseară!

Şi, făcând pe surdul, Nobunaga se îndepărtă.

Mitsuhide stătu o vreme tăcut, aproape ca şi cum i-ar fi pierit puterea să se mişte. În acel moment, sosi un mesager care-i dădu o scrisoare cu ordinul de a-şi aduna forţele ca să plece, imediat, spre provinciile din apus.

Vasalii clanului Akechi duseră prin poarta din dos numeroasele delicatese pe care le pregătiseră pentru Ieyasu şi le aruncară în şanţul castelului, exact cum ar fi aruncat gunoiul sau un câine ori o pisică moartă. În tăcere, stăpânindu-şi lacrimile, aruncară cele ce simţeau în apele negre.

Noaptea, broaştele orăcăiau puternic în apropierea locuinţei lui Mitsuhide. „Ce gânduri te macină?” păreau să

întrebe broaştele. Oare îi plângeau de milă sau râdeau de prostia lui? Depindea de felul în care le ascultai.

Mitsuhide ordonase să nu fie primit nimeni, iar acum stătea singur, într-o cameră mare şi goală.

Deşi nu era decât începutul verii, o briză delicată, răcoritoare, sufla, tăcută, prin întuneric. Mitsuhide era cumplit de palid. Se părea că părul de la tâmple i se ridica drept în sus, de fiecare dată când pâlpâia flacăra lumânării. Chinul i se vedea în neorânduiala părului şi în culoarea cumplită a feţei.

În sfârşit, îşi ridică încet „capul de kumquat”, cum i-l poreclise Nobunaga, privind spre grădina întunecată. În depărtare, văzu multe lămpi strălucind printre copaci. Era prima noapte a banchetului de la castel.

„Oare să plec aşa cum mi s-a ordonat?” se întrebă Mitsuhide. „Sau ar fi mai bine să trec pe la castel pentru a-mi prezenta omagiile, înainte de a pleca?” Mitsuhide fusese întotdeauna derutat în situaţiile de acest gen. În acel moment, capul său, de obicei limpede, era atât de obosit, încât trebuia să gândească din răsputeri pentru a nu face o greşeală.

Făcând atâta caz din această întrebare, oricât de îndelung analiza problema, nu ştia absolut deloc ce să facă. Mare parte a chinului de a se confrunta cu acea situaţie dificilă se revărsă într-un oftat inconştient de uşurare şi se întrebă: „Oare există pe lumea asta şi alţi oameni atât de dificil de înţeles? Ce-ar putea face cineva pentru a se potrivi cu temperamentul seniorului meu? E atât de greu de mulţumit.”

Dacă ar fi putut lăsa la o parte natura absolută a relaţiei dintre senior şi vasal, vorbind cinstit, l-ar fi criticat pe Nobunaga. Mitsuhide fusese înzestrat cu facultăţi critice mult mai presus de ale omului de rând şi numai datorită faptului că Nobunaga îi era stăpân rămânea precaut şi, în fond, speriat de propriile lui critici.

— Tsumaki! Tsumaki! strigă Mitsuhide, privind, dintr-odată,

uşile glisante, dintr-o parte şi din cealaltă. Dengo? Dengo, eşti aici?

Dar omul care deschise, în sfârşit, uşa, plecându-se în faţa lui, nu era nici Dengo, nici Tsumaki. Era unul dintre valeţii săi personali, Yomoda Masataka.

— Amândoi oamenii sunt ocupaţi cu aruncarea produselor pe care trebuia să le folosim la banchet şi cu pregătirile pentru neaşteptata plecare.

— Vino cu mine la castel.

— La castel? Vă duceţi la castel?

— Cred că se cuvine să-i aduc omagiile mele seniorului Nobunaga înainte de a pleca. Fă pregătirile.

Mitsuhide se ridică grăbit să se îmbrace. Părea să se îndemne singur, înainte de a-i pieri hotărârea. Masataka arăta fâstâcit.

— Astă-seară, când v-am întrebat ce voiaţi să faceţi, m-am gândit să s-ar fi putut să doriţi să mergeţi la castel, tocmai pentru acest motiv. Dar n-am avut timp, cu porunca neaşteptată a Domniei Sale. Iar apoi aţi spus că aveam să plecăm fără a-i saluta nici pe seniorul Nobunaga, nici pe seniorul Ieyasu. Acum, toţi vasalii şi ajutoarele s-au apucat de curăţenie. Vă pot ruga să aşteptaţi puţin?

— Nu, nu. N-am nevoie de multe ajutoare. Îmi eşti de ajuns tu. Adu-mi calul.

Mitsuhide porni spre intrare. În camerele prin care trecu nu văzu nici un vasal. Îl urmară numai doi-trei paji. Dar, odată ce păşi afară, văzu grupuri mici de vasali adunaţi cu capetele laolaltă, vorbind în umbra copacilor şi în grajduri. În mod cât se poate de firesc, toţi vasalii clanului Akechi erau îngrijoraţi că fuseseră eliberaţi, pe neaşteptate, din funcţiile de la banchet şi, în aceeaşi zi, li se ordonase să pornească spre apus.

Îşi exprimau încoace şi-ncolo nemulţumirea, cu lacrimi de

amărăciune în ochi. Revolta şi furia lor faţă de Nobunaga, care se intensificaseră după campania din Kai, ca uleiul turnat peste lemne de foc, fuseseră aprinse de acest ultim incident.

La tabăra din Suwa, în timpul campaniei din Kai, Mitsuhide suferise deja o insuportabilă umilire publică, eveniment care nu rămăsese ascuns vasalilor săi. De ce îl chinuia atât de mult în ultima vreme seniorul Nobunaga pe stăpânul lor?

Dar şocul de azi era, de departe, cel mai rău, fiindcă incidentul avea să fie cunoscut de toţi musafirii: Seniorul Ieyasu şi vasalii săi, nobilimea din Kyoto şi ceilalţi generali, camarazi cu Mitsuhide. Suferirea unei insulte acolo era acelaşi lucru cu a-i fi fost expusă ruşinea în faţa întregii naţiuni.

O asemenea umilinţă în public era insuportabilă pentru oricine se născuse samurai.

— Calul dumneavoastră, stăpâne, spuse Masataka.

Vasalii încă nu-l observaseră pe slujitorul care aducea calul lui Mitsuhide. Distraşi de evenimentele zilei, continuau să stea adunaţi în grupuri, discutând situaţia.

Chiar când Mitsuhide se pregătea să plece, cineva descăleca în faţa porţii. Era un mesager de la Nobunaga.

— Senior Mitsuhide, plecaţi? se interesă omul.

— Încă nu. Mă gândeam să mai trec o dată pe la castel, să-i salut pe Domnia Sa şi pe seniorul Ieyasu, apoi să plec.

— Seniorul Nobunaga era îngrijorat că s-ar fi putut să vă vină ideea asta şi m-a trimis aici, ca să nu mai trebuiască să treceţi pe la castel, în graba dumneavoastră de a pleca.

— Cum? Încă un mesaj?

Mitsuhide intră imediat în casă, se aşeză şi ascultă respectuos dorinţele seniorului său.

Ordinul de a fi eliberat din funcţia ta de azi şi de a pleca rămâne valabil, dar mai sunt şi alte instrucţiuni cu privire la

plecarea ta ca avangardă în provinciile apusene. Forţele clanului Akechi urmează să mărşăluiască din Tajima, în Inaba. Poţi intra, după voie, în provinciile lui Mori Terumoto. Nu fi delăsător şi nu lăsa să treacă timpul. Trebuie să te întorci imediat la Tamba, să-ţi pregăteşti trupele şi să aperi flancul lui Hideyoshi de-a lungul drumului Sanin. În curând, voi porni eu însumi spre apus, ca ariergardă. Nu pierde timpul, riscând să ne faci să pierdem această ocazie strategică.

Mitsuhide se prosternă, răspunzând că avea să respecte instrucţiunile ca la carte. Apoi, considerând poate că se arătase prea servil, se ridică, privi direct spre mesager şi adăugă:

— Te rog să-i vorbeşti Domniei Sale cum găseşti de cuviinţă.

Îl conduse pe emisar până la poartă. Cu fiecare pas, nervii îi erau întinşi la limită de vântul care sufla prin clădirea aproape goală.

„Până în urmă cu câţiva ani, când mi se dădea liber să mă întorc acasă, voia întotdeauna să-l mai văd o dată înainte de a pleca, fie şi dacă era în toiul nopţii. De câte ori n-a spus Nobunaga: «Mai treci pe la o ceaşcă de ceai» sau «Dacă pleci dimineaţă, vino înaintea zorilor.» De ce a ajuns să mă dispreţuiască astfel? A trimis până şi un mesager, ca să nu fie nevoit să mă primească personal.

Nu te gândi. Nici prin minte să nu-ţi treacă.” Cu cât se străduia mai mult să n-o facă, cu atât bombănea mai tare şi inima i se umplea de un monolog tăcut. Cuvintele erau ca nişte aburi înălţându-se dintr-o apă rău mirositoare.

— Vede cineva florile astea? Nici ele nu-s de nici un folos! Mitsuhide întinse mâna spre vaza mare din alcov şi scutură din ea florile care fuseseră aranjate cu multă artă. În timp ce ducea vaza pe verandă, apa se vărsă zgomotos pe podea.

— Să plecăm de-aici! E timpul să pornim! Sunteţi gata? le strigă el vasalilor.

Ridică vaza deasupra capului, ochi o treaptă lată de piatră şi o azvârli cu toată puterea. Vaza explodă într-o jerbă de apă, cu un sunet îmbucurător, iar stropii împroşcară faţa şi pieptul lui Mitsuhide. Acesta îşi ridică spre cerul gol chipul ud, râzând zgomotos. Râdea complet singur.

Era noaptea târziu şi, pe măsură ce se lăsa ceaţa, aerul devenea încins şi umed. Vasalii terminaseră de împachetat şi stăteau aliniaţi în faţa porţii. Caii nechezau sub norii de ploaie coborâţi pe cer.

— Au fost pregătite echipamentele de ploaie? întrebă un vasal, privind, din nou, înăuntrul porţii.

— În noaptea asta nu licăreşte nici o stea şi, dacă începe să plouă, drumurile vor deveni dificile. Ar fi bine să mai pregătim câteva făclii în plus! strigă altul.

Chipurile tuturor samurailor erau la fel de mohorâte ca şi cerul nopţii. Aveau ochii plini de furie, de lacrimi, de amărăciune sau de nemulţumire posomorâtă. Foarte curând, glasul lui Mitsuhide se auzi, în timp ce se îndepărta de intrare, împreună cu un grup de călăreţi:

— Sakamoto aproape se vede de-aici. Ar trebui să ajungem acolo curând, chiar dacă plouă.

Auzind glasul neobişnuit de vesel al stăpânului lor, vasalii se simţiră, mai presus de orice, uimiţi.

În aceeaşi seară, Mitsuhide se plânsese de o uşoară febră şi luase medicamente, iar acum vasalii săi erau îngrijoraţi din cauza riscului de ploaie. Răspunsese alarmării lor cu un glas intenţionat îndeajuns de tare pentru a-l auzi atât oamenii dinăuntrul porţii, cât şi cei din afara ei.

Când fu anunţat Mitsuhide, focul fu răspândit de la o feştilă la alta, până când numărul luminilor păru să se multiplice aproape la nesfârşit. Apoi, ţinând torţele sus, vasalii plecară

unul după altul, urmând avangarda.

După ce străbătură cam o jumătate de leghe, începu ploaia, stropii împroşcând flăcările torţelor.

— Se pare că oaspeţii din castel încă nu s-au dus la culcare. Poate vor petrece toată noaptea.

Mitsuhide nu remarca ploaia. Când se răsuci în şa, privind înapoi spre lac, enormul donjon al castelului Azuchi păru să se înalţe spre un cer negru precum cerneala. Îşi imagină că delfinii aurii care împodobeau acoperişul scânteiau mai tare în acea noapte ploioasă, radiind în întuneric. Reflectată în lac, marea de lumini a clădirii cu multe etaje părea să tremure de frig.

— Stăpâne, stăpâne! Să nu răciţi! spuse îngrijorat Fujita Dengo, în timp ce-şi apropia calul de al lui Mitsuhide, pentru a-i pune pe umeri o pelerină de ploaie.

În dimineaţa aceea, malul lacului Biwa era, din nou, pierdut în ceaţă, poate din pricină că cerul încă nu se liniştise după ploile verii timpurii. Cu valurile care şipoteau şi negurile ce nu se puteau deosebi de ploaie, lumea părea a fi de un alb pur.

Drumul era extraordinar de noroios, iar caii se stropiseră până la urechi. Sfidând, în tăcere, ploaia din noaptea trecută şi starea drumului, întreaga armată se târa abătută, spre Sakamoto. În dreapta se afla ţărmul lacului, în stânga, muntele Hiei. Vântul, care sufla în jos de pe munte, zburlea pelerinele de ploaie ale oamenilor, făcându-i să arate ca nişte arici ţepoşi.

— Ia priviţi acolo, stăpâne. Seniorul Mitsuharu v-a ieşit în întâmpinare, îi spuse Masataka lui Mitsuhide.

Castelul de pe malul lacului – Sakamoto – se afla drept în faţă. Mitsuhide dădu uşor din cap, ca şi cum ar fi observat deja. Deşi Sakamoto se afla destul de aproape de Azuchi pentru a se putea întoarce în loc să vadă până acolo,

Mitsuhide arăta de parcă ar fi străbătut o mie de leghe. În timp ce stătea în faţa castelului comandat de vărul său, Akechi Mitsuharu, avea senzaţia că scăpase din bârlogul tigrului.

Însoţitorii săi, însă, erau mult mai alarmaţi de tusea periodică a lui Mitsuhide decât ar fi putut să fie de ceea ce avea în minte, şi-şi exprimau îngrijorarea:

— Aţi călătorit toată noaptea prin ploaie, cu răceala asta, şi sunteţi, desigur, extenuat. Când ajungeţi în castel, va trebui să vă încălziţi fără întârziere şi să vă vârâţi în pat.

— Da, probabil că aşa ar trebui.

Mitsuhide era un stăpân foarte blând. Asculta atent sfaturile vasalilor şi le înţelegea neliniştea. Când ajunseră la păduricea de brazi din faţa porţii, Dengo luă calul lui Mitsuhide de căpăstru şi se opri lângă şa, gata să-şi ajute stăpânul să descalece.

Pe podul de peste şanţ se aliniase un şir de vasali de-ai lui Mitsuharu. Unul dintre aceştia deschise o umbrelă şi o oferi respectuos. Masataka luă umbrela, ţinând-o deasupra capului lui Mitsuhide.

Mitsuhide trecu podul. Privind în jos printre gratiile balustradei, văzu păsări albe de apă înotând prin jurul stâlpilor ca nişte flori risipite pe apa verde-albăstrie.

Mitsuharu, care venise să-şi întâmpine vărul, făcu câţiva paşi dinspre şirul de soldaţi, înclinându-se cu respect.

— Te-am aşteptat încă din zori, spuse el, conducând pe Mitsuhide pe poartă.

Cei zece vasali principali din suita lui Mitsuhide îşi spălară de noroi mâinile şi picioarele, îşi îngrămădiră într-o stivă pelerinele ude şi intrară în citadelă.

Ceilalţi vasali rămaseră dincolo de şanţ, spălând caii şi având grijă de bagaje, în timp ce aşteptau să li se spună unde aveau să fie cazaţi. Nechezatul cailor şi zarva vocilor omeneşti se auzeau până departe.

Mitsuhide îşi schimbase hainele de pe drum. Se simţea atât de relaxat în apartamentele lui Mitsuharu, încât parcă ar fi fost la el acasă. Avea vedere spre lac şi spre muntele Hiei din fiecare cameră. Citadela interioară era situată într-o zonă care avusese, cândva, cel mai pitoresc peisaj, dar nimeni nu mai putea aprecia acum acel peisaj. De când Nobunaga dăduse ordin ca muntele Hiei să fie ars, din mănăstiri şi temple nu mai rămăseseră decât movile de scrum. Casele ţărăneşti de la poalele muntelui nu începuseră să fie reconstruite decât recent.

Ruinele castelului de pe muntele Usa, unde îşi găsise sfârşitul tatăl lui Mori Ranmaru, era, de asemenea, în apropiere, cum era şi câmpul de luptă unde clanurile Asai şi Asakura ţinuseră piept clanului Oda, transformându-se în munţi de cadavre. Cu gândul la acele ruine şi bătălii trecute, se putea înţelege că frumuseţea peisajului răsuna de vaietele stafiilor. Mitsuhide stătea ascultând sunetul ploilor de vară timpurie şi amintindu-şi.

Între timp, Mitsuharu se afla într-o ceainărie mică, privind focul din vatră şi ascultând sunetul vesel al apei care fierbea într-un ibric de ceai făcut de meşterul turnător, Yojiro. În acel moment, era cufundat complet în arta ceaiului.

De pe vremea adolescenţei, Mitsuharu şi Mitsuhide fuseseră crescuţi ca doi fraţi, împărtăşind suferinţele câmpului de luptă şi fericirea vieţii de-acasă. Şi, în loc de a se înstrăina, cum tind fraţii să facă după ce cresc, relaţia lor continuase să fie strânsă.

Caracterele lor, însă, n-aveau să fie niciodată aceleaşi. Astfel, în acea dimineaţă, cei doi bărbaţi se duseseră grăbiţi în apartamente separate ale castelului, fiecare preluând stilul de viaţă pe care i-l dicta propria-i inimă.

„Ei, cred că de-acum s-o fi schimbat de haine”, spuse, în sinea lui, Mitsuharu. Se ridică de la locul său din faţa ibricului.

Traversând veranda udă, parcurse coridorul până în apartamentul repartizat vărului său. Îi auzea pe vasalii apropiaţi ai lui Mitsuhide în altă cameră, dar Mitsuhide era singur, stând aşezat ţeapăn, cu privirea spre lac.

— Aş dori să-ţi ofer un ceai, spuse Mitsuharu.

Mitsuhide se întoarse spre vărul său, murmurând, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un vis:

— Ceai...

— Tocmai mi-a fost livrată o piesă pe care i-o comandasem lui Yojiro, la Kyoto. Nu are modelele elegante ale unui ceainic Ashiya, dar are un farmec rustic care încântă ochiul. Se spune că ibricele noi nu sunt bune de nimic, dar, aşa cum te-ai şi aştepta din partea lui Yojiro, apa fiartă în ibricele lui este la fel de gustoasă ca apa din cele vechi. Intenţionasem să-ţi servesc ceai din el data viitoare când veneai aici, iar azi dimineaţă când am fost informat că te reîntorceai pe neaşteptate de la Azuchi, am aprins imediat focul în vatră.

— Foarte frumos din partea ta, Mitsuharu, dar nu vreau ceai.

— Ei, atunci poate după baie?

— Nici baia nu e nevoie să mi-o pregăteşti. Te rog, lasă-mă doar să dorm puţin. Asta-i tot ce vreau.

Mitsuharu auzise tot felul de poveşti în ultima vreme, aşa că, nu era complet ignorant faţă de gândurile lui Mitsuhide. Cu toate acestea, avea anumite îndoieli aparte despre motivul pentru care vărul său se întorsese atât de brusc la Sakamoto. Nu era nici un secret că Mitsuhide primise responsabilitatea de a organiza banchetul dat de Nobunaga în cinstea lui Ieyasu. De ce fusese alungat Mitsuhide pe neaşteptate, chiar înaintea ospăţului? Ieyasu era sigur în Azuchi. Şi totuşi, postul lui Mitsuhide îi fusese dat altcuiva, iar lui i se ordonase să plece.

Mitsuharu încă nu aflase detalii, dar, de când i se spusese

despre evenimentele din Azuchi şi până-n momentul în care văzuse chipul lui Mitsuhide, ajunsese să înţeleagă că se întâmplase ceva ce-l supărase pe seniorul Nobunaga. În secret, Mitsuhide suferea pentru vărul său.

Şi, întocmai aşa cum se temuse Mitsuharu, de când îl primise la castel în acea dimineaţă, înfăţişarea lui Mitsuhide nu fusese încurajatoare. Faptul de a vedea gravitatea care umbrea fruntea vărului său nu fusese o surpriză prea mare pentru Mitsuharu. Ştia că nu există nimeni care să înţeleagă caracterul lui Mitsuhide mai bine decât el, datorită trecutului lor comun.

— Da, te înţeleg. Ai petrecut toată noaptea în şa, venind din Azuchi. Amândoi suntem trecuţi de cincizeci de ani şi nu ne mai putem trata trupurile ca în tinereţe. Ei, ar trebui să dormi un timp. Totul e pregătit.

Mitsuharu nu forţă subiectul, nici nu încercă să se opună voinţei vărului său. Mitsuhide se ridică şi intră sub plasa de ţânţari, în timp ce lumina dimineţii continua să joace peste firele acesteia.

* * *

Când Mitsuharu ieşi din camera lui Mitsuhide, Amano Genemon, Fujita Dengo şi Yomoda Masataka îl aşteptau. Cei trei se înclinară.

— Scuzaţi-mă, stăpâne, spuse Dengo. Ne pare foarte rău că vă deranjăm, dar ne întrebam dacă am putea schimba o vorbă cu dumneavoastră. E o chestiune destul de importantă.

Dengo nu vorbea pe tonul său obişnuit.

Mitsuharu răspunse şi el, ca şi cum i-ar fi aşteptat:

— Ce-ar fi să mergem cu toţii la ceainărie? Seniorul Mitsuhide a adormit şi tocmai mă gândeam că ar fi mare păcat să irosim focul de sub ceainic.

— Dacă ne ducem la ceainărie, nu va trebui să ţinem oamenii la distanţă. Excelentă idee.

— Permiteţi-mi să vă conduc.

— Mă tem că noi trei suntem provinciali, aşa că nu înţelegem prea multe despre ceai şi, cu siguranţă, nu eram pregătiţi să avem parte azi de o asemenea onoare de la dumneavoastră.

— N-o luaţi aşa. Ştiu câte ceva din ceea ce vă îngrijorează şi, fie şi numai din acest motiv, ceainăria e locul ideal pentru a sta de vorbă.

Se aşezară în lumina subţire care intra prin uşile glisante de hârtie translucidă ale micii ceainării. Apa din ibric clocotea de câtva timp, iar acum bolborosea cu un sunet şi mai voios decât înainte. Mitsuharu îşi arătase, de multe ori, spiritul marţial pe câmpul de luptă, dar aici, în faţa vetrei, părea a fi o persoană cu totul diferită.

— Ei, să nu ne deranjăm cu ceaiul. Ce vă frământă?

Astfel încurajaţi, cei trei vasali se uitară unul la altul, cu hotărâre. În sfârşit, Dengo, acela dintre ei care părea să aibă cel mai mult curaj, spuse:

— Stăpâne Mitsuharu, e îngrozitor… nici nu îndrăznesc să aduc vorba…

Şi-şi ridică mâneca dreaptă, pentru a-şi ascunde lacrimile. Ceilalţi doi nu plângeau, dar nu-şi puteau acoperi pleoapele umflate.

— S-a întâmplat ceva?

Mitsuharu era cu desăvârşire calm, iar cei trei îşi reveniră repede. Parcă s-ar fi aşteptat să se confrunte cu focul, dar nu vedeau decât apă. Mitsuharu le observă ochii umflaţi, dar el, unul, rămase neclintit.

— Într-adevăr, continuă Mitsuharu, şi eu sunt îngrijorat că această întoarcere neaşteptată înseamnă că seniorul Nobunaga a fost ofensat în vreun fel. De ce a fost concediat

seniorul Mitsuhide de la supravegherea banchetului?

Primul răspunse Dengo:

— Seniorul Mitsuhide este stăpânul nostru, dar nu suntem orbi în faţa crimei şi nu avem prejudecăţi de gândire, aşa că nu vom protesta cu nemulţumire contra seniorului Nobunaga, fără cauză. Am avut mare grijă ca, de data asta, să-ncercăm să înţelegem motivele seniorului Nobunaga, atât în privinţa împrejurărilor concedierii seniorului Mitsuhide, cât şi referitor la motivul pentru care a fost învinuit. Situaţia e peste măsură de ciudată.

Dengo avea gâtul atât de uscat, încât nu mai putu continua. Yomoda Masataka îi veni în ajutor, continuând povestirea:

— Am încercat chiar să ne găsim uşurarea speculând că ar fi existat vreun motiv politic, dar, oricum am lua-o, nu putem pune nimic cap la cap. Trebuie ca planul să fi fost întru totul limpede în mintea seniorului Nobunaga, de o bună bucată de vreme. Atunci, de ce să-l concedieze el pe omul căruia i-a încredinţat responsabilitatea de a organiza banchetul şi să-i acorde altcuiva această cinste, chiar în ziua petrecerii? Pare aproape să fie o demonstraţie de dezbinare, pregătită anume pentru oaspetele său, seniorul Ieyasu.

Genemon interveni:

— Când privesc situaţia pe care au descris-o deja colegii mei, nu-i pot găsi decât un singur motiv, care nici măcar nu e un motiv adevărat. În ultimii câţiva ani, duşmănia persistentă a seniorului Nobunaga l-a făcut să privească ostil tot ceea ce face seniorul Mitsuhide. Antipatia lui a devenit, în sfârşit, francă şi nedisimulată, ajungându-se până la situaţia de faţă.

Cei trei tăcură. Mai erau multe incidente pe care ar fi vrut să le descrie. De exemplu, la tabăra din Suwa, în timpul invaziei provinciei Kai, Nobunaga îl împinsese pe Mitsuhide cu

faţa peste podeaua coridorului, numindu-l „Cap de Kumquat” şi ordonându-i să plece. Fusese insultat astfel în faţa tuturor şi existaseră numeroase ocazii când îl făcuse de râs în acelaşi fel, la Azuchi. Aceste incidente, a căror relatare s-ar fi putut prelungi la nesfârşit, dovedeau ostilitatea lui Nobunaga faţă de Mitsuhide şi deveniseră subiect de bârfă printre vasalii altor clanuri. Mitsuharu era rudă de sânge cu Mitsuhide şi, din cauza legăturii lor strânse, era evident conştient că avuseseră loc aceste incidente.

Mitsuharu ascultase totul, fără cea mai mică schimbare a expresiei.

— Va să zică, seniorul Mitsuhide a fost concediat fără un motiv anume? Sunt uşurat să aud. Şi alte clanuri au câştigat simpatia sau antipatia seniorului Nobunaga, în funcţie de capriciile lui.

Expresiile celor trei oameni se schimbară dintr-odată. Muşchii din jurul buzelor lui Dengo tresăriră, iar vasalul se apropie brusc de Mitsuharu:

— Cum adică, sunteţi uşurat?

— Trebuie să mă repet? Vina nu este a seniorului Mitsuhide, aşa că, dacă totul s-a întâmplat fiindcă seniorul Nobunaga nu era în apele lui, seniorul Mitsuhide ar trebui să poată remedia nefericita situaţie când seniorul Nobunaga va fi în toane mai bune.

Dengo vorbea mai mult sau mai puţin surescitat:

— Aveţi impresia că seniorul Mitsuhide e un bufon care trebuie să intre în graţiile stăpânului său? Aşa se cade să gândiţi despre seniorul Akechi Mitsuhide? Nu credeţi că a fost înjosit, insultat şi împins în pragul autodistrugerii?

— Dengo, ţi s-au cam umflat venele de la tâmple. Calmează-te.

— N-am putut dormi de două nopţi. Eu nu pot rămâne liniştit ca dumneavoastră, stăpâne. Seniorul meu şi vasalii săi

clocotesc într-un cazan de nedreptate, batjocuri, insulte şi ofense de tot felul.

— Tocmai de-asta ţi-am cerut să te calmezi şi să-ncerci să dormi puţin, două-trei nopţi.

— Dar e absurd! exclamă Dengo. Despre samurai se spune că ruşinea de a fi fost o dată împroşcat cu noroi e greu de şters. De câte ori au îndurat stăpânul meu şi vasalii lui o asemenea ruşine, din vina acestui senior crud din Azuchi? Iar ieri n-a fost vorba numai de faptul că seniorul Mitsuhide a fost înlăturat de la pregătirea banchetului. Ordinul care a venit imediat după aceea a făcut întregul clan Azuchi să pară o haită de câini fugărind mistreţul sau cerbul. Poate aţi auzit că trebuie să ne mobilizăm imediat pentru pornirea spre apus. Ni s-a poruncit să atacăm provinciile clanului Mori din Sanin pentru a apăra flancul seniorului Hideyoshi. Cum am putea pleca la luptă, simţindu-ne astfel? Această situaţie este un alt exemplu al urzelilor câinelui ăluia turbat de stăpân!

— Stăpâneşte-te! Pe cine faci câine turbat?

— Pe seniorul Nobunaga, unul şi acelaşi care-l numeşte încontinuu pe stăpânul nostru „Cap de Kumquat” în faţa celorlalţi. Uitaţi-vă la oameni ca Hayashi Sado sau Sakuma Nobumori şi fiul lui. Ani de zile l-au ajutat pe Nobunaga să ajungă mare cum e azi. Iar apoi, aproape imediat după ce fuseseră răsplătiţi cu ranguri şi castele, au fost arestaţi pentru te miri ce greşeală neînsemnată şi condamnaţi la moarte sau alungaţi în surghiun. În final, acest senior veninos întotdeauna izgoneşte pe cineva.

— Tăcere! Nu-ţi permit să vorbeşti cu atâta lipsă de respect despre seniorul Nobunaga! Ieşi afară! Imediat!

În momentul când Mitsuharu, înfuriindu-se în sfârşit, îl muştrului pe Dengo, din grădină se auzi un sunet slab. Era greu de spus dacă or fi fost paşii unui om apropiindu-se sau

doar căderea frunzelor de toamnă.

Zi şi noapte, se veghea cu mare grijă pentru a nu fi spionaţi, chiar şi în locuri unde prezenţa inamicului ar fi fost extrem de improbabilă. Astfel, până şi în grădina ceainăriei, stăteau de gardă samurai. Acum, unul dintre străjeri se apropiase de ceainărie şi stătea aplecat în faţa uşii. După ce-i dădu o scrisoare lui Mitsuharu, se retrase puţin, aşteptând nemişcat ca o stâncă.

Curând, dinăuntru se auzi glasul lui Mitsuharu:

— E nevoie de un răspuns şi îl voi scrie mai târziu. Spune-i călugărului să aştepte.

Gardianul se înclină politicos spre intrare şi reveni la postul său. Sandalele sale de paie nu scoteau aproape nici un sunet pe cărare, în timp ce se îndepărta discret.

O vreme, Mitsuharu şi ceilalţi trei stătură cufundaţi într-o tăcere desăvârşită şi o atmosferă sfâşietor de îngheţată. Din când în când, câte o prună coaptă cădea la pământ, cu un zgomot ca al unui ciocan de lemn izbind ţărâna. Acele sunete erau singurele care risipeau liniştea. Dintr-odată, o rază luminoasă de soare căzu pe panourile uşii glisante.

— Ei, e timpul să ne luăm rămas bun. Avem de rezolvat unele treburi urgente, spuse Masataka, profitând de ocazie pentru a se retrage, dar Mitsuharu, care deschise scrisoarea şi o citea în faţa celor trei, o strânse acum la loc.

— De ce nu mai staţi puţin? întrebă el, zâmbind.

— Nu, ne retragem. Nu vrem să vă mai deranjăm.

După ce cei trei vasali închiseră bine uşa în urma lor, paşii lor se pierdură în direcţia coridorului podit, răsunând ca şi cum ar fi umblat pe un strat de gheaţă subţire.

Peste câteva momente, Mitsuharu plecă şi el. Trecând pe coridor, intră în apartamentele samurailor. Ceru imediat hârtie de scris şi un penel, apoi lăsă pensula să alunece pe hârtie, ca şi cum ar fi ştiut deja ceea ce urma să scrie.

— Du-i-o mesagerului marelui preot din Yokawa şi trimite-l înapoi. Îi dădu scrisoarea unui ajutor şi, nepărând ca problema să-l mai intereseze cu ceva, întrebă un paj:

— Seniorul Mitsuhide mai doarme?

— Când m-am uitat, în odaia dumnealui era foarte linişte, răspunse pajul.

Auzind aceasta, lui Mitsuharu i se luminară ochii, de parcă şi el şi-ar fi găsit, în sfârşit, pacea, pentru prima oară în acea dimineaţă.

Zilele treceau. Mitsuhide îşi petrecea timpul în castelul Sakamoto, nefăcând nimic. Primise deja ordinul lui Nobunaga de a pleca spre provinciile din apus şi ar fi trebuit să se înapoieze cât mai repede cu putinţă la propriul său castel, pentru a-şi mobiliza oamenii. Mitsuharu ar fi vrut să-i spună că faptul de a petrece atât de mult timp în lenevie n-avea să-i îmbunătăţească reputaţia din Azuchi. Dar, când se gândea la sentimentele lui Mitsuhide, nu reuşea să vorbească. Nemulţumirile pe care Dengo şi Masataka le exprimaseră cu atâta înverşunare se găseau, fără îndoială, şi în inima lui Mitsuhide.

Dacă aşa stăteau lucrurile, îşi spunea Mitsuharu, câteva zile de linişte şi pace ar fi fost cea mai bună pregătire pentru apropiata campanie. Mitsuharu avea deplină încredere în bunul simţ şi în inteligenţa vărului său. Întrebându-se cum îşi omora vremea Mitsuhide, îi vizită camera. Mitsuhide picta, copiind dintr-o carte deschisă.

— Ei, ce faci? se opri Mitsuharu lângă el, privind, mulţumit de calmul lui Mitsuhide şi bucuros că puteau împărtăşi ceva.

— Mitsuharu? Nu te uita. Nici acum nu pot picta în faţa altora.

Mitsuhide puse jos pensula, manifestând o sfială rareori văzută la oamenii trecuţi de cincizeci de ani. Era atât de

jenat, încât ascunse schiţele la care renunţase.

— Te deranjez? râse Mitsuharu. Cine a pictat cartea pe care o foloseai ca model?

— E una dintr-ale lui Yusho.

— Yusho? Ce mai face în ultima vreme? N-am mai auzit nimic despre el pe-aici.

— Mi-a vizitat pe neaşteptate tabăra într-o seară, în Kai. A plecat a doua zi dimineaţă, înaintea zorilor.

— Ciudat tip mai este.

— Nu, cred că nu poate fi descris pur şi simplu ca fiind ciudat. E un om loial şi are conştiinţa dreaptă ca o tulpină de bambus. O fi renunţat el să mai fie samurai, dar mie tot ca un războinic îmi pare.

— Am auzit că a fost vasal al lui Saito Tatsukoi. Îl lauzi fiindcă îi rămâne credincios fostului său senior, chiar şi azi?

— În timpul lucrărilor de construcţie din Azuchi, a fost singurul care a refuzat să participe, cu toate că îl invitase s-o facă seniorul Nobunaga însuşi. Nu se pleacă nici în faţa faimei, nici în faţa puterii. Pare-se că are prea mult respect de sine însuşi ca să picteze pentru inamicul fostului său stăpân.

Chiar atunci, unul dintre vasalii lui Mitsuharu intră şi îngenunche în spatele lor, iar cei doi se întrerupseră din conversaţie. Mitsuharu se întoarse, întrebându-l pe noul sosit ce se întâmplase.

Samuraiul părea stânjenit. Ţinea în mână o scrisoare şi ceva ce părea a fi o petiţie scrisă pe hârtie groasă. În timp ce vorbea, se vedea limpede că era îngrijorat din cauza posibilei reacţii a lui Mitsuharu:

— La poarta castelului a venit încă un mesager din partea marelui preot din Yokawa şi a insistat să-i înaintez, încă o dată, această scrisoare seniorului de la castel. Am refuzat, dar el a spus că primise ordin să vină şi n-avea de gând să

plece. Ce să fac?

— Cum? Iarăşi? ţistui uşurel din limbă Mitsuharu. I-am trimis de câtva timp o scrisoare marelui preot din Yokawa, explicându-i cu grijă că nu am nici o posibilitate de a-i accepta conţinutul petiţiei, aşa că n-are nici un rost să mă mai roage. Totuşi, a stăruit, trimiţându-mi încă două-trei scrisori după aceea. Nici vorbă, e încăpăţânat. Refuză s-o primeşti şi expediază-l.

— Am înţeles, stăpâne.

Cu aceste cuvinte, mesagerul plecă grăbit, continuând să ţină petiţia în mână. Arăta de parcă el însuşi ar fi fost dojenit. Imediat ce omul ieşi, Mitsuhide i se adresă vărului său:

— Este vorba cumva de marele preot din Yokawa de pe muntele Hiei?

— Întocmai.

— Cu ani în urmă, mi s-a ordonat să particip la pârjolirea muntelui Hiei. Atunci, ne-am războit nu numai cu călugării-războinici, ci şi cu oamenii sfinţi, cu femeile şi copiii – fără deosebire – tăindu-i şi azvârlindu-le trupurile în flăcări. Am distrus în totalitate muntele, încât nu ne mai aşteptam să crească acolo nici măcar copacii, necum oamenii. Iar acum, se pare că preoţii care au supravieţuit masacrului s-au întors şi încearcă să trezească, din nou, locurile la viaţă.

— Aşa este. Din câte-am auzit, culmea muntelui e la fel de pustie şi de ruinată ca înainte, dar oamenii de profundă învăţătură cheamă laolaltă rămăşiţele împrăştiate ale credincioşilor şi folosesc toate mijloacele cu putinţă pentru a reface muntele.

— Va fi dificil, atâta vreme cât seniorul Nobunaga mai e în viaţă.

— Şi sunt conştienţi cu toţii de acest lucru. Şi-au îndreptat o mare parte din energie spre Curte, încercând să obţină de

la împărat un edict pentru a-l convinge pe seniorul Nobunaga, dar, cum reuşita nu se întrevede, în ultimul timp, au început să caute sprijinul oamenilor de rând. Cutreieră toate provinciile, solicitând contribuţii, bătând la fiecare uşă, şi am auzit că au început chiar şi să construiască provizoriu capele pe locurile vechilor temple.

— Bine, şi-atunci comisionul mesagerului pe care ţi l-a trimis de două sau trei ori marele preot din Yokawa are vreo legătură cu cererea asta?

— Nu, îşi feri grăbit Mitsuharu ochii, după care, îl privi calm pe Mitsuhide, drept în faţă. Adevărul este că m-am gândit că e ceva cu care n-am nevoie să te deranjez, aşa că l-am refuzat chiar eu. Acum, însă, dacă tot mă întrebi, poate ar trebui să reiau totul împreună cu tine. Marele preot din Yokawa ştie că locuieşti aici şi voia să-l primeşti în audienţă, măcar o dată.

— A spus marele preot că vrea să mă întâlnească?

— Da, şi a mai cerut ca numele respectabilului senior Mitsuhide să apară pe lista de subscripţie pentru restaurarea muntelui Hiei. I-am spus că ambele cereri nu pot fi luate, sub nici o formă, în considerare.

— Şi, cu toate că i-ai spus că nu intră în discuţie, ai refuzat şi iar ai refuzat, el a continuat să trimită mesageri la castel, de încă trei-patru ori? Mitsuharu, m-aş teme să-mi iscălesc numele pe lista de subscripţie, din respect faţă de seniorul Nobunaga, dar mă întreb dacă am motive să nu-l văd.

— Cred că nu are absolut nici un rost să-l întâlneşti, replică Mitsuharu. Cu ce scop te-ai vedea tu – care ai acţionat ca general la distrugerea muntelui Hiei – cu un preot care a supravieţuit acelui dezastru?

— Pe-atunci, îmi era inamic, răspunse Mitsuhide. Acum, însă, muntele Hiei a fost redus complet la neputinţă, iar

oamenii de-acolo s-au prosternat la pământ şi au jurat credinţă faţă de Azuchi.

— De formă, fii sigur. Dar cum vor uita ceilalţi preoţi şi rudele oamenilor masacraţi, precum şi călugării ale căror temple şi mănăstiri străvechi au fost arse, ura care le trăieşte, de atâţia ani, în suflete? Morţii trebuie să fi numărat zece mii, iar clădirile se aflau acolo de pe vremea Sfântului Dengyo.

Mitsuhide oftă prelung.

— Nu aveam cum să evit ordinele lui Nobunaga şi, în anul acela, am devenit şi eu unul dintre incendiatorii demenţi de pe muntele Hiei. I-am înjunghiat de moarte atât pe călugării-războinici, cât şi pe nenumăraţi călugări şi mireni nenorociţi, tineri şi bătrâni. Când stau azi să mă gândesc, sunt torturat pe dinăuntru ca şi cum ar fi însuşi muntele în flăcări.

— Dar ai spus întotdeauna că trebuie să avem vederi largi, iar acum se pare că n-o mai faci. Distrugi unul ca să salvezi o mulţime. Dacă ardem un singur munte, însă facem Legea Buddhistă să strălucească şi mai puternic de pe alţi cinci munţi şi o sută de piscuri, atunci cred că omorurile pe care le făptuim ca samurai nu se pot numi crime.

— Sigur că aşa este. Dar, din compasiune, nu-mi pot stăpâni o lacrimă pentru muntele Hiei. Mitsuharu! În public trebuie să mă abţin, dar, ca om de rând, simt că nu poate fi nimic rău în a rosti o rugăciune pentru munte, nu-i aşa? Mâine mă voi duce acolo incognito. Am să mă întorc imediat după ce mă întâlnesc cu marele preot.

În noaptea aceea, Mitsuharu rămase treaz, continuând să-şi facă griji chiar şi după ce se dusese la culcare. De ce îl atrăgea atât de mult pe Mitsuhide ideea de a se duce la muntele Hiei? N-ar fi trebuit să încerce să-l oprească sau poate era mai bine să-l lase să facă ce voia? Gândindu-se la

poziţia în care se afla acum Mitsuhide, ar fi fost mai bine pentru el să nu aibă absolut nici o legătură cu refacerea muntelui Hiei. Şi nu era recomandabil să se întâlnească nici cu marele preot.

Până aici, Mitsuharu putea să judece destul de clar, însă de ce păruse Mitsuhide nemulţumit de respingerea arbitrară a mesagerului şi de refuzarea petiţiei? În esenţă, nu părea deloc satisfăcut de felul cum tratase Mitsuharu situaţia.

Ce fel de plan ticluia Mitsuhide, cu muntele Hiei în centru? În mod vădit, vizita lui Mitsuhide avea să constituie prilejul perfect pentru noi calomnii că ar fi complotat împotriva lui Nobunaga. Şi chiar înaintea plecării în campanie spre provinciile de la apus era o pierdere de timp.

— Am să-l opresc. Am să-l opresc orice-ar spune.

Luând această hotărâre, Mitsuharu închise, în sfârşit, ochii. Într-o confruntare faţă-n faţă, s-ar fi ales, cel mai probabil, cu o săpuneală nesuferită din partea lui Mitsuhide sau l-ar fi înfuriat foarte tare, dar avea să-şi dea toată silinţa pentru a-şi opri vărul. Şi, astfel decis, Mitsuharu adormi.

A doua zi dimineaţă se sculă mai devreme ca de obicei, dar, în timp ce se spăla, auzi un ropot de paşi alergând pe coridorul principal, spre intrare. Mitsuharu strigă un samurai, oprindu-l pe loc:

— Cine pleacă?

— Seniorul Mitsuhide.

— Ce?!

— Da, stăpâne. S-a gătit cu o ţinută uşoară pentru munte şi îl însoţeşte numai Amano Genemon. Plănuiesc să-şi mâne caii până la Hiyoshi. Sau, cel puţin aşa a spus seniorul Mitsuhide, în timp ce încălţa sandalele de paie la uşă, adineaori.

Mitsuharu nu lipsea niciodată de la rugăciunile de dimineaţă, în faţa capelei castelului şi la altarul familiei, dar, în ziua aceea, le neglijă pe amândouă. Echipându-se atât cu

sabia lungă, cât şi cu cea scurtă, porni grăbit, spre intrare. Dar Mitsuhide şi vasalul său plecaseră deja, iar acolo nu mai erau decât vasalii care-i conduseseră, privind spre norii albi de peste Shimeigatake.

***

— Se pare că anotimpul ploios ia sfârşit şi aici.

În crângul de brazi din spatele castelului, ceaţa de dimineaţă încă nu se risipise, făcând regiunea înconjurătoare să arate aproape ca o scenă de pe fundul mării. Cei doi călăreţi treceau grăbiţi prin dumbravă, cu pas vioi. O pasăre mare zbură pe deasupra lor, bătând maiestuos din aripi.

— Vremea e minunată, nu-i aşa, Genemon?

— Dacă rămâne astfel, pe munte va fi senin.

— De mult nu m-am mai simţit atât de bine, spuse Mitsuhide.

— Fie şi numai acest lucru face ca plimbarea asta să merite.

— Mai presus de orice, vreau să-l întâlnesc pe marele preot din Yokawa. E singura mea treabă aici.

— Cred că va fi surprins să vă vadă.

— Oamenii ar fi avut bănuieli dacă-l invitam la castelul Sakamoto. Trebuie să vorbim între patru ochi. Fă aranjamentele necesare, Genemon.

— E mai probabil ca oamenii să vă vadă la poalele muntelui, decât pe muntele propriu-zis. Ar fi extrem de neplăcut să se ducă vorba printre săteni că seniorul Mitsuhide a ieşit la plimbare. Mai bine trageţi-vă gluga pe faţă, cel puţin până ajungem la Hiyoshi.

Mitsuhide trase gluga, astfel că nu i se mai văzu decât gura.

— Aveţi haine simple şi şaua unui războinic de rând.

Nimănui nu-i va trece prin cap că sunteţi seniorul Akechi Mitsuhide.

— Dacă mă tratezi cu atât de multă curtenie, oamenii vor deveni suspicioşi imediat.

— Nu mă gândisem la asta, spuse Genemon, râzând. Voi fi puţin mai atent de-acum încolo, dar să nu mă acuzaţi dacă sunt nepoliticos.

La poalele muntelui Hiei, lucrările de reconstrucţie se desfăşurau de vreo doi-trei ani, iar străzile din Sakamoto îşi recăpătau, treptat, vechea înfăţişare. Pe când cei doi călăreţi treceau prin sat, cotind pe drumul care urca spre templul Enryaku, soarele de dimineaţă începuse, în sfârşit, să sclipească pe apele lacului.

— Ce facem cu caii, după ce descălecăm la urcuş? întrebă Genemon.

— A fost construită o capelă nouă pe locul celei vechi. Trebuie să existe şi nişte acareturi prin apropiere. Dacă nu, îi putem lăsa cu îngrijitorul de la capelă.

Un călăreţ singuratic îşi îndemna calul, ca să-i ajungă din urmă.

— Nu cumva ne strigă cineva din spate? întrebă Genemon, destul de îngrijorat.

— Dacă ne urmăreşte cineva, sunt sigur că e Mitsuharu. Ieri, părea dornic să mă oprească de a face călătoria asta.

— Are o gentileţe şi o sinceritate cum rareori mai vezi la oamenii de azi. E aproape prea blând pentru a fi samurai.

— Mitsuharu este, întocmai cum bănuisem.

— Pare foarte hotărât să vă oprească, stăpâne.

— Ei bine, din drum nu mă voi întoarce, orice-ar spune. Poate că nu va încerca să mă oprească. Dacă ar fi vrut să facă asta, îmi apuca de căpăstru calul la poarta castelului. Uite, şi el e îmbrăcat pentru munte.

În cele din urmă, Mitsuharu îşi reconsiderase atitudinea, înainte de a pleca. Simţea că cel mai bine era să nu i se împotrivească lui Mitsuhide, ci, mai degrabă să vină cu el în ziua aceea, pentru a se asigura că nu făcea vreo greşeală.

Când îşi aduse calul lângă cel al vărului său, zâmbi voios:

— Eşti prea iute pentru mine, stăpâne. Azi dimineaţă am fost luat prin surprindere şi destul de speriat. Nu credeam c-aveai să pleci la o oră atât de timpurie.

— Nici eu nu crezusem că plănuiai să mă însoţeşti. N-ar fi trebuit să alergi aşa după noi, dacă ne pregăteam de cu seară.

— Am fost neglijent. Chiar dacă umbli deghizat, m-am gândit că ar fi mai bine dacă te-ar însoţi cel puţin zece oameni călări, plecaţi la un picnic, şi ai putea călători într-un pas mai lejer.

— Mi-ar fi plăcut să fie o excursie ca oricare alta, răspunse Mitsuhide. Dar singurul scop al ieşirii de azi este acela de a mă ruga pentru cei care au trecut prin focul iadului cu ani în urmă şi de a ţine cel puţin o slujbă pentru spiritele lor. Nu m-am gândit să iau cu mine sake fin şi delicatese.

— S-ar putea ca ieri să fi spus ceva care te-a jignit, dar sunt prudent din fire. Zău aşa, n-a fost nimic mai mult decât dorinţa mea ca tu să nu faci ceva ce s-ar putea interpreta greşit în Azuchi. Ţinând seama de felul cum eşti îmbrăcat şi de faptul că intenţionezi să rosteşti o rugăciune pentru morţi, sunt convins că seniorul Nobunaga nu te-ar acuza, chiar dac-ar fi să afle. Adevărul este că, deşi locuiesc într-un castel apropiat de Sakamoto, n-am făcut nici o călătorie pe munte. Aşadar, m-am gândit că azi ar fi o ocazie foarte bună să vizitez locurile. Ei bine, Genemon, ia-o înainte.

Dând pinteni calului, Mitsuharu îşi continuă drumul pe lângă Mitsuhide, începând să converseze ca şi cum s-ar fi

temut ca Mitsuhide să nu se plictisească. Discută despre plantele şi florile pe care le vedeau de-a lungul drumului, explica obiceiurile diverselor păsări, pe care le recunoştea după glas, şi se purta cu solicitudinea unei femei de treabă care încearcă să înveselească o persoană bolnavă.

Mitsuhide nu putea respinge o asemenea manifestare de sentimente sincere, dar Mitsuharu vorbea aproape numai despre natură, câtă vreme gândurile lui Mitsuhide erau preocupate de probleme omeneşti, fie că era treaz sau adormit, fie că mânuia pensula pe un tablou. Trăia între oameni, în mijlocul demonilor care se întreceau şi între flăcările mâniei şi ale răutăţii. Cu toate că aerul alpin era plin de cântecele cucilor, sângele fierbinte care i se ridicase la tâmple în timpul retragerii din Azuchi încă nu se calmase.

În timp ce urca muntele Hiei, cugetul lui Mitsuhide nu era împăcat nici un moment. Cât de pustiit arăta totul, în contrast cu prosperitatea de altădată. Urmând râul Gongen spre Pagoda de la Răsărit, grupul nu văzu nici un semn de viaţă omenească. Numai cântecele păsărilor nu se schimbaseră. Încă din vechime, muntele era vestit ca sanctuar al zburătoarelor rare.

— Nu văd nici un călugăr, spuse Mitsuhide, oprindu-se în faţa unui templu ruinat; părea să fie surprins de meticulozitatea lui Nobunaga. Nu mai e nici un suflet viu pe muntele ăsta? Hai să încercăm la templul principal.

Arăta destul de dezamăgit. Poate se gândise că avea să vadă puterea latentă a călugărilor-războinici trezindu-se din nou la viaţă pe munte, în ciuda supremaţiei lui Nobunaga.

Dar, când ajunseră, în sfârşit, pe locul fostului templu principal şi al sălii de lectură, văzură că nu mai rămăseseră decât munţi de cenuşă. Numai în zona mănăstirii fuseseră clădite câteva colibe. Din direcţia aceea plutea miros de tămâie, aşa că Genemon se duse să cerceteze. Găsi patru sau cinci eremiţi munteni, aşezaţi în jurul unei oale cu pilaf care

fierbea deasupra focului.

— Au spus că marele preot din Yokawa nu-i aici, anunţă Genemon.

— Dacă marele preot nu e aici, n-o fi cumva vreun cărturar sau vreun bătrân de pe vremuri?

Genemon se interesă pentru a doua oară, dar nici de data asta nu primi un răspuns încurajator.

— Se pare că pe munte nu este nici o asemenea persoană. N-au voie să vină aici fără aprobare de la Azuchi sau de la guvernatorul din Kyoto. Mai mult, nici chiar acum legea nu recunoaşte alte reşedinţe permanente pe munte decât pe ale unui număr limitat de călugări.

— Legea e lege, replică Mitsuhide, dar zelul religios nu este ca un foc care să poată fi stins cu apă, spre a dispărea pentru totdeauna. Dacă stau să mă gândesc, probabil vârstnicii şi-au spus că om fi războinici din Azuchi şi s-au ascuns. S-ar putea ca marele preot şi bătrânii care au supravieţuit să se afle chiar acum, undeva, pe munte. Genemon, explică-le acelor oameni că nu trebuie să-şi facă asemenea griji şi mai întreabă-i o dată.

Când Genemon o luă din loc, Mitsuharu îi spuse vărului său:

— Mă duc eu. Nu sunt şanse să ne spună nimic, cu modul sever al lui Genemon de a pune întrebări.

Dar, în timp ce-l aştepta pe Mitsuharu, Mitsuhide se întâlni, pe neaşteptate, cu cineva pe care nu plănuise câtuşi de puţin să-l întâlnească.

Omul era îmbrăcat într-o robă călugărească, de culoare cafeniu-verzuie, cu glugă de aceeaşi culoare, şi purta jambiere albe şi sandale de paie. Avea peste şaptezeci de ani, dar buzele îi păstrau o roşeaţă tinerească. Sprâncenele lui erau de un alb pur şi arăta ca o barză îmbrăcată în haine de călugăr. Îl însoţeau doi slujitori şi un copil.

— Senior Mitsuhide? Ei, ei, nu m-aş fi aşteptat nici un moment să vă văd aici, stăpâne. Auzisem că eraţi în Azuchi. Ce vă aduce astăzi pe acest munte pustiu?

Nu vorbea deloc ca un bătrân; glasul îi era foarte puternic, iar buzele sale se arcuiau într-un surâs continuu, netulburat.

Dimpotrivă, Mitsuhide era cel ce părea nedumerit. Distras de ochii pătrunzători care străluceau pe sub fruntea senină a bătrânului, răspunse ezitant:

— Sunteţi doctorul Manase, nu-i aşa? Stau câteva zile la castelul Sakamoto şi m-am gândit că o mică plimbare pe munţi m-ar înveseli, după tristeţea anotimpului ploios.

— Nu există medicament pentru trup sau pentru minte decât o purificare ocazională a *ch'i*-ului[1] printr-o plimbare pe coline şi contemplarea naturii. De la prima vedere, aş spune că sunteţi obosit de o bună bucată de vreme. Vă înapoiaţi în provincia dumneavoastră natală, în concediu medical? îl întrebă medicul, îngustându-şi ochii ca două vârfuri de ac.

Din cine ştie ce motiv, lui Mitsuhide îi era imposibil să mintă un om cu asemenea ochi. Manase practicase medicina pe vremea când era shogun Yoshiteru, tatăl lui Yoshiaki. Cei doi nu se mai întâlniseră de ceva timp, dar Mitsuhide stătuse în compania marelui doctor de câteva ori, la castelul Azuchi. Nobunaga îl invitase adeseori pe Manase să-i fie oaspete la ceremoniile ceaiului şi, ori de câte ori se îmbolnăvea, îl chema imediat. Avea mult mai multă încredere în acel om decât în propriii lui medici.

Lui Manase însă nu-i plăcea să fie angajat de cei puternici şi, întrucât locuia în Kyoto, călătoria până la Azuchi era o corvoadă, în pofida sănătăţii lui robuste.

În acel moment, reveni Mitsuharu, care nu mai ajunsese

---

[1] În alchimia taoiştilor, *Ch'i* desemnează Suflul vital, Focul Spiritului, care, alături de *Jing,* esenţa, conduce la Marea Operă alchimică. Corespondentul său din alchimia occidentală este sulful, (n. red.)

până la colibă, de vreme ce Genemon alergase grăbit să-l cheme înapoi.

— Am dat peste cineva şi e o situaţie delicată, îi şopti Genemon, în timp ce se întorceau.

Dar, când văzu că era Manase, Mitsuharu intră bucuros în conversaţie, dând clar de înţeles că de mult timp avea relaţii de prietenie cu medicul.

— Ce onoare! Domnul doctor Manase! Întotdeauna arătaţi mai sănătos decât un om în floarea tinereţii. Azi aţi urcat de la Kyoto? Faceţi o excursie la munte?

Lui Manase îi plăcea conversaţia şi era încântat să fi întâlnit prieteni pe munte.

— Urc muntele Hiei în primăvara sau la începutul verii fiecărui an şi, din nou, toamna. Dar, ştiţi, pe-aici trebuie să existe o mulţime de plante medicinale pe care încă nu le-am descoperit.

În timp ce vorbea, Manase nu părea să-i acorde o atenţie deosebită lui Mitsuhide, deşi îl tratase de câteva ori. În cele din urmă, trecu la subiectul sănătăţii lui Mitsuhide:

— Am auzit de la seniorul Mitsuharu că, în curând, plecaţi spre a lua parte la campania din apus. Negreşit, să aveţi mare grijă cu sănătatea. Când un om trece de cincizeci de ani e dificil să-şi mai nege vârsta, oricât de puternic ar fi.

În sfatul lui se simţea un sfat ascuns printre cuvinte.

— Chiar aşa? zâmbi Mitsuhide, răspunzând la recomandările lui Manase ca şi cum ar fi discutat despre sănătatea altcuiva. În ultima vreme, am cam avut senzaţia că sunt răcit, dar am o constituţie rezistentă şi nu m-am considerat bolnav cu adevărat.

— Ei, eu n-aş fi chiar atât de sigur. Totul e foarte bine când un om bolnav e conştient de asta şi ia măsurile de prevedere adecvate. Când un om este peste măsură de încrezător, ca

dumneavoastră, poate cădea victimă unor greşeli foarte grave.

— Bine, atunci credeţi că sufăr de vreo boală cronică?

— Îmi dau seama, doar privindu-vă tenul şi ascultându-vă vocea, că nu sunteţi în apele dumneavoastră. Decât să spun că aveţi o afecţiune cronică, aş sugera că organele dumneavoastră interne au obosit, iar energiile subtile asociate lor sunt dezechilibrate.

— Dacă nu spuneţi decât că sunt obosit, vă dau dreptate cu toată convingerea. După ce am participat la felurite bătălii, în ultimii câţiva ani, servindu-mi seniorul, mi-am forţat trupul, în repetate rânduri, mai presus de limite.

— A-i vorbi despre aşa ceva unui cunoscător ca dumneavoastră este, probabil, acelaşi lucru cu a-l învăţa Dharma pe Buddha, dar zău că ar trebui să vă îngrijiţi mai bine sănătatea. Cele cinci organe interne – ficatul, inima, splina, plămânii şi rinichii – se manifestă în cele cinci aspiraţii, cele cinci energii şi cele cinci sunete. De exemplu, dacă este bolnav ficatul, vărsaţi lacrimi din belşug; dacă inima e vătămată, sunteţi asediat de temeri, oricât de curajos aţi fi în mod normal; dacă suferă splina, vă înfuriaţi uşor; dacă plămânii funcţionează incorect, mintea vă e tulburată şi nu aveţi forţa psihică de a înţelege de ce. Iar dacă vi s-au slăbit rinichii, aveţi oscilaţii puternice ale stării de spirit.

Manase privea fix chipul lui Mitsuhide. După părerea lui, Mitsuhide avea încredere în propria-i sănătate şi nu intenţiona să asculte ceea ce voia să-i spună Manase. Se străduia să ascundă sub un zâmbet forţat ce simţea, dar începea să se simtă stingherit şi prost dispus. În sfârşit, ajunse la capătul răbdării, părând să aştepte o ocazie pentru a se debarasa de bătrân.

Manase, însă, n-avea să se oprească la jumătatea celor pe

care le avea de spus. Înţelegând exact ce însemna expresia din ochii lui Mitsuhide, continuă să-l dăscălească:

— Ceea ce am observat din momentul când v-am întâlnit a fost culoarea pielii. Păreţi să fiţi foarte speriat sau foarte îngrijorat de ceva anume. Vă reprimaţi furia din ochi, dar îmi dau seama că sunt plini nu numai cu mânie bărbătească, ci şi cu lacrimi femeieşti. N-aţi simţit recent, noaptea, un fior care vă străbate până în vârfurile degetelor de la mâini şi de la picioare? Dar un ţiuit în urechi? Sau să vi se fi uscat limba, lăsându-vă în gură un gust ca şi cum aţi fi mestecat mărăcini? Aveţi vreunul dintre aceste simptome?

— Au fost nopţi când n-am putut dormi, dar astă noapte am dormit bine. Ei, vă sunt, desigur, îndatorat pentru grija dumneavoastră, doctore, iar în timpul campaniei voi fi şi mai atent cu medicamentele şi mâncarea.

Profitând de acest prilej, Mitsuhide le făcu semn lui Genemon şi Mitsuharu că era timpul să plece.

* * *

În ziua aceea, Shinshi Sakuzaemon, vasal al clanului Akechi, porni din Azuchi cu întârziere spre castelul Sakamoto, însoţit de un grup de oameni puţin numeros. Seniorul său, Mitsuhide, plecase într-o asemenea grabă, încât Shinshi rămăsese pe loc pentru a se ocupa de treburile neterminate.

De cum îşi scoase hainele de călătorie, în cameră, câţiva oameni se îmbulziră în jurul lui, luându-l la întrebări:

— Ce s-a întâmplat în urma noastră?

— Ce fel de zvonuri s-au răspândit prin Azuchi după plecarea Domniei Sale?

Scrâşnind din dinţi, Shinshi răspunse:

— N-au trecut decât opt zile de când a plecat Domnia Sa din Azuchi, dar pentru oamenii care-şi primesc stipendiile de

la clanul Akechi a fost ca şi cum ar fi stat trei ani pe un pat de cuie. Toţi vasalii şi oamenii de rând din Azuchi au trecut pe lângă sala de banchet goală şi au strigat insulte: „Ăsta-i conacul gol al seniorului Mitsuhide? Nu-i de mirare că pute a peşte stricat. Cu un ghinion şi-o dizgraţie ca astea, lumina care luceşte pe capul ăla de kumquat o să pălească imediat."

— Nimeni n-a criticat faptele seniorului Nobunaga ca fiind nechibzuite sau nedrepte?

— Trebuie să existe unii vasali care au înţeles. Ei ce spun?

— În zilele de după plecarea Domniei Sale, s-a ţinut banchetul pentru seniorul Ieyasu, aşa că la castel nu s-a întâmplat nimic altceva. Poate că seniorului Ieyasu i s-a părut ciudat că înaltul funcţionar însărcinat cu banchetul fusese schimbat, pe neaşteptate, şi am auzit că l-a întrebat pe seniorul Nobunaga de ce dispăruse seniorul Mitsuhide. Seniorul Nobunaga n-a făcut decât să răspundă, nepăsător, că-l trimisese înapoi în provincia lui de origine.

Toţi cei care auziră această relatare îşi muşcară buzele. Shinshi le spuse, în continuare, că majoritatea vasalilor superiori ai clanului Oda păreau să vadă în necazul lui Mitsuhide propriul lor noroc. Mai mult, era posibil ca Nobunaga să se gândească să mute clanul Akechi în cine ştie ce loc uitat de lume. Nu era mai mult decât un zvon, dar rareori iese fum fără foc. Ranmaru, pajul favorit al lui Nobunaga, era fiul lui Mori Yoshinari, vasalul clanului Oda care murise în luptă cu ani în urmă, la Sakamoto. Din acest motiv, Ranmaru râvnea, în taină, la castelul Sakamoto. Se auzea chiar şi zvonul că primise deja o promisiune tacită de la Nobunaga.

Şi nu era numai atât. Mulţi erau de părere că ordinul dat lui Mitsuhide să avanseze spre drumul Sanin fusese calculat după toate probabilităţile astfel încât, după ce ocupa regiunea, avea să fie numit pe loc guvernator. Castelul

Sakamoto, aflat atât de aproape de Azuchi, urma să-i fie dăruit atunci lui Mori Ranmaru.

Ca dovadă, Shinshi cită comanda militară dată de Nobunaga lui Mitsuhide în ziua a nouăsprezecea din lună, după care întoarse capul, furios. Nu era nevoie să explice. Ordinul îi înfuriase pe Mitsuhide şi pe toţi vasalii săi. Conţinea următoarele:

În scopul de a acţiona ca ariergardă în Bitchu, trebuie să porneşti din provincia ta natală în următoarele câteva zile, luându-mi-o astfel înainte pe câmpul de luptă. Acolo, urmează să aştepţi instrucţiunile lui Hideyoshi.

Această scrisoare, care circulase pe la toţi generalii şi vasalii clanului Oda, fusese redactată, în mod clar, sub îndrumările lui Nobunaga, astfel că, atunci când ajunse la războinicii din clanul Akechi, furia acestora se preschimbă din lacrimi, în turbare. În mod normal, clanul Akechi era considerat superior clanurilor Ikeda şi Hori, situându-se astfel la acelaşi nivel cu Hashiba al lui Hideyoshi şi cu Shibata. Şi totuşi, numele stăpânului lor fusese consemnat după numele acelor comandanţi, pe lângă faptul de a fi fost pus sub comanda lui Hideyoshi.

Lipsa de respect faţă de rangul cuiva era cea mai mare insultă pentru un samurai. Ruşinea incidentului de la banchet fusese accentuată printr-un ordin militar. Din nou oamenii erau scandalizaţi. Între timp, începuse să asfinţească, iar pe pereţi jucau razele soarelui în amurg. Nimeni nu vorbea, dar oamenii aveau obrajii brăzdaţi de lacrimi. Chiar atunci, pe culoar se auziră paşii câtorva samurai. Presupunând că stăpânul lor se întorcea, toţi săriră în picioare să-l primească.

Numai Shinshi, încă în hainele de călătorie, rămase pe loc, aşteptând să fie chemat. Mitsuhide, care tocmai se întorsese de pe muntele Hiei, nu-l chemă pe Shinshi decât după ce făcu

o baie şi mâncă.

La ora aceea, nu era cu el decât Mitsuharu, dar Shinshi îi raportă un lucru pe care nu-l spusese celorlalţi vasali, şi anume că Nobunaga luase hotărârea şi că se pregătea să plece din Azuchi în ziua a douăzeci şi noua din lună. Urma să petreacă o noapte în Kyoto, pentru ca apoi să-şi continue, imediat, drumul spre apus.

Mitsuhide ascultă atent. În ochi i se oglindea intelectul limpede şi perspicace. Dădea din cap la fiecare cuvânt al lui Shinshi.

— Câţi oameni îl vor însoţi? întrebă el.

— Doar câţiva vasali şi treizeci sau patruzeci de paji.

— Cum! Merge la Kyoto cu o suită atât de mică?

Mitsuharu rămăsese tăcut, în spate, iar acum, când Mitsuhide se cufundă şi el în tăcere, îi dădu liber lui Shinshi.

După plecarea lui Shinshi, Mitsuhide şi Mitsuharu rămaseră singuri. Mitsuhide părea dornic să-şi deschidă sufletul în faţa vărului său, dar, în cele din urmă, Mitsuharu nu-i dădu ocazia. În schimb, îi vorbi despre loialitatea faţă de Nobunaga, îndemnându-l să se grăbească spre provinciile apusene pentru a nu-şi supăra seniorul.

Caracterul cinstit pe care-l vădea vărul său se distingea printr-o anumită putere şi afecţiune pe care Mitsuhide se baza de patruzeci de ani încoace, iar acum avea încredere în el ca în cel mai vrednic de nădejde membru al clanului. Prin urmare, cu toate că atitudinea lui Mitsuharu nu era în acord cu propriile sale sentimente lăuntrice, Mitsuhide nu putea să se supere pe el sau să încerce să-l preseze.

După câteva momente de tăcere totală, Mitsuhide spuse pe neaşteptate:

— Hai să trimitem la noapte un grup înaintea noastră spre vasalii mei din Kameyama, cerându-le să se pregătească pentru campanie cât de repede posibil. Aranjezi tu asta,

Mitsuharu?

Mitsuharu se ridică în picioare, încântat.

În noaptea aceea, un mic grup de oameni porniră, grăbiţi, spre castelul Kameyama.

Cam prin schimbul patru de gardă, Mitsuhide se ridică brusc în capul oaselor. Visase cumva? Sau se gândise la ceva şi hotărâse contrariul? Nu peste mult, se acoperi din nou cu pătura, îşi îngropă faţa în pernă şi încercă să adoarmă la loc.

Era ceaţă sau ploaie? Zgomotul valurilor de pe lac sau vântul suflând peste muntele Hiei? Toată noaptea, vântul de la munte nu încetă să şuiere pe sub streşinile casei. Deşi nu pătrundea în casă, lumânarea de lângă perna lui Mitsuhide pâlpâia ca şi cum ar fi fost zgâlţâită de un spirit rău.

Mitsuhide se întoarse pe partea cealaltă. Cu toate că era anotimpul nopţilor scurte, avea impresia că dimineaţa nu mai venea.

În sfârşit, chiar când respiraţia îi redevenise adâncă şi regulată, dădu iarăşi cuvertura la o parte şi se ridică, cu o tresărire.

— E cineva acolo? strigă el, spre odăile pajilor.

Undeva, departe, se deschise o uşă glisantă. Pajul de gardă intră tăcut şi se prosternă la podea.

— Spune-i lui Matabei să vină imediat aici, ordonă Mitsuhide. Toţi cei din apartamentele samurailor dormeau, dar, de vreme ce câţiva vasali ai lui Mitsuhide plecaseră în seara trecută spre Kameyama, cei rămaşi pe loc erau încordaţi, neştiind când putea să plece şi stăpânul lor, Mitsuhide. În seara aceea, toţi se culcaseră cu hainele de drum pregătite lângă pernă.

— M-aţi chemat, stăpâne?

Yomoda Matabei apăruse cu repeziciune. Era un tânăr robust, care atrăsese atenţia lui Mitsuhide. Seniorul îi făcu semn să se apropie şi-i şopti un ordin.

La primirea ordinului secret al lui Mitsuhide, pe chipul tânărului se aşternu o emoţie puternică.

— Plec de îndată! spuse el, răspunzând din toată fiinţa la încrederea stăpânului său.

— Vei fi recunoscut ca samurai al clanului Akechi, aşa că pleacă repede – înainte de crăpatul zorilor. Să fii cu mintea limpede şi să nu şovăi.

După ce Matabei se retrase, mai rămăsese câtva timp până la ziuă, iar Mitsuhide reuşi abia acum să adoarmă adânc. Contrar obiceiului său, nu ieşi din cameră până nu se lumină bine de ziuă. Mulţi dintre vasali bănuiseră că plecarea din Kameyama urma să aibă loc în acea zi şi se aşteptau la un anunţ în acest sens, de la primele ore ale dimineţii. Fură foarte surprinşi când descoperiră că stăpânul lor dormea atât de mult, lucru nefiresc pentru el.

Pe la amiază, în hol se auzi glasul relaxat al lui Mitsuhide:

— Ieri mi-am petrecut întreaga zi plimbându-mă pe munte, iar azi noapte am dormit mai adânc ca oricând. Poate că de-asta mă simt azi atât de bine. Se pare că m-am vindecat complet de răceală.

O expresie de bucurie, care reflecta şi propria lor stare de bine, apăru pe chipul vasalilor. Nu peste mult, Mitsuhide le dădu vasalilor săi o comandă:

— Diseară, în jumătatea a doua a ceasului cocoşului, vom pleca din Sakamoto, vom traversa râul Shirakawa, vom trece pe la miazănoapte de Kyoto şi ne vom înapoia la Kameyama. Luaţi măsuri ca totul să fie gata.

În Kameyama aveau să-l însoţească peste trei mii de războinici. Seara se apropia. Mitsuhide îşi îmbrăcă ţinuta de drum, apoi plecă să-l caute pe Mitsuharu.

— Întrucât plecăm în provinciile de la apus, n-am idee când am să mă întorc. Aş dori ca astă-seară să stau jos şi să iau cina cu tine şi familia ta.

Şi astfel, se întruniră din nou într-un cerc de familie, până la plecarea lui Mitsuhide.

Omul cel mai vârstnic de la banchet era excentricul unchi al lui Mitsuhide, Chokansai, un om care îmbrăţişase sfintele ordine. La şaizeci şi şase de ani împliniţi în acel an, cruţat de orice boală, avea plăcerea de a face glume. Se aşeză lângă fiul de şapte ani al lui Mitsuharu, tachinându-l binevoitor.

— E atâta viaţă aici, încât simt că m-am întors acasă. Bătrâne, dă-i ceaşca asta lui Mitsutada.

Mitsuhide băuse deja două sau trei ceşti, iar acum îi trecu ceaşca lui Chokansai, care, la rândul său, i-o dădu mai departe, lui Mitsutada.

Mitsutada era comandantul castelului Hachijo şi sosise tocmai în acea zi. Era cel mai tânăr dintre cei trei veri.

Mitsutada bău sake-ul şi, trecând în faţa lui Mitsuhide, îi înapoie ceaşca. Soţia lui Mitsuharu ridică sticla cu sake şi turnă, însă, chiar în acel moment, lui Mitsuhide, alarmat, începu să-i tremure mâna. În mod normal, nu era genul de om care să fie surprins de un sunet, dar acum, când un războinic începu să bată toba în faţa castelului, faţa păru să i se golească încet de orice culoare.

Chokansai se întoarse spre Mitsuhide, spunând:

— În curând va fi ceasul cocoşului, aşa că asta trebuie să fie toba care-ţi cheamă trupele pe terenul de adunare.

Mitsuhide era din ce în ce mai deprimat.

— Ştiu, spuse el, pe un ton ce părea înverşunat, şi-şi goli ultima ceaşcă.

În mai puţin de-o oră, era pe cal. Sub un cer de stele palide, trei mii de oameni cu făclii în mâini părăsiră castelul de pe malul lacului, într-o coloană şerpuitoare, pentru a dispărea spre poalele colinelor din Shimeigatake. Era seara zilei de douăzeci şi şase.

De pe terasa castelului, Mitsuharu îi privea plecând. Avea să formeze un regiment compus numai din vasalii de la

Sakamoto, pentru a se alătura armatei principale mai târziu, la Kameyama.

Armata comandată de Mitsuhide mergea fără oprire. Era exact miezul nopţii, când oamenii, ajunşi imediat la miazăzi de Shimeigatake, văzură oraşul Kyoto adormit.

Pentru a traversa râul Shirakawa, trebuia să coboare povârnişul Muntelui Uriyu şi să iasă pe drum la miazăzi de templul Ichijo. Urcaseră încontinuu, dar, din acel punct, drumul avea să coboare tot timpul.

— Odihniţi-vă!

Mitsutada îi trecu lui Mitsuhide comanda trupelor.

Mitsuhide descăleca şi el, pentru a se odihni un scurt răstimp. Dacă ar fi fost zi, ar fi privit diversele străzi ale capitalei. Acum, însă, contururile oraşului erau cufundate în întuneric şi nu se desluşeau decât formele acoperişurilor de temple şi pagode, precum şi marele râu.

— Yomoda Matabei nu ne-a depăşit?

— Nu l-am văzut de aseară. L-aţi trimis cu vreo misiune, stăpâne?

— Întocmai.

— Unde s-a dus?

— Veţi şti destul de curând. Dacă se întoarce, trimiteţi-l la mine. Chiar dacă vom fi pe drum.

— Am înţeles, stăpâne.

În secunda când tăcu, ochii lui Mitsuhide priviră din nou cu însufleţire spre acoperişurile negre din capitală. Poate fiindcă negura nopţii se tot îndesea şi se subţia la loc sau pentru că ochii i se obişnuiau cu întunericul, reuşi, treptat, să distingă clădirile oraşului. Zidurile albe ale palatului Nijo străluceau mai puternic decât orice altceva.

Fireşte, privirea lui Mitsuhide era atrasă de acest singur punct alb. Acolo locuia Nobutada, fiul lui Nobunaga. Tot acolo era şi Tokugawa Ieyasu, care plecase din Azuchi cu câteva

zile în urmă, venind în capitală.

„Probabil că seniorul Ieyasu a şi plecat din Kyoto”, reflectă Mitsuhide.

În sfârşit, se ridică repede în picioare, făcându-i pe toţi generalii să sară în picioare.

— Să mergem. Calul meu.

Deznădejdea vasalilor săi părea un val care se unduia sub acţiunile capricioase ale minţii sale rătăcite. În ultimele câteva zile, se însingurase, cu regularitate, faţă de vasali şi se comporta tot mai mult ca un orfan, nu ca liderul unui clan de samurai.

Deşi soldaţilor care-l urmau pe Mitsuhide le era greu să se orienteze pe întuneric – înconjurându-l şi strigând avertismente încoace şi-ncolo – coborâră treptat, apropiindu-se de periferia capitalei.

Când şirul celor trei mii de oameni şi cai ajunse la râul Kamo şi se opri un moment, toţi soldaţii se întoarseră să privească în spate, iar Mitsuhide făcu acelaşi lucru: observând valurile roşiatice ale râului, ştiură că, de după crestele din spatele lor, răsărea soarele.

Ofiţerul însărcinat cu aprovizionarea armatei se apropie de Mitsutada şi-l întrebă despre micul dejun:

— Facem aici pregătirile de dimineaţă sau mergem mai departe, până la Nishijin?

Mitsutada tocmai voia să-l întrebe pe Mitsuhide ce intenţii avea, dar, în acel moment, Yomoda Masataka îşi opri calul lângă al lui Mitsuhide şi cei doi părură să privească fix spre Shirakawa, pe unde trecuseră. Mitsutada stătu un moment pe loc.

— Masataka, acela nu-i Matabei?

— Ba cred că da.

Mitsuhide şi Masataka priveau un călăreţ care se apropia grăbit, prin ceaţa dimineţii.

— Matabei.

În timp ce-l aştepta pe noul sosit, Mitsuhide se întoarse şi li se adresă comandanţilor din jurul lui:

— Luaţi-o înainte şi traversaţi râul. Vă urmez şi eu imediat. Avangarda străbătuse deja vadul râului Kamo, până pe malul opus. Pe când restul comandanţilor plecau de lângă Mitsuhide, caii lor stârneau spume albe în mijlocul apei limpezi. Unul câte unul, trecură râul.

Mitsutada profită de ocazie ca să întrebe:

— Unde luăm masa? N-ar fi mai bine să mâncăm la Nishijin?

— Probabil că tuturor le e foame, dar nu ne putem opri la marginea oraşului. Să mergem până în Kitano, replică Mitsuhide.

La vreo douăzeci de metri depărtare, Yomoda Matabei descălecă şi legă frâul calului de un par din albia râului.

— Mitsutada şi Masataka, treceţi şi voi doi râul şi aşteptaţi-mă pe malul celălalt. Curând voi veni şi eu.

După ce ultimii doi oameni ajunseră la o oarecare distanţă, Mitsuhide se întoarse, pentru prima oară, în direcţia lui Matabei şi îl chemă dintr-o privire.

— Da, stăpâne!

— Ce se întâmplă în Azuchi?

— Raportul pe care l-aţi auzit anterior de la Amano Genemon este exact.

— Motivul pentru care te-am trimis pe tine a doua oară era acela de a obţine informaţii clare despre plecarea seniorului Nobunaga spre capitală, în ziua a douăzeci şi noua, şi despre armata pe care o ia cu el. Un răspuns vag despre lipsa oricăror cusururi dintr-un raport precedent nu-mi foloseşte la nimic. Spune clar: au fost informaţii demne de încredere sau nu?

— Este sigur că va pleca din Azuchi în douăzeci şi nouă. N-

am putut afla numele generalilor principali care-l vor însoţi şi s-a anunţat că vor mai fi cu el încă vreo patruzeci sau cincizeci de paji şi slujitori apropiaţi.

— Unde va sta în capitală?

— La templul Honno.

— Cum?! La templul Honno?

— Da, stăpâne.

— Nu la palatul Nijo?

— Toate sursele spun că urmează să stea în templul Honno, răspunse răspicat Matabei, atent să nu fie mustrat din nou.

ALTARUL ZEULUI FOCULUI

Chiar în centrul zidului de pământ al incintei se afla o poartă enormă şi fiecare dintre templele mai mici avea propriul lui zid şi poartă. Pădurea de brazi părea să fi fost curăţată complet, arătând ca o grădină Zen. Cântecele păsărilor şi lumina soarelui, care se strecura printre copaci, sporeau pacea tabloului.

După ce-şi priponiră caii, Mitsuhide şi vasalii săi mâncară gustările pe care şi le împachetaseră pentru micul dejun şi prânz. Deşi plănuiseră să ia micul dejun lângă râul Kamo, aşteptaseră să mănânce până ajunseseră la Kitano.

Soldaţii purtau asupra lor alimente pentru o zi: o porţie simplă de fasole bătută rece, prune murate şi orez brun. Nu mâncaseră din seara trecută şi acum se ospătară cu bucurie.

Trei sau patru călugări de la templul Myoshin din apropiere, care-i recunoscuseră pe oameni ca fiind membri ai clanului Akechi, îi invitaseră în curtea templului.

Mitsuhide stătea pe un taburet de campanie, la umbra paravanului întins de ajutoarele lui. Îşi terminase masa şi îi dicta secretarului o scrisoare.

— Preoţii templului Myoshin... ar fi nişte mesageri ideali! Cheamă-i înapoi! îi ordonă el unui paj.

Când preoţii reveniră, Mitsuhide le încredinţă scrisoarea pe care tocmai o scrisese secretarul său.

— Aţi fi buni vă rog să duceţi această scrisoare, cât mai repede, la reşedinţa poetului Shoha?

Imediat după aceea, se ridică şi merse înapoi la cal, spunându-le călugărilor:

— Teamă mi-e că nu am timp de pierdut în călătoria asta. Va trebui să renunţ la întâlnirea cu marele preot. Vă rog, transmiteţi-i salutările mele.

După-amiaza se încălzea. Drumul spre Saga era deosebit de uscat, iar copitele cailor iscau nori de praf în văzduh. Mitsuhide călărea în tăcere, gândindu-se, pe îndelete, la un plan, în modul său caracteristic, atent, cântărindu-i posibilităţile de aplicare, reacţiile publice de aşteptat şi riscurile unui eşec. Ca o muscă ce revine mereu oricât de des ar fi alungată, planul devenise o obsesie pe care Mitsuhide nu şi-o mai putea izgoni din minte. În sufletul lui se strecurase un coşmar, umplându-i cu otravă tot trupul. Îşi pierduse deja puterea de a judeca raţional.

În toţi cei cincizeci şi patru de ani ai săi de viaţă, Mitsuhide nu se bazase niciodată pe propria lui înţelepciune aşa cum făcea acum. Deşi, obiectiv vorbind, ar fi avut toate motivele să-şi pună propria judecată la îndoială, pe plan subiectiv, simţea tocmai contrariul. „N-am făcut nici cea mai mică greşeală”, îşi spunea el. „Nimeni nu poate bănui ce am în minte.”

Cât timp stătuse la Sakamoto, şovăise: „Să merg înainte cu planul sau să-l abandonez?” Dar, în acea dimineaţă, la auzul celui de-al doilea raport, dintr-odată i se zbârlise părul. În adâncul inimii, hotărâse că acum era momentul şi că cerul îi trimisese acea ocazie. Nobunaga, însoţit de numai patruzeci sau cincizeci de oameni înarmaţi uşor, locuia la templul Honno din Kyoto. Demonul care-l poseda pe Mitsuhide îi şoptea că era o ocazie unică.

Decizia lui nu era un act al propriei sale voinţe, ci, mai degrabă, o reacţie faţă de împrejurările exterioare. Oamenilor le place să creadă că trăiesc şi că acţionează în conformitate cu voinţa lor, dar tristul adevăr este că, de fapt, evenimentele

din afară îi împing la fapte. Astfel, deşi Mitsuhide credea că cerul îi era aliat în acea situaţie, o parte din el era chinuită de frică, pe când străbătea drumul spre Saga, că cerul, de fapt, îi judeca toate acţiunile.

Mitsuhide traversă râul Katsura şi ajunse la castelul Kameyama pe seară, tocmai când soarele cobora sub linia orizontului. Informaţi despre înapoierea seniorului lor, orăşenii din Kameyama îl primiră acasă cu focuri aprinse, care luminau cerul nopţii. Era un conducător popular, care cucerise afecţiunea localnicilor prin administraţia lui înţeleaptă.

Zilele din an pe care Mitsuhide le petrecea cu familia se puteau număra pe degetele unei singure mâini. În timpul campaniilor îndelungate, se întâmpla să nu ajungă acasă vreme de câte doi-trei ani în şir. Din acest motiv, rarele zile când putea fi acasă erau animate de bucuria revederii cu soţia şi copiii şi de a fi tată şi soţ.

Mitsuhide fusese binecuvântat cu o familie foarte numeroasă, alcătuită din şapte fiice şi doisprezece fii. Două treimi dintre aceştia erau căsătoriţi sau adoptaţi de alte familii, dar şapte din fiii mai mici, precum şi copiii şi nepoţii rudelor, încă mai locuiau la castel.

Soţia lui, Teruko, spunea mereu: „Oare când nu va mai trebui să cresc copii?” Îi înfia şi pe copiii membrilor de clan care muriseră în luptă şi îi creştea chiar şi pe cei făcuţi de soţul ei cu alte femei. Acea femeie blândă şi înţeleaptă era mulţumită de soarta ei şi, deşi avea deja cincizeci de ani, suporta copiii şi năzbâtiile lor.

De când plecase din Azuchi, Mitsuhide nu găsise nicăieri o mângâiere mai mare decât acasă şi, în noaptea aceea, dormi liniştit. Chiar şi a doua zi, voioşia copiilor şi surâsul credincioasei sale soţii îi alinară inima.

S-ar fi putut crede că o asemenea noapte avea să-i schimbe gândul. Dar Mitsuhide nu ezita câtuşi de puţin. Dimpotrivă, acum avea curajul de a-şi realiza o ambiţie şi mai

tainică ce-i ocupa inima.

Teruko trăia alături de el de pe vremea când Mitsuhide nu avusese un senior pe care să-l servească. Mulţumită de situaţia ei actuală, nu avea alte dorinţe decât să le fie mamă copiilor ei. Privind-o acum, Mitsuhide vorbea cu sine, în tăcere: „Soţul tău nu va rămâne aşa la nesfârşit. În curând, toţi te vor privi ca pe soţia următorului shogun.” Şi, în timp ce se uita la copii şi la ceilalţi membri ai marii sale familii, fu prins, un moment, de propria lui fantezie. „Am să vă mut din castelul ăsta provincial, într-un palat şi mai nobil decât Azuchi. Cu cât mai fericiţi veţi fi atunci!”

În aceeaşi zi, Mitsuhide părăsi castelul, însoţit de câţiva vasali. Era îmbrăcat subţire şi nu-i luase pe vasalii lui obişnuiţi. Deşi nu se făcuse nici un anunţ oficial, până şi soldaţii de la castel ştiau că stăpânul lor avea să-şi petreacă noaptea la capela Atago.

Înainte de a pleca spre apus, Mitsuhide se ducea la capelă pentru a se ruga să aibă noroc în luptă. Însoţit de câţiva dintre cei mai buni prieteni ai lui, urma să locuiască în capelă pentru a ţine un cenaclu de poezie, întorcându-se a doua zi.

Când se spunea că mergea la capelă ca să se roage pentru victoria în bătălie şi că invitase câţiva prieteni din capitală la o petrecere, nimeni nu bănuia ce se petrecea, cu adevărat, în mintea lui Mitsuhide.

Cei douăzeci de slujitori şi şase vasali călări erau îmbrăcaţi mai uşor decât dacă s-ar fi dus la vânătoare cu şoimi. În ajun, călugării de la templul Itokuin şi preoţii capelei Atago fuseseră informaţi despre vizită, aşa că îşi aşteptau cu bucurie seniorul. Imediat ce descălecă, Mitsuhide întrebă de un călugăr cu numele Gyoyu.

— Shoha vine? îl întrebă Mitsuhide pe călugăr.

Când Gyoyu răspunse că vestitul poet îl aştepta deja, Mitsuhide exclamă:

— Cum? E deja aici? Ei, dar e perfect aşa. A adus şi alţi

poeţi din capitală?

— Se pare că domnul Shoha a avut foarte puţin timp ca să se pregătească. V-a primit invitaţia aseară şi a constatat că nimeni dintre cei pe care ar fi vrut să-i poftească nu putea veni într-un timp atât de scurt. Împreună cu fiul lui, Shinzen, n-a mai putut aduce decât încă doi: un discipol numit Kennyo şi o rudă, pe nume Shoshitsu.

— Chiar aşa? râse Mitsuhide. S-a plâns? Ştiam că era o cerere nerezonabilă, dar, după ce l-am onorat, în repetate rânduri, trimiţând palanchinuri şi escorte, am considerat că de data asta ar fi mult mai elegant – şi mai plăcut – dacă el era cel care-şi dădea puţină osteneală ca să mă întâlnească. De-asta l-am invitat atât de neaşteptat în acest loc. Dar, cum era de aşteptat, Shoha nici măcar nu s-a prefăcut bolnav. A alergat pe munte de îndată.

Cu doi călugări mergând în frunte şi însoţitorii săi după el, Mitsuhide urcă o scară de piatră cu trepte înalte. Tocmai când ai fi zis că urma o porţiune orizontală, treptele începeau din nou. Pe măsură ce urcau, verdele închis al chiparoşilor se întuneca şi mai mult, iar violetul cerului văratec pălea spre seară. Simţeau apropierea nopţii. Cu fiecare pas, simţeau pe piele scăderea bruscă a temperaturii; în vârful muntelui era simţitor mai frig decât fusese la poale.

— Domnul Shoha vă trimite scuzele sale, îi spuse Gyoyu lui Mitsuhide când ajunseră în camera de oaspeţi a templului. V-ar fi ieşit în întâmpinare, dar, din moment ce s-a gândit că, probabil, vă veţi ruga mai întâi la templele şi capelele de pe drum, a spus că vă salută după ce vă aduceţi prinosul.

Mitsuhide dădu din cap, tăcut. Apoi, după ce bău o ceaşcă de apă, ceru un ghid.

— Înainte de toate, aş dori să-i înalţ o rugăciune zeului protector al acestui loc, apoi, voi vizita capela Atago, cât timp

mai e puţină lumină.

Capelanul îl conduse pe o cărare măturată cu grijă. Urcă scara altarului exterior şi aprinse lumânările sacre. Mitsuhide făcu o plecăciune adâncă şi stătu, câtva timp, în rugăciune. De trei ori, preotul trecu o ramură din copacul sacru peste capul lui Mitsuhide, după care, îi oferi o ceaşcă de lut cu sake sfinţit.

— Am auzit că acest altar e închinat zeului focului. E adevărat? întrebă după aceea Mitsuhide.

— Este adevărat, stăpâne, răspunse preotul.

— Şi am mai auzit că, dacă te rogi acestui zeu şi te abţii să foloseşti focul, rugăciunile ţi se împlinesc.

— Acest lucru se spune din timpuri străvechi.

Preotul evita să dea un răspuns clar la întrebare, întorcând vorba altfel:

— Mă întreb de unde a pornit această tradiţie?

Apoi, schimbând subiectul, începu să vorbească despre istoria capelei.

Plictisit de monologul preotului, Mitsuhide privi lămpile sfinte din altarul exterior. În sfârşit, se ridică tăcut şi coborî scara. Când se îndreptă spre capela Atago, era deja întuneric. Despărţindu-se de călugări, se duse singur la templul Shogunului Jizo din apropiere. Acolo, îşi cercetă viitorul, dar prima oară, îi ieşi ghinion. Mai trase o dată, pentru a vedea din nou scris „Nenoroc”. Un moment, Mitsuhide rămase tăcut, ca de piatră. Luând cutia cu sorţii o ridică reverenţios la frunte, închise ochii şi trase pentru a treia oară. De astă dată, răspunsul era: „Mare noroc”.

Mitsuhide se întoarse şi porni spre însoţitorii care-l aşteptau. Îl priviseră de departe cum îşi cerceta viitorul, imaginându-şi că nu făcea decât să se distreze. La urma urmei, Mitsuhide era un om care se mândrea cu intelectul său şi care, mai presus de orice, gândea raţional. Nu prea era

genul care să folosească ghicitul viitorului pentru a lua o hotărâre.

Lămpile care licăreau în camera de oaspeţi străluceau printre frunzele tinere. Pentru Shoha şi ceilalţi poeţi, avea să fie o noapte cu scârţâieli de peniţe pe hârtie, în timp ce-şi scriau versurile.

Petrecerea acelei seri începu cu un banchet la care Mitsuhide fu oaspetele de onoare. Invitaţii vorbeau gălăgioşi, râdeau şi beau rânduri-rânduri de sake, fiind atât de adânciţi în conversaţie încât păreau să fi uitat cu totul de poezie.

— Nopţile de vară sunt scurte, anunţă gazda lor, marele preot. Se face târziu şi mă tem că va fi lumină afară înainte de a ne fi terminat cele o sută de strofe înlănţuite.

În altă cameră, fuseseră aranjate rogojini pentru poezie. În faţa fiecărei perne erau puse hârtii şi cerneală, ca pentru a-i încuraja pe participanţi să scrie versuri elegante.

Shoha şi Shoshitsu erau amândoi poeţi consacraţi. Shoha era privit cu afecţiune de Nobunaga, se afla în termeni familiari cu Hideyoshi şi ajunsese principalul maestru de ceai al epocii. Era un om care avea un cerc larg de cunoştinţe.

— Ei bine, stăpâne, să vedem prima strofă, ceru Shoha. Mitsuhide, însă, nu se atinse de hârtia din faţa lui. Încă avea cotul rezemat de braţul scaunului şi părea să privească afară, în întunericul grădinii, unde fremătau frunzele.

— Se pare că vă scormoniţi creierii după strofă, stăpâne, îl tachina Shoha pe Mitsuhide.

Mitsuhide luă pensula şi scrise:

Toată ţara ştie
Că a sosit vremea,
E luna a cincea.

La o asemenea petrecere, odată ce era compusă prima strofă, participanţii adăugau, la rândul lor, versuri, până se însumau între cincizeci şi o sută de strofe. Cenaclul începuse cu o strofă a lui Mitsuhide. Strofa de încheiere, care unifica opera, fu compusă tot de Mitsuhide:

Vremea ca provinciile
Să trăiască în pace.

După ce călugării stinseră lămpile, Mitsuhide păru să adoarmă aproape imediat. Când, în sfârşit, puse capul pe pernă, vântul alpin de afară făcu să freamăte copacii, urlând prin streşinile acoperişului atât de straniu, încât ai fi zis că monstrul mitologic cu nas lung, Tengu, scotea un ţipăt înspăimântător. Dintr-odată, Mitsuhide îşi aminti povestea pe care o auzise de la preot despre altarul zeului focului. În mintea lui, şi-l imagină pe Tengu umblând pe cerul negru ca smoala.

Tengu devorează focul, apoi îşi ia zborul în cer. Un Tengu uriaş şi alţii mai mici, fără număr, se transformă în foc şi încalecă vântul negru. Când focurile cad pe pământ, altarul zeului focului se transformă imediat într-un rug de jăratic.

Voia să doarmă. Tare mai voia să doarmă. Dar Mitsuhide nu visa; gândea. Iar creierul nu putea ţine prizonier visul în minte. Se întoarse pe partea cealaltă, începând să se gândească la ziua care urma. Ştia că, a doua zi, Nobunaga urma să plece din Azuchi, spre Kyoto.

Şi atunci, hotarul dintre trezie şi vis începu să se înceţoşeze. Şi în această stare, diferenţa dintre el însuşi şi Tengu dispăru. Tengu stătea pe nori şi privea peste naţiune. Tot ceea ce vedea îl arătau în avantaj. În apus, Hideyoshi era imobilizat la castelul Takamatsu, luptându-se cu armatele clanului Mori. Dacă putea să se înhăiteze cu Mori şi să profite, armata lui Hideyoshi, care cheltuise atâţia ani obositori cu

campania, avea să rămână îngropată în apus, fără a mai vedea niciodată capitala.

Tokugawa Ieyasu, care se afla la Osaka, era un supravieţuitor inteligent. Odată ce ar afla că Nobunaga e mort, atitudinea lui avea să depindă, în întregime, de ceea ce-i oferea Mitsuhide. Hosokawa Fujitaka, fără îndoială, urma să se indigneze pentru moment, dar fiul lui se căsătorise cu fiica lui Mitsuhide şi îi era prieten devotat de ani de zile. N-avea să refuze cooperarea.

Pe Mitsuhide îl furnicau muşchii şi sângele. Ba chiar, urechile îi ardeau cu o asemenea intensitate, încât se simţea din nou tânăr. Tengu se răsuci. Mitsuhide scoase un geamăt.

— Stăpâne?

În camera alăturată, Shoha se ridică puţin, întrebând:

— Ce s-a întâmplat, stăpâne?

Mitsuhide conştientiza vag întrebarea lui Shoha, dar, intenţionat, nu-i răspunse. Shoha adormi repede la loc.

Scurta noapte se sfârşi curând. La deşteptare, Mitsuhide îşi luă rămas bun de la ceilalţi şi coborî muntele, care încă mai era învăluit într-o ceaţă deasă.

* * *

În ziua a treisprezecea din lună, Mitsuharu ajunse la Kameyama şi-şi uni forţele cu ale lui Mitsuhide. Din toată provincia veniseră membri ai clanului Akechi, sporind armata, deja semnificativă, de la Sakamoto. Astfel, cetatea era plină de cai şi oameni; căruţe cu provizii militare blocau toate intersecţiile, iar pe străzi aproape că nu se mai putea circula. Soarele strălucea cu putere şi, dintr-odată, ai fi zis că e toiul verii: hamalii umpleau magazinele şi se certau în timp ce mâncau; afară, infanteriştii se strecurau printre care trase de boi, răcnind încoace şi-ncolo. De-a lungul străzilor, muştele bâzâiau şi roiau peste bălegarul cailor şi al boilor.

— Ţi-ai revenit cu sănătatea? îl întrebă Mitsuharu pe Mitsuhide.

— Precum vezi, zâmbi Mitsuhide.

Era mult mai amabil decât fusese la Sakamoto, iar culoarea îi revenise în obraji.

— Când plănuieşti să pleci?

— M-am hotărât să mai aştept doar puţin, până în prima zi din luna a şasea.

— Bine, şi cei din Azuchi?

— I-am informat, dar cred că seniorul Nobunaga este deja în Kyoto.

— Veştile spun că a ajuns acolo aseară, fără nici un incident. Seniorul Nobutada stă la templul Myokaku, în timp ce seniorul Nobunaga e la templul Honno.

— Da, am auzit...

Cuvintele lui Mitsuhide se pierdură în tăcere. Dintr-odată, Mitsuharu se ridică:

— Nu ţi-am mai văzut de mult timp soţia şi copiii. Poate trec să-i salut.

Mitsuhide îşi privi vărul îndepărtându-se. Peste un moment, avu pieptul atât de congestionat, încât nu putea nici să scuipe, nici să înghită.

La două camere distanţă, Saito Toshimitsu, vasalul lui Mitsuhide, se sfătuia cu alţi generali, studiind hărţi militare şi discutând problemele tactice. Ieşi din încăpere, pentru a vorbi cu Mitsuhide.

— Trimiteţi convoiul cu provizii înaintea noastră în Sanin?

— Convoiul cu provizii? Hm... mă rog, nu e nevoie să-l trimitem înainte.

Deodată, unchiul lui Mitsuhide, Chokansai, care tocmai sosise împreună cu Mitsuharu, privi înăuntru.

— Ei, nu-i aici. Unde s-a dus seniorul din Sakamoto? Ştie

cineva? Se uită în jur, cu ochi mari. Deşi bătrân, era un om atât de optimist şi de vesel, încât îi distrăgea pe toţi ceilalţi. Cu toate că generalii se pregăteau să plece în campanie, Chokansai părea bine dispus, ca de obicei. Întoarse capul în altă direcţie. Dar, când apăru în apartamentele din citadelă ale doamnelor, femeile şi numeroşii lor copii alergară în calea lui.

— O, a venit domnul Măscărici! strigau copiii.

— Domnule Măscărici! Când ai ajuns aici?

Oriunde stătea sau se aşeza, glasurile fericite din jurul lui nu mai conteneau.

— Stai peste noapte, domnule Măscărici?

— Domnule Măscărici, ai mâncat?

— Ridică-mă-n braţe, domnule Măscărici!

— Cântă-ne un cântec!

— Arată-ne un dans!

Îi săreau pe genunchi. Se jucau cu el. Se agăţau. I se uitau în urechi.

— Domnule Măscărici! Îţi creşte părul afară din urechi!

— Una, două.

— Trei, patru.

Cântând numerele, fetiţele trăgeau firele de păr, în timp ce un băieţel îi încălecase umerii, apăsându-i în jos capul bătrân.

— Joacă-te de-a căluţu'! Fă pe căluţu' şi nechează!

Chokansai se târa în patru labe, supus, şi când, dintr-odată, strănută, băieţaşul îi căzu din cârcă. Doamnele de onoare şi ajutoarele râdeau atât de tare, încât se ţineau cu mâinile de burtă.

Nici chiar la căderea nopţii, râsetele şi hărmălaia nu se potoliră. Atmosfera din apartamentele femeilor era la fel de diferită de aceea din camera lui Mitsuhide, în citadela principală, ca o pajişte primăvara de o mlaştină înzăpezită iarna.

— Unchiule, acum când înaintezi în vârstă, spuse Mitsuharu, ţi-aş fi recunoscător dacă ai sta aici, să te ocupi de familie, în loc de a veni cu noi în campanie. Cred c-ar trebui să-i spun seniorului nostru acest lucru.

Chokansai îşi privi nepotul şi râse:

— S-ar putea ca ăsta să fie şi rolul meu final. Micuţii ăştia nu mă mai lasă în pace.

Se înnoptase, iar copiii îl sâcâiau să le spună una dintre faimoasele lui poveşti.

Era ultima seară dinaintea plecării în campanie. Mitsuharu se aşteptase să aibă loc o întrunire generală, dar, cum în fortăreaţa principală domnea liniştea, se duse în cea de-a doua şi se culcă.

A doua zi, Mitsuharu aşteptă tot timpul, cu nerăbdare, dar nu sosea nici un ordin. Nici chiar la căderea serii, în fortăreaţa principală nu se zărea nici o mişcare. Când trimise pe unul dintre vasalii săi să se intereseze care era situaţia, primi răspunsul că Mitsuhide se culcase deja şi dormea. Mitsuharu începea să aibă bănuieli, dar nu avu ce face decât să se culce şi el.

Cam pe la miezul nopţii, pe Mitsuharu îl treziră nişte şoapte care se auzeau din corpul de gardă, la două camere distanţă pe culoar. Paşii se apropiară, iar uşa camerei lui se deschise, fără zgomot.

— Ce e? întrebă Mitsuharu.

Garda, care probabil, crezuse că Mitsuharu dormea, ezită un moment. Apoi se prosternă grăbit la podea şi spuse:

— Seniorul Mitsuhide vă aşteaptă în fortăreaţa principală. Mitsuharu se sculă şi începu să se îmbrace; întrebă ce oră era.

— Prima jumătate a ceasului şobolanului, răspunse străjerul.

Ieşi în coridorul negru precum cerneala. Când îl văzu pe Saito Toshimitsu în genunchi lângă uşă, aşteptându-l, Mitsuharu se întrebă care era motivul acelei convocări neaşteptate în toiul nopţii.

Toshimitsu o luă înainte, cu o lumânare în mână. În timpul lungului drum pe coridorul întortocheat, nu întâlniră pe nimeni. Aproape toţi cei din fortăreaţa principală dormeau liniştiţi, dar, în acea unică parte a clădirii, domnea o atmosferă neobişnuită şi se părea că, în două sau trei camere, oamenii erau treji.

— Unde e Domnia Sa?

— În apartamentul său de dormit.

La intrarea în culoarul care ducea spre dormitorul lui Mitsuhide, Toshimitsu stinse lumânarea. Dintr-o privire, îl invită pe Mitsuharu să intre şi deschise uşa masivă. Imediat ce Mitsuharu intră, Toshimitsu închise uşa în urma lui. Doar din cea mai îndepărtată cameră de pe coridor – dormitorul lui Mitsuhide – se strecura lumina slabă a unei lămpi.

Când Mitsuharu privi în încăpere, nu văzu nici slujitori şi nici paji. Mitsuhide era singur, îmbrăcat într-o kimono de vară din voal alb, cu sabia lungă lângă el şi braţul pe rezemătoarea de-alături.

Lumina lămpii era deosebit de palidă, fiind filtrată prin plasa verde de borangic pentru ţânţari, care atârna în jurul lui Mitsuhide. Când dormea, plasa îl înconjura din toate cele patru laturi, dar acum, faldul din faţă era susţinut pe un băţ de bambus.

— Intră, Mitsuharu, îl chemă Mitsuhide.

— Despre ce e vorba? întrebă vărul său, după ce îngenunche în faţa lui Mitsuhide.

— Mitsuharu, ţi-ai risca viaţa pentru mine?

Mitsuharu îngenunche în tăcere, arătând de parcă şi-ar fi pierdut darul vorbirii. Ochii lui Mitsuhide erau învăpăiaţi de o lumină stranie. Întrebarea fusese simplă şi directă – exact

cuvintele pe care Mitsuharu se temuse să le audă, încă de la Sakamoto. Acum, Mitsuhide vorbise, în sfârşit, şi, cu toate că Mitsuharu nu era surprins, avea senzaţia că sângele îi îngheţase în vene.

— Eşti împotriva mea, Mitsuharu?

Nu-i răspunse nici acum. Mitsuhide tăcu şi el. Pe chip i se vedea o anume paloare care nu era cauzată de plasa verde, nici de reflexele luminii, ci reflecta o emoţie din adâncul sufletului.

Mitsuharu ştia, aproape intuitiv, că Mitsuhide pregătise un plan de rezervă, pentru a-l folosi, dacă i se împotrivea. În colţul unui alcov mare, dincolo de plasa pentru ţânţari, se afla o nişă secretă, ascunsă în perete, unde putea aştepta un om înarmat. Scamele aurii de pe suprafaţa uşii camuflate sclipeau ameninţător, parcă licărind cu setea de sânge a unui asasin nevăzut.

La dreapta lui Mitsuharu era o uşă glisantă mare. Nu auzea nimic din spatele ei, dar putea simţi prezenţa lui Saito Toshimitsu şi a altor câţiva oameni cu armele scoase, aşteptând doar ordinul lui Mitsuhide. Mitsuharu nu-i purta pică vărului său pentru acest comportament ilicit şi lipsit de scrupule; înainte de toate, îi stârnea mila. Dispăruse oare omul inteligent pe care-l cunoscuse din copilărie? Avea senzaţia că acum nu mai vedea altceva decât epava acelui om.

— Mitsuharu, care e răspunsul tău? întrebă Mitsuhide, apropiindu-se.

Mitsuharu simţi respiraţia fierbinte a vărului său arzându-l ca febra unui bolnav.

— De ce vrei să-mi risc viaţa? întrebă el, într-un târziu, în loc de răspuns.

Înţelegea prea bine ce plănuia Mitsuhide să facă, aşa că, acum simula intenţionat neştiinţa. Se agăţa de speranţa că, într-un fel sau altul, îşi mai putea trage vărul înapoi de pe

marginea prăpastiei.

La auzul cuvintelor lui Mitsuharu, venele de pe tâmplele lui Mitsuhide se umflară şi mai mult. Glasul îi deveni nefiresc de răguşit, când spuse:

— Mitsuharu, nu ştii că mă roade ceva de când am plecat din Azuchi?

— Se vede cu ochiul liber.

— Dacă aşa e, atunci de ce mai avem nevoie de atâtea vorbe? Un da sau un nu va fi de ajuns.

— Stăpâne, de ce eşti tu acela care refuză să vorbească? Nu numai soarta clanului Akechi depinde de ceea ce spui acum, ci tot viitorul naţiunii.

— Ce vrei să spui, Mitsuharu?

— Când mă gândesc că tu, tocmai tu, te gândeşti să comiţi infamia asta.

Cu lacrimile şiroindu-i pe obraji, Mitsuharu se apropie de Mitsuhide şi-şi lipi ambele palme de podea, rugător.

— Niciodată n-am înţeles firea omenească mai puţin decât în noaptea asta. Când amândoi eram tineri şi studiam împreună în casa tatălui meu, ce citeam? Există vreun cuvânt, în cărţile înţelepţilor din vechime, care să încuviinţeze uciderea propriului senior?

— Mitsuharu, vorbeşte mai încet.

— Cine-o să m-audă? Cei care sunt aici sunt asasini ascunşi după uşi secrete, aşteptându-ţi ordinul. Stăpâne... Nu ţi-am pus niciodată la îndoială înţelepciunea. Însă pari să te fi schimbat atât de mult din omul pe care l-am cunoscut cândva.

— E prea târziu, Mitsuharu.

— Trebuie să vorbesc.

— N-are nici un rost.

— Trebuie, chiar dacă nu are rost.

Pe mâinile lui Mitsuharu picurau lacrimi amare.

Chiar atunci, ceva se mişcă dincolo de uşa ascunsă. Poate că asasinul simţise tensionarea situaţiei şi era nerăbdător să acţioneze. Dar încă nu primea nici un semnal de la Mitsuhide. Acesta se întoarse dinspre chipul înlăcrimat al vărului său.

— Ai studiat mult mai mult decât alţii, forţa ta intelectuală e mult mai mare decât a majorităţii oamenilor şi ai ajuns la vârsta maturităţii în judecată. Mai există ceva ce nu înţelegi? îl imploră Mitsuharu. Eu sunt atât de neştiutor, încât nu-mi găsesc cuvintele, însă chiar şi un om ca mine a putut citi cuvântul „loialitate” şi a putut să mediteze la el, până când a devenit o parte din mine însumi. Deşi ai citi zece mii de cărţi, din toate se va alege praful dacă pierzi acum din vedere acel cuvânt. Stăpâne, mă asculţi? Sângele nostru se trage dintr-o linie de războinici străvechi. Ai păta cinstea obrazului strămoşilor noştri? Şi cum rămâne cu copiii noştri şi cu urmaşii lor? Gândeşte-te la ruşinea pe care ai abate-o asupra unui şir veşnic de generaţii.

— Ai putea enumera, la nesfârşit, lucruri de soiul ăsta, replică Mitsuhide. Ceea ce intenţionez eu să fac le depăşeşte pe toate. Nici o şansă să mă răzgândesc. La toate lucrurile de bun simţ pe care mi le spui tu acum m-am gândit noapte de noapte, răsucindu-le în creier şi pe faţă, şi pe dos. Când privesc în urmă la drumul pe care l-am străbătut în ultimii cincizeci şi cinci de ani, ştiu că n-aş fi fost atât de distrus dacă nu mă năşteam samurai. Şi nici n-aş fi fost hotărât să fac una ca asta.

— Şi tocmai fiindcă eşti născut samurai nu trebuie să ridici mâna contra seniorului tău, oricâte ai fi avut de îndurat.

— Nobunaga s-a răsculat împotriva shogunului. Şi toată lumea ştie câtă karma negativă a acumulat arzând muntele Hiei. Uită-te ce-au păţit vasalii lui superiori – Hayashi,

Samura, Araki. Nu mă pot gândi la tragica lor soartă ca la ceva ce nu mă interesează.

— Stăpâne, ai primit o provincie. Clanul nu duce lipsă de nimic. Gândeşte-te la favorurile cu care ne-a gratificat.

În acest moment, Mitsuhide îşi pierdu controlul, iar cuvintele sale izbucniră ca apele unui râu care se revarsă:

— Ce favor e o provincie neînsemnată ca asta? Probabil c-aş fi primit-o chiar şi dacă nu făceam nimic deosebit. După ce va primi tot ceea ce vrea de la mine, nu voi fi nimic mai mult decât un câine credincios căruia să i se dea de mâncare la Azuchi. Sau poate mă va considera un lux inutil. M-a pus până şi sub comanda lui Hideyoshi, ordonându-mi să mă duc la Sanin. Dacă asta nu e o pronunţare a sentinţei clanului Akechi, atunci altceva nu ştiu ce e. Am fost crescut ca samurai; am moştenit sângele mai multor generaţii de războinici. Crezi c-am de gând să-mi sfârşesc zilele ascultând ordinele lui? Nu poţi vedea că Nobunaga e un om rău, Mitsuharu?

Mitsuharu stătu o vreme tăcut, năucit, apoi întrebă:

— Cui i-ai dezvăluit intenţiile tale?

— Pe lângă tine, mai ştiu doisprezece dintre vasalii mei cei mai demni de încredere.

Trăgând adânc aer în piept, Mitsuhide înşiră numele oamenilor. Mitsuharu ridică privirea spre tavan şi lăsă să-i scape un oftat prelung.

— Ce mai pot zice acum, când le-ai spus?

Dintr-odată, Mitsuhide se repezi înainte şi-şi înhăţă vărul de guler cu mâna stângă:

— Răspunsul e nu?

Cu dreapta apucă plăselele pumnalului, în timp ce cu stânga îl zgâlţâia pe Mitsuharu cu o forţă înspăimântătoare.

— Sau e da?

De fiecare dată când Mitsuhide îl scutura pe Mitsuharu, capul acestuia se zguduia înainte ca şi cum n-ar mai fi avut nici un os în grumaz. Faţa îi şiroia de lacrimi.

— În momentul ăsta, nu mai contează dacă e da sau e nu. Dar nu ştiu ce s-ar fi întâmplat dacă-mi spuneai înainte de a-i informa pe ceilalţi, stăpâne.

— Atunci, accepţi? Acţionezi alături de mine?

— Tu şi cu mine, stăpâne, suntem doi oameni, dar e ca şi cum am fi unul singur. Dacă ar fi să mori, nici eu n-aş vrea să mai trăiesc. Obiectiv vorbind, suntem senior şi vasal, dar avem aceleaşi rădăcini şi aceeaşi obârşie. Ne-am trăit viaţa împreună până acum şi sunt clar hotărât să împart cu tine orice soartă ne aşteaptă.

— Nu-ţi face griji, Mitsuharu. Va fi totul sau nimic, dar simt că victoria noastră e sigură. Dacă reuşim, nu vei mai avea un castel neînsemnat ca Sakamoto. Îţi dau cuvântul meu. În cel mai rău caz, vei avea titlul alături de al meu şi vei fi stăpânul unui mare număr de provincii!

— Cum?! Dar nu de asta e vorba, îl împinse Mitsuharu înapoi, smulgându-i mâna de pe guler. Îmi vine să plâng... stăpâne, te rog, dă-mi voie să plâng.

— Ce te întristează, nătângule?

— Nătâng eşti tu!

— Idiotule!

Şi continuară să-şi arunce unul altuia injurii, până când se îmbrăţişară, cu lacrimile rostogolindu-li-se pe obraji.

* * *

Mirosea a vară; prima zi din luna a şasea fu mai fierbinte decât fusese de mulţi ani. După-amiaza, coloane de nori acopereau o parte a cerului dinspre miazănoapte, dar

soarele, care apunea încet, continuă să usuce munţii şi văile râurilor din Tamba, până în asfinţit.

Oraşul Kameyama era acum complet pustiu. Soldaţii şi căruţele care se îngrămădiseră pe străzi plecaseră. Ostaşii, ducând arme de foc, stindarde şi lănci, ieşeau din oraş într-o coloană prelungă, cu capetele încinse în căştile de fier. Orăşenii se îmbulzeau pe marginile drumurilor pentru a privi plecarea armatei. Căutându-i din ochi pe binefăcătorii care le vizitaseră prăvăliile în trecut, le urau noroc cât puteau de tare şi-i încurajau să facă fapte mari.

Dar nici soldaţii în marş, şi nici mulţimile care ovaţionau nu ştiau că acel tablou nu era începutul unei campanii din apus, ci primul pas spre Kyoto. Cu excepţia lui Mitsuhide şi a doisprezece oameni din statul lui major, nu ştia nimeni.

Curând avea să fie ceasul maimuţei. Vuind prin soarele sângeriu de la apus, semnalele de corn răsunau înalte şi joase, unul după altul. Militarii, care nu făcuseră mai nimic altceva decât să se înghesuie prin felurite campamente, se ridicară imediat pentru a se dispune în coloane. Rânduindu-se pe trei şiruri, se aliniară cu drapelele sus.

Verdeaţa munţilor înconjurători şi frunzişul verde pal din apropiere foşneau înmiresmate în timp ce briza uşoară a serii plutea peste nenumăratele chipuri. Cornul sună iarăşi – de data asta, din pădurea îndepărtată.

Din curtea capelei închinate lui Hachiman, zeul războiului, Mitsuhide şi generalii săi ieşiră echipaţi strălucitor, în razele piezişe ale soarelui la apus. Mitsuhide îşi trecu în revistă trupele care, laolaltă, arătau ca un zid de fier. Fiecare soldat ridica ochii la trecerea lui Mitsuhide, ostaşii de toate gradele simţindu-se mândri de a lupta sub comanda unui atât de mare general.

Mitsuhide purta o armură neagră cu fir verde deschis, pe sub o mantie de brocart alb cu argintiu. Sabia sa lungă şi

şaua erau lucrate cu nespusă măiestrie. În ziua aceea, părea mult mai tânăr ca de obicei, dar acest lucru nu i se întâmpla numai lui Mitsuhide. Când un om îmbrăca armura, îşi pierdea vârsta. Chiar şi lângă un războinic de şaisprezece ani pornit la prima lui campanie, un bătrân nu-şi arăta şi nici nu-şi simţea vârsta.

În acea zi, rugile lui Mitsuhide fuseseră mai stăruitoare decât ale oricărui alt luptător din armata lui. Şi, din acest motiv, trecând prin dreptul fiecărui soldat, ochii îi străluceau de emoţia îndârjirii. Atitudinea comandantului suprem nu rămânea nereflectată în spiritul marţial al oamenilor săi. Clanul Akechi plecase la război de douăzeci şi şapte de ori. Acum, însă, oamenii trepidau într-o încordare febrilă, ca şi cum ar fi intuit că bătălia spre care se îndreptau era ieşită din comun.

Fiecare om simţea că pornise pe un drum fără întoarcere. Acea intuiţie generală umplea tot locul ca o negură sumbră, astfel încât cele nouă drapele cu blazonul de campanule albastre, fluturând deasupra fiecărei divizii, păreau să se agite pe fundalul unui zid de nori.

Mitsuhide îşi struni calul, se întoarse spre Saito Toshimitsu, care călărea alături, şi întrebă:

— Câţi oameni avem în total?

— Zece mii. Dacă-i punem la socoteală şi pe diverşii hamali şi pe cei care împachetează, trebuie să fie peste treisprezece mii de oameni.

Seniorul dădu din cap şi, după o pauză, spuse:

— Cheamă-i aici pe comandanţii de unităţi.

Când comandanţii se adunară în faţa calului lui Mitsuhide, acesta se retrase un moment şi în locul lui înaintă vărul său, Mitsutada, încadrat în stânga şi în dreapta de generali.

— Aceasta este o scrisoare care a sosit azi-noapte de la Mori Ranmaru, aflat acum în Kyoto. Am să v-o citesc, ca s-o

înţeleagă toată lumea.

Desfăcu scrisoarea şi citi:

— *„Din ordinul seniorului Oda Nobunaga, urmează să veniţi în capitală, pentru ca Domnia Sa să treacă în revistă trupele înaintea plecării spre apus.”* Vom pleca la ceasul cocoşului. Până atunci, daţi soldaţilor comanda să-şi pregătească merindele, să le dea cailor de mâncare şi să se odihnească.

Dacă imaginea a treisprezece mii de oameni pregătindu-şi proviziile pe câmp era un spectacol nemaipomenit, era, în acelaşi timp, şi unul vesel. Totodată, comandanţii de unităţi care fuseseră convocaţi fură chemaţi din nou – de astă dată, în pădurea altarului lui Hachiman. Acolo, înteţit de umbrele înserării şi ţârâielile greierilor, aerul răcoros se simţea dens aproape ca apa.

Cu un moment în urmă, din capelă se auzise zgomotul palmelor plesnite în rugăciune. Se părea că Mitsuhide şi generalii lui se rugaseră zeilor. Mitsuhide se convinsese că nu acţiona numai în virtutea duşmăniei şi a revoltei sale faţă de Nobunaga. Teama de a nu sfârşi ca seniorii clanurilor Araki sau Sakuma îl ajutase să justifice totul ca pe o măsură de legitimă apărare; era ca un animal încolţit, forţat să atace primul pentru a rămâne în viaţă.

De la capelă erau doar cinci leghe până la templul Honno, unde locuia duşmanul său cel atât de slab apărat. Era un prilej unic în viaţă. Conştient că trădarea lui putea să pară oportunism, Mitsuhide nu se putea concentra asupra rugăciunii. Dar nu-i era greu să-şi explice acţiunile: enumera crimele lui Nobunaga din ultimele două decenii. În ultimă instanţă, deşi îl servise pe Nobunaga atâţia ani, Mitsuhide era un nostalgic al vechiului shogunat, cu toată stagnarea lui.

Comandanţii aşteptau, adunaţi la un loc. Scaunul lui Mitsuhide era încă neocupat. Pajii spuneau că se ruga în continuare la altar şi că avea să se înapoieze curând. Nu peste mult, perdelele fură date la o parte. Salutându-i pe

oamenii strânşi acolo, vasalii apropiaţi ai lui Mitsuhide intrară, unul câte unul. Mitsuhide, Toshimitsu, Mitsuharu, Mitsutada şi Mitsuaki apărură ultimii.

— Au venit toţi comandanţii de unităţi? întrebă Mitsuhide.

Cu o viteză alarmantă, toată zona fu înconjurată complet de soldaţi. Pe chipul lui Mitsuhide se putea citi prudenţa, iar în ochii generalilor se concentrase, foarte limpede, un avertisment fără cuvinte.

Mitsuhide spuse:

— S-ar putea să vi se pară cam ciudat din partea mea că iau asemenea măsuri de prevedere când discut cu vasalii mei, şi mai ales cu cei pe care mă bazez. Să nu interpretaţi greşit această acţiune; o fac numai în scopul de a vă dezvălui un mare eveniment, îndelung aşteptat – un eveniment care va afecta întreaga naţiune şi va însemna fie înălţarea, fie căderea noastră.

Astfel începu Mitsuhide să-şi divulge intenţiile. Mitsuhide înşiră toate plângerile lui împotriva lui Nobunaga: umilinţele din Suwa şi Azuchi şi, în sfârşit, înjosirea finală, ordinul de a intra în campania din apus care îl făcea subordonat al lui Hideyoshi. În continuare, enumeră numele oamenilor care-l serviseră pe Nobunaga ani de zile, fiind apoi împinşi spre autodistrugere. Nobunaga era duşmanul cinstei, distrugătorul culturii şi conspiratorul care răsturnase instituţii şi aruncase naţiunea în haos. Îşi încheie cuvântarea, recitând o poezie compusă de el însuşi:

Fie ca omul care nu înţelege
Să spună ce-o vrea;
Nu voi regreta nici
Rangul şi nici faima.

În timp ce recita poemul, Mitsuhide începea să simtă

patosul propriei sale situaţii şi lacrimile începură să-i curgă pe obraji. Vasalii superiori începură şi ei să plângă. Unii chiar îşi muşcau mânecile armurilor sau cădeau cu faţa la pământ. Un singur om nu lăcrima – veteranul Saito Toshimitsu.

În scopul de a le lega lacrimile într-un jurământ al sângelui, Saito Toshimitsu interveni cu cuvintele:

— Cred că Domnia Sa şi-a deschis inima în faţa noastră fiindcă ne consideră oameni vrednici de încredere. Dacă un senior e făcut de râs, vasalii lui mor. Oare numai stăpânul nostru suferă? Acestor oase bătrâne ale mele le-a mai rămas doar puţin timp, dar dacă pot fi martorul căderii seniorului Nobunaga, văzându-mi stăpânul că devine conducătorul naţiunii, voi putea muri fără nici o părere de rău.

În continuare, vorbi Mitsuharu:

— Fiecare dintre noi se consideră mâna dreaptă a Domniei Sale aşa că, odată ce stăpânul nostru a glăsuit, nu mai putem porni decât pe un singur drum. Nu se cade să întârziem la propria noastră moarte.

Toţi comandaţii de unităţi răspunseră la unison. Licărul de emoţie din toţi ochii şi gurile deschise păreau să spună că nu cunoşteau alt cuvânt decât da. Când Mitsuhide se ridică, oamenii se cutremurară de atâta simţire. Îl felicitară zgomotos, conform datinii onorate de vremuri la plecarea pe front.

Yomoda Masataka ridică privirea spre cer, apoi îndemnă oamenii să se pregătească sufleteşte:

— În curând va fi ceasul cocoşului. Avem cam cinci leghe până în capitală. Dacă o luăm pe scurtături, am putea înconjura templul Honno la crăpatul zorilor. Iar, dacă ne ocupăm de templul Honno înainte de ceasul dragonului şi apoi distrugem templul Myokaku, totul ar trebui să fie gata până la micul dejun.

Se întorsese spre Mitsuhide şi Mitsuharu, vorbind cu

deplină convingere. Desigur, acest discurs nu era nici o recomandare, nici un sfat. Avea rolul de-i înştiinţa pe principalii comandanţi că ţara era deja în mâinile lor şi de a-i face să-şi înfierbânte sângele.

Era jumătatea a doua din ceasul cocoşului. În umbra muntelui drumul se întunecase deja. Oamenii în armuri străbătură, într-un şir negru, satul Oji şi, în sfârşit, ajunseră la colina Oinosaka. Cerul nopţii era spuzit de stele, iar capitala, dedesubt, părea oglindirea lui.

CINCIZECI DE ANI SUB SOARE

Razele roşiatice ale soarelui la apus cădeau în şanţul gol al templului Honno. Era prima zi din luna a şasea. Soarele încinsese nemilos capitala întreaga zi, iar acum apăreau pete de noroi uscat chiar şi în şanţul care era adânc.

Zidurile de pământ cu acoperiş de ţigle se întindeau pe mai mult de o sută de metri la răsărit şi la apus şi pe douăzeci de metri de la miazănoapte la miazăzi. Şanţul avea peste patru metri lăţime şi era mai adânc decât se obişnuia pentru un templu. Trecătorii puteau privi în sus la acoperişurile templului principal şi ale celor circa zece clădiri ale mănăstirii, dar, de-afară, nu se vedea aproape nimic. Numai vestitul salcâm dintr-un colţ al incintei era vizibil de la o oarecare distanţă. Crescuse atât de mare, încât oamenii îl numeau pădurea Honno sau Crângul Salcâmului.

Copacul era la fel de cunoscut ca semn de reper precum pagoda templului de la Răsărit. Când soarele după-amiezii târzii îi scălda ramurile de sus, o mulţime de ciori începeau, dintr-odată, să facă tărăboi. Şi oricât de eleganţi şi pretenţioşi încercau să fie cetăţenii din Kyoto, existau trei lucruri pe care nu le puteau controla: câinii vagabonzi noaptea, bălegarul de vacă de pe străzi dimineaţa şi ciorile de după-amiază.

În curtea templului mai erau unele zone libere. Erau necesare multe construcţii pentru a termina refacerea celor vreo douăzeci de clădiri, care fuseseră distruse de foc în

timpul războaielor civile din capitală. Dacă un vizitator mergea în direcţia străzii a patra, dinspre poarta principală a templului, vedea conacul guvernatorului din Kyoto, cartierul samurailor şi străzile unui oraş bine gospodărit.

Dar, în partea de miazănoapte a oraşului, mahalalele rămâneau ca nişte insule, la fel cum fuseseră şi în timpul shogunatului, iar o anumită alee lungă şi îngustă încă îşi mai merita cu prisosinţă vechiul nume, strada Scursurilor.

Copiii din vecinătate năvăleau de pe aleile dintre zidurile grosolane care şerpuiau pe sub streşinile diforme ale caselor cu un singur acoperiş. Cu bubele, eczemele şi nasurile lor mucoase, alergau pe străzi ca nişte gigantice insecte înaripate.

— Au venit misionarii! strigau copiii.

— Trec preoţii de la templul Namban cu o colivie mişto!

Cei trei misionari râdeau auzind glasurile copiilor şi încetineau paşii, ca şi cum ar fi aşteptat nişte prieteni.

Templul Namban, cum era cunoscută, în popor, biserica misionarilor, se afla în apropiere, pe strada a patra. Dimineaţa, în mahalale se auzeau imnurile slujbelor religioase din templul Honno, iar seara, clopotul bisericii răsuna pe alei. Poarta templului Honno era foarte impunătoare, iar călugării care locuiau acolo mergeau pe străzi cu expresii trufaşe, însă misionarii, când treceau, se arătau umili şi prietenoşi cu localnicii. Văzând un copil cu plăgi pe faţă, îl mângâiau pe cap şi-i explicau cum să şi le trateze; dacă auzeau că cineva era bolnav, vizitau persoana. Se spunea că nu trebuia să se amestece nimeni într-o ceartă dintre soţ şi soţie, dar misionarii care treceau prin apropiere la astfel de ocazii interveneau, încercând să-i împace. Astfel, îşi câştigaseră reputaţia unor oameni buni şi înţelegători.

— Muncesc cu adevărat pentru binele societăţii, spuneau oamenii. Poate că sunt mesageri ai zeilor.

Cetăţenii erau plini de admiraţie la adresa misionarilor, de

o bună bucată de vreme. Faptele lor bune îi priveau şi pe cei săraci, bolnavi şi fără adăpost. Biserica avea chiar şi un fel de spital de caritate şi un cămin pentru bătrâni. Iar dacă acestea nu erau de ajuns, misionarilor le plăceau şi copiii.

Dar, când aceşti misionari altruişti se întâlneau pe străzi cu preoţi buddhişti, nu-i mai tratau cu aceeaşi umilinţă ca pe copii. Ba chiar, îi priveau pe preoţi ca şi cum ar fi fost duşmani înverşunaţi. Din acest motiv, ocoleau pe strada Scursurilor, evitând, cât mai mult posibil, templul Honno. În ziua aceea şi în ajun, însă, fură nevoiţi să facă vizite cotidiene la templul propriu-zis, întrucât acesta devenise cartierul general al seniorului Nobunaga. Însemna că omul cel mai puternic din Japonia era acum vecinul lor.

Purtând o mică pasăre tropicală într-o colivie aurită şi câteva pateuri preparate de bucătarul pe care-l aduseseră din ţara lor, cei trei misionari păreau să se afle acum în drum spre a-i oferi daruri seniorului Nobunaga.

— Misionarilor! Hei, misionarilor!

— Ce fel de pasăre e aceea?

— Ce-aveţi în cutie?

— Dacă-i prăjitură, daţi-ne şi nouă!

— Daţi-ne, misionarilor!

Copiii de pe strada Scursurilor se apropiară, tăindu-le drumul. Cei trei misionari nu păreau deloc supăraţi, ci, zâmbind, îi dojeniră din mers, într-o japoneză stricată:

— Acestea sunt pentru seniorul Nobunaga. Nu fiţi necuviincioşi. Vă vom da toate prăjiturile, când veniţi cu mamele voastre la biserică.

Copiii se ţineau după ei sau alergau înainte. În timp ce preoţii erau înconjuraţi astfel, unul dintre copii, alergând pe marginea şanţului, căzu în el, scoţând un sunet ca al unei broaşte. Şanţul era gol, nefiind nici un pericol de înec, dar fundul şanţului era mocirlos ca o mlaştină. Copilul începu să

se zbată ca un peşte în mâl. Pereţii şanţului erau făcuţi din piatră, aşa că, până şi unui adult i-ar fi fost greu să se cațere afară. Într-adevăr, uneori câte un biet beţiv cădea înăuntru şi se îneca, în nopţile când ploaia umplea şanţul până sus.

Cineva anunţă imediat familia băiatului. Vecinii curioşi de pe strada Scursurilor începură să năvălească din case ca apa dând în clocot dintr-un cazan, iar părinţii ieşiră în fugă, desculţi. Era o nenorocire. Dar, când sosiră, băieţelul fusese salvat deja. Arăta ca o rădăcină de lotus smulsă din nămol şi suspina zgomotos.

Copilul şi doi misionari erau împroşcaţi cu noroi pe mâini şi haine. Al treilea misionar, care sărise în şanţ după băiat, se umpluse complet de noroi.

În timp ce-i priveau pe misionari, copiii alergau în jur încântaţi, chiuind, bătând din palme şi strigând:

— Misionarul s-a prefăcut în pisică de mare! Barba lui roşie e plină toată de noroi!

Dar părinţii băiatului le mulţumiră, îl proslăviră pe dumnezeul lor, deşi nu erau creştini. Se plecară la picioarele preoţilor, vărsând lacrimi de recunoştinţă, cu mâinile împreunate în rugăciune. În muntele negru de oameni care se formase lângă ei, cuvintele de laudă la adresa misionarilor treceau din gură-n gură.

Misionarii nu manifestau nici un regret pentru că veniseră atât de departe numai ca să se întoarcă din drum, cu darurile care acum nu mai erau de nici un folos. În ochii lor, Nobunaga şi copilul din mahala erau întru totul unul şi acelaşi. Mai mult, acel incident dăduse naştere la comentarii care aveau să circule, din casă în casă, iar misionarii ştiau foarte bine ce val uriaş şi inspirator se putea forma pornind de-aici.

— Ai văzut, Sotan?

— Da, m-a impresionat foarte mult.

— Religia asta e înspăimântătoare.

— Ba bine că nu. Te pune cu-adevărat pe gânduri.

Unul dintre vorbitori era un om de vreo treizeci de ani, câtă vreme celălalt era mult mai vârstnic. Păreau a fi tată şi fiu. Aveau ceva aparte, ce-i deosebea de negustorii importanţi din Sakai – o parte a caracterului, poate, care trăda cultivarea gândirii libere, printr-o profundă educaţie. Totuşi, privindu-i, se observa din prima clipă că erau comercianţi.

Cu Nobunaga primit în gazdă, templul Honno nu mai era un simplu templu. Din noaptea de douăzeci şi nouă începând, la poarta principală a templului nu mai contenea un tumult de căruţe, palanchinuri şi oameni care intrau şi ieşeau cu mare zarvă. Audienţele pe care le acorda acum Nobunaga păreau a privi probleme de mare importanţă pentru întreaga naţiune. Astfel, un om se putea retrage după ce beneficiase măcar de un cuvânt sau de un zâmbet din partea lui Nobunaga, întorcându-se acasă cu fericirea de a fi câştigat ceva ce merita de o sută sau de o mie de ori valoarea ustensilelor rare, a vinurilor fine, a delicateselor sau a altor daruri pe care le adusese.

— Să aşteptăm un moment aici. Se pare că pe poartă intră un curtean.

— Trebuie să fie guvernatorul. Aceia par a fi aghiotanţii lui.

Guvernatorul, Murai Nagato, împreună cu însoţitorii săi, se opriseră la poarta principală şi păreau să aştepte discret ieşirea palanchinului unui aristocrat. Nu peste mult, câţiva samurai aduseră doi-trei cai murgi şi rotaţi, în urma unei mici procesiuni de palanchinuri şi lectici. Când îl recunoscură pe Nagato, samuraii se înclinară din mers, ţinând cu o mână hăţurile cailor.

De îndată ce îmbulzeala se risipi, Nagato intră pe poartă. Iar când cei doi negustori se asigurară că ajunsese înăuntru, îşi îndreptară paşii în aceeaşi direcţie.

Evident, paznicii de la poarta din faţă erau deosebit de severi. Oamenii care intrau şi ieşeau nu erau obişnuiţi să vadă luciul războinic al lăncilor, al halebardelor şi chiar din

ochii ostaşilor care făceau de gardă. Toţi străjerii purtau armuri şi, dacă cineva părea suspect, opreau persoana cu somaţii şi răcnete.

— Staţi o clipă! Unde mergeţi? îi întrebă gardianul pe cei doi negustori.

— Sunt Soshitsu din Hakata, răspunse curtenitor omul cel mai vârstnic.

Când înclină capul, tânărul făcu acelaşi gest:

— Eu sunt Sutan, tot din Hakata.

Străjerii păreau să nu fi înţeles nimic din aceste prezentări, dar căpitanul lor, care stătea în faţa corpului de gardă din curte, le făcu semn să intre, cu un zâmbet:

— Poftiţi, vă rog.

Sala Omotemido era clădirea principală din incinta templului, dar adevăratul centru îl reprezenta cartierul general al lui Nobunaga. Lângă încăperea de unde se auzea glasul lui Nobunaga, murmura un pârâu izvorând din grădină, iar din nişte clădiri puţin mai îndepărtate pluteau, când şi când, pe aripile brizei, râsete vesele de femei.

Nobunaga vorbea cu un mesager de la al treilea fiu al său, Nobutaka, şi de la Niwa Nagahide:

— Îi va fi de folos bătrânului meu ajutor, Nagahide. Informaţi-l că totul e asigurat. Peste câteva zile mă voi duce personal în provinciile apusene, aşa că ne vom întâlni acolo curând.

Armata lui Nobutaka şi a lui Niwa urma să pornească spre Awa a doua zi dimineaţă. Mesagerul venise să raporteze acest lucru, precum şi informaţia că Tokugawa Ieyasu călătorise de la Osaka la Sakai.

Nobunaga întoarse capul spre cer, ca şi cum abia atunci i-ar fi observat culoarea, şi îi spuse unui paj:

— Se înserează. Ridicaţi storurile din partea de apus.

Apoi, îl întrebă pe Nobutada:

— Nu acolo stai şi tu?

Nobutada venise în capitală cu puţin timp înaintea tatălui său şi se cazase în apropiere, la templul Myokaku. Fusese postat acolo în seara intrării tatălui său în capitală, care fusese în ajun, precum şi în ziua următoare, iar acum părea cam obosit. Se gândise să-şi anunţe plecarea, dar Nobunaga spuse:

— Ce-ar fi să bem ceaiul între patru ochi? În ultimele două seri am primit vizitatori şi mă întristez când nu avem destul timp liber. Am să invit pentru tine câţiva oameni interesanţi.

Nobunaga avea de gând să-şi distreze fiul şi nici în ruptul capului n-ar fi acceptat un răspuns negativ.

Dacă i s-ar fi permis să exprime ceea ce avea cu adevărat în minte, poate că Nobutada ar fi spus că abia împlinise douăzeci şi cinci de ani şi că nu înţelegea ceaiul atât de bine ca tatăl său. Avea o aversiune deosebit de puternică faţă de acei maeştri ai ceaiului care-şi consumau orele libere în timp de război. Dacă era vorba să aibă plăcerea de a sta cu tatăl lui, un maestru al ceaiului nu putea fi binevenit. La drept vorbind, în adâncul inimii, dorea să plece imediat în campanie. Nu voia să rămână în urma fratelui său mai mic, Nobutaka, nici măcar cu o oră.

Se părea că Nobunaga îl invitase şi pe Murai Nagato, nu în calitatea sa oficială de guvernator al oraşului Kyoto, ci ca prieten. Dar Nagato nu putea uita formalităţile rigide care se obişnuiau între senior şi vasal, iar conversaţia rămânea încorsetată. Crisparea era unul dintre lucrurile pe care Nobunaga nu le putea suferi. După toate evenimentele zilnice, presiunile administrării guvernului, venirile şi plecările oaspeţilor şi lipsa de somn – când putea scăpa, pentru un moment, de îndatoririle publice, nu suporta să se confrunte cu asemenea formalisme. Aceste situaţii îl făceau să se gândească întotdeauna cu drag la Hideyoshi.

— Nagato? spuse el.

— Da, stăpâne?

— Fiul tău nu e aici?

— A venit cu mine, dar e puţin cam neştiutor, aşa că l-am lăsat să aştepte afară.

— Rezervele de soiul ăsta mă plictisesc îngrozitor, bombăni Nobunaga.

Când îi ceruse guvernatorului să-şi aducă şi fiul, o făcuse în chip vădit cu scopul de a conversa după pofta inimii, nu de a avea o întrevedere oficială între senior şi vasal. Totuşi, nu-i ordonă lui Nagato să-şi cheme fiul înăuntru.

— Mă întreb ce s-o fi întâmplat cu musafirii noştri din Hakata, spuse el.

Se ridică şi intră în templu, lăsându-i pe Nobutada şi pe Nagato unde se aflau.

Din camera pajilor se auzea glasul lui Bomaru. Fratele său mai mare, Ranmaru, părea să-l certe pentru cine ştie ce greşeală. Între timp, toţi copiii lui Mori Yoshinari deveniseră adulţi. Recent, se zvonise că Ranmaru spera să primească Sakamoto – în prezent, castel al clanului Akechi – care fusese domeniul tatălui său. Vestea circula peste tot, până şi Nobunaga fiind scandalizat de o asemenea idee. Astfel, pentru a pune capăt bârfelor neîntemeiate, îşi regândi acum politica deplasată de a-l ţine pe Ranmaru îmbrăcat în paj şi permanent lângă el. Această rectificare urma să fie şi pentru binele lui.

— Ieşiţi în grădină? îl întrebă Ranmaru.

Nobunaga se oprise pe verandă, iar Ranmaru ieşise în grabă din odaia pajilor pentru a pune o pereche de sandale pe treaptă. Era plăcut să aibă în slujba lui un om atât de binevoitor şi ager la spirit, îşi spuse Nobunaga; se obişnuise cu acest gen de solicitudine, cam de zece ani încoace.

— Nu, nu mă duc în grădină. Azi a fost foarte cald, nu-i aşa?

— Da, soarele ne-a pârjolit groaznic.

— Caii din grajd sunt sănătoşi cu toţii?

— Par să fie cam moleşiţi.

Nobunaga ridică ochii, încordându-şi privirea spre luceafărul de seară, poate gândindu-se, dintr-odată, la îndepărtatele provincii din apus. Ranmaru îi privi ţintă profilul. Venise şi Nobutada, care stătea lângă cei doi, dar, în privirea lui Ranmaru, se citea că uitase de existenţa tânărului. Părea aproape că s-ar fi uitat la stăpânul său pentru ultima oară. Dacă spiritul său ar fi avut puterea conştiinţei de sine, poate ar fi înţeles mai bine strania sa intuiţie din acea clipă şi pielea de găină de pe braţe. Era cam momentul când Akechi Mitsuhide sosea la Oinosaka.

Fumul sobelor din uriaşa bucătărie începea să învăluiască interiorul templului. Lemnele ardeau nu numai în vetre, ci şi în băi. Şi nu numai la templul Honno: în ora dinaintea înnoptării, fumul focurilor de gătit se înălţa pe cer, atât în capitală, cât şi în afara ei.

În baie, Nobunaga îşi turnă apă pe trup. O singură floare albă, pe o viţă, se arăta prin grilajul de bambus al unei ferestre tăiate sus, în perete. După ce părul îi fu aranjat şi îmbrăcă haine curate, Nobunaga se înapoie prin coridorul podit.

Ranmaru se apropie şi anunţă că Sotan şi Soshitsu din Hakata îl aşteptau în camera ceaiului.

— Sunt aici dinainte de a se fi întunecat şi amândoi au măturat cărarea de la intrare până la ceainărie şi au lustruit cu mâinile lor veranda. Apoi, domnul Soshitsu a udat poteca şi a făcut un aranjament floral, în timp ce domnul Sotan s-a dus la bucătărie şi a dat instrucţiuni pentru mâncărurile pe care urmau să vi le ofere.

— De ce n-am fost informat mai devreme?

— Păi, au spus că dacă tot sunt ei gazdele, să aşteptăm

până e totul gata.

— Se pare că au un soi de plan. Nobutada a fost anunţat? Dar Nagato?

— Îi voi invita imediat.

După ce Ranmaru plecă, Nobunaga se duse la cartierul său general, dar, foarte repede, îşi schimbă direcţia paşilor, spre camera ceaiului.

Clădirea nu avea înfăţişarea unei ceainării. Fusese concepută ca sală de desen şi se amenajase un spaţiu mai mic pentru ceremonia ceaiului, prin instalarea unor paravane pliante.

Invitaţii erau Nobunaga, Nobutada, Nagato şi fiul acestuia. Lămpile creau în cameră o atmosferă înviorătoare. După ce ceremonia ceaiului luă sfârşit, gazdele şi musafirii se mutară într-o cameră mai mare, unde stătură de vorbă până noaptea târziu.

Lui Nobunaga încă îi mai era foarte foame. Devoră felurile de mâncare puse în faţa lui, bău vin – care părea să fi fost preparat din rubine topite – şi, din când în când, lua câte o prăjitură europeană de pe un platou bine garnisit, conversând neîntrerupt.

— Aş dori să fac o excursie prin ţinuturile de la miazăzi, cu dumneata şi Sotan drept călăuze. Cu siguranţă, aţi călătorit de mai multe ori prin acele locuri.

— Mă gândesc la asta tot timpul, dar n-am putut merge, răspunse Soshitsu.

— Sotan, tu eşti tânăr şi sănătos. N-ai fost acolo?

— Încă nu, stăpâne.

— Nici unul nu v-aţi dus?

— Nu, cu toate că slujbaşii noştri pleacă şi vin tot timpul.

— Ei bine, aş zice că aşa ceva e un dezavantaj pentru negoţul vostru. Chiar dacă cineva ca mine are asemenea speranţe, nu se iveşte niciodată un moment potrivit pentru a

părăsi Japonia, aşa că nu e nimic de făcut. Dar voi aveţi corăbii şi prăvălii de-ale voastre şi sunteţi tot timpul liberi să călătoriţi. De ce nu v-aţi dus încă?

— Nenumăratele treburi pe care le aveţi dumneavoastră cu problemele ţării sunt de o natură diferită decât ale noastre, dar, într-un fel sau altul, am fost reţinuţi de treburile gospodăreşti şi încă nu vom putea pleca, timp de un an-doi. Totuşi, în ziua când Domnia Voastră vă veţi rezolva toate chestiunile de care vă ocupaţi, aş dori să vă însoţesc împreună cu Sotan, oferindu-vă o călătorie pe cinste.

— Hai s-o facem! De mult îmi doresc lucrul acesta. Dar, Soshitsu, vei trăi atât de mult?

În timp ce un paj turna vinul, Nobunaga glumea cu bătrânul, dar nici Soshitsu nu se lăsa.

— Ei, în loc de a vă face griji pentru asta, mă puteţi asigura că veţi pune totul în ordine înainte să mor eu? Dacă dumneavoastră încetiniţi prea mult, s-ar putea ca eu să n-am cum să mai aştept.

— E de aşteptat să se întâmple curând, zâmbi Nobunaga, încântat de umorul bătrânului.

Soshitsu putea spune ceea ce credea într-un mod de care generalii lui Nagoya nu erau în stare. Din când în când, pe parcursul conversaţiei, Nobutada şi Nagato se simţeau stânjeniţi, întrebându-se dacă se cuvenea, într-adevăr, ca acei negustori să vorbească atât de franc. În acelaşi timp, se întrebau de ce îi învrednicea Nobunaga cu favorurile lui pe oamenii aceia de rând. Era foarte improbabil ca Nobunaga să-i tolereze drept prieteni numai fiindcă erau maeştri ai ceaiului.

Pe Nobutada, conversaţia îl plictisea. Nu i se trezi interesul decât când discuţiile dintre tatăl său şi cei doi neguţători se îndreptară spre subiectul pământurilor din miazăzi. Toate acele lucruri erau noi în urechile lui şi-i trezeau visuri şi

ambiţii tinereşti.

Indiferent dacă înţelegeau sau nu în profunzime ţinuturile de la miazăzi, gânditorii acelei epoci manifestau interes pentru ele. Însăşi esenţa culturii japoneze era clătinată de un val seismic al inovaţiilor din străinătate, dintre care pe primul loc stătea puşca.

O mare parte din ceea ce se ştia despre sud era adus de misionarii din Spania şi Portugalia; dar oamenii ca Soshitsu şi Sotan îşi începuseră comerţul fără a-i aştepta pe misionari. Corăbiile lor traversau până în Coreea şi făceau negoţ cu China, Amoy şi Cambodgia. Oamenii care le vorbiseră despre bogăţiile de peste mări nu erau misionarii, ci piraţii japonezi care-şi făcuseră bârlogul lângă Hakata în Kyushu.

Sotan moştenise afacerea de la tatăl său şi înfiinţase branşe în Luzon, Siam şi Cambodgia. Se spune că el a fost omul care a importat nucul-de-ceară din sudul Chinei şi a inventat o metodă de fabricare a cerii, producând astfel uleiul de lampă, care a făcut ca nopţile din Japonia să fie mult mai luminoase. Îmbunătăţind tehnicile metalurgice aduse din străinătate, este creditat, de asemenea, cu începuturile rafinării mijloacelor de topire a fierului.

De asemenea, Soshitsu fusese implicat în comerţul extern şi era înrudit cu Sotan. Pe toată insula Kyushu, nu exista nici un senior care să nu fi împrumutat bani de la el. Avea zece sau chiar mai multe corăbii oceanice şi o sută de vase mai mici.

N-ar fi o exagerare să spunem că Nobunaga îşi acumulase aproape toate cunoştinţele despre lumea din afara Japoniei în timp ce bea ceai cu acei doi oameni. Chiar şi acum, Nobunaga era adâncit în conversaţie, mâncând prăjituri europene, una după alta. Soshitsu observă cât de multe mânca şi comentă:

— Acestea sunt preparate cu ceva numit zahăr, aşa că trebuie să aveţi grijă să nu mâncaţi prea multe înainte de

culcare.

— Zahărul e otrăvitor? întrebă Nobunaga.

— Chiar dacă nu e o otravă, cu siguranţă nici sănătos nu este, răspunse Soshitsu. Mâncărurile din ţările barbare sunt savuroase şi grele, pe câtă vreme alimentele noastre japoneze au un gust mai searbăd. Aceste prăjituri sunt mult mai dulci decât turtele noastre cu orez sau cu prune uscate. Odată ce deprindeţi gustul zahărului, nu vă veţi mai mulţumi cu propriile noastre dulciuri.

— În Kyushu s-a importat deja mult zahăr din acesta?

— Nu prea mult. Cu o rată la schimb de o măsură de zahăr pe o măsură de aur, nu ne iese un profit prea mare. Mă gândesc să aduc nişte plante de zahăr şi să-ncerc să le strămut într-o regiune mai caldă, dar, la fel ca în cazul tutunului, mă întreb dacă ar fi bine ca în Japonia să se aducă zahărul.

— Mă mir de dumneata, râse Nobunaga. Nu mai gândi aşa de îngust. N-are nici o importanţă dacă sunt bune sau rele. Adună-le doar pe toate la un loc şi adu-le în ţară şi vor îmbogăţi cultura cu o calitate nouă. În acest moment, se aduc, în sfârşit, din apus şi din mările sudului, tot felul de lucruri. Pătrunderea lor în răsărit nu poate fi oprită.

— Vă aplaud toleranţa, stăpâne, iar adoptarea acestui mod de gândire ar fi, cu siguranţă, de mare ajutor pentru afacerile noastre, desigur. Dar mă întreb dacă n-ar fi bine să ne mărginim la atât.

— Ar fi bine, nu încape îndoială. Aduceţi toate noutăţile, cât de repede puteţi.

— Cum doriţi, stăpâne.

— Sau, dacă nu reuşiţi, mestecaţi bine şi apoi scuipaţi iarăşi, adăugă Nobunaga.

— Să scuipăm?

— Mestecaţi cât mai bine, reţineţi ceea ce e de calitate şi scuipaţi drojdiile. Dacă războinicii, agricultorii, meşteşugarii şi neguţătorii din Japonia înţeleg acest principiu, atunci se va putea importa orice, fără probleme.

— Ba nu, nu e bine aşa, dădu din mână cu tărie Soshitsu; era întru totul împotrivă şi se grăbi să-şi prezinte opiniile despre direcţia guvernării. Dumneavoastră, stăpâne, conducătorul acestei ţări, s-ar putea să gândiţi astfel, dar, în ultima vreme, am observat unele semne îngrijorătoare şi eu, unul, nu pot fi de acord cu dumneavoastră.

— La ce te referi?

— La răspândirea falselor religii.

— Te referi la misionari? Şi dumitale ţi-au făcut cereri buddhiştii, Soshitsu?

— Sunteţi puţin cam prea dispreţuitor. Această problemă tulbură, cu adevărat, naţiunea.

În continuare, Soshitsu povesti întâmplarea cu copilul care căzuse în şanţ cu câteva ore în urmă, arătând cum spiritul de sacrificiu al misionarilor impresionase oamenii.

— În nici zece ani, mii şi mii de oameni au abandonat altarele strămoşilor lor şi s-au convertit la creştinism. Iar acest lucru s-a întâmplat nu numai în Omura şi Nagasaki, ci şi prin toată insula Kyushu, în regiunile îndepărtate din Shikoku şi până şi în Osaka, Kyoto şi Sakai. Domnia Voastră tocmai aţi spus că ar fi în regulă dacă tot ceea ce aducem noi în Japonia este filtrat, mai întâi, dar religia e unică şi, probabil, nu poate fi tratată astfel. Oricât de mult ar discerne oamenii, sufletele lor vor fi atrase în această erezie şi nu vor renunţa, nici chiar dacă-i crucificaţi sau le tăiaţi capetele.

Nobunaga nu mai spunea nimic. Expresia lui sugera că problema era de o asemenea gravitate, încât nu putea fi discutată în câteva cuvinte. Arsese până-n temelii muntele

Hiei şi, folosind o violenţă care o întrecea pe aceea a foştilor conducători, adusese buddhismul în genunchi. Azvârlise asupra clerului o ploaie de săbii şi foc din iad, dar el însuşi ştia mai bine decât oricare altul că, oriunde s-ar fi dus, nu erau şanse ca duşmănia contra lui să se risipească.

Pe de altă parte, le permisese misionarilor să construiască o biserică, le recunoscuse public munca şi, din când în când, îi invitase chiar şi la banchete. Călugării buddhişti cârteau, întrebând pe cine îi considera Nobunaga străini – pe creştini sau pe ei înşişi.

Nobunaga detesta explicaţiile. Nu putea suferi să audă un lucru articulat literă cu literă, preferând intuiţia nemijlocită dintre oameni. Ba chiar îl însufleţea.

— Sotan, se întoarse el către celălalt. Tu ce părere ai despre toate astea? Eşti tânăr, deci îmi imaginez că, în chip firesc, vezi lucrurile altfel decât Soshitsu.

Sotan privi un moment spre lampă, precaut, dar apoi răspunse, cât se poate de clar:

— Sunt de acord cu dumneavoastră, stăpâne, că ar fi bine să mestecăm bine această problemă a religiei creştine şi s-o scuipăm apoi.

Nobunaga îşi aţinti privirea spre Soshitsu, ca un om căruia tocmai i s-ar fi confirmat opiniile.

— Nu-ţi face griji. Trebuie să percepi ansamblul mai larg al lucrurilor. Cu secole în urmă, seniorul Michizane a susţinut altoirea sufletului japonez cu priceperea chinezească. Fie că importăm obiceiuri din China sau artefacte din Apus, culorile toamnei şi florile de cireş ale primăverii nu se schimbă. Mai degrabă, când cad stropi de ploaie într-un iaz, apa se împrospătează. Faci greşeala de a judeca oceanul după şanţul de apărare al templului Honno. N-am dreptate, Soshitsu?

— Ba da, stăpâne, un şanţ trebuie măsurat pe potriva unui

şanţ.

— Şi la fel se întâmplă şi în cazul culturii de peste mări şi ţări.

— Pe măsură ce îmbătrânesc, până şi eu am devenit un broscoi într-un puţ, replică Soshitsu.

— Ba eu te-aş compara mai degrabă cu o balenă.

— Da, fu Soshitsu de acord, dar o balenă cu vederi înguste.

— Ia, adu nişte apă, îi ordonă Nobunaga pajului care dormita în spatele lui.

Încă nu terminase pe seara aceea. Deşi de-o bună bucată de vreme nu mâncaseră şi nu băuseră, interesul conversaţiei se menţinuse de la sine.

— Tată, se trase Nobutada mai aproape de Nobunaga. S-a făcut teribil de târziu. Eu mă retrag.

— Mai rămâi puţin, îl reţinu Nobunaga, mai insistent decât de obicei. Stai alături, la Nijo, nu-i aşa? Chiar dacă e târziu, sunt numai doi paşi. Nagato locuieşte în faţa porţii, iar oaspeţii noştri din Hakata nu prea cred că se vor întoarce acasă în noaptea asta.

— Nu, doar că eu…

Soshitsu părea gata să plece.

— Mâine dimineaţă am o întâlnire.

— Atunci, singurul care rămâne e Sotan?

— Eu voi lucra de noapte. Îmi rămâne să strâng în ceainărie.

— Înţeleg. Nu de dragul meu rămâi. Ai instrumentele acelea scumpe de ceai şi trebuie să stai la noapte aici, ca să le păzeşti.

— N-am să vă contrazic, stăpâne.

— Vorbeşti sincer, râse Nobunaga.

Întorcând, deodată, capul, privi sulul agăţat pe perete.

— Mu Ch’i e foarte valoros, nu-i aşa? În zilele noastre,

rareori mai vezi un asemenea talent. Am auzit că Sotan are o pictură de Mu Ch'i, intitulată *Corăbii revenind din porturi depărtate.* Mă întreb dacă merită cineva să aibă un tablou atât de vestit.

Dintr-odată, Sotan râse zgomotos, ca şi cum Nobunaga n-ar fi fost de faţă.

— De ce râzi, Sotan?

Tânărul îi privi pe cei din jur.

— Seniorul Nobunaga ar dori să-mi ia sulul de Mu Ch'i, cu una din stratagemele lui abile: „Merită cineva să aibă un asemenea tablou?" E ca şi cum ar trimite agenţi instigatori într-o provincie inamică. N-ar strica să-ţi păzeşti preţioasa cutie de ceai din lemn de stejar!

Şi nu se mai putea opri din râs.

Nimerise drept în plin. De câtva timp, Nobunaga râvnea după tablou. Atât cutia de ceai, cât şi pictura, însă, erau moşteniri de familie, iar, din acest motiv, nici chiar Nobunaga nu putuse spune deschis ce voia.

Acum, însă, proprietarul fusese destul de amabil pentru a deschide subiectul, iar Nobunaga îşi spuse că era acelaşi lucru cu a-i promite obiectul în dar. Desigur, după ce râsese de el cu atâta îndrăzneală, Sotan nu s-ar fi-ndurat să nu-i dea ceea ce dorea.

Prin urmare, Nobunaga râse şi el:

— Ia te uită, nimic nu-ţi scapă, Sotan. Când ajunge la vârsta mea, un om poate deveni un adevărat discipol al ceaiului.

Dezvăluia adevărul printr-o glumă. Soshitsu intră şi el în discuţie:

— Peste câteva zile, mă voi întâlni cu domnul Sokyu din Sakai. Atunci vom discuta amândoi unde e locul tabloului. Desigur, cel mai bine ar fi fost să-l întreb pe Mu Ch'i în persoană.

Nobunaga era tot mai bine dispus. Şi, cu toate că valeţii veniseră să taie feştilele lumânărilor de mai multe ori, nu făcea decât să bea apă şi să continue petrecerea, nepăsător faţă de trecerea timpului.

Era o noapte de vară, iar obloanele şi uşile templului erau toate deschise. Din acest motiv poate, flăcările lămpilor pâlpâiau încontinuu, învăluite în aureolele ceţii nocturne.

Dacă în lumina lămpilor din seara aceea s-ar fi putut ghici viitorul, poate s-ar fi citit un semn de rău augur în halourile ceţoase sau în nuanţele luminii ce licărea din fitilele lămpilor.

Cineva bătu la poarta din faţă a templului. După un timp, un slujitor anunţă că sosise o depeşă din provinciile apusene. Profitând de ocazie, Nobutada se ridică, iar Soshitsu ceru şi el permisiunea de a pleca. Atunci se sculă şi Nobunaga, pentru a-i conduce până la pod.

— Somn uşor, îi ură Nobutada, întorcându-se, încă o dată, pe pod pentru a-şi privi tatăl.

Nagato şi fiul său stăteau lângă Nobunaga, cu felinare în mâini. Sălile din incinta templului Honno se cufundau într-un întuneric negru ca de cerneală. Era a doua jumătate a ceasului şobolanului.

* * *

Mitsuhide stătea la o răspântie: dacă ar fi luat-o la dreapta ar fi ajuns spre apus; dacă ar fi luat-o la stânga ar fi mers prin satul Kutsukake şi peste râul Katsura, până în capitală. Ajunsese pe creasta colinei pe care o urcase toată viaţa. Cele două drumuri din faţa lui reprezentau un punct de răscruce şi o finalitate. Dar vederea care se înfăţişa ochilor lui în noaptea aceea nu-l îndemna spre nici un fel de reflexii. În schimb, cerul larg ce-i arăta licărirea paşnică a stelelor părea să făgăduiască o mare schimbare în lume, care urma să înceapă, odată cu zorii noii zile.

Nu se dăduse nici o comandă de odihnă, dar calul lui Mitsuhide se oprise, iar seniorul stătea în şa, profilându-se pe cerul înstelat. Observând că, pentru moment, n-avea de gând să pornească, generalii din jur, îmbrăcaţi în armuri scânteietoare – şi lungile şiruri de oameni împlătoşaţi, steaguri şi cai din urma lui – aşteptau, neliniştiţi, în întuneric.

— Undeva într-acolo susură un izvor. Aud murmur de apă, pare-mi-se.

— Acolo e! Apă!

Bâjbâind prin bălăriile râpei de lângă drum, unul dintre militari descoperi, în sfârşit, un pârâiaş între pietre. Unul după altul, soldaţii se îmbulziră să-şi umple gamelele cu apă limpede.

— Asta ne va ajunge până la Tenjin.

— Poate vom mânca la Yamazaki.

— Nu, noaptea e atât de scurtă încât, probabil, când ajungem la templul Kaiin, va fi lumină.

— Caii ar obosi, dacă am merge în timpul zilei, aşa că, Domnia Sa se gândeşte, poate, că ar trebui să înaintăm cât de mult putem în timpul nopţii şi în primele ore ale dimineţii.

— Aşa ar fi cel mai bine, până ajungem în provinciile de la apus.

Pedestraşii, cum era de aşteptat, ba chiar şi samuraii superiori lor în grad – cu excepţia comandanţilor – încă nu ştiau nimic. Şoaptele şi râsetele care nu ajungeau tocmai până la urechile comandanţilor exprimau supoziţia că până pe câmpul de luptă mai era cale lungă.

Coloana se puse în mişcare. Din acel moment, comandanţii începură să ţină în mâini lănci şi să meargă pe lângă trupe, cu paşi mai grăbiţi şi ochi atenţi.

La stânga. La stânga. Oamenii începură să coboare prin despărţitura din Oinosuka, spre răsărit. Nici un soldat nu coti pe drumul către apus. Îndoiala se reflecta în toţi ochii. Însă

chiar şi aceia care aveau bănuieli înaintau grăbiţi. Oamenii din spate nu făceau decât să ridice privirea spre stindardele care fluturau în faţa lor; nu încăpea nici o îndoială că acela era drumul pe care avansau drapelele. Copitele cailor tropăiau pe pantele abrupte. Din când în când, zgomotul bolovanilor rostogoliţi devenea aproape asurzitor. Armata semăna cu o cascadă ce nu îngăduia să-i stea în cale nimic.

Atât oamenii, cât şi caii erau leoarcă de năduşeală şi respirau, cu gâfâieli fierbinţi. Şerpuind prin strâmtorile adânci ale munţilor, începură să coboare din nou. După ce cotiră repede spre râul alpin care bolborosea, îşi continuară drumul spre povârnişurile abrupte ale muntelui Matsuo.

— Faceţi un popas.

— Scoateţi merindele.

— Nimeni nu aprinde focul.

Ordinele erau transmise din om în om. Ajunseseră abia la Kutsukake, un cătun de pe panta muntelui, constând din doar vreo zece case ale tăietorilor de lemne. Totuşi, avertismentul de la comandamentul central fusese strict şi imediat se trimiseră patrule în zona drumului care cobora spre colinele de la poale.

— Unde mergeţi?

— Până-n vale, să luăm puţină apă.

— N-aveţi voie să vă depărtaţi de unităţi. Luaţi apă de la altcineva.

Soldaţii îşi desfăcură proviziile şi începură să mănânce, în tăcere. În timp ce-şi mestecau merindele, se auzeau multe şuşoteli. Un număr de oameni se întrebau de ce-şi refăceau puterile cu o masă într-un moment atât de nepotrivit, la jumătatea coborâşului. Mâncaseră deja o raţie înainte de a fi plecat de la capela Hachiman, în aceeaşi noapte.

De ce nu urmau să mănânce la răsăritul soarelui, în Yamazaki sau Hashimoto, unde-şi puteau priponi şi caii? Deşi

erau nedumeriţi, încă mai presupuneau că se aflau în drum spre provinciile din apus. Drumul spre Bitchu nu era singurul care i-ar fi dus la destinaţie. Dacă din Kutsukake coteau la dreapta, puteau trece prin Oharani, pentru a ieşi în direcţia către Yamazaki şi Takatsuki.

Dar, când porniră din nou, toată armata coborî drept înainte, spre Tsukahara, fără a coti nici într-o parte, nici în cealaltă, continuându-şi drumul spre satul Kawashima. Prin schimbul al patrulea, cea mai mare parte a armatei privea în jos, spre neaşteptata privelişte a râului Katsura, sub cerul nopţii.

Soldaţii începură dintr-odată să se agite. De îndată ce se simţi adierea răcoroasă a râului, întreaga armată se opri pe loc, cu spaimă.

— Aşezaţi-vă! ordonară ofiţerii.

— Nu mai faceţi atâta zgomot! Şi nu vorbiţi între voi fără rost! Apa limpede a râului scânteia, iar în briza din vale cele nouă stindarde cu campanulele lor albastre se unduiau, ca nişte prăjini lungi, îndoite în chip de arc.

Amano Genemon, care comanda capătul aripii drepte a armatei, fu chemat de Mitsuhide. Sări de pe cal şi alergă spre comandantul său.

Mitsuhide stătea într-un loc uscat al luncii. Ochii pătrunzători ai generalilor se întoarseră în direcţia lui Genemon. Erau acolo Saito Toshimitsu, cu părul său alb ca promoroaca şi Mitsuharu, a cărui faţă tragică semăna acum cu o mască. Împreună cu aceşti doi oameni, numeroşii membri în armuri ai statului major îl înconjurară pe Mitsuhide ca un zid de protecţie.

— Gengo, spuse Mitsuhide, în curând se va lumina de ziuă. Ia o companie şi traversează primul râul. Pe drum, taie pe oricine care ar putea fugi printre rândurile noastre ca să prevină inamicul. De asemenea, s-ar putea să întâlniţi

negustori şi alţi călători, care trec prin capitală în zori, şi va fi necesar să vă ocupaţi şi de acei oameni. E extrem de important.

— Înţeleg.

— Aşteaptă, îl chemă Mitsuhide înapoi. Ca măsură de prevedere, am trimis câţiva oameni să păzească drumul prin munţi de la Hozu, în jos dinspre miazănoapte de la Saga şi de-a lungul drumului Ishijin din Jizoin. Vedeţi să nu-i atacaţi din greşeală pe oamenii noştri.

Glasul lui Mitsuhide era tăios ca o sabie; se vedea cu uşurinţă că mintea îi lucra cu toată viteza, iar vasele de sânge îi erau atât de tensionate, încât nu mai aveau mult până să plesnească.

În timp ce priveau trupele lui Genemon trecând prin apa râului Katsura, oamenii rămaşi se simţeau tot mai neliniştiţi. Mitsuhide încălecă la loc şi, unul după altul, cei de sub comanda lui îi urmară exemplul.

— Transmiteţi ordinele. Aveţi grijă ca nimănui să nu-i scape nici un cuvânt.

Unul dintre comandanţii de lângă Mitsuhide îşi puse mâinile pâlnie la gură şi strigă:

— Scoateţi potcoavele cailor şi aruncaţi-le!

Comanda strident dată din primele rânduri se auzea clar.

— Toţi pedestraşii să încalţe sandale de paie noi. Nu purtaţi sandale cu curelele desfăcute după mersul pe drumurile de munte. Dacă baretele s-au rupt, legaţi-le îndeajuns de strâns astfel încât, dacă se udă, să nu vă roadă picioarele. Puşcaşi, tăiaţi fitilele flintelor la lungimea de un picior şi legaţi-le în mănunchiuri de câte cinci. Obiectele nefolositoare, ca pachetele rămase de la merinde şi efectele personale sau tot ceea ce v-ar stânjeni mişcările libere ale braţelor şi ale picioarelor trebuie să fie aruncate în râu. Nu luaţi la voi decât

armele.

Ostaşii erau buimăciţi. În acelaşi timp, dinspre oameni începu să bolborosească ceva asemănător cu bulboanele pământului. Nu avea legătură nici cu sunetul glasurilor, nici cu aparenţa de mişcare. Oamenii priveau la stânga şi la dreapta, dar, de vreme ce li se interzisese să vorbească între ei, starea nu făcea decât să circule de la un chip la altul – o voce fără voce. Şi totuşi, aproape într-o clipă, acţiunea se declanşa oriunde ai fi privit. Şi totul era atât de rapid, încât, cel puţin la suprafaţă, nicăieri nu se vedea nici urmă de îndoială, de nelinişte sau de îngrijorare.

Când totul fu gata şi oamenii refăcură rândurile, bătrânul războinic Saito Toshimitsu ridică glasul, călit într-o sută de bătălii, şi le vorbi trupelor aproape ca şi cum ar fi citit un text scris:

— Bucuraţi-vă. Astăzi, stăpânul nostru, Akechi Mitsuhide, va deveni conducătorul ţării. Să nu aveţi nici cea mai mică umbră de îndoială.

Glasul său ajungea până departe, la pedestraşi şi la purtătorii de sandale. Toţi icniră, ca şi cum ar fi tras aer în piept pentru ultima dată. Dar acel gâfâit nu conţinea nici un dram de bucurie sau de aclamare. Era mai mult ca un fior. Toshimitsu închise ochii şi ridică tonul aproape ca şi cum i-ar fi certat. Oare şi el încerca să-şi facă singur curaj?

— Nici o zi nu va fi mai strălucitoare decât cea de azi. Ne vom bizui îndeosebi pe samurai pentru faptele de seamă. Chiar de cădeţi azi în luptă, rudele vă vor fi răsplătite conform izbânzilor voastre.

Glasul lui Toshimitsu nu se schimbă prea mult, până termină de vorbit. Ştia de la Mitsuhide ceea ce trebuia să spună şi, probabil, nu se potrivea cu propriile lui gânduri.

— Să trecem râul!

Cerul era încă întunecat. Curentul râului Katsura

descumpăni, un moment, caii de război, în timp ce încercau să treacă prin vad. Jerbe de spumă albă ţâşniră în sus, răsturnându-se înapoi peste ele, înseIe. Întreaga armată tremura, pe când oamenii plescăiau prin apă cu sandalele de paie ude. Deşi erau leoarcă, nici unul dintre trăgători nu-şi lăsa fitilele să se umezească. Valurile limpezi li se ridicau până peste genunchi şi erau mai reci decât gheaţa. Fără îndoială, fiecare ofiţer şi soldat, trecând râul, era adâncit în propriile lui gânduri. Fiecare cugeta la cuvintele grăite de Toshimitsu şi comandanţii de unităţi, înainte de a începe să traverseze râul.

„Ei, pesemne că-l atacăm pe seniorul Ieyasu. În afară de Tokugawa Ieyasu, nu mai e în apropiere nimeni pe care să-l atacăm. Dar ce-a vrut să spună Toshimitsu, cum că seniorul nostru va deveni conducătorul ţării de azi înainte?

Mai departe de-atât soldaţii nu înţelegeau. În mare parte, războinicii clanului Akechi erau oameni educaţi în spiritul moralei şi al justiţiei şi încă nu le trecuse prin minte că inamicul putea fi Nobunaga. Cinstitul şi îndărătnicul spirit al clanului Akechi, devotat simţului de dreptate, fusese transmis de la comandanţii de companii, prin eşaloanele inferioare, până la cel mai umil infanterist sau purtător de sandale.

— Priviţi, se luminează de ziuă.

— În curând se vor arăta zorii.

Ajunseseră în zona dintre Nyoigadake şi lanţul muntos, care delimita marginea răsăriteană a oraşului Kyoto. Tivul masivului de nori scânteia roşu viu.

Dacă oamenii îşi încordau vederea, puteau desluşi oraşul Kyoto, abia vizibil în penumbra dinaintea zorilor. În spatele lor, însă, spre Oinosaka sau hotarul provinciei cu câmpii înverzite, Tamba, stelele licăreau atât de strălucitoare şi limpezi, încât le-ai fi putut număra.

— Un cadavru!

— Mai e şi acolo unul.

— Hei, şi dincoace!

Armata se apropia de periferia răsăriteană a capitalei. Cu excepţia crângurilor şi a colibelor cu acoperiş de stuf, nu se vedeau decât terenuri agricole acoperite de rouă, până se ajungea la pagoda templului de la răsărit.

Trupurile neînsufleţite zăceau împrăştiate la rădăcina brazilor, pe marginea drumului, în mijlocul acestuia şi aproape oriunde se uitau soldaţii. Toţi morţii păreau să fi fost ţărani din regiune. Căzută cu faţa în jos, de parcă ar fi adormit pe o tarla cu vinete, o tânără fată zăcea moartă, cu coşul încă strâns în mână, tăiată dintr-o singură lovitură de sabie.

Se vedea bine că sângele continua să curgă, căci era mai proaspăt decât roua dimineţii. Fără îndoială, trupele lui Amano Genemon care porniseră înaintea armatei principale îi văzuseră pe acei agricultori matinali pe plantaţii, îi fugăriseră şi-i uciseseră. Poate că le fusese milă, dar aveau ordin să nu rişte succesul acţiunii mai importante care urma.

Privind în jos, la sângele proaspăt de pe pământ şi în sus, la norii roşii de pe cer, Mitsuhide se ridică în scări, înălţă brusc cravaşa în aer şi strigă:

— La atac, spre templul Honno! Cotropiţi-l cu totul! Duşmanii mei sunt la templul Honno! Înainte! Înainte! Cine rămâne în urmă, îl tai!

Sosise momentul luptei şi cele nouă drapele cu blazonul campanulei albastre se despărţiră în trei companii a câte trei steaguri fiecare. Atacând intrarea străzii a şaptea, năvăliră prin porţile oraşului, una după alta, invadând capitala cât ai clipi. Armata clanului Akechi se repezi prin porţile străzilor a cincea, a patra şi a treia, şiroind în oraş.

Ceaţa era încă deasă, dar o auroră roşie ca focul începuse să infiltreze cerul de peste munţi şi, ca de obicei, porţile de răchită erau deschise pentru ca trecătorii să circule încoace şi-ncolo.

Oamenii se înghesuiau prin porţi, iar lăncile şi puştile roiau într-o învălmăşeală nemaipomenită. Numai drapelele erau ţinute în jos, pe când soldaţii se buluceau să treacă.

— Nu vă împingeţi! Nu vă pierdeţi firea! Ariergarda să aştepte un moment în faţa porţii.

Văzând toată confuzia, unul dintre comandanţi încercă să facă şi el ce putea pentru a organiza oamenii. Trăgând zăvorul porţii mari, o deschise larg.

— În regulă! Treceţi! răcni el, mânându-i înainte.

Se dăduse ordin să năvălească în linişte, fără strigăte de luptă, cu steagurile coborâte şi împiedicând până şi caii să necheze. Dar, de cum se repeziră pe porţi, dând năvală în oraş, trupele clanului Akechi se însufleţiseră deja până la frenezie.

— La templul Honno!

Prin tumultul general, din casele de ici şi colo se auzeau uşi deschizându-se, dar locatarii, imediat ce priveau afară, îşi retrăgeau capetele la loc şi trânteau uşile, încuindu-le cât mai bine.

Printre numeroasele unităţi care alergau spre templul Honno, forţele care se apropiară cel mai repede erau cele conduse de Akechi Mitsuharu şi Saito Toshimitsu, care puteau fi văzuţi în avangardă.

— E greu de văzut pe străzile astea strâmte, pline de ceaţă. Nu vă rătăciţi, încercând să ajungeţi înaintea celorlalţi. Luaţi-vă ca semn de reper salcâmul din dumbrava templului Honno! Ţintiţi marele pâlc de bambuşi dintre norii de ceaţă. Acolo e! Glădiţa templului Honno!

Galopând înainte şi agitându-şi, cu furie, mâinile în timp ce dădea instrucţiuni, Toshimitsu părea să-şi fi pus chezăşie în dimineaţa aceea glasul de războinic în schimbul vieţii.

A doua armată, condusă de Akechi Mitsutada, era şi ea în mişcare. Acele forţe inundară cartierul din jurul străzii a treia,

trecură ca fumul prin partea interioară şi încercară să încercuiască templul Myokaku din Nijo. Se auzeau semnalele răsunătoare ale cornului şi bubuituri de gonguri şi de tobe. N-ar fi o exagerare să spunem că zgomotul cutremura pământul şi cerul, nesemănând cu nimic din ceea ce se aude pe lumea asta. În acea dimineaţă, n-a existat în toată capitala nici un om care să nu fi tresărit surprins sau să se fi repezit din pat, speriat de ţipetele familiei.

Un vacarm de zgomote şi de voci începu să se înalţe curând din regiunea altminteri paşnică a conacelor nobilimii, care înconjurau palatul imperial. Cu toată zarva şi ecourile copitelor de cai, părea să răsune însuşi cerul oraşului Kyoto.

Zăpăceala orăşenilor, însă, nu dură decât un moment, şi de îndată ce nobilii şi oamenii de rând înţeleseră situaţia, în casele lor se lăsă aceeaşi linişte din urmă cu puţin timp, când dormiseră în pace. Nimeni nu îndrăznea să iasă pe străzi.

Era încă atât de întuneric, încât soldaţii nu puteau recunoaşte chipurile celor din faţa lor şi, în drum spre templul Myokaku, a doua armată îşi luă drept duşmani o parte din propriii oameni, care ocoliseră pe altă stradă îngustă. Deşi comandantul îi prevenise strict să nu deschidă focul fără ordin, când ajunseră la colţul intersecţiei, soldaţii surescitaţi începură, dintr-odată, să tragă prin ceaţă.

Când simţiră mirosul fumului de pulbere, spiritele li se inflamară şi mai mult, împotriva propriei voinţe. Chiar şi soldaţii care mai participaseră la bătălii puteau trece printr-o asemenea situaţie, înainte de a reuşi să se controleze complet.

— Hei! Se aud cornurile şi gongurile. A început la templul Honno.

— A început lupta!

— S-a pornit atacul!

Nici nu-şi mai dădeau seama dacă atingeau sau nu pământul cu picioarele. Alergând înainte, încă nu puteau

distinge ale cui glasuri le auzeau, deşi nu întâmpinau nici o rezistenţă din faţă. Totuşi, porii începură să li se dilate pe tot trupul şi nici măcar nu simţeau ceaţa rece care le mângâia feţele şi mâinile cu pielea făcută ca de găină. Trepidau atât de tare de emoţie, încât nu mai puteau decât să urle.

Şi astfel, scoaseră strigătul de luptă încă înainte de a vedea zidurile cu acoperişuri ale templului Myokaku. Pe neaşteptate, dinspre frontul unităţii se ridică un strigăt, iar gongurile şi tobele începură să sune şi ele cu nervozitate.

Mitsuhide era cu armata a treia. S-ar cuveni să spunem că avea cartierul general amplasat unde se nimerea să se afle, iar, de astă dată, se oprise la Horikawa. Era înconjurat de membri ai clanului său şi i se pregătise un scăunel de campanie, dar nu se aşeză nici o clipă. Întreaga fiinţă i se concentra asupra glasurilor din nori şi a ţipetelor din ceaţă, pe când privea neîntrerupt cerul, spre Nijo. Din când în când, ochii i se umpleau cu roşul norilor de dimineaţă, dar, spre cer, încă nu se înălţau flăcări sau fum.

Nobunaga se trezi cu o tresărire, fără nici un motiv anume. După o noapte de somn bun, dimineaţa se scula singur. Încă din copilărie, întotdeauna se deşteptase în zori, oricât de târziu s-ar fi culcat. Se trezea – sau, mai bine zis, deşi încă nu era pe deplin conştient şi mai avea capul pe pernă, îl încerca o stare stranie. Era o stare între vis şi veghe, care dura doar o fracţiune de secundă, dar, în răstimpul acela infinitezimal, prin minte îi treceau mai multe gânduri, cu viteza fulgerului.

Erau amintiri ale unor experienţe trăite din vremea copilăriei şi până în prezent, reflecţii asupra vieţii lui actuale sau aşteptările sale. Orice-ar fi fost, acele idei îi ocupau gândurile, între vis şi realitate.

Acel fenomen părea să fie nu atât un obicei, cât o capacitate înnăscută. În copilărie, fusese întotdeauna un visător extraordinar. Dar spinii şi ţepii realităţii – mai ales

date fiind naşterea şi creşterea lui – nu-i permiteau să trăiască numai într-o lume a viselor. Lumea adevărată avea dificultăţi peste dificultăţi şi îl învăţase plăcerea de a-şi croi drum prin ele.

În perioada de creştere, când era pus la încercare şi se înapoia victorios, şi iarăşi era încercat, descoperise, până la urmă, că nu era satisfăcut de dificultăţile întâlnite. Cea mai mare plăcere a vieţii, aflase el, se găsea în faptul de a căuta greutăţile, a se avânta drept în mijlocul lor şi apoi a se întoarce pentru a le vedea în urma lui. Convingerile îi fuseseră întărite de încrederea în sine însuşi, pe care o câştigase din asemenea experienţe şi îi crease o judecată depăşind cu mult logica oricărui om de rând. După Azuchi, ideea de imposibil nu mai exista, nici între limitele lui, nici în lumea propriilor sale concepţii. Aceasta se întâmpla fiindcă lucrurile pe care le reuşise până în acel moment nu se realizaseră urmând calea raţiunii oamenilor obişnuiţi; mai degrabă, o apucase pe drumul de a face posibil imposibilul.

În acea dimineaţă, la hotarul dintre lumea visurilor şi trupul lui muritor, unde beţia din seara trecută poate că încă îi mai circula, aromată, prin vene, în minte îi apărură imagini: convoaie de corăbii enorme navigând spre insulele din miazăzi, spre coastele Coreei şi chiar către marea ţară a Ming-ilor. El însuşi stătea în turnul unei corăbii, împreună cu Sotan şi Soshitsu. Mai trebuia să-l însoţească încă o persoană, îşi spunea el – Hideyoshi. Simţea că ziua când avea să facă din acest vis realitate nu era departe.

Pentru el, o mică realizare ca dominaţia asupra provinciilor de la apus şi asupra insulei Kyushu nu era de ajuns pentru a umple o întreagă viaţă de om.

„E dimineaţă”, murmură Nobunaga în sinea lui şi se ridică, ieşind din dormitor.

Uşa masivă de cedru, care se deschidea spre coridor, fusese lucrată rafinat, astfel că, atunci când era trasă, pragul

scotea un sunet aproape ca o chemare. Când pajii auziră acest zgomot, în odaia lor îndepărtată, tresăriră atenţi. Lumina pâlpâitoare a lampionului de hârtie se reflecta pe scândurile şi coloanele groase ale verandei, care luceau ca şi cum ar fi fost lustruite cu ulei.

Dându-şi seama că stăpânul lor se trezise, pajii grăbiră pasul spre baia de lângă bucătărie. Pe drum, auziră un zgomot din direcţia coridorului de miazănoapte. Părea al unui oblon de fereastră care se deschidea repede.

Crezând că era Nobunaga, se opriră, privind spre dormitorul întunecat. Singura persoană din cameră, însă, era o femeie îmbrăcată într-un kimono subţire, cu modele mari, şi o manta lungă, decorată cu brazi şi flori de cireş. Părul lung şi negru atârna pe jos.

Pe măsură ce obloanele erau deschise, prin fereastră se vedea un cer matinal de culoarea campanelelor, aproape ca un decupaj din hârtie. Briza care adia înăuntru fremăta prin părul negru al femeii şi răspândea mireasma de aloe până în locul unde se opriseră pajii.

— Veniţi încoace.

Pajii auziră sunetul apei curgând şi alergară în direcţia bucătăriei. Preoţii templului încă nu-şi părăsiseră camerele, aşa că ferestrele şi uriaşa poartă principală erau închise. În bucătăria spaţioasă, cu pământ bătătorit pe jos, şi pe platforma de lemn înălţată, zumzetul ţânţarilor şi întunericul nopţii mai dăinuiau, dar se simţea deja arşiţa dimineţii de vară.

Nobunaga detesta acel moment al zilei. Când pajii îşi dădură seama că plecase din apartamentul său de culcare şi veniră în fugă, seniorul terminase deja cu spălatul gurii şi al mâinilor. Mergând spre vasul enorm în care curgea apă dintr-o ţeavă de bambus, luă o găleţuşă şi o cufundă într-o covată lăcuită. Stropind peste tot cu apă, ca o raţă, îşi spălă, grăbit, faţa.

— Ah, vi se udă mâneca, stăpâne.

— Lăsaţi-mă să vă schimb apa.

Pajii erau îngroziţi. Unul din ei ridică, temător, mâneca albă a lui Nobunaga, de la spate, în timp ce altul scoase apă proaspătă. Un al treilea luă un prosop, pe când îi îngenunchea la picioare. În acelaşi timp, oamenii din locuinţele samurailor părăsiră corpul de gardă pentru noapte şi începură să deschidă uşile pictate dinspre curte. Chiar în acel moment, însă, auziră un zgomot neobişnuit, care provenea din direcţia templului principal exterior, urmat de reverberaţia unor paşi furioşi alergând spre curtea interioară.

Nobunaga se răsuci în loc, cu părul încă şiroind de apă, şi spuse nervos:

— Du-te să vezi ce e, Bomaru.

După ce dădu ordinul, continuă să-şi frece viguros faţa cu un prosop.

Unul dintre paji spuse:

— S-or fi încăierat paznicii de la templul exterior sau aşa ceva. Nobunaga nu luă în seamă remarca. Un moment, ochii săi părură ca apele unui abis, scânteind ca şi cum ar fi căutat ceva, nu în lumea din afară, ci în sine însuşi.

Dar numai o clipă. Nu se întâmpla numai în afara templului principal. Aici, în vila de oaspeţi, precum şi de la o coloană la alta ale celor circa zece clădiri ale mănăstirii, ceva puternic ca un cutremur zguduind toată scoarţa pământului se transmitea printr-un zgomot greu de definit şi un înspăimântător curent de energie.

Orice om, cât de puternic, e firesc să se simtă nedumerit într-un asemenea moment. Sângele se retrase chiar şi din obrajii lui Nobunaga, iar pajii care-l slujeau păliră cu toţii. Dar probabil că nu stătură nemişcaţi mai mult timp decât să respire de două ori. Aproape imediat, cineva veni în fugă pe culoarul din apropiere, cu mare viteză.

— Stăpâne! Stăpâne! răcni un om.

Pajii răspunseră în cor:

— Domnule Ranmaru! Domnule Ranmaru! Încoace!

Nobunaga însuşi ieşi, strigându-l:

— Ranmaru! Unde te duci?

— A, aici eraţi, stăpâne, răspunse Ranmaru, îngenunchind mai-mai să cadă pe jos.

Dintr-o singură privire, Nobunaga simţi până pe suprafaţa pielii că ceea ce se întâmpla nu era doar o simplă încăierare între samurai sau o ceartă între grăjdari.

— Ce s-a întâmplat, Ranmaru? Ce-i cu toată agitaţia asta? întrebă el repede, iar Ranmaru nu întârzie nici el cu răspunsul:

— Clanul Akechi a comis o mârşăvie. Afară sunt mulţi războinici răsculaţi, agitând steaguri cu blazonul inconfundabil al clanului Akechi.

— Ce?! Akechi?

Cuvintele îi scăpară cu uimire. Surprinderea lui demonstra întru totul că nu se aşteptase – nici nu visase măcar – că s-ar fi putut întâmpla aşa ceva. Dar şocul psihologic unic şi surescitarea emoţională pe care le simţea i se opriră pe buze. Vorbind cu acelaşi calm dintotdeauna, următoarele sale cuvinte sunară aproape ca un mârâit:

— Akechi... era inevitabil.

Răsucindu-se rapid într-o parte, Nobunaga se repezi înapoi în camera lui. Ranmaru dădu să-l urmeze, dar după cinci-şase paşi se întoarse şi-i mustră pe pajii care tremurau:

— Treceţi imediat la lucru toţi. I-am ordonat lui Bomaru să le spună tuturor să închidă toate porţile şi uşile. Blocaţi toate căile de acces şi nu lăsaţi inamicul să se apropie de Domnia Sa.

Înainte de a apuca să-şi încheie cuvintele, gloanţe şi săgeţi începură să lovească uşa bucătăriei şi ferestrele din

apropiere, ca o aversă de ploaie. Nenumărate săgeţi se înfigeau adânc în uşile de lemn, iar oţelul lucitor al vârfurilor lor ascuţite exprima limpede pentru cei din casă declaraţia de război.

De la miazăzi de Rokkaku, de la miazănoapte de Nishikikoji, de la apus de Aburakoji, cele patru laturi ale templului Honno erau învăluite în armurile clanului Akechi şi strigătele de luptă ale războinicilor. Zidurile cu acoperişuri de ţigle se vedeau uşor, dar, apărate de şanţul adânc, nu erau prea simplu de escaladat.

Pădurea de lănci, steaguri, puşti şi halebarde nu făcea decât să se unduiască înainte şi-napoi.

Unii dintre oameni săriră în pripă la baza zidului cu acoperiş; alţii nu putură ajunge atât de departe. Mulţi dintre cei care încercaseră căzură pe fundul şanţului. Şi, din cauza armurilor grele, cei căzuţi se scufundară până la mijloc în apa noroioasă, cu miros viciat, de culoarea cernelei. Chiar dacă puteau să se ridice şi să strige, tovarăşii lor de deasupra nu se uitau în jos nici un moment.

În Nishikikoji, trupele clanului Akechi demolau locuinţele din vecinătate, în timp ce femei cu bebeluşi în braţe, bătrâni şi copii fugeau de sub ruine, ca nişte crabi lepădându-şi carapacele vechi. Astfel, soldaţii reuşiră să astupe şanţul cu uşi şi scânduri de acoperiş.

Imediat, toţi se buluciră să escaladeze zidul. Puşcaşii îşi aliniară armele şi, ochind de pe creasta zidului spre curte, traseră prima salvă.

Între timp, în clădirile din incinta templului se lăsase o încremenire nefirească. Toate uşile din faţa templului principal erau închise şi ar fi fost greu de spus dacă înăuntru se găsea sau nu un inamic în care să se tragă. Din strada Scursurilor începură să se înalţe flăcări şi rotocoale de fum. Dogoarea focului de sub casele dărâmate începu imediat să se întindă, aprinzând, cu uşurinţă, alte construcţii, una după

alta. Curând, toţi săracii din zonă o luară la sănătoasa, gata să se calce în picioare. Plângând şi urlând, se revărsară în matca secată a râului Kamo şi prin centrul oraşului, fără a-şi fi luat cu ei absolut nimic.

Privind din regiunea porţii principale, în partea opusă a templului, s-ar fi părut că oamenii care pătrunseseră deja prin poarta din spate începuseră să dea foc bucătăriei. Armata principală care se înghesuia la poarta din faţă nu avea chef să se lase întrecută de ceilalţi. Turbaţi de furie, militari de toate gradele urlau spre un grup de ofiţeri şovăitori, care păreau să nu facă mai mult decât să piardă vremea în apropierea podului:

— Spargeţi poarta!

— Intraţi cu forţa! Ce-aşteptaţi?

Unul dintre ofiţeri se întoarse spre paznicul de dincolo de poartă:

— Suntem forţele clanului Akechi, în drum spre provinciile de apus. Am venit aici în ţinută de luptă, în scopul de a-l saluta cu respect pe seniorul Oda Nobunaga.

Era o încercare neinspirată de a-i păcăli pe apărători ca să deschidă poarta principală şi nu reuşi decât să întârzie şi mai mult intrarea. Evident, gardianul era bănuitor şi nu avea nici un motiv să deschidă poarta din proprie iniţiativă, fără a cere permisiunea lui Nobunaga.

Le spuse să aştepte. Liniştea care urmă dincolo de poartă însemna că urgenţa era raportată la templul principal şi imediat avea să se dezlănţuie o goană a oamenilor spre posturile de apărare.

Războinicii care se îmbulzeau în spate începuseră să-şi piardă răbdarea la gândul de a trebui să folosească o stratagemă pentru a traversa acel biet şănţuleţ şi se apucară să împingă liniile din faţa lor.

— Atacaţi! Atacaţi! Ce mai aşteptăm?

— Luaţi zidurile cu asalt!

Întrecându-se pe negândite să cucerească mai întâi intrarea, îi îmbrânceau în lături pe cei nehotărâţi, doborându-i chiar la pământ.

Câţiva oameni din faţă fură împinşi în şanţ, în timp ce atât cei căzuţi, cât şi cei de sus scoteau strigăte de luptă. Apoi, în mod vădit intenţionat, trupurile şi mai îndepărtate începură să împingă şi ele. Alţi oameni se rostogoliră în şanţ. Cât ai clipi, o porţiune a şanţului se umplu cu luptători plini de noroi.

Un războinic tânăr călcă peste masa de fiinţe omeneşti şi sări spre baza zidului cu acoperiş. Altul îi urmă exemplul.

— Trecem peste ei!

Urlând şi împungând cu lăncile, oamenii traversară şi, în curând, ajunseră să se agaţe de acoperişul zidului. Războinicii învălmăşiţi în fundul şanţului se zbăteau şi se îmbrânceau ca peştii încercând să sară dintr-un iaz. Ostaşii de deasupra călcau în picioare spinările, umerii şi capetele propriilor lor tovarăşi. Unul după altul, aceştia erau sacrificaţi jalnic pentru oribila goană prin mocirlă. Dar, datorită distinsului lor serviciu nevăzut, în curând începură să răsune răcnete triumfale de pe culmea zidurilor templului Honno:

— Eu sunt primul!

Ceilalţi ajungeau atât de rapid la zid, încât era greu să se distingă cine era primul şi cine al doilea.

În interiorul zidurilor, samuraii clanului Oda care alergau deja de la corpul de gardă de lângă poartă apucau toate armele pe care le găseau, încercând să stăvilească potopul acelui râu năvalnic. Însă era totuna cu a încerca să sprijine un baraj spart cu mâinile goale. Neluând în seamă săbiile şi lăncile apărătorilor, avangarda clanului Akechi se repezi cu iuţeală printre ei, călcând peste cadavrele oamenilor care se angajaseră în luptă şi care erau scăldaţi în sângele abundent al inamicilor.

Parcă pentru a spune că nu voiau decât să viziteze

reşedinţa seniorului Nobunaga, alergară direct spre templul principal şi casa de oaspeţi. Acolo, însă, îi întâmpină un zumzet de săgeţi ca un vânt şuierător de pe terasa largă a templului principal şi dinspre balustrada vilei de oaspeţi. Distanţa era avantajoasă pentru trasul cu arcul, dar multe dintre săgeţi nu-i nimeriră pe războinicii care înaintau, înfigându-se, neputincioase, în pământ. Multe altele alunecau deasupra solului sau ricoşau din zidurile îndepărtate.

Dintre apărători, mulţi oameni curajoşi, pe ei doar cu îmbrăcămintea de culcare, pe jumătate goi sau chiar neînarmaţi, se luară la luptă cu inamicii în armuri. Paznicii care primiseră liber dormiseră adânc în arşiţa nopţii de vară. Acum, poate ruşinaţi să intre cu întârziere în luptă, alergau să-i oprească pe războinicii clanului Akechi – fie şi doar puţin – fără nimic altceva decât ferocitatea trupurilor şi propriile lor eforturi disperate.

Dar talazurile furtunoase de armuri nu puteau fi oprite şi năvăleau pe sub streşinile templului. Repezindu-se înapoi în camera lui, Nobunaga îmbrăcase o pereche de pantaloni peste o cămaşă de mătase albă şi-şi strângea şireturile, scrâşnind din dinţi.

— Un arc! Daţi-mi un arc! strigă el.

După ce răcni acest ordin de două-trei ori, cineva îngenunche, în sfârşit, şi-i întinse un arc. Înhăţându-l, seniorul alergă afară prin uşile pictate, în timp ce striga înapoi:

— Lăsaţi femeile să fugă. Nu e nimic rău dacă scapă. Numai să nu ne stea pe cap.

Zgomotele uşilor şi ale paravanelor lovite cu piciorul se auzeau de peste tot, iar urletele femeilor înteţeau atmosfera tensionată de sub acoperişul de ţigle care se zgâlţâia. Femeile alergau în dezordine, dintr-o cameră în alta, străbătând coridoarele şi sărind peste balustrade. Trenele şi mânecile lor cu volane fâlfâiau prin penumbră ca nişte flăcări albe, roşii şi violete. Dar gloanţele şi săgeţile zburau peste tot

– prin obloane, printre coloane, peste balustrade. Nobunaga ieşise deja într-un colţ al verandei şi trăgea cu arcul în duşmani. În jurul lui se înfigeau săgeţile care urmăreau să îl ţintească chiar pe el.

Privindu-i modul înfricoşător de a lupta, nici chiar femeile, care-şi pierduseră complet controlul, nu erau în stare să plece de lângă el. Nu puteau decât să zbiere.

„Omul are / Doar cincizeci de ani de viaţă sub soare." Aceste versuri erau din cântecul care îi plăcuse atât de mult lui Nobunaga şi care reprezentaseră concepţia sa de viaţă din anii tinereţii. Nu se gândea la ceea ce se întâmpla ca la un eveniment care să clatine lumea. Cu siguranţă, nu era descumpănit la gândul că acela putea fi sfârşitul.

Lupta, mai degrabă, cu un spirit arzător, feroce, care nu voia să se dea bătut şi să moară. Idealul pe care-l păstra în inimă ca marea operă a vieţii lui nu se realizase nici măcar pe jumătate. Ar fi fost prea copleşitor să fie învins în mijlocul călătoriei. Dacă murea în dimineaţa aceea, pur şi simplu ar fi fost prea multe regrete. Aşa că mai scotea încă o săgeată şi o potrivea în coarda arcului. Asculta zbârnâitul corzii iar şi iar, părând să-şi risipească mânia cu fiecare săgeată. În sfârşit, coarda se destrămă, iar arcul fu gata să se rupă.

— Săgeţi! Nu mai am săgeţi! Mai aduceţi-mi! Continuând să strige în urma sa, Nobunaga începu să ridice şi să tragă chiar şi săgeţile inamice care nu-l nimeriseră şi care căzuseră pe coridor. Chiar atunci, o femeie cu o banderolă roşie pe cap şi o mânecă a kimonoului ridicată elegant aduse un braţ de săgeţi şi ridică una spre mâna lui. Nobunaga coborî privirea spre ea.

— Ano? Ajunge cât ai făcut. Acum încearcă să scapi.

Îi făcu semn autoritar cu bărbia, dar doamna de curte, Ano, continuă să-i pună în mâna dreaptă săgeţi după săgeţi, refuzând să plece, oricât de mult insista seniorul.

Nobunaga trăgea mai mult cu nobleţe şi graţie decât cu precizie, mai mult cu curaj decât cu mare putere. Bâzâitul impunător al săgeţilor lui părea să spună că până şi săgeţile însele erau prea distinse pentru nemernicii aceia, că vârfurile săgeţilor erau daruri de la omul care avea să conducă naţiunea. Dar şi săgeţile pe care i le adusese Ano se terminară repede.

Ici şi colo, în grădina templului, zăceau duşmani doborâţi de săgeţile lui Nobunaga. Dar, înfruntându-i arcul, un număr de soldaţi în armuri se repeziră cu urlete disperate până sub balustradă, după care începură, în sfârşit, să se caţere pe coridorul podit.

— Te vedem, senior Nobunaga! Nu ne mai poţi scăpa! Predă-ţi capul ca un bărbat!

Inamicii erau îndesaţi ca ciorile pe salcâm dimineaţa şi seara. Pajii şi vasalii personali se postară în jurul lui Nobunaga, pe coridoarele laterale şi din spate, în poziţie protectoare, cu săbiile aruncând flăcări născute din deznădejde. N-aveau să lase inamicul să se apropie. Fraţii Mori erau printre ei. Câţiva dintre acei oameni care refuzaseră să-şi părăsească stăpânul până la capăt şi care luptaseră să-l apere zăceau acum căzuţi peste duşmanii cu care se bătuseră, fiecare părând să fi murit de mâna celuilalt.

Unitatea de gardă a templului exterior îşi făcuse din templul principal câmp de luptă şi purta acum o luptă crâncenă şi sângeroasă pentru a împiedica inamicul să se apropie de curte. Dar, întrucât forţele duşmane păreau gata să cucerească intrarea coridorului cu pod care ducea în curte, toată garda, care consta din mai puţin de douăzeci de oameni, formă un singur pluton şi se repezi spre interior.

Astfel, războinicii clanului Akechi care se urcaseră pe pod ajunseră blocaţi din ambele părţi. Înjunghiate şi tăiate, trupurile lor cădeau unele peste altele. Când oamenii din templul exterior văzură că Nobunaga era încă nevătămat,

strigară cu entuziasm:

— Acum e momentul! Acum! Retragerea, cât se poate de repede!

— Idioţilor! se răsti Nobunaga, azvârlind arcul; se rupsese şi nu mai avea săgeţi. Nu e momentul să ne retragem! Tu, dă-mi lancea ta!

După ce-i dojeni astfel, seniorul înşfăcă arma unui vasal şi o luă la goană pe coridor, ca un leu. Găsind un războinic inamic cu mâna pe o balustradă, gata să urce, îl străpunse cu lancea dintr-o parte în alta.

Chiar atunci, un luptător al clanului Akechi îşi încorda micul arc în umbra unui brad negru chinezesc. Săgeata îl lovi pe Nobunaga în cot. Clătinându-se înapoi, Nobunaga se rezemă greu de oblonul din spatele lui.

În acelaşi moment, dincolo de zidul dinspre apus avea loc o acţiune minoră. Un grup de vasali şi infanterişti, sub comanda lui Murai Nagato şi a fiului său, năvăliseră afară din conacul guvernatorului, care se afla în vecinătatea templului Honno. Atacând din spate forţele de împresurare ale clanului Akechi, încercară să intre în curte pe poarta principală.

În noaptea trecută, Nagato şi fiul lui stătuseră de vorbă până târziu cu Nobunaga şi Nobutada, revenind acasă ca să se culce abia la ora schimbului al treilea. S-ar fi putut spune că din acest motiv dormise Nagato atât de adânc, fiind luat pe nepregătite. În cadrul îndatoririlor lui, ar fi trebuit să afle despre situaţie – cel puţin – din momentul când armata clanului Akechi intrase în incinta capitalei. Iar apoi, ar fi trebuit să trimită imediat un avertisment la templul Honno din apropiere, chiar dacă mai avea doar câteva momente până la sosirea trupelor inamice.

Neglijenţa lui fusese totală şi absolută. Dar vina nu era numai a lui Nagato. La fel de bine, puteau fi acuzaţi de neglijenţă toţi cei ce locuiau în capitală sau care aveau acolo conace.

— Se pare că afară sunt nişte tulburări, i se spusese lui Nagato, când fusese trezit.

Nu avea idee de amploarea evenimentelor.

— O fi vreo încăierare, cine ştie. Du-te şi te uită, îi ordonă el unui vasal.

Apoi, în timp ce se dădea jos din pat alene, îl auzi pe unul dintre slujitori strigând de pe acoperişul porţii cu ziduri de pământ:

— Iese fum din Nishikikoji!

Nagato ţistui din limbă, bodogănind:

— Iar s-o fi aprins ceva pe strada Scursurilor.

Se înşela crezând că era pace şi uitase cu desăvârşire că, de fapt, nu era decât o zi ca oricare alta a războiului civil.

— Cum?! Clanul Akechi?

Uluirea lui Nagato nu dură decât un moment.

— Fir-ar să fie!

Sări afară din conac, aproape fără altceva decât hainele de pe el. De cum văzu mulţimile compacte de oameni în armuri, călări, înarmaţi până-n dinţi cu săbii şi lănci, în ceaţa întunecoasă dinaintea zorilor, revenise grăbit în casă, îmbrăcase armura şi pusese mâna pe sabie.

Cu o trupă de numai treizeci-patruzeci de oameni, se grăbi să lupte alături de Nobunaga. Diversele unităţi ale clanului Akechi blocaseră toate străzile care duceau la templul Honno. Ciocnirea cu compania lui Nagato începu într-un colţ al zidului înconjurător din apus, transformându-se într-o aprigă luptă corp la corp. Răzbind printr-o mică patrulă, mica grupă a lui Nagato abia dacă le putea face faţă, iar guvernatorul şi fiul său fură răniţi. Cu efectivul redus la jumătate, fură nevoiţi să se retragă.

— Încercaţi să ajungeţi la templul Myokaku! Ne vom uni forţele cu seniorul Nobutada!

Deasupra acoperişului enorm al templului Honno se vedea

fum negru ca smoala, învălătucindu-se ca nişte nori de furtună. Oare forţele atacante ale clanului Akechi, vasalii lui Nobunaga sau Nobunaga însuşi dăduse foc templului? Domnea un asemenea haos, încât nimeni nu-şi dădea seama.

Fumul începu să iasă şi din templul exterior, dintr-o cameră din curte şi din bucătărie, aproape în acelaşi timp.

Un paj şi alţi doi oameni se luptau în bucătărie ca nişte demoni. După câte se părea, călugării de la bucătăria templului se treziseră devreme – deşi nici unul dintre ei nu se vedea pe nicăieri – fiindcă fusese aprins focul de lemne sub uriaşele cazane.

Pajul stătea în uşa bucătăriei şi înjunghiase cel puţin doi oameni ai clanului Akechi care intraseră. În sfârşit, cu lancea smulsă din mâini şi având în faţă prea mulţi duşmani, sări sus pe podeaua de lemn şi începu să ţină inamicii la distanţă aruncând în ei instrumentele de bucătărie şi tot ce-i cădea în mână.

Un maestru al ceaiului şi un alt om prezent mânuiau şi ei săbiile, luptând vitejeşte, cot la cot cu pajul. Şi, cu toate că inamicii îi dispreţuiau pe acei trei adversari slab înarmaţi, un grup de samurai nu putea păşi pe podeaua de lemn din cauza lor.

— De ce durează atâta?

Un războinic care părea să fie comandantul privi înăuntru, luă un tăciune dintr-un cuptor şi îl aruncă spre feţele celor trei oameni. Apoi, mai azvârli un tăciune în cămară şi altul spre tavan.

— Înăuntru!

— Înăuntru trebuie să fie!

Ţinta lor era Nobunaga.

În acea clipă, îşi forţară intrarea, împrăştiind în jur lemnele aprinse cu sandalele lor de paie, în timp ce se răspândeau prin clădire. Flăcările începură să urce repede pe coloane şi pe uşile glisante, ca nişte viţe cu frunze roşii. Pajul şi maestrul

ceaiului stăteau nemişcaţi în timp ce focul îi învăluia şi pe ei.

În grajduri, se dezlănţuise un vacarm total. Cel puţin zece cai intraseră în panică şi loveau cu copitele în pereţii staulelor, smulgând scândurile. Doi dintre ei sparseră, în sfârşit, scândurile transversale care blocau intrarea şi se repeziră violent afară. Alergând înnebuniţi, năvăliră în galop în mijlocul forţelor clanului Akechi, în timp ce alţi cai nechezau tot mai violent, văzând flăcările. Samuraii de la grajduri îşi părăsiră posturile, alergând să apere treptele curţii unde fusese văzut ultima oară Nobunaga. Stabilindu-şi acolo ultimul bastion, cu toţii fură loviţi şi căzură împreună.

Până şi grăjdarii, care ar fi putut să scape, rămaseră pe loc, pentru a lupta până la moarte. Acei oameni erau complet anonimi, dar, în acea zi, au demonstrat tacit, cu jertfa propriei lor vieţi, că nu le erau cu nimic inferiori celor care aveau solde mari sau ranguri înalte.

Cu lancea însângerată în mână, un luptător al clanului Akechi, care alerga dintr-o cameră în alta, se opri când îşi văzu un tovarăş prin fum.

— Minoura?

— Ei?

— Încă n-ai rezolvat nimic?

— Nu, nu încă.

Începură să-l caute împreună pe Nobunaga – sau, mai bine zis, să se întreacă în a-l găsi. Curând se despărţiră, croindu-şi drum prin fum.

Focul părea să se fi răspândit până sub acoperiş şi interiorul templului trosnea. Chiar şi părţile din piele şi metal ale armurilor frigeau la atingere. Într-o clipă, singurele forme omeneşti care se mai vedeau nu mai erau decât fie cadavre, fie războinicii din clanul Akechi, şi până şi câţiva dintre aceştia fugiră afară, în timp ce flăcările se târau de-a lungul acoperişurilor.

Dintre oamenii dinăuntru, care încă se mai ţineau pe poziţii,

unii tuşeau înecaţi de fum, pe când alţii erau acoperiţi cu cenuşă. Uşile şi paravanele pliante fuseseră aruncate în hol, iar acum brocartul auriu şi bucăţile de lemn aprinse se învăpăiau dens şi rapid, arzând strălucitor ca un câmp în flăcări. Dar în micile cămăruţe şi alcovuri era întuneric, iar formele rămâneau nedesluşite. Pline de fum, coridoarele nici măcar nu se puteau distinge.

Ranmaru, care stătea rezemat greoi de uşa din lemn de cedru a camerei pe care o păzea, se îndreptă încet. Cu o lance plină de sânge în mână, privi la stânga, apoi la dreapta. Auzind paşi, îşi pregăti lancea.

Concentrându-se cu toată fiinţa asupra zgomotului, ascultă vreun semn din cameră. Silueta albă care năvălise adineaori înăuntru era aceea a Generalului de Drept, Oda Nobunaga. Luptase până la sfârşit, când văzuse că flăcările devorau templul şi toţi oamenii din jurul lui fuseseră doborâţi şi ucişi. Se înfruntase corp la corp cu soldaţii de rând, ca şi cum ar fi făcut parte dintre ei. Şi totuşi, luase hotărârea de a comite *seppuku* nu numai fiindcă îşi judecase reputaţia şi găsise regretabil că trebuia să-şi lase capul pe mâna unui nimeni. Moartea oricărui om e orânduită dinainte, aşa că nici măcar după propria lui viaţă nu-i părea rău. Ceea ce regreta era că pierdea marea operă a vieţii sale.

Templul Myokaku se afla în apropiere. Conacul guvernatorului era şi el în vecinătate. Şi mai existau samuraii încartiruiţi în oraş. Dacă, prin cine ştie ce noroc, se lua legătura cu exteriorul, ar fi fost posibil să scape, îşi spunea Nobunaga. Pe de altă parte, acea inspiraţie sau mai bine zis conspiraţie, fusese plănuită de acel cap de kumquat, Mitsuhide. Caracterul lui Mitsuhide era de o asemenea natură încât, dacă se hotăra să întreprindă o acţiune ca asta, o executa cu atâta grijă, încât să nu scape nici pasărea cerului. Prin urmare, era timpul să se hotărască.

Aceste două gânduri se luptau între ele în mintea lui

Nobunaga.

Privind cadavrele slujitorilor care muriseră împreună în luptă, ştia că şi ultimele lui clipele erau aproape. Părăsind bătălia, se retrase într-o cameră şi îl puse pe Ranmaru de pază la uşă, spunând:

— Dacă-mi auzi glasul dinăuntru, poţi înţelege că mă sinucid. Să-mi pui trupul sub nişte paravane şi să le dai foc. Până atunci, nu lăsa inamicul să intre.

În timp ce-i dădea aceste instrucţiuni, Nobunaga îl privea pe Ranmaru drept în ochi.

Uşa de lemn era asigurată. Nobunaga privi un moment picturile poleite, încă intacte, de pe pereţi. Un fir subţire de fum începea să se infiltreze de undeva, dar mai era câtva timp înainte ca flăcările să se răspândească înăuntru.

„E vorba de o plecare. N-am de ce să mă grăbesc."

Avea senzaţia că îi vorbea cineva. De cum intrase în cameră, simţise – mai mult chiar şi decât dogoarea care-l înconjura din toate cele patru laturi – o sete arzătoare. Aproape se prăbuşi, când se aşeză în centrul odăii, dar se răzgândi repede şi merse spre alcovul puţin mai înălţat. În fond, suprafaţa de jos le era rezervată vasalilor. Îşi imagină o ceaşcă de apă curgându-i pe gât şi, pentru un moment, făcu un efort de a-şi fixa spiritul la loc sigur, mai jos de ombilic. În acest scop, îngenunche în poziţie formală, cu picioarele strânse sub trup, îşi îndreptă postura şi hainele şi încercă să se comporte ca şi cum vasalii ar fi stat în faţa lui, întocmai cum făceau în vremuri de pace.

Trecu doar o clipă şi respiraţia îngreunată i se linişti. „Aşa e când mori?"

Se simţea atât de împăcat, încât se îndoia chiar şi el. Era conştient chiar şi de o dorinţă de a râde. „Deci, am alunecat şi eu în sus."

Chiar şi când îşi imagină chelia lucitoare a lui Mitsuhide, nu simţi nici un strop de duşmănie. Şi el era om şi făcuse ceea

ce făcuse din furie, presupunea Nobunaga. Propria lui neglijenţă era cea mai mare gafă pe care o făcuse şi-i părea rău că mânia lui Mitsuhide se transformase în nimic mai mult decât violenţă prostească. „Ah, Mitsuhide, n-ai să mă urmezi şi tu peste câteva zile?” întrebă el în gând.

Cu mâna stângă ţinea teaca săbiei scurte. Cu dreapta scoase lama.

„Nu e nici o grabă.”

Astfel se liniştea pe sine însuşi Nobunaga. Flăcările începuseră să intre în cameră. Închise ochii. În acel moment, tot ceea ce-şi mai amintea începând de la cea mai fragedă vârstă şi până în momentul prezent îi fulgeră prin minte, ca şi cum ar fi călărit un cal în galop. Când deschise ochii, praful auriu şi ilustraţiile de pe cei patru pereţi iradiau un roşu viu. Petuniile pictate pe tavanul în relief se transformau în flăcări. Într-adevăr, nu dura mai mult decât o singură respiraţie ca să moară. În clipa morţii, cine ştie ce funcţie extraordinară dinlăuntrul trupului său păru să-şi ia rămas bun de la amintirile banale ale vieţii pe care o trăise.

— Fără regrete! spuse cu glas tare Nobunaga.

Ranmaru îi auzi strigătul şi alergă înăuntru. Stăpânul său, îmbrăcat cu un kimono de mătase albă, zăcea deja cu faţa în jos pe podea, îmbrăţişând un şuvoi de sânge proaspăt. Ranmaru scoase uşile unui dulap scund şi le depuse peste corpul neînsufleţit al lui Nobunaga, ca şi cum ar fi făcut un sicriu. Închizând liniştit uşa la loc, se îndepărtă de alcov. Apucă sabia cea scurtă cu care s-ar fi putut să-şi facă şi el *seppuku,* dar ochii strălucitori îi rămaseră aţintiţi spre trupul fără viaţă al lui Nobunaga, până când camera se mistui în flăcări.

* * *

În primele trei zile din luna a şasea, cerul de deasupra

oraşului Kyoto fu senin, iar soarele străluci cu putere. Vremea din provinciile montane de la apus, însă, varia de la cer senin la nori. Ploile abundente continuaseră până la sfârşitul lunii a cincea. Apoi, timp de două-trei zile la începutul lunii a şasea, un vânt violent dinspre sud-vest suflase norii zdrenţuiţi de la sud la nord, iar cerul continuase să fie variabil, când luminos şi curat, când acoperit.

Majoritatea oamenilor, sătui de ploaie şi umezeală, sperau ca anotimpul ploios să se termine mai repede, dar armata lui Hideyoshi, care rămăsese la îndelungatul asediu al castelului Takamatsu, se ruga celor Opt Regi Dragoni să trimită cât mai multă ploaie, care era principala lor armă pe acel câmp de luptă. Castelul solitar continua să fie complet izolat în mijlocul lacului mlăştinos. Ici şi colo ieşeau din apă, ca smocurile de păr ale cuiva cu o boală de piele, copacii câtorva crânguri şi dumbrăvi scufundate.

În cetate, numai acoperişurile de la casele oamenilor de rând mai rămăseseră deasupra apei; fermele din regiunile joase dispăruseră deja. Nenumărate bucăţi de lemn în descompunere se învârteau prin curentul noroios sau pluteau la marginile lacului.

La prima vedere, valurile mărunte ale apei gălbui-mâloase păreau să stea nemişcate, dar soldaţii, în timp ce priveau marginile lacului, vedeau că apa invada pământul uscat, pas cu pas.

— Azi sunt unii care n-au nici o grijă! Ia uitaţi acolo. Sunt fericiţi cât încape.

Hideyoshi stătea călare pe cal, vorbindu-le pajilor din spatele său:

— Unde?

Toţi pajii priviră, întrebători, în direcţia unde arăta stăpânul lor. Într-adevăr, deasupra lemnelor aduse de ape se jucau câţiva bâtlani albi ca zăpada. Pajii, încă adolescenţi, ridicară din umeri şi chicotiră. Ascultându-le vorbele copilăreşti,

Hideyoshi îşi îndemnă uşor calul şi reveni la tabără.

Era seara celei de-a treia zile din luna a şasea. Hideyoshi încă nu avea cum să fi aflat ce se întâmplase la Kyoto.

Hideyoshi rareori lipsea de la rondul său zilnic al taberei, cu o suită între cincizeci şi o sută de ajutoare. Ocazional, pajii îi însoţeau suita. Duceau o umbrelă mare, cu coada lungă, şi defilau cu stindardul viu colorat al comandantului. Soldaţii care asistau la această „paradă regală” ridicau privirile şi-şi spuneau: „Trece stăpânul nostru.” În zilele când nu-l vedeau, aveau senzaţia că le lipsea ceva.

Din mers, Hideyoshi privea soldaţii din stânga şi din dreapta, trupele transpirate şi încleiate de noroi care găseau mari arome în alimentele abia comestibile, soldaţii care găseau întotdeauna câte ceva de râs şi nu ştiau mai deloc ce era plictiseala.

Lui Hideyoshi îi lipseau zilele când făcuse şi el parte din acea exuberantă adunătură de tineri. I se încredinţase comanda campaniei în urmă cu cinci ani lungi. Bătăliile şi luptele amarnice care avuseseră loc la castelul Kozuki, la castelul Miki şi în alte locuri erau peste măsură de istovitoare. Dar, dincolo de greutăţile războiului, în calitate de general, întâlnise, de mai multe ori, şi crize spirituale.

Nobunaga era un om greu de mulţumit şi nu-i fusese uşor să-l slujească de la distanţă, astfel încât să nu se neliniştească. Şi, desigur, generalii care-l înconjurau pe Nobunaga nu erau tocmai încântaţi de ascensiunea lui Hideyoshi. Totuşi, Hideyoshi era recunoscător şi, dimineaţa când se ruga la zeiţa soarelui, mulţumea, cu sinceritate pentru toate încercările prin care trecuse în acei cinci ani.

Nimeni nu ar fi pornit de bunăvoie în căutarea unor asemenea cazne. El însuşi considera că, indiferent care erau actualele intenţii ale cerului în ceea ce-l privea, continuase să-i trimită dificultăţi după dificultăţi. Existau zile când era recunoscător pentru greutăţile şi răsturnările din tinereţe,

fiindcă acelea îi dezvoltaseră voinţa de a supravieţui propriilor lui slăbiciuni fizice.

De astă dată, însă, strategia atacului cu apă asupra castelului Takamatsu fusese dusă la îndeplinire, iar Hideyoshi nu mai aştepta decât venirea din răsărit a lui Nobunaga. Pe muntele Hizashi, cei treizeci de mii de ostaşi ai clanului Mori, sub comanda lui Kikkawa şi a lui Kobatakawa, aşteptau să salveze castelul izolat. În perioadele cu vreme frumoasă, umbrela lui Hideyoshi şi stindardul comandantului puteau fi văzute limpede de inamic.

În seara aceea, tocmai când Hideyoshi se întorcea la bivuacul său, sosi un mesager pe drumul Okayama şi fu imediat înconjurat de gărzi. Drumul ducea la tabăra lui Hideyoshi de pe muntele Ishii, dar călătorul putea să traverseze şi prin Hibata, continuând spre tabăra lui Kobayakawa Takakage de pe muntele Hizashi, pe acelaşi traseu. Evident, drumul era păzit cu străşnicie.

Mesagerul, lovindu-şi încontinuu calul cu cravaşa, călărise din ajun fără să se oprească pentru a mânca sau bea. Când străjerii îl aduseră la tabără, îşi pierduse cunoştinţa.

Era ceasul mistreţului. Hideyoshi încă nu dormea. Când reveni Hikoemon, acesta, împreună cu Hideyoshi şi Hori Kyutaro, se duse la clădirea unde era încartiruit Hideyoshi. Acolo, cei trei stătură mult timp aşezaţi împreună.

Consfătuirea lor era atât de secretă, încât până şi pajii se retraseră. Nu i se permise să rămână decât poetului Yuko, care se aşeză după uşile glisante de hârtie, amestecând ceaiul.

Chiar atunci, se auziră paşi apropiindu-se, în grabă, de clădiri. Se dăduse ordin strict ca în zonă să nu intre nimeni, aşa că, în momentul când paşii ajunseră lângă uşa de cedru, fură interceptaţi cu un reproş rapid de pajii care stăteau de pază.

Pajii păreau extrem de agitaţi, în vreme ce omul pe care-l

opriseră părea impertinent şi înfierbântat.

— Yuko, ce se întâmplă? întrebă Hideyoshi.

— Nu sunt sigur. Cred că e un paj şi unul dintre oamenii de gardă.

— Aruncă o privire.

— Desigur.

Yuko se ridică şi ieşi, lăsând ustensilele pentru ceai la locul lor.

Privind afară, constată că – în locul străjerului la care se aşteptase – omul sfidat de paji era Asano Nagamasa.

Tinerii paji, însă, nu aveau de gând să anunţe pe nimeni, atâta timp cât aveau ordin să ţină pe toată lumea afară. Nu conta cine era – Asano sau altul. Asano răspunsese că, dacă nu transmiteau mesajul, avea să intre cu forţa. Pajii replicaseră că, dacă voia să treacă, n-avea decât să încerce. Or fi fost ei doar nişte simpli paji, dar li se încredinţase o poruncă şi aveau să demonstreze că nu stăteau acolo degeaba.

Yuko îi calmă mai întâi pe tinerii cei îndărătnici, apoi întrebă:

— Senior Asano, ce s-a întâmplat?

Asano îi arătă caseta de scrisori pe care o ţinea în mână, spunându-i despre mesagerul care tocmai sosise de la Kyoto. Auzise că întrunirea era privată, dar considera că mesajul nu era lipsit de importanţă, aşa că dorea să vorbească un moment cu stăpânul său.

— Aşteptaţi o clipă, vă rog.

Yuko reveni înăuntru, dar se întoarse imediat şi-l invită pe Asano să intre.

Dând la o parte o lampă scurtă, Hideyoshi se întoarse spre Asano, care păşise în cameră.

— Scuzaţi-mă că vă deranjez în timpul consfătuirii.

— Nu face nimic. A sosit o depeşă, se pare. De la cine e?

— Mi s-a spus că e de la Hasegawa Sojin, stăpâne.

Asano îi întinse caseta cu mesajul. Lacul roşu de pe piele strălucea viu, în lumina lămpii.

— O depeşă de la Sojin? repetă Hideyoshi, luând caseta. Hasegawa Sojin era partenerul de ceai al lui Nobunaga. Cum nu se afla în relaţii deosebit de intime cu Hideyoshi, era ciudat că maestrul ceaiului trimitea, dintr-odată, un mesaj urgent în tabăra lui. Mai mult, conform lui Nagamasa, mesagerul plecase din Kyoto la amiază cu o zi în urmă şi sosise chiar acum, la ceasul mistreţului.

Acest lucru însemna că avusese nevoie de o zi întreagă şi jumătate şi de o noapte întreagă pentru a străbate cele şaptezeci de leghe dintre capitală şi tabără. Nu era uşor, nici chiar pentru un curier. Fără îndoială, nici nu mâncase, nici nu băuse pe drum şi călărise toată noaptea.

— Hikoemon, adu lampa puţin mai aproape.

Hideyoshi se aplecă şi desfăşură scrisoarea lui Sojin. Era scurtă şi se vedea limpede că fusese scrisă în mare grabă. Dar, după o singură lectură, părul de pe ceafa lui Hideyoshi se zbârli în lumina lămpii.

Ceilalţi stăteau aşezaţi în spatele lui Hideyoshi, la mică distanţă, dar când culoarea i se schimbă de la baza cefei până la urechi, Kyutaro, Asano şi Hikoemon se aplecară toţi trei înainte, fără voie.

Asano întrebă:

— Stăpâne... ce s-a întâmplat?

În clipa când fu întrebat, Hideyoshi îşi reveni. Aproape ca şi cum s-ar fi îndoit de cuvintele din scrisoare, se sili să le mai citească o dată. Apoi, lacrimile începură să-i picure pe scrisoarea asupra conţinutului căreia nu mai încăpea nici o îndoială.

— Stăpâne, de ce aceste lacrimi? întrebă Hikoemon.

— Nu vă stă deloc în fire, stăpâne.

— E o veste proastă?

Toţi trei îşi imaginau că mesajul avea vreo legătură cu mama lui Hideyoshi, pe care acesta o lăsase în Nagahama.

În timpul campaniei, oamenii rareori vorbeau despre provinciile lor natale; dar, când o făceau, Hideyoshi vorbea întotdeauna despre mama lui, aşa că bănuiau că fie se îmbolnăvise grav, fie murise.

În sfârşit, Hideyoshi îşi şterse lacrimile şi se îndreptă puţin de spate. În acel timp, luă o expresie gravă, iar intensa lui durere păru să fie străpunsă de o furie acută. De obicei, la moartea unei rude nu se făcea simţită o mânie atât de intensă.

— Nu am putere să v-o spun în cuvinte. Veniţi toţi trei şi uitaţi-vă aici.

Le dădu scrisoarea şi-şi mută privirea, ascunzându-şi lacrimile cu braţul.

La citirea scrisorii, cei trei părură loviţi de trăsnet. Nobunaga şi Nobutada erau morţi. Să fie oare cu putinţă? Era lumea chiar atât de neînţeleasă? Kyutaro însuşi se întâlnise cu Nobunaga chiar înainte de a veni la muntele Ishii. Sosise acolo, în fond, la ordinele lui Nobunaga, iar acum privea iar şi iar scrisoarea, nevenindu-i să creadă ceea ce conţinea. Atât Kyutaro, cât şi Hikoemon vărsau lacrimi, iar lampa, cufundată în întuneric, ar fi putut să fie stinsă numai de acele lacrimi. Hideyoshi tresări nervos, schimbându-şi poziţia. Îşi venise în fire şi-şi ţinea buzele strânse cu putere.

— Hei! Să vină cineva aici! strigă el spre camera pajilor.

Era un strigăt destul de puternic pentru a străpunge tavanul şi atât Hikoemon, cât şi Asano – doi oameni de mare curaj – fură atât de surprinşi, încât aproape săriră de pe perne. La urma urmei, Hideyoshi fusese atât de cufundat în lacrimi, încât părea să aibă spiritul complet zdrobit.

— Da, stăpâne! răspunse un paj.

Paşi viguroşi însoţiră răspunsul. Auzind acei paşi şi glasul

lui Hideyoshi, durerea lui Kyutaro şi a lui Hikoemon se spulberă dintr-o dată.

— Stăpâne?

— Cine-i acolo? întrebă Hideyoshi.

— Ishida Sakichi, stăpâne.

Sakichi cel scund înainta din umbra uşii glisante, spre camera alăturată. Venind în mijlocul rogojinii tatami, se întoarse către lampa din sala de consfătuire şi făcu o plecăciune, lipindu-şi palmele de podea.

— Sakichi, dă fuga la tabăra lui Kanbei. Spune-i că am de vorbit cu el imediat. Repede!

Dacă situaţia i-ar fi permis, lui Hideyoshi i-ar fi venit să plângă în hohote. Îl slujise pe Nobunaga de la vârsta de şaptesprezece ani. Fusese mângâiat pe cap de mâinile acelui om, iar propriile lui mâini duseseră sandalele de paie ale stăpânului său. Iar acum, acel stăpân nu mai era pe lume. Relaţia dintre Nobunaga şi el nu fusese una oarecare din nici un punct de vedere. Fusese o relaţie de un singur sânge, de o singură credinţă, de o viaţă şi moarte. În mod neaşteptat, stăpânul plecase primul, iar Hideyoshi îşi dădea seama că, din acel moment, era stăpânul propriei sale vieţi.

„Nimeni nu m-a cunoscut atât de bine ca el”, îşi spuse. „Probabil că, în ultimele sale momente, în flăcările templului Honno, m-a chemat în inima lui şi mi-a încredinţat ceva. Cât sunt eu de neînsemnat, nu-i voi întoarce spatele stăpânului meu şi încrederii lui în mine.” Astfel, Hideyoshi îşi luă un angajament faţă de sine însuşi. Nu era o lamentaţie vană. Credinţa lui era simplă: chiar înainte de a pieri, Nobunaga îi lăsase, cu limbă de moarte, instrucţiunile lui.

Putea înţelege cât de profundă trebuia să fi fost nemulţumirea stăpânului său. Judecând după atitudinea lui Nobunaga, Hideyoshi îşi putea imagina regretul din sufletul acestuia, că părăsea lumea cu opera împlinită doar pe jumătate. Când privea situaţia din acest punct de vedere,

Hideyoshi nu mai era în stare să sufere. Nici nu era vreme să se gândească la planuri de viitor. Trupul lui se afla în apus, dar mintea i se confrunta deja cu duşmanul, Akechi Mitsuhide.

Însă mai era şi întrebarea cum să se ocupe de inamicul din faţa lui, aflat în castelul Takamatsu. Şi cum avea să trateze cu armata de treizeci de mii de oameni a clanului Mori? Cum îşi putea muta poziţia la Kyoto, cât mai rapid posibil, de pe un câmp de luptă din provinciile apusene? Cum să-l zdrobească pe Mitsuhide? Problemele se întindeau în faţa lui ca un lanţ de munţi.

Părea să fi ajuns la o concluzie. Avea o şansă dintr-o mie, iar decizia de a-şi miza viaţa pe acea unică posibilitate i se vedea pe fruntea hotărâtă.

— Unde e acum mesagerul? îl întrebă Hideyoshi pe Asano, aproape imediat ce pajul plecă.

— I-am ordonat samuraiului să-l pună să aştepte lângă templul principal, răspunse Asano.

Hideyoshi îi făcu un semn lui Hikoemon:

— Du-l la bucătărie şi dă-i ceva de mâncare. Dar ţine-l încuiat într-o cameră şi nu-l lăsa să discute cu nimeni, mai ordonă el.

Văzându-l pe Hikoemon că se ridica în picioare, cu o încuviinţare din cap, Asano întrebă dacă putea să plece şi el.

Hideyoshi clătină din cap:

— Nu, pentru tine am un alt ordin, aşa că mai aşteaptă un moment. Asano, vreau să alegi câţiva samurai de sub comanda ta, care au urechi agere şi picioare iuţi, şi să-i postezi pe toate drumurile dintre Kyoto şi domeniul clanului Mori. Nici măcar apa să nu răzbată. Arestează pe oricine pare suspect. Şi, chiar dacă nu par suspecţi, cercetează-le identitatea şi examinează ce duc asupra lor. E extrem de important. Du-te numaidecât şi ai grijă.

Asano plecă imediat. Nu mai rămăseseră decât Kyutaro şi Yuko.

— Ce oră e acum, Yuko?

— A doua jumătate a ceasului mistreţului.

— Azi a fost ziua a treia din lună, aşa e?

— Întocmai.

— Mâine e a patra, bombăni Hideyoshi în sinea lui. Pe urmă, a cincea.

Închise pe jumătate ochii, apoi îşi mişcă degetele pe genunchi, ca şi cum ar fi numărat.

— Mi-e greu să stau aici, degeaba. Nu-mi daţi şi mie nişte ordine? îl rugă Kyutaro.

— Nu, vreau să mai rămâi puţin, răspunse Hideyoshi, încercând să-i alunge nerăbdarea. Kanbei trebuie să sosească în curând. Ştiu că Hikoemon s-a dus să se ocupe de mesager, dar, dacă tot avem câteva momente libere, de ce nu te-ai duce să verifici?

Kyutaro se ridică imediat şi porni spre bucătăria templului. Mesagerul se afla într-o cameră mică de lângă bucătărie, înfulecând, flămând, mâncarea care-i fusese oferită. Omul nu mâncase şi nu băuse nimic, de la amiaza zilei trecute, iar când, în sfârşit, se sătură, se lăsă pe spate, cu burta plină.

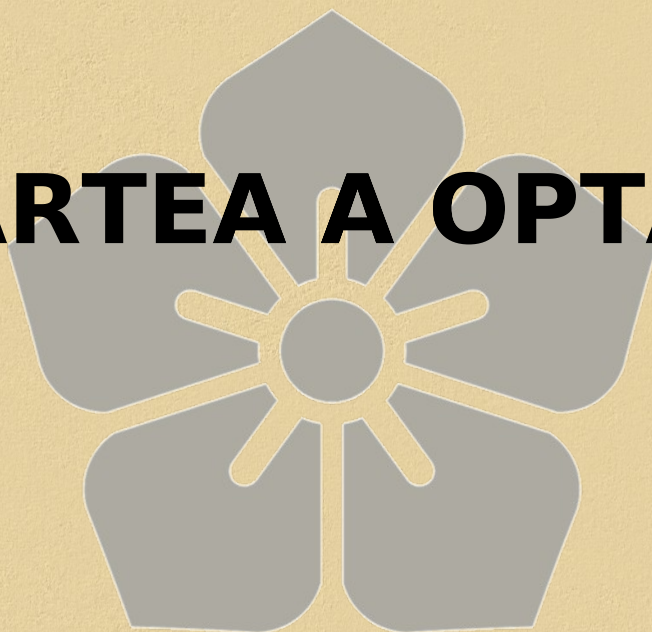
Văzând că mesagerul terminase, Hikoemon îi făcu semn să-l urmeze şi-l însoţi până la o cameră din apartamentele preoţilor, unde se ţineau depozitate sutrele. Urându-i somn uşor, îl introduse în odaie şi încuie cu grijă uşa pe dinafară. Chiar atunci, Kyutaro apăru încet lângă Hikoemon şi-i şopti ceva la ureche.

— Domnia Sa e îngrijorat că vestea despre incidentul din Kyoto ar putea ajunge la urechile oamenilor.

În ochi i se citea intenţia de a-l ucide pe mesager, dar Hikoemon clătină din cap. După ce făcură câţiva paşi, îi spuse:

— Probabil va muri acolo unde e, de mult ce-a mâncat. Lasă-l să moară în linişte.

Privind spre magazia sutrelor, Hikoemon întinse o palmă dinspre piept, în rugăciune.

CARTEA A OPTA

AL ZECELEA AN AL LUI TENSHO
1582
VARA

PERSONAJE

HORI KYUTARO, vasal superior al clanului Oda
ODA NOBUTAKA, al treilea fiu al lui Nobunaga
ODA NOBUO, al doilea fiu al lui Nobunaga
NIWA NAGAHIDE, vasal superior al clanului Oda
TSUTSUI JUNKEI, vasal superior al clanului Oda
MATSUDA TAROZAEMON, vasal superior al clanului Akechi
ISHIDA SAKICHI, vasal al lui Hideyoshi
SAMBOSHI, nepotul şi moştenitorul lui Nobunaga
TAKIGAWA KAZUMASU, vasal superior al clanului Oda
MAEDA GENI, vasal superior al clanului Oda
SAKUMA GENBA, nepotul lui Shibata Katsuie
SHIBATA KATSUTOYO, fiul adoptiv al lui Katsuie

UN MESAGER FĂRĂ NOROC

Hideyoshi nu se mişcase. Fire fine de cenuşă cădeau în jurul bazei lămpii – probabil, resturile scrisorii lui Hasegawa.

Kanbei intră şchiopătând, iar Hideyoshi îl salută, înclinând capul. Îndoindu-şi piciorul infirm, Kanbei se aşeză pe podea. În timpul captivităţii sale din castelul Itami, luase o boală cronică a scalpului, care nu i se mai vindecase niciodată pe deplin. Când se aşeză lângă lampă, părul său rărit păru aproape transparent, dându-i o înfăţişare grotescă.

— V-am primit chemarea, stăpâne. Ce poate fi atât de urgent, la ora aceasta din noapte?

Hideyoshi răspunse:

— Îţi va spune Hikoemon.

Şi îşi încrucişă braţele, lăsând capul în piept, cu un oftat prelung.

— Va fi un şoc, Kanbei, începu Hikoemon.

Kanbei era cunoscut pentru curajul lui, dar, în timp ce asculta, se albi la faţă. Fără o vorbă, oftă adânc, îşi încrucişă braţele pe piept şi rămase cu privirea spre Hideyoshi.

Kyutaro înaintă în genunchi şi spuse:

— Nu e momentul să ne gândim la cele trecute. Vântul schimbării suflă prin lume şi e un vânt prielnic pentru tine. E timpul să ridici pânzele şi să porneşti.

Plesnindu-şi genunchiul, Kanbei rosti:

— Bine zis! Cerul şi pământul sunt eterne, dar viaţa nu înaintează decât fiindcă toate lucrurile se schimbă după anotimpuri. Privind mai detaşat, este un eveniment de bun augur.

Părerile celor doi îl făcură pe Hideyoshi să zâmbească satisfăcut, deoarece reflectau propriile lui gânduri. Totuşi, nu-şi putea recunoaşte aceste sentimente în public, fără a-şi asuma riscul de a fi înţeles greşit. Pentru un vasal, moartea seniorului său era o tragedie, care trebuia răzbunată.

— Kanbei, Kyutaro, m-aţi încurajat foarte mult. Acum nu mai putem face decât un singur lucru, spuse Hideyoshi, cu convingere. Să încheiem cât mai repede şi mai tainic cu putinţă pacea cu clanul Mori.

Călugărul Ekei venise la tabăra lui Hideyoshi ca mesager din partea clanului Mori, pentru a negocia un tratat de pace. Ekei luase mai întâi legătura cu Hikoemon, datorită cunoştinţei lor de lungă durată; apoi se întâlnise cu Kanbei. Până acum, Hideyoshi refuzase să ajungă la un acord cu clanul Mori, indiferent de ceea ce i se oferea. Când Ekei şi Hikoemon se întâlniseră, în aceeaşi zi, se despărţiseră fără să ajungă la o înţelegere.

Întorcându-se spre Hikoemon, Hideyoshi spuse:

— Azi te-ai întâlnit cu Ekei. Ce planuri are clanul Mori?

— Am putea încheia repede un tratat, dacă le-am accepta condiţiile, răspunse Hikoemon.

— Categoric, nu! replică scurt Hideyoshi. Aşa cum stau ei, nu pot primi nici în ruptul capului. Şi ce ţi-au oferit, Kanbei?

— Cele cinci provincii Bitchu, Bingo, Mimasaka, Inaba şi Hoki, dacă ridicăm asediul castelului Takamatsu şi cruţăm viaţa generalului Muneharu şi pe cele ale oamenilor săi.

— O ofertă frumoasă, în aparenţă. Dar, în afară de Bingo, celelalte patru provincii pe care ni le oferă cei din Mori nu mai

sunt sub controlul lor. Nu putem accepta aceste condiţii, acum, fără a le trezi bănuielile. Dacă, însă, clanul Mori află ce s-a întâmplat la Kyoto, nu vor mai accepta niciodată pacea. Cu un dram de noroc, încă nu ştiu nimic. Cerul ne-a acordat câteva ore de graţie, însă timpul e foarte scurt.

— Suntem abia în ziua a treia. Dacă mâine cerem o întrunire oficială de pace, se poate organiza în două-trei zile, sugeră Hikoemon.

— Nu, e prea mult, ripostă Hideyoshi. Trebuie să înceapă imediat, fără a aştepta nici măcar până la ivirea zorilor. Hikoemon, cheamă-l din nou aici pe Ekei.

— Să trimit un mesager chiar acum? întrebă Hikoemon.

— Nu, aşteaptă puţin. Un mesager sosind în toiul nopţii i-ar stârni suspiciuni. Trebuie să ne gândim foarte bine la ceea ce vom spune.

Urmând ordinele lui Hideyoshi, oamenii lui Asano Yahei începură o cercetare atentă a tuturor călătorilor care veneau şi plecau din regiune. Cam pe la miezul nopţii, gărzile opriră un orb care mergea cu un toiag gros de bambus. Întrebându-l încotro se îndrepta, înconjurat de soldaţi, omul se rezemă în toiag.

— Mă duc acasă la o rudă, în satul Niwase, răspunse el, cu cea mai mare umilinţă.

— Dacă te duci la Niwase, ce cauţi pe drumul ăsta de munte, în toiul nopţii? întrebă ofiţerul comandant.

— N-am găsit nici un han, aşa că am tot mers, replică orbul, plecând capul într-un apel la înţelegere. Poate aţi fi atât de buni să-mi spuneţi unde aş putea găsi un sat cu han.

Deodată, ofiţerul ţipă:

— Se preface! Legaţi-l!

— Nu mă prefac! protestă omul. Sunt muzicant orb

licenţiat, din Kyoto, unde am trăit mulţi ani. Dar acum, bătrâna mea mătuşă din Niwase e pe moarte, adăugă el, împreunându-şi, rugător, palmele.

— Minţi! strigă ofiţerul. Oi fi ţinând tu ochii închişi, dar mă-ndoiesc că ai nevoie de ăsta!

Îi smulse brusc băţul gros de bambus şi-l reteză în două cu sabia. Din interior căzu o scrisoare rulată strâns.

Ochii omului se învăpăiară spre soldaţi ca două oglinzi. Căutând o ruptură în cercul de oameni, încercă s-o ia la fugă. Dar, cu peste douăzeci de soldaţi în jurul lui, nici chiar acel vulpoi nu putea să scape. Ostaşii îl trântiră la pământ şi-l legară fedeleş, de abia se mai putea mişca, apoi îl aruncară peste spinarea unui cal ca pe un sac.

Bărbatul le arunca celor care îl capturaseră insulte şi blesteme. Ofiţerul îi astupă gura cu pământ. Biciuind burta calului, soldaţii porniră grăbiţi cu prizonierul, spre tabăra lui Hideyoshi.

În aceeaşi noapte, un ascet de la munte fu oprit de altă patrulă. Spre deosebire de stilul smiorcăit al falsului muzicant, călugărul era trufaş.

— Sunt discipol al templului Shogo, anunţă el arogant. Noi, asceţii de la munte, mergem, adeseori, toată noaptea fără a ne odihni. Mă duc unde poftesc, cu sau fără cărare. Cum vă permiteţi să-mi puneţi întrebări vulgare, cum ar fi unde mă duc? Un om cu trupul ca norii călători şi râurile curgătoare nu are nevoie de destinaţie.

Pustnicul continuă în acelaşi stil o vreme, după care, încercă să fugă. Un soldat îl nimeri în fluierele picioarelor cu coada lăncii, iar omul se prăbuşi urlând.

Despuindu-l pe jumătate, soldaţii descoperiră că nici vorbă să fie muntean ascet. Era un călugăr-războinic din Honganji, care ducea spre clanul Mori un raport secret despre evenimentele de la templul Honno. Fu şi el trimis imediat

legat fedeleş la tabăra lui Hideyoshi.

În noaptea aceea n-au fost prinşi decât doi oameni, dar, dacă unul singur dintre ei s-ar fi strecurat printre gărzi, îndeplinindu-şi misiunea, a doua zi dimineaţă clanul Mori ar fi ştiut despre moartea lui Nobunaga.

Falsul ascet nu fusese trimis de Mitsuhide, dar omul care se dădea drept muzicant orb era un samurai al clanului Akechi cu o scrisoare de la Mitsuhide pentru Mori Terumoto. Plecase din Kyoto în dimineaţa zilei a doua. Mitsuhide mai trimisese, în aceeaşi dimineaţă, încă un mesager – pe mare, de la Osaka – dar furtunile l-au încetinit şi a ajuns la Mori prea târziu.

— Crezusem că aveam să ne întâlnim dimineaţă, spuse Ekei, după ce-l salută pe Hikoemon, dar în scrisoare aţi spus să vin cât mai repede, aşa că am sosit imediat.

— Îmi prezint scuzele pentru că v-am sculat din pat, răspunse nonşalant Hikoemon. Mâine ar fi fost perfect şi-mi pare rău că scrisoarea mea formulată stângaci v-a stricat somnul.

Kanbei îl conduse pe Ekei spre un loc izolat, cunoscut în popor ca Nasul Broaştei, iar, de acolo, la casa ţărănească goală, unde avusese loc întâlnirea dinainte.

Aşezându-se drept în faţa lui Ekei, Hikoemon spuse cu adâncă simţire:

— Dacă stai să te gândeşti, noi doi trebuie să fim uniţi printr-o karma comună.

Ekei dădu din cap, solemn. Cei doi îşi amintiră în tăcere întâlnirea lor din Hachisuka, cu vreo douăzeci de ani în urmă, când Hikoemon încă mai era căpetenia unei bande de ronini şi purta numele Koroku. În timpul şederii sale la conacul lui Hikoemon, Ekei auzise, pentru prima oară, de un extraordinar samurai tânăr, numit Kinoshita Tokichiro, care, ulterior, fusese luat în slujba lui Nobunaga, la castelul Kiyosu. În acei

ani de demult, când Hideyoshi încă avea un rang mult inferior generalilor lui Nobunaga, Ekei îi scrisese lui Kikkawa Motoharu: „Domnia lui Nobunaga va mai dura un timp. După căderea lui, Kinoshita Tokichiro va fi următorul om căruia să-i recunoaştem puterea.”

Prezicerile lui Ekei fuseseră uluitor de exacte: cu douăzeci de ani în urmă, percepuse capacitatea lui Hideyoshi; cu zece ani în urmă, prevăzuse căderea lui Nobunaga. În noaptea aceasta, însă, nu avea cum să ştie câtă dreptate urma să aibă.

Ekei nu era un călugăr ca oricare altul. Pe vremea când fusese încă un tânăr acolit, studiind într-un templu, Motonari, fostul senior al clanului Mori, îi ordonase să intre în serviciul său. În timpul vieţii lui Motonari, acest „călugăraş” pe care el îl numise, cu afecţiune, Ekei, îl însoţise în toate campaniile militare.

După moartea lui Motonari, Ekei părăsise clanul Mori, hoinărind prin imperiu. La întoarcere, fusese făcut mare preot al templului Ankokuji şi îl slujise pe Terumoto, noul senior al clanului Mori, ca sfătuitor de încredere.

Pe tot parcursul războiului cu Hideyoshi, Ekei argumentase încontinuu în sprijinul păcii. Îl cunoştea bine pe Hideyoshi şi nu credea că apusul avea să-i poată îndura asaltul. Un alt factor care-l influenţase era îndelungata sa prietenie cu Hikoemon.

Ekei şi Hikoemon se mai întâlniseră înainte de câteva ori, însă, de fiecare dată, se despărţiseră ajungând la acelaşi impas: soarta lui Muneharu. Prin urmare, Hikoemon i se adresă lui Ekei astfel:

— Mai devreme, când am vorbit cu seniorul Kanbei, acesta mi-a spus că seniorul Hideyoshi e mult mai generos decât pare. A sugerat că, dacă Mori ar mai face doar o singură concesie, s-ar ajunge, cu siguranţă, la pace. Seniorul Kanbei a

spus că, dacă am ridica asediul şi am cruţa viaţa seniorului Muneharu, lumea ar avea impresia că armata clanului Oda a fost forţată să încheie un tratat de pace. Seniorul Hideyoshi nu i-ar putea prezenta aceste condiţii seniorului Nobunaga. Singura noastră condiţie este capul lui Muneharu. N-ar trebui să aveţi nici o problemă pentru a duce chestiunea la îndeplinire.

Condiţiile lui Hikoemon nu se schimbaseră, dar el însuşi părea un alt om decât la ultima întâlnire.

— Nu pot decât să-mi declar, încă o dată, poziţia, replică Ekei. Dacă Mori cedează cinci dintre cele zece provincii ale sale, iar viaţa lui Muneharu nu este cruţată, va însemna că nu au reuşit să urmeze Calea Samuraiului.

— Totuşi, după ultima noastră întâlnire, nu i-aţi întrebat ce intenţii au?

— N-a fost nevoie. Clanul Mori nu va fi niciodată de acord cu moartea lui Muneharu. Preţuiesc loialitatea mai presus de orice altceva şi nimeni, de la seniorul Terumoto până la cel mai de jos vasal al său, nu s-ar supăra pentru acest sacrificiu, chiar dacă înseamnă pierderea tuturor provinciilor de la apus.

Cerul începea să pălească; în depărtare, se auzea un cocoş. Noaptea făcea loc zorilor celei de-a patra zi din lună.

Ekei nu voia să accepte, iar Hikoemon refuza să cedeze. Se blocaseră.

— Ei bine, nu mai e nimic de spus, conchise fatalist Ekei.

— Cu posibilităţile mele limitate, se scuză Hikoemon, n-am putut ajunge la un limbaj comun cu Reverenţa Voastră. Cu permisiunea dumneavoastră, aş dori să-l rog pe seniorul Kanbei să-mi ia locul.

— Vorbesc bucuros cu oricine, răspunse Ekei.

Hikoemon îşi puse fiul să-l cheme pe Kanbei, care sosi curând, cu lectica. Coborî din lectică şi se aşeză stângaci

lângă ceilalţi doi.

— Eu sunt cel care l-a încurajat pe Hikoemon să vă mai tulbure o dată pentru o ultimă discuţie, spuse Kanbei. Aşadar, care e rezultatul? N-aţi ajuns la nici un compromis? Aţi discutat jumătate din noapte.

Francheţea lui Kanbei avu efectul de a le ridica moralul. Ekei se lumină la faţă, în razele dimineţii.

— Am încercat, râse el.

Sub pretextul că trebuia să se pregătească pentru sosirea lui Nobunaga, Hikoemon se retrase.

— Seniorul Nobunaga va sta aici două sau trei zile, spuse Kanbei. Cu excepţia timpului pe care-l avem acum, va fi greu să ne mai întâlnim pentru tratative de pace.

Diplomaţia lui Kanbei era simplă şi directă. De asemenea, era extrem de autoritară: dacă membrii clanului Mori doreau să negocieze termenii, nu mai era posibil alt deznodământ decât războiul.

— Dacă puteţi ajuta azi clanul Oda, cu siguranţă că vi se va garanta un mare viitor, spuse Kanbei.

Odată cu această schimbare de adversar, Ekei îşi pierdu elocvenţa dinainte. Expresia lui, însă, părea mult mai optimistă decât fusese în timpul negocierilor cu Hikoemon.

— Dacă primim o promisiune fermă că Muneharu îşi va face *seppuku,* îl voi întreba pe Domnia Sa despre condiţiile cedării celor cinci provincii şi sunt sigur că va accepta un compromis. În orice caz, de ce nu le cereţi seniorilor Kikkawa şi Kobayakawa să reconsidere problema, încă o dată, azi dimineaţă? Presupun că va decide între pace şi război.

Când Kanbei puse problema astfel, Ekei se simţi obligat să acţioneze. Tabăra lui Kikkawa de la muntele Iwasaki era doar la o leghe distanţă. Tabăra lui Kobayakawa, de la muntele Hizashi, se afla la nici două leghe. Nu peste mult, Ekei îşi îndemnă calul s-o ia la galop.

După ce-l văzu pe călugăr plecând, Kanbei se duse la templul Jihoin. Privi în camera lui Hideyoshi şi constată că dormea. Lampa se stinsese, cu uleiul consumat. Kanbei îl trezi pe Hideyoshi şi-i spuse:

— Stăpâne, se luminează de ziuă.

— E dimineaţă? întrebă Hideyoshi, ridicându-se buimac. Kanbei îi descrise imediat întâlnirea cu Ekei. Hideyoshi se încruntă, dar se sculă repede din pat.

Pajii îl aşteptau la intrarea băii, cu apă pentru toaleta de dimineaţă.

— Imediat ce mănânc, voi face un rond al taberei. Aduceţi-mi calul ca de obicei şi vedeţi ca ajutoarele mele să stea pregătite, ordonă el, în timp ce se ştergea pe faţă.

Hideyoshi porni călare, sub o umbrelă mare şi roşie, cu stindardul înainte. Legănându-se uşor în şa, trecea pe sub frunzele proaspete ale cireşilor înfloriţi, care creşteau pe drumul dintre poarta templului şi poalele muntelui.

Hideyoshi nu-şi făcea niciodată rondul zilnic al taberei la oră fixă, dar rareori pornea atât de devreme dimineaţa. În ziua aceea, părea mai bine dispus şi, din când în când, glumea cu aghiotanţii ca şi cum totul ar fi fost absolut normal. Nimic nu sugera că ştirea despre incidentul din Kyoto s-ar fi aflat, chiar şi printre propriii lui oameni. După ce-şi confirmă personal acest lucru, Hideyoshi se întoarse, agale, la cartierul general.

Kanbei îl aştepta în faţa porţii templului. Ochii săi îi spuseră lui Hideyoshi că misiunea lui Ekei se sfârşise printr-un eşec. Călugărul revenise de la tabăra clanului Mori cu puţin timp înaintea întoarcerii lui Hideyoshi, dar răspunsul adus de el nu se schimbase:

Dacă-l lăsăm pe Muneharu să moară, nu vom fi la înălţimea Căii Samurailor. Nu vom accepta un acord de pace care nu va

cruţa viaţa lui Muneharu.

— Cheamă-l totuşi pe Ekei aici, ordonă Hideyoshi.

Nu părea deloc descurajat; ba chiar, devenea tot mai optimist cu fiecare minut.

Îl invită pe călugăr într-o cameră însorită şi-l pofti să stea comod. După ce vorbiră despre vremurile de demult şi comentară diverse bârfe din capitală, Hideyoshi duse conversaţia mai departe.

— Ia să vedem, începu el, abordând principalul subiect de discuţie, se pare că tratativele de pace s-au împotmolit, fiindcă nici una dintre cele două părţi nu poate ajunge la un acord cu privire la soarta lui Muneharu. N-aţi putea merge, în particular, la generalul Muneharu, ca să-i explicaţi împrejurările şi să-i recomandaţi să se resemneze? Clanul Mori nu-i va ordona niciodată unui vasal credincios să comită *seppuku,* dar, dacă-i explicaţi nenorocirea în care se află clanul, Muneharu îşi va da viaţa bucuros. Moartea lui, la urma urmei, va cruţa vieţile oamenilor din castel şi va salva clanul Mori de la distrugere.

Şi, cu aceste cuvinte, Hideyoshi se ridică brusc şi plecă.

În castelul Takamatsu, soarta a peste cinci mii de militari şi civili atârna de un fir de păr.

Generalii lui Hideyoshi aduseseră peste munţi trei corăbii mari, echipate cu tunuri, şi începuseră, deja, să bombardeze castelul. Unul dintre turnuri era aproape dărâmat, iar bombardamentul făcuse mulţi morţi şi răniţi. Pe lângă toate acestea, încă mai era anotimpul ploios şi tot mai mulţi oameni se îmbolnăveau, iar proviziile alimentare se stricau din cauza umezelii.

Apărătorii adunaseră uşi şi scânduri şi construiseră bărci uşoare, cu care să atace corăbiile de război ale lui Hideyoshi.

Două sau trei dintre micile nave se scufundaseră, dar supravieţuitorii înotaseră până înapoi la castel şi declanşaseră un al doilea atac.

Când sosi armata clanului Mori, iar drapelele şi flamurile începură să se vadă din castel, apărătorii crezură că erau salvaţi. Dar, nu peste mult, înţeleseră imposibilitatea situaţiei. Distanţa dintre salvatori şi ei înşişi, precum şi dificultăţile de acţiune care decurgeau de aici nu permiteau salvarea. Deşi erau descurajaţi, nu-şi pierdeau, nici un moment, voinţa să lupte. Dimpotrivă, după această descoperire, luaseră hotărârea clară de a muri.

În dimineaţa celei de-a patra zile din luna a şasea, santinelele de pe zidurile castelului zăriră o bărcuţă care se apropia dinspre ţărmul inamic. Un samurai vâslea, iar singurul pasager era un călugăr.

Ekei venise pentru a-i cere lui Muneharu să-şi facă *seppuku.* Generalul ascultă în tăcere argumentele călugărului. Când Ekei termină, având tot trupul scăldat în sudori reci, Muneharu vorbi pentru prima oară:

— Ei bine, azi e cu adevărat ziua mea norocoasă. Când vă privesc chipul, ştiu că vorbele dumneavoastră nu sunt înşelătoare.

Nu spuse dacă era sau nu era de acord. Gândirea lui Muneharu ajunsese deja mult dincolo de consimţământ sau refuz.

— De o bună bucată de vreme, seniorul Kobayakawa şi seniorul Kikkawa îşi fac griji pentru mine, nevrednic cum sunt, şi chiar m-au povăţuit să mă predau. Dar eu nu m-am gândit la capitulare numai pentru a-mi salva viaţa, aşa că am refuzat. Acum, dacă e să cred ceea ce mi-aţi spus, clanul Mori va avea garantată securitatea, iar oamenii din castel vor fi în siguranţă. Dacă aşa stau lucrurile, nu mai am nici un motiv să refuz. Dimpotrivă, ar fi o mare bucurie pentru mine. O mare

bucurie! repetă el, apăsat.

Ekei tremura. Nu crezuse că avea să fie atât de uşor, că Muneharu primea moartea cu atâta încântare. În acelaşi timp, îi era ruşine. El însuşi era călugăr şi totuşi ar fi avut oare curajul de a transcende viaţa şi moartea în acel mod, când urma să-i sune ceasul?

— Aşadar, acceptaţi?

— Da.

— Nu e nevoie să discutaţi problema cu familia dumneavoastră?

— Îi voi informa despre decizia mea mai târziu. Ar trebui să se bucure cu toţii alături de mine.

— Şi – mă rog, e dificil de spus, dar este o problemă destul de urgentă – se spune că, în curând, va sosi seniorul Nobunaga.

— Dacă vine mai curând sau mai târziu, mie mi-e totuna. Când urmează să sosească?

— Azi. Seniorul Hideyoshi a spus că pe la ceasul calului, iar, până atunci, mai sunt doar cinci ore.

— Dacă doar atâta timp mai este, replică Muneharu, ar trebui să mă pregătesc, cu uşurinţă, de moarte.

* * *

Ekei îi raportă că Muneharu acceptase mai întâi lui Hideyoshi, apoi călări în galop spre tabăra clanului Mori de la muntele Iwasaki.

Atât Kikkawa cât şi Kobayakawa se arătară îngrijoraţi de motivul întoarcerii lui neaşteptate.

— Au întrerupt tratativele? întrebă Kobayakawa.

— Nu, răspunse călugărul. Există perspective de succes.

— Va să zică, Hideyoshi a cedat? păru Kobayakawa cam

surprins.

Ekei, însă, clătină din cap:

— Persoana care s-a rugat mai mult decât oricine pentru o reconciliere paşnică s-a oferit să se sacrifice de dragul păcii.

— Despre cine vorbeşti?

— Despre generalul Muneharu. A spus că va răsplăti cu viaţa lui protecţia pe care i-a acordat-o atâţia ani seniorul Terumoto.

— Ekei, ai vorbit cu el la cererea lui Hideyoshi?

— Ştiţi bine că nu m-aş fi putut duce la castel fără permisiunea lui.

— Atunci, i-ai explicat situaţia lui Muneharu, iar el s-a oferit să comită *seppuku* de bună voie?

— Da. Se va sinucide la ceasul calului, la bordul unei ambarcaţiuni, în văzul ambelor armate. În acel moment, tratatul de pace se va încheia, vieţile apărătorilor vor fi salvate, iar clanul Mori va avea siguranţa garantată pentru totdeauna.

Pătruns de emoţie, Kobayakawa întrebă:

— Care sunt intenţiile lui Hideyoshi?

— Când a auzit oferta generalului Muneharu, seniorul Hideyoshi a fost adânc mişcat. A spus că ar însemna să fie lipsit de inimă să nu răsplătească o asemenea loialitate fără pereche. Prin urmare, deşi dumneavoastră i-aţi promis cedarea a cinci provincii, el va lua numai trei, renunţând la celelalte două, din consideraţie faţă de sacrificiul lui Muneharu. Dacă nu apare nici o neînţelegere, va trimite un angajament scris imediat ce va asista la *seppuku*-ul generalului Muneharu.

La scurt timp după plecarea lui Ekei, Muneharu îşi anunţă hotărârea. Unul după altul, toţi samuraii din castelul Takamatsu trecură prin faţa seniorului lor pentru a-i cere

permisiunea de a-l urma în moarte. Muneharu protestă, glumi şi îi mustră, dar nu reuşi să-i înduplece. Nu mai ştia ce să facă. Dar, în cele din urmă, nu aprobă cererea nimănui.

Îi ordonă unui ajutor să pregătească o barcă. Tot castelul se umplu de vaiete amarnice. Când cererile tuturor vasalilor încetară, iar Muneharu păru să aibă puţin timp să respire, Gessho, fratele său mai vârstnic, veni să-i vorbească.

— Am auzit tot ce-ai spus, zise Gessho. Dar nu e nevoie să mori. Lasă-mă pe mine să-ţi iau locul.

— Frate, eşti călugăr, pe când eu sunt general. Îţi mulţumesc, dar nu pot lăsa pe nimeni altcineva în locul meu.

— Am fost întâiul fiu şi ar fi trebuit să duc mai departe numele familiei. Dar eu am ales să intru în sfintele ordine, punându-te pe tine în poziţia pe care ar fi trebuit s-o adopt eu. Prin urmare, astăzi, când tu trebuie să comiţi *seppuku,* nu mai există nici un motiv ca să prelungesc ceea ce mi-a mai rămas din viaţă.

— Orice-ai spune, nu se lăsă Muneharu, nu te voi lăsa nici pe tine, nici pe altcineva, să-şi facă *seppuku* în locul meu.

Deşi refuzase oferta lui Gessho, Muneharu îi permise să-l însoţească în barcă. Se simţea împăcat. Chemându-şi pajii, le ordonă să-i pregătească un kimono albastru subţire, ceremonial, în care să moară.

— Şi aduceţi-mi o pensulă şi cerneală, ceru el, amintindu-şi să le scrie o scrisoare soţiei şi fiului său.

Ceasul calului se apropia cu repeziciune. Fiecare strop de apă potabilă era esenţial pentru viaţa oamenilor din castel, dar, în acea zi, Muneharu ordonă să i se aducă o găleată plină, pentru a se spăla de murdăria adunată pe trupul său în timpul celor patruzeci de zile de asediu.

Cât de liniştită era acea întrerupere a luptelor! Soarele părea că urca, neştiutor, spre mijlocul cerului. Nu sufla nici o boare de vânt, iar culoarea apelor mâloase ce înconjurau

castelul era mai tulbure ca oricând.

Micile valuri care se loveau uşurel de zidurile castelului sclipeau în soare şi, din când în când, din depărtare, se auzea ţipătul egretei albe.

Pe malul opus, la Nasul Broaştei, fu ridicat un steguleţ roşu, indicând că sosise momentul. Muneharu se ridică brusc. Din mijlocul slujitorilor lui se auzi un suspin involuntar. Generalul porni cu pas grăbit spre zidurile castelului, ca şi cum ar fi asurzit dintr-odată.

Vâsla trasa contururi largi în apă. În barcă se aflau cinci oameni: Muneharu, Gessho şi trei vasali. Toţi bărbaţii, femeile şi copiii din castel stăteau cocoţaţi pe ziduri şi acoperişuri. Văzându-l pe Muneharu cum se îndepărta, nu plângeau, ci-şi împreunau mâinile în rugăciune sau îşi ştergeau ochii de lacrimi.

Barca luneca paşnic pe suprafaţa lacului. Când întoarse capul, Gessho văzu castelul Takamatsu rămas la bună distanţă în urmă, barca ajungând la jumătatea distanţei dintre castel şi Nasul Broaştei.

— Ajunge, îl instrui Muneharu pe vâslaş.

Omul ridică vâsla, fără o vorbă. Nu aveau mult de aşteptat.

Când barca pornise de la castel, o altă barcă plecase de la Nasul Broaştei. Aceasta îl aducea pe martorul lui Hideyoshi, Horio Mosuke. La proră, fusese fixat un mic fanion roşu, iar pe puntea de lemn era întinsă o carpetă stacojie.

Mica luntre care-l purta pe Muneharu, în roba morţii, plutea uşor, aşteptând ca barca lui Mosuke, cu pavilionul ei roşu fluturând în vânt, să oprească alături. Apa era liniştită. Munţii din împrejurimi erau împăcaţi. Nu se auzea decât vâsla bărcii care se apropia.

Muneharu se întoarse spre tabăra clanului Mori, de pe muntele Iwasaki, şi făcu o plecăciune. Mulţumea, în inima lui, pentru numeroşii ani de patronaj de care beneficiase. În timp ce privea steagurile stăpânului său, ochii i se umplură de

lacrimi.

— În această barcă este generalul apărător al castelului Takamatsu, Shimizu Muneharu? întrebă Mosuke.

— Întocmai cum spuneţi, răspunse politicos Muneharu. Eu sunt Shimizu Muneharu. Am venit să comit *seppuku,* potrivit condiţiilor tratatului de pace.

— Mai am şi altceva de spus, aşa că, vă rog să aşteptaţi un moment, continuă Mosuke. Adu barca puţin mai aproape, îi spuse vasalului de la vâsla bărcii lui Muneharu.

Bordajele celor două vase se atinseră uşor. Apoi, Mosuke spuse, pe un ton demn:

— Am un mesaj de la seniorul Hideyoshi. Pacea ar fi fost imposibilă, fără consimţământul dumneavoastră în această problemă. Îndelungatul asediu trebuie să vă fi obosit, iar seniorul Hideyoshi ar dori să acceptaţi această ofrandă ca pe un mic simbol al sentimentelor lui. Nu trebuie să vă îngrijoraţi dacă soarele urcă prea sus pe cer. Vă rog să vă luaţi tot timpul de care aveţi nevoie pentru despărţire.

Dintr-o barcă, în cealaltă, trecură un poloboc cu cel mai bun sake şi diverse delicatese.

Chipul lui Muneharu se lumină de bucurie.

— Ce surpriză. Iar dacă este dorinţa seniorului Hideyoshi, le voi gusta cu plăcere.

Muneharu se servi, apoi le oferi ceşti şi însoţitorilor lui.

— Poate este din pricină că, de o bună bucată de vreme, n-am mai băut un sake atât de fin, dar simt că m-am cam îmbătat. Vă rog să-mi scuzaţi stângăcia, generale Horio, dar aş dori să execut un ultim dans.

Apoi, întorcându-se spre însoţitorii săi, întrebă:

— N-avem tobă, dar n-aţi vrea voi să bateţi din palme ritmul şi să cântaţi din gură?

Muneharu se ridică în bărcuţă şi deschise un evantai alb. În

timp ce se mişca în ritmul bătăilor din palme, barca se legăna uşor, stârnind mici valuri. Mosuke nu mai suportă să-l privească şi lăsă capul în piept.

De îndată ce melodia încetă, Muneharu vorbi, încă o dată, răspicat:

— Generale Mosuke, vă rog să priviţi cu atenţie.

Mosuke ridică privirea şi văzu cum Muneharu, care îngenunchease, îşi spintecă lateral abdomenul cu sabia. În timp ce vorbea, sângele înroşea interiorul bărcii.

— Frate, vin şi eu! ţipă Gessho, despicându-şi, la rândul său, pântecele.

După ce-i predară lui Mosuke cutia cu capul retezat al generalului şi se înapoiară la castel, vasalii lui Muneharu îşi urmară stăpânul în moarte.

Când ajunse la templul Jihoin, Mosuke raportă actul de *seppuku* al lui Muneharu şi-i depuse capul în faţa scaunului de campanie al lui Hideyoshi.

— Ce păcat, se lamentă Hideyoshi. Muneharu era un samurai excelent.

Niciodată nu păruse mai mişcat ca atunci. Dar, nu peste mult, îl chemă pe Ekei. Când călugărul sosi, Hideyoshi îi arătă imediat un document.

— Tot ce mai rămâne acum de făcut e schimbul de declaraţii. Priviţi ceea ce am scris, iar apoi voi trimite un mesager după angajamentul clanului Mori.

Ekei privi declaraţia, după care i-o înapoie, cu respect, lui Hideyoshi. Acesta ceru o pensulă şi semnă. Apoi, îşi crestă vârful degetului mic şi aplică o pecete de sânge lângă iscălitură. Tratatul de pace era semnat.

Peste câteva ore, tabăra clanului Mori fu cuprinsă de şoc şi căzu pradă dezolării, ca un vârtej de vânt, la vestea morţii lui Nobunaga. În cartierul general de campanie al lui Terumoto, facţiunea care se opusese păcii tot timpul vorbea acum

gălăgios, cerând atacul imediat asupra lui Hideyoshi.

— Am fost minţiţi!

— Ticălosul ne-a dus de nas!

— Tratatul de pace trebuie rupt!

— Nu ne-a înşelat nimeni, răspunse ferm Kobayakawa. Convorbirile au fost iniţiate de noi, nu de Hideyoshi. Şi nu avea cum să fi prevăzut dezastrul din Kyoto.

Fratele său, Kikkawa, care vorbea în numele celor care susţineau reluarea ostilităţilor, îl îndemnă pe Terumoto:

— Moartea lui Nobunaga înseamnă dezintegrarea forţelor clanului Oda; acum nu ne mai pot face faţă. Hideyoshi este primul care poate fi numit succesor al lui Nobunaga şi ar trebui să ne fie uşor să-l atacăm acum, pe loc, mai ales ţinând seama de slăbiciunea ariergărzii. Dacă facem asta, vom deveni conducătorii imperiului.

— Nu, nu. Nu sunt de acord, interveni Kobayakawa. Hideyoshi este singurul om care poate restabili pacea şi ordinea. Iar o veche zicală a samurailor spune că nu se atacă un inamic aflat în doliu. Chiar dacă ar fi să rupem tratatul şi să atacăm, dacă supravieţuieşte, va reveni să se răzbune.

— Nu putem lăsa să ne scape ocazia asta, insistă Kikkawa.

În ultimă instanţă, Kobayakawa aminti instrucţiunile lăsate cu limbă de moarte de fostul lor stăpân:

— Clanul trebuie să-şi apere frontierele. Oricât de puternici sau de bogaţi am deveni, nu trebuie să ne extindem niciodată în afara provinciilor apusene.

Era momentul ca seniorul Mori să ia o hotărâre.

— Sunt de acord cu unchiul meu Kobayakawa. Nu vom rupe tratatul, făcându-ni-l pe Hideyoshi duşman pentru a doua oară.

La vremea când consfătuirea secretă se sfârşi, era seara zilei a patra. În timp ce reveneau în tabără, cei doi generali se

întâlniră cu un grup de cercetaşi de-ai lor. Ofiţerul de la comandă arătă agitat, în întuneric, spunând:

— Cei din Ukita au început să-şi retragă trupele. Ascultând raportul, Kikkawa ţistui din limbă. Prilejul trecuse deja. Kobayakawa citi gândurile fratelui său mai mare.

— Mai ai unele regrete? îl întrebă el.

— Sigur că am.

— Ei bine, să zicem că am fi cucerit toată ţara, continuă Kobayakawa. Crezi că eşti omul potrivit pentru a conduce?

Urmă o scurtă pauză.

— Judecând după tăcerea ta, presupun că nici tu nu crezi. Când ţara o conduce cineva care nu are calităţile necesare, se ajunge sigur la haos. Şi nu s-ar mărgini numai la căderea clanului Mori.

— Nu e nevoie să spui mai mult, înţeleg, răspunse Kikkawa, întorcând capul.

Şi, privind cu tristeţe spre cerul nocturn de deasupra provinciilor apusene, se strădui să-şi stăpânească lacrimile care i se rostogoleau pe obraji.

RECVIEMUL SÂNGELUI

Motivul de la baza tratatului de pace fusese necesitatea retragerii imediate a trupelor clanului Oda, iar aliaţii lui Hideyoshi, cei din clanul Ukita, începură să se retragă, chiar în aceeaşi noapte. Din tabăra principală a lui Hideyoshi, însă, nu fu retras nici un soldat. În dimineaţa zilei a cincea, Hideyoshi încă nu făcuse nici o mişcare. Deşi gândul îi gonea spre capitală, nu dădea semne că ar fi plănuit să ridice tabăra.

— Hikoemon, cât de mult a coborât nivelul apei?

— Cam trei picioare.

— N-o lăsaţi să scadă prea repede.

Hideyoshi ieşi în grădina templului. Deşi zăgazul fusese tăiat şi apa începea să se scurgă puţin câte puţin, castelul Takamatsu încă mai era izolat în mijlocul lacului. Unul dintre vasalii lui Hideyoshi se şi dusese la castel, în noaptea trecută, pentru a-i accepta capitularea. Iar acum, apărătorii erau traversaţi cu bărcile.

La căderea serii, Hideyoshi trimise un om să spioneze clanul Mori. Apoi, se consultă cu Kanbei şi ceilalţi generali şi începu, grăbit, pregătirile pentru ridicarea taberei.

— Spune-le să spargă barajul imediat, îi ordonă el lui Kanbei. Stăvilarul fu spart în zece locuri. Aproape imediat, apa începu să se agite. Se formară nenumărate vârtejuri, în

timp ce apele năvăleau prin deschizături, cu un vuiet care suna ca un val tsunami.

Cine avea să ajungă mai repede, apa sau Hideyoshi, care acum îşi îndemna calul spre răsărit? Podişurile din jurul castelului se transformaseră aproape imediat într-o câmpie uscată, pe când şesurile joase deveniseră mlaştini străbătute cruciş şi curmeziş de râuri; astfel, chiar dacă militarii clanului Mori s-ar fi gândit să-i urmărească, n-aveau să poată trece timp de încă două-trei zile.

În ziua a şaptea, Hideyoshi ajunse la vadul râului Fukukoa şi constată că acesta se revărsase. Soldaţii făcură căptuşeli protectoare pentru cai, legându-şi raniţele la un loc, apoi, traversară sub forma unui lanţ omenesc, fie ţinându-se de mâini, fie apucând coada lăncii purtate de omul din faţă.

Hideyoshi traversase primul, iar acum stătea pe scăunelul său de campanie, pe mal.

— Nu intraţi în panică! Luaţi-o încet! striga el; părea să fie complet netulburat de ploaie şi vânt. Dacă un om se îneacă, inamicul va spune că am pierdut cinci sute; dacă pierdeţi un bagaj, vor spune că au fost o sută. Nu vă pierdeţi degeaba aici viaţa sau armele.

Ariergarda ajunse din urmă armata principală şi, cu unităţile înşirate una după alta, ambele maluri ale râului se umplură de soldaţi. Comandantul ariergărzii se prezentă în faţa lui Hideyoshi, pentru a-i raporta situaţia din Takamatsu. Retragerea se terminase şi încă nu se vedea nici un semn al clanului Mori. Pe chipul lui Hideyoshi se aşternu o expresie de uşurare. Arăta de parcă, în sfârşit, s-ar fi simţit în siguranţă; acum, îşi putea canaliza toate forţele într-o singură direcţie.

Armata reveni la Himeji în dimineaţa zilei a opta. Plini de noroi, apoi udaţi de furtună, soldaţii parcurseseră douăzeci de leghe într-o singură zi.

— Primul lucru pe care vreau să-l fac e o baie, le spuse

Hideyoshi slujitorilor săi.

Guvernatorul castelului se prosternă în faţa lui Hideyoshi. După ce-l felicită la întoarcere, îl informă că sosiseră doi mesageri, dintre care unul de la Nagahama, cu ştiri urgente.

— Mă ocup de el după ce fac o baie. Vreau cât mai multă apă caldă. Ploaia mi-a pătruns prin armură până la haine.

Hideyoshi se cufundă până la umeri în apa fierbinte. Soarele de dimineaţă era încadrat în fereastra înaltă a băii; îi scălda faţa strecurându-se prin grilajul ferestrei, suspendat în aburi. Cum stătea aşezat acolo, pielea obrajilor părea să-i fiarbă spre un roşu închis, în timp ce, pe frunte, i se formau broboane mari de sudoare. În vapori apăreau sute de mici curcubee.

Hideyoshi sări deodată, scoţând un zgomot ca de cascadă.

— Hei! Să vină cineva să mă spele pe spate! strigă el.

Cei doi paji care aşteptau afară intrară în fugă. Muncindu-se din răsputeri, începură să-i frece spinarea, de la ceafă până la tălpi. Deodată, Hideyoshi spuse, râzând:

— Ciudat mai iese!

Privind în jurul picioarelor, văzuse că jegul pe care i-l răzuiau pajii de pe trup semăna cu găinaţul de păsări.

Cum putea avea acel om o înfăţişare atât de demnă pe câmpul de luptă? Trupul său gol părea foarte nevolnic şi slăbit. Era adevărat că se consumase peste măsură în cei cinci ani ai campaniei din apus, dar corpul său, în vârstă de patruzeci şi şase de ani era mult prea slab. Se păstraseră şi acum urme ale băiatului de ţăran, sărac şi costeliv, din Nakamura. Trupul lui arăta ca un brăduţ pipernicit crescut din stâncă sau ca un prun scofâlcit, bătut de vânturi şi ninsori – puternic, dar dând semne de bătrâneţe.

Nu se cuvenea, însă, să i se compare vârsta şi fizicul cu cele ale unui om obişnuit. Atât pielea, cât şi constituţia îi erau pline de vitalitate. Fie că era fericit sau furios, existau chiar şi momente în care arăta ca un bărbat tânăr.

În timp ce se ştergea, relaxându-se după baie, Hideyoshi chemă un paj şi-i spuse:

— Daţi imediat de ştire următoarele: „La primul semnal de corn, toată armata trebuie să-şi mănânce porţiile de mâncare; la al doilea, corpul de intendenţă trebuie să pornească; la al treilea, toată armata să se adune în faţa castelului.”

Apoi, Hideyoshi îi convocă pe Hikoemon şi pe înalţii funcţionari care se ocupau cu finanţele şi cu grânarele.

— Cât mai avem în tezaur? întrebă el.

— Cam şapte sute cincizeci de ocale de argint şi peste opt sute de galbeni, răspunse un funcţionar.

Hideyoshi se întoarse spre Hikoemon şi-i ordonă:

— Luaţi-le şi distribuiţi-le oamenilor, fiecăruia potrivit soldei. Apoi, întrebă cât orez mai rămăsese în hambare, adăugând că:

— Aici nu vom fi asediaţi, aşa că nu e nevoie să păstrăm orezul. Plătiţi-le vasalilor de cinci ori solda în orez.

Ieşi din baie şi se duse direct la mesagerul din Nagahama, care-l aştepta. Îşi lăsase în Nagahama mama şi soţia şi fusese tot timpul preocupat de soarta lor.

De cum îl văzu pe mesager îngenunchind în faţa lui, Hideyoshi întrebă:

— O duc bine? Nu s-a-ntâmplat nimic?

— Şi cinstita dumneavoastră mamă, şi soţia sunt foarte bine.

— Serios? Atunci, dar, este atacat castelul Nagahama?

— Am fost trimis din Nagahama în dimineaţa zilei a patra, când o mică forţă inamică a pornit atacul.

— Akechi?

— Nu, erau ronini Asai aliaţi cu Akechi. Dar, conform unui zvon pe care l-am auzit pe drum, o forţă numeroasă a

clanului Akechi se îndreaptă acum spre Nagahama.

— Ce-au de gând să facă cei din Nagahama?

— Nu sunt destui pentru a rezista unui asediu, aşa că, în caz de urgenţă, plănuiesc să vă mute familia într-o ascunzătoare din munţi.

Mesagerul puse în faţa lui Hideyoshi o scrisoare. Era de la Nene. În calitate de soţie a seniorului, avea datoria de a se ocupa de toate în lipsa soţului ei. Deşi probabil îi scrisese în toiul unui vârtej de confuzie şi de îndoială, avea caligrafia calmă. Conţinutul, însă, indica limpede că se prea putea ca acea scrisoare să fie ultima pe care o scrisese:

Dacă se întâmplă tot ce poate fi mai rău, te asigur, stăpâne, că soţia ta nu va face nimic care să-ţi păteze numele. Singura grijă a mamei tale şi a mea este să-ţi învingi propriile greutăţi, în aceste momente cruciale.

Primul semnal de corn răsună prin castel şi oraş. Hideyoshi le dădu ultimele instrucţiuni vasalilor săi din castelul Himeji:

— Victoria şi înfrângerea se află în mâinile soartei, dar, dacă voi fi doborât de Mitsuhide, daţi foc castelului şi asiguraţi-vă că nu va mai rămâne nimic din el. Trebuie să acţionăm vitejeşte, urmând exemplul celui care a murit la templul Honno.

Se auzi al doilea semnal, iar convoiul cu provizii o luă din loc. În timp ce soarele începea să coboare spre apus, Hideyoshi puse ca scaunul de campanie să-i fie mutat în afara castelului şi ordonă să se sune a treia oară din corn. Noaptea se lăsase peste câmpiile întinse şi brazii ce mărgineau drumul de coastă. De cu seară şi până după miezul nopţii, pământul se cutremură sub paşii celor peste zece mii de oameni care se despărţeau în divizii, lângă castelul Himeji.

Se crăpa de ziuă şi, una câte una, siluetele brazilor de pe

marginea drumului deveneau vizibile. La răsărit, un soare roşu ca sângele se înălţa peste orizontul mării Harima, printre norii dimineţii, ca pentru a-i zori pe oameni înainte.

— Priviţi! strigă Hideyoshi. Avem vânt bun. Drapelele şi stindardele noastre flutură spre răsărit. Ştiu că soarta omului e nesigură. Nu ştim dacă vom apuca să vedem zorii zilei de mâine, dar cerul ne arată calea înainte. Să scoatem un puternic strigăt de război şi să dăm de ştire cerului că am pornit.

* * *

În cele zece zile trecute de la moartea lui Nobunaga, situaţia naţională se schimbase dramatic. În Kyoto, oamenii erau neliniştiţi după incidentul de la templul Honno. Cei doi generali superiori ai lui Nobunaga, Shibata Katsuie şi Takigawa Kazumasu, erau departe; Tokugawa Ieyasu se retrăsese în provincia lui natală; angajamentele lui Hosokawa Fujitaka şi Tsutsui Junkei erau neclare; iar Niwa Nagahide se afla la Osaka.

Zvonul că armata lui Hideyoshi sosise în Amagasaki, lângă Kyoto, se răspândi ca vântul în dimineaţa zilei a unsprezecea. Multora nu le venea să creadă. Mai circulau şi alte zvonuri – că seniorul Ieyasu mergea spre apus; că fiul cel mai mare rămas în viaţă al lui Nobunaga, Nobuo, pregătea un contraatac; că armata clanului Akechi se lupta într-un loc sau altul. Cel mai credibil zvon era acela că oştirea lui Hideyoshi era imobilizată de clanul Mori, la Takamatsu. Numai cei care-l cunoşteau bine pe Hideyoshi nu se lăsau induşi în eroare.

Calităţile dovedite de Hideyoshi în invazia provinciilor de la apus în ultimii cinci ani îi arătaseră adevărata valoare în ochii multora dintre ceilalţi generali ai lui Nobunaga. Printre aceşti oameni se numărau Niwa Nagahide, Nakagawa Sebei, Takayama Ukon şi Ikeda Shonyu. Simţeau loialitatea lui

Hideyoshi după o atât de îndelungată adversitate faţă de el, precum şi devotamentul neabătut faţă de fostul lor senior. Când auziră că Hideyoshi încheiase pace cu clanul Mori şi venea cu toată viteza spre capitală, fură mulţumiţi că aşteptările lor nu fuseseră înşelate. În timp ce Hideyoshi înainta către răsărit, începură să-i trimită mesaje urgente, stăruind să se grăbească şi informându-l despre ultimele mişcări ale trupelor clanului Akechi.

Când Hideyoshi sosi la Amagasaki, Nakagaba Sebei şi Takayama Ukon veniră fiecare cu partea sa de forţe să-i viziteze tabăra.

La apariţia celor doi generali, samuraiul care stătea de strajă la poartă nu păru prea încântat de prezenţa lor, nici nu se grăbi să le anunţe sosirea.

— Acum Domnia Sa se odihneşte, îi informă el.

Cei doi fură luaţi pe nepregătite. Sebei şi Ukon îşi cunoşteau bine valoarea ca aliaţi. Puterea militară a omului căruia i se alăturau avea să se dubleze. În plus, castelele lor din apropiere controlau intrarea în Kyoto. Cu siguranţă, asigurarea acestor două castele-cheie, care se aflau aproape în mijlocul teritoriului inamic, avea să-i confere lui Hideyoshi enorme avanjate strategice şi logistice.

Astfel, ajungând la tabăra sa, fuseseră convinşi că Hideyoshi însuşi avea să le iasă în întâmpinare. Tot ce le rămânea de făcut celor doi generali era să aştepte. În acel timp, văzură sosind diverşi luptători răzleţi. Încontinuu veneau şi plecau mesageri, în toate direcţiile. Printre ei era şi un samurai pe care Nakagaba Sebei îl recunoscu.

— Ăsta nu-i un samurai al lui Hosokawa? murmură el. Toată lumea ştia bine că între Mitsuhide şi Hosokawa Fujitaka erau relaţii foarte strânse. Cei doi fuseseră prieteni apropiaţi de ani de zile, iar familiile lor erau înrudite prin căsătorie.

„Ce caută aici un mesager de la clanul Hosokawa?” se întrebă Sebei. Era o problemă care-i privea nu numai pe cei

doi generali care aşteptau să intre la Hideyoshi, ci pe întreaga naţiune.

— A spus că seniorul Hideyoshi doarme, dar cred că e cât se poate de treaz. Se poartă cam grosolan, indiferent ce-ar face, se plânse Ukon.

Tocmai se pregăteau să plece, când, unul dintre pajii lui Hideyoshi alergă la ei şi-i invită în templul care-i servea lui Hideyoshi drept cartier general. Hideyoshi nu se găsea în camera unde fură conduşi, dar era clar că se trezise de câtva timp. Din apartamentul marelui preot se auzeau râsete sonore. Nu era deloc genul de primire la care se aşteptaseră cei doi generali. Veniseră grăbiţi să se alieze cu Hideyoshi şi să-l lovească pe Mitsuhide. Ukon părea jignit, cu o expresie cam îndârjită pe faţă, iar Sebei stătea posomorât.

Arşiţa apăsătoare a verii le sporea nemulţumirea. De-acum, anotimpul ploios ar fi trebuit să se apropie de sfârşit, dar atmosfera era din ce în ce mai uscată. Pe cer, norii se mişcau încoace şi-ncolo, neliniştiţi, parcă reflectând starea naţiunii. Din când în când, soarele răzbătea printre nori, cu o strălucire intensă care era de ajuns cât să facă pe cineva să ardă de febră.

— Ce căldură, Sebei, comentă Ukon.

— Da, şi nu bate pic de vânt.

Evident, amândoi erau echipaţi complet în armuri. Chiar dacă armurile moderne deveniseră mai uşoare şi mai flexibile, nu încăpea nici o îndoială că, pe sub pieptare, sudoarea le curgea şiroaie.

Sebei îşi deschise evantaiul, începând să-şi facă vânt. Apoi, pentru a arăta că nu-i erau inferiori în grad lui Hideyoshi, amândoi se mutară ostentativ pe locurile rezervate oamenilor de cel mai înalt rang.

Chiar atunci, un strigăt de salut intră odată cu o boare de vânt. Era Hideyoshi care, de îndată ce se aşeză în faţa lor, îşi prezentă insistent scuzele:

— Îmi pare nespus de rău că am fost atât de necuviincios. Când m-am sculat, am mers la templul principal – şi, în timp ce mă rădeam în cap, continuă el, mângâindu-şi ţeasta pleşuvă, a sosit un mesager de la Hosokawa Fujitaka, cu o depeşă urgentă. Deci, a trebuit să vorbesc mai întâi cu el, lăsându-vă pe voi să aşteptaţi.

Se aşeză în stilul său obişnuit, fără să-i pese de distincţiile rangului. Cei doi uitară complet de salutările formale, privind îndelung capul proaspăt ras al lui Hideyoshi, în care se reflecta verdele copacilor din grădina învecinată.

— Măcar capul mi-e mai limpede, pe căldura asta, adăugă Hideyoshi, cu un zâmbet. E foarte răcoritor să te tunzi.

Arătând cam jenat, începu să-şi frece viguros pielea capului. Când Sebei şi Ukon văzură că Hideyoshi mersese până la a se rade în cap din respect pentru fostul lor senior, uitară de nemulţumirea dinainte, ruşinându-se imediat de propria lor meschinărie.

Singura problemă era că, ori de câte ori se uitau la Hideyoshi, le venea să râdă. Deşi nimeni nu-l mai numea în faţă „Maimuţă”, fosta lui poreclă şi actuala înfăţişare stârneau un oarecare amuzament.

— Iuţeala ta ne-a surprins, începu Sebei. Probabil că n-ai dormit deloc, de la Takamatsu până aici. Suntem uşuraţi să vedem că eşti bine sănătos, continuă el, străduindu-se să-şi înăbuşe râsul.

— Ştiţi, am apreciat foarte mult rapoartele pe care mi le-aţi trimis, spuse Hideyoshi pentru a-i măguli. Datorită lor, am putut cunoaşte manevrele clanului Akechi şi, mai ales, că amândoi îmi sunteţi aliaţi.

Nici Sebei şi nici Ukon nu erau atât de naivi încât să creadă că-l puteau cuceri cu complimente. Aproape trecând peste ultima remarcă a lui Hideyoshi, începură, imediat, să-i dea sfaturi.

— Când porneşti spre Osaka? Acolo e seniorul Nobutaka, cu seniorul Niwa.

— N-am timp să mă duc acum la Osaka; nu acolo e inamicul. Am trimis un mesaj la Osaka, azi dimineaţă.

— Seniorul Nobutaka e al treilea fiu al seniorului Nobunaga. N-ar trebui ca, mai întâi, să vă întâlniţi?

— Nu-i cer să vină aici. L-am chemat să participe la apropiata luptă, care va fi slujba de comemorare a seniorului Nobunaga. Este cu Niwa, aşa că n-am găsit necesar să mă pierd în formalisme. Mâine se va alătura, cu siguranţă, taberei noastre.

— Dar Ikeda Shonyu?

— Ne vom întâlni şi cu el. Încă nu l-am văzut, dar a trimis un mesager cu o declaraţie de sprijin.

Hideyoshi avea încredere în aliaţii săi. Până şi Hosokawa Fujitaka refuzase invitaţia lui Mitsuhide. În schimb, tocmai îi trimisese un vasal lui Hideyoshi, spunându-i că nu avea să-şi unească forţele cu un rebel. Triumfător, Hideyoshi sublinie faţă de cei doi generali că acea loialitate nu reprezenta numai tendinţa firească a lumii, ci şi un mare principiu moral al clasei războinicilor.

În sfârşit, după ce discutară diverse subiecte, atât Sebei cât şi Ukon îi predară oficial lui Hideyoshi pe ostaticii aduşi cu ei, drept garanţii de bună credinţă.

Hideyoshi refuză, râzând:

— Nu va fi necesar. Vă cunosc bine pe amândoi. Trimiteţi-i imediat pe copiii ăştia înapoi la castelele voastre.

În aceeaşi zi, Ikeda Shonyu, care-l cunoştea pe Hideyoshi de demult, când lucraseră amândoi în castelul Kiyosu, trecu de partea armatei acestuia. Chiar înainte de a porni, de dimineaţă, Shonyu se tunsese şi el.

— Cum! Şi tu te-ai ras în cap? exclamă Hideyoshi, când îşi văzu prietenul.

— Întâmplător, am făcut acelaşi lucru.

— Gândim la fel.

Nici Hideyoshi şi nici Shonyu nu aveau nevoie să spună mai mult. Shonyu îi sporea armata cu patru mii de oameni. Hideyoshi începuse cu o armată de vreo zece mii de oameni, dar, adăugându-i pe cei două mii de soldaţi ai lui Ukon, pe cei două mii cinci sute ai lui Sebei, pe cei o mie ai lui Hachiya şi unitatea de patru mii a lui Ikeda, armata număra acum mai mult de douăzeci de mii de oameni.

La prima consfătuire de război, Sebei şi Ukon începură, pe neaşteptate, să se certe, nici unul nedorind să cedeze teren.

— Din cele mai vechi timpuri, e o chestiune de etichetă a samurailor ca seniorul castelului care e cel mai apropiat de inamic să conducă avangarda, spuse Ukon. Deci, nu există absolut nici un motiv ca trupele mele să le urmeze pe ale lui Sebei.

Sebei refuza şi el să se dea bătut:

— Împărţirea între avangardă şi ariergardă nu poate avea nici o legătură cu distanţa dintre câmpul de luptă şi castelul cuiva. Ceea ce contează e calitatea trupelor.

— Bine, şi-atunci vrei să spui că sunt nedemn de a conduce avangarda împotriva inamicului?

— De tine, nu ştiu ce să zic. Sunt ferm convins că eu unul nu voi ceda în faţa nimănui. Şi nu voi face un secret din dorinţa mea de a conduce avangarda în această bătălie. Ordinul trebuie să mi se dea mie, Nakagaba Sebei.

Sebei insista ca Hideyoshi să-i acorde lui onoarea, dar şi Ukon făcea plecăciuni şi îl privea, aşteptând să primească ordinul. Hideyoshi, aşezat pe scaunul de campanie, luă hotărârea cu autoritatea unui comandant suprem.

— Amândoi aţi vorbit bine, prin urmare fiind de la sine înţeles că se cade ca Sebei să preia o linie a primei formaţiuni de luptă, iar Ukon s-o preia pe cealaltă. Aştept din partea

amândurora să izbândiţi fapte pe măsura vorbelor voastre.

Pe tot parcursul consfătuirii, soseau cercetaşi să dea raportul.

— Seniorul Mitsuhide s-a retras de la Horagamine şi şi-a adunat forţele în regiunea din jurul satelor Yamazaki şi Enmyoji. De asemenea, părea să se regrupeze spre castelul Sakamoto, dar azi dimineaţă a început, dintr-odată, să demonstreze o dispoziţie ofensivă clară, iar o divizie din armata lui merge spre castelul Shoryuji.

La primirea acestui raport, pe chipurile generalilor apăru brusc o expresie de încordare. Distanţa dintre Yamazaki şi tabăra lor de la Amagasaki era mai mică decât o lovitură de trăsnet. Deja simţeau prezenţa inamicului în jur.

Sebei şi Ukon primiseră responsabilitatea de a conduce avangarda şi, ridicându-se, întrebară:

— N-ar trebui să pornim imediat spre Yamazaki?

Hideyoshi, neclintit de agitaţia oamenilor şi de tensiunea momentului, răspunse, extrem de calculat:

— Cred că ar trebui să aşteptăm aici, încă o zi, sosirea seniorului Nobutaka. Este limpede că, în răstimpul de o noapte şi o jumătate de zi cât aşteptăm, această mare ocazie se va pierde clipă de clipă, dar aş dori ca unul dintre fiii regretatului nostru senior să participe la bătălie. Nu vreau să-l pun pe seniorul Nobutaka într-o situaţie pe care ar regreta-o toată viaţa, una în urma căreia nu şi-ar mai putea arăta faţa în lume.

— Dar dacă între timp inamicul va reuşi să câştige teren preţios?

— Ei, există în mod clar nişte limite chiar şi în a-l aştepta pe seniorul Nobutaka. Va trebui ca, până mâine, să pornim spre Yamazaki, orice s-ar întâmpla. Odată ce întreaga armată se va fi adunat la Yamazaki, vom lua din nou legătura, aşa că

trebuie să mergeţi amândoi înainte şi să avansaţi imediat.

Sebei şi Ukon ieşiră. Ordinul de plecare a avangărzii era alcătuit după cum urmează: mai întâi, unitatea lui Takayama; apoi, unitatea lui Nakagawa; şi, în sfârşit, unitatea lui Ikeda.

De cum plecară din Tonda, cei două mii de oameni ai lui Takayama o luară la fugă ca şi cum ar fi văzut deja armata inamică. Privind praful stârnit de caii lor, Sebei şi toţi cei din unitatea a doua se întrebau dacă nu cumva forţele clanului Akechi ajunseseră deja la Yamazaki.

— Aleargă prea repede, chiar şi pentru asta, îşi spuneau unii, bănuitori.

Imediat după ce intrară în satul Yamazaki, oamenii lui Ukon închiseră toate porţile de intrare în localitate şi începură să-i intercepteze chiar şi pe trecătorii de pe drumurile lăturalnice din regiune.

Unitatea lui Nakagawa, care venea în urma lor, întâlni aceste baraje şi, dintr-odată, motivul grabei lui Ukon fu înţeles de toată lumea: nu suporta să fie în a doua linie de atac. Sebei abandonă acea poziţie strategică, pornind imediat spre un deal numit Tennozan.

În cele din urmă, Hideyoshi îşi încartirui trupele la Tonda pentru noaptea aceea, dar, a doua zi, primi, în sfârşit, vestea că Nobutaka şi Niwa ajunseseră la râul Yodo.

De cum auzi vestea, Hideyoshi fu cât pe ce să-şi răstoarne scaunul de campanie, sărind în picioare de bucurie.

— Un cal! ceru el. Aduceţi-mi un cal!

Şi, încălecând, se întoarse spre oamenii de la poartă şi strigă:

— Plec să-l întâmpin pe seniorul Nobutaka!

Dând pinteni calului, porni spre râul Yodo.

Râul, lat, aproape că dădea pe dinafară. Pe mal, forţele lui Nobutaka erau împărţite în patru unităţi a câte patru şi trei mii de oameni.

— Unde-i seniorul Nobutaka? răcni Hideyoshi, descălecând,

în mijlocul soldaţilor transpiraţi, care-l priveau trecând; când văzu că nimeni nu-l recunoştea, anunţă: eu sunt, Hideyoshi!

Soldaţii făcură ochii mari de uimire.

Hideyoshi nu aşteptă o întâmpinare oficială. Îmbulzindu-se prin mulţimea de oameni, se îndreptă spre copacul sub care Nobutaka îşi înălţase stindardul.

Înconjurat de statul său major, Nobutaka stătea aşezat pe taburetul de campanie, ţinându-şi mâna streaşină la ochi pentru a şi-i feri de strălucirea orbitoare a apei. Dintr-odată, se întoarse şi îl zări pe Hideyoshi, care alerga spre el, strigând din mers. De îndată ce-l văzu, pe Nobutaka îl cuprinse un sentiment de recunoştinţă. Era un vasal pe care tatăl lui îl instruise ani de-a rândul, iar ceea ce făcea el acum depăşea cu mult legăturile care uneau un senior şi un vasal. În ochi îi strălucea o lumină care demonstra că simţea o emoţie potrivită, mai curând, relaţiilor de rudenie.

— Hideyoshi! strigă Nobutaka.

Fără a-l aştepta pe Nobutaka să-i întindă mâna, Hideyoshi veni, pe neaşteptate, spre el şi i-o strânse cu putere.

— Stăpâne Nobutaka!

Nu spuse decât atât. Nici unul dintre ei nu adăugă nimic, dar în ochi li se citeau multe. Lacrimile le şiroiau pe obraji. Prin acele lacrimi, Nobutaka putea să-şi exprime toate sentimentele pentru tatăl său decedat, faţă de un vasal al clanului. Iar Hideyoshi înţelegea ce se întâmpla în inima tânărului. Într-un târziu, eliberă mâna pe care o ţinuse atât de strâns, îngenunchind, în acelaşi timp, la pământ.

— Mă bucur atât de mult că aţi venit. Nu avem timp să ne spunem mai multe, iar asta e tot. Sunt doar recunoscător că mă aflu acum cu Domnia Voastră şi cred, cu toată tăria, că sufletul tatălui dumneavoastră, în cer, e mulţumit de această faptă. Am sentimentul că, în sfârşit, v-am putut aduce omagiile mele şi că mi-am îndeplinit îndatorirea de vasal.

Sunt fericit pentru prima oară de când am plecat de la castelul Takamatsu.

În aceeaşi zi, Hideyoshi îl invită pe Nobutaka să-l însoţească înapoi la tabăra sa din Tonda şi, împreună, porniră spre Yamazaki.

Ajunseră în Yamazaki la ceasul maimuţei, cei zece mii de oameni ai armatei lor de rezervă adăugându-se celor opt mii cinci sute de oameni din cele trei unităţi de avangardă. Nu mai exista nici un loc, în munţi sau în sat, unde să nu se vadă oameni şi cai.

— Tocmai ni s-a raportat că o armată a clanului Akechi a atacat unitatea lui Nakagawa în colinele de la răsărit de Tennozan.

Acum era momentul să lovească. Hideyoshi dădu întregii armate ordinul de atac.

În dimineaţa zilei a noua, când Hideyoshi tocmai pleca din Himeji, Mitsuhide reveni la Kyoto. Nu trecuse nici o săptămână de la asasinarea lui Nobunaga.

În ziua a doua, la ceasul berbecului, în timp ce ruinele templului Honno încă mai fumegau, Mitsuhide părăsise oraşul Kyoto pentru a ataca Azuchi. Dar, încă de la primul pas în afara capitalei, întâlni un obstacol la trecerea din Seta a râului. În dimineaţa aceea, trimisese o scrisoare prin care cerea capitularea castelului Seta, dar guvernatorul acestuia îl ucisese pe mesager, dând foc apoi castelului şi podului Seta.

Astfel, trupele clanului Akechi n-au mai putut trece râul. Ochii lui Mitsuhide ardeau de indignare. Podul distrus de foc părea aproape să-l batjocorească: „Lumea nu te vede la fel cum vezi tu lumea."

Silit să se întoarcă la castelul Sakamoto, Mitsuhide petrecu două sau trei zile zadarnice, aşteptând să se repare podul. Dar, la vremea când intră în Azuchi, oraşul era părăsit, iar uriaşul său castel nu mai găzduia nici un om sau stăpân. În

oraş nu mai rămăseseră nici un fel de mărfuri sau măcar firme de prăvălii. Familia lui Nobunaga fugise, dar, în grabă, fusese nevoită să lase pe loc haznaua cu aur şi argint a lui Nobunaga şi colecţia lui de opere de artă.

Aceste lucruri îi fură arătate lui Mitsuhide după ce trupele lui ocupaseră castelul, dar nu se simţi cu nimic mai bogat. Într-un fel, avea chiar o senzaţie de sărăcie.

„Nu asta căutam”, îşi spuse, „şi e umilitor dacă oamenii cred aşa ceva.”

Puse ca tot aurul şi argintul din tezaur să fie împărţite ca recompense oamenilor. Soldaţii de rând primiră şapte sute de galbeni, în timp ce generalii cei mai înalţi în grad primiră între trei şi cinci mii.

„Ce vreau?” se tot întreba Mitsuhide. „Să conduc naţiunea!” sosea răspunsul, dar avea o sonoritate găunoasă. Trebuia să recunoască, în sinea lui, că niciodată nu îmbrăţişase asemenea nădejdi trufaşe, neavând nici ambiţia, nici capacitatea necesară. Tot timpul, avusese numai un singur motiv: acela de a-l ucide pe Nobunaga. Dorinţele lui Mitsuhide fuseseră astâmpărate de flăcările templului Honno, iar acum nu-i mai rămăsese decât o pasiune atât de golită de orice convingere, încât nu părea mai mult decât simplă frenezie.

Conform unei povestiri care circula prin acea perioadă, Mitsuhide încercase să se sinucidă imediat ce murise Nobunaga. Vasalii săi îl opriseră cu forţa. În clipa când Nobunaga se făcuse scrum, ura care îngheţase inima lui Mitsuhide se dizolvase ca zăpada topită. Cei zece mii de soldaţi care-l serveau, însă, nu-i împărtăşeau sentimentele. Dimpotrivă, sperau că adevărata lor răsplată abia urma.

— De azi înainte, seniorul Mitsuhide este conducătorul ţării, anunţau generalii clanului Akechi, cu o convingere care lui Mitsuhide îi lipsea.

Dar seniorul spre care priveau nu mai era decât o imitaţie

fără viaţă a celui dinainte. Se schimbase ca înfăţişare, ca dispoziţie – şi chiar şi ca intelect.

Mitsuhide rămase în Azuchi din ziua a cincea până în dimineaţa celei de-a opta, timp în care cucerise castelul lui Hideyoshi de la Nagahama şi pe cel al lui Niwa Nagahide de la Sawayama. După ce ocupă complet provincia Omi, Mitsuhide îşi reechipă armata şi porni, din nou, spre capitală.

Cu acel prilej, Mitsuhide primi vestea că Hosokawa refuzase să i se alăture. Fusese convins că Hosokawa Tadaoki, ginerele său, avea să se grăbească să-l urmeze, odată ce Nobunaga fusese răsturnat. Dar răspunsul primit de la clanul Hosokawa consta într-un refuz furios. Până acum, Mitsuhide se întreba cine avea să-i fie aliat; nu se prea gândise cine îi era cel mai înverşunat duşman.

Abia atunci, existenţa lui Hideyoshi îl lovi pe Mitsuhide ca un pumn în piept. Nu trecuse cu vederea capacităţile lui Hideyoshi şi puterea lui militară din apus. Dimpotrivă, ştia că Hideyoshi reprezenta o imensă ameninţare. Ceea ce-l liniştea, cât de cât, pe Mitsuhide era convingerea că Hideyoshi era ţinut pe loc de clanul Mori şi că nu se putea întoarce repede. Bănuia că cel puţin unul dintre cei doi mesageri pe care-i trimisese la clanul Mori îşi îndeplinise misiunea. Şi, fără îndoială, răspunsul clanului Mori avea să sosească în curând, informându-l că Hideyoshi fusese atacat şi distrus. Dar de la Mori nu venea nici o veste şi nu primea răspunsuri nici de la Nakagaba Sebei, Ikeda Shonyu şi Takayama Ukon. În schimb, ştirile care ajungeau, în fiecare dimineaţă, la Mitsuhide, sunau ca o judecată a cerului.

Pentru Mitsuhide, castelul Sakamoto păstra amintirea evenimentelor recente: umilirea lui de către Nobunaga; plecarea din Azuchi, furios; şederea la Sakamoto, unde stătuse la răspântia îndoielii. Acum, nu mai încăpea nici o îndoială, nici o duşmănie. În acelaşi timp, îşi pierduse orice putere de cercetare de sine. Îşi abandonase adevărata

inteligenţă în schimbul titlului gol de conducător al naţiunii.

În noaptea zilei a noua, Mitsuhide încă nu avea idee unde se găsea Hideyoshi, dar atitudinile seniorilor locali îl nelinişteau. A doua zi dimineaţă, părăsi tabăra de la Shimo Toba şi urcă, prin Trecătoarea Horagamine, în Yamashiro, loc unde stabilise să-şi unească armata cu cea a lui Tsutsui Junkei.

— Tsutsui Junkei n-a fost zărit încă? îşi întreba Mitsuhide cercetaşii, la intervale regulate, pe tot parcursul zilei.

Întrucât Mitsuhide fusese în cârdăşie cu Tsutsui Junkei încă dinaintea atacului asupra templului Honno, nu avusese nici nu motiv să se îndoiască de loialitatea aliatului său – până acum. La căderea nopţii, încă nu se vedea nici urmă din armata lui Tsutsui. Şi nu numai atât, dar cei trei vasali ai clanului Oda pe care sperase să-i câştige de partea lui – Nakagaba Sebei, Takayama Ukon şi Ikeda Shonyu – nu răspunseseră la chemările sale urgente, deşi toţi trei se aflau, cu numele, sub comanda lui.

Tulburarea lui Mitsuhide nu era nejustificată. Se consultă, cu Saito Toshimitsu:

— Crezi că s-a întâmplat ceva, Toshimitsu?

Mitsuhide voia să creadă că mesagerii pe care-i trimisese păţiseră ceva sau că Junkei şi ceilalţi nu făceau decât să întârzie, dar Saito Toshimitsu acceptase deja realitatea.

— Nu, stăpâne, răspunse bătrânul. Bănuiesc că seniorul Tsutsui nu mai are intenţia să vină. Nu există nici un motiv de a întârzia atât de mult pe drumurile netede din Koriyama.

— Nu, trebuie să existe un motiv, insistă Mitsuhide.

Îl chemă pe Fujita Dengo, redactă rapid o scrisoare şi o trimise la Koriyama.

— Ia cei mai buni cai. Dacă alergi cât poţi de repede, ar trebui să fii înapoi până dimineaţă.

— Dacă seniorul Tsutsui va sta de vorbă cu mine, în zori

sunt aici, răspunse Dengo.

— N-are de ce să nu stea de vorbă cu tine. Obţine un răspuns de la el, chiar dacă va fi noaptea, târziu.

— Am înţeles, stăpâne.

Dengo porni imediat spre Koriyama. Înainte de a apuca să se întoarcă, însă, sosiră cercetaşi anunţând că forţele lui Hideyoshi se îndreptau spre răsărit, iar avangarda ajunsese deja în provincia vecină, Hyogo.

— Cu neputinţă! Trebuie să fie o greşeală! izbucni Mitsuhide, când auzi vestea.

Nu-i venea să creadă că Hideyoshi putuse încheia pace cu clanul Mori şi, chiar dacă o făcuse, că reuşise să-şi deplaseze imensa armată atât de repede.

— Nu cred că e un raport fals, stăpâne, spuse Toshimitsu, intuind din nou adevărul. În orice caz, aş zice că trebuie să stabilim imediat o contra-ofensivă.

Observând că Mitsuhide şovăia, Toshimitsu veni cu o propunere concretă:

— Dacă eu l-aş aştepta aici pe seniorul Tsutsui, dumneavoastră, stăpâne, v-aţi putea grăbi să-l împiedicaţi pe Hideyoshi să intre în capitală.

— Nu sunt prea mari speranţe ca Tsutsui să mai vină, nu-i aşa? recunoscu, în sfârşit, Mitsuhide.

— Cred că ar mai fi doar cam o şansă, poate două din zece, de a trece de partea dumneavoastră, stăpâne.

— Ce strategie propui pentru a-l opri pe Hideyoshi?

— Singura ipoteză de la care putem porni este că Ukon, Sebei şi Shonyu sunt deja aliaţi cu Hideyoshi. Dacă Tsutsui Junkei i s-a alăturat şi el, puterea noastră militară va fi insuficientă pentru a lua iniţiativa şi a-l ataca. După calculele mele, însă, Hideyoshi va avea nevoie de încă cinci-şase zile, pentru a-şi aduce aici întreaga armată. În acel timp, dacă

întărim cele două castele de la Yodo şi Shoryuji, construim forturi de-a lungul drumului de la miazănoapte la miazăzi spre Kyoto şi adunăm toate forţele din Omi şi din alte regiuni, l-am putea ţine, un timp, pe loc.

— Cum? Toate astea nu l-ar opri decât pentru un timp?

— După aceea, vom avea nevoie de o strategie mult mai cuprinzătoare – depăşind nivelul micilor bătălii locale. Dar, în momentul de faţă, ne aflăm într-o situaţie critică. Ar trebui să plecăm imediat.

Toshimitsu aşteptă ca Fujita Dengo să se întoarcă din misiunea sa în Koriyama.

Dengo sosi cu furia întipărită pe toată faţa.

— N-am făcut nimic, îi spuse el lui Toshimitsu. Ticălosul ăla de Junkei ne-a trădat şi el. A găsit o scuză ca să nu vină aici, dar, la întoarcere, am descoperit că ţine legătura cu Hideyoshi. Şi când te gândeşti că un om care a fost atât de apropiat clanului Akechi e capabil de aşa ceva!

Imprecaţiile lui Dengo nu se mai sfârşeau, dar, pe chipul ridat al lui Toshimitsu nu se citea nici o surprindere.

Mitsuhide plecă pe la amiază, fără a fi realizat nimic. Ajunse înapoi la Shimo Toba cam în acelaşi timp în care Hideyoshi trăgea un scurt pui de somn în Amagasaki. În acea zi, era o caniculă la fel de mare atât la templul Zen din Amagasaki, cât şi în tabăra de la Shimo Toba. Imediat ce reveni în tabără, Mitsuhide se întâlni cu generalii săi, la comandament, şi discută strategia de luptă. Încă nu-şi dădea seama că Hideyoshi se afla deja la o zvârlitură de băţ, în Amagasaki. Deşi avangarda lui Hideyoshi îşi ocupa deja poziţiile, Mitsuhide socotea că mai era nevoie de câteva zile pentru a sosi şi Hideyoshi însuşi. Ar fi nedrept să-i atribuim această greşeală intelectului său. Nu făcuse decât să emită o judecată bazată pe raţiune, folosindu-şi propria inteligenţă ieşită din comun. Mai mult, acea judecată anume era în armonie cu

ceea ce şi toţi ceilalţi considerau că ar fi fost logic.

Consfătuirea se terminase foarte repede, iar Akechi Shigemoto plecă primul. Porni imediat spre Yodo, ca să înceapă construcţiile de urgenţă pentru fortificarea castelului. Drumul îngust de munte spre capitală avea să fie, cu siguranţă, un obiectiv central al atacurilor inamice. Castelul Yodo se afla în dreapta lui, iar castelul Shoryuji, la stânga.

Mitsuhide le dădu diviziilor desfăşurate pe malurile râului Yodo următorul ordin:

— Retrageţi-vă la Shoryuji şi ocupaţi poziţii defensive. Pregătiţi-vă pentru ofensiva inamicului.

Făcea toate pregătirile, dar, când calcula proporţiile armatei inamice, Mitsuhide nu-şi pierdea complet percepţia propriei lui slăbiciuni. Pe parcursul zilei, un număr mare de soldaţi se adunaseră din capitală şi din zona înconjurătoare, punându-se sub comanda lui. Însă toţi erau samurai de rang inferior sau ronini – puţin mai mult decât nişte mercenari în căutarea unui mod rapid de a urca în societate. Nici unul nu avea capacitatea sau resursele militare pentru a conduce.

— Câţi oameni avem în total? îşi întrebă Mitsuhide generalii. Punând la socoteală trupele din Azuchi, Sakamoto, Shoryuji, Horagamine şi Yodo, forţele lui Mitsuhide numărau cam şaisprezece mii de oameni.

— Dacă mi s-ar alătura Hosokawa şi Tsutsui, mormăia Mitsuhide, atunci nimeni n-ar mai putea să mă alunge din capitală.

Chiar şi după ce hotărâse această strategie, era tulburat de marea diferenţă numerică dintre trupe. Creierul lui Mitsuhide funcţiona prin calcule, iar acum nu mai exista nici măcar o licărire de speranţă că avantajul ar fi fost de partea lui. Mai mult, undeva, un mic fior de frică începea să-şi croiască drum în conştiinţa lui. Acest fapt în sine putea juca rolul decisiv între victorie şi înfrângere, începea să se scufunde sub

valurile pe care el însuşi le stârnise.

Mitsuhide stătea pe colina din faţa taberei, privind norii.

— Se-arată a ploaie, murmură el, într-un vânt care nu dădea nici un semn de ploaie.

Era esenţial ca un general care urma să se angajeze curând în luptă să cunoască vremea. Mitsuhide stătu mult timp, preocupat de mişcarea norilor şi de direcţia vântului.

În sfârşit, privi spre râul Yodo. Luminiţele care se legănau în vânt trebuia să fi fost ale propriilor lui bărci de patrulare. Linia ondulată a marelui râu părea albă, câtă vreme munţii de dincolo de ea erau negri ca smoala.

Bolta cerească largă se întindea peste râu, spre îndepărtatul estuar marin de la Amagasaki. În timp ce ochii lui Mitsuhide priveau în acea direcţie, aproape ca şi cum ar fi trimis fascicule de lumină, se întrebă: „De ce e capabil Hideyoshi?” Apoi strigă, pe un ton aspru, cum nu folosea decât rareori:

— Sakuza! Sakuza! Unde-i Sakuzaemon?

Se întoarse repede şi porni spre tabără cu paşi repezi. Un vânt violent şi neguros zgâlţâia cazărmile ca un val imens.

— Da, stăpâne! Yojiro e aici! răspunse un slujitor, alergându-i în cale.

— Yojiro, chemarea la arme. Plecăm imediat.

În timp ce armata ridica tabăra, Mitsuhide le trimise depeşe urgente tuturor comandanţilor, inclusiv vărului său Mitsuharu din castelul Sakamoto, informându-i ce decizie luase. N-avea să se retragă, purtând o campanie defensivă. Se hotărâse să-l atace cu toate puterile pe Hideyoshi.

Era al doilea schimb al nopţii. Nu se vedea nici o stea. O unitate de luptă coborî cea dintâi colina; urma să stea de gardă în amonte şi în aval pe râul Katsura. În urma lor, veneau corpul de intendenţă, unităţile principale şi ariergarda. Pe neaşteptate, începu o ploaie torenţială. Când întreaga armată se afla în mijlocul râului, apa era bombardată

de aversa albă şi pură.

Se stârni şi vântul – un vânt rece, dinspre nord-vest. Pedestraşii bodogăneau între ei, privind suprafaţa întunecată a râului.

— Şi râul, şi vântul vin asupra noastră din munţii provinciei Tamba.

În timpul zilei, ar fi putut vedea. Oinosaka nu era departe şi cu numai zece zile în urmă o traversaseră, părăsind baza clanului Akechi de la castelul Kameyama. Oamenilor, însă, li se părea că acest lucru se întâmplase de câţiva ani.

— Nu cădeţi! Nu lăsaţi să vi se ude armele! răcneau ofiţerii. Curentul râului Katsura era mult mai violent decât de obicei, probabil din cauza unor ploi abundente în munţi.

Corpul de lăncieri trecu, fiecare om ţinându-se de lancea celui din faţa lui, urmat de puşcaşi, care se ţineau de paturile şi de ţevile armelor. Călăreţii din jurul lui Mitsuhide urcară, în galop, malul opus, lăsând în urmă o dâră de spumă şi clăbuci. De undeva din faţa lor se auzeau, sporadic, împuşcături înfundate, câtă vreme în depărtare se repezeau spre cer scântei, probabil de la fermele incendiate. Imediat ce detunăturile încetară, însă, focurile dispărură şi ele, peste toate lăsându-se, din nou, întunericul.

Curând, sosi un curier cu un raport:

— Oamenii noştri au împins înapoi o grupă inamică de recunoaştere. În timpul retragerii, au dat foc mai multor ferme.

Neluând în seamă raportul, Mitsuhide îşi continuă înaintarea prin Kuga Nawate, trecu pe lângă castelul Shoryuji, care era ocupat de oamenii lui, şi-şi instală intenţionat tabăra în Onbozuka, la vreo cinci-şase sute de metri distanţă spre sud-vest. Ploaia care-i chinuise în ultimele două sau trei zile încetase, iar stelele începeau să licărească pe cerul care înainte nu arătase altceva decât diferite nuanţe de cerneală.

„Inamicul tace şi el”, îşi spuse Mitsuhide în timp ce stătea la Onbozuka, privind prin întuneric, spre Yamazaki. Îl încerca o profundă emoţie şi tensiune la gândul că armata lui Hideyoshi se afla acum în faţa lui, la o distanţă de nici jumătate de leghe. Stabilind Onbozuka drept punctul focal al întregii sale forţe şi folosind castelul Shoryuji ca bază de aprovizionare, Mitsuhide îşi desfăşură trupele în linie, de la râul Yodo în sud-vest până la râul Enmyoji, ca şi cum ar fi deschis un evantai. La vremea când toate unităţile din avangardă ajunseră pe poziţii, era aproape dimineaţă, iar conturul prelung al râului Yodo începea să devină vizibil.

Dintr-odată, dinspre Tennozan, se auziră ecourile unor împuşcături violente. Soarele încă nu răsărise, iar norii erau înnegriţi de o ceaţă deasă. Era ziua a treisprezecea din luna a şasea, la o oră atât de matinală, încât pe drumul spre Yamazaki încă nu se auzea nici măcar un nechezat de cal.

Privind din tabăra principală a lui Mitsuhide de la Onbozuka, soldaţii puteau vedea dealul Tennozan cam la o jumătate de leghe înspre sud-vest. Partea sa stângă era îmbrăţişată de drumul către Yamazaki şi de un râu mare – Yodo.

Tennozan era abrupt, având cam trei sute de metri până la piscul cel mai înalt. În ajun, când principala armată a lui Hideyoshi înaintase până la Tonda, ofiţerii priviseră cu toţii drept înainte, spre colină. Câţiva dintre ei întrebaseră călăuza locală:

— Ce munte e acela?

— Satul de la poale, spre răsărit, este Yamazaki?

— Inamicul se află la Shoryuji. Unde e castelul ăsta, faţă de Tennozan?

Fiecare unitate trebuia să fie însoţită de un om familiarizat cu zona. Toţi cei care înţelegeau strategia ştiau că tabăra care controla terenul înălţat urma să aibă câştig de cauză.

Şi fiecare general era, de asemenea, conştient că primul om care-şi înfigea steagul pe Tennozan avea să cucerească o glorie mai mare decât cel ce lua primul cap de pe câmpie. Fiecare general jurase că el avea să fie omul acela. În ajunul zilei a treisprezecea, câţiva dintre generalii lui Hideyoshi îi ceruseră să adopte planul lor de atac, sperând că aveau să primească ordinul de a lua cu asalt muntele.

— Mâine va avea loc bătălia decisivă, spuse Hideyoshi. Yodo, Yamazaki şi Tennozan vor fi principalele câmpuri de luptă. Dovediţi-vă demni de a fi numiţi bărbaţi. Nu vă luaţi la întrecere între voi, nici nu vă gândiţi numai la propria voastră glorie. Amintiţi-vă că seniorul Nobunaga şi zeul războiului vă vor privi de sus, din cer.

Dar, de îndată ce primiră permisiunea lui Hideyoshi, trăgătorii o luară la fugă spre Tennozan, însufleţiţi şi într-o debandadă totală, în puterea nopţii. Acel loc strategic, care atrăsese atenţia tuturor generalilor lui Hideyoshi, nu fusese scăpat din vedere nici de Mitsuhide. Acesta se hotărâse să înainteze cu toată viteza, să traverseze râul Katsura şi să iasă rapid la Onbozuka, pentru a cuceri muntele Tennozan.

Mitsuhide cunoştea relieful zonei la fel de bine ca generalii avangărzii inamice, Nakagaba Sebei şi Takayama Ukon. Şi, cu toate că priveau cu toţii munţii şi râurile din aceeaşi zonă, mintea lui Mitsuhide, în mod firesc, o lua cu mult înaintea gândurilor altora.

După ce trecuse râul Katsura şi mersese prin Kuga Nawate, Mitsuhide desprinse o divizie din armată şi o trimise pe alt drum, spunând:

— Urcaţi pe partea dinspre miazănoapte a muntelui Tennozan şi ocupaţi culmea. Dacă inamicul atacă, rezistaţi şi nu cedaţi acel punct strategic.

Acţiona, într-adevăr, foarte repede. Comenzile şi acţiunile lui Mitsuhide erau făcute întotdeauna la timp; niciodată nu

pierdea o ocazie de a lovi. Şi totuşi, în acel moment, forţele lui Hideyoshi, care ajunseseră deja la Hirose, pe partea dinspre miazăzi, se aflau şi ele pe munte.

Dar era întuneric beznă şi mulţi dintre soldaţi nu cunoşteau deloc zona.

— Aici e o cărare care urcă.

— Nu, pe-acolo n-o poţi lua.

— Ba cred că se poate.

— Nu e drumul cel bun. Deasupra noastră e un stei de stâncă. Şerpuind prin jurul poalelor muntelui, cu toţii se grăbeau să găsească o potecă spre vârf.

Drumul era abrupt şi încă nu se luminase de ziuă. Ştiind că se aflau între aliaţi, oamenii urcau în şir, fără a şti cu care unitate sau companie erau. Nu făceau decât să se grăbească, opintindu-se cu gâfâieli, spre pisc. Apoi, chiar când crezură că se apropiau de culme, îi întâmpină o salvă de împuşcături.

Atacul fusese declanşat de puşcaşii clanului Akechi, sub comanda lui Matsuda Tarozaemon. După aceea, fu cert că cei şapte sute de oameni ai lui Matsuda se împărţiseră în două unităţi. Soldaţii lui Horio Mosuke, Nakagaba Sebei, Takayama Ukon şi Ikeda Shonyu se repeziseră cu toţii să fie primii care urcau pe Tennozan, dar numai Hori Kyutaro le comandase trupelor sale ca, de la răscruce, s-o ia spre partea dinspre miazănoapte a poalelor. Ocolind rapid poalele muntelui, încercară ceva total diferit: să blocheze retragerea inamicului.

Aşa cum se aşteptaseră, atacul lateral intercepta unitatea lui Matsuda şi îl aduse pe generalul acesteia, Matsuda Tarozaemon, drept sub ochii lor. Coliziunea fu mult mai violentă decât ciocnirea din vârful muntelui. Oamenii se luptau corp la corp printre brazii şi bolovanii presăraţi pe povârniş. Armele de foc erau prea stânjenitoare, aşa că lupta se purta mai mult cu lăncile, cu săbiile lungi şi cu halebardele.

Unii cădeau în prăpăstii, încleştaţi la un loc cu inamicii. Alţii,

care-i ţintuiau pe soldaţii duşmani la pământ, erau înjunghiaţi în spate. Existau şi grupe de arcaşi, iar vâjâitul săgeţilor şi focurile de puşcă răsunau încontinuu. Dar mult mai tari erau strigătele de război ale celor cinci sau şase sute de oameni. Acele ţipete nu păreau să iasă din piepturile luptătorilor, ci din întreaga lor fiinţă, chiar şi din pori şi din firele de păr.

Oamenii înaintau şi erau respinşi, şi, în cele din urmă, soarele începu să răsară. Pentru prima oară, de mult timp, se vedea un cer albastru, cu nori albi. În lumina rară a soarelui, greierii păreau să fi amuţit. În locul lor, strigătele de luptă ale soldaţilor zguduiau tot muntele. Foarte repede, coastele muntelui se umplură cu cadavre însângerate, împrăştiate sau îngrămădite, unele peste altele. Într-un loc zăcea jalnic un mort, în timp ce alţi doi-trei, căzuseră unii peste alţii, în alt loc. Vederea leşurilor îi stimula pe războinici, iar soldaţii care păşeau peste trupurile neînsufleţite ale camarazilor lor intrau într-un spaţiu de dincolo de viaţă şi moarte. Acest lucru era valabil atât pentru ostaşii lui Hori, cât şi pentru cei din clanul Akechi.

Situaţia din vârful muntelui era neclară, dar şi aici se întâmpla ca un strigăt de victorie să fie urmat rapid de o înfrângere. În timpul luptei, răcnetele scoase de unitatea lui Matsuda se schimbară cu repeziciune, devenind asemănătoare sunetelor unui copil mic, între suspine. Optimismul se transformase în deznădejde.

— Ce se-ntâmplă?

— De ce dăm înapoi? Nu vă retrageţi!

Miraţi de deruta tovarăşilor lor, unii dintre soldaţii lui Matsuda strigau furioşi. Dar şi acei oameni o luară, curând, la goană, spre poalele muntelui, purtaţi parcă de o avalanşă. Comandantul lor, generalul Matsuda Tarozaemon, fusese lovit de un glonţ şi luat pe umerii aghiotanţilor, în văzul tuturor soldaţilor.

— La atac! Tăiaţi-i!

Cea mai mare parte a unităţii Hori pornise deja în urmărire, dar Kyutaro ţipa din răsputeri, încercând să-şi oprească oamenii:

— Nu-i fugăriţi!

În elanul momentului, însă, comanda de reţinere avea prea puţin efect. După cum era de aşteptat, avangarda unităţii lui Matsuda începu să se rostogolească în josul muntelui, ca o cascadă noroioasă, întăririle nu veniseră, iar generalul lor fusese împuşcat. Nu le mai rămânea decât să fugă.

Unitatea Hori nu se putuse compara, numeric, cu efectivul clanului Akechi. Acum, în lipsa unei adevărate bătălii şi fără nimic care să-i mai stăvilească, oamenii erau azvârliţi în josul muntelui şi călcaţi în picioare de o trupă duşmană care năvălea, de sus, pe panta abruptă. Partea companiei Hori, care urmărise, mai întâi, inamicul în jos, era prinsă printr-o manevră în cleşte, întocmai aşa cum se temuse Kyutaro, declanşându-se o încăierare copleşitoare.

În acel moment, forţele combinate ale lui Horio, Nakagawa, Takayama şi Ikeda ajunseră pe piscul muntelui.

— Am învins!

— Tennozan e al nostru!

Se înălţară primele urale de victorie ale bătăliei. Hideyoshi aşteptase sosirea lui Nobutaka la râul Yodo, aşa că, încă nu ajunsese în linia întâi. Se apropia înserarea, fiind cam pe la ceasul berbecului, când Hideyoshi îşi spori armata cu forţele lui Nobutaka şi ale lui Niwa Nagahide, pornind spre tabăra centrală. Apa ploii de dimineaţă se uscase sub soarele fierbinte, oamenii şi caii erau plini de sudoare şi praf, iar armurile şi blazoanele colorate se albiseră complet. Singurul a cărui strălucire mai răzbea prin arşiţa zilei era stindardul cu tigve aurii al lui Hideyoshi.

Câtă vreme pe Tennozan încă se mai auziseră ecouri de împuşcături, toate casele din sat păruseră goale. Dar, când forţele clanului Akechi se retraseră şi noul val de armuri

inundă străzile, în pragurile tuturor caselor apărură, dintr-odată găleţi cu apă, grămezi de pepeni şi ibrice cu ceai de orz. În timp ce forţele lui Hideyoshi se îmbulzeau pe uliţe, prin mulţimea sătenilor apăreau chiar şi femei, cu urări de bine.

— N-a mai rămas nici un soldat inamic pe-aici?

Hideyoshi nu descălecă, ci doar privi fix drapelele soldaţilor săi, care se vedeau acum pe muntele din apropiere.

— Nici unul, răspunse Hikoemon.

Adunase toate rapoartele despre starea luptei primite de la diversele unităţi, judecase situaţia generală, iar acum îi raportă lui Hideyoshi:

— Compania lui Matsuda a rămas fără comandant chiar la începutul atacului. Unii dintre oamenii lui au fugit spre colinele de la poale din miazănoapte, în timp ce alţii s-au alăturat aliaţilor lor de lângă Tomooka.

— Mă întreb de ce un om ca Mitsuhide a abandonat atât de repede terenul ăsta.

— Probabil n-a crezut că aveam să sosim aşa curând. A calculat greşit timpul.

— Unde e cu armata lui principală?

— Pare să-şi fi făcut tabăra în regiunea dintre râul Yodo şi Shimoueno, cu Shoryuji în spate şi cu râul Enmyoji în faţa lor.

În aceeaşi clipă, dinspre râul Enmyoji se auziră strigăte de război şi detunături. Era ceasul maimuţei.

Râul Enmyoji, la răsărit de satul Yamazaki, era un afluent al râului Todo. Zona unde se întâlneau cele două râuri era o mlaştină acoperită cu stuf şi papură, plină, de obicei, cu cântecele păsărilor, dar în ziua aceea nu se auzea nici un ciripit.

În timpul dimineţii, armatele inamice – aripa stângă a armatei lui Mitsuhide şi aripa dreaptă a lui Hideyoshi – se aliniaseră pe ambele maluri ale râului. Din când în când, stufărişul foşnea în vânt. Deşi se vedeau vârfurile prăjinilor de

la steaguri, pe amândouă ţărmurile nu se zărea nici un om sau cal. Pe malul de miazănoapte, însă, cei cinci mii de oameni aflaţi sub comanda lui Saito Toshimitsu, Abe Sadaaki şi Akechi Shigemoto erau gata de înaintare. Pe ţărmul din miazăzi, opt mii cinci sute de oameni, comandaţi de Takayama Ukon, Nakagaba Sebei şi Ikeda Shonyu erau aranjaţi rânduri-rânduri. Cu transpiraţia aburind în acel loc umed şi fierbinte, aşteptau momentul atacului.

Îl aşteptau pe Hideyoshi să vină şi să dea comanda.

— Ce face armata principală?

Blestemau armata lui Hideyoshi pentru întârziere, dar nu puteau decât să scrâşnească din dinţi.

Akechi Mitsuhide, care încă se mai afla la tabăra sa principală din Onbozuka, auzise despre moartea lui Matsuda Tarozaemon pe Tennozan şi risipirea trupelor lui. Îşi reproşa că judecase greşit timpul propriei sale comenzi. Ştia prea bine că, din punct de vedere strategic, exista o mare diferenţă între a lupta având muntele Tennozan sub controlul oamenilor săi şi a se confrunta cu o bătălie decisivă după ce-i cedase inamicului acel punct înălţat.

Totuşi, înainte de a avansa spre Tennozan, Mitsuhide fusese distras de trei lucruri: trădarea lui Tsutsui Junkei; ordinul său de a întări castelul Yodo – apreciind greşit repeziciunea atacului lui Hideyoshi; şi un defect al propriului său caracter – era nehotărât. Să intre în ofensivă sau în defensivă? Până la înaintarea spre Onbozuka nu se decisese.

Bătălia începuse aproape accidental. Ambele armate îşi petrecuseră dimineaţa printre trestii şi stuf, înţepate de ţânţari şi tăuni. În tot acel timp, se priviseră faţă în faţă, aşteptând ordinele generalilor. La un moment dat, însă, un cal splendid înşăuat se repezise, dintr-odată, din tabăra lui Hideyoshi, spre malul râului Enmyoji, poate pentru a-şi astâmpăra setea.

Patru sau cinci soldaţi – probabil vasali ai stăpânului acelui

cal – o luaseră la fugă după el. Dintr-odată, de pe ţărmul opus răsunară focuri de armă, urmate de o serie de rafale, una după alta.

Ca răspuns, trupele lui Hideyoshi au tras şi ele spre malul din miazănoapte, pentru a-i ajuta pe soldaţi, care se ascunseseră în păpuriş. Nu mai aveau timp să aştepte ordinele.

— Atacaţi!

Ordinul de ofensivă generală al lui Hideyoshi sosi abia după schimbul de focuri. În mod firesc, trupele clanului Akechi reacţionară faţă de manevra inamicului, repezindu-se la rândul lor în râu.

Locul întâlnirii dintre râurile Enmyoji şi Yodo era destul de larg, dar, nu departe de confluenţă, Enmyoji era mic doar cât un pârâu.

După cele câteva zile de ploaie, însă, curentul era puternic. În timp ce corpul de trăgători al clanului Akechi apărea prin stufărişul de pe malul din miazănoapte şi trăgea în rândurile forţelor lui Hideyoshi care stăteau pe malul de la miazăzi, câteva grupe de oameni în armuri – soldaţii batalionului de lăncieri, aleşi pe sprânceană, din armata clanului Akechi – năvăliră spre ţărmul celălalt, stârnind jerbe de apă.

— Trimiteţi compania de lăncieri! strigă un ofiţer al unităţii lui Takayama, sărind pe mal.

Întrucât râul era atât de îngust, puşcaşii nu serveau mai la nimic. Pe când rândurile din spate se apropiau, pentru a le da timp celor din primele linii să-şi reîncarce armele, nu exista nici o posibilitate ca inamicul să ia, dintr-odată, cu asalt malul şi să sară în mijlocul trăgătorilor.

— Puşcaşi, deschideţi spre lateral! Nu-i blocaţi pe cei din linia întâi!

Soldaţii lui Nakagawa aveau lăncile pregătite, cu vârfurile aliniate. Cei mai mulţi dintre ei îşi luară acum avânt şi loviră în jos de pe mal, în apă.

Desigur, ţinteau inamicul, dar, în loc de a-şi retrage lăncile şi de a izbi din nou, le era mult mai simplu să le ţină ridicate şi să lovească, într-un efort de a împiedica duşmanii să-şi înceapă urcuşul pe ţărm. Apriga ciocnire se produse în mijlocul râului, lovindu-se lănci de lănci, lănci de săbii lungi şi chiar lănci de cozi ale altor lănci. Oamenii îi împungeau pe ceilalţi şi erau înjunghiaţi la rândul lor.

Soldaţii ţipau şi se luau la trântă, unii căzând morţi în apă şi stârnind stropi. Curentul mocirlos se învolbura în jur. Sângele înroşea suprafaţa apei şi se scurgea mai departe.

Între timp, prima unitate de sub comanda lui Nakagaba Sebei lăsase lupta din aval în seama soldaţilor lui Takayama Ukon. La fel ca şirurile unor tineri ducând pe umeri un palanchin sacru în timpul unei sărbători, urlând la unison, luptătorii îşi croiră drum cu forţa în primele linii ale bătăliei.

Păşind, cu repeziciune, peste trestiile de pe malul răsăritean al râului, se năpustiră furibunzi în mijlocul inamicilor. Soarele începea să apună. Nori roşii arşi, anunţând apropierea serii, îşi reflectau culorile peste pâlcurile negre de oameni care urlau sub cerul pustiit.

Violenta bătălie mai continuă încă o oră. Tenacitatea unităţii lui Saito era surprinzătoare. Tocmai când păreau să se prăbuşească, iarăşi se ridicau. Ţinându-se pe poziţie într-o mlaştină, respingeau atac după atac. Şi nu erau singurii – aproape toate forţele clanului Akechi luptau cu o resemnare ireală, iar vocile armatei înfrânte răsunau cu înverşunare, în pieptul lui Mitsuhide, pe care oricine şi-o putea imagina.

— Retrageţi-vă înainte de a fi înconjuraţi! Înapoi! Înapoi!

Acel cor jalnic răsuna din rândurile trupelor în succesiune rapidă, iar vestea tristă zbura ca vântul spre celelalte două unităţi ale clanului Akechi.

În mijlocul oştirii centrale, care acţiona ca armată de rezervă, se aflau cinci mii de oameni comandaţi direct de Mitsuhide la Onbozuka.

În dreapta lor mai erau încă patru mii de oameni, printre care două mii sub comanda lui Fujita Dengo.

Dengo bătea în toba mare, iar oamenii se desfăşurau în formaţie de luptă. Membrii corpului de arcaşi din faţă îşi lansau strania ploaie de săgeţi vâjâind la unison, iar inamicul le răspundea cu o grindină de gloanţe.

În momentul când o comandă a lui Dengo sfâşie văzduhul, arcaşii se dispersară, înlocuiţi de puşcaşi. Fără a aştepta o clipă ca fumul prafului de puşcă să se risipească, în faţa inamicului apărură războinici în armuri, cu lănci de fier, începând să-şi croiască drum. Dengo şi luptătorii săi de elită decimau unitatea lui Hachiya.

Luând locul camarazilor lor, soldaţii comandaţi de Nobutaka reluară atacul şi loviră forţele clanului Akechi. Dengo, însă, îi înfrânse şi pe aceştia, respingându-le atacul. Pentru moment, trupele lui Dengo nu păreau să mai aibă nici un adversar pe măsura lor.

Toba unităţii lui Fujita bubuia. Părea să exprime mândria clanului de a nu avea rival şi-i ameninţa pe samuraii călări care se strânseseră într-un cerc protector în jurul lui Nobutaka, făcându-i să forfotească, în dezordine.

Chiar atunci, un batalion de cinci sute de soldaţi atacă din flanc unitatea lui Fujita, scoţând răcnete războinice ca şi cum ar fi fost o armată numeroasă.

Norii încă mai erau destul de roşii, dar pe pământ se întunecase deja. Dengo aprecie că se duseseră prea departe şi-şi schimbă instrucţiunile.

— Cotiţi la dreapta! ordonă el. Întoarceţi-vă! Întoarceţi dreapta cât puteţi!

Avea intenţia de a pune toată armata să ocolească în cerc, pentru a se reuni cu armata principală şi a continua lupta împreună.

Dintr-odată, însă, o unitate sub comanda lui Hori Kyutaro atacă năprasnic, dinspre stânga. Dengo avu senzaţia că

soldaţii inamici erupseseră de-a dreptul din pământ.

Nu mai avea cale de retragere, îşi dădu Dengo seama pe loc, dar nici timp pentru a-şi reface formaţia. Războinicii lui Hori îi izolară oamenii iute ca vântul şi începură să-i încercuiască.

Stindardul lui Nobutaka părea să fluture tot mai aproape de Dengo.

Chiar în acel moment, un batalion de cinci sute de oameni, inclusiv fiul lui Dengo şi fratele său mai mic, porni prompt ca un nor negru, galopând, fără teamă, spre inamic. Se înnopta. Vântul purta strigătele încleştărilor pe viaţă şi pe moarte şi umplea cerul cu miros de sânge.

Unitatea lui Nobunaga era respectată ca fiind cea mai puternică dintre diviziile armatei lui Hideyoshi, iar acum era întărită cu trei mii de oameni sub comanda lui Niwa Nagahide. Oricât de curajoşi şi însufleţiţi erau ostaşii lui Dengo, nu puteau răzbate prin linia inamică.

Dengo era rănit în şase locuri. În sfârşit, după ce se luptase şi se învârtise atât de mult pe calul său, începu să-şi piardă cunoştinţa. Deodată, din spatele lui, se auzi un glas din întuneric.

Crezând că era fiul său, Dengo înălţă capul de pe coama calului. În aceeaşi clipă, ceva îl lovi deasupra ochiului drept. Părea o stea căzută din cer, izbindu-l în frunte.

— Stai în şa! Ţine-te strâns de şa! O săgeată ţi-a atins fruntea şi ai o rană uşoară.

— Cine e? Cine mă ridică?

— Eu sunt, Tozo.

— A, frate. Ce s-a întâmplat cu Yosaburo?

— A fost tăiat în luptă.

— Şi Suwa?

— A murit şi Suwa.

— Şi Denbei?

— Încă mai e înconjurat de duşmani. Acum, lasă-mă să te însoţesc. Reazemă-te de oblâncul şeii.

Fără a spune dacă Denbei era mort sau viu, Tozo luă frâul calului fratelui său şi porni, cu repeziciune, prin acel haos.

CELE DOUĂ PORŢI

Un vânt trist sufla printre brazii care creşteau în jurul taberei lui Mitsuhide din Onbozuka. Cortul se umfla ca o uriaşă vietate albă. Flutura necontenit, cântând o melodie stranie, neliniştitoare.

— Yoji, Yoji! strigă Mitsuhide.

— Da, stăpâne?

— A venit un mesager?

— Da, stăpâne.

— De ce nu mi-a raportat direct mie?

— Raportul încă n-a fost confirmat.

— Este vreo regulă cu privire la ce poate şi ce nu poate ajunge la urechile mele? întrebă Mitsuhide, enervat.

— Îmi cer iertare, stăpâne.

— Fii bărbat! Îţi pierzi curajul în faţa veştilor proaste?

— Nu, stăpâne. Dar mă aştept întru totul să mor.

— Serios?

Dintr-odată, Mitsuhide realiză că vorbea pe un ton foarte ascuţit şi coborî glasul. Se gândea că poate ar fi trebuit să asculte el însuşi de cuvintele cu care tocmai îl dojenise pe Yojiro. Vântul scotea un sunet mult mai tânguitor decât în timpul zilei. Dincolo de panta blândă se întindeau plantaţii şi grădini de legume. La răsărit era Kuga Nawate; la miazănoapte, munţi, la apus, râul Enmyoji. Dar, în întuneric, numai licărirea palidă a stelelor strălucea peste câmpul de

luptă.

Nu trecuseră decât trei ore între ceasul maimuţei şi a doua jumătate din ceasul cocoşului. Drapelele lui Mitsuhide umpluseră toată câmpia. Acum unde erau? Toate fuseseră doborâte. Ascultase numele morţilor până nu le mai putuse ţine socoteala.

Nu durase mai mult de trei ore. Nu încăpea nici o îndoială că Yojiro tocmai primise încă o veste proastă. Şi nu mai avea curaj să-i transmită ştirea lui Mitsuhide. Mustrat de stăpânul său, Yojiro coborî, încă o dată, colina. Privi în jur, se rezemă vlăguit de trunchiul unui copac şi ridică ochii spre stele.

Un călăreţ se apropie şi se opri în faţa lui.

— Prieten sau duşman? strigă Yojiro, sfidându-l cu o lance pe care o folosea drept baston.

— Prieten, răspunse omul, descălecând.

Doar privindu-i mersul clătinat, Yojiro îşi dădu seama că era grav rănit. Se îndreptă spre el şi-i oferi braţul.

— Gyobu! spuse Yojiro, recunoscându-şi tovarăşul. Ţine-te bine! Te sprijin eu.

— Tu eşti, Yojiro? Unde-i seniorul Mitsuhide?

— În jurul dealului.

— Mai e aici? Locul a devenit periculos pentru el. Trebuie să plece imediat.

Gyobu urcă până la Mitsuhide şi se prosternă în faţa lui, aproape căzând cu faţa la pământ.

— Toată armata a fost nimicită. Muribunzii cădeau peste morţi; atât de mulţi au murit cu glorie în luptă, încât nici nu le mai ţin minte numele.

Ridicând privirea, văzu faţa albă a lui Mitsuhide. Părea să plutească între formele întunecate ale brazilor. Mitsuhide nu spuse nimic, ca şi cum n-ar fi ascultat.

Gyobu continuă:

— La un moment dat, am forţat până aproape de centrul lui

Hideyoshi, dar, când s-a lăsat întunericul, ne-a fost blocată retragerea şi nu l-am mai putut găsi pe seniorul Dengo. Divizia generalului Sanzaemon a fost înconjurată de inamic şi au urmat lupte extrem de înverşunate. A putut scăpa cu numai două sute de oameni. Ultimele lui cuvinte au fost: „Du-te imediat la Onbozuka şi spune-i Domniei Sale să se retragă la castelul Shoryuji cât de repede poate, după care, fie să se pregătească pentru apărarea castelului, fie să se retragă spre Omi în timpul nopţii. Până atunci, eu îi voi acoperi spatele. După ce vom primi vestea că Domnia Sa s-a retras, vom galopa drept în tabăra lui Hideyoshi şi vom lupta până la moarte.

Mitsuhide continua să tacă. Când termină de raportat, Gyobu căzu la pământ şi-şi dădu sufletul.

După ce se uită mult timp la el, de pe scaunul său, Mitsuhide ridică o privire goală spre Yojiro. Îl întrebă:

— Rănile lui Gyobu erau adânci?

— Da, stăpâne, răspunse Yojiro, cu ochii umplându-i-se de lacrimi.

— Pare să fi murit.

— Da, stăpâne.

— Yojiro, spuse deodată Mitsuhide pe un cu totul alt ton. Ce raportase mesagerul dinainte?

— N-am să vă ascund nimic, stăpâne. Armata lui Tsutsui Junkei a apărut pe câmpul de luptă şi ne-a atacat aripa stângă. Saito Toshimitsu şi toată unitatea lui n-au avut putere să-i oprească şi au fost doborâţi fără milă.

— Cum! Asta era?

— Am ştiut că, dacă v-o spuneam acum, era greu de acceptat. Sperasem din tot sufletul să v-o spun când nu v-ar mai fi sporit nefericirea.

— Aceasta e lumea bărbaţilor, replică Mitsuhide, apoi

adăugă: nu are nici o importanţă.

Râse. Cel puţin, suna asemănător cu un râs. Apoi, gesticulă brusc spre partea din spate a taberei, cerând, nerăbdător, să-i fie adus calul.

Mitsuhide îşi trimisese majoritatea trupelor pe front, însă ar fi trebuit ca în tabără să rămână cel puţin două mii de oameni, împreună cu vasalii săi superiori. În fruntea acestei forţe, Mitsuhide era gata să se alăture resturilor unităţii lui Sanzaemon, pentru o ultimă bătălie. Încălecând, strigă ordinele de atac cu un glas care răsună prin toată Onbozuka. Apoi, fără a aştepta soldaţii să se adune, îşi întoarse calul şi porni în galop, în josul colinei, însoţit de câţiva samurai călări.

— Cine eşti? întrebă, deodată, Mitsuhide, oprindu-şi calul.

Cineva ieşise în goană din tabără, coborâse panta şi se oprise, tăindu-i calea, cu braţele larg deschise.

— Tatewaki, de ce mă opreşti? se răsti Mitsuhide.

Era unul dintre vasalii săi superiori, Hida Tatewaki, care apucă grăbit frâul calului. Animalul, nervos, începu să bată cu copitele în pământ, neputându-se stăpâni.

— Yojiro! Sanjuro! De ce nu l-aţi oprit? Descălecaţi, stăpâne! spuse Hoda Tatewaki, mustrându-i pe vasalii lui Mitsuhide; apoi, înclinându-se spre el, continuă: omul din faţa mea nu e seniorul Mitsuhide cel pe care-l servesc eu. Războiul nu e pierdut după o singură înfrângere. Nu vă stă în fire să vă gândiţi a vă lepăda de viaţă după numai o luptă. Inamicul îşi va râde de noi fiindcă ne-am pierdut controlul. Chiar dacă aici aţi fost învins, aveţi o familie în Sakamoto şi câţiva generali rămaşi în provincii, aşteptând doar un ordin de la dumneavoastră. Cu siguranţă, nu se poate să nu aveţi un plan de viitor. Mai întâi, retrageţi-vă la castelul Shoryuji.

— Ce tot spui, Tatewaki? clătină Mitsuhide din cap, aproape în acelaşi ritm cu coama calului. Se vor scula din morţi toţi luptătorii pe care i-am pierdut şi-şi vor recăpăta curajul? Nu-

mi pot abandona oamenii în faţa inamicului, lăsându-i să fie ucişi. Îi voi mai da o lovitură zdravănă lui Hideyoshi şi voi pedepsi trădarea lui Tsutsui Junkei. Nu caut un loc unde să mor în zadar. Le voi arăta eu cine e Akechi Mitsuhide. Şi-acum, lasă-mă să trec!

— De ce sunt atât de înnebuniţi înţelepţii ochi ai stăpânului meu? Armata noastră a primit azi o lovitură dureroasă şi trei mii de oameni au murit, în timp ce alţii, fără număr, au fost răniţi. Generalii noştri au fost doborâţi, iar noii recruţi s-au împrăştiat. Câţi soldaţi credeţi c-au mai rămas acum în tabăra asta?

— Dă-mi drumul! Pot face întocmai ce poftesc! Lasă-mă să trec!

— Tocmai vorbele necugetate de acest soi dovedesc că nu faceţi decât să vă repeziţi spre moarte şi-mi voi da toată silinţa ca să vă opresc. Una ar fi dacă am mai avea aici trei sau patru mii de oameni hotărâţi, dar cred că nu mai sunt decât patru, cinci sute, care vor veni după dumneavoastră. Toţi ceilalţi s-au strecurat afară din tabără, după căderea întunericului, şi au fugit, încheie Tatewaki, cu glasul înecat de lacrimi.

Oare este intelectul unui om atât de fragil? Şi, odată ce intelectul cedează, devine omul un simplu nebun? Tatewaki observa frenezia lui Mitsuhide, întrebându-se cum de se putuse schimba atât de mult. Vărsând lacrimi amare, nu putea să nu-şi aducă aminte cât de precaut şi de inteligent fusese cândva Mitsuhide.

În faţa calului apăruseră, între timp, şi alţi generali. Doi dintre ei fuseseră deja în linia întâi, dar, preocupaţi de siguranţa seniorului lor, reveniseră în tabără. Unul spuse:

— Cu toţii suntem de acord cu seniorul Hida. Shoryuji e aproape şi, cu siguranţă, nu este prea târziu ca să ajungeţi

acolo şi să gândiţi o strategie pentru pasul următor.

— Atâta vreme cât stăm aici, forţele inamice se vor apropia tot mai mult şi totul se va sfârşi chiar în acest loc. Ar trebui să dăm pinteni cailor şi să pornim spre Shoryuji, cât putem de repede.

Tatewaki nu mai întreba ce intenţii avea stăpânul său. Suflase din corn şi ordonase, imediat, retragerea spre miazănoapte. Yojiro şi încă un vasal îşi abandonară caii şi o luară pe jos, trăgând fiecare de căpăstru calul stăpânului lor. Ceilalţi soldaţi şi comandanţi de pe colină îi urmară. Dar, întocmai cum spusese Tatewaki, nu depăşeau cinci sute de oameni.

Miyake Tobei era comandantul castelului Shoryuji. Nici aici nu se vedeau decât semne de rău augur ale înfrângerii, iar în castel domnea un sentiment abătut, de osândă. Înconjuraţi de lampioane ce pâlpâiau slab, toţi cei prezenţi căutau o cale de a se salva. În timp ce căutau o concluzie raţională, până şi Mitsuhide îşi dădu seama că nu mai era nimic de făcut.

Santinelele din afara castelului raportaseră, de mai multe ori, apropierea inamicului, iar castelul în sine nu era destul de puternic pentru a rezista forţei zdrobitoare a armatei lui Hideyoshi. Însuşi castelul Yodo se aflase în acea stare, cu câteva zile în urmă, când Mitsuhide ordonase să fie întărit. Parcă ar fi început să înalţe un stăvilar abia după ce auziseră tumultul valurilor.

Poate că singurul lucru pe care Mitsuhide nu-l regreta, în acel moment, era faptul că un număr de generali şi soldaţi îi rămăseseră credincioşi şi luptau cu furie, demonstrându-şi pe deplin loialitatea. Într-un sens, era paradoxal că, în clanul Akechi – clanul care-şi ucisese propriul stăpân – mai existau oameni care nici acum nu rupeau legătura dintre senior şi vasal. Negreşit, Mitsuhide era un om virtuos, iar acei oameni arătau legea de fier a samuraiului.

Din acest motiv, numărul morţilor şi al răniţilor era

neobişnuit de mare, chiar dacă lupta nu durase mai mult de trei ore. Mai târziu, avea să se estimeze că armata clanului Akechi suferise peste trei mii de victime, câtă vreme forţele lui Hideyoshi pierduseră mai mult de trei mii trei sute. Numărul răniţilor era incalculabil. Astfel putea fi înţeles marele spirit al soldaţilor clanului Akechi, prin nimic inferior celui al generalului lor. Ţinând seama de dimensiunile reduse ale oştirii lui Mitsuhide – aproape jumătate din cea inamică – şi de terenul dezavantajos pe care lupta, nu era o înfrângere pe care lumea s-o ia în râs.

* * *

Luna zilei a treisprezecea din luna a şasea era înceţoşată de nori subţiri. Un războinic sau doi călăreau separat înainte, pe când alţii îi urmau, la mică distanţă. Treisprezece călăreţi mergeau în grupuri risipite, de la nord de râul Yodo, spre Fushimi.

Când, în sfârşit, intrară pe o cărare întunecoasă, în adâncurile munţilor, Mitsuhide se răsuci şi-l întrebă pe Tatewaki:

— Unde ne aflăm?

— Aceasta este valea Okame, stăpâne.

Razele de lună, care se strecurau printre ramuri îi scăldau în argint pe Tatewaki şi pe oamenii care veneau după el.

— Vrei să traversăm la miazănoapte de Momoyama şi apoi să ieşim pe drumul templului Kanshu de la Ogurusu? întrebă Mitsuhide.

— Întocmai. Dacă urmăm acest traseu şi ajungem aproape de Yamashima şi Otsu înainte de a se lumina, nu vom mai avea nici un motiv de îngrijorare.

Dintr-odată, Shinshi Sakuzaemon îşi opri calul puţin în faţa celui al lui Mitsuhide şi le făcu semn să tacă. Mitsuhide şi

oamenii care-l urmau se opriră şi ei. Fără nici o şoaptă, priviră spre Akechi Shigemoto şi Mirakoshi Sanjuro, care mergeau înainte, în recunoaştere. Cei doi călăreţi îşi opriseră caii lângă un râu şi le făceau semn celor din spatele lor să tacă. Stătură astfel un timp, ascultând.

Era o ambuscadă inamică?

În sfârşit, pe chipurile lor apăru o expresie de uşurare. Urmând semnalele celor doi oameni din faţă, porniră din nou. Luna şi norii păreau a sta suspendaţi în mijlocul cerului nocturn. Dar, oricât de prudent înaintau, când porniră în susul pantei, caii începură să stârnească pietrele sau să calce pe lemne putrede, şi până şi ecourile unor asemenea sunete mărunte deşteptară păsările adormite. De fiecare dată când se întâmpla acest lucru, Mitsuhide şi partizanii săi îşi potoleau, în grabă, caii.

După îngrozitoarea înfrângere, fugiseră la castelul Shoryuji şi se odihniseră. Mai târziu, discutaseră ceea ce aveau de făcut, dar, în cele din urmă, singurul plan viabil rămăsese acela de a se retrage la Sakamoto. Toţi vasalii insistaseră ca Mitsuhide să aibă răbdare. Lăsând castelul în sarcina lui Miyake Tobei, Mitsuhide se strecurase afară, la apusul soarelui.

Forţa care-l urmase până la plecarea din Shoryuji încă mai număra cam patru-cinci sute de oameni. Dar, când intrară în satul Fushimi, majoritatea dezertaseră. Cei câţiva rămaşi erau vasalii de cea mai mare încredere şi care nu depăşeau treisprezece oameni.

— Un mare număr dintre noi ar ţine piept inamicului şi toţi cei care nu s-au hotărât să-l însoţească pe stăpânul nostru fie în viaţă, fie în moarte, n-ar face decât să ne stânjenească. Seniorul Mitsuharu este în Sakamoto, cu trei mii de soldaţi. Nu vreau decât să ajungem acolo în siguranţă. Mă rog zeilor să-l ajute pe bietul nostru stăpân.

Astfel se încurajau între ei vasalii fideli care mai

rămăseseră.

Deşi regiunea era deluroasă, nu erau pante foarte abrupte. Se vedea luna, dar, din cauza ploii, pământul de sub copaci era noroios, iar drumul, plin de băltoace.

În plus, Mitsuhide şi vasalii săi erau epuizaţi. Ajunseseră deja aproape de Yamashima şi, de-ar fi putut numai să ajungă la Otsu, aveau să fie în siguranţă. Şi continuau să se îmbărbăteze astfel, dar, pentru oamenii frânţi de oboseală, distanţa părea să aibă peste o sută de leghe.

— Am intrat într-un sat.

— Trebuie să fie Ogurusu. Mergeţi în linişte.

Ici şi colo se vedeau colibe munteneşti, cu acoperişuri groase de stuf. Partizanii lui Mitsuhide ar fi vrut să evite pe cât posibil asemenea aşezări omeneşti, dar drumul trecea printre case. Din fericire, nicăieri nu licărea vreo lumină. Casele erau înconjurate de desişuri mari de bambus, sub luna argintie, şi totul arăta că localnicii dormeau adânc, ignorând haosul din lume.

Sfredelind întunericul cu ochii îngustaţi, Akechi Shigemoto şi Murakoshi Sanjuro cercetau terenul până departe în faţă, călărind de-a lungul satului îngust, fără vreun incident. Oprindu-se într-un loc unde drumul ocolea un pâlc de bambuşi, îi aşteptară pe Mitsuhide şi grupul său.

Siluetele celor doi oameni şi lucirile lăncilor se vedeau limpede în umbra copacilor, care se înălţau la cincizeci de metri mai în faţă.

Deodată, în întuneric, izbucniră zgomote de bambuşi călcaţi în picioare şi mormăielile unui animal sălbatic.

Tatewaki, care-şi mâna calul înaintea lui Mitsuhide, privi, instinctiv, înapoi. Gardul din surcele al unei colibe cufundate în umbra desişului de bambus era mărginit de întuneric. La vreo douăzeci de metri mai în spate, silueta lui Mitsuhide se contura clar, stând pe loc.

— Stăpâne, îl chemă Tatewaki.

Nu primi nici un răspuns. Bambuşii tineri se legănau pe cerul fără vânt.

Tatewaki era gata să se înapoieze, când, Mitsuhide îşi îndemnă brusc calul înainte şi trecu prin faţa lui, fără o vorbă. Stătea căzut peste gâtul calului. Lui Tatewaki i se păru ciudat, dar îl urmă totuşi, asemenea celorlalţi.

Galopară astfel, pe drum, fără nici un incident, cale de vreo trei sute de metri. După ce-i ajunseră din urmă pe cercetaşi, cei treisprezece oameni continuară să înainteze, cu Mitsuhide în poziţia a şasea din faţă.

Dintr-odată, calul lui Murakoshi se cabră. În aceeaşi clipă, sabia lui scoasă din teacă lovi în partea din stânga şeii.

Se auzi un dangăt sonor, când sabia reteză vârful ascuţit al unei lănci de bambus. Mâinile care ţineau lancea dispărură, imediat, în desişul de bambus, dar ceilalţi văzuseră clar ce se întâmplase.

— Ce-a fost asta? Bandiţi?

— Fără îndoială. Fiţi atenţi, par să fie undeva în desişul ăsta mare de bambus.

— Murakoshi, ai păţit ceva?

— Ce, crezi că m-aş lăsa rănit de lancea din bambus a vreunui hoţ vagabond?

— Nu-ţi pierde concentrarea! Mergi mai repede. Abaterile din drum nu aduc decât necazuri.

— Ce-i cu Domnia Sa?

Cu toţii se întoarseră.

— Uite, acolo!

Dintr-odată, păliră. Cam la o sută de paşi în faţa lor, Mitsuhide căzuse de pe cal. Mai rău, se zvârcolea pe pământ, gemând în agonie, şi părea să nu se mai poată ridica în picioare.

— Stăpâne!

Shigemoto şi Tatewaki descălcară şi fugiră la el, încercând

să-l salte la loc în şa. Dar Mitsuhide nu mai avea voinţa să se ridice. Nu făcu decât să clatine din cap.

— Ce-aţi păţit, stăpâne?

Uitând complet de ei înşişi, ceilalţi se adunară împrejur, în întuneric. Gemetele de suferinţă ale lui Mitsuhide şi umbrele oamenilor umpleau tot văzduhul. În acele clipe, luna strălucea cu o limpezime deosebită.

Deodată, din întunericul pâlcului de bambuşi se auziră clar paşii şi urletele zgomotoase ale hoţilor.

— Se pare că ne atacă prin spate complicii individului cu lancea de bambus. Tâlharilor ăstora le stă în fire să profite de cel mai mic semn de slăbiciune. Sanjuro şi Yojiro, ocupaţi-vă de ei.

La auzul cuvintelor lui Shigemoto, oamenii se despărţiră. O lance fu luată în grabă, iar săbiile trase din teci.

— Blestemaţi să fiţi!

Cu un urlet tunător, cineva sări în desişul de bambus. Un zgomot ca al unei ploi de frunze sau poate al unei hoarde de maimuţe, sfâşie tăcerea nopţii.

— Shigemoto... Shigemoto... şopti Mitsuhide.

— Aici sunt, stăpâne.

— A... Shigemoto... repetă seniorul.

Apoi dibui prin jur, ca pentru a căuta braţele care-l sprijineau. Din piept îi ţâşnea sânge, vederea îi slăbea şi abia putea vorbi.

— Am să vă pansez rana şi vă dau nişte medicamente, aşa că, aveţi puţină răbdare.

Mitsuhide clătină din cap, pentru a da de înţeles că bandajarea rănii nu era necesară. Mâinile i se mişcară de parcă ar fi căutat ceva.

— Ce este, stăpâne?

— Un penel...

Shigemoto scoase grăbit hârtie, cerneală şi o pensulă. Cu

degete tremurătoare, Mitsuhide luă pensula şi privi hârtia albă. Shigemoto ştia că avea să-şi scrie poezia morţii şi începu să aibă o senzaţie de sufocare în piept. Nu suporta să-l vadă pe Mitsuhide scriind aşa ceva, într-un asemenea moment şi în acel loc şi, din ataşament faţă de ceea ce considera el a fi destinul măreţ al seniorului său, spuse:

— Nu luaţi acum penelul, stăpâne. Otsu e doar la o zvârlitură de băţ şi, dacă reuşim să ajungem acolo, veţi fi primit cu bucurie de seniorul Mitsuharu. Daţi-mi voie să vă bandajez rana.

Când Shigemoto puse hârtia pe pământ şi începu să-şi dezlege cordonul, Mitsuhide îşi scutură mâna, cu o forţă surprinzătoare. Apoi, cu mâna stângă, se săltă de la pământ. Intinzând mâna dreaptă, apucă penelul strâns, mai-mai să-l frângă, şi începu să scrie:

Nu există două porţi: loialitatea şi trădarea.

Dar mâna îi tremura atât de tare, încât păru incapabil să scrie versul următor. Mitsuhide îi dădu pensula lui Shigemoto:

— Scrie tu restul.

Rezemându-se de poala lui Shigemoto, întoarse capul spre cer, privind, câtva timp, luna. Când culoarea morţii, mai palidă chiar şi decât aceea a lunii, îi cuprinse chipul, vorbi cu un glas eliberat surprinzător de orice nesiguranţă, încheind strofa:

Marea Cale pătrunde izvorul inimii.
Trezindu-mă din visul de cincizeci şi cinci de ani,
Mă întorc la cel Unic.

Shigemoto puse penelul jos şi începu să lăcrimeze. În acelaşi moment, Mitsuhide îşi scoase sabia scurtă şi-şi tăie beregata. Sakuzaemon şi Tatewaki alergară înapoi, şocaţi,

pentru a vedea ce se întâmplase. În timp ce se apropiau de trupul neînsufleţit al stăpânului lor, fiecare căzu de propria-i sabie. Încă patru vasali, apoi şase, apoi opt, înconjurară trupul lui Mitsuhide, în acelaşi fel, urmându-l în moarte. Cât ai bate din palme, trupurile lor fără viaţă alcătuiră pe pământ petalele şi inima unei flori de sânge.

Yojiro se năpustise în desişul de bambus pentru a se lupta cu bandiţii. Murakoshi strigă în întuneric, îngrijorat să nu fi fost doborât deja.

— Yojiro, vino înapoi! Yojiro! Yojiro!

Dar, indiferent de câte ori strigă, Yojiro nu se mai întoarse. Murakoshi fu rănit şi el în câteva locuri. Când reuşi cumva să se târască prin pâlcul de bambuşi, văzu silueta unui om trecând chiar prin dreptul lui.

— A! Stăpâne Shigemoto.

— Sanjuro?

— Ce face Domnia Sa?

— Şi-a dat ultima suflare.

— Nu! exclamă surprins Sanjuro. Unde?

— E chiar aici, Sanjuro, indică Shigemoto capul lui Mitsuhide, pe care-l înfăşurase într-o bucată de pânză şi şi-l agăţase de şa.

Întoarse privirea, trist.

Sanjuro sări, cu violenţă, spre cal. În momentul când apucă în mâini capul lui Mitsuhide, scoase un ţipăt prelung, tânguitor. După un timp, întrebă:

— Care au fost ultimele lui cuvinte?

— A recitat o strofă care începea astfel: *„Nu există două porţi: loialitatea şi trădarea.”*

— Aşa a spus?

— Chiar dacă l-a atacat pe Nobunaga, fapta lui nu poate fi discutată ca o problemă de loialitate sau trădare. Atât el, cât şi Nobunaga erau samurai şi au servit acelaşi împărat. Când,

în sfârşit, s-a trezit, după cincizeci şi cinci de ani de vis, a constatat că nici chiar el nu putea scăpa de acuzaţiile şi de lauda lumii. După ce a rostit aceste cuvinte, s-a sinucis.

— Înţeleg.

Murakoshi suspina convulsiv, ştergându-şi, cu încheietura mâinii, lacrimile de pe faţă.

— Nici n-a ascultat de admonestările seniorului Toshimitsu, nici nu a refuzat să poarte o luptă decisivă la Yamazaki, pe teren dezavantajos, cu o armată mică, fiindcă se baza pe acea Mare Cale. În lumina acestui lucru, retragerea de la Yamazaki devenea totuna cu abandonarea oraşului Kyoto. Când îmi dau seama ce era în inima lui, nu-mi pot stăpâni plânsul.

— Nu, chiar dacă a fost învins, n-a abandonat niciodată Calea şi, fără îndoială, a murit cu această ambiţie îndelung nutrită. I-a arătat cerului ultima lui strofă. Dar, ştii, dacă ne pierdem vremea aici, probabil că tâlharii ăia vor reveni şi ne vor ataca.

— Aşa e.

— Nu le-am putut face singur pe toate, aici. Am lăsat trupul stăpânului nostru fără cap. Îl îngropi tu, ca să nu-l găsească nimeni?

— Şi ceilalţi?

— S-au adunat cu toţii în jurul trupului său şi au murit vitejeşte.

— După ce vă îndeplinesc ordinele, îmi voi găsi şi eu un loc unde să mor.

— Îi duc capul seniorului Mitsutada, la templul Chionin. După aceea, mă voi gândi cum să îmi găsesc sfârşitul. Ei bine, atunci, rămas bun.

— Cu bine.

Cei doi porniră pe căi separate, urmând cărarea îngustă din

crângul de bambuşi. Petele de lumină împrăştiate de lună erau fermecătoare.

* * *

Castelul Shoryuji căzu în aceeaşi noapte. S-a întâmplat chiar în timp ce Mitsuhide murea în Ogurusu. Generalii Nakagaba Sebei, Takayama Ukon, Ikeda Shonyu şi Hori Kyutaro îşi mutară cu toţii posturile de comandă acolo. Aprinzând un foc de tabără uriaş, îşi înşirară scaunele de campanie în faţa porţii castelului, aşteptând să sosească Nobutaka şi Hideyoshi. Curând, Nobutaka apăru în faţa lor.

Cucerirea castelului era o victorie magnifică. Atât soldaţii, cât şi ofiţerii îşi îndreptară steagurile, privindu-l pe Nobutaka cu nespus respect. Descălecând şi trecând prin rândurile armatei, Nobutaka îi saluta pe oameni dând din cap cu o expresie prietenoasă. Era aproape peste măsură de politicos cu generalii, salutându-i cuviincios şi exprimându-şi recunoştinţa.

Luând mâna lui Sebei, spuse, cu o afecţiune deosebită:

— Datorită loialităţii şi curajului tău, clanul Akechi a fost zdrobit într-o singură zi de lupte. Sufletul tatălui meu e împăcat şi nu voi uita acest lucru.

Îi lăudă la fel pe Takayama Ukon şi Ikeda Shonyu. Hideyoshi, însă, ajungând puţin mai târziu, nu le spuse absolut nimic acelor oameni. În timp ce trecea printre ei, în palanchin, părea chiar să-i privească de sus.

Sebei era un om de o ferocitate fără egal, chiar şi în mijlocul războinicilor înăspriţi, şi este foarte posibil să fi fost ofensat de comportamentul lui Hideyoshi. Îşi drese glasul destul de tare, încât să se facă auzit. Hideyoshi aruncă o privire din palanchin şi trecu mai departe, cu o remarcă fugară:

— Bună treabă, Sebei.

Sebei bătu din picior cu furie.

— Până şi seniorul Nobutaka a fost destul de amabil ca să coboare în faţa noastră, dar omul ăsta e atât de arogant încât trece cu palanchinul mai departe. Poate Maimuţoiul şi-o fi închipuind că deja conduce ţara, spuse el, destul de tare pentru ca toţi cei din jur să-l audă, dar, mai mult de atât, nu putu face nimic.

Ikeda Shonyu, Takayama Ukon şi ceilalţi aveau acelaşi rang cu Hideyoshi, dar, la un moment dat, Hideyoshi începuse să-i trateze ca şi cum i-ar fi fost subordonaţi. Şi ei ajunseseră treptat să simtă că se aflau, cumva, sub comanda lui Hideyoshi. Cu siguranţă, nu era un sentiment plăcut pentru nici unul dintre ei, dar nimeni nu protestase.

Chiar şi la intrarea în castel, Hideyoshi nu învrednici decât cu o privire scurtă ruinele arse ale clădirii şi nici nu se gândi să se oprească. Ordonând ca în grădină să se amenajeze un cort, îşi instală taburetul de campanie lângă al lui Nobutaka, îi convocă scurt pe generali şi începu să dea ordine.

— Kyutaro, condu o armată în satul Yamashina şi înaintează spre Awadaguchi. Obiectivul tău e acela de a ieşi la Otsu, ca să blochezi drumul de legătură dintre Azuchi şi Sakamoto.

Apoi, se întoarse spre Sebei şi Ukon:

— Voi doi grăbiţi-vă pe drumul de Tamba cât mai repede cu putinţă. Se pare că mulţi dintre duşmani au fugit spre Tamba şi nu trebuie să le lăsăm timp să ajungă la castelul Kameyama şi să-şi facă pregătiri. Să nu întârziem pe-aici, că riscăm să pierdem şi mai mult timp. Dacă puteţi ajunge la Kameyama mâine pe la amiază, castelul ar trebui să cadă fără prea mare greutate.

Apoi, câţiva fură trimişi în grabă la Toba şi în regiunea Shichijo, în timp ce alţii primiră ordine să avanseze spre vecinătăţile localităţilor Yoshida şi Shirakawa. Instrucţiunile

erau foarte explicite şi, în timp ce se împărţeau, Nobutaka nu făcea decât să stea tăcut, alături. În ochii tuturor generalilor, atitudinea lui Hideyoshi era nici mai mult nici mai puţin decât înfumurată.

Cu toate acestea, chiar şi Sebei, care deschisese primul gura la mânie, îi acceptă, supus, ordinele, la fel ca şi ceilalţi. În sfârşit, le împărţiră soldaţilor merindele pentru prima oară în acea dimineaţă, scoaseră nişte sake, îşi umplură burţile şi, din nou, porniră spre următorul câmp de luptă.

Hideyoshi înţelegea că există un moment şi un loc potrivit pentru a-i face pe oameni să cedeze în faţa autorităţii lui, iar, de astă dată, calculase să aştepte clipa când fiecare dintre generali tocmai câştigase o victorie. Dar Hideyoshi mai ştia şi că toţi colegii săi erau oameni de o valoare fără perche şi un curaj neînfrânt, şi nu era atât de imprudent încât să rişte a li se adresa ca unor subordonaţi, numai prin folosirea acestui vicleşug.

Orice armată are nevoie de un conducător. Deşi Nobutaka ar fi trebuit să aibă gradul de comandant suprem, el nu intrase în campanie decât recent şi toţi generalii recunoşteau faptul că-i lipseau atât autoritatea, cât şi hotărârea. Astfel stând lucrurile, nu mai rămânea absolut nimeni care să-şi asume conducerea, cu excepţia lui Hideyoshi.

Chiar dacă nici unul dintre generali nu era dispus să i se supună lui Hideyoshi, cu toţii ştiau că nici un altul n-ar fi fost acceptat de întregul grup. Hideyoshi plănuise ca bătălia aceea să fie recviemul pentru Nobunaga şi îi reunise pe toţi la un loc. Astfel, dacă acum se plângeau că-i trata ca pe nişte subalterni, n-ar fi făcut decât să se expună acuzaţiei de urmărire a intereselor proprii.

Generalii nu avură timp să se odihnească, ci fură trimişi imediat spre noile câmpuri de luptă unde fuseseră repartizaţi. În timp ce se ridicau toţi odată ca să plece, Hideyoshi rămase pe scaunul de comandant, gesticulând spre fiecare cu bărbia.

Hideyoshi se instală la templul Mii, iar, în noaptea zilei a paisprezecea, o nouă furtună lovi, cu tunete şi trăsnete. Ploaia stinse tăciunii care mai ardeau mocnit castelul Sakamoto şi, cât fu noaptea de lungă, peste Shimeigatake şi lacul de culoarea cernelii explodară fulgere albe, palide.

Odată cu zorii, însă, cerurile se curăţiră şi, din nou, apăru soarele fierbinte al verii. Din tabăra principală de la templul Mii, se vedea fum galben şi gros ridicându-se de pe malul răsăritean al lacului, înspre Azuchi.

— Arde Azuchi!

Primind raportul gărzilor, generalii ieşiră pe verandă. Hideyoshi şi ceilalţi îşi puseră mâinile streaşină la ochi.

— Seniorul Nobuo, raportă un mesager, care avea tabăra la Tsuchiyama, în Omi, şi seniorul Gamo şi-au unit forţele şi, începând de dimineaţă, atacă Azuchi. Au dat foc şi oraşului, şi castelului, iar vântul suflând dinspre lac a învăluit întregul Azuchi în flăcări. Dar în Azuchi nu mai rămăseseră soldaţi inamici, aşa că n-a avut loc nici o luptă.

Hideyoshi îşi putea închipui ce anume se întâmpla în depărtare.

— N-aveau nici un motiv să dea foc, bombăni el mohorât. Oricine-o fi el, seniorul Nobuo şi chiar şi Gamo s-au pripit.

În curând, însă, se calmă. Cultura pentru a cărei construcţie Nobunaga cheltuise jumătate din sângele şi resursele unei vieţi de om trebuia să fie jelită în toate felurile, dar Hideyoshi avea credinţa că foarte curând – şi prin propriile lui forţe – avea să ridice un castel şi o cultură şi mai mari.

Chiar în acel moment, dinspre poarta templului principal, sosi o altă patrulă. Soldaţii mergeau adunaţi în jurul unui singur om, pe care-l aduceau la Hideyoshi.

— Un ţăran din Ogurusu, Chobei, spune că a găsit capul seniorului Mitsuhide.

Datina cerea ca inspectarea capului unui general inamic să

se desfăşoare cu gravitate şi etichetă, iar Hideyoshi ordonă să i se instaleze scaunul de campanie în faţa templului principal. Nu peste mult, se aşeză împreună cu ceilalţi generali şi privi, în tăcere, capul lui Mitsuhide.

După aceea, capul fu expus pe ruinele templului Honno. Nu trecuse decât o jumătate de lună de când se înălţase stindardul cu floarea de campanulă, în mijlocul strigătelor de război ale armatei clanului Akechi.

Capul lui Mitsuhide fusese expus pentru a fi văzut de cetăţenii capitalei, care se înghesuiră să-l vadă, de dimineaţă până noaptea. Chiar şi cei care denunţaseră trădarea lui Mitsuhide rosteau acum câte o rugăciune, în vreme ce alţii aruncau flori sub craniul în putrefacţie.

Comenzile militare ale lui Hideyoshi erau simple şi clare. Promulgase numai trei legi: munciţi cu sârguinţă; nu comiteţi nedreptăţi; turbulenţii vor fi executaţi.

Hideyoshi încă nu organizase o slujbă funerară oficială pentru Nobunaga; grandioasa ceremonie pe care o avea în minte nu se putea realiza numai cu ajutorul puterii militare şi n-ar fi fost just să se desfăşoare exclusiv sub patronajul lui. Focul din capitală se stinsese, în sfârşit, dar scânteile se răspândiseră prin toate provinciile.

Nobunaga era mort, Mitsuhide era mort şi exista posibilitatea ca ţara să se împartă din nou în trei sfere de influenţă, aşa cum fusese înainte de domnia lui Nobunaga. Mai rău, feudele de familie şi seniorii rivali, care-şi apărau propriile interese locale, puteau afunda ţara în acelaşi haos din ultimii ani ai shogunatului.

De la templul Mii, Hideyoshi îşi deplasă toată armata pe o flotă de corăbii militare, încărcând de toate, de la cai până la paravane aurite. Era a optsprezecea zi din lună, iar obiectivul era acela de a se muta la Azuchi. O altă forţă militară şerpuia şi ea spre răsărit, pe drumul de uscat. Convoiul navelor care traversau lacul era împins de briza care făcea steagurile să

fluture şi reflecta armata terestră în marş, înaintând de-a lungul coastei.

Dar din Azuchi nu mai rămăsese decât pământ pârjolit şi, de îndată ce sosiră, trupele fură cuprinse de deznădejde. Zidurile albastre cu auriu din Azuchi nu mai existau. Toate porţile zidului exterior şi streşinile înalte ale templului Soken arseseră până-n temelii. În cetate, situaţia era şi mai grea. Nici măcar câinii de pripas nu mai aveau ce să mănânce, iar preoţii bisericii creştine umblau de colo-colo, cu ochi goi.

Nobuo ar fi trebuit să fie prezent, dar el se lupta cu rebelii din Ise şi Iga. Deveni clar că incendierea castelului Azuchi nu fusese ordonată de Nobuo. Cu siguranţă, oamenii lui puseseră focurile, dar părea plauzibil ca acesta să fi fost rezultatul unei neînţelegeri sau poate al zvonurilor false răspândite de inamic.

Hideyoshi şi Nobutaka merseseră împreună până la Azuchi şi deplângeau, din toată inima, distrugerile. Totuşi, după ce-şi dădură seama că incendiile nu fuseseră declanşate din porunca lui Nobuo, indignarea lor păru să mai scadă, întrucâtva. Nu rămaseră în Azuchi decât două zile. Convoiul corăbiilor ridică, din nou, pânzele, de astă dată pornind spre miazănoapte. Hideyoshi îşi ducea armata principală la castelul său din Nagahama.

Castelul era în siguranţă. Nu se zărea nici urmă de inamic, iar trupele aliate intrau deja în curtea castelului. Când fu înălţat stindardul comandantului, cu tigvele aurite, oamenii din cetate nu-şi mai încăpură în piele de bucurie. Umplură străzile pe unde trecea Hideyoshi, în drum spre castel. Femei, copii şi bătrâni se prosternau în ţărână ca să-l salute. Unii plângeau, alţii nu puteau nici măcar să-şi ridice feţele. Câţiva ovaţionau şi dădeau din mâini, în vreme ce alţii, pierzându-se cu firea, dansau de fericire. Intenţionat, Hideyoshi trecu călare, pentru a putea răspunde la entuziasta primire pe care i-o făceau oamenii săi.

Pentru Hideyoshi, însă, mai rămânea un motiv foarte serios de nelinişte, care crescu în intensitate după ce intră în castelul Nagahama. Ardea de nerăbdare şi dor, atât de tare, încât nu putea sta un moment locului. Oare mama şi soţia lui erau nevătămate?

— Le-am căutat peste tot, dar încă n-a sosit nici un raport clar, spuneau generalii.

— Nu e pe-aici nimeni care să ştie unde sunt? întrebă Hideyoshi.

— Păi, noi aşa crezuserăm, răspunse un general. Dar nici un om nu pare să le fi văzut. Când au fugit din castel, destinaţia lor a fost ţinută absolut secretă.

— Înţeleg. Înseamnă că e adevărat. Dacă informaţiile despre ascunzătoarea lor ajungeau la urechile oamenilor de rând, inamicul le-ar fi urmărit şi ar fi fost în pericol.

Hideyoshi se întâlni cu un alt general şi discutară un subiect întru totul diferit. În ziua aceea, trupele inamice de la castelul Sawayama abandonaseră fortăreaţa şi fugiseră înspre Wakasa. Generalul raportă că Sawayama revenise sub controlul fostului său comandant, Niwa Nagahide.

Deodată, Ishida Sakichi şi alţi patru sau cinci membri ai grupului pajilor se întoarseră în mare grabă, dintr-o direcţie necunoscută. Înainte de a merge în camera lui Hideyoshi, de pe culoar şi din odăile pajilor se auziră forfotind glasuri fericite, iar Hideyoshi îi întrebă pe cei din jur:

— S-a întors Sakichi? De ce întârzie atât de mult să vină aici? Şi trimise un om să-l muştruluiască.

Ishida Sakichi se născuse la Nagahama şi cunoştea geografia zonei mai bine ca oricine. Prin urmare, se gândise că acum era momentul de a-şi folosi cunoştinţele. Ieşise în oraş încă de la amiază, căutând locul unde s-ar fi putut ascunde mama şi soţia stăpânului său.

Sakichi îngenunche cu respect în faţa lui Hideyoshi. Potrivit

raportului său, mama lui Hideyoshi, soţia sa şi restul personalului casei se ascundeau în munţi, la zece leghe şi ceva distanţă de Nagahama. Se părea că abia îşi mai păstrau firea.

— Ei bine, haideţi să ne pregătim imediat de plecare. Dacă mergem acum, ar trebui să putem ajunge acolo până mâine seară, spuse Hideyoshi, ridicându-se.

Abia se mai putea abţine, atât de mare îi era nerăbdarea.

— Ai tu grijă de toate, în lipsa mea, îi ordonă el lui Kyutaro. Hikoemon e postat la Otsu, iar seniorul Nobutaka încă mai este la Azuchi.

Când ieşi pe poarta castelului, Hideyoshi văzu şase sau şapte sute de oameni aliniaţi, aşteptându-l. Luptaseră în bătălii succesive, la Yamazaki şi Sakamoto, şi nu avuseseră timp să se odihnească nici chiar la Azuchi. Războinicii sosiseră abia în acea dimineaţă şi aveau chipurile încă obosite şi pline de noroi. Hideyoshi spuse:

— Dacă vin cu mine cincizeci de călăreţi, vor fi de ajuns.

O spusese abia după ce călăreţii cu torţe porniseră în fruntea procesiunii. Prin urmare, aproape toţi soldaţii aveau să rămână pe loc.

— E periculos, interveni Kyutaro. Cincizeci de călăreţi sunt prea puţini. Drumul pe care veţi merge la noapte trece prin apropierea muntelui Ibuki, iar acolo s-ar putea să se mai ascundă forţe duşmane.

Atât Kyutaro, cât şi Shonyu îl preveneau foarte stăruitor, dar Hideyoshi părea convins că nu exista nici un motiv de îngrijorare. Răspunzând că nu merita să se alarmeze, le ordonă oamenilor cu făclii s-o ia înainte. Părăsind poarta castelului, porniră pe drumul mărginit cu copaci, spre nord-est.

Călărind prin noapte până cam prin al patrulea schimb, Hideyoshi înainta pe drum cinci leghe, fără prea mare grabă.

Grupul ajunse la templul Sanjuin la miezul nopţii. Hideyoshi crezuse că aveau să-i ia complet prin surprindere pe călugări, dar, spre uimirea lui, când aceştia deschiseră poarta principală, văzu că interiorul templului era viu luminat cu lampioane, curtea fusese stropită cu apă şi peste tot se măturase.

— Trebuie să fi venit cineva înainte ca să anunţe că sosesc.

— Eu am fost, anunţă Sakichi.

— Tu?

— Da. M-am gândit că probabil aveaţi să vă opriţi aici pentru a vă odihni, stăpâne, aşa că, l-am pus pe un tânăr foarte iute de picior să vină înainte şi să comande pregătirea mesei pentru cincizeci de oameni.

Sakichi fusese acolit la templul Sanjuin dar, la vârsta de doisprezece ani, Hideyoshi îl primise ca paj, în castelul Nagahama. Trecuseră de-atunci opt ani, timp în care devenise un samurai de douăzeci de ani. Sakichi avea o logică excelentă şi un spirit mai ager decât al multor oameni.

În zori, conturul muntelui Ibuki se putu vedea profilat pe nuanţele trandafirii şi albastre pal ale cerului, în vreme ce nu se auzea decât ciripitul păsărelelor. Pe drum se depusese un strat gros de rouă, iar printre copaci stăruia întunericul.

Hideyoshi părea fericit. Ştia că, la fiecare pas, se apropia tot mai mult de mama şi de soţia lui şi nu păreau să-l deranjeze nici panta abruptă a drumului, nici propria lui oboseală. Acum, cu cât se apropia mai mult de Nishitani, în timp ce lumina creştea pe muntele Ibuki, cu atât avea mai puternic sentimentul de a fi strâns la pieptul mamei sale.

Oricât de mult urcaseră în susul râului Azusa, păreau să nu mai ajungă la izvor. Dimpotrivă, matca se lărgi şi ieşiră într-o vale atât de lată, încât ar fi putut uita că se aflau în mijlocul munţilor.

— Acesta e muntele Kanasuko, anunţă călugărul care le

servea drept călăuză, arătând un pisc abrupt, drept în faţa lor.

Îşi şterse sudoarea de pe frunte. Soarele urcase sus pe cer, iar arşiţa miezului de vară era în creştere.

Călugărul o luă din nou înainte, pe cărarea îngustă. După un timp, poteca se strâmtă atât de mult, încât Hideyoshi şi însoţitorii săi fură nevoiţi să descalece. Chiar în acel moment, oamenii din jurul lui Hideyoshi se opriră.

— Cred că e inamicul, spuse cineva, alarmat.

Hideyoshi şi mica sa trupă tocmai urcaseră spre vârf. Pe coastă, în depărtare, părea să se afle un grup de soldaţi. Şi aceşti ostaşi păreau surprinşi şi se ridicară în picioare, toţi odată. Unul dintre ei dădu nişte comenzi, în timp ce soldaţii se risipeau în dezordine.

— Ar putea fi soldaţi inamici, comentă cineva. Am auzit că au fugit până la Ibuki.

Era, într-adevăr, o posibilitate, iar puşcaşii o luară imediat la fugă, înainte. Se dădu rapid ordinul de pregătire pentru luptă, dar cei doi călugări care-i călăuzeau strigară spre ei:

— Nu e inamicul. Sunt iscoade de la templu. Nu trageţi! Apoi, se întoarseră către muntele din depărtare şi se făcură înţeleşi, gesticulând şi strigând din răsputeri.

Cu asta, soldaţii începură să coboare versantul, ca nişte pietre rostogolindu-se într-o prăpastie. Foarte curând, un ofiţer cu un steag fixat pe spate alergă în jos, spre ei. Hideyoshi recunoscu în el un vasal de la Nagahama.

Daikichi nu era decât un mic templu de munte. Când ploua, prin acoperiş intra apa. Când sufla vântul, pereţii şi grinzile se zguduiau. Nene locuia şi-şi slujea soacra în templul principal, cu doamnele de onoare cazate în odăile preoţilor. Vasalii veniţi ulterior din Nagahama clădiseră în zonă mici colibe sau se încartiruiseră în casele sătenilor. Prin urmare, în aceste

condiţii mizere trăise timp de peste două săptămâni o familie de peste două sute de persoane.

Când ajunsese la ei vestea asasinării lui Nobunaga, avangarda armatei clanului Akechi se afla deja în apropierea castelului Nagahama şi abia mai aveau timp să se gândească ce să facă. Nene îi trimisese o scrisoare soţului ei, în îndepărtatele provincii apusene, în ultimul moment. Luându-şi soacra, abandonaseră castelul şi fugiseră, lăsând totul în urmă. Nu putuse decât să încarce un cal de samar cu un schimb de haine pentru soacra ei şi darurile pe care soţul său le primise de la Nobunaga.

În această situaţie, Nene simţise tragica îndârjire şi marea responsabilitate a neamului femeiesc. Era însărcinată cu conducerea castelului Nagahama, în absenţa lui Hideyoshi, şi trebuia s-o ajute pe bătrâna lui mamă, precum şi să administreze complicata gospodărire a castelului. Probabil îşi dorea din toată inima fericirea de a-şi auzi soţul spunându-i că lucrase bine. El, însă, era plecat departe, pe câmpul de luptă. Până nu demult, Nene locuise în siguranţa unui castel, câtă vreme soţul ei era la bătălie, dar acum, dintr-odată, între ei nu mai exista nici o deosebire.

În timpul unui război, o asemenea situaţie nu era cauză de disperare, dar pe Nene o măcina găsirea unui loc unde s-o mute pe mama lui Hideyoshi. Chiar dacă Nagahama era abandonat în calea inamicului, nu se îndoia că Hideyoshi avea să-l recucerească rapid. Ca soţie, însă, dacă lăsa ca soacrei ei să i se întâmple vreun rău, nicicând n-avea să-l mai poată privi în faţă.

„Vă rog, ocupaţi-vă numai de protejarea mamei soacre. Nu vă gândiţi la mine. Şi, oricât aţi regreta că părăsiţi ceva în urmă, nu vă lăsaţi preocupaţi de bunurile materiale.” Astfel le încurajase Nene pe servitoare şi pe toţi membrii personalului, în timp ce înaintau, cu deznădejde, pe drumul spre răsărit.

Castelul Nagahama era mărginit la apus de lacul Biwa,

zona din miazănoapte era controlată de clanuri duşmane, iar ce se petrecea pe drumul spre Mino era neclar. Nu aveau nici o altă soluţie, aşadar, decât să fugă spre muntele Ibuki.

Când clanul ei era victorios, soţia războinicului era cuprinsă de fericire. Dar, odată ce soţul ei pierdea – sau erau alungaţi din castelul lui, ca fugari – sărmana soţie simţea, probabil, o nefericire pe care nu şi-o putea imagina nici un bărbat care lucra la câmp sau care îşi vindea mărfurile în oraş.

Din acea zi începând, membrii casei lui Hideyoshi au început să flămânzească, să doarmă în aer liber şi să se teamă de patrulele inamice. În timpul nopţii, le era dificil să evite roua; ziua, picioarele lor albe şi însângerate se grăbeau să fugă.

Când îndurau toate acestea, aveau în minte un singur lucru: dacă ne vor prinde duşmanii, le-arătăm noi lor. Era făgăduiala secretă aproape a tuturor. Femeile erau toate într-un gând. Simţea că, dacă mireasma rujului şi frumuseţea părului lor negru nu izvorau din inimă, pentru a învălui acea zi, aceste semne ar fi fost demne de dispreţ şi condamnate ca prefăcătorii pentru a-şi ascunde urâţenia.

Satul era un refugiu excelent. La o oarecare distanţă fuseseră postate santinele, astfel încât nu se temeau de un atac prin surprindere. Fiind toiul verii, aşternuturile şi proviziile aveau să dureze. Cel mai mare neajuns era izolarea. Aflându-se atât de departe de orice aşezare omenească, nu aveau idee ce se petrecea.

Mesagerul ar fi trebuit să se înapoieze curând. Nene îşi lăsă gândurile să se îndrepte spre cerul de apus. În noaptea dinaintea fugii din Nagahama, îi scrisese grăbită soţului ei o scrisoare. De-atunci, nu mai primise nici o veste de la mesager. Poate căzuse în mâinile clanului Azuchi, pe drum sau nu-i putuse găsi ascunzişul. Zi şi noapte se gândea la aceste posibilităţi.

În ultima vreme, auzise că avusese loc o bătălie la

Yamazaki. Când i se spusese despre evenimente, sângele îi năvălise în obraji.

— E foarte probabil, spuse mama lui Hideyoshi. Tipic pentru băiatul ăsta.

Părul bătrânei albise complet, iar acum stătea aşezată în sala principală a templului Daikichi de la ora când se scula dimineaţa, până când pleca la culcare, fără să umble aproape deloc şi rugându-se, cu evlavie, pentru victoria copilului ei. Oricât de haotică devenea lumea, credea cu desăvârşire, că fiul căruia îi dăduse naştere n-avea să se abată de la Marea Cale. Chiar şi acum, când conversa cu Nene, încă îi mai revenea vechiul obicei de a-l numi pe Hideyoshi „băiatul ăsta".

„De s-ar întoarce învingător, fie şi de-o fi în schimbul acestui trup bătrân." Aceasta era singura ei rugăciune, repetată cât era ziua de lungă. Din când în când, ridica privirea, cu un oftat de uşurare, spre statuia zeiţei Kannon.

— Mamă, presimt că, în curând, vom primi veşti bune, spuse, într-o zi, Nene.

— Şi eu simt la fel, dar nu ştiu de ce, răspunse Onaka.

— Am simţit-o dintr-odată, când am privit în sus, spre faţa lui Kannon, continuă Nene. Ieri mai mult decât alaltăieri, astăzi mai mult decât ieri, pare să ne surâdă.

Dimineaţa în care cele două femei vorbiseră astfel era aceea a sosirii lui Hideyoshi.

Soarele la asfinţit întindea umbra văii peste sat, iar zidurile templului erau deja colorate de roşeaţa amurgului. Nene lovea cremenea pentru a aprinde lămpile, în întunericul sanctuarului ei interior, pe când bătrâna stătea aşezată, rugându-se în faţa statuii lui Kannon.

Deodată, auziră luptătorii alergând pe-afară. Mama lui Hideyoshi se întoarse surprinsă, iar soţia lui ieşi pe verandă.

— Vine Domnia Sa!

Strigătele santinelelor răsunau prin toată incinta. În fiecare zi, străjerii coborau cam la două leghe în aval, să stea de pază. Cu toţii erau transfiguraţi când intraseră, în fugă, pe poarta principală, dar, când o văzură pe Nene pe verandă, începură să strige la ea de unde se afla, ca şi cum n-ar fi avut destul timp ca să se apropie.

— Mamă! strigă Nene.

— Nene!

Bătrâna şi nora ei se îmbrăţişară înlăcrimate, abia dându-şi seama că vocile lor fericite se uniseră într-una singură. Bătrâna se prosternă în faţa statuii lui Kannon. Nene îngenunche alături, aplecându-se, din tot sufletul.

— Băiatul nu te-a văzut de multă vreme. Arăţi puţin cam obosită. Du-te şi perie-ţi părul.

— Da, mamă.

Nene se retrase grăbită în camera ei. Se pieptănă, luă puţină apă din conducta de bambus pentru a se spăla pe faţă şi-şi aplică repede puţin machiaj.

Toţi samuraii şi membrii personalului casei se aflau în faţa porţii, aliniaţi după vârstă şi rang, ca să-l salute pe Hideyoshi. Chipuri de bătrâni ca şi de tineri, dintre care mulţi săteni, priveau dintre copaci. Aveau ochii măriţi de curiozitate să vadă ce avea să se întâmple în continuare. După scurt timp, doi războinici care alergaseră înaintea celorlalţi ajunseră la poartă, pentru a anunţa că Domnia Sa şi suita aveau să sosească în curând. Când terminară să-i dea raportul lui Nene, se alăturară în capătul şirului de oameni şi toţi cei prezenţi tăcură. Pe când stătea în umbra bărbaţilor care aşteptau, ochii lui Nene deveniră opaci, în mod straniu.

Nu peste mult, sosi un grup de oameni şi cai, iar aerul se umplu cu miros de sudoare şi praf, cu freamătul tuturor acelora care ieşiseră să-şi întâmpine seniorul. Poarta din faţă a templului era acoperită de şirul cailor care nechezau şi al oamenilor ce-i felicitau pe noii sosiţi pentru că ajunseseră cu

bine.

Hideyoshi era printre ei. Străbătuse călare scurta distanţă din sat, dar, în faţa porţii templului descălecă. Dându-i unui servitor căpăstrul calului, privi spre un grup de copii care stăteau în capătul şirului de oameni, la dreapta lui.

— Trebuie că în munţi sunt multe locuri de joacă, spuse el.

Apoi, bătu prieteneşte pe umăr băieţii şi fetiţele din apropiere.

Toţi erau copii ai vasalilor lui, iar mamele, bunicile şi bunicii lor erau şi ei acolo. Hideyoshi îi zâmbi fiecăruia în parte, pe când mergea spre treptele de piatră ale porţii.

— Ei, ei. Văd că toată lumea o duce bine. Sunt uşurat.

După aceea, se întoarse spre stânga, unde stăteau tăcuţi războinicii clanului său. Ridică puţin glasul:

— M-am întors. Cunosc greutăţile pe care le-aţi suferit în absenţa mea. A trebuit să munciţi din greu.

Luptătorii aliniaţi se plecară adânc. Sub poarta templului, în capul scării, aşteptau să-l salute vasalii principali, precum şi membrii tineri şi mai bătrâni ai familiei imediat apropiate. Hideyoshi nu făcu decât să se uite la stânga şi la dreapta, demonstrând cu un zâmbet că era sănătos şi nevătămat. Soţiei sale, Nene, îi aruncă o singură privire şi intră pe poarta templului, fără a-i vorbi.

Dar, din acel moment, bărbatul fu însoţit de silueta modestei sale soţii. Pajii care-i urmau buluc şi membrii familiei fie se duseră să se odihnească, după cum îi instruise Nene, fie se mulţumiră să-l salute de pe verandă, fiecare dispărând, apoi, în camera sa.

În templul principal, cu plafon înalt, o lampă pâlpâia pe un suport jos. Lângă ea, stătea aşezată o femeie cu părul alb, ca gogoaşa unui vierme de mătase, îmbrăcată într-un kimono ruginiu.

Auzi glasul fiului ei în timp ce era condus de soţia lui pe terasă. Fără a scoate un sunet, mama sa se ridică şi merse

spre marginea încăperii. Hideyoshi se opri sub oblon, scuturându-şi mantia de praf. Capul, pe care şi-l răsese la Amagasaki, încă îi mai era înfăşurat în glugă.

Nene veni din spatele soţului şi-i vorbi încet:

— Mama ta ţi-a ieşit în întâmpinare.

Hideyoshi se duse repede spre mama lui şi i se prosternă la picioare.

— Ţi-am făcut atâtea necazuri, mamă. Te rog, iartă-mă, fură singurele lui cuvinte.

Bătrâna se retrase câţiva paşi, în genunchi, apoi îşi repetă salutul, prosternându-se, la rându-i, în faţa fiului ei. Eticheta acelei ocazii cerea ca salutul să fie adresat către seniorul clanului, la întoarcerea sa triumfală; era tradiţia clasei războinice, nu o simplă întâlnire între părinte şi copil. Dar, de îndată ce Hideyoshi îşi văzu mama sănătoasă şi în putere, nu mai putu simţi nimic altceva decât afecţiune pentru fiinţa aceea din carnea şi sângele lui. Tăcut, se apropie de bătrâna sa mamă. Onaka, însă, cu modestie, se împotrivi:

— Te-ai întors cu bine. Dar, înainte de a întreba despre greutăţile sau mulţumirile mele, de ce nu-mi povesteşti de moartea seniorului Nobunaga? Şi spune-mi dacă l-ai nimicit pe infamul nostru duşman, Mitsuhide?

Involuntar, Hideyoshi îşi aranjă gulerul. Mama lui continuă:

— Mă întreb dacă ştii că lucrul care a îngrijorat-o pe bătrâna ta mamă, zi de zi, nu a fost gândul dacă erai viu sau mort. Mă frământam întrebându-mă dacă te purtai ca marele general Hideyoshi, un vasal al seniorului Nobunaga. Chiar în timp ce mă întrebam cum aveai să te descurci după moartea stăpânului nostru, am aflat despre marşul tău spre Amagasaki şi Yamazaki. Dar, după aceea, n-am mai auzit nimic.

— Am întârziat eu cu trimisul veştilor.

Cuvintele ei păreau rezervate şi rostite fără iubire, dar

Hideyoshi tremura de fericire, ca şi cum sângele i-ar fi năvălit prin tot trupul. În loc să fie alinat de fireasca dragoste maternă, simţea că dojana mamei sale arăta o iubire mult mai mare şi îl încuraja pentru viitor.

Atunci, le povesti în amănunt evenimentele care se întâmplaseră după moartea lui Nobunaga şi marile fapte pe care dorea să le realizeze. Vorbi despre toate acestea simplu, pentru ca bătrâna lui mamă să înţeleagă cât mai bine.

Acum, Onaka vărsă, pentru prima oară, lacrimi, după care, îşi lăudă fiul:

— Ai făcut bine că ai distrus clanul Akechi în doar câteva zile. Sufletul seniorului Nobunaga este, cu siguranţă, mulţumit şi nu are de ce să regrete pentru că te-a învrednicit cu afecţiunea lui. Ca s-o spun pe-a dreaptă, eram hotărâtă să nu te las să petreci nici măcar o noapte aici, dacă veneai înainte de a fi văzut capul lui Mitsuhide.

— Nu, şi nici eu nu te-aş fi putut vedea înainte de a rezolva acea problemă, aşa că nu am avut ce face altceva decât să lupt cu îndârjire până acum două-trei zile.

— Faptul că ne putem întâlni aici astfel, în siguranţă, înseamnă că drumul pe care l-ai urmat e în armonie cu intenţiile zeilor şi ale lui Buddha. Ei bine... Nene, vino încoace şi tu. Trebuie să-i mulţumim împreună.

Cu aceste cuvinte, bătrâna se întoarse, din nou, spre statuia lui Kannon. Până în acel moment, Nene stătuse la distanţă de Hideyoshi şi de mama lui, cu modestie. Când Onaka îi ceru să se apropie, însă, se ridică grăbită, pentru a intra în sanctuarul principal.

După ce aprinse lampionul din altarul buddhist, se întoarse şi, pentru prima oară, se aşeză lângă soţul ei. Toţi trei se înclinară împreună în direcţia luminii slabe. După ce Hideyoshi înălţă capul şi privi statuia, se mai aplecară o dată. În altar, fusese pusă o placă funerară purtând numele

seniorului Nobunaga.

După ce terminară, Onaka arăta ca şi cum i s-ar fi luat o mare piatră de pe inimă.

— Nene, spuse ea încet. Băiatul ăsta tare ar mai vrea să facă o baie. A fost pregătită?

— Da. M-am gândit că l-ar relaxa mai mult decât orice altceva, aşa că se pregăteşte chiar în acest moment.

— Ar fi bine să-şi poată spăla măcar sudoarea şi praful. Între timp, eu mă duc la bucătărie şi pun să pregătească o mâncare care-i place lui.

Şi bătrâna îi lăsă singuri.

— Nene.

— Da?

— Presupun că, şi de data asta, ai trecut printr-o mulţime de greutăţi. Însă, chiar şi rezolvându-le pe toate celelalte, ai ocrotit-o bine pe mama mea. Şi pentru mine, asta era singura grijă.

— Soţia unui războinic este gata întotdeauna pentru asemenea dificultăţi, aşa că nu mi s-a părut chiar atât de rău.

— Serios? Atunci ai înţeles că nimic nu mă mulţumeşte mai mult decât să privesc în jur şi să văd că ai lăsat toate greutăţile în urmă.

— Când văd că soţul meu s-a întors teafăr acasă, înţeleg perfect ce vrei să spui.

A doua zi, se întoarseră la Nagahama. Soarele de dimineaţă se reflecta pe ceaţa albă. Urmând râul Azusa, drumul se îngusta treptat, iar războinicii descălecară, ducându-şi caii de căpăstru.

Pe la jumătatea călătoriei, se întâlniră cu unul dintre ofiţerii de stat major din Nagahama, care venise să le raporteze situaţia războiului.

— Scrisoarea dumneavoastră cu privire la pedepsirea

clanului Akechi a fost trimisă şi la celelalte clanuri şi, poate datorită repeziciunii cu care a fost anunţată, armata seniorului Ieyasu a revenit de la Narumi la Hamamatsu. Pe de altă parte, armata seniorului Katsuie, care ajunsese până la graniţa cu Omi, şi-a oprit înaintarea.

Hideyoshi zâmbi tăcut, apoi murmură, aproape neauzit:

— Văd că de data asta şi seniorul Ieyasu a fost cam nedumerit. Desigur, nu e decât o consecinţă indirectă, dar reiese că nevoia de a-l opri pe Ieyasu a dispersat puterea militară a lui Mitsuhide. Cât de întristaţi trebuie să fie războinicii clanului Tokugawa pentru că au fost nevoiţi să se întoarcă acasă fără luptă!

Şi astfel, în ziua a douăzeci şi cincea a lunii, imediat după ce-şi aduse mama, în siguranţă, la Nagahama, Hideyoshi plecă spre Mino.

În Mino fusese agitaţie, dar, de îndată ce armata lui începu să avanseze, regiunea fu potolită. Dându-i mai întâi lui Nobutaka în dar castelul Inabayama, Hideyoshi îşi demonstra loialitatea faţă de clanul fostului său stăpân. Apoi, aşteptă calm consfătuirea de la Kiyosu, care urma să înceapă în cea de-a douăzeci şi şaptea zi din lună.

RĂZBOIUL CUVINTELOR

În anul acela, Shibata Katsuie împlinise cincizeci şi doi de ani. În calitate de comandant militar, văzuse multe bătălii; ca om, cunoscuse multe greutăţi în drumul vieţii. Făcea parte dintr-o familie nobilă şi avea o carieră deosebită; comanda o armată puternică şi avea un fizic robust. Nimeni nu se îndoia că era alesul vremurilor. El însuşi presupunea că, în această privinţă, nu încăpea nici umbră de îndoială. În cea de-a patra zi din luna a şasea, avea tabăra instalată la Uozaki, în Etchu. În momentul când auzi vestea incidentului de la Templul Honno, îşi spuse: „Ceea ce fac acum e un lucru de cea mai mare importanţă şi trebuie să-l fac bine.”

Din acest motiv, acţiunile lui s-au lăsat aşteptate. Atât de circumspect era. Mintea lui, însă, alerga spre Kyoto ca o vijelie.

Era cel mai sus-pus vasal al clanului Oda şi guvernatorul militar al provinciilor din miazănoapte. Acum, având o viaţă întreagă de înţelepciune şi de putere, îşi miza întreaga carieră pe o singură mişcare. Abandonând câmpul de luptă din nord, se grăbi spre capitală. Deşi s-ar fi putut spune că se grăbea, avu de fapt nevoie de mai multe zile pentru a pleca din Etchu şi mai petrecu câteva zile în castelul său din Kitanosho, în Echizen. El, unul, nu considera că ar fi înaintat prea încet. Când un om precum Katsuie pornea într-o misiune atât de importantă, totul trebuia să se facă după reguli, ceea ce

necesita o prudenţă corespunzătoare şi un calcul corect al timpului.

Iuţeala cu care-şi mişca trupele i se părea lui Katsuie remarcabilă, dar, la vremea când principala sa forţă ajunse la graniţa dintre provinciile Echizen şi Omi, era deja ziua a cincisprezecea din lună. Abia la amiaza zilei următoare, ariergarda din Kitanosho îl ajunse din urmă şi întreaga armată îşi odihni caii la trecătoarea din munţi. Privind în jos spre câmpie, vedeau că norii de vară acopereau deja cerul.

Trecuseră douăsprezece zile de când Katsuie aflase despre moartea lui Nobunaga. Este adevărat că Hideyoshi – care se lupta cu clanul Mori în provinciile de la apus – primise raportul cu o zi înaintea lui Katsuie. Dar, într-a patra zi a lunii, Hideyoshi făcuse pace cu Mori, în ziua a cincea plecase, într-a şaptea ajunsese la Himeji, în cea de-a noua cotise spre Amagasaki, într-a treisprezecea îl răpusese pe Mitsuhide în bătălia de la Yamazaki şi, la vremea când Katsuie ajunsese la frontiera provinciei Omi, curăţise deja capitala de trupele inamice rămase.

Cu siguranţă, drumul care ducea din Echizen în capitală era mai lung şi mai dificil decât cel din Takamatsu, dar dificultăţile cărora le făcea faţă Hideyoshi şi cele cu care se confrunta Katsuie nu erau de acelaşi ordin. Katsuie avea un avantaj net. În ceea ce priveşte organizarea manevrelor de trupe şi retragerea de pe câmpul de luptă, împrejurările în care se afla el erau mult mai uşoare decât cele ale lui Hideyoshi. Atunci, de ce întârzia atât de mult? Pur şi simplu deoarece Katsuie plasa prudenţa şi respectarea regulilor înaintea repeziciunii.

Experienţa pe care o câştigase participând la atât de multe bătăi şi încrederea în sine, care rezultase de pe urma ei, îi învăluiseră într-o carapace gândirea şi puterea de discernământ. Aceste calităţi reprezentau un obstacol în calea acţiunii rapide, când situaţia ţării se afla într-un punct

de răscruce, şi contribuiau la incapacitatea lui Katsuie de a trece dincolo de tacticile şi de strategiile convenţionale.

Satul montan Yanagase era plin de cai şi oameni. La apus de el, era drumul spre capitală. Mergând către răsărit, armata urma să treacă pe lângă lacul Yogo, ajungând pe drumul castelului Nagahama. Katsuie îşi instalase cartierul general provizoriu în incinta unei mici capele de munte.

Shibata Katsuie era extrem de sensibil faţă de temperatură şi, mai ales în ziua aceea, părea să sufere de pe urma căldurii intense şi a urcuşului. După ce-şi instală taburetul de campanie la umbra copacilor, puse să se întindă un cort şi îşi scoase armura. Apoi, se întoarse cu spatele spre fiul său adoptiv, Katsutoshi, şi spuse:

— Şterge-mă pe spate, Katsutoshi.

Doi paji ridicară evantaie mari şi începură să-l răcorească. Când transpiraţia i se uscă, începu să-l mănânce trupul.

— Katsutoshi, freacă-mă mai tare, se agită el. Mult mai tare.

Băiatul încă nu avea decât cincisprezece ani. Era destul de înduioşător să-l vezi comportându-se cu o asemenea grijă filială, în toiul unui marş.

Katsuie avea pielea acoperită cu un fel de eczemă. Şi nu era singurul care suferea în vara aceea. Mulţi dintre soldaţii care purtau armuri de piele şi metal aveau o afecţiune a pielii, un fel de iritaţie cauzată de armură, dar, în cazul lui Katsuie, aceasta era deosebit de gravă.

Îşi spuse că slăbiciunea sa din acea vară era rezultatul faptului că petrecuse cea mai mare parte din ultimii trei ani la postul său din provinciile de miazănoapte. Dar, adevărul de necontestat era acela că, pe măsură ce îmbătrânea, puterile păreau să-i slăbească tot mai mult. Katsutoshi frecă mai apăsat, aşa cum i se spusese, până când din pielea lui Katsuie începu să se prelingă sânge roşu şi gras.

Sosiră doi mesageri. Unul era vasalul lui Hideyoshi, celălalt

un vasal al lui Nobutaka. Fiecare aducea câte o scrisoare de la stăpânul său şi, împreună, îi prezentară scrisorile lui Katsuie.

Nobutaka şi Hideyoshi, care-şi făcuseră amândoi tabăra la templul Mii din Otsu, scriseseră personal epistolele. Ambele erau datate în ziua a paisprezecea din lună. În mesajul lui Hideyoshi scria:

Azi am inspectat capul generalului rebel Akechi Mitsuhide. În acest mod, recviemul pentru regretatul nostru senior s-a încheiat cu rezultatele cuvenite. Am dorit să aducem repede acest lucru la cunoştinţa tuturor vasalilor clanului Oda aflaţi în provinciile de la miazănoapte şi să trimitem imediat un rezumat. Nu mai este nevoie să spun că, deşi decesul Domniei Sale ne-a pricinuit tuturor o durere insuportabilă, capul generalului răzvrătit a fost expus şi trupele rebele au fost exterminate până la ultimul om, totul în răstimp de unsprezece zile de la moartea stăpânului. Nu ne mândrim cu aceasta, dar credem că va mângâia sufletul seniorului nostru în lumea de apoi, fie şi numai puţin.

Hideyoshi conchisese în scrisoare că rezultatul tragediei ar fi trebuit să fie un motiv de mare bucurie, dar Katsuie nu se bucura câtuşi de puţin. Dimpotrivă, pe chipul lui se aşternu însăşi starea contrară, încă dinainte de a fi terminat de citit. Evident, însă, în mesajul de răspuns scrise că nimic nu l-ar fi putut încânta mai mult decât vestea trimisă de Hideyoshi. De asemenea, sublinia faptul că propria lui armată ajunsese până la Yanagase.

Analizând ceea ce ştia acum, atât din conţinutul scrisorilor, cât şi de la cei doi mesageri, Katsuie nu mai era sigur ce să facă în continuare. După ce mesagerii plecară, alese câţiva tineri cu picioare solide şi-i trimise de la Otsu la Kyoto, pentru a cerceta adevărata situaţie din zonă. Părea hotărât să

rămână cu tabăra pe loc până când cunoştea întreaga poveste.

— Există vreun motiv de a crede că s-ar putea să fie un raport fals? întrebă Katsuie.

Era şi mai surprins decât fusese când primise vestea tragică a morţii lui Nobunaga, cu câteva zile în urmă.

Dacă trebuise ca altcineva să se înfrunte cu armata lui Mitsuhide într-o „bătălie recviem”, înaintea lui Katsuie însuşi, s-ar fi cuvenit ca acesta să fie Nobutaka sau Niwa Nagahide, ori chiar unul dintre vasalii clanului Oda din capitală, care şi-ar fi putut uni forţele cu Tokugawa Ieyasu, aflat în acest timp, la urma urmei, în Sakai. Şi, în acest caz, victoria n-ar fi fost câştigată într-o zi şi o noapte. Nimeni din clanul Oda nu-i era superior în rang lui Katsuie, care ştia foarte bine că, dacă ar fi fost prezent, toţi ar fi trebuit să-l privească respectuos ca pe comandantul suprem al luptei împotriva clanului Akechi. Ar fi fost un lucru de la sine înţeles.

Katsuie nu-l considerase niciodată pe Hideyoshi atât de neînsemnat pe cât părea. Dimpotrivă, îl cunoştea foarte bine şi niciodată nu-i luase în râs capacităţile. Totuşi, pentru Katsuie rămăsese un mister modul cum Hideyoshi putuse pleca atât de repede din provinciile apusene.

În ziua următoare, tabăra lui Katsuie fu fortificată. Fură instalate baricade pe drumuri, iar călătorii din capitală erau opriţi de santinele şi interogaţi în amănunt.

Orice informaţie era transmisă imediat, de la diverşii ofiţeri, spre cartierul general din tabăra principală. Din discuţiile auzite pe străzi, nu mai încăpea nici o îndoială cu privire atât la distrugerea completă a clanului Akechi, cât şi la căderea castelului Sakamoto. Mai mult, conform unor călători, din regiunea castelului Azuchi se înălţaseră, în ultimele două zile, flăcări şi fum negru, iar cineva raportă că Seniorul Hideyoshi îşi condusese o parte a armatei spre Nagahama.

A doua zi, Katsuie nu era mai împăcat decât înainte. Încă îi

era greu să se decidă ce avea de făcut în continuare. Era copleşit de ruşine. Îşi adusese armata atâta drum tocmai din miazănoapte şi nu suporta să stea pe margine, în timp ce Hideyoshi se avânta în miezul acţiunii.

Ce era de făcut? Responsabilitatea firească a principalului vasal al clanului Oda ar fi fost aceea de a ataca armata clanului Akechi, dar această problemă fusese lichidată de Hideyoshi. Prin urmare, în condiţiile existente, care ar fi fost cea mai mare şi mai urgentă necesitate? Şi ce strategie avea să folosească în faţa actualei superiorităţi a lui Hideyoshi?

Katsuie era obsedat de Hideyoshi. Mai mult, gândurile îi erau dominate cu tărie de o antipatie ce friza ura curată. Convocându-şi vasalii superiori, discută cu ei până după miezul nopţii. A doua zi, de la cartierul general al statului major începură să pornească grăbiţi, în toate direcţiile, curieri cu mesaje. În acelaşi timp, Katsuie însuşi îi adresă o scrisoare deosebit de prietenoasă direct lui Takigawa Kazumasu.

Deşi îl trimisese deja pe mesagerul lui Nobutaka înapoi la stăpânul său, cu un răspuns special, acum scrise şi expedie încă o scrisoare pentru fiul lui Nobunaga. Alese un vasal superior ca mesager şi mai trimise cu el încă doi vasali iscusiţi, indicând importanţa misiunii.

În privinţa contactelor cu ceilalţi vasali apropiaţi, doi scribi notară cuvintele lui Katsuie, după care, petrecură jumătate de zi redactând peste douăzeci de epistole. Esenţa scrisorilor era ca, în prima zi din luna a şaptea, să se întâlnească la Kiyosu pentru a dezbate probleme importante cu privire la cel care avea să fie succesorul lui Nobunaga şi la modul de a împărţi fostul domeniu al clanului Akechi.

Ca iniţiator al întrunirii, Katsuie avea să-şi recapete o parte din demnitatea sa de vasal superior. Cu siguranţă, se ştia prea bine că, fără el, asemenea probleme importante nu puteau fi rezolvate. Folosind drept „cheie” această putere de influenţă, Katsuie schimbă direcţia şi coti spre castelul Kiyosu,

din Owari.

Pe drum, din ceea ce auzi şi după rapoartele cercetaşilor, descoperi că mulţi dintre vasalii supravieţuitori ai clanului Oda se îndreptaseră spre Kiyosu înainte ca scrisorile lui să fi ajuns la destinaţie. Samboshi, fiul moştenitorului lui Nobunaga, Nobutada, se afla deja acolo şi, în mod firesc, toată lumea era de părere că şi centrul de comandă al clanului Oda avea să se mute în acelaşi loc. Katsuie, însă, bănuia că Hideyoshi preluase, cu înfumurare, conducerea şi că orchestrase şi acest lucru.

* * *

În fiecare zi, castelul Kiyosu oferea extraordinarul spectacol al magnificelor procesiuni de oameni călări, care urcau colina, spre poarta castelului.

Ţinutul de unde îşi începuse Nobunaga opera sa de-o viaţă era considerat acum terenul de consfătuire unde aveau să se discute modalităţile de a rezolva problemele clanului.

La prima vedere, vasalii clanului Oda rămaşi în viaţă, care se adunaseră, susţineau că veniseră să-i prezinte omagiile lor lui Samboshi. Nimeni nu menţiona faptul că primise scrisorile lui Shibata Katsuie sau că ar fi venit la invitaţia lui Hideyoshi.

Dar toţi ştiau că, nu peste mult, avea să înceapă o întrunire la castel. Subiectul consfătuirii era, de asemenea, cunoscut tuturor. Nu mai trebuia decât să se anunţe public ziua şi ora. După ce vasalii îşi aduceau omagiile lui Samboshi, nici unul dintre ei nu se mai întorcea în provincia lui de baştină. Fiecare avea mulţi soldaţi în aşteptare la reşedinţa sa din cetate.

Populaţia oraşului se înmulţise enorm, ceea ce, pe fondul arşiţei din toiul verii şi al mărimii reduse a localităţii, crea o atmosferă teribil de confuză şi zgomotoasă. În timp ce caii alergau cu furie pe străzi, vasalii se luau la bătaie şi peste tot

izbucneau incendii, nimeni nu mai avea timp să se plictisească.

Spre sfârşitul lunii, sosiră cei doi fii rămaşi în viaţă ai lui Nobunaga, Nobutaka şi Nobuo, odată cu foştii săi generali, inclusiv Katsuie şi Hideyoshi.

Numai Takigawa Kazumasu încă nu-şi făcuse apariţia. Din cauza acestei absenţe, făcea subiectul multor critici sincere şi nefavorabile pe străzi.

— Takigawa a fost destul de încântat să primească posturile astea când seniorul Nobunaga era în viaţă şi i s-a încredinţat chiar şi poziţia importantă de guvernator-general al Japoniei de răsărit, aşa că acum de ce întârzie atât de mult, în criza asta? E ruşinos din partea lui.

Alţii îl criticau cu şi mai multă îndrăzneală:

— E un politician abil şi loialitatea sa nu e de nezdruncinat. Probabil că de-asta încă nu s-a clintit.

Asemenea bârfe se auzeau prin toate cârciumile. Nu peste mult, ici şi colo începură să se audă şi critici cu privire la întârzierea lui Katsuie în a-l fi atacat pe Mitsuhide. Desigur, diversele clanuri care locuiau în Kiyosu le auzeau şi ele, iar vasalii lui Hideyoshi le aduseră imediat în atenţia acestuia.

— Zău? Deci au început şi astea? Sunt critici la adresa lui Katsuie, deci nimeni nu va crede că zvonurile ar fi puse în circulaţie de Katsuie însuşi, dar mie mi se pare o încercare din partea lui de a semăna zâzanie între noi – o luptă a intrigilor înainte de marea întrunire. Ei bine, n-au decât să-şi vadă de şmecheriile lor. Takigawa a fost câştigat oricum de partea lui Katsuie, aşa că lăsaţi-i în pace.

Înainte de întrunire, toţi discutau despre viitorul lor şi încercau să afle ce aveau alţii de gând. Între timp, aveau loc obişnuitele înţelegeri şi opoziţii nedeclarate, răspândiri de zvonuri false, atrageri de partea unuia sau a altuia, dezbinări ale opoziţiei şi toate celelalte stratageme.

Legătura dintre Shibata Katsuie şi Nobutaka era evidentă; unul era cel mai înalt în rang dintre bătrânii clanului, câtă vreme celălalt era al treilea fiu al lui Nobunaga. Apropierea dintre cei doi depăşea nivelul relaţiilor oficiale şi nu putea fi ţinută secretă.

Opinia generală era aceea că Shibata Katsuie plănuia să-l ignore pe al doilea fiu al lui Nobunaga, Nobuo, şi să-l impună pe Nobutaka drept moştenitor. Totuşi, cu toţii erau convinşi că Nobuo avea să se opună.

Nu exista nici un motiv de îndoială că succesorul lui Nobunaga avea să fie, în mod firesc sau Nobutaka sau Nobuo, fraţii mai mici ai lui Nobutada, care murise la castelul Nijo în zilele morţii tatălui său. Nimeni însă nu se putea hotărî pe care dintre cei doi fraţi să-l sprijine.

Nobuo şi Nobutaka: amândoi erau născuţi în luna întâi din primul an al lui Eiroku şi aveau acum douăzeci şi patru de ani. Deşi părea ciudat că se născuseră în acelaşi an şi totuşi erau de vârste diferite, explicaţia era aceea că nu avuseseră aceeaşi mamă. Deşi Nobuo era considerat fratele mai mare, iar Nobutaka fratele mai mic, de fapt, Nobutaka se născuse cu douăzeci de zile înaintea lui Nobuo. Ar fi fost firesc, deci, ca Nobutaka să fie numit fratele cel mai vârstnic, cu excepţia faptului că mama lui era o femeie dintr-un clan mic şi obscur, aşa că fusese desemnat drept al treilea fiu al lui Nobunaga, în vreme ce Nobuo a fost cunoscut ca al doilea.

Prin urmare, deşi aceşti doi oameni erau numiţi fraţi, între ei lipsea legătura dintre adevăratele rude de sânge. Nobuo avea o fire apatică şi negativistă, singurul sentiment ferm pe care-l manifesta fiind opoziţia sa constantă faţă de Nobutaka, pe care-l privea ca pe un „frate mai mic” subordonat lui.

Dacă erau comparaţi obiectiv, toată lumea îşi dădea seama că Nobutaka era mult mai calificat pentru a deveni succesorul lui Nobunaga. Pe câmpul de luptă se purta mult mai potrivit pentru un general decât Nobuo; demonstra un spirit ambiţios

în vorbele şi faptele sale zilnice şi, în primul rând, nu ducea o viaţă retrasă ca fratele său.

Prin urmare, era firesc să înceapă, dintr-odată, a manifesta o atitudine agresivă, imediat după ce fusese la Yamazaki şi se arătase dominator în tabăra lui Hideyoshi. Voinţa sa de a-şi asuma responsabilităţile unui moştenitor al clanului Oda se citea limpede în cuvintele şi purtările lui din ultima vreme şi, ca dovadă concludentă a ambiţiilor pe care le nutrea, după bătălia de la Yamazaki, începuse să-l deteste pe Hideyoshi.

Pentru Nobuo, care intrase în panică odată cu atacul din partea clanului Akechi şi a cărui armată dăduse foc castelului Azuchi, Nobutaka avusese câteva cuvinte aspre.

— Dacă se vor impune categoric pedepse, va trebui să fie tras la răspundere. Nobuo e un prost.

Deşi aceste sentimente nu erau exprimate în public, atmosfera din Kiyosu era tensionată şi nu încăpea nici o îndoială că cineva repetase aceleaşi cuvinte de faţă cu Nobuo. Era o situaţie în care intrigile ascunse scoteau la suprafaţă cele mai respingătoare aspecte ale firii omeneşti.

Întrunirea ar fi trebuit să înceapă în ziua a douăzeci şi şaptea din lună, dar, din cauza întârzierii lui Takigawa Kazumasu, a fost amânată de pe o zi pe alta până când, în sfârşit, în prima zi din luna a şaptea, toţi vasalii importanţi care locuiau în Kiyosu fură anunţaţi că: „Mâine, în jumătatea a doua din ceasul dragonului, toată lumea trebuie să pornească spre castel, pentru a determina acolo cine va fi conducătorul naţiunii. Conducătorul acestei mari întruniri va fi Shibata Katsuie."

Nobutaka îi acorda prestigiu lui Katsuie, câtă vreme Katsuie îi conferea lui Nobutaka influenţă, şi amândoi se lăudau că aveau să-şi impună punctul de vedere la consfătuire. Mai mult, când conferinţa se deschise, în sfârşit, reieşi că mulţi tindeau deja să fie de partea lor.

În ziua aceea, toate numeroasele separeuri din castelul

Kiyosu fuseseră deschise, fără îndoială fiindcă soarele continua să strălucească şi, altminteri, căldura şi zăpuşeala ar fi fost insuportabile.

Această acţiune, însă, sugera şi că se avea multă grijă să nu se permită conversaţii private. Aproape toţi străjerii din castel erau vasalii lui Shibata Katsuie.

Pe la ceasul şarpelui, toţi seniorii se aşezaseră în marea sală.

Erau aranjaţi după cum urmează:

Katsuie şi Takigawa stăteau în dreapta, faţă în faţă cu Hideyoshi şi Niwa, aşezaţi în stânga. Vasalii inferiori, ca Shonyu, Hosokawa, Tsutsui, Gamo şi Hachiya, şedeau în spatele lor. Chiar în faţă, pe locurile de cel mai înalt rang, se aflau Nobutaka şi Nobuo. Dintr-o latură, însă, putea fi văzut Hasegawa Tamba, ţinând în braţe un băieţel.

Desigur, acesta era Samboshi.

În spatele lor aştepta, cu modestie, Maeda Geni, vasalul care primise ultimul ordin al lui Nobutada când acesta din urmă era pe punctul să moară, în lupta de la castelul Nijo. După câte se părea, nu găsea nici o onoare în faptul de a fi singurul supravieţuitor prezent.

Samboshi avea doar doi ani şi, pe când păzitorul său îl ţinea în poală, drept în faţa tuturor seniorilor adunaţi, nu avea deloc astâmpăr. Întindea mâna, îl apuca pe Tamba de bărbie, iar, la un moment dat, se ridică în picioare pe genunchii lui.

Pentru a-l ajuta pe Tamba, care stătea încurcat, Geni încercă să distreze copilul, şoptindu-i ceva de la spate; la asta, Samboshi întinse mâna peste umărul lui Tamba, trăgându-l pe Geni de ureche. Uimit, Geni nu protestă, iar doica îngenuncheată în spatele lor puse un cocor din hârtie în mâna lui Samboshi. Urechea lui Geni era salvată.

Ochii tuturor generalilor reuniţi se aţintiră asupra nevinovatului copil. Unii surâdeau vag, în timp ce alţii vărsau, în tăcere, lacrimi. Numai Katsuie privea peste sala uriaşă cu o

mutră posomorâtă. Părea că tare ar mai fi vrut să bombăne ceva despre un „deranj”.

Aflându-se în fruntea întrunirii şi, totodată, demn şi solemn vorbitor, ar fi trebuit să deschidă şedinţa, luând, cel dintâi, cuvântul. Acum, însă, tuturor le zburase atenţia în altă parte, iar Katsuie pierduse ocazia de a glăsui. Părea aproape insuportabil de deznădăjduit pentru eforturile sale irosite în zadar.

După un timp, Katsuie deschise gura şi rosti:

— Senior Hideyoshi.

Hideyoshi îl privi drept în faţă.

Katsuie zâmbi forţat.

— Ce facem? întrebă el, exact ca şi cum ar fi deschis negocierile. Seniorul Samboshi este un copil nevinovat. Faptul de a sta imobilizat pe genunchii păzitorului său trebuie să fie foarte obositor pentru el.

— Se prea poate, răspunse Hideyoshi, pe un ton indiferent.

Katsuie credea, probabil, că Hideyoshi devenea împăciuitor şi-şi luă rapid o atitudine bătăioasă. Toată făptura îi înţepeni într-un amestec de demnitate şi antipatie, înfăţişând o expresie prin care-şi manifesta maxima neplăcere.

— Păi cum, senior Hideyoshi. Nu dumneata eşti persoana care a solicitat prezenţa seniorului Samboshi? Zău că n-am idee, dar…

— Nu te înşeli. Eu am susţinut-o, din necesitate.

— Din necesitate?

Katsuie îşi netezi cutele kimonoului. Era încă înainte de ora amiezii, aşa că arşiţa încă nu devenise prea apăsătoare, dar, din cauza grosimii hainelor şi a iritaţiei de piele, se simţea extrem de incomod. Aşa ceva ar fi putut părea un fleac, dar îi influenţa tonul vocii şi-l făcea să aibă o expresie înverşunată.

După Yaganase, opinia lui Katsuie despre Hideyoshi trecuse printr-o schimbare. Până atunci, îl considerase pe Hideyoshi

inferiorul lui şi era de părere că nu fuseseră în relaţii deosebit de bune. Dar lupta de la Yamazaki reprezentase un punct de cotitură. Acum, numele lui Hideyoshi era rostit în fiecare zi, cu autoritate crescândă, în legătură cu treburile rămase neterminate după moartea lui Nobunaga. Katsuie nu suporta să asiste pasiv la acest fenomen. Iar sentimentele îi erau accentuate de reacţia sa faţă de faptul că Hideyoshi purtase bătălia-recviem pentru Nobunaga.

Hideyoshi fiind privit la egalitate cu el, Katsuie era cât se poate de nefericit. Nu suporta să i se piardă din vedere anii îndelungaţi ca bătrân al clanului Oda din cauza puţinelor fapte de merit ale acestui om. De ce să fie pus Shibata Katsuie într-o poziţie inferioară cuiva care purta acum, atât de mândru, kimonoul, dar, pe vremuri, la Kiyosu, nu fusese nimic mai mult decât un nevolnic care se ridicase din poziţia de curăţitor de şanţuri şi măturător de bălegar? În acea zi, pieptul lui Katsuie era ca un arc întins la limită, încordat de nenumărate emoţii şi strategii.

— Nu ştiu ce părere ai despre întrunirea de azi, senior Hideyoshi, dar, în general, seniorii aşezaţi aici au convingerea fermă că acum e prima oară când clanul Oda se întruneşte astfel pentru a discuta chestiuni atât de importante. De ce *trebuie* să avem printre noi şi un copil de doi ani? întrebă brutal Katsuie.

Atât cuvintele, cât şi conduita lui păreau să solicite înţelegerea nu numai din partea lui Hideyoshi, ci şi dintr-a tuturor celorlalţi seniori prezenţi. Când îşi dădu seama că n-avea să obţină nici o replică limpede de la Hideyoshi, continuă pe acelaşi ton:

— N-avem timp de pierdut. De ce nu-i cerem tânărului domnişor să se retragă, înainte de a începe această întrunire? Nu eşti de acord, senior Hideyoshi?

Hideyoshi era lipsit de distincţie, chiar şi în kimonoul de

gală. Când apărea printre ceilalţi, nimic nu-i mai ascundea originile umile.

Cât despre rang, primise un număr de titluri importante cât Nobunaga fusese în viaţă. Îşi demonstrase pe deplin adevărata putere, atât în timpul campaniei din apus, cât şi cu prilejul victoriei de la Yamazaki.

Dar, întâlnindu-l pe Hideyoshi faţă în faţă, oricine s-ar fi îndoit că i se putea alătura în acele vremuri periculoase, riscându-şi viaţa pentru el.

Existau oameni care, la prima vedere, păreau a fi foarte impresionanţi. Takigawa Kazumasu, de exemplu, avea o ţinută maiestuoasă, despre care nimeni n-ar fi tăgăduit că aparţinea unui general de prim rang. Niwa Nagahide avea o simplitate elegantă şi, cu începutul său de chelie, părea un războinic dârz. Gamo Ujisato era cel mai tânăr, dar, cu genealogia sa respectabilă şi nobleţea lui de caracter, avea un puternic simţ moral. Ca demnitate şi stăpânire de sine, Ikeda Shonyu era şi mai puţin impunător decât Hideyoshi, dar, în ochii săi, strălucea o anumită lumină. Şi mai era şi Hosokawa Fujitaka, aparent deschis şi blând, dar a cărui maturitate îl făcea de nepătruns.

Astfel, deşi avea o înfăţişare obişnuită, Hideyoshi arăta de-a dreptul jerpelit în comparaţie cu aceşti oameni. Cei care se adunaseră în acea zi la întrunirea din Kiyosu erau cei mai înalţi în rang dintre toţi contemporanii lor. Maeda Inuchiyo şi Sassa Narimasa nu veniseră, fiindcă încă mai luptau în campania din miazănoapte. Şi, cu toate că era un caz deosebit, dacă se adăuga şi numele lui Tokugawa Ieyasu, s-ar fi putut spune că oamenii prezenţi la Kiyosu în ziua aceea erau cârmuitorii ţării. Iar Hideyoshi făcea parte dintre ei, indiferent de felul cum arăta.

Hideyoshi însuşi era conştient de măreţia rangului colegilor săi şi se comporta discret şi umil. Nu se mai vedea nici urmă din aroganţa sa de după victoria din bătălia de la Yamazaki.

Încă de la început, fusese extrem de serios. Chiar şi în replică la cuvintele lui Katsuie, păstra o rezervă respectuoasă. Se părea, însă, că nu mai putea evita răspunsul la cererea persistentă a lui Katsuie.

— Nu, ceea ce spui e pe deplin rezonabil. Există un motiv pentru ca seniorul Samboshi să participe la această întrunire, dar fiindcă este încă la o vârstă atât de fragedă, iar consfătuirea promite să se prelungească, se va simţi, cu siguranţă, incomod. Dacă aşa doreşti, domnule, să-i cerem să se retragă imediat.

Răspunzându-i lui Katsuie cu un limbaj atât de moderat, Hideyoshi se întoarse puţin, într-o parte, şi-i ceru îngrijitorului să se retragă.

Omul dădu din cap şi, ridicându-şi-l din poală pe Samboshi, îl puse în braţele doicii din spatele lui. Samboshi părea foarte încântat de marea mulţime a oamenilor în ţinută completă de gală şi respinse violent mâna dădacei. Când aceasta îl luă în braţe şi se ridică să iasă, începu, dintr-odată, să dea din mâini şi din picioare, izbucnind în plâns. Apoi, aruncă îndoitura din hârtie în mijlocul seniorilor aşezaţi.

Dintr-odată, ochii tuturor se umplură de lacrimi. Ceasul bătu de amiază. În marea sală plutea o tensiune aproape palpabilă.

Katsuie începu cuvântarea de deschidere:

— Tragica moarte a seniorului Nobunaga ne-a pricinuit o mare tristeţe, dar acum trebuie să alegem un succesor vrednic pentru a-i continua opera. Suntem datori să-l servim şi în moarte aşa cum l-am servit în viaţă. Aceasta este Calea Samurailor.

În continuare, Katsuie le ceru oamenilor părerile privind succesiunea. Le solicită, în repetate rânduri, propuneri celor prezenţi, dar nimeni nu voia să fie primul care ieşea în faţă, exprimându-şi opiniile personale. Chiar dacă cineva s-ar fi

repezit să-şi declare propriile gânduri cu acea ocazie, dacă întâmplarea făcea ca, la alegerea finală, să nu câştige succesorul Oda susţinut de el, viaţa avea să-i fie, cu siguranţă, în pericol.

Nimeni nu avea de gând să deschidă gura imprudent şi cu toţii stăteau într-o tăcere desăvârşită. Katsuie lăsă, cu răbdare, ca modestia tăcută a grupului să treacă drept exact ceea ce era. Poate că prevăzuse acea evoluţie a evenimentelor. Deliberat, vorbi pe un ton demn:

— Dacă nici unul dintre dumneavoastră nu are o părere aparte, pentru moment, vă voi prezenta umila mea opinie de vasal superior.

În acel moment, Nobutaka, aşezat pe locul de onoare, se schimbă brusc la faţă. Katsuie se uită la Hideyoshi, care, la rândul său, îşi muta privirea de la Takigawa, la Nobutaka.

Acele mişcări subtile transmiseră, preţ de-o clipă, unde nevăzute, de la o minte la alta. Castelul Kiyosu era plin de o tensiune tăcută, aproape ca şi cum ar fi fost lipsit de fiinţe omeneşti.

În sfârşit, Katsuie continuă:

— Sunt de părere că seniorul Nobutaka are vârsta potrivită, precum şi ascendenţa şi calităţile naturale fireşti pentru a fi urmaşul stăpânului nostru. Omul ales de mine este seniorul Nobutaka.

Era o declaraţie foarte bine formulată, care semăna mai curând cu o proclamaţie. Katsuie îşi spuse că era deja stăpân pe situaţie. Cineva, însă, izbucni:

— Nu, nu e just.

Era Hideyoshi.

— În ceea ce priveşte descendenţa, continuă el, succesiunea corectă se transmite de la fiul cel mare al lui Nobunaga, seniorul Nobutada, fiului acestuia, seniorul Samboshi. Provincia are legile ei, iar clanul are regulile sale

proprii.

Chipul lui Katsuie se făcu roşu închis.

— A, aşteaptă un moment, senior Hideyoshi.

— Nu, continuă Hideyoshi, vei spune că seniorul Samboshi e încă un copil. Dar, dacă întregul clan – începând cu dumneata însuţi, domnule, şi toţi ceilalţi vasali şi generali – se află aici pentru a-l proteja, atunci nu ar trebui să existe nici o nemulţumire. Devotamentul nostru nu trebuie să aibă nimic de-a face cu vârsta. În ceea ce mă priveşte, cred că, dacă e vorba ca succesiunea să se aplice corect, moştenitorul trebuie să fie seniorul Samboshi.

Descumpănit, Katsuie scoase o batistă din kimono şi-şi şterse sudoarea de pe gât. Ceea ce afirma Hideyoshi era, într-adevăr, legea clanului Oda. Nu putea fi acuzat de a face opoziţie doar de dragul opoziţiei.

Un alt om pe al cărui chip se întipărise o consternare enormă era Nobuo. Ca principal rival al lui Nobutaka, fusese proclamat frate mai mare, iar mama lui aparţinuse unei familii de mare rang. Nu încăpea nici o îndoială că şi el nutrea, în secret, speranţa de a fi numit succesor al tatălui său.

Întrucât aşteptările îi fuseseră înşelate în mod implicit, firea sa rea începu să iasă la iveală, părând că nu mai suporta să rămână acolo nici un moment.

Nobutaka, la rândul său, privi, încruntat, spre Hideyoshi.

Katsuie nu putea spune nimic, în sens pozitiv sau negativ, aşa că se mulţumi să bombăne în sinea lui. Nimeni altcineva nu-şi mai exprimă aprobarea ori dezaprobarea.

Shibata Katsuie îşi dăduse arama pe faţă, iar Hideyoshi vorbise întru totul la fel de franc. Opiniile celor doi erau complet opuse şi, fiind atât de clar declarate ca atare, trecerea de partea unuia sau a altuia avea să fie o problemă serioasă. Liniştea totală îi învăluia pe toţi, ca o scoarţă

groasă.

— Cât despre succesiune... ei bine, da. Dar trecem printr-o situaţie diferită de cea care ar fi în timp de pace. Opera seniorului Nobunaga este terminată doar pe jumătate, rămânând multe dificultăţi. Chiar mai multe decât pe vremea când era printre noi.

Katsuie le cerea încontinuu colegilor lui să vorbească şi, de fiecare dată când deschidea gura – aproape mârâind – Takigawa dădea din cap. Dar se părea că încă era dificil să se ghicească gândurile celorlalţi.

Hideyoshi luă, din nou, cuvântul:

— Dacă soţia seniorului Nobutada ar fi însărcinată în acest moment, iar noi am aştepta tăierea cordonului ombilical pentru a afla dacă a născut un băiat sau o fată, o asemenea consfătuire ar fi necesară. Dar avem un moştenitor potrivit, aşa că, ce nevoie mai e de disensiuni sau de discuţii? Cred că ar trebui să ne hotărâm imediat, alegându-l pe Seniorul Samboshi.

Persista în atitudinea lui, fără a privi măcar spre chipurile celorlalţi. Era o obiecţie îndreptată în primul rând spre Katsuie.

Deşi poziţiile celorlalţi generali nu erau exprimate prin viu grai, aceştia păreau să fie influenţaţi de opiniile lui Hideyoshi, dându-i dreptate, în sinea lor. Chiar înainte de consfătuire, generalii văzuseră chipul neputincios al fiului orfan al lui Nobutada, şi toţi aveau copii acasă. Erau samurai, o cale în care omul putea fi viu azi, dar nu ştia niciodată ce-i rezerva ziua de mâine. În timp ce fiecare dintre ei privea înduioşătoarea făptură a lui Samboshi, n-aveau cum să nu fie adânc mişcaţi.

Acest sentiment era susţinut de un argument solid şi nobil. Chiar dacă păstrau tăcerea, era firesc ca generalii să fie influenţaţi de afirmaţia lui Hideyoshi.

Prin contrast, deşi argumentaţia lui Katsuie părea rezonabilă, într-o oarecare măsură, era fără o bază reală. În realitate, se baza pe experienţă şi îl lipsea pe Nobuo de orice prestigiu. Era mult mai probabil ca Nobuo să se dea la o parte pentru a-l susţine pe Samboshi, decât să facă acelaşi lucru în scopul de a sprijini succesiunea lui Nobutaka.

Katsuie se chinuia să găsească un argument pe care să-l poată folosi împotriva lui Hideyoshi. Nu se aşteptase ca Hideyoshi să-i accepte, cu uşurinţă, propunerea la consfătuirea din acea zi, dar nu estimase vigoarea cu care acel om avea să insiste să-l susţină pe Samboshi. Nici nu prevăzuse că atât de mulţi dintre ceilalţi generali urmau să tindă spre a-l susţine pe copil.

— Hm, ia să vedem. Cuvintele dumitale pot părea logice prin forţa argumentaţiei, dar există o mare diferenţă între a te însărcina cu un stăpân în vârstă de doi ani şi a te supune unui om de vârsta potrivită şi înzestrat cu capacităţile militare necesare. Adu-ţi aminte că noi, vasalii rămaşi, trebuie să ne asumăm responsabilitatea atât pentru felul administraţiei, cât şi pentru politica, pe termen lung, a viitorului. De asemenea, există un număr de dificultăţi cu clanurile Mori şi Uesugi. Ce se va întâmpla dacă avem un senior copil? Opera fostului nostru stăpân se va întrerupe la jumătate şi, rămas în această stare, domeniul clanului Oda ar putea chiar să scadă. Nu, dacă alegem o atitudine defensivă, inamicii noştri din toate cele patru vânturi vor considera că li s-a ivit prilejul şi ne vor invada. Şi-atunci, ţara se va cufunda, din nou, în haos. Nu, găsesc că ideea dumitale e periculoasă. Dumneavoastră, ceilalţi, ce părere aveţi?

Îi privi din nou pe oamenii aşezaţi în sală, căutând, din ochi, alţi susţinători. Nu numai că nu primi nici un răspuns clar de nicăieri dar, deodată, ochii altcuiva îi atraseră atenţia.

— Katsuie.

Un glas îl chemă pe nume, manifestând o forţă opozantă, care părea să-l taie dintr-o parte.

— Da, Nagahide, ce este? îi azvârli Katsuie, aproape instinctiv, un răspuns plin de dezgust.

— Îţi ascult de o bună bucată de vreme cuvintele chibzuite şi prudente, dar nu pot să nu fiu convins de argumentele lui Hideyoshi. Sunt întru totul de acord cu ceea ce spune el.

Niwa Nagahide era bătrânul clanului. Odată ce Niwa spărsese tăcerea, plasându-şi clar stindardul în tabăra lui Hideyoshi, Katsuie şi toţi ceilalţi participanţi la consfătuire începură dintr-odată, să se agite.

— De ce spui asta, Niwa?

Niwa îl cunoştea pe Katsuie de ani de zile şi-l cunoştea bine. În consecinţă, îi vorbi pe un ton liniştitor:

— Nu te supăra, Katsuie.

Privindu-l cu o expresie binevoitoare, continuă:

— Indiferent de tot ceea ce s-ar putea spune, nu Hideyoshi e cel care i-a plăcut cel mai mult stăpânului nostru? Iar când seniorul Nobunaga a pierit de moartea sa prematură, Hideyoshi a fost cel care s-a întors din apus pentru a-l ataca pe imoralul de Mitsuhide.

Chipul lui Katsuie era însemnat de propria-i amărăciune. Dar n-avea de gând să se dea bătut, iar îndărătnicia i se manifesta până şi prin expresia trupului.

Niwa Nagahide continuă:

— Pe vremea aceea, tu erai implicat în campania din miazănoapte. Chiar dacă trupele de sub comanda ta nu erau pregătite, dacă ţi-ai fi biciuit caii spre capitală imediat ce auzeai despre moartea seniorului Nobunaga, ai fi putut zdrobi clanul Akechi pe loc – la urma urmei, ai un prestigiu mult mai înalt decât al lui Hideyoshi. Din cauza neglijenţei tale, însă, ai întârziat, ceea ce, cu siguranţă, a fost regretabil.

Aceeaşi opinie se găsea în sufletele tuturor celor de faţă,

iar cuvintele lui Niwa le exprimau cele mai intime sentimente. Această neglijenţă era punctul cel mai slab al lui Katsuie. Simplul factor că întârziase şi nu participase la lupta pentru răposatul lor stăpân nu avea nici o scuză. După ce o spuse în faţa tuturor, Niwa îşi exprimă, fără rezerve, acordul cu propunerea lui Hideyoshi, spunând că era atât justă, cât şi adecvată.

Când Niwa termină de vorbit, atmosfera din marea sală se schimbase. Acum domnea tristeţea.

Ca spre a-l ajuta pe Katsuie în acest moment de criză, Takigawa profită rapid de ocazie pentru a-i şopti ceva omului de lângă el şi, în curând, toată sala se umplu de oftaturi şi de glasuri scăzute.

Avea să fie dificil să se ajungă la o hotărâre. Putea fi un punct de răscruce pentru clanul Oda. În aparenţă, nu era nimic mai mult decât o rumoare de voci individuale, dar, pe dedesubtul tumultului, se simţea o mare nelinişte cu privire la deznodământul confruntării între Katsuie şi Hideyoshi.

În toiul acelei atmosfere apăsătoare, un maestru al ceaiului intră şi-l informă, încet, pe Katsuie că era trecut de amiază. Dând din cap spre el, Katsuie îi ordonă să-i aducă ceva cu care să-şi şteargă sudoarea de pe trup. Când unul dintre slujitori îi dădu un prosop alb umezit, îl înşfăcă cu mâna lui mare şi îşi şterse gâtul de transpiraţie.

În acelaşi timp, Hideyoshi duse mâna stângă la stomac. Strâmbându-se încruntat, se întoarse spre Katsuie şi-i spuse:

— Va trebui să mă scuzi un moment, senior Katsuie. Se pare că m-a apucat o indigestie gravă.

Şi, pe neaşteptate, se ridică, pentru a se retrage la câteva camere distanţă de sala de conferinţă.

— Mă doare, se plânse el cu glas sonor, spre descumpănirea celor din jur.

Părând să se simtă foarte rău, se culcă. Totuşi, ca şi cum ar fi fost complet stăpân pe sine, aşeză perna astfel încât să

stea cu faţa spre boarea răcoroasă care adia din grădină, se întoarse cu spatele la ceilalţi şi-şi lărgi singur gulerul leoarcă de năduşeală.

Medicul şi slugile, însă, se alarmară. Vasalii săi intrară şi ei, neliniştiţi, unul după altul, să vadă cum îl puteau ajuta.

Dar Hideyoshi nu întoarse nici un moment capul. Cu spatele încă întors spre ei, le făcu semn să plece, ca şi cum ar fi alungat o muscă.

— Mi se întâmplă tot timpul. Lăsaţi-mă în pace şi-am să-mi revin imediat.

Slujitorii îi pregătiră repede o fiertură cu aromă dulce, pe care Hideyoshi o bău pe nerăsuflate. Apoi, se culcă din nou şi păru să adoarmă, astfel că samuraii şi slugile se retraseră în camera alăturată.

Sala de întruniri se afla la o oarecare distanţă, astfel că Hideyoshi nu ştia ce se întâmplase după plecarea lui. Dar ieşise tocmai când vasalii anunţau repetat ora amiezii, aşa că, după toate probabilităţile, retragerea lui le oferise generalilor ocazia de a se întrerupe pentru masă.

Trecură cam două ore. În acel timp, soarele de după-amiază al lunii a şaptea strălucea fără milă. Castelul era liniştit, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Niwa intră în cameră şi întrebă:

— Cum te simţi, Hideyoshi? Ţi s-a mai liniştit stomacul? Hideyoshi se întoarse, rezemându-se într-un cot. Văzând chipul lui Niwa, păru să-şi recapete rapid cunoştinţa şi se îndreptă de spate.

— Pe toţi zeii, scuză-mă!

— Katsuie m-a trimis să te aduc.

— Ce e cu consfătuirea?

— Nu poate continua fără tine. Katsuie a spus că o reluăm după ce te întorci.

— Am spus tot ceea ce aveam de spus.

— După ce s-au odihnit o oră în camerele lor, vasalii par să-şi fi schimbat părerea. Până şi Katsuie s-a mai gândit.

— Să mergem.

Hideyoshi se ridică. Niwa zâmbi, dar Hideyoshi, serios, ieşea deja din încăpere.

Katsuie îl întâmpină privindu-l drept în ochi, pe când ceilalţi adunaţi în sală păreau, oarecum, uşuraţi. Atmosfera din sala de întrunire se schimbase. Katsuie declară categoric că cedase şi că acceptase propunerea lui Hideyoshi. Se conveniseră măsurile pentru a-l consacra pe Samboshi ca moştenitor al lui Nobunaga.

Odată cu reconcilierea lui Katsuie, toţi norii ameninţători din sala de conferinţe se risipiră într-o clipă. Începea să se formeze o atmosferă de pace care-i unea pe toţi.

— Toată lumea e de acord că seniorul Samboshi trebuie să fie considerat căpetenia clanului Oda, iar eu nu am nici o obiecţie, repetă Katsuie.

Văzând că propria lui opinie fusese respinsă de toţi, Shibata Katsuie îşi retractase rapid remarcile anterioare, deşi abia putea să suporte dezamăgirea.

Totuşi, mai nutrea o anumită speranţă.

Era în legătură cu următorul punct la ordinea de zi a conferinţei: soarta fostului domeniu Akechi – sau, cu alte cuvinte, problema modului de a împărţi domeniul între vasalii supravieţuitori ai clanului Oda.

Întrucât era o problemă substanţială care afecta, în mod direct, interesele tuturor generalilor, nimeni nu se aştepta să se poată ocoli această dificultate – chiar mai mult decât în cazul problemei succesiunii.

— Această chestiune ar trebui să fie tranşată de vasalii superiori, îşi exprimă modesta opinie Hideyoshi, care obţinuse prima victorie, uşurând, astfel, mult evoluţia conferinţei.

— Ei, ce părere are cel mai vârstnic vasal al nostru?

Niwa, Takigawa şi ceilalţi îl salvară acum de dizgraţie pe înfrântul Katsuie, oferindu-i poziţia centrală în cadrul consfătuirii.

Prezenţa lui Hideyoshi, însă, era dificil de contestat, iar schiţa propusă îi fu înaintată, în cele din urmă, şi lui. Nu putea să se finalizeze înainte de a se cere şi opinia sa.

— Aduceţi-mi un penel, ceru Hideyoshi.

Şi, înmuind penelul în cerneală, trase, fără delicateţe, o linie peste trei sau patru clauze şi scrise propriile lui păreri. Cu această modificare, trimise ciorna înapoi.

Încă o dată, planul îi fu predat lui Katsuie, care păru nemulţumit. Un timp, stătu tăcut, pe gânduri; clauza care conţinea propriile lui speranţe era încă umedă de cerneala cu care fusese tăiată.

Hideyoshi, însă, mai exclusese şi punctul prin care Katsuie îşi atribuia castelul Sakamoto, pe care îl înlocuise cu provincia Tamba.

Manifestând o totală lipsă de egoism, propunea ca Shibata Katsuie să demonstreze aceeaşi calitate. În cele din urmă, o bună parte din domeniul clanului Akechi le fu atribuită lui Nobuo şi Nobutaka, iar restul fu împărţit în loturi pentru oameni, conform meritelor din lupta de la Yamazaki.

— Mâine vom avea alte treburi, începu Katsuie. Şi, cum consfătuirea asta lungă are loc pe o asemenea căldură, nu mă îndoiesc că toţi sunteţi obosiţi. Eu, cel puţin, sunt. Încheiem şedinţa, domnilor?

În cele din urmă, Katsuie refuză să dea un răspuns imediat la noile propuneri ale lui Hideyoshi. Nimeni nu avu vreo obiecţie. Soarele după-amiezii strălucea cu putere, iar canicula devenea tot mai puternică. Discuţiile din prima zi luaseră sfârşit.

În ziua următoare, Katsuie le propuse vasalilor superiori un compromis. În seara trecută, îşi adunase propriii vasali şi se sfătuiseră îndelung, într-o discuţie purtată la casele lor.

Hideyoshi, însă, respinse şi noua propunere.

În acea zi, clauza referitoare la împărţirea domeniilor fu iarăşi luată în discuţie de cei doi, iar opoziţia dintre ei se accentua. Tendinţa generală, însă, înclina, deja, în sprijinul lui Hideyoshi. Oricât ar fi perseverat Katsuie, în cele din urmă fură aplicate condiţiile lui Hideyoshi.

La amiază s-a luat o pauză, iar la ceasul berbecului, hotărârile le-au fost prezentate tuturor generalilor.

Teritoriul distribuit era reprezentat de pământurile confiscate de la clanul Akechi, precum şi de domeniul personal al lui Nobunaga.

Primul de pe lista pentru împărţirea provinciilor clanului Oda era seniorul Nobuo, care primi toată provincia Owari, urmat de seniorul Nobutaka, căruia i se dădu provincia Mino. Prima era leagănul clanului Oda; cealaltă, a doua patrie a lui Nobunaga.

Existau însă două clauze care adăugau mult mai mult propunerii iniţiale: Ikeda Shonyu primi Osaka, Amagasaki şi Hyogo, care valorau o sută douăzeci de mii de baniţe; Niwa Nagahide primi Wakasa şi două districte din Omi. Hideyoshi primi provincia Tamba.

Lui Katsuie nu i se acordă decât propriul castel al lui Hideyoshi de la Nagahama. Era punctul strategic de pe drumul care ducea din provincia natală a lui Katsuie, Echizen, la Kyoto. Katsuie ceruse insistent provincia şi mai sperase încă trei-patru districte, dar Hideyoshi tăiase toate celelalte puncte. Singura condiţie a lui Hideyoshi era ca Nagahama să i se dea lui Katsutoyo, fiul adoptiv al lui Katsuie.

În noaptea dinainte, vasalii clanului Shibata îl înconjuraseră pe Katsuie, cerându-i să protesteze contra unei împărţiri atât de umilitoare. Îl încurajaseră chiar şi să respingă condiţiile şi să plece, iar Katsuie fusese de aceeaşi părere până în momentul sosirii sale, a doua zi, la consfătuire. Când însă îi văzu pe oamenii aşezaţi în sală, fu limpede că tendinţa

generală era aceea de a nu se accepta ceea ce cerea numai el.

— N-ar fi drept să mă umilesc, dar nici egoist nu trebuie să fiu considerat. Oricum, majoritatea oamenilor vor aproba aceste articole, aşa că, dacă nu le arăt înţelegere, s-ar putea ca, mai târziu, situaţia să se agraveze.

Având în vedere opiniile celor aşezaţi la consfătuire, nu putea face, evident, nimic mai mult decât să se abţină.

„Numai de i-aş putea lua lui Hideyoshi zona strategică din Nagahama”, îşi spunea el. În ultimă instanţă, rămase cu speranţa de a-şi realiza intenţiile secrete cu altă ocazie şi acceptă condiţiile aşa cum erau.

Faţă de fluctuaţiile lui Katsuie, atitudinea lui Hideyoshi era complet lipsită de griji. De pe vremea campaniei din provinciile apusene şi până la victoria din Yamazaki, Hideyoshi deţinuse conducerea atât în politica militară, cât şi în cea administrativă, iar oamenii credeau, în mod firesc, că avea să pretindă mai mult decât ceilalţi. În pofida acestor idei, însă, nu primise mai mult decât provincia Tamba. Renunţase la domeniul său din Nagahama şi îi dăduse castelul Sakamoto – despre care toată lumea ar fi considerat că lui i se cuvenea – lui Niwa.

Iar Sakamoto era cheia de intrare în Kyoto. Oare intenţionat nu-l luase, sperând să indice, astfel, că nu dorea să preia frâiele guvernării? Sau considera, pur şi simplu, că asemenea probleme mărunte trebuiau lăsate în seama opiniilor majorităţii, fiindcă aveau să cadă pe mâna persoanelor potrivite? Nimeni nu înţelegea încă ce avea în minte.

AVERTISMENTUL DE LA MIEZUL NOPŢII

Consfătuirea stabilise, în sfârşit, ca provincia pentru moştenitorul lui Nobunaga, Samboshi, să fie de trei sute de mii de baniţe, în Omi. Protectorii tânărului senior aveau să fie Hasegawa Tamba şi Maeda Geni, dar urma ca Hideyoshi să-i asiste. Azuchi căzuse pradă flăcărilor şi, până se putea construi un nou castel, reşedinţa lui Samboshi avea să fie castelul Gifu.

Cei doi unchi ai lui Samboshi, Nobuo şi Nobutaka, aveau să acţioneze ca tutori. Pe lângă aceste articole, mai era problema structurii administrative. Katsuie, Hideyoshi, Niwa şi Shonyu urmau să aibă responsabilitatea de a trimite generali la Kyoto, ca reprezentanţi ai clanului Oda.

Lucrurile s-au decis rapid. La ceremonia de închidere, au fost semnate angajamente de loialitate faţă de noul senior şi pecetluite, prin jurământ, în faţa altarului închinat lui Nobunaga.

Era a treia zi din luna a şaptea. Ceremonia care marca prima comemorare a morţii lui Nobunaga ar fi trebuit să se ţină în ajun. Dacă ar fi mers mai uşor consfătuirea, ceremonia se putea efectua chiar în aceeaşi zi, dar, din cauza rezervelor lui Katsuie, seara trecuse şi slujba comemorativă se amânase

pentru ziua următoare.

Ştergându-şi sudoarea de pe trupuri şi schimbându-se cu ţinuta de doliu, generalii aşteptau ora stabilită pentru slujba memorială, în capela castelului.

Bâzâitul ţânţarilor se auzea dens pe sub streşini şi o lună nouă, subţire, stătea suspendată pe cer. În tăcere, generalii traversară spre citadela secundară. Pe uşile glisante ale capelei erau pictaţi lotuşi roşii şi albi. Unul câte unul, oamenii intrară şi se aşezară.

Numai Hideyoshi nu apăru. Ochii oamenilor erau cuprinşi de îndoială. Dar, pe când generalii priveau în direcţia altarului din depărtare, printre articole austere ca tabernacolul, placa mortuară, paravanul auriu, florile de jertfelnic şi arzătorul de tămâie, îl văzură pe Hideyoshi aşezat comod şi calm sub altar, cu micul Samboshi pe genunchi.

Cu toţii se întrebară ce făcea. Când, însă, stătură să se gândească, îşi amintiră că, după-amiază, la conferinţă, se hotărâse, cu majoritate de voturi, ca Hideyoshi să fie recunoscut ca aghiotant al tânărului senior, alături de cei doi tutori ai acestuia. Pe temeiul acestui fapt, nu putea fi acuzat de înfumurare.

Şi, numai pentru că nu putea găsi nici un motiv de a-l admonesta pe Hideyoshi, Katsuie arăta extrem de nemulţumit.

— Vă rog să vă duceţi la altar în ordinea cuvenită, mârâi Katsuie la Nobuo şi Nobutaka, smucindu-şi bărbia.

Vorbea cu glas scăzut, dar fierbând de indignare.

— Scuză-mă, te rog, îi spuse Nobuo lui Nobutaka, ridicându-se primul.

Acum era rândul lui Nobutaka să fie nemulţumit. Părea să considere că, dacă stătea în spatele lui Nobuo în faţa generalilor adunaţi acolo, avea ca, pe viitor, să se afle într-o poziţie subordonată.

Nobuo privi placa mortuară a tatălui său, închise ochii şi-şi

împreună mâinile în rugăciune. Oferind tămâie, se rugă din nou în faţa altarului, apoi se retrase.

Văzând că tânărul era pe punctul să se întoarcă la locul lui, Hideyoshi îşi drese glasul o dată, ca pentru a-i atrage privirea asupra copilului aşezat în poala lui, Samboshi. Fără a spune efectiv „Noul dumitale stăpân e aici!”, îi atrase atenţia lui Nobuo.

Nobuo păru aproape surprins de gestul lui Hideyoshi şi se întoarse în direcţia aceea, grăbit, în genunchi. Era un om slab din fire, iar expresia lui alarmată era aproape vrednică de milă.

Privind spre Samboshi, Nobuo făcu o plecăciune reverenţioasă. De fapt, era chiar prea politicos.

Nu tânărul senior dădu din cap a aprobare, ci Hideyoshi. Samboshi era un copil năzuros şi răsfăţat, dar, din cine ştie ce motive, când şedea pe genunchii lui Hideyoshi, stătea cuminte ca o păpuşică.

Când îi veni rândul să se ridice în picioare, Nobutaka se rugă, şi el, în faţa sufletului tatălui său. Dar, asistând la precedentul cu Nobuo şi nedorind să ajungă de râsul celorlalţi generali, se plecă respectuos către Samboshi, cu cea mai corectă ţinută. Apoi, reveni la locul lui.

Următorul era Shibata Katsuie. Când făptura sa masivă îngenunche în faţa altarului, aproape ascunzându-l vederii, atât lotuşii roşii şi albi de pe paravane, cât şi lămpile pâlpâitoare se răsfrângeau pe chipul său, în flăcări ale mâniei. Poate că îi prezenta sufletului lui Nobunaga un raport prelungit despre consfătuire şi jura că avea să-l sprijine pe noul său stăpân. Dar, la ofranda de tămâie, Katsuie rămase mult timp cufundat în rugăciune, tăcut, cu palmele lipite solemn una de alta. Apoi, retrăgându-se cam şapte paşi, îşi îndreptă spatele şi se întoarse spre Samboshi.

Întrucât Nobuo şi Nobutaka se plecaseră deja cu respect în faţa lui Samboshi, Katsuie nu prea putea fi neglijent în

această privinţă. Simţind, foarte probabil, că era inevitabil, îşi înghiţi mândria şi se înclină.

Hideyoshi părea şi el să dea din cap aprobator la adresa lui Katsuie. Acesta îşi smuci într-o parte gâtul scurt şi gros şi se întoarse, foşnindu-şi hainele, la locul său. După aceea, chipul său se umplu de furie.

Niwa, Takigawa, Shonyu, Hachiya, Hosokawa, Gamo, Tsutsui şi ceilalţi generali îşi aduseră omagiile. Apoi, se îndreptară spre sala de banchet folosită pentru solemnităţile de acel gen şi, la invitaţia văduvei lui Nobunaga, se aşezară la masă. Erau pregătite tacâmuri pentru peste patruzeci de invitaţi. Fură împărţite ceşti, în timp ce lămpile licăreau în adierea răcoroasă a nopţii. În timp ce oamenii se destindeau, cu vorbe plăcute, pentru prima oară în două zile, fiecare se simţea puţin cam beat.

Banchetul din seara aceea era puţin cam neobişnuit, prin faptul că avea loc după o slujbă comemorativă, aşa că nimeni nu se îmbătă prea tare. Totuşi, în timp ce efectele sake-ului începeau să se facă simţite, generalii se ridicară de la locurile lor pentru a sta de vorbă cu alţii, iar, ici şi colo, se auzeau râsete şi conversaţii animate.

Un număr foarte mare de ceşti şi oameni se adunară în faţa lui Hideyoshi. Apoi, în mulţime păşi încă un om.

— Ce zici de înc-o ceaşcă? întrebă Sakuma Genba.

Vitejia fără egal a lui Genba în luptele din nord fusese foarte lăudată şi se spunea că nici un duşman nu se întâlnise cu el de două ori. Katsuie ţinea enorm la acel om. Îl numea cu drag „Genba al meu” sau „nepotul meu”. Mândru cum era, vorbea public şi liber despre virtuţile marţiale ale lui Genba.

Katsuie avea mulţi nepoţi, dar, când spunea „nepotul meu”, se referea numai la Genba.

Deşi nu avea decât douăzeci şi opt de ani, Genba comanda castelul Oyama ca general al clanului Shibata şi primise o provincie şi un rang doar cu puţin inferior marilor generali

adunaţi în sala de banchet.

— Auzi, Hideyoshi, spuse Katsuie. Dă-i o ceaşcă şi nepotului ăstuia al meu.

Hideyoshi întoarse capul ca şi cum abia atunci l-ar fi observat pe Genba.

— Nepot? întrebă el, studiindu-l. A, dumneata.

Desigur, părea într-adevăr să fie eroul despre care vorbea toată lumea, iar trupul său masiv îl punea în inferioritate pe Hideyoshi cel scund şi cu înfăţişare plăpândă.

Genba, însă, nu avea chipul ciupit de vărsat al unchiului său. Deschis la ten, era totuşi robust şi se observa, din primul moment, că avea sprâncene de tigru şi trup de leopard.

Hideyoshi îl servi cu o ceaşcă:

— E de înţeles că seniorul Katsuie are tineri atât de reuşiţi în clanul său. Poftim, ia o ceaşcă.

Genba, însă, clătină din cap:

— Dacă tot e vorba să primesc o ceaşcă, aş dori-o pe aceea mare. Ceaşca respectivă mai conţinea puţin sake.

Hideyoshi o goli fără ceremonie şi chemă:

— Să vină cineva şi să-l servească.

Gura carafei lăcuite cu auriu atinse buza ceştii vişinii şi, cu toate că sticla se goli repede, ceaşca încă nu era complet plină. Cineva mai aduse una şi, în sfârşit, ceaşca se umplu ochi.

Tânărul şi chipeşul erou îşi îngustă ochii, ridică la buze ceaşca şi o bău dintr-o singură înghiţitură.

— Aşa. Şi dumneata?

— Eu nu am asemenea talente, zâmbi Hideyoshi.

La refuzul lui Hideyoshi de a bea, Genba insistă:

— De ce nu bei?

— Nu ţin la băutură.

— Cum! Doar un piculeţ.

— Beau, dar nu mult.

Genba izbucni într-un râs tunător. Apoi spuse, destul de tare ca să audă toată lumea:

— Zvonurile pe care le auziţi sunt, cu siguranţă, adevărate. Seniorul Hideyoshi se pricepe să găsească scuze şi este, fără îndoială, modest. Demult – acum peste douăzeci de ani – nu era decât un rândaş care mătura bălegarul cailor şi ducea sandalele seniorului Nobunaga. E admirabil că nu a uitat acele zile.

Şi râse de propria lui obrăznicie. Ceilalţi, pesemne, rămaseră surprinşi. Conversaţiile încetară dintr-o dată şi toţi începură să-şi mute privirile de la Hideyoshi, care încă mai stătea aşezat în faţa lui Genba, la Katsuie.

Într-o clipă, toată lumea uită de ceşti, regăsindu-şi seriozitatea. Hideyoshi nu făcea decât să zâmbească, privind ţintă la Genba. Deosebirea dintre ei nu consta numai în diferenţa de vârstă. Viaţa pe care o trăise Hideyoshi în primii douăzeci şi opt de ani după naştere şi calea urmată de Genba până la cei douăzeci şi opt de ani ai săi erau extrem de diferite, atât ca mediu, cât şi ca experienţă. Genba putea fi considerat doar un băieţandru care nu cunoştea câtuşi de puţin adevăratele greutăţi ale vieţii. Din acest motiv, era cunoscut ca fiind arogant, precum şi că îi plăcea să braveze. Şi părea să fie un om care nu era prudent într-un loc mai periculos decât orice câmp de luptă – încăperea unde erau adunaţi toţi marii conducători ai momentului.

— Dar, Hideyoshi, există un singur lucru pe care nu-l suport. Nu, ascultă-mă, Hideyoshi. Ai urechi să auzi?

De-acum, începuse să ţipe la Hideyoshi fără pic de respect. Nu părea să vorbească atât alcoolul din el, cât ceva care-l rodea pe dinăuntru. Hideyoshi, însă, îl trată ca pe un om beat, vorbindu-i aproape cu afecţiune.

— Te-ai îmbătat, spuse el.

— Ce?! scutură Genba violent din cap, îndreptându-şi

poziţia. Asta nu-i un fleac, să-l lepezi dând vina pe beţie. Ascultă. Mai adineaori, în capelă, când seniorul Nobuo şi seniorul Nobutaka şi toţi ceilalţi generali au venit să se închine la sufletul seniorului Nobunaga, n-ai stat dumneata pe locul de onoare, cu seniorul Samboshi pe genunchi, făcându-i să se încline în direcţia ta, unul după altul?

— Auzi, auzi, replică Hideyoshi, râzând.

— De ce râzi? Găseşti că e comic, Hideyoshi? Nu mă îndoiesc că ţi-ai făcut planul viclean de a-l ţine în braţe pe seniorul Samboshi ca pe un decor pentru propria-ţi făptură neînsemnată, ca să primeşti plecăciunile familiei Oda şi ale generalilor săi. Da, asta e. Şi, dacă aş fi fost prezent, aş fi avut plăcerea să-ţi zbor capul de pe umeri. Seniorul Katsuie şi distinşii oaspeţi aici de faţă sunt atât de bine crescuţi, încât încep să-mi pierd răbdarea şi...

În acel moment, Katsuie, care stătuse la vreo două locuri distanţă de Hideyoshi, îşi goli ceaşca şi privi în jur spre ceilalţi.

— Genba, ce înseamnă să vorbeşti aşa despre altcineva? Nu, senior Hideyoshi, nepotul meu nu vorbeşte aşa din răutate. Fă bine şi nu-i da atenţie, adăugă el, râzând.

Hideyoshi nu-şi putea manifesta furia şi nu putea nici să râdă. Fusese pus într-o poziţie dificilă, în care nu putea decât să-şi forţeze un zâmbet subtil, dar propria lui înfăţişare aparte era foarte potrivită pentru asemenea situaţii.

— Senior Katsuie, nu te supăra din cauza asta. Nu face nimic, spuse el, ambiguu.

Se prefăcea în mod vădit că ar fi fost beat.

— Nu te preface. Maimuţă! Băi, Maimuţoiule!

În seara aceea, Genba se comporta şi mai arogant decât de obicei.

— „Maimuţă!” Na că mi-a scăpat, da’ nu-i uşor să te

dezveţi de un nume pe care l-a folosit toată lumea, timp de douăzeci de ani. Aşa e, „Maimuţa” e numele care-mi vine în minte. Demult, era ca un maimuţoi netrebnic fugărit de colo-colo cu treburi prin castelul Kiyosu. Pe vremea aia, unchiul meu servea, uneori, în schimbul de noapte. Am auzit că într-o noapte, când se plictisea, l-a invitat pe Maimuţoi şi i-a dat sake, iar când s-a săturat de băutură, unchiul meu s-a culcat. Apoi, când i-a cerut Maimuţoiului să vină şi să-i maseze picioarele, Maimuţoiul nostru plin de tact s-a supus bucuros.

Tuturor celor de faţă le pierise starea de euforie plăcută. Chipurile le păleau, în timp ce în gură simţeau un gust acru. Nu era o situaţie oarecare. Se prea putea ca, dincolo de ziduri, nu foarte departe de banchet, în umbra copacilor şi pe sub podele, să se afle săbii, lănci şi arcuri ascunse de membrii clanului Shibata. Nu cumva încercau stăruitor să-l provoace pe Hideyoshi? O senzaţie stranie, comună tuturor, începu să se formeze din sentimentele de neîncredere, plutind pe briza ca de cerneală a serii şi prin umbrele lămpilor, care pâlpâiau pe culoar. Era miezul verii, dar fiecare oaspete simţea fiori pe şira spinării.

Hideyoshi aşteptă ca Genba să termine, apoi râse sonor:

— Nu, senior Nepot, mă întreb de unde-ai auzit asta. Mă duci cu gândul la o amintire plăcută. Cu douăzeci de ani în urmă, maimuţoiul ăsta bătrân avea reputaţia de a se pricepe la masaj şi toţi cei din clanul Oda mă puneau să le frec oasele. Picioarele seniorului Katsuie n-au fost singurele pe care le-am masat. Şi apoi, când mi se dădeau ceva dulciuri ca răsplată, ce gustoase erau! Mă apucă nostalgia, nostalgia după gustul acelor dulciuri, râse el din nou.

— Ai auzit, unchiule? întrebă grandios Genba. Dă-i ceva bun lui Hideyoshi. Dacă-i ceri să-ţi maseze acum picioarele, s-ar putea chiar s-o facă.

— Nu întrece măsura cu jocul ăsta, nepoate. Ascultă, senior Hideyoshi, îi arde doar de glumă, atâta.

— Nu face nimic. Păi, chiar şi acum masez ocazional picioarele unei anumite persoane.

— Şi cine să fie aia? întrebă Genba, cu un rânjet dispreţuitor.

— Mama mea. Împlineşte şaptezeci de ani, anul ăsta, iar a face asta e o plăcere unică pentru mine. Dar, de vreme ce am fost atâţia ani plecat pe câmpul de luptă, în ultima vreme n-am mai avut parte deloc de plăcerea asta. Ei, acum îmi iau rămas bun, dar voi rămâneţi cât de mult doriţi.

Hideyoshi fu primul care plecă de la banchet. În timp ce ieşea şi pornea pe coridorul lung, nimeni nu se ridică să-l oprească. Dimpotrivă, ceilalţi seniori găseau mai înţelept din partea lui că plecase şi erau uşuraţi de senzaţia de pericol intens pe care o simţiseră.

Deodată, din camera de lângă uşă, unde erau postaţi, ieşiră şi-l urmară doi paji. Simţiseră, chiar din odaia lor, atmosfera care domnise în castel timp de două zile. Dar Hideyoshi nu le permisese prea multor vasali de-ai săi să intre în castel, aşa că, văzând că stăpânul lor era în siguranţă, cei doi paji se mai liniştiră.

Ieşiseră deja şi chemau slugile şi caii, când un glas strigă din spate:

— Senior Hideyoshi! Senior Hideyoshi!

Cineva îl căuta în curtea largă, întunecată. Pe cer plutea un corn de lună.

— Aici sunt.

Hideyoshi încălecase deja. Recunoscând sunetul unui plesnet pe şa, Takigawa Kazumasu alergă la el.

— Ce este? întrebă Hideyoshi, cu o privire ca aceea pe care un senior i-ar fi adresat-o vasalului său.

Takigawa răspunse:

— Pesemne că v-aţi supărat foarte tare în seara asta. Dar n-a fost decât din cauza sake-ului. Iar nepotul seniorului Katsuie este încă tânăr, după cum ştiţi. Sper că-l veţi ierta.

Apoi, adăugă:

— E vorba de un lucru aranjat dinainte şi s-ar putea să fi uitat, dar, în ziua a patra – mâine – va avea loc ceremonia de anunţare a succesiunii seniorului Samboshi şi nu trebuie în nici un caz să lipsiţi. Seniorul Katsuie a fost foarte îngrijorat din pricina asta, adineaori după ce aţi plecat.

— Aşa? Ei bine...

— Neapărat să veniţi.

— Înţeleg.

— Şi, încă o dată, în legătură cu astă-seară. Vă rog, daţi totul uitării. I-am spus seniorului Katsuie că sunteţi un om cu inima mare şi că nu e nici un pericol să vă lăsaţi ofensat de glumele unui tânăr beat, cu o ocazie mai deosebită.

Calul lui Hideyoshi pornise.

— Să mergem! le strigă el pajilor, aproape trântindu-l pe Takigawa la pământ.

Locuinţa lui Hideyoshi se afla în cartierul apusean al oraşului. Era un mic templu Zen şi casa unei familii bogate, pe care o închiriase. Încartiruindu-şi oamenii şi caii la templu, el personal ocupa parterul casei.

Familiei îi fusese uşor să-i creeze condiţii, dar pe Hideyoshi îl însoţeau vreo şapte-opt sute de vasali. De fapt, nu erau prea mulţi oameni, aşa cum se zvonea despre clanul Shibata, care-şi cazase aproximativ zece mii de soldaţi în Kiyosu.

De îndată ce reveni acasă, Hideyoshi se plânse că înăuntru era fum. Ordonând să se deschidă ferestrele, aproape că-şi aruncă pe jos robele ceremoniale, cu blazonul de paulownia. Apoi, se dezbrăcă repede şi ceru să i se pregătească o baie.

Gândindu-se că stăpânul său era prost dispus, pajul turnă prudent o găleată de apă peste spatele lui Hideyoshi. Acesta,

însă, căscă pe când se cufunda în covată. Apoi, întinzându-şi braţele şi picioarele, scoase un mormăit.

— Mă relaxez puţin, comentă el, după care bombăni în legătură cu anchilozarea din ultimele două zile. Plasa de ţânţari a fost ridicată?

— Am şi pus-o, stăpâne, răspunseră pajii, care-l aşteptau ţinându-i kimonoul de culcare.

— Bine, bine. Ar trebui să vă culcaţi devreme şi voi, toţi. Şi spuneţi-le la fel şi oamenilor care stau de gardă, mai ordonă Hideyoshi, dinăuntrul plasei.

Uşa fu închisă, dar ferestrele rămaseră deschise pentru a lăsa să intre adierea, iar lumina lunii părea aproape să tremure. Hideyoshi începu să picotească.

— Stăpâne? îl chemă un glas de afară.

— Ce e? Tu eşti, Mosuke?

— Da, stăpâne. A venit marele preot Arima. Spune că ar dori să vă vorbească între patru ochi.

— Cum, Arima?

— I-am spus că vă culcaserăţi mai devreme, dar a insistat.

Un moment, din plasa de ţânţari nu se auzi nici un răspuns. În cele din urmă, Hideyoshi spuse:

— Pofteşte-l. Dar prezintă-i scuzele mele pentru că nu mă scol şi spune-i că la castel am fost indispus şi am luat nişte medicamente.

Paşii lui Mosuke coborâră, încet, treptele de la mezanin. Apoi, se auzi cineva urcând şi, nu peste mult, un bărbat îngenunche în faţa lui Hideyoshi, pe podeaua de lemn.

— Servitorii dumneavoastră mi-au spus că dormiţi, dar…

— Reverenţa Voastră?

— Am să vă spun ceva de mare urgenţă, aşa că am cutezat să vin în toiul nopţii.

— După două zile de discuţii, m-a ajuns oboseala, şi fizică şi

mentală. Dar ce vă aduce aici, la miezul nopţii?

Marele preot rosti încet:

— Plănuiţi să participaţi mâine la banchetul de la castel, pentru seniorul Samboshi?

— Păi, s-ar putea să fiu în stare, dacă mă tratez cu ceva. S-ar putea să sufăr doar de-o insolaţie, iar oamenii se vor supăra dacă nu sunt prezent.

— Poate că indispoziţia dumneavoastră e o presimţire.

— Ei, şi de ce spuneţi asta?

— Acum câteva ore, v-aţi retras cam pe la jumătatea banchetului. La scurt timp după aceea, n-au mai rămas decât cei din clanul Shibata şi aliaţii lor, care discutau ceva în secret, foarte pătrunşi. N-am înţeles despre ce era vorba, dar situaţia îl nelinişte a şi pe Maeda Geni, aşa că amândoi, i-am ascultat neobservaţi.

Tăcând dintr-odată, marele preot aruncă o privire, pe furiş, sub plasa pentru ţânţari, ca spre a fi sigur că Hideyoshi îl asculta.

O insectă albastră bâzâia în colţul plasei, iar Hideyoshi stătea culcat, la fel ca înainte, cu privirea spre tavan.

— Continuaţi.

— Nu ştim în amănunt ce plănuiesc să facă, dar suntem siguri că vor să vă ucidă. Mâine, când veţi merge la castel, vor să vă ducă într-o cameră, să vă pună în faţă o listă a crimelor dumneavoastră şi să vă silească să comiteţi *seppuku.* Dacă refuzaţi, plănuiesc să vă ucidă cu sânge rece. Mai mult, intenţionează să posteze soldaţi în castel şi chiar să ia în stăpânirea lor cetatea.

— Încearcă să mă intimideze, nu?

— De fapt, Geni dorea mult să vină aici ca să vă informeze el însuşi, dar ne-am temut că absenţa lui din castel s-ar fi observat, aşa că, am venit eu în schimb. Dacă, în momentul

de faţă, sunteţi bolnav, înseamnă că vă păzeşte cerul. Poate ar trebui să vă mai gândiţi dacă veţi participa sau nu la ceremonia de mâine.

— Mă întreb ce ar fi mai bine să fac.

— Sper că nu veţi merge. În nici un caz!

— Este o celebrare pentru consacrarea tânărului senior şi trebuie să fie de faţă toată lumea. Vă mulţumesc pentru bunele dumneavoastră intenţii, Reverenţa Voastră. Vă sunt foarte recunoscător.

Dincolo de plasa pentru ţânţari, Hideyoshi îşi lipi palmele în rugăciune, spre marele preot ai cărui paşi se retrăgeau.

Hideyoshi avea un somn foarte sănătos. A adormi imediat, ori de câte ori vrei, poate părea un lucru facil, dar, de fapt, este foarte dificil.

De nevoie ajunsese la această pricepere misterioasă – atât de apropiată de iluminare – şi o formulase sub chipul unui soi de deviză pe care o aplica atât pentru a alunga presiunile câmpului de luptă, cât şi pentru a-şi menţine sănătatea.

Detaşare. Pentru Hideyoshi, acest cuvânt simplu era un talisman.

Detaşarea ar fi putut părea o calitate nu prea impresionantă, dar era misterul pentru care putea dormi astfel. Nervozitatea, amăgirea, ataşamentul, îndoiala, urgenţa – legăturile de tot felul erau tăiate, într-o clipă, de cele două pleoape ale lui şi dormea cu mintea la fel de goală ca o foaie de hârtie albă. Şi, de asemenea, se putea trezi într-un moment, complet lucid.

Dar detaşarea nu era destinată numai ocaziilor când lupta cu iscusinţă, iar planurile i se împlineau. De-a lungul anilor, făcuse multe gafe, iar, în acele perioade, nu medita niciodată la eşecuri şi la lupte pierdute. Cu asemenea prilejuri, îşi amintea un singur cuvânt: detaşare.

Genul de sinceritate despre care vorbeau atât de des

oamenii – hotărâre susţinută şi perseverenţă sau concentrare unilaterală – nu era o calitate specială a lui Hideyoshi, ci, mai degrabă, o parte firească din viaţa cotidiană. Astfel, pentru el, era mult mai important să urmărească acea detaşare care-i permitea să se desprindă de aceste calităţi – fie şi numai pentru un moment – şi-i lăsa sufletul să respire. La rândul său, Hideyoshi reducea problemele vieţii şi ale morţii la acest unic concept: detaşarea.

Stătuse culcat doar puţin timp. Dormise o oră?

Hideyoshi se ridică şi coborî scara, la toaletă. Imediat, un om de gardă îngenunche pe veranda podită, ridicând un felinar de hârtie. Foarte curând, când ieşi de la toaletă, găsi un alt om ţinând un mic căuş cu apă pe care, apropiindu-se, i-o turnă peste mâini.

În timp ce-şi ştergea mâinile, Hideyoshi privi poziţia lunii deasupra streşinilor, apoi se întoarse spre cei doi paji şi întrebă:

— Gonbei e aici?

Când apăru omul pe care-l chemase, Hideyoshi întoarse capul spre scara de la etajul întâi, apoi îl privi pe Gonbei din mers:

— Du-te la templu şi spune-le oamenilor că plecăm. Divizia de soldaţi şi străzile pe care să avanseze au fost notate aseară când am plecat de la castel şi date lui Asano Yahei, aşa că cere-i lui instrucţiunile.

— Am înţeles, stăpâne.

— Stai o clipă. Am uitat ceva. Spune-i lui Kumohachi să treacă pe la mine.

Paşii lui Gonbei se îndepărtară dinspre pâlcul de copaci din spatele casei, în direcţia templului. După ce plecă, Hideyoshi îmbrăcă repede armura şi ieşi.

Locuinţa lui Hideyoshi se afla în apropierea intersecţiei drumurilor de Ise şi Mino. Trecu pe la colţul magaziei şi porni

către răspântie.

În acel moment, Kumohachi, care tocmai primise chemarea lui Hideyoshi, îl ajunse, în fugă, din urmă.

— Aici sunt, la ordinele dumneavoastră! îl ocoli el, îngenunchind în faţa lui.

Kumohachi era un războinic bătrân de şaptezeci şi cinci de ani, dar nu putea fi uşor înfrânt nici chiar de oameni mai tineri, iar Hideyoshi observă că venise echipat deja cu armura.

— Ei, nu e o problemă în care să fie nevoie de armuri. Aş dori să faci ceva de dimineaţă. Vreau să rămâi pe loc.

— Dimineaţă? La castel, adică?

— Întocmai. Ai înţeles bine, lucru firesc după toţi anii tăi de serviciu. Vreau să te duci la castel cu un mesaj spunând că m-am simţit rău în timpul nopţii şi că a trebuit să mă întorc, pe neaşteptate, la Nagahama. De asemenea, spune-le că-mi regret profund imposibilitatea de a participa la ceremonie, dar sper ca totul să fie bine. Presupun că Takigawa şi Katsuie vor discuta un timp despre acest lucru, aşa că vreau să aştepţi acolo, prefăcându-te senil şi fudul de urechi. Nu reacţiona la nimic din ceea ce auzi, apoi du-te ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Înţeleg, stăpâne.

Bătrânul luptător stătea îndoit din mijloc ca un crevete, dar nu lăsa un moment sabia din mână. Făcând o plecăciune înainte de a se ridica, îşi răsuci trupul ca şi cum armura ar fi fost prea grea pentru el şi plecă, târându-şi picioarele.

Aproape toţi oamenii din templu se aliniaseră deja pe drum, în faţa porţii. Fiecare batalion, identificat prin steag, era împărţit, la rândul său, în companii. Comandanţii îşi pregăteau caii în capetele subunităţilor.

Flăcările fitilelor licăreau încoace şi-ncolo, dar nu era aprinsă nici o făclie.

Pe cer, luna era doar un corn îngust. De-a lungul şirului de copaci, cei şapte sute de ostaşi se legănau tăcuţi în întuneric, ca valurile la mal.

— Yahei! Unde eşti? strigă Hideyoshi, în timp ce mergea de-a lungul şirului de ofiţeri şi soldaţi.

Oamenii nu se distingeau clar în umbra copacilor, iar acum vedeau un militar scund care bătea cu un baston de bambus în pământ, pe când mergea urmat de şase-şapte soldaţi. Majoritatea ostaşilor credeau, probabil, că era şeful unui grup al celor care pregăteau bagajele pentru drum, dar, când îl recunoscură pe Hideyoshi, deveniră şi mai tăcuţi, trăgându-şi caii înapoi pentru a nu-i sta în drum.

— Aici sunt! Încoace!

Asano Yahei stătuse la baza treptelor de piatră, dând instrucţiuni unui grup de oameni. Când auzi glasul lui Hideyoshi, termină repede şi alergă spre el.

— Sunteţi gata? îl întrebă nerăbdător Hideyoshi, abia lăsându-i timp să îngenuncheze. Dacă sunteţi pregătiţi cu toţii, porniţi.

— Da, stăpâne, suntem gata.

Luând în grija lui stindardul cu tigve aurite al comandantului, care stătuse rezemat într-un colţ al porţii, îl duse în mijlocul rândurilor şi încălecă rapid, pentru a se alătura trupelor.

Hideyoshi porni călare, însoţit de pajii săi şi de vreo treizeci de călăreţi. În acel moment, ar fi putut suna din corn, dar împrejurările interziceau folosirea semnalelor sonore sau a torţelor. Yahei primise evantaiul auriu de comandă de la Hideyoshi şi, din şa, îl legănă o dată, apoi a doua oară şi a treia. La acest semnal, armata de şapte sute de oameni începu să înainteze, încet.

Apoi, frontul coloanei schimbă direcţia şi, cotind pe drum, trecu prin dreptul lui Hideyoshi. Posturile comandanţilor de

batalion erau ocupate doar de vasali demni de încredere. Hideyoshi nu vedea chipul aproape nici unui veteran cu experienţă, întrucât mulţi dintre aceştia fuseseră lăsaţi la castelele sale din Nagahama şi Himeji, precum şi pe celelalte moşii.

La miezul nopţii, soldaţii lui Hideyoshi părăsiră castelul Kiyosu, părând să fie armata principală care-şi însoţea comandantul. Luând-o pe drumul de Mino, porniră spre Nagahama.

Hideyoshi însuşi plecă imediat după aceea, cu nu mai mult de treizeci sau patruzeci de oameni. Apucă pe o cu totul altă cale şi se grăbi pe drumuri lăturalnice, unde nu l-ar fi observat nimeni. În sfârşit, ajunse la Nagahama, a doua zi în zori.

***

— Am ratat, Genba, spuse Katsuie.

— Ba nu, era un plan care nu lăsa loc pentru nici o greşeală.

— Chiar crezi că există un asemenea plan? Undeva a avut loc o scăpare, de-asta a scăpat peştele din plasă atât de uşor.

— Ei, nu se poate spune că eu n-am avut nimic de zis. Când ai de gând să loveşti, loveşte! Dacă am fi atacat casa acelei scârnăvii, la ora asta puteam privi capul lui Hideyoshi. Dar dumneata n-ai putut decât să-i tot dai înainte cu secretul. Iar acum, de toate eforturile noastre s-a ales praful, fiindcă n-ai vrut să mă asculţi.

— Ei, eşti încă tânăr. Îmi cereai să aplic un plan imperfect, iar planul pe care-l gândisem eu era superior. Cea mai bună strategie consta în a aştepta până când Hideyoshi venea la castel, iar atunci l-am fi silit să-şi facă *seppuku.* Nimic n-ar fi fost mai bine. Dar, potrivit rapoartelor de azi-noapte,

Hideyoshi a ridicat, pe neaşteptate, tabăra. Da, la început m-am gândit şi eu că era un ghinion, dar apoi am chibzuit mai bine. Dacă ticălosul a părăsit Kiyosu noaptea, înseamnă că a fost un dar trimis din cer – întrucât plecarea pe neanunţate i-ar fi putut denunţa crimele. Te-am instruit să aştepţi în ambuscadă şi să-l ataci pe drum, ca să se facă dreptate.

— Asta a fost o greşeală din neglijenţa dumitale, unchiule, de la bun început.

— Greşeala mea? De ce?

— Prima dumitale greşeală a fost aceea de a crede că Maimuţa avea să ne facă jocul, venind la festivitatea de azi. Apoi, deşi m-ai instruit să plec cu câţiva soldaţi pentru a-i întinde o ambuscadă, a doua dumitale greşeală a fost că ai omis să trimiţi oameni care să păzească drumurile dosnice.

— Neghiobule! Ţi-am dat ordinele şi le-am spus celorlalţi generali să-ţi urmeze instrucţiunile numai fiindcă am avut încredere că n-aveai să scapi din vedere asemenea lucruri. Iar tu ai obrăznicia de a spune că din vina mea am ascuns soldaţi numai pe drumul principal şi l-am lăsat pe Hideyoshi să scape! Ar trebui să reflectezi puţin la propria ta lipsă de experienţă!

— Ei, îmi prezint scuzele pentru greşeala de data asta, dar în continuare, unchiule, te rog, abţine-te să mai faci lucrurile cu excesivă chibzuinţă. Un om care se lasă sedus de propriile lui planuri prea iscusite va sfârşi prin a se îneca în ele însele cândva.

— Ce vrei să spui? Consideri că abuzez de şiretenie?

— E obiceiul dumitale permanent.

— Eşti... eşti un idiot!

— N-o zic numai eu, unchiule. Toată lumea vorbeşte. „Seniorul Katsuie pune oamenii în gardă, fiindcă niciodată nu se poate şti ce ticluieşte.”

Katsuie tăcu, încruntându-şi sprâncenele negre şi stufoase.

Mult timp, legătura dintre unchi şi nepot fusese mult mai caldă decât aceea dintre senior şi vasal. Dar tocmai această intimitate erodase autoritatea şi respectul din sânul relaţiei, care lipseau acum, cu desăvârşire. În dimineaţa aceea, Katsuie abia îşi mai putea stăpâni expresia mohorâtă de pe chip.

Era o senzaţie acută de nervozitate. În noaptea trecută, nu dormise deloc. După ce-i ordonase lui Genba să-l atace pe Hideyoshi care fugea, Katsuie aşteptase până în zori raportul care să risipească întunecimea ce-i cuprinsese inima.

Dar Genba, la întoarcere, nu dăduse vestea pe care Katsuie o aşteptase cu atâta încordare.

— Singurii oameni care au trecut erau vasalii lui Hideyoshi. Hideyoshi însuşi nu se vedea nicăieri. M-am gândit că ar fi fost dezavantajos să-i atacăm, aşa că m-am întors fără nici un rezultat care să-mi încununeze eforturile.

Acest raport, adăugat oboselii din noaptea trecută, îl arunca pe Katsuie în cea mai neagră deznădejde.

Apoi, când până şi Genba începuse să-i facă reproşuri, nici nu era de mirare că în dimineaţa aceea se simţea atât de deprimat.

Totuşi, nu putea rămâne aşa, la nesfârşit. În aceeaşi zi avea loc solemnitatea de anunţare a succesiunii lui Samboshi. După micul dejun, Katsuie trase un pui de somn şi făcu o baie, apoi se găsi, din nou, în înăbuşitoarele robe şi acoperământul de cap pentru ceremonie.

Katsuie nu era genul de om care, căzut pradă deznădejdii, să rămână stăpânit vizibil de această stare. În ziua aceea, cerul era acoperit de nori, iar atmosfera era şi mai umedă decât în ajun, dar ţinuta lui, pe drumul spre castelul Kiyosu, fu mai maiestuoasă decât a oricui din cetate, deşi chipul îi sclipea de sudoare.

Aprigii oameni care, nu mai mult de seara trecută, îşi

strânseseră coifurile, se târâseră prin iarbă şi tufişuri cu lăncile şi armele de foc şi pândiseră la marginea drumului pentru a-i lua viaţa lui Hideyoshi, erau acum împodobiţi cu kimonouri festive şi tichii de curte. Arcurile stăteau deoparte, lăncile şi halebardele erau învelite, iar samuraii mergeau în dezordine, spre castel, cu îmbrăcămintea care nu trezea nici o suspiciune.

Oamenii care urcau la castel nu erau numai din clanul Shibata, desigur, ci şi din Niwa, Takigawa şi alte clanuri. Singurii care fuseseră prezenţi cu o zi în urmă, dar acum lipseau, erau cei de sub comanda lui Hideyoshi.

Takigawa Kazumasu îl informă pe Katsuie că, încă de dimineaţă, îl aştepta la castel Kumohachi, ca reprezentant al lui Hideyoshi.

— A spus că Hideyoshi nu poate veni azi din cauza bolii şi îi trimite scuzele sale seniorului Samboshi. De asemenea, a mai menţionat că speră să-l primiţi în audienţă, stăpâne. Aşteaptă de câtva timp.

Katsuie dădu din cap, acru. Deşi era furios că Hideyoshi simula, cu scrupulozitate, neştiinţa în întreaga afacere, şi el trebuia să se prefacă a nu şti nimic, iar acum îi acordă lui Kumohachi audienţa. În continuare, arţăgos, Katsuie puse întrebări după întrebări. Ce fel de boală avea Hideyoshi? Dacă se hotărâse să se întoarcă acasă atât de neaşteptat, în noaptea trecută, de ce nu-l informase pe Katsuie? Atunci, el însuşi ar fi venit să-l viziteze şi să se ocupe de toate aranjamentele. Dar se părea că bătrânul Kumohachi asurzise îngrozitor şi nu putea auzi decât jumătate din tot ceea ce-i spunea Katsuie.

Şi, indiferent ce se vorbea, bătrânul părea să nu înţeleagă, repetând doar aceleaşi şi aceleaşi răspunsuri, la nesfârşit. Cu sentimentul că întrevederea lor era o adevărată vânare de vânt, Katsuie nu putea să nu se simtă vexat de motivele ascunse ale lui Hideyoshi de a-i fi trimis un războinic atât de

senil şi surd ca sol oficial. Oricât de mult îl brusca pe bătrân, nu se-alegea cu nimic. Cu furia sporită de iritare, îl mai întrebă pe Kumohachi un singur lucru, pentru a pune capăt conversaţiei:

— Trimisule, câţi ani ai, la urma urmei?

— Întocmai… da, într-adevăr.

— Te întreb despre vârsta ta… Câţi ani ai?

— Da, întocmai precum spuneţi.

— Ce?

Katsuie avea senzaţia că-şi bătea joc de el. Repezindu-şi chipul furibund spre urechea lui Kumohachi, răcni cu glas destul de puternic pentru a sparge o oglindă:

— Câţi ani ai împlinit anul ăsta?

La care Kumohachi dădu viguros din cap şi răspunse, peste măsură de calm:

— A, da, înţeleg. Mă întrebaţi de vârsta mea. Mi-e ruşine să spun că nu am făcut nimic meritoriu despre care să fi auzit lumea, dar anul acesta voi împlini şaptezeci şi cinci.

Katsuie rămase năucit.

Cât de ridicol era să-şi piardă calmul cu acel bătrân, când avea în faţă presiunile treburilor din ziua în curs şi probabilitatea de a nu se putea relaxa până seara. Pe lângă conştiinţa dispreţului de sine însuşi, Katsuie simţea că şi ostilitatea faţă de Hideyoshi îl împingea să depună un jurământ ca, în curând, ei doi să nu mai existe împreună sub acelaşi cer.

— Du-te acasă. Ajunge.

Gesticulând cu bărbia, îi ordonă bătrânului să plece, dar Kumohachi părea lipit de podea cu pastă de orez.

— Ce? Aveţi de dat vreun răspuns? întrebă el, privindu-l buimac pe Katsuie.

— N-am nici un răspuns de dat! Nici un răspuns! Spune-i lui Hideyoshi doar că ne vedem când ne-întâlnim.

Cu această remarcă de despărţire, Katsuie se întoarse şi porni pe coridorul îngust, spre citadela interioară. Kumohachi o luă şi el pe coridor. Cu o mână proptită în şold, se întoarse spre silueta lui Katsuie, care se îndepărta. Chicotind în sinea lui, porni, în sfârşit, spre poarta castelului.

Celebrarea numirii lui Samboshi ca moştenitor luă sfârşit în aceeaşi zi şi începu un ospăţ mai presus decât cel din seara trecută. În castel se deschiseseră trei săli pentru anunţarea instalării noului senior şi veniseră mult mai mulţi oameni decât în ajun. Principalul subiect de conversaţie printre oaspeţi era comportamentul jignitor al lui Hideyoshi. Prefăcătoria cu boala şi absenţa în ziua acelui important eveniment erau scandaloase, iar unii spuneau că lipsa de loialitate şi de sinceritate a lui Hideyoshi erau cât se poate de clare.

Katsuie ştia foarte bine că aceste critici la adresa lui Hideyoshi erau generate intenţionat de partizanii lui Takigawa Kazumasu şi ai lui Sakuma Genba, dar se complăcea în satisfacţia de a se umfla în pene, ştiind, în secret, că avantajele aveau să-i revină lui.

După conferinţă, solemnitatea de comemorare a morţii lui Nobunaga şi festivitatea consacrării moştenitorului, cetatea Kiyosu începu să fie inundată zilnic de ploi torenţiale.

Unii dintre seniori plecară spre provinciile lor a doua zi după festivitate. Alţii, însă, fură reţinuţi pe loc de apele în creştere ale râului Kiso. Cei rămaşi aşteptau ca vremea să se însenineze, sperând că avea să se întâmple a doua zi sau în următoarea, dar nu puteau face mai mult decât să stea pasivi în locuinţele lor.

Pentru Katsuie, însă, nu era neapărat o pierdere de timp.

Du-te-vino-urile lui Katsuie şi Nobutaka între cele două domicilii ale lor erau în văzul tuturor. Trebuie să ne amintim că Oichi, soţia lui Katsuie, era sora mai tânără a lui Nobunaga şi, prin urmare, mătuşa lui Nobutaka. Mai mult, Nobutaka era

cel care o convinsese pe Oichi să se recăsătorească, devenind soţia lui Katsuie. De pe vremea acestei căsătorii, relaţia dintre Nobutaka şi Katsuie devenise atât de strânsă. Erau mai mult decât nişte simple rude prin alianţă.

Takigawa Kazumasu participa şi el la aceste întâlniri, iar prezenţa lui părea să aibă o anumită semnificaţie.

În ziua a zecea din lună, Takigawa le trimise tuturor seniorilor o invitaţie la o ceremonie matinală a ceaiului.

Invitaţia avea următorul conţinut:

Ploile recente sunt pe sfârşite şi cu toţii vă gândiţi la întoarcerea în provinciile natale. O maximă a războinicilor, însă, spune că vremea următoarei întâlniri e necunoscută nouă. Amintindu-ne de fostul nostru stăpân, aş dori să vă ofer o ceaşcă de ceai simplu, în roua dimineţii. Ştiu că sunteţi grăbiţi să plecaţi spre casă, după această lungă vizită, dar aştept, cu nerăbdare, prezenţa dumneavoastră.

Numai atât se spunea şi nu era nimic mai mult decât ceea ce-ar fi fost de aşteptat pentru toată lumea. În dimineaţa aceea, însă, locuitorii din Kiyosu îi priviră cu gura căscată pe oamenii care veneau şi plecau.

Ce era? Un consiliu secret de război? La ceremonia ceaiului din acea dimineaţă participau oameni ca Hachyia, Tsutsui, Kanamori şi Kawajiri, în vreme ce Nobutaka şi Katsuie erau, probabil, oaspeţii de onoare. Dar, indiferent dacă întrunirea era acea ceremonie a ceaiului care se anunţa a fi sau vreo reuniune secretă, n-o putea şti nimeni altcineva decât gazda şi musafirii din acea zi.

În aceeaşi după-amiază, generalii porniră, în sfârşit, spre provinciile lor de origine. În noaptea zilei a paisprezecea, Katsuie anunţă că avea să plece către Echizen, iar în cincisprezece, părăsi Kiyosu.

De cum traversă râul Kiso şi intră în Mino, însă, Katsuie

începu să fie tulburat de zvonuri care spuneau că armata lui Hideyoshi închisese toate trecătorile din munţi, între Tarui şi Fuwa, şi-i bara drumul spre casă.

Katsuie tocmai se hotărâse să-l atace pe Hideyoshi, dar acum situaţia se răsturnase, iar drumul spre casă era la fel de periculos ca o pojghiţă de gheaţă subţire. Pentru a ajunge în Echizen, Katsuie trebuia să treacă prin Nagahama, iar inamicul său se afla deja acolo. Oare Hideyoshi avea să-l lase să treacă fără a-l provoca?

La plecarea din Kiyosu, generalii îl sfătuiseră pe Katsuie să o ia pe un drum ocolit, prin provincia lui Takigawa Kazumasu din Ise. Dar, dacă făcea aşa ceva, lumea ar fi crezut, fără-ndoială, că se temea de Hideyoshi – o ruşine pe care Katsuie n-ar fi putut-o suporta. Când intrară în Mino, însă, această teamă îl urmărea la fiecare pas.

Rapoartele despre mişcările de trupe din munţii aflaţi în faţa lui îl siliră pe Katsuie să oprească înaintarea armatei şi să-şi dispună unităţile în formaţie de luptă, până puteau primi confirmarea rapoartelor.

Apoi, se auzi zvonul că, în regiunea Fuwa, fuseseră zărite unităţi sub comanda lui Hideyoshi, iar lui Katsuie şi generalilor din statul său major, stând în şei, li se făcu părul măciucă. Încercând să-şi imagineze efectivele şi strategia inamicului care aştepta în calea lor, îi copleşiră simţăminte negre precum cerneala.

Trupele fură oprite brusc în faţa râului Ibi, în timp ce Katsuie şi comandanţii săi discutau problema în pădurea capelei locale a satului. Să atace frontal sau să se retragă? O strategie posibilă ar fi fost aceea de a se retrage pentru moment, luând în stăpânire castelul Kiyosu şi pe Samboshi. Apoi, puteau să denunţe crimele lui Hideyoshi, să-i reunească pe ceilalţi seniori şi să pornească cu o armată zdrobitoare. Pe de altă parte, aveau o armată numeroasă şi, ca samurai, le-ar fi plăcut să-şi croiască drum prin luptă, nimicind inamicul

printr-o victorie rapidă.

În timp ce cântăreau rezultatele ambelor variante, îşi dădură seama că planul dintâi ar fi declanşat un război prelungit, câtă vreme al doilea implica o decizie promptă. În acest sens, însă, în loc de a-l zdrobi pe Hideyoshi dintr-o singură lovitură fulgerătoare, nu ieşea complet din discuţie nici propria lor înfrângere.

Sigur că teritoriul montan de la miazănoapte de Sekigahara era foarte avantajos pentru oamenii care aşteptau în ambuscadă. În plus, trupele pe care Hideyoshi le retrăsese la Nagahama nu mai erau forţele puţin numeroase din trecutul apropiat. Din zona de miazăzi a provinciei Omi şi până în unele regiuni din Fuwa şi Yoro, un mare număr de oameni din castele mici, familii provinciale puternice şi reşedinţe răzleţe de samurai aveau legături cu Hideyoshi. Cei aflaţi în relaţii cu clanul Shibata erau foarte puţini.

— Oricât de adânc aş cugeta, nu pare să existe nici o strategie bună pentru a ne confrunta aici cu Hideyoshi, spuse Katsuie, reluând sfatul generalilor. Fără-ndoială, şi-a plănuit întoarcerea rapidă acasă tocmai pentru a profita de un asemenea avantaj. Cred că n-ar trebui să riscăm bătălia pe care o doreşte în condiţiile astea.

Genba, însă, râse dispreţuitor:

— Probabil că asta e calea cea mai bună dacă eşti hotărât să ajungi de râsul lumii, pentru că te temi aşa de tare de Hideyoshi.

În orice consiliu de război, propunerea de retragere e cea mai slabă, în vreme ce sfatul de a avansa e considerat mai puternic. Opinia lui Genba, îndeosebi, exercita o influenţă majoră asupra membrilor statului major. Curajul său fără egal, rangul în sânul clanului şi afecţiunea cu care era privit de Katsuie erau alţi factori de care trebuia să se ţină seamă.

— Dacă fugim la apariţia inamicului, fără a trage nici o

săgeată, praful se va alege de reputaţia clanului Shibata, spuse un general.

— Ar fi fost cu totul altceva dacă am fi luat o asemenea hotărâre înainte de a pleca din Kiyosu.

— Este întocmai precum spune seniorul Genba. Dacă oamenii aud că am ajuns până aici şi că apoi ne-am retras, vom ajunge de râsul tuturor generaţiilor viitoare.

— Ce-ar fi să ne retragem după angajarea într-o singură luptă?

— Oricum, nu sunt decât soldaţii Maimuţei.

Toţi războinicii mai tineri strigau în sprijinul lui Genba. Singurul care rămase tăcut era Menju Shosuke.

— Tu ce părere ai, Shosuke?

Katsuie nu-i cerea decât rareori lui Shosuke opinia. Recent, Shosuke nu mai era în graţiile lui Katsuie şi, de obicei, se abţinea să vorbească. Răspunse docil:

— Cred că părerea lui Genba este absolut corectă.

Printre ceilalţi, care cu toţii aveau sângele încins în vene şi erau gata să lupte, Shosuke păruse a fi rece ca apa şi lipsit de curaj, în pofida tinereţii sale. Acum, însă, răspunsese ca şi cum n-ar fi existat nici o altă variantă.

— Dacă până şi Shosuke poate vorbi astfel, vom urma sfatul lui Genba şi vom forţa drept înainte, aşa cum ne aflăm. Dar ar trebui să trimitem iscoade imediat ce trecem râul şi să nu ne grăbim pe drum, cu nebăgare de seamă. Să aşezăm în faţă cât mai mulţi pedestraşi, urmaţi îndeaproape de un corp de lăncieri. Să plasăm puşcaşii în faţa ariergărzii. Când soldaţii pândesc în ambuscadă, armele de foc nu sunt de prea mare folos în linia întâi. Dacă inamicul ne aşteaptă şi iscoadele noastre dau semnalul, bateţi toba imediat, dar nu vă arătaţi zăpăciţi nici cât negru sub unghie. Toţi comandanţii de unităţi să aştepte ordinele mele.

Având direcţia stabilită, armata traversă râul Ibi. Nu se întâmplă nimic. În timp ce începea să avanseze spre Akasaka, nu se vedea nici urmă de inamic.

Unităţile de recunoaştere o luaseră mult înainte şi se apropiau de împrejurimile satului Tarui. Nici acolo nu se observa nimic neobişnuit.

Se apropia un călător singuratic. Părea suspect, iar un soldat din unitatea de recunoaştere alergă înainte şi-l reţinu. Ameninţat şi interogat de iscoade, omul se grăbi să vorbească, dar cei care-l ameninţau fură, în curând, descumpăniţi.

— Dacă mă întrebaţi de l-am văzut pe seniorul Hideyoshi pe drum, ei bine, da, sigur că l-am văzut. Azi în zorii zilei, în regiunea Fuwa, şi nu doar trecând prin Tarui.

— Cam câţi oameni avea?

— Nu-s sigur dar, negreşit, erau câteva sute.

— Câteva sute?

Cercetaşii se uitară unii la alţii. Dându-i omului drumul, se întoarseră imediat să-i raporteze lui Katsuie.

Vestea era destul de neaşteptată. Inamicul avea o armată atât de mică, încât Katsuie şi generalii săi erau acum şi mai temători. Oricum, se dădu ordinul de a avansa şi armata îşi continuă drumul înainte. Chiar în acel moment, se primi vestea că un trimis al lui Hideyoshi călărea în direcţia lor. Când omul apăru, în sfârşit, putură vedea că nu era un războinic în armură ci un tânăr neobişnuit, îmbrăcat într-o haină de mătase subţire imprimată şi un kimono de culoarea glicinei. Până şi căpăstrul calului era împodobit cu ornamente.

— Numele meu este Iki Hanshichiro, se prezentă tânărul, şi sunt pajul seniorului Hidekatsu. Am venit pentru a-i oferi seniorului Kastuie serviciile mele de călăuză.

Hanshichiro trecu la trap drept pe lângă iscoade, care erau complet derutate. Scoţând un strigăt confuz, comandantul lor

o luă la goană după el, aproape căzând din şa de-atâta grabă.

Katsuie şi membrii statului său major îl priviră pe tânăr bănuitori. Se aşteptaseră la o bătălie, iar emoţia şi anticiparea luptei li se înălţaseră până la cer. Iar acum, în mijlocul lăncilor lor şi al fitilelor aprinse, tânărul acela elegant descăleca graţios, cu o plecăciune politicoasă.

— Pajul seniorului Hidekatsu? Habar n-am ce înseamnă asta, dar aduceţi-l aici, ordonă Katsuie. Să stăm de vorbă cu el.

Katsuie coborâse pe iarba de la marginea drumului şi stătea în umbra unor copaci. Instalându-şi scăunelul de campanie, reuşi să-şi ascundă tensiunea rigidă, ca şi pe aceea a subordonaţilor săi. Îl invită pe emisar să se aşeze.

— Ai un mesaj?

— Pesemne sunteţi frânt de oboseală, după lungul drum spre casă prin canicula asta, răspunse pe un ton formal Hanshichiro.

În chip ciudat, cuvintele sale sunau exact ca un salut pe timp de pace. Luând o casetă de scrisori pe care o purta agăţată de umăr cu un şnur roşu, continuă:

— Seniorul Hideyoshi vă trimite salutări. Şi îi dădu misiva lui Katsuie.

Katsuie primi bănuitor scrisoarea şi nu o deschise imediat. Clipind din ochi, îl privi pe Hanshichiro:

— Spui că eşti pajul seniorului Hidekatsu?

— Da, stăpâne.

— Seniorul Hidekatsu e sănătos?

— Da, stăpâne.

— Presupun că a crescut.

— Anul acesta va împlini şaptesprezece ani, stăpâne.

— Cum, e deja atât de mare? Timpul trece repede, nu-i aşa? E mult de când nu l-am mai văzut.

— Astăzi, a primit ordin de la tatăl lui să vină până la Tarui

pentru a vă ura bun venit.

— Cu-cum? se bâlbâi Katsuie.

O pietricică de sub un picior al taburetului de campanie se sfărâmă sub greutatea trupului său masiv, parcă exprimându-i uimirea. Hidekatsu, care era fiul lui Nobunaga, fusese adoptat de Hideyoshi.

— Bun venit? Bun venit cui? întrebă în continuare Katsuie.

— Păi, Domniei Voastre, desigur.

Hanshichiro îşi acoperi faţa cu evantaiul, râzând. Pleoapele şi gura adversarului său tremurau necontrolat, aşa că nu-şi putea stăpâni zâmbetul.

— Mie? A sosit să-mi ureze bun venit mie? continuă să mormăie Katsuie în sinea lui.

— Mai întâi, aruncaţi o privire scrisorii, stăpâne, îi ceru Hanshichiro.

Katsuie era atât de stupefiat, încât uitase complet de scrisoarea din mâna lui. Dădea din cap la nesfârşit, fără nici un motiv anume. În timp ce ochii săi urmăreau cuvintele scrise, pe chip i se schimbau fel de fel de emoţii. Epistola nu provenea câtuşi de puţin de la Hidekatsu, ci fusese scrisă, fără dubii, de penelul lui Hideyoshi. Era cât se poate de sinceră.

Ai străbătut de multe ori drumul dintre Omi şi Echizen, deci presupun că îl cunoşti. Totuşi, îl trimit pe fiul meu adoptiv, Hidekatsu, să te călăuzească. Circulă un zvon josnic, nedemn de atenţia ta, cum că Nagahama ar fi un loc avantajos de unde să-ţi stânjenesc întoarcerea acasă. În scopul de a contrazice asemenea bârfe mişeleşti, l-am trimis pe fiul meu adoptiv să te întâmpine şi îl poţi lua ostatic până treci, cu cugetul împăcat. Aş dori să te primesc la Nagahama, dar sunt bolnav de când am plecat din Kiyosu…

Încurajat de cuvintele mesagerului şi de scrisoare, Katsuie nu se putu abţine să nu se gândească la propria sa timiditate. Înainte, se temuse de ceea ce se putea ascunde în inima lui Hideyoshi, iar acum era uşurat. De mult timp era considerat un strateg inteligent şi recunoscut ca fiind atât de aplecat spre intrigi încât, ori de câte ori făcea câte ceva, oamenii se grăbeau să afirme că Shibata Katsuie revenise iarăşi la vechile lui obiceiuri. În asemenea momente, însă, nici nu se ostenea să-şi ascundă emoţiile cu o nonşalanţă prefăcută. Această parte a caracterului său era cea pe care Nobunaga o înţelesese atât de bine. Considerase curajul lui Katsuie, mintea sa conspirativă şi cinstea drept trăsăturile sale distinctive, pe care le putea întrebuinţa cu folos. Astfel, îi atribuise lui Katsuie greaua responsabilitate de a fi comandant suprem al campaniei din miazănoapte, îi dăduse pe mână numeroşi războinici şi o provincie întinsă şi se bazase întru totul pe el. Acum, când Katsuie se gândea la seniorul care-l cunoscuse mai bine decât oricine şi medita la faptul că nu mai era pe această lume, simţea că nu mai avea pe nimeni în care să se încreadă.

Acum, însă, dintr-odată, era mişcat de scrisoarea lui Hideyoshi, iar emoţiile pe care le nutrise faţă de rivalul său se răsturnară complet, într-o clipă. Reflectă, cu francheţe, la faptul că duşmănia lor se bazase, în întregime, pe propria lui suspiciune şi timiditate.

Aşadar, Katsuie îşi reconsideră poziţia.

— Acum, când marele nostru senior nu mai e, Hideyoshi va fi omul căruia trebuie să-i acordăm încrederea.

În noaptea aceea, conversă cordial cu Hidekatsu. A doua zi, traversă Fuwa împreună cu tânărul şi intră în Nagahama, rămânând cu aceleaşi calde impresii.

În Nagahama, însă, după ce vasalii săi superiori îl însoţiră pe Hidekatsu până la poarta castelului, fu iarăşi zguduit, când află că Hideyoshi era plecat de câtva timp. Se dusese la

Kyoto, unde avea treburi de stat importante.

— Iarăşi m-a păcălit Hideyoshi! mormăi Katsuie, enervându-se, din nou, şi se grăbi să pornească mai departe, pe drumul spre casă.

* * *

Era sfârşitul lunii a şaptea. Respectând promisiunea pe care o făcuse, Hideyoshi îi cedă castelul şi pământurile din Nagahama lui Katsuie, care le dădu fiului său vitreg, Katsutoyo.

Katsuie încă nu ştia de ce insistase Hideyoshi, la conferinţa din Kiyosu, să-i dea castelul lui Katsutoyo. Şi nici participanţii la întrunire, nici populaţia în general, nu deveniseră bănuitori şi nu se gândiseră nici o clipă la ce intenţii avusese Hideyoshi.

Katsuie mai avea un fiu vitreg, pe Katsutoshi, un băiat care urma să împlinească cincisprezece ani în acelaşi an. Acei membri ai clanului Shibata cărora le păsa cât de cât, se lamentau că, dacă relaţia dintre Katsuie şi Katsutoyo era atât de rece, nu puteau decât să se teamă pentru viitorul clanului.

— Katsutoyo e atât de nehotărât, se plângea Katsuie. Niciodată nu face nimic cu adevărată limpezime şi hotărâre. Nici măcar nu are firea potrivită pentru a fi fiul meu. Katsutoshi, pe de altă parte, nu are nici urmă de răutate. S-a ataşat cu adevărat de mine ca de tatăl lui.

Însă, chiar dacă îl prefera pe Katsutoshi în locul lui Katsutoyo, Katsuie îl favoriza şi mai mult pe nepotul său, Genba. Afecţiunea lui pentru Genba depăşea sentimentele fireşti faţă de un nepot sau fiu şi avea tendinţa de a se lăsa dominat de sentimente. Astfel, Katsuie îi observa atent pe fraţii mai mici ai lui Genba, Yasumasa şi Katsumasa, instalându-i pe amândoi în castele strategice, când încă nu împliniseră treizeci de ani.

În mijlocul acestei profunde afecţiuni dintre membrii de familie şi vasali, numai Katsutoyo era nemulţumit de tatăl său adoptiv şi de fraţii Sakuma.

Odată, de exemplu, în timpul sărbătorilor de Anul Nou, când familia şi vasalii lui Katsuie veniseră să-l felicite, primul toast fu ţinut de Katsuie. Katsutoyo presupuse că lui avea să-i fie oferit şi înaintase respectuos, în genunchi.

— Nu pentru tine e, Katsutoyo, ci pentru Genba, spuse Katsuie, retrăgându-şi ceaşca.

Se răspândise vestea că acest fleac era un motiv de nemulţumire pentru Katsutoyo, iar ştirea ajunsese şi la urechile spionilor din alte provincii. Sigur aflase şi Hideyoshi.

Înainte de a-i preda Nagahama lui Katsutoyo, Hideyoshi trebuia să-şi mute familia într-o nouă reşedinţă.

— Ne vom muta la Himeji, foarte curând. E o iarnă blândă şi se găseşte peşte din marea interioară.

Cu aceste ordine, mama, soţia şi tot personalul casei lui Hideyoshi se deplasară la castelul lui din Harima. Hideyoshi, însă, nu se duse.

Nu avea timp de pierdut. Pusese să se renoveze complet castelul din Takaradera, lângă Kyoto. Fusese fortăreaţa lui Mitsuhide în timpul bătăliei de la Yamazaki, iar Hideyoshi avea motive de a nu-şi trimite mama şi soţia să locuiască acolo. Începu să meargă de la Castelul Tarakadera în capitală, în zile diferite. Când se întorcea, supraveghea lucrările de construcţie; când era plecat, se ocupa de guvernarea naţiunii.

Îşi asumase răspunderea salvgardării Palatului Imperial, a administrării oraşului şi a supervizării diverselor provincii. Conform deciziei iniţiale de la conferinţa din Kiyosu, toate fazele guvernării de la Kyoto aveau să fie administrate, în egală măsură, de patru regenţi – Katsuie, Niwa, Shonyu şi Hideyoshi – fără a trebui să fie niciodată numai de competenţa lui Hideyoshi. Dar Katsuie se afla departe în Echizen, urzind planuri secrete cu Nobutaka şi alţii din Gifu şi

Ise; Niwa, deşi în apropiere, la Sakamoto, părea deja să fi renunţat complet la responsabilităţile sale, în favoarea lui Hideyoshi; iar Shonyu declarase, cu deplină eleganţă, că, deşi i se acordase un titlu, problemele de a trata cu administraţia şi nobilimea îi depăşeau complet capacităţile şi nu voia să mai aibă nimic de-a face nici cu una, nici cu alta.

Tocmai acestea erau zonele pentru care Hideyoshi era pregătit. Calităţile lui erau, mai presus de orice, administrative. Hideyoshi ştia că strategia militară nu era principalul său talent. Dar înţelegea perfect că, dacă un om nutrea înalte idealuri, însă era învins pe câmpul de luptă, marile lucrări administrative nu puteau să înainteze. Astfel, risca totul pentru câte o bătălie şi, odată ce începea o campanie, lupta, cu înverşunare, până la sfârşit.

Recompensându-i izbânzile marţiale, Curtea Imperială îl informă pe Hideyoshi că avea să i se decerneze gradul de general-locotenent al Gărzii împărăteşti. Hideyoshi refuză, protestând că faptele lui nu meritau o asemenea cinste, dar Curtea insistă cu diplomaţie şi, în cele din urmă, acceptă un titlu ceva mai mic.

Cât sunt de mulţi oamenii care se grăbesc să găsească un cusur atunci când îi privesc de pe margine pe cei ce lucrează cu succes! Cât de mulţi dintre cei răi vorbesc contra celor ce muncesc cu inima curată!

Acest lucru se întâmplă întotdeauna şi, ori de câte ori au loc mari schimbări, e firesc ca torentul bârfelor să fie deosebit de violent.

— Iute îşi mai arată Hideyoshi aroganţa. Până şi subordonaţii lui înhaţă puterea.

— Nu-l mai iau în seamă pe seniorul Katsuie. Parcă n-ar mai avea pe nimeni altul să-l slujească.

— Când te uiţi ce influenţă a câştigat în ultima vreme, ai zice că seniorul Hideyoshi e succesorul seniorului Nobunaga.

Criticile adresate lui erau, într-adevăr, zgomotoase. Dar, ca

întotdeauna în asemenea cazuri, identităţile acuzatorilor rămâneau necunoscute.

Indiferent dacă auzea sau nu zvonurile, Hideyoshi era nepăsător. Nu avea timp să-şi plece urechea la bârfe. În luna a şasea, Nobunaga murise; la jumătatea lunii următoare, avusese loc lupta de la Yamazaki; în luna a şaptea, se ţinuse conferinţa de la Castelul Kiyosu; la sfârşitul aceleiaşi luni, Hideyoshi se retrăsese din Nagahama, mutându-şi familia la Himeji; iar în luna a opta, începuse construcţiile de la castelul Takaradera. Acum, continua să circule între Kyoto şi Yamazaki. Dacă se afla la Kyoto, dimineaţa făcea plecăciuni la Palatul Imperial; după-amiaza, inspecta oraşul, iar seara, se ocupa de chestiuni guvernamentale, trimitea răspunsuri la scrisori şi primea oaspeţi; la miezul nopţii, revedea corespondenţa din provinciile îndepărtate; şi, în zorii zilei, lua hotărâri privitoare la petiţiile subordonaţilor. În fiecare zi, îşi mâna calul undeva, încă mestecând mâncarea de la ultima masă.

Adeseori, avea un număr de destinaţii – conacul unui nobil de la curte, întâlniri, inspecţii – şi, recent, se îndreptase, în repetate rânduri, spre partea de miazănoapte a oraşului Kyoto. Acolo, ordonase să se înceapă un enorm proiect de construcţie. În incinta templului Daitoku, începuse să clădească încă un templu, Sokenin.

— Trebuie să fie gata până într-a şaptea zi din luna a zecea. Terminaţi de curăţat locul până în ziua a opta, iar pregătirile complete pentru toate ceremoniile, în ziua a noua. Nu trebuie să se lase nimic de făcut pentru ziua a zecea.

Le spusese aceste lucruri, foarte categoric, lui Hikoemon şi cumnatului său, Hidenaga. Orice proiect de construcţii întreprindea, Hideyoshi nu schimba termenul de predare.

Slujba se ţinea într-o capelă luminată de lămpi, lată de o sută optzeci şi patru de metri. Baldachinul viu colorat scânteia, miile de lampioane arătau asemenea stelelor, iar

fumul de tămâie plutea printre flamurile fâlfâitoare, formând nori purpurii peste capetele mulţimilor de participanţi îndoliaţi.

Numai printre preoţi, participau venerabili cărturari de la cele cinci temple Zen importante şi preoţi din cele opt secte buddhiste. Oamenii acelor vremuri, care erau prezenţi la slujbă, o descriau ca şi cum toţi cei cinci sute de *arhaţi* şi cei trei mii de discipoli ai lui Buddha s-ar fi aflat sub ochii lor.

După ce avuseseră loc ceremoniile lecturilor din sutre şi ale împrăştierii florilor în faţa lui Buddha, marii preoţii Zen îşi aduseră omagiile. În final, marele preot Soken recită *gatha* de despărţire şi strigă din răsputeri:

— *Kwatz!*

Preţ de-o clipă, se lăsă o tăcere desăvârşită. Apoi, în timp ce muzica solemnă se relua, căzură florile de lotus şi, unul câte unul, – participanţii depuseră tămâie la altar.

Printre cei îndoliaţi, însă, cam jumătate din rudele clanului Oda, care ar fi trebuit neapărat să participe, lipseau. Samboshi nu apăruse şi nici Nobutaka, Katsuie sau Takigawa.

Dar poate că cele mai neînţelese dintre toate erau intenţiile lui Tokugawa Ieyasu. După incidentul de la templul Honno, Ieyasu se afla într-o poziţie nemaiîntâlnită până atunci. Ce gânduri avea sau cum priveau ochii săi reci actualele evenimente, nimeni nu putea şti.

CARTEA A NOUA

AL ZECELEA AN AL LUI TENSHO
1582
IARNA

PERSONAJE ŞI LOCURI

FUWA HIKOZO, vasal superior al clanului Shibata

KANAMORI GOROHACHI, vasal superior al clanului Shibata

SASSA NARIMASA, vasal superior al clanului Oda şi aliat al lui Shibata Katsuie

SAKUMA YASUMASA, fratele lui Genba

MENJU SHOSUKE, pajul lui Shibata Katsuie

YAMAJI SHOGEN, vasal al lui Shibata Katsutoyo

MAEDA TOSHINAGA, fiul lui Inuchiyo

ECHIZEN, provincia clanului Shibata

KITANOSHO, castelul principal al clanului Shibata

FUCHI, castelul lui Maeda Toshinaga

ZĂPEZILE DIN ECHIZEN

Zi şi noapte, zăpada cădea peste Echizen, fără să lase nici un loc liber prin care un om să-şi poată elibera inima. Dar, între zidurile castelului de la Kitanosho, în anul acela era mai cald decât de obicei. Atmosfera ieşită din comun se datora prezenţei doamnei Oichi şi a celor trei fiice ale sale. Doamna însăşi era văzută foarte rar, dar fetele nu suportau să stea închise în apartamentele lor. Cea mai mare, Chacha, avea cincisprezece ani, sora ei mijlocie unsprezece, iar cea mai mică, abia nouă. Pentru aceste fete, până şi frunzele care cădeau erau o pricină de uimire, iar râsetele lor răsunau prin coridoarele cetăţii.

Katsuie era atras de vocile lor în apartamentele femeilor, unde spera să uite de grijile nenumărate printre râsetele lor vesele, dar, de fiecare dată când apărea, fetele se întunecau la faţă şi nu mai râdeau, nici nu mai zâmbeau. Până şi doamna Oichi devenea solemnă şi tăcută, frumoasă şi rece.

— Vă rog, intraţi, stăpâne, spunea ea, invitându-l să se aşeze lângă micul arzător de argint cu dantelărie metalică.

Chiar şi după căsătorie, continuau să folosească între ei formalismele vasalului care se adresează cuiva din familia stăpânului.

— Singurătatea dumitale trebuie să fie cu atât mai mare când vezi zăpada şi simţi, pentru prima oară, frigul din aceste locuri, doamnă, răspunse înţelegător Katsuie.

— Nu atât de mare, stăpâne, replică Oichi, deşi era clar că jinduia după un ţinut mai cald. Când încep să se topească zăpezile din Echizen? întrebă ea.

— Aici nu suntem în Gifu sau Kiyosu. Când acolo înfloreşte rapiţa şi cireşul începe să-şi scuture florile, aceşti munţi mai sunt încă aşternuţi cu zăpada care se topeşte.

— Şi până atunci?

— Aşa e în fiecare zi.

— Vreţi să spuneţi că zăpezile nu se topesc niciodată?

— Doar zăpadă, o mie de picioare adâncime! replică tăios Katsuie.

Când i se amintea despre durata de timp în care zăpada acoperea provincia Echizen, inima i se umplea cu o revoltă amarnică. Aşadar, nu putea petrece nici măcar un moment de relaxare cu familia lui.

Katsuie reveni în cetate la fel de repede pe cât plecase. Întovărăşit de paji, mergea cu paşi mari pe coridorul cu acoperiş, prin care sufla viscolul. De cum plecă, cele trei fete ieşiră pe verandă să cânte, nu pentru Echizen, ci pentru provincia lor natală, Owari.

Katsuie nu privi în urmă. Înainte de a intra în corpul central al cetăţii, îi spuse unuia dintre paji:

— Spune-le lui Gozaemon şi Gohei să vină neîntârziat în camera mea.

Amândoi erau vasali importanţi ai clanului Shibata şi bătrâni pe ale căror sfaturi se bizuia Katsuie.

— Ai trimis un mesager la Maeda Inuchiyo? îl întrebă Katsuie pe Gozaemon.

— Da, stăpâne, răspunse omul. A plecat nu de mult. Doriţi să mai adăugaţi şi altceva, stăpâne?

Katsuie dădu din cap, tăcut; părea pierdut în gânduri. În seara trecută, tot clanul discutase o problemă importantă: Hideyoshi. Iar hotărârea luată nu le permitea să stea

deoparte. Aveau la dispoziţie toată iarna pentru a pune la cale un plan: Takigawa Kazumasu urma să adune forţele din provincia Ise; Nobutaka avea să-l convingă pe Gamo Ujisato să treacă de partea lor şi să ceară ajutorul lui Niwa Nagahide; Katsuie însuşi urma să-i scrie lui Tokugawa Ieyasu pentru a-i afla intenţiile, iar un mesager fusese trimis deja la vechiul shogun intrigant, Yoshiaki. În sfârşit, se spera că, la momentul potrivit, clanul Mori urma să-l atace pe Hideyoshi din spate.

Acesta era planul, dar atitudinea lui Ieyasu rămânea complet neclară. Şi cu toate că era uşor să ispitească inconsecvenţele lui Yoshiaki, erau foarte puţine speranţe de a convinge clanul Mori să se alăture cauzei lor. Şi nu numai atât, dar Gamo Ujisato, omul pe care trebuia să-l atragă Nobutaka, era deja aliat cu Hideyoshi, câtă vreme Niwa stătea, cu mult tact, la centru, declarând că nu putea lua partea nici unuia dintre vasalii fostului său stăpân şi că n-avea să-l apere decât pe moştenitorul de drept, seniorul Samboshi.

În acel timp, Hideyoshi ţinea în Kyoto magnifica slujbă pentru Nobunaga, care atrăsese atenţia întregii naţiuni. Faima crescândă a lui Hideyoshi îl făcea pe mândrul Katsuie să cugete dacă era cazul să acţioneze şi cât de repede. Dar munţii din Echizen nu întâmpinau urzelile lui Katsuie decât cu zăpadă. Plănuia mari campanii, însă nu-şi putea urni armata pentru a le pune în aplicare.

Pe parcursul consfătuirii, sosise o scrisoare de la Kazumasu, recomandându-i lui Katsuie că strategia cea mai bună era să aştepte până primăvara şi să realizeze marea întreprindere printr-o singură campanie. Până atunci, spunea Kazumasu, Katsuie trebuia să facă pace cu Hideyoshi. Katsuie îi urmase sfatul şi hotărâse că era cel mai sigur mod de a face faţă situaţiei.

— Dacă mai aveţi şi altceva ce-aţi dori să-i spuneţi

seniorului Inuchiyo, trimit încă un mesager, repetă Gozaemon, observând expresia preocupată a lui Katsuie.

Katsuie le mărturisi celor doi îndoielile lui:

— La consfătuire, am stabilit să trimit doi vasali de încredere, împreună cu Inuchiyo, pentru a negocia pacea cu Hideyoshi, dar acum nu mai ştiu ce să zic.

— Ce vreţi să spuneţi, stăpâne? întrebă unul dintre vasali.

— Nu ştiu ce să zic de Inuchiyo.

— Vă îngrijorează calităţile lui de mesager?

— Îi cunosc bine calităţile. Dar, pe vremea când Hideyoshi era doar un soldat pedestru, au fost prieteni apropiaţi.

— Cred că nu aveţi nici un motiv de îngrijorare.

— Aşa crezi?

— Cu toată convingerea, declară Gozaemon. Atât provincia lui Inuchiyo din Noto, cât şi cea a fiului său din Fuchu, sunt înconjurate de propriile dumneavoastră moşii şi de castelele vasalilor dumneavoastră. Prin urmare, nu numai că e izolat geografic de Hideyoshi, dar va fi nevoit şi să-şi lase soţia şi copiii ca ostatici.

Gohei era de aceeaşi părere:

— N-a existat niciodată vreo discordie între dumneavoastră, stăpâne, iar seniorul Inuchiyo v-a slujit cu credinţă în tot timpul îndelungatei campanii din miazănoapte. Cu mulţi ani în urmă, când era un samurai tânăr în Kiyosu, seniorul Inuchiyo avea reputaţia de a fi sălbatic. Dar, de atunci, s-a schimbat. În ultima vreme, numele lui este echivalat cu integritatea şi cinstea, iar oamenii se grăbesc să-şi afirme încrederea în el. Astfel, decât să ne facem griji, mă întreb dacă nu e cel mai potrivit om pe care l-am putea trimite.

Katsuie începea să creadă că aveau dreptate. Acum putea să râdă, ştiind că propriile lui suspiciuni nu erau mai mult

decât atât. Dar, dacă se întâmpla cumva ca planul să iasă prost, întreaga situaţie se putea întoarce împotriva lui Katsuie. Mai mult, era neliniştit fiindcă armata lui n-avea să poată porni până în primăvară. Izolarea lui Nobutaka în Gifu şi cea a lui Takigawa în Ise îl tulburau şi mai mult. Prin urmare, misiunea emisarului era de o importanţă crucială pentru succesul întregii strategii.

Peste câteva zile, Inuchiyo sosi la Kitanosho. În anul acela, avea să împlinească patruzeci şi patru de ani – cu unul mai puţin decât Hideyoshi. Era călit de anii petrecuţi pe câmpul de luptă şi, deşi îi lipsea un ochi, arăta calm şi stăpânit.

Când văzu primirea cordială pe care i-o făcea Katsuie, zâmbi la adresa efuziunilor sale emotive. Doamna Oichi era prezentă şi ea să-l întâmpine, dar Inuchiyo spuse galant:

— Trebuie că vă este neplăcut să vă aflaţi în această încăpere friguroasă, cu un grup de samurai aspri, doamnă.

Îndemnată astfel să se retragă, doamna Oichi plecă în propriile ei apartamente. Katsuie o luă drept aroganţă, dar Inuchiyo o făcuse în semn de simpatie faţă de Oichi, în care îl vedea pe Nobunaga, răposatul ei frate.

— Te ridici la înălţimea vechii dumitale reputaţii. Am auzit că ai o îndelungată experienţă, comentă Katsuie.

— La sake, adică?

— La *mult,* mult sake, adică.

Inuchiyo râse din toată inima, clipind din singurul său ochi, în lumina lumânărilor. Era acelaşi om chipeş pe care îl cunoscuse Hideyoshi în tinereţe.

— Hideyoshi n-a fost niciodată un mare băutor, continuă Katsuie.

— Într-adevăr. Se înroşea imediat la faţă.

— Dar îmi aduc aminte că, pe vremea când eraţi tineri, adesea petreceaţi toată noaptea bând împreună.

— Da, în materie de dezmăţ, Maimuţoiul ăla tânăr nu

obosea niciodată. Era specialist. Eu, ori de câte ori beam prea mult, cădeam de pe picioare şi adormeam, oriunde m-aş fi aflat.

— Presupun că încă mai sunteţi prieteni apropiaţi.

— Nu tocmai. Nimeni nu e mai puţin demn de nădejde decât un vechi tovarăş de băutură.

— Chiar aşa?

— Cu siguranţă, trebuie să vă amintiţi, stăpâne Katsuie, timpurile acelea de mâncat, băut şi cântat până-n zorii zilei. Prietenii se luau cu braţele pe după umeri, dezvăluind lucruri despre care nu le-ar fi vorbit nici chiar fraţilor lor. Pe vremea aceea, credeai că cineva ţi-e cel mai bun prieten pe care l-ai avut vreodată, dar, pe urmă, vă trezeaţi amândoi la realitate şi vă alegeaţi cu un stăpân, nevastă, copii... Când priveşti în urmă la sentimentele pe care le-aţi avut când locuiaţi împreună în cazarmă, descoperi că s-au cam schimbat. Felul cum vezi lumea, ochii cu care îi priveşti pe ceilalţi – toate spun că te-ai maturizat. Prietenul tău nu mai e acelaşi şi nici tu nu eşti. Prietenii adevăraţi, curaţi şi devotaţi sunt oamenii pe care-i întâlnim în mijlocul greutăţilor.

— Ei, atunci înseamnă că am avut o impresie greşită.

— Ce vreţi să spuneţi, stăpâne?

— Credeam că între dumneata şi Hideyoshi este o relaţie mai profundă şi mă pregăteam să-ţi cer să-mi faci o favoare.

— Dacă aveţi de gând să vă luptaţi cu Hideyoshi, răspunse Inuchiyo, eu nu voi ridica sabia împotriva lui, dar, dacă doriţi să purtaţi tratative de pace, aş dori să-mi asum rolul de a mă afla în avangardă. Sau este vorba de altceva?

Inuchiyo nimerise drept la ţintă. Fără a mai spune nimic, zâmbi, ridicând ceaşca.

Cum ajunsese planul până la urechile lui? În ochii lui Katsuie se citea nedumerirea. După ce stătu, un moment, pe

gânduri, însă, îşi dădu seama că el era cel care-l pusese pe Inuchiyo la încercare în privinţa lui Hideyoshi, de la bun început.

Chiar dacă trăia în provincii, Inuchiyo nu era genul de om care să stea retras într-un cotlon. Cu siguranţă, ştia ce se întâmpla în Kyoto şi înţelegea limpede neînţelegerile dintre Hideyoshi şi Katsuie. Mai mult, Inuchiyo primise chemarea urgentă a lui Katsuie şi se grăbise să vină, în pofida zăpezii.

În timp ce reflecta asupra problemei, Katsuie fu nevoit să-şi reconsidere opinia faţă de Inuchiyo, spre a şti cum să-l controleze. Inuchiyo era un om a cărui putere creştea în timp. Asemenea lui Sassa Narimasa, se afla sub comanda lui Katsuie, la ordinele lui Nobunaga. În cei cinci ani ai campaniei din miazănoapte, Katsuie îl tratase pe Inuchiyo ca pe unul dintre propriii săi vasali, iar Inuchiyo i se supusese lui Katsuie. Acum, însă, după ce Nobunaga murise, Katsuie se întreba dacă relaţia lor avea să continue neschimbată. Totul se reducea la un singur lucru: autoritatea lui Katsuie depinsese de Nobunaga. Nobunaga fiind mort, Katsuie nu mai era decât un general printre mulţi alţii.

— Nu doresc deloc să mă lupt cu Hideyoshi, dar mă tem că s-ar putea să se fi zvonit altfel, spuse Katsuie, râzând.

Pe măsură ce se maturizează, omul învaţă să râdă într-un mod care-i ascunde adevăratele sentimente.

— Pare ciudat, continuă el, să trimit un mesager la Hideyoshi când nu suntem în război, dar am primit mai multe scrisori, atât de la seniorul Nobutaka, cât şi de la Takigawa, îndemnându-mă să trimit pe cineva. N-au trecut nici şase luni de la moartea seniorului Nobunaga şi deja circulă zvonuri că vasalii săi rămaşi în viaţă se luptă între ei. Este o stare de fapt ruşinoasă. În plus, nu cred că ar trebui să le oferim clanurilor Uesugi, Hojo şi Mori ocazia pe care o pândesc.

— Vă înţeleg, stăpâne, răspunse Inuchiyo.

Katsuie nu se pricepuse niciodată la dat explicaţii, iar Inuchiyo îi acceptă scurt însărcinarea, ca şi cum n-ar fi fost necesar să asculte toate detaliile plicticoase. A doua zi, Inuchiyo plecă de la Kitanosho. Îl însoţeau doi oameni, Fuwa Hikozo şi Kanamori Gorohachi. Amândoi erau vasali de încredere ai clanului Shibata şi, deşi plecaseră ca emisari, adevărata lor misiune era aceea de a sta cu ochii pe Inuchiyo.

În ziua a douăzeci şi şaptea din luna a zecea, cei trei ajunseră la Nagahama, ca să-l ia pe Katsutoyo. Din păcate, tânărul era bolnav. Trimişii îl sfătuiră să rămână pe loc, dar Katsutoyo insistă să vină şi el, iar grupul porni mai departe, din Nagahama spre Otsu, cu corabia. Petrecând o noapte în capitală, ajunseră la castelul Takaradera a doua zi.

Acesta era câmpul de luptă unde fusese învins Mitsuhide în vara trecută. În locul unde înainte nu fusese decât un sat sărăcăcios, cu un oficiu poştal dărăpănat, acum răsărea un oraş impozant. După ce mesagerii traversară râul Yodo, putură vedea schelele care înconjurau castelul. Drumul era brăzdat adânc de urmele boilor şi ale cailor şi tot ce vedeau indica energicele planuri ale lui Hideyoshi.

Până şi Inuchiyo începea să-şi pună întrebări cu privire la intenţiile lui Hideyoshi. Katsuie, Takigawa şi Nobutaka îl acuzau pe Hideyoshi că-l neglijase pe seniorul Samboshi şi că acţiona numai în interes propriu. În Kyoto, îşi construia baza puterii, câtă vreme în afara capitalei cheltuia sume enorme pe construcţia de castele. Aceste proiecte nu aveau nimic de-a face cu clanurile inamice din apus sau din miazănoapte, aşa că împotriva cui îşi pregătea armata, chiar în inima naţiunii?

Cu ce argumente se justificase Hideyoshi? Şi el avea câteva nemulţumiri: promisiunea neîndeplinită de a-l muta pe Samboshi la Azuchi şi slujba de comemorare pentru Nobunaga, la care Nobutaka şi Katsuie nu veniseră.

Întâlnirea dintre Hideyoshi şi soli avu loc în corpul principal al cetăţii, parţial reconstruit. Înainte de începerea

negocierilor, se servi o masă şi ceai. Era prima oară când se întâlneau Hideyoshi şi Inuchiyo, după moartea lui Nobunaga.

— Inuchiyo, câţi ani ai tu acum? îl întrebă Hideyoshi.

— Împlinesc patruzeci şi cinci în curând.

— Îmbătrânim amândoi.

— Ce vrei să spui? Eu sunt totuşi cu un an mai tânăr decât tine, nu?

— Da, aşa e. Ca un frate mai mic – cu un an. Dar, dacă cineva ne vede acum pe amândoi, tu pari cel mai matur.

— Iar tu eşti cel ce pare prea bătrân pentru vârsta lui.

Hideyoshi ridică din umeri:

— Încă din tinereţe am arătat bătrân. Dar, sincer vorbind, oricât de mult aş îmbătrâni, nu mă simt prea matur, ceea ce mă îngrijorează.

— Cineva a spus că, după vârsta de patruzeci de ani, omul ar trebui să nu mai şovăie.

— Asta-i o minciună.

— Aşa crezi?

— Un *domn* nu şovăie niciodată – aşa e zicala. În cazul nostru, mai adevărat ar fi că patruzeci de ani e vârsta primelor şovăieli. Nu-i destul de valabil şi pentru tine, Inuchiyo?

— Continui să faci pe prostul, senior Maimuţă. Nu sunteţi de aceeaşi părere, domnilor?

Inuchiyo le zâmbi însoţitorilor săi, cărora nu le scăpase din vedere faptul că era destul de apropiat de Hideyoshi pentru a-l numi în faţă „senior Maimuţă”.

— Într-un fel, nu pot fi de acord nici cu opinia seniorului Inuchiyo, nici cu a dumneavoastră, stăpâne, spuse Kanamori, care era cel mai vârstnic din tot grupul.

— Cum aşa? întrebă Hideyoshi, pe care conversaţia îl distra vizibil.

— În ceea ce priveşte vechea mea personalitate, aş spune că omul încetează să şovăie de la vârsta de cincisprezece ani.

— E cam devreme, nu?

— Ei, priviţi-i pe tinerii porniţi în prima lor campanie.

— Şi asta e adevărat. Neşovăitori la vârsta de cincisprezece ani, şi mai neabătuţi la nouăsprezece sau douăzeci, dar la patruzeci, încep încet să se destrame. Ei bine, atunci ce se întâmplă cam pe la vârsta venerabilei bătrâneţi?

— Când ajungi la cincizeci-şaizeci de ani, eşti zăpăcit de-a binelea.

— Şi la şaptezeci sau optzeci?

— Atunci, începi să uiţi că eşti zăpăcit.

Râseră cu toţii.

Se părea că ospăţul avea să dureze până seara, dar starea lui Katsutoyo se agrava. Subiectul de conversaţie se schimbă, iar Hideyoshi propuse să se mute în altă cameră. Fu chemat un medic. Acesta îi dădu imediat lui Katsutoyo nişte doctorii şi se făcu tot posibilul pentru a se încălzi camera în care aveau să se desfăşoare tratativele.

Odată ce cei patru oameni se aşezară, Inuchiyo deschise discuţia:

— Cred că aţi primit o scrisoare de la seniorul Nobutaka, care recomandă, de asemenea, pacea cu seniorul Katsuie.

Hideyoshi încuviinţă din cap, părând dornic să asculte. Inuchiyo îi aminti de datoria lor comună ca vasali ai lui Nobunaga, după care recunoscu deschis că Hideyoshi era cel care se achitase, cu adevărat, până la capăt, de acea îndatorire. În continuare, însă, părea să fi intrat în conflict cu ceilalţi vasali superiori, neglijându-l pe seniorul Samboshi şi lucrând numai pentru propriile lui câştiguri. Chiar dacă aceste lucruri erau neadevărate, Inuchiyo găsea regretabil faptul că faptele lui Hideyoshi puteau fi interpretate şi astfel.

Îi propuse lui Hideyoshi să privească situaţia din punctele

de vedere ale lui Nobutaka şi Katsuie. Unul dintre ei suferise o dezamăgire, câtă vreme celălalt se simţea stingherit. Katsuie, care fusese numit „spărgătorul de ulcioare” şi „demonul”, se mişcase încet şi se afla cu un pas în urma lui Hideyoshi. Chiar şi la consfătuirea din Kiyosu, nu se înclinase Katsuie în faţa opiniei lui?

— Deci, nu vrei să puneţi capăt acestei gâlcevi? întrebă, în cele din urmă, Inuchiyo. Nu prea e o problemă pentru cineva ca mine, dar familia seniorului Nobunaga încă mai este încurcată în toată situaţia. Nu se cade ca vasalii săi supravieţuitori să doarmă în acelaşi pat, având, însă, visuri diferite.

Cuvintele lui Inuchiyo părură să schimbe expresia din ochii lui Hideyoshi. Inuchiyo îi atribuise vina conflictului, iar acum se pregătea să facă faţă unui protest violent.

Pe neaşteptate, Hideyoshi încuviinţă viguros din cap.

— Ai perfectă dreptate, spuse el, cu un oftat. Eu sunt cu adevărat vinovat şi, dacă ar fi să-mi înşir scuzele, s-ar aduna un munte întreg. Dar, când privesc situaţia aşa cum ai explicat-o tu, reiese că am mers prea departe. Şi, în acest sens, am greşit. Inuchiyo, las totul în seama ta.

Negocierile se încheiară pe loc. Hideyoshi vorbise atât de franc, încât mesagerii erau cam nedumeriţi, dar Inuchiyo îl cunoştea bine pe Hideyoshi.

— Îţi sunt foarte recunoscător. Simplul fapt de a auzi acest lucru face să fi meritat tot drumul din miazănoapte până aici, spuse el, cu mare satisfacţie.

Fuwa şi Kanamori, însă, nu-şi manifestau bucuria fără reţineri. Înţelegând motivul reticenţei lor, Inuchiyo mai făcu încă un pas:

— Dar, senior Hideyoshi, dacă ai vreo nemulţumire pe care ai dori să ţi-o exprimi în legătură cu seniorul Katsuie, aş vrea să o spui deschis. Mă tem că aceste acorduri de pace nu vor fi

de durată, dacă ascunzi ceva. Nu voi precupeţi nici un efort pentru a rezolva orice problemă, oricare ar fi.

— Nu este necesar, răspunse Hideyoshi, râzând. Sunt eu oare genul de om care să ţină ceva închis în el, păstrând tăcerea? Am spus tot ce aveam de spus, atât seniorului Nobutaka, cât şi seniorului Katsuie. Am şi trimis o lungă scrisoare, explicând, în amănunt, totul.

— Da, scrisoarea ne-a fost arătată înainte de a pleca din Kitanosho. Seniorul Katsuie a considerat că tot ceea ce scriseseşi era rezonabil şi toate acestea nu trebuiau pomenite din nou în timpul acestor tratative de pace.

— Înţeleg că seniorul Nobutaka a sugerat să ţinem tratativele de pace după citirea scrisorii mele. Inuchiyo, am fost deosebit de atent să nu-l supăr pe seniorul Katsuie înainte de venirea ta aici.

— Ei, ştii, unui om de stat mai vârstnic trebuie să i se acorde respect în orice situaţie. Dar ştiu că am întărâtat, din când în când, coarnele demonului Shibata.

— E greu să faci ceva fără a întărâta acele coarne. Încă de pe vremea când amândoi eram tineri, coarnele acelea erau cumplit de înspăimântătoare – mai cu seamă pentru mine. De fapt, coarnele demonului mă speriau chiar mai mult decât toanele lui Nobunaga.

— Aţi auzit? râse Inuchiyo. Aţi auzit, domnilor?

Ceilalţi doi izbucniră şi ei în râs. Faptul de a spune asemenea lucruri de faţă cu ei nu prea însemna să le vorbească de rău seniorul pe la spate. Mai degrabă, simţeau că îi împărtăşeau gândurile, pe care nu le puteau contrazice.

Mintea omenească are căi necunoscute. După acel moment, Kanamori şi Fuwa se simţiră mai la largul lor cu Hideyoshi, relaxându-şi atenţia cu care îl observau pe Inuchiyo.

— Este, într-adevăr, un eveniment fericit, spuse Kanamori.

— Nici n-am putea fi mai mulţumiţi, adăugă şi Fuwa. Mai mult decât atât, trebuie să vă mulţumesc pentru generozitate; ne-am îndeplinit misiunea şi ne-am salvat onoarea.

A doua zi, însă, Kanamori continuă să aibă suspiciuni şi-i spuse lui Fuwa:

— Dacă ne întoarcem în Echizen şi-i raportăm stăpânului nostru fără ca seniorul Hideyoshi să ne fi dat nimic în scris, acordul ăsta nu va părea puţin cam neserios?

În ziua aceea, înainte de a pleca, emisarii se duseră din nou la castel, pentru a se întâlni cu Hideyoshi şi a-şi lua rămas bun de la el.

Lângă intrarea principală aşteptau câţiva slujitori şi cai, iar solii îşi spuseră că probabil Hideyoshi primea vizitatori. Dar, de fapt, Hideyoshi însuşi era cel care pleca. Ieşi chiar în acel moment din corpul principal al cetăţii.

— Mă bucur că aţi venit, le spuse el. Ei, haideţi înăuntru. Răsucindu-se pe călcâie, Hideyoshi îşi conduse oaspeţii într-o cameră.

— Bine-am mai râs aseară. Mulţumită vouă, în dimineaţa asta am dormit până târziu.

Şi, neîndoielnic, arăta de parcă tocmai s-ar fi sculat din pat şi abia s-ar fi spălat pe faţă. În dimineaţa aceea, însă, fiecare dintre trimişi arăta puţin cam altfel – ca şi cum s-ar fi trezit amândoi alţi oameni.

— Aţi fost mult prea ospitalier, când aveţi atâtea pe cap, dar azi ne întoarcem acasă, spuse Kanamori.

Hideyoshi dădu din cap:

— Aşa? Atunci, vă rog ca, la înapoiere, să-i transmiteţi salutările mele seniorului Katsuie.

— Nu mă îndoiesc că seniorul Katsuie va fi încântat de rezultatul tratativelor de pace.

— Mie mi-a crescut inima numai datorită sosirii voastre aici ca mesageri. Acum, toţi acei oameni care ar dori să ne asmuţă unii asupra celorlalţi vor fi dezamăgiţi.

— Dar n-aţi dori, vă rog, să luaţi penelul şi să semnaţi un angajament solemn, numai pentru a astupa gura acelor oameni? îl îmbie Kanamori.

Asta era. Acesta era lucrul care devenise, dintr-odată, esenţial pentru emisari, în acea dimineaţă. Convorbirile de pace decurseseră prea lin, iar cei doi nu aveau linişte numai cu vorbele. Chiar şi dacă-i raportau lui Katsuie concluziile la care se ajunsese, fără un document de un fel sau altul totul nu era decât o promisiune orală.

— În regulă, răspunse Hideyoshi, cu o expresie de aprobare deplină. Am să vă dau o declaraţie şi voi aştepta una şi din partea seniorului Katsuie. Dar acest angajament nu ne atinge numai pe seniorul Katsuie şi pe mine. Dacă nu i se ataşează şi numele celorlalţi generali veterani, documentul nu va avea nici o valoare. Voi vorbi imediat cu Niwa şi Ikeda. Ar trebui ca aşa să fie bine, nu?

Ochii lui Hideyoshi îi întâlniră pe ai lui Inuchiyo.

— Ar trebui să fie perfect, răspunse răspicat Inuchiyo.

Ochii săi citeau tot ce se afla în inima lui Hideyoshi – întrezărise viitorul încă dinainte de a fi plecat din Kitanosho. Dacă Inuchiyo putea fi numit un coţcar, cel puţin era unul agreabil.

Hideyoshi se ridică.

— Tocmai mă pregăteam să plec şi eu. Mergem împreună până în cetate.

Ieşiră cu toţii din citadelă.

— Azi nu l-am văzut pe seniorul Katsutoyo, remarcă Hideyoshi. A şi plecat?

— Încă nu se simte bine, răspunse Fuwa. L-am lăsat la

locuinţa lui.

Se urcară în şei şi călăriră până la intersecţia din cetate.

— Unde te duci azi, Hideyoshi? se interesă Inuchiyo.

— La Kyoto, ca de obicei.

— Ei, atunci ne despărţim aici. Noi mai avem de trecut pe-acasă, ca să ne pregătim de drum.

— Aş dori să-l vizitez şi eu pe seniorul Katsutoyo, spuse Hideyoshi, ca să văd dacă s-a mai înzdrăvenit.

Inuchiyo, Kanamori şi Fuwa reveniră la Kitanosho în cea de-a zecea zi a aceleiaşi luni şi se prezentară, imediat, la Katsuie. Acesta se bucură peste măsură că planul său de a realiza un simulacru de pace fusese dus la îndeplinire mai lin decât prevăzuse el.

Nu peste mult, Katsuie avu o întâlnire secretă cu cei mai de încredere vasali ai săi şi le spuse:

— Vom menţine pacea până trece iarna. De cum se topesc zăpezile, îl vom măcelări pe vechiul nostru duşman dintr-o singură lovitură.

De îndată ce Katsuie duse la bun sfârşit prima etapă a strategiei sale, încheind pacea cu Hideyoshi, expedie un alt sol, de astă dată, la Tokugawa Ieyasu. Era sfârşitul lunii a unsprezecea.

În ultima jumătate de an – începând din luna a şasea – Ieyasu fusese absent din miezul faptelor. După incidentul de la templul Honno, atenţia întregii naţiuni se concentrase spre a umple golul creat prin prăbuşirea, atât de neaşteptată, a centrului. În acel timp, când nimeni nu avusese un moment de răgaz ca să privească în altă parte, Ieyasu apucase pe propriul său drum, de unul singur.

În perioada asasinării lui Nobunaga, el se afla într-o excursie în Sakai şi abia reuşise să se întoarcă viu în provincia sa natală. Ordonând imediat începerea pregătirilor militare,

ajunsese până la Narumi. Dar motivul de la baza acestei acţiuni era cu totul diferit de cel pentru care Katsuie traversase râul Yanagase din Echizen.

Când a auzit că Hideyoshi ajunsese la Yamazaki, Ieyasu a spus:

— Provincia noastră poate fi întru totul liniştită.

Şi şi-a retras armata la Hamamatsu.

Ieyasu nu se considerase niciodată ca fiind din aceeaşi categorie cu vasalii supravieţuitori ai lui Nobunaga. El era un aliat al clanului Oda, câtă vreme Katsuie şi Hideyoshi erau generalii lui Nobunaga. Se întreba de ce ar fi fost cazul să ia parte la lupta dintre vasalii rămaşi în viaţă, de ce să se bată pentru a scormoni prin cenuşă. Iar acum, avea o motivaţie şi mai substanţială. De câtva timp, urmărise, cu nerăbdare, o ocazie de a cuceri provinciile Kai şi Shinano, cele două provincii învecinate cu a lui. Nu-şi putuse juca atuurile cât timp Nobunaga trăia şi, după toate probabilităţile, un prilej mai bun ca acela n-avea să se mai ivească.

Omul care deschisese prosteşte o cale spre împlinirea acestui scop, oferindu-i lui Ieyasu o ocazie de excepţie, era Hojo Ujinao, seniorul din Sagami, altul dintre cei care profitaseră de pe urma incidentului de la templul Honno. Considerând că se ivise momentul oportun, o uriaşă armată a clanului Hojo, de cincizeci de mii de oameni, trecuse în fostul domeniu al clanului Takeda din Kai. Era o invazie pe scară largă, executată aproape ca şi cum Ujinao ar fi luat pur şi simplu penelul pentru a trage o linie pe hartă, luând în posesia lui tot ceea ce putea.

Această acţiune i-a oferit lui Ieyasu un pretext ideal pentru a expedia trupe. Totuşi, armata recrutată de el consta din numai opt mii de oameni. Avangarda de trei mii de oameni a făcut faţă unei forţe de peste zece mii de oameni ai clanului Hojo, înainte de a se alătura oştirii principale a lui Ieyasu. Războiul a durat zece zile şi ceva. În cele din urmă, armata

clanului Hojo nu putu face mai mult decât să reziste pe ultima baricadă sau – aşa cum spera Ieyasu şi cum a şi făcut în cele din urmă – să ceară pacea.

— Joshi va reveni clanului Hojo, câtă vreme cele două provincii, Kai şi Shinano, vor fi acordate clanului Tokugawa.

La această înţelegere ajunseră şi era întocmai aşa cum intenţionase Ieyasu.

* * *

Cu ţinuta de călătorie şi caii de samar acoperiţi de zăpada din provinciile de la miazănoapte, trimişii lui Shibata Katsuie ajunseră în Kai într-a unsprezecea zi din luna a douăsprezecea. Mai întâi, li s-a oferit să se odihnească în camerele de oaspeţi din Kofu. Grupul lor era numeros şi condus de doi vasali superiori ai clanului Shibata, Shukuya Shichizaemon şi Asami Dosei.

Timp de două zile, fură mai mult sau mai puţin întreţinuţi. Altminteri, însă, părea că erau duşi cu vorba.

Ishikawa Kazumasa se scuză insistent, spunându-le mesagerilor că Ieyasu era încă ocupat cu probleme militare.

Emisarii bombăneau faţă de răceala primirii. Ca răspuns la numeroasele daruri de prietenie din partea clanului Shibata, vasalii clanului Tokugawa nu primiseră decât o listă de cadouri, fără ca, în rest, să li se arate nici un fel de recunoaştere. În cea de-a treia zi, fură primiţi în audienţă la Ieyasu.

Era toiul unei ierni crunte. Cu toate acestea, Ieyasu stătea aşezat într-o încăpere mare, fără nici un foc nicăieri. Nu părea a fi un om care fusese afectat încă din tinereţe de greutăţi şi de răsturnări de situaţie. Carnea obrajilor săi era durdulie. Lobii mari ai urechilor confereau întregului trup o anume greutate, la fel ca toartele unui ceainic de fier, făcându-i pe vizitatori să se întrebe dacă era posibil ca omul acela să fie cu

adevărat un mare general, în vârstă de abia patruzeci de ani.

Dacă ar fi făcut parte dintre soli, Kanamori ar fi observat neîntârziat că expresia „neşovăitor la patruzeci de ani” i se aplica întru totul acelui om.

— Vă mulţumesc că aţi venit cale atât de lungă cu aşa de multe daruri de prietenie. Seniorul Katsuie o duce bine cu sănătatea?

Vorbea într-o manieră demnă, iar glasul său îi copleşea pe ceilalţi, deşi era scăzut. Vasalii îi priveau pe mesageri, care se simţeau amândoi ca reprezentanţii unui clan subordonat, aducându-şi tributul. Ar fi fost de neconceput să transmită, în acel moment, mesajul din partea seniorului lor. Dar nu aveau ce face.

— Seniorul Katsuie vă felicită pentru cucerirea provinciilor Kai şi Shinano. Ca simbol al felicitărilor sale, vă trimite aceste daruri.

— Seniorul Katsuie v-a trimis aici ca să-mi transmiteţi felicitările lui după un răstimp atât de lung în care nu ne-am văzut. Vai de mine, câtă politeţe.

Astfel, solii porniră pe drumul spre casă cu un gust amar. Ieyasu nu le dăduse nici un mesaj pentru Katsuie. Avea să le fie dificil să-l înştiinţeze pe Katsuie că Ieyasu nu rostise nici o vorbă bună despre el, darmite să mai relateze şi primirea rece care li se făcuse.

Deosebit de jignitor era faptul că Ieyasu nu scrisese nici un răspuns la scrisoarea caldă pe care i-o trimisese Katsuie. Pe scurt, nu numai că misiunea lor se încheiase printr-un eşec total, dar Katsuie părea să se fi umilit în faţa lui Ieyasu într-o mult mai mare măsură decât era necesar în situaţia dată.

Cei doi emisari discutau, destul de neliniştiţi, situaţia. Evident, în gândurile lor negre figura şi inamicul, Hideyoshi, dar la fel apăreau şi duşmanii lor vechi, membrii clanului Uesugi. Dacă, pe lângă aceste pericole, se mai adăuga şi

ameninţarea unei discordii între clanurile Shibata şi Tokugawa... Nu puteau decât să se roage ca aşa ceva să nu se adeverească.

Dar iuţeala schimbărilor întrece întotdeauna temerile imaginare ale unor oameni atât de timizi. Cam pe când mesagerii ajunseră înapoi la Kitanosho, promisiunile făcute în luna trecută fură încălcate şi, chiar înainte de sfârşitul anului, Hideyoshi se puse în mişcare contra zonei de miazănoapte din Omi. În acelaşi timp, din motive necunoscute, Ieyasu se retrase, pe neaşteptate, la Hamamatsu.

Trecuseră cam zece zile de la întoarcerea lui Inuchiyo la Kitanosho. Fiul vitreg al lui Katsuie, Katsutoyo, care fusese nevoit să rămână la castelul Takaradera din cauza bolii, îşi revenise, în sfârşit, şi se duse să-şi ia rămas bun de la gazda lui.

— N-am să vă uit niciodată generozitatea, îi spuse Katsutoyo lui Hideyoshi.

Hideyoshi îl însoţi pe Katsutoyo până la Kyoto şi făcu mari eforturi pentru a se asigura că avea să călătorească în condiţii confortabile înapoi spre castelul Nagahama.

Katsutoyo avea unul dintre cele mai înalte ranguri în clanul Shibata, dar era ţinut la distanţă de Katsuie şi privit de sus de restul clanului. Tratamentul binevoitor al lui Hideyoshi declanşase o schimbare în atitudinea lui Katsutoyo faţă de inamicul tatălui său adoptiv.

Timp de aproape o jumătate de lună după ce se despărţise de Inuchiyo şi apoi de Katsutoyo, Hideyoshi nu păru să se ocupe de construcţia castelelor sau de evenimentele din Kyoto. Mai degrabă, îşi îndreptă atenţia spre o arenă nevăzută.

La începutul lunii a douăsprezecea, Hikoemon – care fusese trimis la Kiyosu – se întoarse la cartierul general al lui Hideyoshi. Prin această unică mişcare, Hideyoshi ieşi din perioada pasivă şi răbdătoare de odihnă prin care trecuse

după întrunirea de la Kiyosu şi, pentru prima oară, îşi aşeză piatra pe tabla de go a politicii naţionale, semnalând o revenire.

Hikoemon se dusese la Kiyosu pentru a-l convinge pe Nobuo că manevrele secrete ale fratelui său Nobutaka erau tot mai ameninţătoare şi că pregătirile militare ale lui Katsuie deveniseră de-acum cât se poate de limpezi. Nobutaka nu-l mutase pe seniorul Samboshi la Azuchi, încălcând tratatul semnat după consfătuirea din Kiyosu, ci îl internase în propriul său castel din Gifu. Acest lucru echivala cu răpirea moştenitorului legitim al clanului Oda.

În continuare, petiţia lui Hideyoshi explica faptul că, în scopul de a pune capăt acestei probleme, era necesar să fie atacat Katsuie – iniţiatorul complotului şi cauza tuturor instabilităţilor – în timp ce clanul Shibata nu se putea mişca din cauza zăpezii.

Nobuo fusese ignorat de la bun început şi era limpede că-l antipatiza pe Katsuie. Cu siguranţă, nu credea că se putea baza pe Hideyoshi pentru viitor, dar acesta din urmă era pe departe de preferat în faţa lui Katsuie. Aşa că nu avea nici un motiv de a refuza cererea lui Hideyoshi.

— Seniorul Nobuo a fost chiar foarte entuziasmat, raportă Hikoemon. A spus că dacă dumneavoastră, stăpâne, veţi participa personal la o campanie contra provinciei Gifu, el însuşi vi se va alătura. În loc de a ne accepta petiţia, a părut chiar să ne încurajeze activ.

— A fost entuziasmat? Zău aşa, parcă-l şi văd.

Hideyoshi îşi imagină cu uşurinţă jalnica scenă. Avea de-a face cu nobilul urmaş al unei case ilustre, dar şi cu un om pe care propriul său caracter îl făcea dificil de salvat.

Totuşi, era un mare noroc. Înaintea morţii lui Nobunaga, lui Hideyoshi nu-i stătuse în fire să-şi proclame propriile aspiraţii sau marile idei, dar, după ce Nobunaga murise – şi, mai ales, după bătălia de la Yamazaki – devenise conştient de realele

posibilităţi de a fi menit să conducă naţiunea. Nu-şi mai ascundea nici încrederea în sine însuşi, nici mândria.

Şi se mai produsese încă o schimbare notabilă. Un om care urmăreşte să devină conducătorul ţării este îndeobşte acuzat de a dori să-şi extindă propria putere, dar, în ultima vreme, oamenii începeau să-l trateze pe Hideyoshi ca pe succesorul firesc al lui Nobunaga.

Dintr-odată, absolut pe neaşteptate, o mică armată începu să se adune la poarta din faţă a templului Sokoku. Soldaţii soseau din apus, din miazăzi şi de la miazănoapte, pentru a se strânge sub stindardul cu tigve aurite, până când, în centrul oraşului Kyoto, se adună o oştire destul de mare.

Era a şaptea zi din luna a douăsprezecea. Soarele dimineţii strălucea printr-un vânt puternic şi uscat.

Oamenii nu aveau idee ce se întâmpla. Marea slujbă funerară din timpul lunii a douăsprezecea se desfăşurase cu fast şi strălucire. Localnicilor le era mai uşor să se complacă în propriile lor judecăţi meschine. Chipurile lor arătau că se lăsaseră amăgiţi crezând că, deocamdată, n-avea să mai înceapă nici un război.

— Însuşi seniorul Hideyoshi călăreşte în frunte. Au venit forţele lui Tsutsui, precum şi armata seniorului Niwa.

Dar vocile de pe marginea drumului erau nedumerite cu privire la destinaţia acelei expediţii. Coloana şerpuitoare de armuri şi coifuri trecu foarte rapid prin Keage şi se uni cu efectivele care aşteptau la Yabase. Corăbiile de război încărcate cu trupe începură să despice valurile albe în formaţie strânsă, îndreptându-se spre nord-est, pe când armata pornită pe uscat îşi făcu tabăra, pentru trei nopţi, la Azuchi, sosind la castelul Sawayama în ziua a zecea.

În a treisprezecea zi, Hosokawa Fujitaka şi fiul său, Tadaoki, sosiră din Tamba şi cerură să îl vadă imediat pe Hideyoshi.

— Mă bucur că aţi venit, îi primi acesta, cu căldură. Cred că zăpada v-a cam dat de furcă.

Ţinând seama de situaţia în care se aflau, trebuie că Fujitaka şi fiul său trăiseră ultimele şase luni cu senzaţia că păşeau pe o gheaţă subţire. Mitsuhide şi Fujitaka fuseseră prieteni buni cu mult timp înainte ca oricare dintre ei să-l fi slujit pe Nobunaga. Soţia lui Tadaoki era fiica lui Mitsuhide. Pe lângă asta, între vasalii celor două clanuri existau multe alte legături. Fie şi numai din aceste motive, Mitsuhide fusese convins că Fujitaka şi fiul lui aveau să i se alăture în timpul rebeliunii.

Dar Fujitaka nu trecuse de partea lui Mitsuhide. Dacă s-ar fi lăsat dominat de propriile sentimente, clanul său probabil ar fi dispărut odată cu Akechi. Avea senzaţia că ţinea ouă în echilibru, unul peste altul. Faptul de a acţiona cu prudenţă pe dinafară şi a evita pericolul dinăuntru fusese, neîndoielnic, peste măsură de chinuitor. O salvase pe soţia lui Tadaoki, dar acest lucru iscase tensiuni în sânul clanului.

De-acum, Hideyoshi îl absolvise de orice vină şi recunoscuse loialitatea dovedită de clanul Hosokawa. Prin urmare, se bucurau de ospitalitatea lui. Privindu-l pe Fujitaka, Hideyoshi observă că, în ultima jumătate de an, părul său de la tâmple căpătase culoarea chiciurei. „A, omul acesta e un stăpân”, îşi spuse el, recunoscând, în acelaşi timp, că, pentru ca un om să ia poziţie în tumultul evenimentelor şi pentru a nu da greş, trebuia să-şi sacrifice vigoarea cărnii şi culoarea părului. Împotriva propriei voinţe, îi părea rău pentru Fujitaka, de fiecare dată când se uita la el.

— Când de dincolo de lac şi din cetate se bate toba sunteţi gata de atac. Sper că ne veţi face onoarea de a-l poziţiona pe fiul meu în avangardă, începu Fujitaka.

— Te referi la asediul castelului Nagahama? replică Hideyoshi; părea să vorbească pe lângă subiect, dar apoi răspunse cu un alt glas. Atacăm atât de pe uscat, cât şi de pe mare. Dar adevăratul centru de atac e în interiorul castelului,

nu în afară. Sunt convins că vasalii lui Katsutoyo vor veni astă-seară aici.

În timp ce analiza cuvintele lui Hideyoshi, Fujitaka medita din nou la vechea zicală: „Cel ce-şi cruţă oamenii îi va putea folosi în vremuri de restrişte.”

Privindu-l pe Hideyoshi, fiul lui Fujitaka îşi aminti şi el ceva. Când soarta clanului Hosokawa se aflase la o mare răspântie, iar vasalii săi se adunaseră cu toţii pentru a stabili ce era de făcut, Fujitaka vorbise, arătând clar poziţia pe care trebuia s-o ia: „În această generaţie, am văzut numai doi oameni cu adevărat aparte: unul dintre ei e seniorul Tokugawa Ieyasu, iar celălalt, neîndoielnic, seniorul Hideyoshi.”

Amintindu-şi acum aceste cuvinte, tânărul nu putea decât să se întrebe dacă erau adevărate. Oare acesta era cel pe care tatăl său îl declarase un om cu totul aparte? Chiar era Hideyoshi unul dintre cei doi generali cu adevărat mari ai generaţiei lui?

Când se retraseră în apartamentele lor, Tadaoki îşi exprimă îndoielile.

— Cred că nu înţelegi, mormăi drept răspuns Fujitaka. Eşti încă lipsit de experienţă.

Observând expresia nemulţumită a lui Tadaoki, înţelese la ce se gândea fiul său şi spuse:

— Cu cât te apropii mai mult de un munte înalt, cu atât îi poţi percepe mai puţin uriaşa mărime. Când începi să urci, nu-i mai înţelegi dimensiunile deloc. Dacă asculţi şi apoi compari părerile tuturor, îţi poţi da seama că majoritatea oamenilor vorbesc fără a fi văzut tot muntele şi, văzându-i numai piscul sau valea, îşi închipuie că au văzut totul. Dar, de fapt, nu fac nimic mai mult decât să emită judecăţi asupra întregului, când n-au văzut decât o parte.

Tadaoki rămase cu îndoielile sale de dinainte, în pofida lecţiei pe care o primise. Ştia, însă, că tatăl lui cunoscuse

mult mai mult viaţa decât el, aşa că nu putea face altceva decât să-i accepte spusele.

În mod destul de surprinzător, la două zile după sosire, castelul Nagahama trecu în mâinile lui Hideyoshi fără ca nici un soldat să aibă de suferit. Se întâmplase exact aşa cum prezisese Hideyoshi faţă de Fujitaka şi fiul său: „Castelul va fi capturat din interior.”

Emisarii erau trei dintre vasalii superiori ai lui Shibata Katsutoyo. Aduseră un angajament scris, prin care Katsutoyo şi toţi vasalii săi jurau să-l asculte şi să-l slujească pe Hideyoshi.

— Au dat dovadă de chibzuinţă, spuse Hideyoshi, cu vădită satisfacţie.

Conform termenilor din angajament, teritoriul castelului avea să rămână acelaşi dinainte, iar Katsutoyo rămânea posesorul său.

Când Hideyoshi renunţase la castel, oamenii comentaseră cât de repede se resemnase cu pierderea unei asemenea poziţii strategice. Reluarea castelului în stăpânire fusese executată la fel de uşor ca şi cum ar fi mutat un obiect din mâna stângă în cea dreaptă.

Chiar dacă ar fi cerut Katsutoyo întăriri din Echizen, acestea nu puteau veni, din cauza nămeţilor. În plus, Katsuie l-ar fi tratat cu asprime, întocmai cum făcuse şi înainte. Când Katsutoyo se îmbolnăvise, în timpul misiunii la Hideyoshi, Katsuie îşi manifestase mânia limpede în ochii întregului clan.

„Să profite de ospitalitatea lui Hideyoshi sub pretextul bolii, iar apoi să se întoarcă, după ce a stat câteva zile în ospeţie la el – omul ăsta e de o prostie cum nu se poate descrie în cuvinte.”

În cele din urmă, veştile despre cuvintele aspre ale lui Katsuie ajunseră la Katsutoyo.

Acum, înconjurat de armata lui Hideyoshi, castelul Nagahama era izolat, iar Katsutoyo nu avea încotro să se mai

întoarcă.

Vasalii săi superiori, care-i ghiciseră deja intenţiile, anunţară:

— Acei vasali care au familiile în Echizen, pot pleca. Cei ce doresc să stea aici cu seniorul Katsutoyo şi să se alăture seniorului Hideyoshi pot rămâne. Domnia Sa înţelege, însă, că mulţi dintre voi consideraţi că v-ar fi dificil să rămâneţi fideli Căii Samurailor părăsind clanul Shibata şi întorcându-i spatele seniorului Katsuie. Aceia care sunt de această părere, se pot retrage fără ezitare.

Un moment, atmosfera fu tensionată. Oamenii se mulţumeau să ţină capetele plecate cu amărăciune şi foarte puţine obiecţii se ridicară. În noaptea aceea, ceştile de sake fură înălţate într-o onorabilă despărţire dintre senior şi vasali, dar spre Echizen se întoarseră mai puţin de unul din zece.

În acest mod, Katsutoyo rupse legăturile cu tatăl său vitreg şi se alie cu Hideyoshi. Din acel moment, intră, în mod oficial, sub comanda lui Hideyoshi, dar nu era decât o chestiune de formă. Cu mult timp înaintea acestor evenimente, inima lui Katsutoyo era deja ca o păsărică hrănită în colivia lui Hideyoshi.

În orice caz, capturarea castelului Nagahama era acum realizată. Pentru Hideyoshi, însă, nu fusese mai mult decât un eveniment pasager în drumul său spre Gifu – principalul castel al lui Nobutaka.

Trecătoarea prin Fuwa era cunoscută ca fiind greu de străbătut în timpul iernii, iar condiţiile de pe câmpia Sekigahara erau deosebit de aspre.

Din ziua a optsprezecea până în cea de-a douăzeci şi opta din Luna a Douăsprezecea, armata lui Hideyoshi mărşălui prin Sekigahara. Armata era împărţită în divizii, iar aceste divizii erau alcătuite din batalioane: cai de samar, puşcaşi, lăncieri, cavalerişti şi pedestraşi. Înfruntând zăpada şi noroiul,

mergeau înainte. Oştirea de aproape treizeci de mii de soldaţi a lui Hideyoshi avu nevoie de două zile pentru a ajunge în Mino.

Tabăra principală fu instalată la Ogaki. De acolo, Hideyoshi atacă şi cuceri toate castelele mai mici din zonă. Acest lucru fu adus imediat la cunoştinţa lui Nobutaka, care, pentru câteva zile, fu într-o confuzie totală. Nici nu ştia ce strategie să adopte, necum în ce fel să desfăşoare o bătălie decisivă.

Nobutaka nu se gândise decât la planuri grandioase, dar n-avea idee cum să le ducă la îndeplinire. Până atunci, se aliase cu oameni ca Takigawa şi Katsuie şi ticluise proiecte de a-l ataca pe Hideyoshi, dar nu se aşteptase nici un moment să fie atacat de el.

Ajuns la capătul răbdării, Nobutaka se lăsă pe mâna vasalilor superiori. Dar, pomenindu-se în acel impas, realizară că nu mai pot dispune de nimic.

Vasalii vârstnici nu aveau ce să facă decât să se închine armatei lui Hideyoshi, la fel cum făcuseră vasalii lui Katsutoyo. Mama lui Nobutaka fu trimisă ca ostatică, iar vasalii săi superiori fură nevoiţi să le trimită şi pe propriile lor mame.

Niwa se rugă de Hideyoshi să cruţe viaţa lui Nobutaka. Hideyoshi, aşa cum era de aşteptat, îl iertă. Acordându-le pacea pentru moment, le zâmbi vasalilor superiori ai lui Nobutaka, întrebându-i:

— Seniorul Nobutaka şi-a băgat minţile-n cap? Dacă da, ar fi o binecuvântare.

Ostaticii fură trimişi de îndată la Azuchi. Imediat după aceea, Samboshi, care fusese ţinut la Gifu, îi fu predat lui Hideyoshi şi mutat, şi el, la Azuchi.

Ulterior, Nobuo fu însărcinat cu îngrijirea tânărului senior. După ce-l învrednici cu această încredere, Hideyoshi îşi făcu întoarcerea triumfală la castelul Takaradera. Ajunul Anului Nou fu sărbătorit la două zile după înapoierea lui. Apoi, sosi

prima zi din al unsprezecelea an al lui Tensho. Începând de dimineaţă, razele soarelui scânteiară pe zăpada căzută de curând peste copacii abia sădiţi în curtea castelului renovat.

Aroma turtelor cu orez de Anul Nou plutea prin incintă, iar sunetul tobelor răsună pe coridoare timp de peste o jumătate de zi. Dar, la amiază, din corpul principal al cetăţii se auzi un anunţ:

— Seniorul Hideyoshi pleacă la Himeji!

Hideyoshi ajunse la Himeji cam pe la miezul nopţii, după ziua de Anul Nou. Întâmpinat de flăcările focurilor de tabără, intră, grăbit, în castel. Cea mai mare bucurie, însă, nu era a lui Hideyoshi, ci a oamenilor săi, care priveau frumuseţea unui spectacol grandios: toţi vasalii se adunaseră cu familiile lor la poarta principală a castelului, pentru a-i ura bun venit.

Descălecând, Hideyoshi îi dădu hăţurile unui ajutor şi, un moment, ridică privirea spre fort. Vara trecută, în luna a şasea, chiar înaintea marşului forţat spre Yamazaki şi a marii victorii prin care fusese răzbunat Nobunaga, stătuse în aceeaşi poartă, întrebându-se dacă avea să se mai întoarcă viu.

Ultimele lui ordine către vasali fuseseră limpezi: „Dacă aflaţi că am fost învins, ucideţi-mi toată familia şi daţi foc castelului până-n temelii.”

Iar acum, se afla din nou la castelul Himeji, sosit exact la miezul nopţii, în ziua de Anul Nou. Dacă ar fi şovăit doar un moment şi ar fi pierdut vremea gândindu-se la soţia şi la mama lui din Nagahama, n-ar fi fost în stare să lupte cu disperarea unui om care se aşteaptă să moară în bătălie. Ar fi fost împins de puterea clanului Mori din apus şi ar fi văzut cum clanul Akechi devine tot mai puternic în răsărit.

Atât în cazul unui singur individ, cât şi în cel al întregii ţări, graniţa dintre ascensiune şi prăbuşire este întotdeauna un pariu pe viaţă sau pe moarte – viaţa în mijlocul morţii,

moartea în miezul vieţii.

Hideyoshi, însă, nu se întorsese ca să se odihnească. De cum intră în cetate şi chiar înainte de a se schimba din hainele de călătorie, se întâlni cu oficialităţile de la castel. Ascultă atent raportul despre evenimentele ulterioare din apus şi situaţia de pe diversele lui moşii.

Era a doua jumătate a ceasului şobolanului – miezul nopţii. Deşi nu le păsa de propria lor oboseală, vasalii lui Hideyoshi erau îngrijoraţi ca aceeaşi oboseală să nu înceapă să afecteze sănătatea stăpânului lor.

— Cinstita dumneavoastră mamă şi doamna Nene vă aşteaptă de aseară. Ce-ar fi să vă duceţi înăuntru ca să vadă că sunteţi bine? propuse Miyoshi, cumnatul lui Hideyoshi.

Când intră, le găsi pe mama, pe soţia, pe nepoatele şi pe cumnatele sale aşteptându-l. Deşi nu dormiseră deloc, îl întâmpinară aliniate, în genunchi, cu palmele pe podea. Hideyoshi trecu prin dreptul capetelor lor plecate, zâmbitor şi cu ochii scânteietori. Când ajunse în cele din urmă, în faţa bătrânei sale mame, spuse:

— Pentru acest An Nou am câteva clipe de răgaz şi m-am întors să stau puţin timp cu dumneata.

În timp ce-i aducea mamei omagiile lui, Hideyoshi arăta exact aşa cum îl numea ea atât de des: „băiatul ăsta”.

Sub gluga mare de mătase albă, faţa mamei sale radia o bucurie mai presus de orice cuvinte.

— Drumul pe care l-ai ales a fost plin cu greutăţi de neînchipuit, spuse ea. Iar anul trecut, mai cu seamă, n-a fost deloc uşor. Tu, însă, ai îndurat totul.

— În iarna asta e mai frig decât în orice alt an din câţi îmi amintesc, răspunse Hideyoshi, dar dumneata arăţi foarte bine, mamă.

— Se spune că vârsta e un lucru care te ia pe nepregătite şi, cum necum, am trecut deja de al şaptezecilea an de viaţă.

Am trăit mult – mult mai mult decât mă aşteptasem. Niciodată n-am crezut că mă aştepta o viaţă atât de lungă.

— Nu, nu. Trebuie să trăieşti o sută de ani. După cum vezi, eu încă mai sunt doar un băiat.

— Vei împlini patruzeci şi şase, în acest An Nou, râse bătrâna. Cum poţi spune că mai eşti un băiat?

— Dar, mamă, nu eşti dumneata aceea care mă numeşte mereu „băiatul ăsta”, de dimineaţa până seara?

— E doar un obicei, ştii bine.

— Ei bine, sper să mă numeşti întotdeauna astfel. Ca să-ţi mărturisesc adevărul, deşi îmbătrânesc necontenit, dezvoltarea minţii mele pur şi simplu nu poate ţine pasul cu anii. Mai mult decât atât, mamă, dacă n-ai fi aici, mi-aş pierde cea mai mare motivaţie şi s-ar putea să mă opresc complet din creştere.

Miyoshi, care apăruse în spatele lui, văzu că Hideyoshi continua să fie adâncit în conversaţie cu mama sa. Surprins, îl întrebă:

— Încă nu v-aţi scos hainele de pe drum, stăpâne?

— A, Miyoshi. De ce nu stai jos?

— Aş dori, dar n-ar fi bine să faceţi mai întâi o baie?

— Da, ai dreptate. Condu-mă, Nene.

Auzind cântatul cocoşului, Hideyoshi se miră. Stătuse de vorbă toată noaptea şi nu dormise decât puţin. În zorii zilei, îşi puse un kimono şi o pălărie ceremonială şi se duse să se roage în capela castelului. Apoi, mâncă turte de orez şi supă, în camera lui Nene. În ziua aceea, a doua din noul an, şirul de oameni care veniseră la castel pentru a-i face urările de Anul Nou părea să nu se mai sfârşească.

Hideyoshi îi salută pe toţi, oferindu-i fiecăruia câte o ceaşcă de sake. Ulterior, vizitatorii treceau pe lângă nenumărate grupuri de alţi oaspeţi, cu chipuri luminoase şi vesele.

Străbătând cetatea principală şi pe cea de la apus, se observa că toate încăperile erau pline cu musafiri – ici, un grup recita versuri din teatrul Nô, colo, în alt grup, se declamau poezii. Chiar şi după-amiază, alţi şi alţi oameni, dornici să-i facă urări de bine, trecură prin faţa lui Hideyoshi.

Hideyoshi se ocupă de toate treburile din Himeji până în ziua a cincea, iar în seara aceea, spre surprinderea vasalilor săi, anunţă că a doua zi avea să plece la Kyoto. Oamenii se grăbiră să facă pregătirile la timp. Crezuseră că avea să rămână în Himeji până la jumătatea lunii şi într-adevăr, până la amiază, Hideyoshi nu dăduse nici un semn că ar fi vrut să plece.

Abia mult mai târziu oamenii aveau să înţeleagă motivaţiile ascunse ale acţiunilor lui. Hideyoshi se mişca rapid şi nu lăsa să-i scape nici o ocazie.

Seki Morinobu conducea castelul Kameyama din Ise. Deşi, cu numele, era unul dintre vasalii lui Nobutaka, acum se afla în relaţii bune cu Hideyoshi. În timpul sărbătorilor, Seki venise în secret, la Himeji, pentru a-l felicita de Anul Nou.

În timp ce Seki îl felicita pe Hideyoshi, sosise un mesager din Ise. Castelul lui Seki fusese ocupat de principalul susţinător al lui Nobutaka, Takigawa Kazumasu.

Hideyoshi plecă din Himeji fără întârziere. Ajunse în aceeaşi seară la castelul Takaradera, în ziua a şaptea intră în Kyoto, ajunse la Azuchi a doua zi şi, în cea de-a noua, fu primit de Samboshi, seniorul în vârstă de trei ani.

— Tocmai i-am cerut seniorului Samboshi permisiunea de a-l supune pe Takigawa Kazumasu, îi spuse Hideyoshi lui Seki şi celorlalţi seniori, ieşind în hol, aproape ca şi cum ar fi azvârlit o minge în mijlocul lor. Dincolo de toate astea se ascunde Katsuie. Deci, trebuie să cucerim provincia Ise înainte ca soldaţii lui Katsuie să se poată pune în mişcare.

Hideyoshi emise o proclamaţie din Azuchi. Aceasta fu pusă în largă circulaţie prin toate domeniile lui, precum şi pe la

generalii din provinciile care l-ar fi putut sprijini, chemându-i pe toţi războinicii drepţi să se adune la Azuchi. Ce jale, pentru autorul strategiei oarbe care determinase proclamaţia. În Kitanosho, căsătorit cu frumoasa doamnă Oichi şi înconjurat de troiene, Shibata Katsuie aştepta zadarnic ca natura să-şi urmeze cursul.

Numai de-ar fi venit odată soarele primăverii, să topească zăpada. Dar nămeţii care lui îi păreau nişte impenetrabile ziduri de apărare aveau să se dărâme încă înainte de sosirea primăverii.

Katsuie era zguduit de lovituri una după alta: căderea castelului Gifu, revolta din Nagahama, capitularea lui Nobutaka. Iar acum, Hideyoshi se pregătea să atace provincia Ise. Katsuie simţea că nu putea nici să plece, nici să stea pe loc. Dar zăpada de la hotarele lui era la fel de adâncă precum cea din trecătorile de munte din Szechuan. Nici soldaţii, şi nici proviziile militare n-ar fi putut trece.

Nu avea motive să se teamă de un atac din partea lui Hideyoshi. Avea să pornească înainte de a se topi zăpada, dar cine putea şti când avea să se întâmple asta? Troienele păreau să fi devenit un zid protector al inamicului.

„Şi Kazumasu e un veteran”, îşi spunea Katsuie, „dar ocuparea micilor castele de la Kameyama şi Mine a fost o manevră nesocotită a soldaţilor, fără să ţină prea mult seama de alegerea momentului.” Fusese o neghiobie. Katsuie fierbea de furie.

Deşi propria lui strategie era plină de greşeli, critica acţiunile lui Takigawa Kazumasu, care atacase prea devreme.

Însă chiar şi dacă Takigawa ar fi respectat planurile lui Katsuie, aşteptând topirea zăpezilor, Hideyoshi – care înţelesese deja intenţiile inamicului – nu le-ar fi lăsat timp. Într-un cuvânt, Hideyoshi îi dejucase lui Katsuie planurile. Intuise ce avea acesta în minte încă de pe vremea când Katsuie îi trimisese mesageri pentru tratativele de pace.

Katsuie n-avea de gând să stea să vadă cum acestea se întâmplă. Trimise emisari de două ori: pe primul, fostului shogun Yoshiaki, cerându-i să încurajeze un atac al clanului Mori din provinciile apusene; pe al doilea, la Tokugawa Ieyasu.

Dar, în a optsprezecea zi din luna întâi, Ieyasu, din motive necunoscute, se întâlni, în secret, cu fiul cel mare al lui Nobutaka, Nobuo. Ieyasu afişase o neutralitate certă, prin urmare, ce planuri avea acum? Şi de ce se întâlnea un om atât de abil cu unul căruia această calitate îi lipsea cu desăvârşire?

Ieyasu îl invitase pe Nobuo, care era purtat, cu timiditate, de curentul violent al vremurilor, în propriile lui apartamente private. Acolo, îi arătă acelui bărbat slab bunăvoinţă, prin desfătare şi vorbe de taină. Ieyasu îl trata pe Nobuo exact cum se poartă un adult cu un copil, iar concluziile la care ajunseseră cei doi rămaseră secrete. În orice caz, Nobuo s-a întors la Kiyosu în culmea încântării. Dădea impresia unui om de rând foarte mulţumit de sine însuşi, ceea ce însemna şi că avea conştiinţa întrucâtva încărcată. Evita să-l privească pe Hideyoshi în ochi.

Şi unde era Hideyoshi în ziua a optsprezecea din luna întâi? Ce făcea? Însoţit doar de câţiva vasali de încredere, ocolea, pe la miazănoapte, lacul Biwa, traversând, pe furiş, zona montană de pe graniţa dintre Omi şi Echizen.

În timp ce cutreiera satele alpine şi podişurile, care încă erau îngropate sub un strat gros de zăpadă, Hideyoshi arăta cu un băţ de bambus locurile strategice şi dădea ordine din mers:

— Ăla nu-i muntele Tenjin? Construiţi şi acolo nişte bastioane. Şi înălţaţi unele chiar şi pe muntele de-acolo.

În ziua a şaptea din luna a doua, Hideyoshi trimise din Kyoto o scrisoare adresată clanului Uesugi, prin care propunea o alianţă.

Motivul nu era greu de ghicit. Clanurile Shibata şi Uesugi purtaseră încontinuu bătălii sângeroase, ani în şir, când cucerind pământurile unul de la altul, când pierzându-le din nou. Era de aşteptat că acum Katsuie se gândea să medieze acele vechi discordii, pentru a-şi putea concentra toate puterile asupra confruntării cu Hideyoshi. Dar încăpăţânarea şi mândria lui făceau improbabile şansele de a reuşi să ducă la îndeplinire o strategie atât de subtilă.

La două zile după ce trimisese în miazănoapte scrisoarea către clanul Uesugi, Hideyoshi anunţă plecarea armatei în Ise. Îşi împărţi forţele în trei divizii, avansând pe trei drumuri diferite.

Cu strigăte de război, sub nori de steaguri şi în tunete de tobe, marşul lor zguduia munţii şi prăpăstiile. Toate cele trei armate traversară masivul montan central din Omi şi Ise, pentru a se regrupa în regiunea castelelor Kuwana şi Nagashima. Acolo se găsea Takigawa Kazumasu.

— Mai întâi, să vedem ce strategie de luptă alege Hideyoshi, spuse Kazumasu, când auzi că inamicul se apropia. Avea deplină încredere în capacităţile sale proprii.

Totul ţinea de calcularea timpului, iar Kazumasu judecase greşit momentul începerii ostilităţilor. Tratatul dintre Katsuie, Nobutaka şi Kazumasu fusese ţinut secret chiar şi faţă de propriii lor consilieri, dar acum fitilul fusese aprins orbeşte, întrucât Kazumasu fusese atât de nerăbdător să profite de ocazie. Fură trimise depeşe în Gifu şi Echizen. Lăsând două mii de soldaţi în castelul Nagashima, Kazumasu se duse la castelul Kuwana.

Castelul era protejat într-o parte de mare, iar în cealaltă, de colinele din jurul oraşului, fiind mai uşor de apărat decât Nagashima. Chiar şi aşa, strategia lui Kazumasu nu se reducea doar la a se retrage pe acea fâşie îngustă de pământ. Putea fi necesar ca Hideyoshi să-şi divizeze armata de şaizeci de mii de oameni, pentru a ataca Gifu, Nagashima

şi Kuwana, precum şi celelalte castele din zonă, aşa că, chiar dacă armata sa principală ataca, n-avea s-o poată face cu o putere zdrobitoare.

Pe de o parte, Kazumasu auzise că armata inamică era impresionantă ca număr, dar pe de alta, ştia că soldaţii acesteia aveau să meargă pe drumurile de peste culmile lanţului muntos Owari-Kai. Era vădit că deplasarea convoiului de intendenţă cu provizii şi muniţii avea să dureze foarte mult.

Gândind astfel, Kazumasu presupunea că distrugerea lui Hideyoshi avea să fie cea mai uşoară treabă. Să-l atragă, să atace nemilos, să pândească prilejul de a-l repune pe Nobutaka pe picioare, să-şi unească forţele cu soldaţii din Gifu şi să nimicească Nagahama.

Contrar aşteptărilor lui Kazumasu, Hideyoshi nu se ostenise să ocupe castelele mici, ci hotărâse să atace principala fortăreaţă a inamicului. În acel moment Hideyoshi începu să primească mesaje urgente din Nagahama, Sawayama şi Azuchi. Situaţia nu era deloc simplă; norii şi valurile care răvăşeau lumea se schimbau de la o zi la alta.

În prima depeşă scria: „Avangarda din Echizen a trecut prin Yanagase. O parte din ea va invada curând partea de miazănoapte a provinciei Omi.”

Următorul curier aduse un mesaj asemănător: „Katsuie a ajuns, în sfârşit, la capătul răbdării. În loc de a aştepta dezgheţul, a angajat douăzeci sau treizeci de mii de culi să înlăture zăpada de pe drum.”

Iar un al treilea emisar raporta cât de critică devenise situaţia: „E foarte posibil ca forţele clanului Shibata să fi părăsit Kitanosho, cam prin a doua zi din luna a treia. Într-a cincea, avangarda ajunsese până la Yaganase, în Omi. În cea de-a şaptea, o divizie ameninţa poziţiile noastre de pe muntele Tenjin, în timp ce alte divizii au dat foc satelor Imaichi, Yogo şi Sakaguchi. Armata principală, de douăzeci de

mii de oameni sub comanda lui Shibata Katsuie şi Maeda Inuchiyo, înaintează constant spre miazăzi.”

— Ridicaţi imediat tabăra, ordonă Hideyoshi, adăugând: spre partea de miazănoapte din Omi.

Lăsând campania din Ise în seama lui Nobuo şi Ujisato, Hideyoshi îşi îndreptă armata spre Omi. În ziua a şaisprezecea, ajunse la Nagahama, iar în cea de-a şaptesprezecea, trupele sale porniră pe drumul şerpuitor de pe malul lacului, spre nordul provinciei Omi. El, unul, se deplasa călare. Briza primăvăratică îi juca pe chip, în timp ce călărea sub stindardul de comandant cu tigve aurite.

La graniţa cu Omi, în regiunea alpină Yaganase, zăpada proaspătă zăcea în vâlcele şi râpe. Vântul care bătea prin regiune şi sufla către lac dinspre miazănoapte era încă destul de rece cât să înroşească nasurile războinicilor. În asfinţit, armata se împărţi pentru a-şi ocupa poziţiile. Soldaţii aproape că simţeau inamicul. Şi totuşi, nu se zărea nici o coloană de fum a vreunui foc din tabăra duşmană, nici un singur soldat inamic.

Ofiţerii, însă, le arătară oamenilor poziţiile inamice:

— Acelea sunt unităţile clanului Shibata, de-a lungul poalelor muntelui Tenjin şi în regiunea Tsubakizaka. Mai este şi o divizie duşmană numeroasă, amplasată în zona satelor Kinomoto, Imaichi şi Sakaguchi, aşa că fiţi pregătiţi oricând, chiar şi când dormiţi.

Prin tabără, însă, se aşterneau ceţuri albe, inspirând o seară atât de liniştită, încât n-ai fi crezut că lumea se afla în război.

Dintr-odată, în depărtare se auziră focuri sporadice de armă – toate, din tabăra lui Hideyoshi. În tot timpul nopţii, nu se răspunse cu nici un glonţ. Oare inamicul dormea?

În zori, trăgătorii, care fuseseră trimişi să încerce linia întâi a inamicului, se retraseră. Hideyoshi le ordonă comandanţilor

corpului de muschete să se prezinte la cartierul general, unde le ascultă, atent, rapoartele despre poziţiile inamice.

— Aţi văzut vreo urmă a trupelor lui Sassa Narimasa? întrebă Hideyoshi.

Hideyoshi voia să se asigure, dar toţi cei trei comandanţi dădură acelaşi răspuns:

— Drapelele lui Sassa Narimasa nu se zăresc nicăieri. Hideyoshi încuviinţă din cap, recunoscând că putea fi adevărat.

Chiar dacă Shibata Katsuie venise, n-ar fi putut-o face fără a fi neliniştit de prezenţa lui Uesugi în spatele lui. Hideyoshi credea că Sassa fusese lăsat în urmă tocmai din acest motiv.

Se dădu ordinul de a lua micul dejun. Raţiile soldaţilor din timpul unei campanii constau în chiftele de orez nedecorticat, cu fasole bătută, învelite în frunze de stejar. Hideyoshi stătea de vorbă cu pajii, în timp ce-şi mesteca, zgomotos, orezul. Înainte de a fi mâncat jumătate măcar, ceilalţi terminaseră deja.

— Voi nu vă mestecaţi mâncarea? îi întrebă el.

— Nu cumva mâncaţi cam încet, stăpâne? replică un paj. Noi obişnuim să mâncăm repede şi să ne căcăm la fel de repede.

— Bine gândit, comentă Hideyoshi. Vă face bine să vă căcaţi repede, cred, dar ar trebui să-ncercaţi cu toţii să mâncaţi la fel ca Sakichi.

Pajii se întoarseră spre Sakichi. Asemenea lui Hideyoshi, Sakichi îşi mâncase numai jumătate din orez şi îl mesteca încet, ca o babă.

— Şi-am să vă spun de ce, continuă Hideyoshi. Merge să mâncaţi repede în zilele când urmează să aibă loc o luptă, dar altceva e când sunteţi asediaţi într-un castel şi aveţi provizii limitate, care trebuie să vă ajungă toată ziua. Cu acea ocazie, veţi putea înţelege înţelepciunea de a mânca încet, atât

pentru binele castelului, cât şi pentru propria voastră sănătate. De asemenea, când vă aflaţi în adâncul munţilor şi plănuiţi să rezistaţi mult timp fără provizii, s-ar putea să trebuiască să roadeţi orice – rădăcini sau frunze – numai ca să vă umpleţi stomacul. Mestecatul pe îndelete se deprinde zilnic şi, dacă nu vă faceţi un obicei din asta, n-o veţi putea face de bunăvoie, când va sosi momentul.

Şi, ridicându-se, dintr-odată, de pe scăunelul de campanie, le făcu semn cu mâna:

— Haideţi. Să urcăm pe muntele Fumuro.

Muntele Fumuro face parte dintr-un grup de munţi aflat la miazănoapte de două lacuri: lacul mic Yogo şi marele lac Biwa. Din satul Fumuro, aflat la poale, până în vârf, e o diferenţă de altitudine de aproape opt sute de metri şi o distanţă de peste două leghe cu piciorul. Călătorului care doreşte să-i escaladeze panta abruptă îi trebuie cel puţin o jumătate de zi.

— Pleacă!

— Unde se duce, aşa, dintr-odată?

Războinicii care-l păzeau pe Hideyoshi îi observară pe pajii care se îndepărtau şi o luară la goană după ei. Îl putură vedea pe Hideyoshi mergând vesel în frunte, cu un băţ de bambus în mână, de parcă s-ar fi dus la o vânătoare cu şoimi.

— Aveţi de gând să urcaţi pe munte, stăpâne?

Hideyoshi arătă cu bastonul spre jumătatea pantei:

— Da. Cam până acolo.

După ce urcară cam o treime din înălţime, ajunseră la un mic platou. Hideyoshi se opri privind în jur, cu vântul răcorindu-i sudoarea de pe frunte. Din locul acela, avea o vedere panoramică asupra regiunii dintre Yanagase şi sudul lacului Yogo. Drumul spre provinciile din miazănoapte, care şerpuia printre munţi, făcând legătura între câteva sate, semăna cu o panglică.

— Care e muntele Nakao?

— Cel de-acolo.

Hideyoshi privi în direcţia indicată de soldat. Acolo se afla tabăra principală a inamicului. Multe drapele urmau contururile muntelui, coborând până la poale. Recunoscură o singură unitate. Dar, privind mai departe, se observa că steagurile aparţinând forţelor din miazănoapte acopereau munţii din zare, ocupând zonele strategice de pe piscurile mai apropiate şi pe toată lungimea drumului. Era ca şi cum un expert militar şi-ar fi stabilit baza pe acea bucată de pământ şi cer şi-şi încerca mâna cu o cutremurătoare desfăşurare a formaţiunilor de luptă. Nu exista nici un spaţiu sau fisură în subtilitatea aranjamentului sau în strategia poziţionării trupelor. Grandoarea cu care se arătau gata să înghită inamicul nu se putea descrie în cuvinte.

Hideyoshi privea tăcut scena. Apoi, reveni cu ochii spre tabăra principală a lui Katsuie de pe muntele Nakao, privind-o fix mult timp.

Cercetând mai atent, distinse un grup de oameni care lucrau ca furnicile pe suprafaţa de miazăzi a muntelui Nakao, în zona principalei tabere. Şi nu doar într-un loc, două. Se observa mişcare în toate locurile cât de cât mai înălţate.

— Ei bine, se pare că Shibata Katsuie are în vedere o campanie lungă.

Hideyoshi găsise răspunsul. Inamicul construia fortificaţii în capătul de miazăzi al taberei principale. Toată desfăşurarea combativă, care se întindea ca un evantai dinspre armata principală, fusese poziţionată cu mare grijă. Nu se vedea nici un semn de pregătiri pentru un atac-surpriză.

Hideyoshi ghici planul inamicului. În două vorbe, Katsuie intenţiona să-l ţină imobilizat pe loc, pentru a le lăsa timp aliaţilor săi din Ise şi Mino să pregătească o ofensivă combinată din faţă şi spate.

— Să ne întoarcem, spuse Hideyoshi, pornind în jos. Mai e

şi o altă cale de coborâre?

— Da, stăpâne, răspunse mândru un paj.

Ajunseră la o tabără aliată, între munţii Tenjin şi Ikenohara. După drapele, ştiură că era postul lui Hosokawa Tadaoki.

— Mi-e sete, spuse Hideyoshi, după ce se prezentă la poartă. Tadaoki şi vasalii săi crezură că Hideyoshi venise într-o inspecţie neanunţată.

— Nu, le explică Hideyoshi. Nu fac decât să mă întorc de pe muntele Fumuro. Dar, dacă tot sunt aici...

În timp ce stătea în faţa lui Tadaoki, Hideyoshi bău puţină apă şi începu să dea ordine:

— Ridicaţi imediat tabăra şi plecaţi acasă. Apoi, luaţi toate corăbiile de război acostate la Miyazu, în Tango, şi atacaţi coasta inamică.

Lui Hideyoshi îi venise ideea marinei militare în timp ce urca muntele. Planul nu părea să aibă nici o legătură cu ceea ce făcea el în acele momente, dar discrepanţele de acest gen erau, poate, proprii modului său de a gândi. Când judeca nu se limita la ceea ce vedea în faţa lui.

După o jumătate de zi de observaţii militare, Hideyoshi îşi determinase, aproape complet, strategia. În noaptea aceea, îi convocă pe toţi generalii la comandamentul său şi le spuse ce avea să facă: întrucât inamicul se pregătea pentru ostilităţi prelungite, forţele lui Hideyoshi aveau să construiască şi ele un număr de fortificaţii şi să se pregătească pentru ciocniri de lungă durată.

Construirea lanţului de bastioane începu. Era un proiect pe scară amplă – gândit pentru a încuraja moralul. Decizia lui Hideyoshi de a începe să clădească drept în faţa inamicului, într-un moment când părea iminentă o bătălie decisivă, putea fi socotită fie inconştientă fie curajoasă. L-ar fi putut costa uşor pierderea întregului război. Dar Hideyoshi era dispus să-şi asume acest risc, în scopul de a-şi strânge relaţiile cu

locuitorii provinciei.

Stilul de luptă al lui Nobunaga fusese caracterizat prin forţă irezistibilă; se spunea că „acolo unde înaintează Nobunaga, ierburile şi copacii se ofilesc”. Dar stilul de a lupta al lui Hideyoshi era cu totul diferit. Oriunde avansa, oriunde-şi stabilea tabăra, atrăgea în mod firesc oamenii spre el. Câştigarea localnicilor era o chestiune importantă, înainte de a încerca să înfrângă inamicul.

Disciplina militară strictă este vitală, însă chiar şi în zilele când curgea sânge, oriunde îşi instala Hideyoshi scaunul de campanie apărea o briză de primăvară. Cineva chiar scrisese: „Unde stă Hideyoshi, suflă vântul primăverii.”

Şirurile de fortăreţe urmau să străbată două zone. Prima pornea de la Kitayama, în Nakanogo, pe drumul spre provinciile de miazănoapte prin muntele Higashino, muntele Dangi şi muntele Shinmei; a doua urma muntele Iwasaki, muntele Okai, Shizugatake, muntele Tagami şi Kinomoto. O întreprindere atât de uriaşă necesita zeci de mii de lucrători.

Hideyoshi recrută oamenii din provincia Nagahama. Puse pancarte care anunţau căutarea de muncitori mai ales în regiunile devastate de război. Munţii erau plini cu refugiaţi. Se tăiau lemne, se deschideau drumuri, peste tot se construiau fortificaţii şi puteai crede că, peste noapte, avea să răsară un şir de fortăreţe. Dar munca de construcţie nu mergea chiar atât de uşor. Un singur fort necesita turn de veghe şi cazărmi, precum şi metereze şi şanţuri de apărare. Fură clădite trei palisade de lemn, în timp ce chiar deasupra drumului pe care cel mai probabil avea să se îndrepte inamicul spre atac, fură înghesuite stânci enorme şi copaci.

Regiunea dintre muntele Higashino şi muntele Dangi, care cel mai probabil avea să fie folosită drept câmp de luptă, era străbătută de o palisadă şi o tranşee. Numai excavaţiile pentru aceasta din urmă erau uriaşe, dar munca fu gata în doar douăzeci de zile. Femeile şi copiii participau, şi ei, la

lucrări.

Membrii clanului Shibata făceau raiduri de noapte şi recurgeau la şicane meschine, reuşind să stânjenească progresele, dar, când îşi dădură seama că n-aveau nici un real succes împotriva unor oameni care erau pregătiţi tot timpul, deveniseră tăcuţi ca însuşi muntele.

Era aproape nefiresc. De ce nu acţionau? Hideyoshi, însă, înţelegea. Gândul lui constant – şi anume, că adversarul era un veteran bătrân şi puternic, deloc uşor de înfrânt – se reflecta şi în mintea lui Katsuie. Dar mai existau şi alte motive importante.

Pregătirile militare ale lui Katsuie erau deja încheiate, însă acesta simţea că încă nu sosise momentul de a-şi mobiliza aliaţii pe care-i ţinea în rezervă.

Aceşti aliaţi erau, desigur, forţele lui Nobutaka din Gifu. Odată ce Nobutaka putea porni, Takigawa Kazumasu urma să aibă, şi el, posibilitatea de a ataca din castelul Kuwana. Iar atunci, pentru prima oară, planurile lui Katsuie se puteau transforma într-o strategie reală.

Katsuie ştia că, dacă nu reuşeau astfel, victoria n-avea să mai fie uşor de obţinut. Astfel calculase el situaţia, în secret şi foarte neliniştit, încă de la bun început. Socotelile propriu-zise se bazau pe comparaţia dintre forţa provinciilor lui Hideyoshi şi a sa proprie.

În acea perioadă, dată fiind neaşteptata popularitate şi putere a lui Hideyoshi după bătălia de la Yamazaki, aliaţii pe care putea conta el erau provinciile Harima, Tajima, Settsu, Tango, Yamato şi alte câteva, cu o forţă militară totală de şaizeci şi şapte de mii de soldaţi. Dacă li se adăugau militarii din Owari, Ise, Iga şi Bizen, totalul urma să fie cam de o sută de mii.

Katsuie putea reuni puterile principale din Echizen, Noto, Oyama, Ono, Matsuto şi Toyama. Acestea ar fi însumat, poate, nu mai mult de patruzeci şi cinci de mii de oameni.

Dacă, însă, adăuga provinciile Mino şi Ise ale lui Nobutaka şi forţa provinciilor lui Kazumasu, urma să aibă o armată de aproape şaizeci şi două de mii de oameni, număr care putea aproape să rivalizeze cu al inamicilor.

O CEAŞCĂ DE CEAI

Omul arăta ca un călugăr rătăcitor, dar avea pasul unui războinic. În acel moment, urca pe drumul Shufukuji.

— Unde mergi? strigă străjerul clanului Shibata.

— Eu sunt, răspunse preotul, dându-şi pe spate gluga călugărească.

Santinelele făcură semn spre palisada dinapoia lor. La poarta de lemn stătea încă un grup de oameni. Călugărul se apropie de ofiţer şi-i spuse câteva cuvinte. Un scurt răstimp, păru să domnească o oarecare confuzie, dar apoi ofiţerul aduse el însuşi un cal şi-i dădu preotului căpăstrul.

Muntele Yukiichi era locul taberei lui Sakuma Genba şi a fratelui său mai mic, Yasumasa. Omul îmbrăcat în preot era Mizuno Shinroku, un vasal al lui Yasumasa. I se încredinţase un mesaj secret, iar acum îngenunchea în faţa stăpânului său, în cartierul general.

— Cum a mers? Veşti bune sau proaste? întrebă nerăbdător Yasumasa.

— Totul s-a aranjat, replică Shinroku.

— Te-ai putut întâlni cu el? A ieşit totul bine?

— Inamicul are deja iscoade foarte vigilente, dar l-am putut întâlni pe seniorul Shogen.

— Ce intenţii are?

— Le am scrise într-o scrisoare.

Căută în pălăria de răchită împletită şi smulse capătul şnurului. O scrisoare care fusese lipită dedesubt îi căzu în poală. Shinroku netezi scrisoarea şi o puse în mâna seniorului său.

Yasumasa studie, un timp, plicul.

— Da, este fără îndoială scrisul lui Shogen, dar e adresată fratelui meu. Vino cu mine. Mergem chiar acum la fratele meu şi anunţăm tabăra principală de la muntele Nakao.

Seniorul şi vasalul ieşiră prin palisadă şi urcară spre piscul muntelui Yukiichi. Poziţionarea oamenilor şi a cailor, porţile palisadei şi cazărmile deveneau tot mai strânse şi mai controlate, pe măsură ce se apropiau de vârf. În sfârşit, apăru în zare cetatea, care arăta ca un castel, şi putură observa nenumărate corturi răspândite pe culme.

— Spune-i fratelui meu că am venit.

În timp ce Yasumasa vorbea cu santinela, unul dintre vasalii lui Genba se apropie în fugă.

— Teamă mi-e că seniorul Genba nu e aici, stăpâne.

— S-a dus la muntele Nakao?

— Nu, e acolo.

Privind în direcţia indicată de vasal, Yasumasa îşi văzu fratele, pe Genba, aşezat împreună cu cinci-şase războinici şi paji pe iarba din spatele cetăţii. Nu se vedea bine ce făceau.

Când se apropie, Yasumasa observă că Genba îl pusese pe unul dintre paji să ţină o oglindă, în timp ce altul ţinea un lighenaş. Se bărbierea acolo, sub cerul albastru, de parcă altă grijă n-ar mai fi avut.

Era a douăsprezecea zi din luna a patra.

Vara sosise deja, iar în cetăţile din câmpie se făcea simţită căldura. În munţi, însă, primăvara era în toi. Yasumasa se apropie şi îngenunche pe iarbă.

— Ei, frate?

Genba îl privi cu coada ochiului, dar continuă să-şi radă bărbia în faţa oglinzii până când termină, în sfârşit, cu bărbieritul. Numai după ce briciul fu pus la loc şi îşi clăti faţa cu apa din lighean, se întoarse cu faţa spre fratele său.

— Ce este, Yasumasa?

— Ar putea pajii să se retragă, te rog?

— De ce nu mergem înapoi la cartierul meu general?

— Nu, nu. Aici e locul cel mai potrivit pentru o discuţie secretă.

— Crezi? În regulă.

Şi, întorcându-se spre paji, Genba le ordonă să se retragă mai la distanţă.

Pajii luară oglinda şi lighenaşul şi se îndepărtară. Samuraii se retraseră şi ei. Fraţii Sakuma rămaseră faţă în faţă, pe culmea muntelui. Nu mai era cu ei decât un singur om – Mizuno Shinroku, care venise cu Yasumasa.

În conformitate cu poziţia lui, Shinroku rămase la distanţă, prosternat în faţa celor doi superiori ai săi.

În acel moment, Genba îl observă:

— S-a întors Shinroku, aşa-i?

— Da, şi spune că totul a mers perfect. Misiunea lui e încununată de succes.

— Sunt sigur că n-a fost uşor. Ei, şi care e răspunsul lui Shogen?

— Iată scrisoarea lui.

Genba deschise scrisoarea de cum o luă în mână. O plăcere vădită îi umplu ochii şi-i arcui colţurile gurii. Ce fel de succes tainic îl putea bucura atâta? Umerii îi tresăltau involuntar.

— Shinroku, vino mai aproape. Acolo eşti prea departe.

— Da, stăpâne.

— Conform scrisorii lui Shogen, reiese că adevăratele detalii ţi-au fost încredinţate ţie. Repetă-mi tot ceea ce ţi-a spus Shogen.

— Seniorul Shogen a spus că atât el, cât şi seniorul Ogane au avut divergenţe de opinii cu stăpânul lor, Katsutoyo, încă dinainte ca Nagahama să fi schimbat tabăra. Hideyoshi a ştiut asta şi, deşi au fost puşi la conducerea fortăreţelor din muntele Dangi şi muntele Shinmei, sunt supravegheaţi de Kimura Hayato, vasalul de încredere al lui Hideyoshi. Nu pot face nici o mişcare.

— Dar atât Shogen, cât şi Ogane intenţionează să fugă şi să vină aici.

— Plănuiesc să-l ucidă pe Kimura Hayato mâine dimineaţă, iar apoi să-şi aducă oamenii de partea noastră.

— Dacă asta se va întâmpla mâine dimineaţă, atunci nu avem timp de pierdut. Trimite o unitate în calea lor, îi ordonă Genba lui Yasumasa.

Apoi, îl interogă, din nou, pe Shinroku:

— Unele rapoarte spun că Hideyoshi e în tabăra lui principală, în vreme ce altele susţin că se află la Nagahama. Tu ştii unde este?

Shinroku recunoscu că nu ştia.

Pentru clanul Shibata, întrebarea dacă Hideyoshi se găsea pe front sau la Nagahama era extrem de importantă.

Fără a şti unde era, clanul Shibata nu era sigur cum să procedeze. Strategia lui Katsuie nu implica un singur atac frontal. De câtva timp, aştepta ocazia de a pune armata din Gifu a lui Nobutaka să intre în acţiune. Atunci, forţele lui Takigawa Kazumasu puteau să iniţieze atacul şi, împreună, armatele din Mino şi Ise aveau să-l ameninţe pe Hideyoshi din spate. În acel moment, forţa principală de douăzeci de mii de oameni a lui Katsuie putea să năvălească şi să-l înghesuie pe Hideyoshi în colţ, la Nagahama.

Katsuie primise deja o scrisoare de la Nobutaka, în acest sens. Dacă Hideyoshi se afla la Nagahama, avea să prindă rapid de veste despre aceste operaţiuni şi să ia măsuri ca

atât Gifu, cât şi Yaganase să fie gata. Dacă Hideyoshi era în linia întâi, Katsuie trebuia să fie complet pregătit, căci însemna că sosise momentul ca Nobutaka să atace.

Dar, înainte ca oricare dintre aceste două planuri să poată fi pus în aplicare, clanul Shibata trebuia să-l localizeze pe Hideyoshi, ca să creeze împrejurările potrivite pentru ca Nobutaka să intre în acţiune.

— Acest punct rămâne neclar, spuse din nou Genba; nu încăpea nici o îndoială că, pe parcursul îndelungatei perioade de aşteptare, care dura de peste o lună, devenise tot mai deprimat. Mă rog, am reuşit să-l ademenim pe Shogen şi ar trebui ca măcar acest lucru să ne bucure. Seniorul Katsuie trebuie să fie informat fără zăbavă. Vom aştepta mâine semnalul lui Shogen.

Yasumasa şi Shinroku plecară primii, întorcându-se la tabăra lor. Genba chemă un paj pentru a-i aduce calul său favorit. Însoţit de zece luptători, porni imediat spre tabăra principală de pe muntele Nakao.

Drumul recent construit între muntele Yukiichi şi tabăra principală de la Nakao avea cam patru metri lăţime şi şerpuia pe o distanţă de două leghe, de-a lungul lanţului muntos. Verdeaţa primăvăratică a munţilor umplea ochii războinicilor şi, în timp ce-şi îndemna calul înainte, până şi Genba fu cuprins de o stare poetică.

Tabăra principală de la muntele Nakao era înconjurată de câteva palisade. De fiecare dată când Genba se apropia de câte o poartă, nu făcea decât să-şi spună numele şi să treacă, privind gărzile de sus, din şa.

Dar, tocmai când se pregătea să intre pe poarta fortăreţei principale, comandantul gărzii strigă pe neaşteptate, provocator:

— Stai! Unde mergi?

Genba se întoarse, privindu-l lung:

— A, tu erai, Menju? Am venit la unchiul meu. E în comandamentul lui sau la cartierul general al statului major?

Menju se încruntă, veni până în faţa lui Genba şi spuse furios:

— Mai întâi, descălecaţi, vă rog.

— Ce?

— Poarta asta e foarte aproape de cartierul general al seniorului Katsuie. Nu are nici o importanţă cine sunteţi sau cât de tare vă grăbiţi, nu e permisă intrarea călare.

— Îndrăzneşti să-mi spui mie asta, Menju? replică enervat Genba, deşi, conform disciplinei militare, nu prea putea să refuze; descălecă, aşa cum îi ceruse Menju, şi se răsti: unde-i unchiul meu?

— Este în toiul unei consfătuiri militare.

— Cine mai participă?

— Seniorul Haigo, seniorul Osa, seniorul Hara, seniorul Asami şi seniorul Katsutoshi.

— Dacă e aşa, pot să mă alătur şi eu.

— Ba nu, mă duc să vă anunţ.

— Nu va fi necesar.

Genba intră cu forţa. Menju îl privi cum se îndepărta. O expresie de nefericire îi înnegura chipul. Provocarea pe care o aruncase cu un moment în urmă, riscându-şi propria reputaţie, nu era doar de dragul regulamentelor militare. De câtva timp, încerca, în secret, să-l facă pe Genba să îşi reconsidere atitudinea.

Atitudinea susţinută de stilul mândru pe care-l afişa de obicei Genba era legată de favoritismele unchiului său. Când observa cum se purta seniorul din Kitanosho, cu o afecţiune oarbă şi părtinitoare, faţă de nepotul său, Menju nu putea să nu fie neliniştit în privinţa viitorului. Cel puţin, considera că nu se cuvenea ca Genba să-l numească pe comandantul suprem „unchiule”.

Dar lui Genba nu-i păsa de fleacuri precum nemulţumirile lui Menju. Intră direct în cartierul general al unchiului său, neluându-i în seamă pe ceilalţi vasali prezenţi, şi-i şopti lui Katsuie:

— Când termini, am de discutat cu dumneata o problemă privată. Katsuie puse curând capăt consfătuirii. După ce toţi generalii se retraseră, se aplecă pe taburetul său de campanie, vorbindu-i surescitat nepotului. Genba, cu un râs mulţumit de sine, îi arătă tăcut răspunsul lui Shogen, ca şi cum ar fi ştiut câtă plăcere avea să-i facă lui Katsuie.

Shibata Katsuie se bucură enorm. Complotul pe care-l ticluise şi-i ceruse lui Genba să-l pună în aplicare funcţiona. Fie şi numai din acest motiv, fericirea de a fi văzut că totul mergea conform planului îl bucura mai mult decât pe oricine altcineva. El, mai ales, era cunoscut pentru faptul că îi plăceau intrigile şi, în timp ce citea răspunsul lui Shogen, era atât de încântat, încât aproape că simţea gustul victoriei.

Scopul complotului era acela de a slăbi inamicul din interior. Din punctul de vedere al lui Katsuie, prezenţa unor oameni ca Shogen şi Ogane în armata lui Hideyoshi oferea ocazia de a urzi intrigă după intrigă.

Cât despre Shogen, acesta credea că victoria avea să-i revină clanului Shibata. Era o convingere neînchipuit de oarbă. Este adevărat că, la o dată ulterioară, şi el avea să fie chinuit şi, neîndoielnic, frământat de propria-i conştiinţă. Dar scrisoarea de consimţământ fusese deja trimisă şi nu mai încăpea nici o discuţie. De bine de rău, trădarea lui Shogen era stabilită definitiv pentru a doua zi dimineaţă, iar acesta aştepta momentul când avea să primească armata clanului Shibata în fortăreaţă.

* * *

A douăsprezecea zi din lună, miezul nopţii. Focurile de

tabără ardeau mocnit şi, în tabăra alpină învăluită în ceţuri, nu se auzea decât foşnetul brazilor.

— Deschideţi poarta! strigă cineva cu glas scăzut, bătând, repetat, în poarta de lemn a palisadei.

Micul fort de la Motoyama fusese înainte cartierul general al lui Shogen, dar Hideyoshi îl înlocuise pe acesta cu Kimura Hayato.

— Cine e? întrebă santinela, privind printre lemnele palisadei. Afară, în întuneric, stătea o siluetă solitară.

— Cheamă-l pe comandantul Osaki, îi ceru necunoscutul.

— Mai întâi spune-mi cine eşti şi de unde vii.

Un moment, omul de-afară nu răspunse. Cădea o ploaie ceţoasă, iar cerul avea culoarea cernelii de India.

— Pe-asta nu ţi-o pot spune. Trebuie să vorbesc cu Osaki Uemon, aici, la palisadă. Spune-i doar atât.

— Prieten sau duşman?

— Prieten, bineînţeles! Crezi că un inamic ar fi putut ajunge atât de uşor tocmai până aici? Chiar atât de neatenţi sunt străjerii voştri? Dacă era vreun complot inamic, aş mai bătea acum în poartă?

Explicaţia omului părea rezonabilă. Gardianul dădu din cap şi plecă să-l aducă pe Osaki.

— Ce e? întrebă acesta, sosind la poartă.

— Sunteţi comandantul Osaki?

— Da, eu sunt. Ce doreşti?

— Mă numesc Nomura Shojiro şi sunt vasal al seniorului Katsutoyo, actualmente în serviciul seniorului Shogen.

— Ce treabă ai aici în toiul nopţii?

— Trebuie să vorbesc neîntârziat cu seniorul Hayato. Ştiu că pare suspect, dar am să-i spun imediat un lucru de mare importanţă.

— Nu mi-l poţi spune mie, ca să-i transmit mesajul?

— Nu, trebuie să vorbesc cu el personal. În semn de bună credinţă, vi le încredinţez pe acestea, spuse Nomura, scoţându-şi săbiile şi dându-i-le lui Osaki, prin palisadă.

Osaki îşi dădu seama că Nomura era sincer şi deschise poarta, după care, îl conduse la comandamentul lui Hayato. Era o tabără de război şi nu exista nici o diferenţă între măsurile de securitate din timpul zilei sau nopţii.

Locul unde fu condus Nomura se voia a fi fortăreaţă, dar, de fapt, nu era decât o colibă, iar locuinţa lui Hayato era doar cu puţin mai mult decât un gard lat.

Hayato intră şi se aşeză grăbit.

— Ce ai de spus? întrebă el, privind direct spre Nomura. Poate din cauza lămpii care-l lumina dintr-o parte, chipul lui Hayato arăta extrem de palid.

— Cred că aţi fost invitat mâine dimineaţă să participaţi la o ceremonie a ceaiului în tabăra seniorului Shogen, pe muntele Shinmei.

În ochii lui Nomura ardea o expresie întrebătoare, iar tăcerea stranie a nopţii îi făcea glasul să răsune uşor înfiorat. Atât Hayato, cât şi Osaki fură cuprinşi de o senzaţie de nelinişte.

— Aşa este, răspunse Hayato.

— Aţi acceptat deja invitaţia, stăpâne?

— Da. De vreme ce şi-a dat osteneala să-mi trimită o invitaţie, i-am expediat un mesager cu acceptul meu.

— Când aţi trimis mesagerul, stăpâne?

— Astăzi, pe la amiază.

— Atunci, trebuie să fie exact vicleşugul la care mă aşteptam!

— Vicleşug?

— Mâine dimineaţă, nu trebuie să mergeţi nici în ruptul capului. Ceremonia ceaiului e un şiretlic. Shogen plănuieşte

să vă omoare. S-a întâlnit deja cu un emisar secret din clanul Shibata şi le-a trimis un angajament scris. Nu încape nici o îndoială, planul lui este ca mai întâi să vă ucidă, apoi să ridice stindardul rebeliunii.

— Cum ai aflat toate astea?

— Alaltăieri, Shogen a chemat trei preoţi buddhişti de la templul Shufuku din apropiere, ca să ţină o slujbă pentru strămoşii lui. Pe unul dintre aceşti oameni l-am mai văzut şi înainte şi era, cu certitudine, samurai al clanului Shibata. Am fost surprins şi, după slujbă, omul s-a plâns că-l durea stomacul şi a rămas în tabără, după plecarea celorlalţi doi. A plecat a doua zi dimineaţă, spunând că se întorcea la templul Shufuku, dar eu, ca să mă asigur, l-am pus pe unul dintre vasalii mei să-l urmărească. Exact aşa cum bănuisem, nici vorbă să se fi înapoiat la templul Shufuku, ci, în schimb, a alergat direct la tabăra lui Sakuma Genba.

Hayato dădu din cap, ca şi cum n-ar fi avut nevoie să audă mai mult.

— Îţi mulţumesc pentru avertisment. Seniorul Hideyoshi n-a avut încredere nici în Shogen, nici în Ogane, şi a spus că ar trebui să fim atenţi cu ei. Acum, trădarea lor e clară. Ce crezi că ar trebui să facem, Osaki?

Osaki se apropie şi-şi spuse părerea. Ţinură seama şi de părerile lui Nomura şi concepură, pe loc, un plan. Osaki trimise mesageri la Nagahama.

Între timp, Hayato scrise o scrisoare şi i-o încredinţă lui Osaki. Era un scurt mesaj către Shogen, explicându-i că nu putea participa la ceremonia ceaiului, din cauza unor probleme de sănătate.

În zorii zilei, Osaki luă scrisoarea şi se duse să-l viziteze pe Shogen la muntele Shinmei.

În acele vremuri, exista obiceiul de a se ţine frecvent

ceremonii ale ceaiului în tabără. Totul, desigur, era pregătit cu simplitate – camera ceaiului nu era decât un adăpost temporar, cu ziduri grosolane de ipsos, rogojini de papură şi o vază cu flori sălbatice. Scopul ceremoniei ceaiului era acela de a dobândi forţa lăuntrică necesară pentru a putea îndura oboseala unei campanii îndelungate.

În zorii acelei zile, Shogen măturase pământul umed de rouă şi pusese cărbunii în vatră. Curând, sosiră Ogane şi Kinoshita. Amândoi erau vasali ai lui Shibata Katsutoyo. Shogen le acordase încrederea lui şi depuseseră un jurământ solemn de a acţiona împreună cu el.

— Hayato întârzie, nu-i aşa? comentă Ogane.

Undeva, cântă un cocoş. Cei doi invitaţi păreau neliniştiţi. Shogen, însă, se comporta aşa cum se cuvenea din partea unei gazde, rămânând perfect calm.

— Va fi aici destul de curând, spuse el, încrezător.

Desigur, omul pe care-l aşteptau nu veni; în schimb, apăru un paj, cu scrisoarea pe care Hayoto i-o încredinţase lui Osaki. Cei trei se uitară unul la altul.

— Cu mesagerul ce e? întrebă Shogen.

Pajul răspunse că omul plecase imediat după ce adusese scrisoarea.

Aceeaşi expresie neliniştită întunecă feţele celor trei. Oricât de curajoşi erau, nu se puteau simţi la largul lor, ştiind că era posibil ca trădarea lor să fi fost demascată.

— Cum o fi reuşit să afle? întrebă Ogane.

Până şi mormăielile lor sunau ca nişte plângeri. Acum, când complotul fusese descoperit, uitară cu totul de ceremonia ceaiului, gândurile îndreptându-li-se spre o soluţie de a scăpa nevătămaţi. Ogane şi Kinoshita nu mai suportau să stea acolo nici un moment.

— Acum nu mai e nimic de făcut.

De cum rosti Shogen acestea, ceilalţi doi avură senzaţia că primiseră o lovitură în piept. Shogen, însă, îi privi crunt, parcă

pentru a le spune să-şi ţină firea.

— Voi doi ar trebui să vă luaţi oamenii şi să plecaţi cât mai repede cu putinţă, spre Ikenohara. Aşteptaţi acolo, lângă bradul cel mare. Eu voi trimite o scrisoare la Nagahama. Apoi, am să vă urmez imediat.

— La Nagahama? Ce fel de scrisoare?

— Mama mea, soţia şi copiii se află încă în castel. Eu pot scăpa, dar mama şi ceilalţi vor fi ţinuţi ostatici, dacă aşteptăm prea mult.

— Cred că aţi întârziat deja prea mult. Chiar credeţi că mai e timp?

— Şi ce să fac? Să-i abandonez acolo? Ogane, dă-mi cerneala de-acolo.

Shogen începu să-şi mişte rapid penelul peste coala de hârtie. Chiar atunci, intră unul dintre vasalii săi, anunţând că Nomura Shojiro dispăruse.

Dezgustat, Shogen aruncă penelul.

— Deci, el a fost. De câtva timp, nu l-am supravegheat pe nesocotitul ăsta. O s-o plătească.

Se încruntă ca şi cum ar fi blestemat pe cineva, iar mâna în care ţinea scrisoarea adresată soţiei sale începu să tremure.

— Ippeita! ţipă el, subţire.

Cel chemat apăru în grabă.

— Ia un cal şi aleargă la Nagahama. Găseşte-i pe-ai mei şi urcă-i într-o corabie. Nici nu te gândi să le salvezi şi lucrurile; fugiţi doar peste lac, până la tabăra seniorului Katsuie. Mă bizui pe tine. Pleacă imediat şi nu pierde nici o clipă, ordonă el.

—

Aproape înainte de a termina vorba, Shogen îşi încheie legăturile armurii. Apucând o lance lungă, ieşi, în fugă, din clădire. Ogane şi Kinoshita îşi adunară repede oamenii şi

coborâră versantul muntelui.

Era acel moment al zilei când zorii se albeau, iar Hayato îşi trimisese forţele. Când oamenii conduşi de Ogane şi Kinoshita ajunseră la poala muntelui, fură ambuscaţi de Osaki. Supravieţuitorii atacului încercară să fugă spre bradul cel mare din Ikenohara, unde aveau să-l aştepte pe Shogen. Dar oamenii lui Hayato înconjuraseră capătul de miazănoapte al muntelui Dangi şi, prin acea direcţie, le tăiară calea. Încercuiţi şi de astă dată, fură ucişi aproape cu toţii.

Shogen era doar cu un pas în urma lor. Şi el fugea în aceeaşi direcţie, cu câţiva oameni. Purta coiful cu coarne de cerb şi armura din piele neagră, călărind cu lancea sub braţ. Arăta, într-adevăr, ca un războinic gata să spintece vântul şi cel mai viteaz dintre vasalii lui Katsutoyo, dar se abătuse deja de la Calea Samurailor, iar sunetele idealurilor cinstite şi nobile nu se auzeau în ropotul copitelor în galop.

Dintr-odată, fu împresurat de trupele lui Hayato.

— Nu-l lăsaţi pe trădător să scape!

Începură să-i arunce lui Shogen invective, dar acesta se lupta ca şi cum nu s-ar fi temut de moarte. Tăind din mers o brazdă de sânge, până la urmă reuşi să scape din cuşca de fier. Biciuindu-şi calul din răsputeri cale de vreo două leghe, se alătură, curând, armatei lui Yasumasa, care aştepta din seara trecută. Dacă asasinarea lui Hayato s-ar fi încununat cu succes, cele două fortăreţe de pe Motoyama ar fi fost atacate şi cucerite la apariţia focurilor de semnalizare ale lui Shogen. Dar planul fusese zădărnicit, iar Shogen abia reuşise să scape cu viaţă.

În timp ce asculta de la fratele său, Yasumasa, întorsătura pe care o luaseră evenimentele, Genba părea scârbit.

— Ce? Vrei să spui că Hayato le-a dat intenţiile peste cap fiindcă planul a fost divulgat azi dimineaţă? întrebă el. Ei bine, complotul lui Shogen trebuie să fi fost prost conceput. Spune-le la toţi trei să vină aici.

Până atunci, Genba făcuse tot posibilul pentru a-l determina pe Shogen să-şi trădeze seniorului, dar acum, când planul îi înşelase aşteptările, vorbea despre el ca şi cum n-ar fi adus decât belele.

Shogen şi ceilalţi doi se aşteptau să fie bine primiţi, însă atitudinea lui Genba îi dezamăgi enorm. Shogen ceru să-l întâlnească pe Katsuie, pentru a-i raporta unele informaţii strict secrete, care i-ar fi explicat eşecul.

— Se pare că-ţi faci speranţe, nu-i aşa?

Genba părea să se mai fi bine dispus, dar cu Ogane şi Kinoshita rămase la fel de repezit ca înainte:

— Voi doi staţi aici. Numai Shogen vine cu mine în tabăra principală.

Cu aceste cuvinte, plecară, imediat, spre Muntele Nakao.

Incidentul din acea dimineaţă, cu toate complicaţiile sale, îi fusese raportat, în amănunt, lui Katsuie.

Când, nu peste mult, Genba îl însoţi pe Shogen la tabăra lui Katsuie, acesta din urmă îi aştepta aşezat pe scăunelul său de general, cu o expresie trufaşă. Katsuie arăta întotdeauna demn, indiferent de situaţie. Shogen fu primit imediat.

— De data asta, ai dat greş, Shogen, începu Katsuie.

În timp ce-şi arăta adevăratele simţăminte, avea pe chip o expresie ambiguă. Toată lumea spunea că unchiul şi nepotul Shibata aveau firi intrigante şi egoiste, iar acum atât Katsuie, cât şi Genba îl aşteptau pe Shogen, cu expresii reci, să vorbească.

— Scăparea îmi aparţine, spuse Shogen, conştient că nu putea face nimic mai mult decât să se scuze.

În acel moment, pesemne că-şi regreta amarnic decizia, dar acum nu mai avea cale de întoarcere. Acoperindu-se cu ruşine şi înăbuşindu-şi mânia, nu putu decât să-şi plece capul până la pământ, în faţa arogantului şi egocentricului senior.

Tot ce putea face era să cerşească mila lui Katsuie. Mai avea, totuşi, şi un alt plan, cu care spera să recapete

favorurile seniorului, şi era în legătură cu locul unde se găsea Hideyoshi. Pe Katsuie şi pe Genba îi interesa acut chestiunea şi, când Shogen menţionă subiectul, îl ascultară cu nerăbdare.

— Unde e acum Hideyoshi?

— Locurile unde se află Hideyoshi sunt ţinute secrete chiar şi faţă de propriii lui oameni, le explică Shogen. Deşi a fost văzut în timpul construirii fortăreţelor, prin tabăra de-aici n-a mai trecut de o bună bucată de vreme. Dar probabil că este în Nagahama şi s-ar putea să facă pregătiri pentru a ataca din Gifu, în acelaşi timp urmărind situaţia de aici. E posibil să se pregătească să atace din ambele locuri.

Katsuie dădu grav din cap, schimbând o privire cu Genba.

— Asta e. Asta trebuie să fie. Sigur e în Nagahama.

— Dar ce dovadă ai?

— N-am nici o dovadă concretă, răspunse Shogen. Dacă, însă, mă lăsaţi câteva zile, voi verifica detaliile despre locul unde e Hideyoshi. La Nagahama se aflau câţiva oameni care au manifestat un interes binevoitor faţă de mine şi sunt sigur că, atunci când vor afla că vă susţin pe dumneavoastră, stăpâne, se vor strecura afară din Nagahama şi mă vor căuta aici. De asemenea, ar trebui să sosească, în curând, rapoartele de la spionii pe care i-am trimis. Pe lângă asta, aş dori să ofer o strategie de a-l învinge pe Hideyoshi, încheie el, cu o expresie care arăta cât de mult se încredea în reuşita acestuia.

— Trebuie să ai mare, mare grijă, nu crezi? Dar hai să auzim ce ai de spus.

În zorii zilei a nouăsprezecea din lună, Shogen şi Genba vizitară, pentru a doua oară, cartierul general al lui Katsuie. Ceea ce avea Shogen asupra lui în acea dimineaţă era, cu siguranţă, valoros. Genba aflase deja informaţiile lui Shogen,

dar Katsuie, care acum le auzea pentru prima oară, holbă ochii cât cepele, în timp ce i se zbârlea tot părul de pe trup.

Shogen vorbea cu multă emoţie:

— În ultimele câteva zile, Hideyoshi a fost la Nagahama. Acum două zile, în şaptesprezece, a pornit, pe neaşteptate, de-acolo, în fruntea unei forţe de douăzeci de mii de oameni, înaintând spre Ogaki, unde şi-a instalat tabăra. E de la sine înţeles că, zdrobindu-l pe seniorul Nobutaka în Gifu dintr-o singură lovitură, şi-ar alunga orice nelinişte de a fi atacat din spate. Cred că s-a hotărât să-şi adune toate forţele, să se îndrepte în direcţia aceea şi să declanşeze o bătălie decisivă, mizând pe totul sau nimic. Se spune, continuă Shogen, că înainte de a fi plecat din Nagahama, Hideyoshi a pus să fie ucişi toţi ostaticii din familia seniorului Nobutaka, ceea ce arată cu câtă hotărâre s-a repezit ticălosul spre Gifu. Şi nu e numai atât. Ieri, avangarda lui a incendiat mai multe locuri şi a început să se pregătească pentru asediul castelului Gifu.

„Ziua pe care o aşteptam se apropie”, îşi spuse Katsuie, lingându-şi buzele.

Genba era de aceeaşi părere. Aceleaşi gânduri îl munceau şi pe el, chiar mai fierbinte. Se ivise o ocazie – o ocazie fără pereche. Dar cum să profite la maximum de ea?

În timpul ostilităţilor, ici şi colo, micile ocazii se iveau cu zecile de mii, însă o ocazie cu adevărat mare, de care depindea ascensiunea sau decăderea unui om, dintr-o singură lovitură, nu apărea decât o dată. Acum, Katsuie se afla pe punctul de a apuca sau a rata o asemenea ocazie. Cercetându-şi opţiunile, lui Katsuie aproape că-i lăsa gura apă, iar Genba se înroşise la faţă.

— Shogen, începu în cele din urmă Katsuie, dacă ai vreo strategie de propus, te rog să vorbeşti deschis.

— Umila mea părere este că n-ar trebui să pierdem această ocazie, dar ar trebui să atacăm cele două fortăreţe inamice

de pe muntele Iwasaki şi muntele Oiwa. Am putea acţiona concertat cu seniorul Nobutaka, chiar dacă Gifu e departe, mişcându-ne la fel de repede ca Hideyoshi. În acelaşi timp, aliaţii dumneavoastră ar putea să atace şi să distrugă fortăreţele lui Hideyoshi.

— A, exact asta aş dori să fac, dar asemenea lucruri sunt mai uşor de zis decât de făcut, Shogen. Nici inamicul nu duce lipsă de oameni şi construiesc şi ei fortăreţe, nu-i aşa?

— Când priveşti din interior formaţiunea de luptă a lui Hideyoshi, observi o deschizătură foarte largă, replică Shogen. Gândiţi-vă doar. Cele două fortăreţe inamice de la Iwasaki şi Oiwa sunt departe de tabăra dumneavoastră, dar totuşi le consideraţi bastioane centrale. De fapt, ambele fortăreţe sunt construite mult mai şubred şi mai rudimentar decât oricare altele. Pe lângă asta, se adaugă faptul că atât comandanţii, cât şi soldaţii care le apără trăiesc cu impresia că inamicul nu-i va ataca niciodată. După toate aparenţele, au fost extrem de neglijenţi cu întăririle. Dacă organizăm un atac prin surprindere, acolo trebuie să aibă loc. Mai mult, odată ce distrugem inima inamicului, cu atât vor cădea mai uşor celelalte castele!

Katsuie şi Genba aprobară din toată inima planul lui Shogen.

— Shogen a înţeles şiretenia inamicului, spuse Katsuie. E cel mai bun plan pe care ni l-am fi putut face pentru a-l răpune pe Hideyoshi.

Era pentru prima oară când Shogen era atât de elogiat de Katsuie. Timp de câteva zile, fusese dezamăgit şi dezumflat, dar acum expresia i se schimbă, pe neaşteptate.

— Aruncaţi o privire aici, spuse el, întinzând o hartă. Fortăreţele din Dangi, Shinmei, muntele Iwasaki şi muntele Oiwa se aflau pe malul răsăritean al lacului Yogo. Mai existau

şi câteva fortăreţe de la miazăzi de Shizugatake până la muntele Tagami, lanţul de tabere întinzându-se de-a lungul drumului, spre provinciile din miazănoapte şi alte câteva poziţii militare. Toate erau reprezentate clar, iar relieful regiunii – cu lacurile, munţii, câmpiile şi văile sale – era conturat amănunţit.

Imposibilul devenise posibil. În mod vădit, se umfla în pene Katsuie, era un enorm dezavantaj pentru Hideyoshi că o asemenea hartă secretă fusese întinsă în cartierul general al inamicului, înaintea bătăliei.

Aşa că fie şi numai acest fapt îi producea lui Katsuie o mare bucurie. Examinând îndeaproape harta, îl lăudă, încă o dată, pe Shogen.

— E un cadou minunat, Shogen.

Stând într-o parte, Genba cerceta şi el harta, dar, deodată, ridicând privirea, spuse cu convingere.

— Unchiule, planul ăsta al lui Shogen… de a penetra în adâncul liniilor inamice şi de a cuceri cele două fortăreţe de la Iwasaki şi Oiwa… Aş dori să mă trimiţi pe mine în avangardă! Am convingerea că un atac prin surprindere, cu îndârjirea şi iuţeala necesară, nu poate fi condus de nimeni altul decât mine.

— Ei, ia, stai o clipă…

Katsuie închise ochii, chibzuind tăcut, ca şi cum s-ar fi speriat de ardoarea tânărului. Încrederea lui în sine însuşi şi zelul lui Genba îi spulberară rapid ezitarea:

— Ce alte planuri mai nutreşti pentru ocazia asta? Cu siguranţă, în gândurile dumitale nu este loc şi pentru altceva?

— Cum? N-aş crede.

— Ocaziile trimise din cer nu aşteaptă, să ştii. În timp ce noi stăm aşa aici, s-ar putea ca şansa să ne scape printre degete cu fiecare clipă.

— Nu te pripi, Genba.

— Ba nu. Cu cât cugeţi mai mult, cu atât trece mai repede timpul. Nu eşti în stare să iei o hotărâre, când ai drept în faţa ochilor o victorie de asemenea proporţii? Of, încep să cred că demonul Shibata îmbătrâneşte.

— Vorbeşti prostii. Eşti încă tânăr, atâta. Ai curaj în luptă, dar, în materie de strategie, îţi lipseşte experienţa.

— De ce spui asta? începu Genba să se înroşească la faţă, dar Katsuie nu se lăsă pradă agitaţiei.

Era veteranul a nenumărate bătălii şi nu risca să-şi piardă calmul.

— Gândeşte-te un moment, Genba. Nimic nu e mai periculos decât să te strecori în adâncul liniilor duşmane. Merită oare riscul? Nu ne aflăm într-un punct unde trebuie să ne gândim, cât mai temeinic, ca să nu avem pe urmă regrete?

Genba râse zgomotos. Dar, dincolo de aluzia că neliniştile unchiului său nu aveau nici o valoare, tinereasca voinţă de fier a lui Genba îşi râdea, şi ea, de discernământul şi de ezitările bătrâneţii.

Katsuie, însă, nu-i reproşa nepotului său râsul făţiş dispreţuitor. Părea să manifeste afecţiune pentru lipsa de inhibiţii a tânărului. Poate că îi plăcea însufleţirea lui Genba.

Genba era obişnuit, de o bună bucată de vreme, cu favorurile unchiului său. Putea să-i descifreze la iuţeală emoţiile şi să ajungă uşor la un acord cu ele. Acum, insistă în continuare:

— E adevărat că sunt tânăr, dar înţeleg pe deplin pericolul de a penetra liniile inamice. În situaţia asta, m-aş baza exclusiv pe strategie şi nu m-ar interesa meritele. Aş îndrăzni s-o fac tocmai fiindcă e o primejdie atât de mare la mijloc.

Katsuie nu putea totuşi să-i dea aprobarea de bunăvoie. La fel ca înainte, se pierdu în gânduri. Genba renunţă să-şi mai

piseze unchiul şi se întoarse, pe neaşteptate, spre Shogen:

— Ia dă-mi puţin harta.

Fără a se clinti de pe scăunelul de campanie, Genba desfăşură harta, mângâindu-şi obrazul cu o mână, şi rămase tăcut. Trecu aproape o oră.

O vreme, Katsuie fusese îngrijorat că nepotul său vorbise cu prea mult zel, dar, când îl observă pe Genba contemplând în tăcere harta, dintr-odată se simţi convins că putea avea încredere în el.

— În regulă.

Punând capăt, în sfârşit, propriilor şovăieli, se întoarse spre nepotul său:

— Să nu faci nici o greşeală, Genba. Îţi dau ordin să intri cât mai adânc în spatele liniilor inamice, la noapte.

Genba înălţă privirea, în acelaşi timp ridicându-se drept de pe scaunul de campanie. Aproape înnebunit de fericire, făcu o plecăciune peste măsură de cuviincioasă. Dar, deşi îl admira pe acel nepot care era atât de fericit să fie pus la comanda avangărzii, Katsuie ştia că era o poziţie care, la cea mai mică greşeală, putea însemna uşor moartea unui om.

— Îţi spun din nou – odată ce-ţi vei fi îndeplinit scopul de a distruge fortăreţele Iwasaki şi Oiwa, să te retragi repede ca vântul.

— Da, unchiule.

— Nici nu e nevoie să ţi-o spun, dar o retragere sigură e extrem de importantă în război – mai ales într-o luptă care implică penetrarea în teritoriul inamic. Dacă nu reuşeşti să te retragi în siguranţă, e ca şi cum ai uita ultimul coş de pământ când sapi un puţ adânc de o sută de stânjeni. Mişcă-te cu iuţeala vântului şi întoarce-te la fel.

— Îţi înţeleg foarte bine precauţia.

Odată ce speranţa i se împlinise, Genba era absolut docil. Katsuie îşi adună imediat generalii. Până seara, ordinele

fuseseră trimise în toate taberele, iar pregătirile tuturor unităţilor erau gata.

Era noaptea celei ce-a nouăsprezecea zile din luna a patra. Armata de optsprezece mii de oameni părăsi, în secret, tabăra, exact în a doua jumătate a ceasului şobolanului. Forţa atacatoare era divizată în două batalioane a câte patru mii de oameni fiecare. Coborâră muntele spre Shiotsudani, traversară prin trecătoarea Tarumi şi înaintară spre răsărit, pe malul apusean al lacului Yogo.

Spre a stârni confuzia, cei douăsprezece mii de oameni din armata principală a lui Katsuie o luară pe alt drum. Avansând spre provinciile de miazănoapte, cotiră, treptat, spre sud-est. Acţiunea lor era destinată să asigure succesul atacului prin surprindere declanşat de unitatea lui Sakuma Genba şi, în acelaşi timp, să prevină orice mişcare din partea fortăreţelor inamice.

Din forţele principale ale armatei de diversiune, doar unitatea de trei mii de oameni a lui Shibata Katsumasa ajunse la sud-est de panta din Iiura, îşi ascunse steagurile şi armurile şi observă, pe furiş, mişcările inamicului dinspre Shizugatake.

Maeda Inuchiyo fusese însărcinat cu paza unei linii care se întindea din Shiotsu, până la muntele Dangi şi muntele Shinmei.

Shibata Katsuie porni din tabăra principală de la muntele Nakao cu o armată de şapte mii de oameni şi avansă până la Kitsunezaka, pe drumul provinciilor de miazănoapte. În scopul de a-i atrage şi scoate din luptă pe cei cinci mii de oameni ai lui Hideyoshi amplasaţi pe muntele Higashino, armata lui Katsuie îşi desfăşură acum, cu mândrie, flamurile şi porni înainte.

Cerul nopţii începea, încet, să se lumineze, anunţând zorile. Era a douăzecea zi din luna a patra a calendarului lunar – foarte aproape de solstiţiul de vară – iar nopţile erau scurte.

Tot atunci, generalii din avangardă începură să se adune

pe malul alb al lacului Yogo. Imediat după avangarda de patru mii de oameni, o a doua unitate veni repede în urma lor. Era forţa care urma să pătrundă în profunzimea liniilor inamice, iar Sakuma Genba se afla în mijlocul ei.

Ceaţa era deasă.

Dintr-odată, în mijlocul lacului apăru o lumină în culorile curcubeului. Aceasta i-ar fi putut face pe oameni să creadă că, în curând, avea să se crape de ziuă. Dar abia puteau vedea cozile cailor din faţa lor, iar cărarea prin iarba câmpiei era încă întunecată.

În timp ce ceaţa se învolbura în jurul steagurilor, al armurilor şi lăncilor, toţi oamenii păreau că ar fi mers prin apă.

Erau apăsaţi de gânduri care le crispau piepturile. Pâcla rece li se aduna pe sprâncene şi pe firele de păr din nări.

Dinspre malul lacului se auzeau plescăituri, râsete şi glasuri animate. Iscoadele trupelor atacatoare se lăsară imediat în patru labe, pornind târâş înainte pentru a cerceta să vadă cine se afla în mijlocul ceţii. Găsiră doi samurai şi vreo zece grăjdari din fortăreaţa de pe muntele Iwasaki; tocmai intraseră în apa mică de la marginea lacului şi spălau caii.

Iscoadele aşteptară ca trupele din avangardă să se apropie şi le făcură semne cu mâna. Apoi, când nu se mai îndoiră că duşmanii erau prinşi în capcană, răcniră pe neaşteptate:

— Prindeţi-i vii!

Luaţi pe nepregătite, războinicii şi grăjdarii plescăiră apa şi o luară la fugă, de-a lungul malului.

— Inamicul! E inamicul!

Cinci sau şase oameni scăpară, dar restul fură capturaţi.

— Ia te uită, primul vânat al sezonului.

Războinicii clanului Shibata îi înhăţară pe prizonieri de gulere şi-i duse la comandantul lor, Fuwa Hikozo, care-i interogă, din şaua calului.

Îi trimise un mesaj lui Sakuma Genba, întrebându-l ce era

de făcut cu prizonierii. Răspunsul îi îndemnă să acţioneze repede:

— Nu pierdeţi vremea cu ei. Omorâţi-i pe loc şi continuaţi imediat înaintarea spre muntele Oiwa.

Fuwa Hikozo descălecă, scoase sabia şi decapită un om. Apoi, le strigă tuturor membrilor avangărzii:

— Poftim! O sărbătoare a sângelui! Zburaţi-le capetele celorlalţi şi daţi-le ofrandă zeului războiului. Apoi, în strigăte de luptă, porniţi la atac asupra fortăreţei din Oiwa!

Soldaţii din jurul lui Hikozo aproape se luară la bătaie pentru a nu scăpa ocazia de a tăia capetele grăjdarilor. Ridicându-şi săbiile însângerate cât mai sus în cerul dimineţii, aduseră jertfă viaţa prizonierilor şi ţipară către demoni. Întreaga armată răspunse cu strigăte războinice.

Talazuri învolburate de armuri se zguduiau şi tremurau prin ceaţa dimineţii, fiecare om întrecându-se să fie primul. Cai transpiraţi se frecau unii de alţii, luptând să ajungă în frunte, iar companiile de lăncieri năvăleau înainte unele după altele, în învălmăşeala lucirilor de lănci.

Se auzeau deja împuşcături, lănci şi săbii lungi fulgerau în lumina dimineţii, iar, din regiunea primei palisade de pe muntele Oiwa, se auzea un sunet straniu.

Cât de adânci erau visurile stăruitoare ale scurtei nopţi de vară! Pantele muntelui Oiwa, apărate de Nakagawa Sebei, şi muntele Iwasaki, ocupat de Takayama Ukon – centrul fortificaţiilor lui Hideyoshi – erau încătuşate în ceţuri şi atât de liniştite, ca şi cum nimeni n-ar fi ştiut despre torentul de oameni care se apropia.

Construcţiile de la fortăreaţa de pe muntele Oiwa se desfăşuraseră simplu şi rapid. Nakagawa Sebei dormea într-o colibă, lângă metereze, la jumătatea povârnişului.

Fără a fi încă pe deplin conştient, ridică dintr-odată capul şi întrebă:

— Ce se întâmplă?

La hotarul dintre vis şi realitate, neştiind de ce, se sculă brusc şi îmbrăcă armura care fusese pusă lângă patul lui.

În timp ce termina, cineva bătu la uşa colibei, după care se împinse în ea cu tot trupul.

Uşa căzu înăuntru, cu trei-patru vasali rostogolindu-se peste ea.

— Shibata! strigară.

— Liniştiţi-vă! îi admonestă Sebei.

Din relatările incoerente ale grăjdarilor scăpaţi cu viaţă, Sebei nu putu afla pe unde răzbătuse inamicul, nici cine era în frunte.

— Ar fi o ispravă extraordinară, chiar şi pentru un duşman îndrăzneţ, să pătrundă atât de departe în spatele liniilor. Nu ne va fi uşor să le facem faţă oamenilor ăstora. Nu ştiu cine-i conduce, dar bănuiesc că, dintre toţi comandanţii armatelor clanului Shibata, cel mai probabil e să fie Sakuma Genba.

Sebei înţelesese rapid situaţia şi un fior îi străbătu tot trupul. „Nu pot nega că omul ăsta e un inamic puternic”, reflectă el. Contrar, însă, acestui sentiment copleşitor, dinlăuntru-i se răzvrăti un alt fel de putere, împingându-l înainte.

Înşfăcându-şi lancea lungă, răcni:

— La luptă!

În depărtare, se auzeau detunături sporadice, de la poala muntelui. Apoi, deodată, răsunară neaşteptat de aproape, dintr-o zonă împădurită de pe panta de sud-vest.

— Au luat-o şi pe scurtături!

Din cauza ceţii dese, steagurile inamice nu se vedeau clar, ceea ce nelinişte şi mai mult forţele lui Nakagawa.

Sebei strigă încă o dată. Glasul său răsună în inima muntelui.

Unitatea de o mie de oameni a lui Nakagawa, care apăra muntele, era acum slăbită de atacul declanşat din dreapta,

chiar sub ochii săi. Fusese luată complet pe nepregătite. Din câte ştiau oamenii, principala poziţie a armatei clanului Shibata era la mare distanţă – convingere care le adormise vigilenţa. Fără îndoială, inamicul n-avea să atace un loc atât de bine păzit! Însă chiar înainte de a apuca să-şi dea seama că se înşelaseră, duşmanul se năpustise deja ca o furtună.

Sebei bătu cu piciorul în pământ, certându-şi oamenii pentru delăsarea şi neglijenţa lor. Unul câte unul, ofiţerii îl căutau şi, fie zărindu-i steagul de comandant, fie recunoscându-i glasul, se adunau grăbiţi cu soldaţii în jurul lui, formând o adevărată armată.

— Genba e la comandă?

— Da, stăpâne! răspunse un vasal.

— Câţi oameni are? continuă Sebei.

— Mai puţin de zece mii.

— Pe o linie de atac sau două?

— Par să fie două armate. Genba atacă din Niwatonohama, iar Fuwa Hikozo a luat-o pe cărarea dinspre muntele Onoji.

Chiar şi cu toţi oamenii adunaţi la un loc, fortăreaţa nu era apărată decât de o mie de soldaţi. Forţele ofensive ale inamicului se apropiau de zece mii.

Atât scurtăturile, cât şi porţile baricadate de la poalele muntelui erau inadecvate. Se vedea uşor că nu mai era decât o chestiune de timp până aveau să fie anihilaţi.

— Înfruntaţi inamicul pe scurtătură!

Sebei îşi trimise, mai întâi, primul aghiotant cu trei sute de soldaţi, apoi, îi încurajă pe propriii săi oameni:

— Restul, veniţi cu mine. Forţele lui Nakagawa n-au fost învinse niciodată, de când au ieşit din Ibaraki, în Settsu. Nu faceţi nici un pas înapoi din calea inamicului aflat acum în faţa noastră!

În fruntea stindardelor ce înconjurau drapelul de comandant, Nakagaba Sebei luă conducerea şi-şi îndemnă

calul spre poala muntelui, cu toată viteza.

* * *

În dimineaţa aceleiaşi zile, şase sau şapte corăbii de război pluteau spre miazănoapte peste lacul Biwa ca un stol de păsări de apă. Pe pânza care acoperea puntea uneia dintre nave, flutura în vânt un blazon mare cu iris.

Niwa Nagahide stătea pe puntea corăbiei, când, deodată, văzu fum negru înălţându-se de pe un munte din partea de miazănoapte a lacului şi strigă la oamenii din jurul său:

— E lângă Oiwa sau lângă Shizugatake?

— Trebuie să fie Shizugatake, răspunse un membru al statului său major.

De fapt, privind în acea direcţie, munţii erau îngrămădiţi unii în alţii, astfel că flăcările de pe muntele Oiwa arătau ca şi cum s-ar fi înălţat din Shizugatake.

— Nu-mi dau seama, îşi încreţi Niwa fruntea, continuând să privească fix în zare.

Premoniţia lui era surprinzător de corectă. În zorii acelei zile – a douăsprezecea din lună – primise un mesaj de la fiul său, Nabemaru:

În timpul nopţii, au avut loc mişcări suspecte în taberele lui Katsuie şi Genba.

Cu acel prilej, bănuise că ceea ce vedea era un atac inamic. Hideyoshi era ocupat să atace Gifu. Iar dacă duşmanii lor erau informaţi despre acest lucru, ştiau că era momentul să lovească poziţia nepăzită a lui Hideyoshi.

De cum citi raportul fiului său, pe Niwa îl cuprinse teama. Îmbarcându-şi pe cinci sau şase corăbii mica armată de o mie de oameni, traversă lacul, în apropiere de Kuzuo.

Întocmai aşa cum se temuse, se vedeau flăcări dinspre

Shizugatake, iar când, în sfârşit, se apropiară de mal, la Kuzuo, auzi focuri de armă.

— Inamicul a cotropit fortăreaţa din Motoyama. Shizugatake e, de asemenea, în pericol şi mă îndoiesc că muntele Iwasaki va putea să mai reziste.

Niwa le ceru părerea unor ofiţeri de stat major.

— Situaţia nu se prezintă bine deloc, răspunse unul dintre cei doi. Inamicul a trimis o forţă numeroasă şi cred că trupele noastre nu vor fi suficiente pentru a ne ajuta aliaţii în această stare de urgenţă. Cel mai bun plan ar fi să ne întoarcem la Sakamoto şi să ne fortificăm în castelul de-acolo.

— Prostii, respinse Niwa propunerea. Debarcaţi imediat toată armata. Apoi, duceţi corăbiile la Kaitsu şi aduceţi o treime din forţele lui Nagamaru.

— Va fi timp suficient oare, stăpâne?

— Calculele teoretice nu mai au absolut nici o valoare când se aplică în război. Simpla noastră prezenţă acolo va avea un deosebit impact. Vor avea nevoie de ceva timp până să-şi dea seama cât de puţini suntem. Iar acest lucru îi va face să întârzie. Debarcaţi trupele şi grăbiţi-vă înapoi la Kaitsu.

Armata debarcă la Ozaki, iar corăbiile ridicară pânzele numaidecât. Niwa îşi opri calul în sat, pentru a-i interoga pe localnici.

Sătenii îi spuseră că bătălia începuse în zori şi că era complet neaşteptată. Tocmai când văzuseră flăcările de pe muntele Oiwa, auziseră strigăte de război care răsunau ca nişte valuri tsunami. Apoi, nişte războinici ai armatei lui Sakima, probabil o grupă de recunoaştere, galopaseră prin sat, dinspre Yogo. Se zvonea că forţele lui Nakagaba Sebei apărau fortăreaţa, dar erau doborâte până la ultimul om.

Întrebaţi dacă ştiau ceva despre oamenii lui Kuwayama din regiunea Shizugatake, ţăranii răspunseră că, în urmă cu numai câteva momente, seniorul Kuwayama Shigeharu îşi

condusese toate forţele afară din fortăreaţa de la Shizugatake, iar acum se grăbea pe drumul de munte, către Kinomoto.

Această informaţie îl lăsă pe Niwa cu gura căscată de uimire. Venise cu întăriri, gata să se alăture aliaţilor săi, dar forţele lui Nakagawa fuseseră anihilate, iar cele ale lui Kuwayama îşi abandonaseră posturile şi fugeau mâncând pământul. Ce purtare ruşinoasă! Ce le trecea prin cap? Lui Niwa i se făcu milă de zăpăceala lui Kuwayama.

— Şi s-a întâmplat chiar adineaori? îi întrebă el pe săteni.

— Nu pot fi mai departe de o jumătate de leghe, răspunse un agricultor.

— Inosuke! strigă Niwa un vasal. Fugi după unitatea lui Kuwayama şi vorbeşte cu seniorul Shigeharu. Spune-i că am venit şi că vom apăra Shizugatake împreună. Ordonă-i din partea mea să se întoarcă imediat!

— Da, stăpâne!

Omul îşi lovi calul cu cravaşa şi porni, grăbit, în direcţia satului Kinomoto.

În dimineaţa aceea, Kuwayama încercase de două sau de trei ori să-l convingă pe Nakagawa să se retragă, dar nu-i oferise absolut nici un ajutor şi-şi pierduse complet capul în faţa asaltului dezlănţuit de forţele lui Sakuma. De îndată ce află despre distrugerea unităţii lui Nakagawa, începu să şovăie şi mai mult. Apoi, în faţa împrăştierii taberei centrale a aliaţilor săi, abandonă Shizugatake fără să tragă un glonţ sau să ridice o singură lance pentru a rezista, fugind cu o iuţeală care părea să spună că fiecare se salvează cum poate.

Avea intenţia de a se reuni cu aliaţii din Kinomoto, aşteptând apoi ordinele lui Hidenaga. Acum însă, pe drum, întâlnise un om din clanul Niwa care-l informa despre întăririle lui Niwa Nagahide. Recâştigându-şi dintr-odată curajul, îşi reorganiză trupele, făcu repede calea-ntoarsă şi porni înapoi,

spre Shizugatake.

Între timp, Niwa îi liniştise pe săteni. Urcând pe Shizugatake, îşi uni, în sfârşit, forţele cu Kuwayama Shigeharu.

Scrise imediat o misivă, trimiţând-o prin curier la tabăra lui Hideyoshi din Mino, pentru a-l informa despre urgenţa situaţiei.

Forţele lui Sakuma de pe muntele Oiwa îşi instalară acolo o tabără provizorie şi, sigure de triumf, se odihniră mai mult de două ceasuri, începând cam de la ceasul calului. Războinicii erau osteniţi după luptele intense şi lungul marş care începuse în noaptea trecută. După ce-şi mâncară merindele, însă, începură să fie mândri de mâinile şi picioarele lor scăldate în sânge; ici şi colo se legau conversaţii nepăsătoare, iar oboseala fu uitată.

Se dădură ordine, iar ofiţerilor li se spuse să le transmită de la o companie la alta.

— Dormiţi! Dormiţi! închideţi un timp ochii. Nimeni nu ştie ce se va întâmpla la noapte!

Norii de pe cer erau văratici, iar, din copaci, se auzeau ţârâielile primilor greieri. Vântul adia plăcut peste munţi, de la un lac la altul, iar soldaţii – care acum îşi săturaseră stomacurile goale – începură, în sfârşit, să moţăie. Continuând să-şi ţină în mâini armele de foc şi lăncile, se aşezară.

La umbra copacilor, caii închiseră şi ei ochii, şi chiar şi comandanţii de grupă se rezemară de trunchiuri, adormind.

Peste tot domnea liniştea, dar era acea tăcere care urmează după o luptă intensă. Tabăra inamicilor – care fusese învăluită în visuri până înaintea zorilor – era făcută scrum şi din toţi soldaţii nu mai rămăseseră decât leşuri părăsite printre smocurile de iarbă.

Sforăiturile sonore ale comandantului suprem, Genba, răzbăteau bucuroase prin pânza cortului. Deodată, undeva,

se opriră cinci sau şase cai şi un grup de oameni cu armuri şi coifuri alergară în direcţia cartierului general de campanie. Membrii statului major, care dormeau aşezaţi în jurul lui Genba, se deşteptară repede şi priviră afară.

— Ce e? răcni unul.

— Au venit Matsumura Tomojura, Kobayashi Zusho şi celelalte iscoade.

— Să intre.

Omul care-i chemase era Genba. Trezit pe neaşteptate, avea ochii măriţi din cauza surprizei şi încă roşii de nesomn. Chiar înainte de a trage un pui de somn, turnase pe gât o bună măsură de sake. O ceaşcă de sake mare şi roşie zăcea goală lângă scaunul lui.

Matsumura îngenunche într-un colţ al cortului, apoi raportă ceea ce văzuseră.

— Pe muntele Iwasaki nu mai e nici un soldat inamic. Ne-am gândit că exista riscul să-şi ascundă steagurile şi plănuiau să ne pândească, aşa că ne-am uitat peste tot, ca să fim siguri. Dar generalul de la comandă, Takayama Ukon, şi toţi cei din subordinea lui, s-au dus la muntele Tagami. Genba bătu din palme.

— Au fugit? râse el zgomotos, privind în jur, spre ofiţerii din statul major. Zice că Ukon a fugit! Iute de picior mai e!

Şi râse din nou, cu tot trupul zguduindu-i-se de satisfacţie.

Încă nu se trezise din toropeala beţiei în care căzuse după ceaşca de sake a victoriei. Genba nu se mai putea opri din râs.

Chiar atunci, mesagerul care fusese trimis la tabăra principală a lui Shibata Katsuie pentru a raporta situaţia războiului reveni cu instrucţiunile lui Katsuie.

— În regiunea Kitsunezaka nu se zăreşte nici o mişcare inamică? întrebă Genba.

— Nimic deosebit. Seniorul Katsuie pare să fie foarte bine

dispus.

— Cred că a fost destul de mulţumit.

— Da, într-adevăr, continuă mesagerul să răspundă la întrebările repetate ale lui Genba, fără a avea răgaz nici să-şi şteargă sudoarea de pe frunte. Când i-am descris amănuntele luptei de azi dimineaţă, a spus: „Chiar aşa? Ei, e exact stilul acelui nepot al meu.”

— Bine, şi ce se-aude cu capul lui Sebei?

— L-a examinat imediat şi a spus că este, neîndoielnic, al lui Sebei. Privind în jur spre oamenii care erau cu el, a declarat că e un semn de bun augur şi s-a bine dispus şi mai mult.

Genba însuşi era cât se poate de bine dispus. Auzind despre mulţumirea lui Katsuie, exulta de propriul său triumf şi ardea de nerăbdare să-i facă unchiului său nişte surprize şi mai plăcute.

— Cred că seniorul din Kitanosho încă nu ştie că fortăreaţa de pe muntele Iwasaki a căzut şi ea în mâinile mele, râse el. Se bucură puţin cam prea repede.

— Nu, capturarea fortăreţei Iwasaki i-a fost adusă la cunoştinţă cam când plecam eu.

— Ei, atunci nu mai e nevoie să trimitem încă o depeşă, nu-i aşa?

— De-ar fi numai atât.

— În orice caz, pe mâine dimineaţă, Shizugatake va fi în mâinile mele.

— Păi, în privinţa asta…

— Ce vrei să spui?

— Seniorul Katsuie a zis că s-ar putea să vă lăsaţi îmbătat de victorie, începând să credeţi că inamicul e prea uşor de înfrânt, ceea ce v-ar putea face să coborâţi garda.

— Vorbeşti prostii, replică Genba, amuzat. N-am să mă

îmbăt dintr-o singură victorie.

— Da, însă chiar înainte de a pleca, seniorul Katsuie v-a dat un avertisment anume, spunându-vă să vă retrageţi imediat după ce aţi pătruns în profunzime în teritoriul inamic. E periculos să staţi prea mult aici. Iar azi, mi-a spus din nou să vă transmit să vă întoarceţi imediat.

— A spus să mă retrag imediat?

— Cuvintele lui au fost întocmai aşa: să vă retrageţi repede şi să vă uniţi forţele cu aliaţii noştri din spate.

— Ce voinţă slabă! mormăi Genba, cu un surâs subţire, dispreţuitor. Bine, bine.

În acel moment, intrară câteva iscoade cu rapoartele lor. Cei trei mii de oameni ai lui Niwa îşi uniseră forţele cu batalionul lui Kuwayama şi, împreună, întăreau apărarea la Shizugatake.

Acest lucru nu făcu decât să toarne ulei pe focul nerăbdării lui Genba de a ataca. O asemenea veste îl făcea pe un general cu adevărat curajos să dorească lupta cu atât mai mult.

— Va fi interesant.

Genba dădu la o parte pânza cortului şi ieşi. Privind peste verdeaţa proaspătă a munţilor, văzu Shizugatake la o distanţă de vreo două leghe spre miazăzi. Mai aproape, sub locul unde stătea el, un general urca de la poala muntelui, însoţit de câţiva aghiotanţi. Comandantul apărării de la poarta barierei din lemn se grăbea înainte, arătându-i drumul.

Genba ţistui din limbă, bombănind:

— Ăsta trebuie să fie Dosei.

De cum îl recunoscu pe generalul aflat întotdeauna lângă unchiul său, îi ghici misiunea încă înainte de a-i vorbi.

— A, aici erai.

Dosei îşi şterse năduşeala de pe frunte. Genba stătea în faţa lui, fără să-l invite în cort.

— Senior Dosei, ce cauţi aici? îl întrebă el sec.

Dosei nu părea dispus să spună nimic pe loc, dar Genba vorbi primul:

— Stăm cu tabăra aici în noaptea asta şi ne vom retrage mâine. Acest lucru i-a fost raportat deja unchiului meu.

Dădu de înţeles că nu mai avea chef să audă nimic pe acel subiect.

— Am fost informat.

Dosei salută politicos, înainte de a spune pentru ce venise. Apoi, îl felicită călduros pe Genba pentru marea sa victorie de pe muntele Oiwa, dar Genba nu-i suporta ocolişurile.

— Unchiul meu te-a trimis aici fiindcă încă mai anticipează probleme?

— După cum ai dedus, e extrem de neliniştit din cauza planului dumitale de a rămâne cu tabăra aici. Doreşte să te retragi de pe teritoriul inamic până diseară cel târziu şi să te întorci la tabăra principală.

— Nu-ţi face griji, Dosei. Când trupele mele alese pe sprânceană înaintează, au o putere explozivă; când stau pe loc să apere o poziţie, sunt ca nişte ziduri de oţel. Încă nu ne-a făcut nimeni de râs.

— Seniorul Katsuie a avut de la bun început încredere în dumneata, dar, când priveşti situaţia din punct de vedere militar, orice întârziere după ce ai pătruns în interiorul teritoriului inamic nu e totuna cu îndeplinirea strategiei.

— Stai puţin, Dosei. Vrei să spui că eu nu înţeleg arta războiului? Iar astea sunt cuvintele tale sau ale unchiului meu?

În acel moment, până şi Dosei începea să se enerveze, dar nu putea face nimic altceva decât să păstreze tăcerea. Simţea tot mai mult că rolul său de mesager îl punea în pericol.

— Dacă aşa spui dumneata, domnule. Îi voi explica seniorului Katsuie hotărârea dumitale de nestrămutat.

Dosei se grăbi să plece, iar Genba, imediat ce reveni la scaunul său, dădu câteva ordine. Expediind un batalion de oameni pe muntele Iwasaki, mai trimise şi un număr de mici trupe de recunoaştere spre Minegamine şi în apropiere de Kannonzaka, între Shizugatake şi muntele Oiwa.

Nu peste mult, se auzi un nou glas, anunţând:

— Seniorul Joemon tocmai a sosit cu ordine din tabăra principală de la Kitsune.

De astă dată, mesagerul nu venise doar pentru o simplă conversaţie sau ca să transmită părerile lui Katsuie. Mai degrabă, dădu ordine militare concrete, al căror conţinut era tot o cerere de retragere. Genba ascultă docil, dar răspunsul său, la fel ca înainte, îi afirmă, cu fermitate, propriile opinii, fără a da nici un semn de supunere.

— Mi-a încredinţat deja responsabilitatea de a conduce înaintarea în adâncul teritoriului inamic. Supunându-mă celor pe care mi le cere acum, ar însemna să omit tuşa finală a unei operaţiuni militare care, până în prezent, a fost încununată cu succes. Aş dori să mai aibă încredere în bastonul meu de comandă, doar încă un pas.

Prin urmare, Genba nici nu se plecă în faţa celor pe care fusese trimis să le spună mesagerul, nici nu se supuse ordinelor, cât se poate de explicite, ale comandantului său suprem. Îşi folosise orgoliul ca pe un scut. Stând acum în faţa lui, chiar şi Joemon – care fusese ales să vină acolo de Katsuie însuşi – nu-i putea învinge rigiditatea.

— Nu mai pot face nimic, spuse Joemon, spălându-se pe mâini de toată povestea; ultimele lui cuvinte fură însoţite de o expresie cam indignată. Nu-mi pot imagina ce va crede seniorul Katsuie, dar am să-i transmit răspunsul dumitale.

Şi Joemon plecă repede, fără a mai lungi discuţia. Dădu

pinteni calului pentru a-şi grăbi înapoierea, la fel cum făcuse şi la venire.

La fel plecă şi al treilea mesager, iar, la vremea când sosi al patrulea, soarele pălea la apus. Bătrânul războinic, Ota Kuranosuke, vasal veteran şi aghiotant personal al lui Katsuie, vorbi îndelung. Totuşi, se referi mai mult la relaţia dintre unchi şi nepot, decât la ordinul propriu-zis şi-şi dădu toată străduinţa să înmoaie poziţia rigidă a lui Genba.

— Ei, ei. Îţi înţeleg îndârjirea, dar, dintre toţi membrii familiei dumitale, seniorul Katsuie este cel care te stimează cel mai mult, motiv pentru care acum e atât de îngrijorat. Îndeosebi acum, când ai distrus o parte a inamicului, ne vom putea consolida poziţia, vom continua să înregistrăm victorii după victorii şi vom zdrobi punctele slabe ale duşmanului, pas cu pas. Aceasta e strategia noastră pe termen lung şi care a fost aleasă în scopul de a dobândi controlul asupra ţării. Ascultă-mă, senior Genba, trebuie să te opreşti aici.

— Drumul va fi periculos după apusul soarelui, bătrâne. Du-te înapoi.

— N-o vei face, aşa-i?

— Despre ce vorbeşti?

— Ce hotărâre ai luat?

— Din capul locului nu mă gândeam să iau hotărârea asta.

Istovit, bătrânul vasal se retrase.

Sosi şi al cincilea mesager.

Genba devenise şi mai ţeapăn. Ajunsese atât de departe şi n-avea de gând să se întoarcă din drum. Refuză să-l primească pe emisar, dar omul nu era un vasal mărunt. Mesagerii care veniseră în acea zi erau cu toţii oameni distinşi, însă al cincilea era un membru deosebit de puternic al anturajului lui Katsuie.

— Ştiu că s-ar putea ca emisarii trimişi la dumneata să nu ţi se fi părut satisfăcători, dar acum seniorul Katsuie a început

să se gândească să vină Domnia Sa însuşi aici. Noi, care îi suntem cel mai aproape, l-am îndemnat să rămână în tabără şi, nevrednic cum sunt, am venit eu în locul său. Te implor să te gândeşti bine la toată situaţia, apoi să ridici tabăra şi să părăseşti muntele Oiwa cât mai repede cu putinţă.

Făcu această rugăminte prosternat în faţa cortului.

Genba, însă, judecase situaţia astfel: chiar dacă Hideyoshi fusese informat despre incident şi pornise grăbit dinspre Ogaki, avea, totuşi, de străbătut o distanţă de treisprezece leghe dintr-un loc, în celălalt şi vestea n-ar fi putut-o primi înainte de căderea nopţii. Prin urmare, cel mai apropiat moment când poziţiile de pe teren s-ar fi putut schimba avea să fie în seara zilei următoare sau în zorii celei de-a treia.

— Nepotul ăsta al meu nu vrea să m-asculte, pe oricine i-aş trimite, se plângea Katsuie. Am să mă duc eu însumi acolo şi-l voi face să se retragă, până la căderea nopţii.

Tabăra principală de la Kitsune primise, în acea zi, vestea fericitului succes al armatei şi, un timp, fusese cuprinsă de bucurie. Dar ordinul de retragere rapidă nu fusese dus la îndeplinire. De fapt, Genba îi alungase pe toţi trimişii, refuzând să-i asculte şi zâmbindu-le dispreţuitor.

— Of, nepotu-meu ăsta o să-mi scurteze zilele, se lamenta Katsuie, abia putându-se stăpâni.

Când se află despre zâzania internă din statul major – faptul că îndărătnicia lui Genba era criticată de Katsuie – bucuria din tabără păli.

— Alt trimis a părăsit tabăra.

— Cum? încă unul?!

Du-te-vino-urile repetate între tabăra principală şi muntele Oiwa îndurerau inimile războinicilor.

De o jumătate de zi, Katsuie simţea că i se apropia sfârşitul. În timp ce aştepta întoarcerea celui de-al cincilea emisar, abia mai putea sta pe scaunul de campanie. Tabăra

se afla într-un templu din Kitsunezaka, iar acum, Katsuie rătăcea, în tăcere, pe coridoarele clădirii, privind spre poarta templului.

— Shichiza încă nu s-a întors? îi întreba el, de nenumărate ori, pe vasalii apropiaţi. E deja seară, nu-i aşa?

Pe măsură ce se lăsa asfinţitul, enervarea lui Katsuie creştea. Soarele în amurg îşi arunca razele pe clopotniţă.

— A venit seniorul Yadoya!

Acesta fu mesajul transmis de luptătorul postat la poarta templului.

— Ce s-a întâmplat? întrebă, neliniştit, Katsuie.

Omul vorbi cu sinceritate. La început, Genba refuzase să-l primească, dar Yadoya stăruise. Îi explicase, în amănunt, hotărârea stăpânului său, dar degeaba. Genba insista că, fie şi dacă Hideyoshi venea în goana mare de la Ogaki spre muntele Oiwa, avea nevoie de cel puţin o zi sau două. Astfel, Genba avea să poată distruge trupele lui Hideyoshi cu atât mai uşor, fiind obosite după lunga călătorie. Din acest motiv, îşi declarase hotărârea de a rămâne pe muntele Oiwa şi nu părea dispus să se răzgândească sub nici o formă. Ochii lui Katsuie scăpărau de furie.

— Nătărăul! răcni el, aproape ca şi cum ar fi scuipat sânge; apoi, cu un geamăt greu care-i zgudui întreaga fiinţă, mormăi: Genba se poartă scandalos.

Şi, privind în jur, spre locul în care războinicii aşteptau în camera alăturată, ţipă cu glas ascuţit:

— Yaso! Yaso!

— Îl căutaţi pe Toshida Yaso? întrebă Menju Shosuke.

— Fireşte! zbieră Katsuie, descărcându-şi furia pe Shosuke. Cheamă-l imediat aici! Spune-i să vină neîntârziat!

Tot templul începu să răsune de paşi alergând. Yoshida Yaso primi ordinul lui Katsuie şi-şi goni calul spre muntele Oiwa.

Lunga zi se întuneca în sfârşit, iar focurile de tabără începeau să licărească în umbra frunzelor tinere. Reflectau sentimentul din adâncul pieptului lui Katsuie.

La întoarcere, cele două leghe puteau fi străbătute cât ai clipi din ochi, cu un cal rapid, iar Yaso se întoarse numaidecât.

— I-am spus că e ultimul dumneavoastră cuvânt şi l-am muştruluit straşnic, dar seniorul Genba n-a consimţit să se retragă.

Al şaselea raport fu la fel. Katsuie nu mai avea energie să se înfurie şi, dacă nu s-ar fi aflat pe câmpul de luptă, ar fi izbucnit în plâns. În schimb, nu făcu decât să se cufunde în amărăciune, învinuindu-se, cu regret, pentru iubirea oarbă pe care i-o purtase lui Genba până atunci.

— Eu sunt cel care a greşit, se tânguia el.

Pe câmpul de luptă – unde orice om trebuie să acţioneze în strictă conformitate cu disciplina militară – Genba profitase de legăturile sale strânse cu unchiul lui. Luase o hotărâre care putea afecta ascensiunea sau decăderea întregului clan şi insistase, în alegerea sa egoistă, fără un moment de chibzuire.

Dar cine era cel care-i îngăduise tânărului să se deprindă cu acţiunile de acest gen? Nu cumva acel marasm era rezultatul propriei sale afecţiuni necugetate faţă de nepotul lui? Aceeaşi afecţiune care îl făcuse, mai întâi, să-şi piardă fiul vitreg, pe Katsutoyo, şi castelul Nagahama. Iar acum, era pe punctul de a pierde o ocazie enormă şi irepetabilă, de care depindea soarta întregului clan Shibata.

Când îl cuprinseră aceste gânduri, Katsuie se afundă şi mai adânc într-o mare de remuşcări pentru care nu putea învinui pe nimeni.

Yaso mai avea ceva de raportat: cuvintele rostite efectiv de Genba. Ca răspuns la sfatul lui Yaso, Genba râsese şi chiar îşi ridiculizase unchiul:

— Demult, când oamenii rosteau numele seniorului Katsuie, îl numeau demonul Shibata şi spuneau că era un general al intrigilor diavoleşti şi al urzelilor misterioase – cel puţin, din câte am auzit eu. Azi, însă, tacticile sale arată o judecată învechită, care a pierdut contactul cu prezentul. În zilele noastre, războiul nu se mai poate purta cu strategii de modă veche. Uite cât teren am câştigat din teritoriul inamic. La început, unchiul meu n-a vrut să-mi aprobe planul. Ar trebui să lase totul în seama mea şi să privească de pe margine o zi-două.

Mâhnirea şi nenorocirea lui Katsuie erau de neîndurat. El, mai mult decât oricine, cunoştea valoarea de general a lui Hideyoshi. Toate comentariile pe care le făcuse faţă de Genba şi ceilalţi vasali nu fuseseră niciodată nimic mai mult decât remarci strategice menite să le alunge teama de duşman. În adâncul sufletului, Katsuie ştia că Hideyoshi era un adversar formidabil, mai ales după retragerea sa din provinciile apusene şi performanţele din bătălia de la Yamazaki şi consfătuirea de la Kiyosu. Iar acum, acest inamic puternic se afla în faţa lui şi, chiar la începutul acelor ostilităţi care mizau pe totul sau pe nimic, vedea că propriul său aliat devenise un obstacol.

— Comportamentul lui Genba e scandalos. Niciodată n-am suferit o înfrângere, nici n-am întors spatele adversarului. Ah, e inevitabil.

Noaptea devenea tot mai întunecoasă, iar neliniştea lui Katsuie se transforma în resemnare.

Nu mai fură trimişi alţi mesageri.

STRATAGEMA LUI GENBA

În aceeaşi zi – a douăzecea din lună, la ceasul calului – Hidenaga trimise primul raport la tabăra lui Hideyoshi din Ogaki.

Azi dimineaţă, o armată de opt mii de oameni a lui Sakuma a urcat pe cărările de munte şi a pătruns adânc pe teritoriul nostru.

De la Kinomoto până la Ogaki erau treisprezece leghe şi, chiar şi pentru un mesager călare, curierul fusese uluitor de iute.

Hideyoshi tocmai se înapoiase de pe malul râului Roku, unde se dusese să cerceteze nivelul în creştere al apei. În ultimele câteva zile, în Mino căzuseră ploi torenţiale, iar râurile Goto şi Roku, care curgeau amândouă printre Ogaki şi Gifu, îşi ieşeau din matcă.

Planul iniţial viza un atac general asupra castelului Gifu în ziua a nouăsprezecea, dar ploile abundente şi revărsările râului Roku îl opriseră pe Hideyoshi şi nu existau speranţe de a mai trece din nou râul în ziua aceea. Aştepta de două zile o ocazie să înainteze.

Hideyoshi primi scrisoarea urgentă a mesagerului la poarta taberei şi citi mesajul cât timp încă se mai afla în şa. După ce-i mulţumi emisarului, reveni la cartierul său general fără a da nici un semn de emoţie.

— Ce-ar fi să-mi faci un vas de ceai, Yuko? întrebă el.

Cam la vremea când îşi termina de băut ceaiul, sosi un al doilea mesager.

Armata principală de douăsprezece mii de oameni, sub comanda seniorului Katsuie, e pe poziţii. Porneşte din Kitsunezaka în direcţia muntelui Higashino.

Hideyoshi se mutase pe scaunul său de campanie din cortul comandamentului, iar acum îi chemă pe diverşi membri ai statului major şi le spuse:

— Tocmai a sosit un mesaj urgent de la Hidenaga.

Calm, le citi scrisoarea cu glas tare. Generalii, ascultând, se alarmară. A treia depeşă sosi de la Hori Kyutaro, care povestea minuţios lupta şi moartea vitejească a lui Nakagawa şi pierderea muntelui Iwasaki din cauza retragerii lui Takayama. Hideyoshi închise o clipă ochii, când află despre căderea lui Nakagawa în luptă. Preţ de-un moment, pe chipurile generalilor se aşternu o expresie dezolată şi începură să bolborosească întrebări jalnice. Cu toţii îl priveau pe Hideyoshi, încercând să-i citească pe faţă felul cum aveau să rezolve acea situaţie primejdioasă.

— Moartea lui Sebei e o grea pierdere, spuse Hideyoshi, dar n-a murit în zadar.

Vorbi, apoi, puţin mai tare:

— Fiţi optimişti, căci astfel vă veţi aduce obolul spiritului lui Sebei. Din ce în ce mai mult, cerul profeţeşte că o mare victorie ne va aparţine. Katsuie stătea închis în castelul său de la munte, departe de lume şi neputându-şi găsi calea. Acum, a părăsit fortăreaţa care-i era ca o temniţă şi şi-a întins, cu aroganţă, formaţia în lung şi-n lat. Aceasta demonstrează că l-a părăsit norocul. Ar trebui să-l putem distruge pe ticălos complet, încă înainte de a-şi încartirui

măcar trupele. A sosit momentul de a ne împlini marea dorinţă, purtând bătălia decisivă pentru naţiune! A sosit clipa şi nici unul dintre voi nu trebuie să rămână în urmă!

Tragica veste fusese transformată dintr-odată, de către cuvintele lui Hideyoshi, într-un motiv de bucurie.

— A noastră e victoria! declară Hideyoshi.

Apoi, fără a mai pierde vremea, începu să dea ordine. Generalii care-i primeau ordinele plecau imediat, aproape fugind cu toţii înapoi, spre taberele lor.

Oamenii aceia, pe care-i presase simţământul alarmant că se aflau într-o primejdie critică, erau acum nervoşi şi încordaţi, aşteptând să le fie rostite numele, în timp ce Hideyoshi împărţea ordine.

Cu excepţia pajilor şi a slujitorilor lui Hideyoshi, toţi generalii se retrăseseră să-şi facă pregătirile. Doi localnici însă, Ujiie Hiroyuki şi Inaba Itettsu, precum şi Horio Mosuke, care se afla acum sub comanda directă a lui Hideyoshi, nu primiseră nici un ordin.

Părând că abia se mai putea stăpâni, Ujiie ieşi în faţă, din proprie iniţiativă, şi spuse:

— Stăpâne, am o favoare să vă cer: aş dori să-mi pregătesc şi eu forţele pentru a merge cu dumneavoastră.

— Nu, vreau ca tu să rămâi la Ogaki. Voi avea nevoie să ţii Gifu sub control.

Apoi, se întoarse spre Mosuke:

— Vreau să stai şi tu aici.

Cu aceste ultime ordine, Hideyoshi părăsi cortul. Îşi chemă pajul şi-l întrebă:

— Ce se-aude cu mesagerii pe care i-am cerut adineaori? Sunt gata?

Pajul alergă grăbit şi se înapoie cu cincizeci de alergători. Întorcându-se spre mesageri, Hideyoshi li se adresă direct:

— Ziua de azi nu seamănă cu nici o alta din vieţile noastre.

Este o mare binecuvântare pentru voi că aţi fost aleşi să fiţi vestitorii acestei zile.

Continuă, apoi, cu ordine individuale:

— Douăzeci dintre voi vor anunţa, în satele de pe drumul dintre Tarui şi Nagahama ca, la căderea nopţii, de-a lungul drumurilor, să se aprindă făclii. De asemenea, nu trebuie să lase în drum nici un fel de obstacole, cum ar fi căruţele, vitele sau lemnele. Copiii să fie ţinuţi în casă, iar podurile să se întărească.

Cei douăzeci de oameni din dreapta lui încuviinţară toţi odată din cap. Celorlalţi treizeci, Hideyoshi le dădu următoarele instrucţiuni:

— Voi, ceilalţi, îndreptaţi-vă spre Nagahama cu toată viteza. Transmiteţi garnizoanei să se pregătească şi spuneţi-le bătrânilor din oraşe şi sate ca pe drumurile pe unde vom trece noi să fie puse provizii militare.

Cei cincizeci de oameni o luară la fugă imediat. Hideyoshi le mai dădu imediat o comandă vasalilor din jur, apoi sări pe calul său negru.

Chiar atunci apăru în goană, pe neaşteptate, Ujiie.

— Stăpâne! Aşteptaţi un moment!

Şi, agăţându-se de şaua lui Hideyoshi, războinicul începu să plângă în tăcere.

Faptul de a-l lăsa pe Ujiie singur în Gifu, cu riscul de a putea să comunice cu Nobutaka şi să se revolte, reprezentase un motiv de nelinişte pentru Hideyoshi. Pentru a preîntâmpina trădarea, îi ordonase lui Horio Mosuke să stea, şi el, cu Ujiie.

Ujiie era copleşit nu numai de gândul că i se pusese loialitatea la îndoială, ci şi de înţelegerea faptului că Mosuke rămânea în afara celei mai importante bătălii din viaţa sa, tocmai din cauza lui.

Ca reacţie la aceste profunde emoţii, Ujiie se agăţa acum

de frâul calului lui Hideyoshi.

— Chiar dacă nu se cuvine ca eu să vă însoţesc, vă rog, lăsaţi-l măcar pe generalul Mosuke să fie alături de dumneavoastră. Sunt gata să-mi spintec pântecele chiar acum, bucuros, ca să vă risipesc orice nelinişte!

Şi duse mâna la jungher.

— Ţine-ţi firea, Ujiie! strigă Hideyoshi, lovindu-l peste mână cu cravaşa. Mosuke mă poate urma, dacă doreşte atât de mult să vină cu mine. Dar ar trebui să pornească după plecarea armatei. Şi, din acest motiv, nu te putem lăsa numai pe tine. Trebuie să vii şi tu cu noi.

Aproape nebun de fericire, Ujiie se întoarse spre cartierul general de stat major şi strigă cu glas puternic:

— Senior Mosuke! Senior Mosuke! Am primit permisiunea să mergem! Veniţi să vă arătaţi recunoştinţa!

Cei doi oameni se prosternară la pământ, dar nu mai rămăsese decât vâjâitul cravaşei în vânt. Calul lui Hideyoshi se pierdea deja în depărtare, la galop.

Până şi aghiotanţii săi erau luaţi pe nepregătite şi fură nevoiţi să se repeadă să-l ajungă din urmă.

Pedestraşii, ca şi cei care-şi încălecară în grabă caii, o luară toţi odată la fugă după stăpânul lor, în completă dezordine.

Era ceasul berbecului. Nu trecuseră nici două ore între sosirea primului mesager şi plecarea lui Hideyoshi. În acel răstimp, Hideyoshi preschimbase o înfrângere din partea de miazănoapte a provinciei Omi într-un prilej de victorie. Crease pe loc o strategie nouă pentru întreaga lui armată. Instruise mesageri şi-i trimisese, cu ordine, pe drumul de treisprezece leghe până la Kinomoto – drumul care avea să-l ducă pe el spre totul sau spre nimic.

Era hotărât trup şi suflet.

Cu elanul acestei hotărâri, Hideyoshi şi o armată de cincisprezece mii de oameni se repezeau drept înainte,

lăsând, în urmă, cinci mii de oameni.

Hideyoshi şi avangarda sa intrară în Nagahama după-amiază, la ceasul maimuţei. Batalioanele se urmau unele pe altele, iar ultimii oameni şi cai plecau, probabil, din Ogaki cam tot atunci când frontul coloanei intra în Nagahama.

Când ajunse la Nagahama, Hideyoshi nu pierdu vremea, ci începu imediat pregătirile pentru a lua iniţiativa împotriva inamicului. De fapt, nici nu apucă să descalece. După ce mâncă turte de orez şi-şi ostoi setea cu un polonic de apă, plecă val-vârtej din Nagahama, grăbindu-se ca vântul, prin Sone şi Hayami. Ajunse în Kinomoto la ceasul câinelui.

Nu-i luase decât cinci ore ca să vină din Ogaki, întrucât făcuseră tot drumul fără să se oprească.

Cei cincisprezece mii de oameni ai lui Hideyoshi se aflau la muntele Tagami. Kinomoto era doar un popas pe drumul care ocolea panta răsăriteană a muntelui. O divizie a armatei de pe pisc era postată în cătun. Chiar lângă satul Jizo, oamenii construiseră un turn de observaţie.

— Unde ne aflăm? Cum se numeşte satul ăsta? întrebă Hideyoshi, oprindu-şi brusc, din galop calul, cu frâul strâns în mână.

— Este satul Jizo.

— Suntem aproape de tabăra din Kinomoto.

Răspunsurile proveneau de la unii vasali din jurul lui. Hideyoshi rămase în şa.

— Daţi-mi puţină apă, ceru el.

Luând polonicul oferit, bău apa dintr-o sorbitură şi se întinse, pentru prima oară de când plecase din Ogaki, după care descălecă, pornind cu pas iute spre baza turnului de veghe, unde privi cerul. Turnul nu avea acoperiş, nici scară. Soldaţii se căţărau păşind pe proptelele de lemn fixate, construite în grabă.

Dintr-odată, Hideyoshi îşi aminti de tinereţea lui de infanterist. Legând şnurul evantaiului de comandant de sabia

pe care o purta, începu să urce spre vârful turnului. Pajii îl împinseră din spate şi se formă un fel de scară umană.

— E primejdios, stăpâne.

— N-aveţi nevoie de o scară?

Oamenii de jos îl strigau, dar Hideyoshi ajunsese deja la peste douăzeci de picioare înălţime.

Furtuna violentă care bântuise câmpiile din Mino şi Owari se potolise. Cerul era senin şi împânzit de stele, iar lacurile Biwa şi Yogo păreau două oglinzi aruncate pe câmpie.

Când Hideyoshi, care păruse obosit de pe drum, ajunse în vârful turnului – cu silueta hotărâtă profilându-i-se pe cerul nopţii – se simţi mai mult fericit decât ostenit. Cu cât era situaţia mai periculoasă şi greutăţile mai mari, cu atât se bucura mai mult. Era acea fericire care se naşte din obstacolele înconjurătoare şi din capacitatea de a te întoarce şi a le vedea rămase în urmă, iar Hideyoshi o cunoscuse, în mai mică sau mai mare măsură, încă de pe vremea tinereţii. El însuşi afirma că fericirea cea mai mare a vieţii era aceea de a trăi la subtila graniţă dintre reuşită şi eşec.

Acum, însă, privind spre Shuzugatake şi spre muntele Oiwa, aflate în apropiere, arăta ca un om încrezător în victoria lui.

Hideyoshi, însă, era mult mai prudent decât majoritatea oamenilor. Conform obiceiului său, închise liniştit ochii şi intră într-o stare în care lumea nu-i era nici duşmană, nici aliată. Desprinzându-se de nimicnicia celor lumeşti, deveni el însuşi inima universului şi ascultă care era voinţa cerului.

— Deja e aproape gata, murmură, cu un zâmbet apărându-i, în sfârşit, pe buze. Acel Sakuma Genba a ieşit la luptă, verde şi crud ca un boboc. Ce-am fi putut visa mai mult?

Coborând din turn, urcă imediat până la jumătatea muntelui Tagami, unde îl întâmpină Hidenaga. Imediat ce termină să-i dea lui Hidenaga ordinele, Hideyoshi coborî iarăşi muntele, trecu prin Kuroda, traversă peste Kannonzaka,

merse pe la răsărit de Yogo şi ajunse la muntele Chausu, unde se odihni, pentru prima oară de când plecase din Ogaki.

Îl însoţeau două mii de soldaţi. Mătasea de culoarea prunei a armurii sale era acoperită de sudoarea şi de praful de peste zi. Dar în acea îmbrăcăminte murdară şi cu mişcările categorice ale evantaiului său militar dădu Hideyoshi instrucţiunile pentru luptă.

Era deja noaptea târziu, între a doua jumătate a ceasului mistreţului şi prima jumătate din ceasul şobolanului.

Hachigamine se afla la răsărit de Shizugatake. În timpul serii, Genba adusese acolo un singur batalion. Planul său pentru atacul din Shizugatake, a doua zi dimineaţă, consta în a acţiona împreună cu avangarda de la Iiurazaka şi Shimizudani, spre nord-vest, izolând fortăreaţa inamică.

Tot cerul era plin de stele. Munţii, însă, acoperiţi cu copaci şi tufişuri, erau negri precum cerneala, iar cărarea care şerpuia printre ei nu era decât o potecă îngustă a tăietorilor de lemne.

Unul dintre străjeri mormăi.

— Ce este? întrebă altul.

— Veniţi aici s-aruncaţi o privire, strigă un alt om, de la o oarecare distanţă.

Se auzi foşnetul trecerii prin desişuri, apoi siluetele santinelelor apărură pe margine.

— Pare să se vadă un soi de văpaie pe cer, spuse unul dintre ei, arătând spre sud-est.

— Unde?

— Din dreapta chiparosului ăluia mare, până la miazăzi.

— Ce crezi că e?

Râseră cu toţii.

— Probabil fermierii de lângă Otsu sau Kuroda, or fi dat foc la ceva.

— N-ar trebui să mai fi rămas nici un ţăran în sate. Toţi au fugit în munţi.

— Ei, atunci, poate sunt focurile de tabără ale duşmanilor staţionaţi la Kinomoto.

— N-aş crede. Într-o noapte când norii sunt coborâţi ar fi altceva, dar e ciudat să vezi cerul colorat aşa când noaptea e senină. Aici sunt prea mulţi copaci care ne blochează vederea, dar ar trebui să putem vedea dacă ne căţărăm până pe marginea râpii de-acolo.

— Stai! E periculos!

— Dacă aluneci, cazi tocmai până-n vale!

Încercară să-l oprească, dar omul escaladă peretele de piatră, agăţându-se de viţe. Silueta sa părea a unei maimuţe în vârful muntelui stâncos.

— O, nu! E îngrozitor! strigă el pe neaşteptate. Exclamaţia lui îi surprinse pe toţi cei de jos.

— Ce este? Spune, ce vezi?

Omul stătea tăcut ca şi cum ar fi fost ameţit. Unul după altul, ceilalţi se urcară până în locul unde stătea. Când ajunseră în vârf, îi apucă tremuratul. Stând pe buza prăpastiei stâncoase, vedeau nu numai lacul Yogo şi lacul Biwa, ci şi drumul spre provinciile de miazănoapte, şerpuind de-a lungul lacului. Se vedea până şi baza muntelui Ibuki.

Se înnoptase, aşa că nu se putea vedea clar, dar părea să fie o singură linie de flăcări curgând ca un râu, tocmai de la Nagahama până la Kinomoto, lângă poala muntelui pe care se aflau. Flăcările se întindeau din loc în loc, cât vedeai cu ochii – un torent continuu de foc, cu cercuri luminoase.

— Ce-i asta?

Buimăciţi un moment, îşi veniră, dintr-odată, în fire.

— Să mergem! Repede!

Santinelele coborâră pe faţa râpii ca şi cum şi-ar fi pierdut echilibrul şi o luară la fugă să anunţe tabăra principală.

Legănat de anticipările glorioase pentru a doua zi, Genba se culcase devreme. Soldaţii săi dormeau deja şi ei.

Era aproape ceasul mistreţului, când Genba se ridică în capul oaselor, trezit din somnul său uşor.

— Tsushima! strigă el.

Osaki Tsushima dormea în apropiere şi, până se deşteptă, Genba ajunsese deja în faţa lui, strângând în mână o lance pe care o luase de la un paj.

— Tocmai am auzit un nechezat. Du-te şi vezi ce e.

— Imediat!

În timp ce ieşea din cort, Tsushima se ciocni de un om care ţipa ca din gură de şarpe.

— Avem o urgenţă! strigă noul sosit, în panică.

Ridicând glasul, Genba îl întrebă:

— Ce ai de raportat?

În starea sa de agitaţie, omul nu putea descrie concis situaţia.

— Au apărut o mulţime de torţe şi focuri de-a lungul drumului din Mino până-n Kinomoto şi înaintează într-un şir roşu, îngrijorător. Seniorul Katsumasa crede că nu poate fi decât o manevră a inamicului.

— Cum?! O linie de foc pe drumul din Mino?

Genba părea să nu înţeleagă încă. Dar, la un pas în urma acestui raport urgent de la Shimizudani, sosi o depeşă similară de la Hara Fusachika, a cărui tabără era la Hachigamine.

Soldaţii din tabără începură să se trezească, în învălmăşeala din întuneric. Imediat porniră să se răspândească valuri.

Curios lucru, Hideyoshi se întorcea din Mino. Dar lui Genba nu-i prea venea să creadă; încă mai avea expresia neabătută a cuiva care persistă în convingerile lui.

— Tsushima! Du-te şi verifică!

Cu acest ordin, îşi ceru taburetul de campanie, luându-şi intenţionat un aer stăpânit. Înţelegea sentimentele ascunse ale vasalilor săi, care se uitau să vadă ce i se citea pe chip.

Osaki reveni repede. Călărise până la Shimizudani, apoi la Hachigamine, după care, îşi continuase drumul de la muntele Chausu la Kannonzaka, pentru a afla toate faptele. Iar faptele erau următoarele:

— Nu numai că se văd făcliile şi focurile, dar, dacă asculţi cu atenţie, se aude nechezatul cailor şi zgomotul copitelor. Nu-i de glumă. Veţi avea nevoie să plănuiţi o contra-strategie, cât mai repede cu putinţă.

— Ei, şi ce-i cu Hideyoshi?

— Hideyoshi e în avangardă.

Genba fu atât de descumpănit, încât abia-şi mai găsi cuvintele să vorbească. Muşcându-şi buzele, ridică o privire tăcută, palid la faţă.

După un timp, spuse:

— Ne vom retrage. Altceva nu avem ce face, nu-i aşa? O armată numeroasă e pe drum încoace, iar trupele noastre sunt izolate aici.

În seara trecută, Genba refuzase, cu încăpăţânare, să asculte ordinele lui Shibata. Acum, le ordonă el însuşi oamenilor săi panicaţi să ridice tabăra, zorindu-şi vasalii şi pajii.

— Mesagerul de la Hachigamine mai e aici? îi întrebă Genba pe vasalii din jur, în timp ce încăleca.

Aflând că mesagerul mai era în tabără, îl chemă la el.

— Du-te şi spune-i imediat lui Hikojiro că batalionul nostru principal începe retragerea, revenind prin Shimizudani, Iiurazaka, Kawanami şi Moyama. Forţele lui Hikojiro să ne urmeze în ariergardă.

De cum dădu ordinul, Genba se alătură vasalilor şi porni prin bezna de smoală a cărării de munte.

Astfel, principala armată a lui Sakuma îşi începu retragerea generală, în jumătatea a doua din ceasul mistreţului. Luna încă nu răsărise, când porniră. Timp de vreo jumătate de oră, nu aprinseră nici o torţă, pentru a împiedica inamicul să descopere unde se aflau, în schimb, se poticneau pe potecile înguste, la lumina fitilelor şi a stelelor.

Comparându-le mişcările în timp, Genba trebuie să fi început ridicarea taberei tocmai când Hideyoshi urca muntele Chausu, din satul Kuroda, şi se întinsese să se odihnească.

În acel loc, Hideyoshi vorbi cu Niwa Nagahide, care venise, în grabă, din Shizugatake pentru a vorbi cu el. Nagahide era un vizitator de vază, iar Hideyoshi îl trată cu o reală politeţe.

— Nici nu mai ştiu ce să spun acum, zise el. De azi dimineaţă, ţi-ai dat foarte multă osteneală.

Cu aceste câteva cuvinte, începu să împartă postul de comandă cu Nagahide, ulterior întrebându-l despre situaţia inamicului şi relieful regiunii. Din timp în timp, glasurile vesele se auzeau în vântul de noapte, care sufla peste culmea muntelui.

Tot atunci, soldaţii care-l urmau pe Hideyoshi continuau să vină în tabără, în grupuri de câte două-trei sute.

— Forţele lui Genba au început deja să se retragă spre Shimizudani şi au lăsat o ariergardă în zona Hachigamine, raportă o iscoadă.

Atunci, Hideyoshi îi dădu ordin lui Nagahide să transmită la toate fortăreţele aliaţilor lui următoarele informaţii şi comenzi:

La ceasul boului, voi începe un atac prin surprindere asupra lui Genba. Adunaţi localnicii şi puneţi-i să scoată strigăte de luptă de pe piscurile munţilor, în zori. Imediat ce se crapă de ziuă, veţi auzi împuşcături, care vor da semnalul că a sosit momentul să prindem inamicul în cleşte. Dacă se aud împuşcături înaintea zorilor, înseamnă că sunt ale inamicului.

Sunetul de corn va fi semnalul atacului general. Nu trebuie ratată ocazia.

Imediat ce Nagahide plecă, Hideyoshi puse să-i fie ridicat scăunelul de campanie.

— Au spus că Genba dă bir cu fugiţii. Luaţi-o pe calea retragerii lui şi urmăriţi-l fără milă, ordonă el, spunându-le războinicilor din jur să transmită comanda întregii armate. Şi aveţi grijă să nu trageţi până nu începe să se lumineze cerul.

Nu se aflau pe un drum neted, ci doar pe o cărare montană cu foarte multe locuri periculoase. Atacul începu odată cu pornirea companiilor una după alta, dar nu puteau avansa atât de repede pe cât ar fi dorit.

Pe drum, oamenii descălecau şi-şi duceau caii de căpăstru, prin bălţi sau de-a lungul unor râpi unde nu era nici un fel de drum.

După miezul nopţii, luna se înălţă în mijlocul cerului, ajutând soldaţii lui Sakuma să se orienteze pe calea retragerii. Lumina ei, însă, era o binecuvântare şi pentru oamenii lui Hideyoshi, care-i urmăreau.

Cele două armate se aflau la nu mai mult de trei ore distanţă. Hideyoshi trimisese o oştire uriaşă în acea singură bătălie, iar luptătorii aveau moralul ridicat. Posibilul deznodământ era clar încă dinainte de a începe lupta.

Soarele strălucea în înaltul cerului. Era aproape de ceasul dragonului. Se luptaseră pe malul lacului Yogo, dar armata clanului Shibata fugise din nou, regrupându-se în zona Moyama şi a Trecătorii Sokkai.

Acolo, aveau tabăra Maeda Inuchiyo şi fiul său, cu drapelele fluturând paşnic. Foarte paşnic. Aşezat pe taburetul său de campanie, Inuchiyo observase calm împuşcăturile şi scânteile care se răspândiseră peste Shizugatake, Oiwa şi Shimizudani, începând din zorii zilei.

Inuchiyo comanda o aripă a armatei lui Katsuie, ceea ce-l punea într-o poziţie foarte delicată, căci datoria faţă de Katsuie intra în conflict cu sentimentele sale personale. La cea mai mică greşeală, provincia şi întreaga lui familie aveau să piară. Situaţia era cât se poate de clară. Dacă i se împotrivea lui Katsuie, urma să fie distrus. Dacă abandona îndelungata sa prietenie cu Hideyoshi, însă, îşi trăda sufletul.

Katsuie... Hideyoshi...

Comparându-i pe cei doi, Inuchiyo n-ar fi riscat în nici un caz să aleagă greşit între ei. Când îşi părăsise castelul din Fuchu, plecând pe câmpul de luptă, soţia sa fusese îngrijorată pentru intenţiile lui şi îl cercetase îndeaproape.

— Dacă nu lupţi contra seniorului Hideyoshi, nu-ţi vei face datoria de războinic, spusese ea.

— Aşa crezi?

— Dar nu cred nici că e nevoie să-ţi onorezi cuvântul faţă de seniorul Katsuie.

— Nu vorbi prostii. Crezi că sunt capabil să-mi trădez cuvântul de războinic, odată ce mi l-am dat?

— Ei, atunci, pe care dintre ei ai să-l susţii?

— O las în voia cerului. Altceva, nu ştiu ce pot face. Înţelepciunea omenească e prea limitată pentru aşa ceva.

Plini de sânge, oamenii lui Sakuma fugeau urlând spre locul unde era Maeda.

— Nu intraţi în panică! Nu vă faceţi de râs!

Genba, care fugea şi el în aceeaşi direcţie, însoţit de un grup de călăreţi, sări din şaua sa stacojie, începând să-şi mustre trupele, cu ţipete răguşite:

— Ce-i cu voi? O ştergeţi după atât de puţină luptă? Certându-şi războinicii, Genba încerca să se încurajeze şi pe sine însuşi în acelaşi timp. Când se aşeză, greoi, pe o piatră, umerii i se zbuciumau şi părea că suflă foc. Un gust amar îi

umplea gura. Efortul pe care-l făcuse pentru a nu-şi pierde demnitatea ca general în mijlocul învălmăşelii şi al catastrofei era extraordinar, ţinând seama de tinereţea lui.

Abia acum i se spuse că fratele său mai mic fusese ucis. Cu neîncredere vădită, ascultă rapoartele care-l informau despre moartea multora dintre comandanţii lui.

— Ce ştiţi de ceilalţi fraţi ai mei?

Ca răspuns la această întrebare directă, un vasal îi arătă, în spatele lui:

— Doi dintre fraţii dumneavoastră sunt acolo, stăpâne.

Genba, cu ochii injectaţi, îi zări pe cei doi. Yasumasa se culcase la pământ, privind absent cerul. Fratele cel mai tânăr dormea cu capul căzut într-o parte, pe când în poală i se aduna sângele dintr-o rană.

Genba îşi îndrăgea fraţii şi fu uşurat că mai erau în viaţă, dar vederea aceloraşi fraţi – de acelaşi sânge cu el – părea şi să-l înfurie.

— Ridică-te, Yasumasa! răcni el. Şi tu, Shichiroemon, vino-ţi în fire! E prea devreme ca să zăceţi la pământ. Ce faceţi?!

Adunându-şi curajul, Genba se ridică şi el, cu oarecare dificultate. La rândul său, fusese rănit.

— Unde-i tabăra seniorului Inuchiyo? În vârful dealului de-acolo?

O luă din loc, târându-şi un picior, dar apoi se întoarse şi-şi privi fraţii mai tineri, care păreau să-l urmeze.

— Nu e nevoie să veniţi. Voi doi adunaţi nişte oameni şi pregătiţi-vă să opriţi inamicul. Hideyoshi n-o să piardă vremea.

Genba se aşeză pe taburetul de comandant din cort şi aşteptă. Curând, apăru Inuchiyo.

— Am auzit, cu regret, ce s-a întâmplat, spuse el, cu compasiune.

— Fără regrete, izbuti Genba să-şi forţeze un zâmbet amar.

Cu o gândire atât de mediocră, era firesc să pierd.

Răspunsul era atât de neaşteptat de docil, încât Inuchiyo se mai uită o dată la Genba. Genba lua întru totul asupra lui vina înfrângerii. Nu se plângea că Inuchiyo nu-şi trimisese trupele în luptă.

— Pentru moment, vrei să ne dai o mână de ajutor, ţinând în loc forţele atacatoare ale lui Hideyoshi, cu trupele tale odihnite?

— Sigur că da. Dar ce batalion doreşti, pe cel de lăncieri sau cel cu arme de foc?

— Aş vrea ca batalionul de puşcaşi să pândească mult mai în faţă. Ar putea trage în învălmăşeala înaintării inamice, iar atunci noi am putea acţiona ca o a doua forţă, ridicându-ne săbiile însângerate şi luptând ca şi cum am fi gata să murim. Du-te imediat! Te implor!

În oricare altă zi, Genba nu l-ar fi rugat pe Inuchiyo nimic. Nici chiar Inuchiyo nu-şi putea stăpâni mila faţă de el. Înţelegea că umilinţa lui Genba se datora, cel mai probabil, slăbiciunii pe care o simţea din cauza înfrângerii. Dar era posibil să fi fost provocată şi de faptul că Genba înţelesese deja adevăratele intenţii ale lui Inuchiyo.

— Inamicul pare să se apropie, continuă Genba, fără a se odihni nici o clipă; în timp ce bombănea aceste cuvinte, se ridică. Ei bine, adăugă el, pe curând.

Ridică pânza cortului şi ieşi, dar apoi se întoarse spre Inuchiyo, care ieşea în urma lui, să-l conducă:

— S-ar putea să nu ne mai vedem pe acest pământ, dar n-am de gând să mor mişeleşte.

Inuchiyo îl conduse până în locul unde aşteptase cu puţin timp în urmă. Genba îşi luă rămas bun de la el şi coborî panta cu paşi repezi. Scena de jos, care-i acoperea toată vederea, se schimbase complet din felul cum arătase cu doar câteva minute în urmă.

Armata clanului Sakuma numărase opt mii de oameni, dar mai rămăseseră doar vreo treime din ei. Ceilalţi erau fie morţi, fie răniţi, fie dezertaseră. Cei rămaşi erau soldaţi în dezordine sau comandanţi nedumeriţi, iar urletele lor de derută făceau situaţia şi mai nenorocită decât era.

Se vedea clar că fraţii mai tineri ai lui Genba nu erau capabili să organizeze haosul. Majoritatea ofiţerilor superiori muriseră. Diversele subunităţi nu mai aveau comandanţi, iar soldaţii nu erau siguri cine urma la comandă, câtă vreme armata lui Hideyoshi se vedea deja în depărtare. Chiar dacă fraţii Sakuma ar fi putut opri debandada în acel moment, nu puteau stăpâni şovăirea din sânul armatei.

Dar trăgătorii clanului Maeda alergau tăcuţi ca apa printre toate urletele şi, răsfirându-se, cu repeziciune, la o oarecare distanţă de tabără, se culcară la pământ. Observând această acţiune, Genba răcni un ordin cu glas pătrunzător şi, în sfârşit, zăpăceala se mai potoli puţin.

Faptul că luptătorii odihniţi din armata clanului Maeda intraseră pe teren deveni o extraordinară sursă de putere pentru soldaţii lui Genba, precum şi pentru Genba şi ofiţerii care-i mai rămăseseră.

— Nu vă retrageţi nici un pas până nu văd capul maimuţoiului ăluia blestemat în vârful uneia din lăncile noastre! Nu-i lăsaţi pe cei din clanul Maeda să-şi râdă de noi! Nu vă faceţi de ruşine!

Încurajându-i, Genba mergea printre ofiţeri şi soldaţi. Cum era de aşteptat, ostaşii care-l urmaseră, până în acel punct, credeau în sentimentul onoarei. Transpiraţia şi sângele uscat de soarele care strălucea fierbinte, încă din primele ore ale dimineţii, pătau armurile şi lăncile multora. Prin toată murdăria erau amestecate fire de iarbă şi cocoloaşe de ţărână.

Pe chipurile tuturor oamenilor se citea setea după o ceaşcă sau măcar o gură de apă. Dar nu aveau timp pentru aşa ceva.

Norii mari de praf galben şi sunetele cailor inamici se apropiau deja din spate.

Hideyoshi, însă, care înaintase până acolo de la Shinzaemon cu o forţă ce măturase totul în cale, se opri chiar înainte de Moyama.

— Tabăra asta e sub comanda lui Maeda Inuchiyo şi a fiului său, Toshinaga, anunţă el.

Cu această observaţie, frână brusc înaintarea năvalnică a avangărzii. Apoi, îşi reformulă dispoziţia de luptă şi-şi readuse oamenii în formaţie.

În acel moment, cele două armate se aflau una în bătaia puştilor celeilalte. Genba continua să le comande puşcaşilor din clanul Maeda să ia poziţie în calea avansării inamice, dar praful acoperea armata lui Hideyoshi, care refuza să-şi continue drumul în raza armelor.

După ce se despărţise de Genba, Inuchiyo se oprise la marginea muntelui, observând, de departe, situaţia. Intenţiile sale îi nedumereau chiar şi pe generalii din jurul lui. Doi dintre samurai, însă, îi aduseră calul.

„Ei, acum s-a hotărât să intre în luptă.” În adâncul sufletului, asta părea să fie speranţa soldaţilor. Dar, în timp ce se sălta în scări, Inuchiyo îi şopti ceva unui mesager care tocmai sosise cu un răspuns din tabăra lui Toshinaga. Apoi se aşeză în şa, dar fără a părea gata să pornească.

Dinspre poala muntelui se auzi o răbufnire zgomotoasă. Când Inuchiyo şi toţi ceilalţi priviră într-acolo, văzură că un cal speriat din spatele formaţiei îşi rupsese priponul şi fugea, înnebunit, prin tabără.

Pe timp de pace, n-ar fi fost o situaţie dificilă, dar, în acea conjunctură, confuzia se amplifică, declanşând un adevărat vacarm.

Inuchiyo întoarse capul spre cei doi samurai şi le dădu un semnal din ochi.

— Înainte, toată lumea! le spuse vasalilor din jur şi dădu

pinteni calului.

În acelaşi moment, peste câmpie răsunară salve de muschete. Ar fi trebit să fie ale propriilor lor puşcaşi, iar forţele lui Hideyoshi deschiseseră probabil simultan focul. Cu aceste gânduri, Inuchiyo se repezi în josul pantei, privind norii de praf şi fum de pulbere dintr-o parte.

— Acum! Acum! murmura el, lovind neîncetat în şa.

Într-o parte a taberei din Moyama se băteau gonguri şi tobe mari de război, sporind confuzia. Forţele de nestăvilit ale lui Hideyoshi călcaseră peste propriile lor victime, asupra liniei defensive a puşcaşilor, şi pătrundeau deja adânc, în armata clanurilor Sakuma şi Maeda. Şi, la fel de uşor pe cât semănaseră haosul în armata centrală, acum veneau cu o asemenea furie, încât nimic nu le mai putea opri.

Observând luptele violente, Inuchiyo evită drumul, îşi uni forţele cu fiul său, Toshinaga, şi începu, rapid, să se retragă.

Unii dintre ofiţerii săi erau atât furioşi, cât şi bănuitori, dar pentru Inuchiyo nu era altceva decât acţiunea pe care o hotărâse cu ceva timp în urmă. În adâncul inimii, Inuchiyo fusese întotdeauna independent şi dorise neutralitatea. Din cauza poziţiei provinciei sale, fusese solicitat de Katsuie şi nevoit să treacă de partea acestuia. Acum, însă, datorită prieteniei cu Hideyoshi, se retrăgea discret.

Dar trupele în înaintare ale lui Hideyoshi spulberau fără milă armata clanului Maeda, iar o parte din luptătorii ariergardei fură doborâţi.

Între timp, Inuchiyo şi fiul său îşi conduceau trupele, aproape nevătămate, afară din tabără; de la Shiotsu, o luară pe un drum ocolit prin Hikida şi Imajo, pentru ca, în cele din urmă, să se retragă în castelul Fuchu. În timpul crâncenei bătălii, care durase două zile, tabăra clanului Maeda fusese ca o pădure solitară, stând liniştită în mijlocul norilor haosului.

* * *

Care era situaţia în tabăra lui Katsuie, începând cu noaptea trecută?

Katsuie trimisese cinci mesageri diferiţi la Genba şi fiecare se întorsese cu un eşec total. Apoi, Katsuie se lamentase că nu mai era nimic de făcut şi se culcase resemnat amarnic. De fapt, nici n-ar fi trebuit să poată dormi: ce semănase, aceea culegea – favoritismele sale faţă de Genba ascunseseră otrava iubirii oarbe. Făcuse o gravă greşeală, lăsându-se mânat de emoţii în a confunda legătura de sânge dintre unchi şi nepot cu relaţiile solemne ale comandantului cu subordonatul său.

Acum, Katsuie înţelegea perfect. Tot Genba fusese şi cauza revoltei fiului său vitreg, Katsutoyo, la Nagahama. Şi auzise despre comportamentul neplăcut de trufaş al lui Genba faţă de Maeda Inuchiyo însuşi, pe câmpul de luptă din Noto.

Chiar recunoscându-i aceste defecte, Katsuie era totuşi sigur că Genba era altfel decât majoritatea.

— Ah, dar acum tocmai aceste calităţi s-ar putea dovedi fatale, bodogăni el, răsucindu-se în aşternut.

În momentul când lămpile începură să pâlpâie, câţiva războinici veniră în fugă, pe coridor. În camera alăturată şi în următoarea, Menju Shosuke şi alţii tresăreau din somn.

Auzind glasuri ca răspuns la paşii grăbiţi, oamenii care păziseră camera lui Katsuie ieşiră în fugă, pe culoar.

— Ce s-a întâmplat?

Ţinuta luptătorului care dăduse zor ca purtător de cuvânt nu era obişnuită. Vorbea atât de repede, încât i se încălecau cuvintele:

— Cerul de peste Kinomoto s-a înroşit de o bucată de vreme. Iscoadele noastre tocmai s-au întors de la muntele Higashino…

— N-o mai lungi atâta! Zi-ne doar esenţialul! îl întrerupse

brutal Menju.

— Hideyoshi a venit din Ogaki. Armata lui face mare zarvă lângă Kinomoto, spuse războinicul, dintr-o suflare.

— Ce? Hideyoshi?

Agitaţi, oamenii veniseră cât puteau de repede pentru a anunţa situaţia lui Shibata Katsuie, dar Katsuie auzise deja cele spuse şi ieşi el însuşi pe coridor.

— Aţi auzit ce-au spus adineaori, stăpâne?

— Am auzit, răspunse Katsuie; chipul său arăta şi mai pământiu decât fusese seara. Ce pot spune, decât că Hideyoshi a făcut acelaşi lucru ca în timpul campaniei din provinciile apusene.

Aşa cum era de aşteptat, Katsuie îşi păstră calmul şi încercă să-i liniştească pe cei din jurul lui, dar nu-şi putea ascunde propriile lui emoţii existente de dinainte. Îl prevenise pe Genba şi, din felul cum vorbea acum, părea aproape că s-ar fi mândrit că avertismentul său se adeverise. Dar mai era şi glasul acelui brav general care, cândva, fusese numit Shibata, spărgătorul-de-ulcioare sau demonul Shibata. Cei care îl auzeau acum nu puteau simţi decât milă.

— Nu mă mai pot baza pe Genba. De-acum încolo, va trebui să iau singur poziţie, ca să putem lupta după cum dorim. Nu şovăiţi şi nu vă alarmaţi. Ar trebui să ne bucurăm că Hideyoshi a venit, în sfârşit.

Adunându-şi generalii, Katsuie se aşeză pe scaunul de campanie şi dădu ordine pentru dispunerile de trupe. Se comporta cu vigoarea unui om tânăr. Prevăzuse sosirea lui Hideyoshi doar ca pe o posibilitate vagă; de îndată ce posibilitatea devenise o reală ameninţare, în tabăra lui, se dezlănţuise confuzia. Nu puţini oameni îşi părăsiseră posturile, acuzând boli, alţii nesocoteau ordinele şi mulţi soldaţi dezertau în dezordine şi panică. Era o stare de fapt tristă: din şapte mii de militari, nu mai rămăseseră nici măcar

trei mii.

Aceasta era armata care pornise din Echizen cu voinţa fermă de a-l înfrunta pe Hideyoshi. Oamenii aceia n-ar fi trebuit să fie gata de fugă la prima ameninţare adevărată din partea lui.

Ce anume îi adusese în halul ăsta – o armată de peste şapte mii de oameni? Un singur lucru: lipsa unei comenzi autoritare. De asemenea, acţiunile lui Hideyoshi fuseseră neaşteptat de repezi, ceea ce nu făcuse decât să-i năucească şi mai mult. Zvonurile şi informaţiile false bântuiau peste tot, încurajând, astfel, actele de laşitate.

Când vedea jalnica dezordine a trupelor sale, Katsuie nu era numai descurajat, ci turba de-a binelea. Scrâşnind din dinţi, era incapabil să se stăpânească de a-şi scuipa indignarea spre ofiţerii din jurul lui. Mai întâi aşezaţi, apoi în picioare şi, în sfârşit, umblând de colo-colo, războinicii din jurul lui Katsuie nu se putuseră calma câtuşi de puţin. Ordinele lui le fuseseră transmise de câte două-trei ori, dar răspunsurile rămăseseră neclare.

— De ce sunteţi toţi aşa de buimaci? întrebă Katsuie, dojenindu-i pe cei din jur. Liniştiţi-vă! Părăsirea posturilor de luptă şi răspândirea de zvonuri şi de bârfe nu fac decât să-i deruteze şi mai mult pe oamenii noştri. Oricine comite asemenea fapte va fi aspru pedepsit, continuă el, adăugând mustrări după mustrări.

Un număr de subordonaţi se repeziră afară, încă o dată, anunţându-i ordinele stricte. Însă chiar şi după aceea, Katsuie fu auzit ţipând cu glas strident:

— Nu vă agitaţi! Nu vă pierdeţi capul!

Dar intenţiile lui de a potoli tumultul nu reuşeau decât să adauge încă un glas în acel vacarm de neînchipuit. Era aproape de ziuă.

Strigătele războinice şi focurile de muschete, care se

deplasaseră din regiunea Shizugatake, spre malul apusean al lacului Yogo, răsunau peste apă.

— După cum merg lucrurile, ar trebui ca Hideyoshi să ajungă aici curând!

— Cel puţin la amiază.

— Cum! Crezi că vor aştepta până atunci?

Laşitatea genera alte laşităţi şi, în sfârşit, teama cuprinse întreaga tabără.

— Trebuie că-s zece mii de inamici!

— Ba nu, eu cred că sunt douăzeci de mii!

— Ce? Cu o putere ca asta, musai sunt treizeci de mii! Soldaţii cădeau pradă propriilor lor spaime şi nimeni nu se simţea liniştit fără sprijinul camarazilor. Apoi, începu să circule un zvon ce suna a adevăr:

— Maeda Inuchiyo a trecut de partea lui Hideyoshi!

În acel moment, ofiţerii clanului Shibata nu-şi mai putură controla trupele. Katsuie încălecă, în sfârşit. Călărind prin zona Kitsunezaka, îi certă personal pe soldaţii din taberele separate. Părea să fi ajuns la concluzia că ar fi fost neeficient să-şi lase proprii generali să transmită ordinele stricte lansate de la comandament.

— Oricine părăseşte tabăra fără motiv va fi tăiat pe loc, zbiera el. Fugăriţi-i şi împuşcaţi-i pe toţi laşii care dezertează! Oricine împrăştie zvonuri sau descurajează spiritul războinic al oamenilor să fie executat pe loc!

Dar situaţia se agravase mult prea mult, iar revigorarea asprului spirit marţial al lui Katsuie era zadarnică. Peste jumătate din cei şapte mii de ostaşi ai săi dezertaseră deja, iar restul abia se mai ţineau cu picioarele pe pământ. În plus, îşi pierduseră deja încrederea în comandantul lor suprem. Fiind astfel redus la o poziţie care nu mai inspira respect, până şi ordinele demonului Shibata sunau găunos.

Reveni în tabăra principală, care era deja atacată.

„Ah”, îşi spuse Katsuie, „mi-a sunat şi mie sfârşitul...” Văzându-şi armata deznădăjduită, Katsuie îşi dădea seama de zădărnicia întregii situaţii. Totuşi, spiritul său aprig îl împingea, neînduplecat, înainte, spre propria-i moarte disperată. Când începu să se crape de ziuă, prin tabăra părăsită nu mai erau decât câţiva cai şi oameni risipiţi, răzleţi.

— Stăpâne, pe-aici. Veniţi un moment încoace.

Doi războinici se agăţară de-o parte şi de alta a armurii lui Katsuie, ca şi cum i-ar fi susţinut trupul masiv.

— Nu vă stă în fire să fiţi aşa de iute la mânie. Împingându-l cu forţa prin tumultul de cai şi oameni, pentru a ieşi pe poarta templului, le strigară cu disperare altora:

— Repede, aduceţi-i calul! Unde-i calul stăpânului nostru?! Între timp, Katsuie striga şi el:

— N-am să mă retrag! Drept cine mă luaţi? Nu fug din locul ăsta!

Cuvintele lui vehemente răsunau cu o ferocitate crescândă. Încă o dată se încruntă şi răcni la ofiţerii de stat major care nu voiau să plece de lângă el:

— De ce faceţi asta? De ce mă împiedicaţi să ies la atac? Dacă pe mine mă ţineţi în loc, de ce nu atacaţi inamicul?

Fu adus un cal. Un soldat care ţinea frumosul stindard al comandantului, cu blazonul auriu, veni şi se opri alături.

— Nu putem stăvili valul de-aici, stăpâne. Dacă muriţi în acest loc, va fi zadarnic. De ce nu vă întoarceţi la Kitanosho, ca să vă gândiţi la un plan pentru o altă încercare?

Katsuie scutură din cap, continuând să strige, dar oamenii din jurul lui se grăbiră să-l urce cu forţa în şa. Situaţia era disperată. Dintr-odată, căpitanul pajilor, Menju Shosuke, un om care nu se distinsese niciodată în luptă, alergă înainte şi se prosternă în faţa calului lui Katsuie.

— Vă rog, stăpâne! Permiteţi-mi să iau eu stindardul dumneavoastră de comandant.

A-i cere stăpânului permisiunea de a purta stindardul de comandant însemna că se oferea să-i ţină locul.

Shosuke nu mai spuse nimic, ci rămase îngenuncheat în faţa lui Katsuie. Nu manifesta nici o pregătire deosebită pentru moarte, disperare sau ferocitate; arăta ca de obicei, când apărea înaintea lui Katsuie în calitatea sa de căpitan al pajilor.

— Cum? Vrei să-ţi dau stindardul de comandant?

Călare pe cal, Katsuie îl privi pe Shosuke, cu uimire. Generalii din jurul lui, muţi de uimire, îşi aţintiră şi ei ochii asupra lui Shosuke. Printre numeroşii slujitori personali ai lui Katsuie, puţini fuseseră trataţi cu mai multă răceală decât Shosuke.

Katsuie, care nutrea asemenea prejudecăţi împotriva lui Shosuke, trebuia să ştie mai bine ca oricine ce efect avuseseră. Şi totuşi, nu stătea acum în faţa lui chiar Shosuke, oferindu-se să-i ia locul?

Vântul înfrângerii sufla trist peste tabără, iar pentru Katsuie fusese insuportabil să-şi vadă oamenii şovăind, încă din zorii zilei. Laşii care se grăbiseră să arunce armele şi să dezerteze nu fuseseră puţini la număr; Katsuie îi privise cu căldură pe mulţi dintre acei oameni şi ani de zile îi învrednicise cu favorurile lui. Când îi veniră în minte aceste gânduri, Katsuie nu-şi putu stăpâni lacrimile.

Dar, indiferent ce gândea, Katsuie lovi cu călcâiele scărilor în coastele calului, alungându-şi expresia îndurerată de pe chip cu un muget tunător:

— Ce tot îndrugi, Shosuke? O dată moare omul, iar mie mi-a venit vremea să mor! Mişcă de-aici!

Shosuke se feri din faţa calului cabrat, dar îl apucă de căpăstru.

— Atunci, lăsaţi-mă să vă însoţesc.

Împotriva voinţei lui Katsuie, Menju lăsă câmpul de luptă în urmă, grăbindu-se spre Yanagase. Atât omul care purta

stindardul comandantului, cât şi vasalii lui Katsuie îi înconjurară calul şi porniră în grabă, cu el în mijlocul lor.

Dar avangarda lui Hideyoshi răzbătuse deja prin Kitsunezaka şi, neluându-i în seamă pe războinicii clanului Shibata din apărare, văzură stindardul auriu care flutura în depărtare.

— Katsuie e! Nu-l lăsaţi să scape!

Un grup de lăncieri iuţi de picior se adunară la un loc, luând-o la fugă, în direcţia lui Katsuie.

— Aici ne luăm rămas bun, stăpâne!

Aruncând aceste cuvinte de despărţire, generalii care fugeau cu Katsuie se desprinseră dintr-odată de lângă el, îşi întoarseră caii şi se repeziră în mijlocul lăncilor ascuţite ale urmăritorilor. Curând, cadavrele lor căzură la pământ.

Menju Shosuke se întorsese şi el şi înfrunta năvala inamică, dar acum o luă, din nou, la fugă, după stăpânul său, strigându-l din urmă:

— Stindardul de comandant… vă rog… daţi-mi-l să-l port eu! Tocmai ieşiseră din Yanagase.

Katsuie îşi opri calul şi luă drapelul auriu al comandantului din mâna omului de lângă el. Păstra atâtea amintiri – îl ridicase în taberele sale, odată cu reputaţia de „demonul Shibata”.

— Poftim, Shosuke. Du-l în mijlocul luptătorilor mei!

Şi, cu aceste cuvinte, îi aruncă brusc steagul lui Shosuke.

Shosuke se aplecă înainte, apucându-l repede de coadă.

Nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. Agitând stindardul un moment, strigă ultimele sale cuvinte în direcţia lui Katsuie, care se îndepărta:

— Cu bine, stăpâne!

Katsuie se răsuci în şa, dar calul său continuă să galopeze spre zona montană din Yaganase. Îl însoţeau numai zece călăreţi.

Stindardul de comandant fusese aruncat în mâinile lui

Shosuke, aşa cum ceruse acesta, dar, în acelaşi moment, Katsuie îl părăsise şi cu cuvintele: „Du-l în mijlocul luptătorilor mei!”

Aceasta fusese cererea lui şi, fără îndoială, o făcuse din consideraţie faţă de oamenii care rămâneau pradă morţii, împreună cu Shosuke.

Sub stindard se adunară imediat vreo treizeci de oameni. Erau singurii care îşi respectau cu adevărat propria onoare şi care nu se codeau să moară pentru seniorul lor.

„Ah, au mai rămas câţiva oameni onorabili în clanul Shibata”, reflectă Shosuke, privind, fericit, chipurile din jurul lui.

— Haideţi! Să le-arătăm ce înseamnă o moarte fericită! Punând steagul în mâinile unui războinic, se repezi înainte, grăbindu-se la apus de satul Yaganase, către crestele de miazănoapte ale muntelui Tochinoki. Când mica forţă de nici patruzeci de oameni luă hotărârea de a porni înainte, aceştia manifestară un spirit mult mai intens decât cel al miilor de oameni aflaţi în acea dimineaţă pe Kitsunezaka.

— Katsuie s-a retras spre munţi!

— Se pare că a luat hotărârea finală şi este pregătit să moară. Aşa cum era de aşteptat, trupele din urmărire ale lui Hideyoshi se încurajau să gonească înainte.

— Vom lua capul lui Katsuie!

Fiecare se străduia să ajungă în frunte, pe când începeau să urce muntele Tochinoki. Fâlfâind drapelul auriu pe piscul muntelui, războinicii clanului Shibata priveau, cu răsuflarea tăiată, cum numărul luptătorilor duşmani – care se căţărau chiar şi prin locuri pe unde nu era cărare – creştea clipă de clipă.

— Mai e timp să împărţim între noi o ceaşcă de apă, de adio, spuse Shosuke.

În acele câteva momente, Shosuke şi tovarăşii săi culeseră

şi împărţiră din apa care se prelingea dintre steiurile crestei stâncoase, pregătindu-se calmi pentru moarte. Deodată, Shosuke se întoarse spre fraţii săi, Mozaemon şi Shobei:

— Fraţilor, ar trebui să scăpaţi şi să vă întoarceţi în satul nostru. Dacă toţi trei odată ne găsim moartea în luptă, nimeni nu va putea să ducă mai departe numele familiei sau să aibă grijă de mama noastră. Mozaemon, se cade ca fratele cel mare să ducă mai departe numele familiei, aşa că de ce nu pleci acum?

— Dacă fraţii mai mici sunt tăiaţi de duşman, replică Mozaemon, poate fratele mai mare să apară în faţa mamei sale cu cuvintele „m-am întors acasă"? Nu, rămân aici. Shobei, du-te tu.

— Ar fi îngrozitor!

— De ce?

— Ca eu să fiu trimis acasă viu într-un asemenea moment, n-ar fi tocmai o plăcere pentru mama noastră. Iar răposatul nostru tată trebuie că-şi priveşte şi el azi fiii, de pe lumea cealaltă. Nu picioarele mele vor merge azi înapoi spre Echizen.

— Atunci, vom muri împreună!

Cu sufletele unite într-un legământ al morţii, cei trei fraţi rămaseră, fără să şovăie, sub stindardul de comandant.

Shosuke nu mai insistă ca fraţii săi să plece acasă.

Cei trei fraţi băură apa de rămas bun dintr-un izvor limpede şi, în timp ce un spirit înviorător le trecea prin piepturi, se întoarseră cu toţii în direcţia încotro se afla casa mamei lor.

Rugile pe care le rosteau în inimile lor nu erau greu de ghicit. Inamicul se apropia din toate părţile, ajuns acum, destul de aproape, pentru a auzi glasurile soldaţilor duşmani.

— Păzeşte stindardul comandantului, Shobei, îi spuse Shosuke fratelui său mai mic, în timp ce-şi punea coiful.

Se dădea drept Katsuie şi nu voia ca duşmanul să-l recunoască. Cinci sau şase gloanţe de muschetă îi şuierară pe lângă cap. Luându-le ca pe un semnal, cei treizeci de oameni îl invocară pe Hachiman, zeul războiului, şi se repeziră în calea inamicilor.

Împărţindu-se în trei unităţi, îi atacară pe duşmanii care se apropiau. Oamenii ce urcau de jos gâfâiau greu şi nu puteau ţine piept luptătorilor disperaţi care năvăleau asupra lor. Săbii lungi începură să se năpustească peste coifurile soldaţilor lui Hideyoshi, lănci le străpungeau piepturile, iar trupurile lor măcelărite cădeau peste tot.

— Nimeni să nu fie prea nerăbdător să moară! strigă deodată Shosuke, în timp ce se retrăgea în interiorul unei palisade.

În timp ce stindardul de comandant îl urma, oamenii rămaşi făcură acelaşi lucru.

— Se spune că legătura fiecărui deget în parte nu e la fel de puternică precum lovitura unui singur pumn. Dacă mica noastră forţă se împrăştie, efectele ei vor fi slăbite. Rămâneţi sub drapel, fie că înaintăm sau ne retragem.

Primind acest sfat, se repeziră din nou. Răsucindu-se într-o parte, tăiară, cu furie, în rândurile inamicilor; întorcându-se în cealaltă, împunseră cu lăncile. Apoi, ca vântul, se retraseră spre fortificaţia lor.

Astfel, ieşiră înainte la luptă de şase sau de şapte ori.

Atacatorii pierduseră deja peste două sute de oameni. Era aproape ora amiezii şi un soare arzător strălucea deasupra capetelor. Sângele proaspăt de pe armuri şi căşti se usca repede, dându-le un lustru negru, ca al lacului.

Sub stindardul de comandant rămăseseră mai puţin de zece oameni, iar ochii lor aprigi abia dacă păreau să-i mai vadă pe cei de alături. Nici unul nu era nevătămat.

O săgeată se înfipse în umărul lui Shosuke. În timp ce

privea sângele proaspăt care-i curgea peste mânecă, îşi smulse din trup săgeata cu mâna lui. Apoi, se întoarse în direcţia de unde fusese trasă. Vedea apropiindu-se o mare de coifuri, foşnind prin iarba de bambus, ca o turmă de porci sălbatici.

Shosuke folosi timpul care-i mai rămăsese pentru a le vorbi, încet, tovarăşilor săi:

— Am luptat în toate felurile cu putinţă şi nu avem nimic de regretat. Alegeţi-vă fiecare câte un duşman respectabil şi faceţi-vă un splendid renume. Lăsaţi-mă pe mine să fiu primul, murind în locul stăpânului nostru. Nu lăsaţi stindardul comandantului să cadă. Ţineţi-l sus, unul după altul!

Astfel pregătiţi să moară, războinicii aceia mânjiţi de sânge înălţară drapelul spre inamicul care se apropia prin iarba de bambus. Luptătorii care veneau în direcţia lor pesemne că erau oameni de o ferocitate negrăită. Înaintau neabătuţi, demonstrând jurămintele pe care le depuseseră cu lăncile. Shosuke stătea cu faţa spre ei, strigând pentru a le clătina curajul:

— Ce neruşinare din partea voastră! Nulităţi de ultimă speţă! V-a trecut prin minte să vă înfigeţi lăncile în trupul lui Shibata Katsuie?

Shosuke părea un demon şi, de fapt, nimeni nu era capabil să-i facă faţă. Un număr de oameni fură doborâţi cu lăncile, aproape la picioarele lui.

Observându-i ferocitatea şi luptând cu disperare contra unor oameni care erau gata să apere până la moarte stindardul comandantului lor, chiar şi cei mai mari lăudăroşi din trupele atacante sparseră încercuirea, deschizând un drum, spre poalele muntelui.

— Aici sunt! Vine însuşi Katsuie! Dacă Hideyoshi e pe-aici, să vină în faţa mea, călare şi singur! Haide, ieşi, mutră de maimuţă! ţipă Shosuke, în timp ce cobora drumul în pantă.

Pe loc înjunghie mortal cu lancea un luptător în armură. Fratele său mai mare, Mozaemon, fusese doborât deja; cel mai tânăr, Shobei, încrucişase sabia lungă cu un războinic inamic şi amândoi se loviră unul pe celălalt de moarte. Shobei căzu la baza unui stei stâncos din apropiere.

Lângă el, stindardul comandantului zăcea abandonat, de-acum complet înroşit.

Din vârful şi din josul povârnişului, lănci nenumărate se îndesau spre trupul lui Shosuke, fiecare luptător dorind să ia stindardul de comandant şi capul despre care credeau că era al lui Katsuie.

Toţi se întreceau, unii cu alţii, pentru marea pradă. Sub învălmăşeala de lănci, Menju Shosuke îşi găsi moartea în luptă.

Războinic tânăr şi chipeş, de vreo douăzeci şi cinci de ani doar, fusese dispreţuit de oameni ca Genba şi Katsuie din cauza gentileții, graţiei şi iubirii lui pentru învăţătură – trăsăturile inocente ale lui Shosuke erau încă ascunse de coif.

— L-am ucis pe Shibata Katsuie! răcni un samurai.

— Mâinile astea au luat stindardul de comandant! strigă altul. Apoi, se stârniră toate glasurile, un om revendicând una, altul afirmând alta, până începu să se zguduie tot muntele.

Şi totuşi, oamenii lui Hideyoshi încă nu ştiau că acel cap nu-i aparţinea lui Shibata Katsuie, ci lui Menju Shosuke, căpitanul pajilor săi.

— L-am omorât pe Katsuie!

— Am ţinut în mână capul seniorului din Kitanosho! Împingându-se şi îmbrâncind, făceau văzduhul să răsune de strigătele lor.

— Stindardul! Steagul auriu! Şi capul! I-am luat capul!

UN PRIETEN ADEVĂRAT

Katsuie abia scăpase cu viaţă, dar armata lui fusese zdrobită. Până în acea dimineaţă, stindardul clanului Shibata, cu emblema sa aurie, fluturase în apropiere de Yaganase, însă acum nu se mai vedea decât drapelul lui Hideyoshi. Strălucea viu în lumina puternică a soarelui, impresionându-i pe toţi cei ce-l vedeau, ca simbol al unei realităţi ce transcendea înţelepciunea şi puterea obişnuită.

Steagurile şi flamurile armatei lui Hideyoshi – care se întindeau de-a lungul drumurilor şi acopereau câmpiile – ofereau un măreţ spectacol al victoriei. Stăteau strânse atât de dens unele în altele, încât semănau cu o ceată aurie.

Soldaţii începură să-şi mănânce proviziile. Ostilităţile începuseră în zorii zilei, durând cam opt ore. La sfârşitul mesei, întreaga armată primi ordin să înainteze neîntârziat spre miazănoapte.

În timp ce oamenii se apropiau de trecătoarea Tochinoki, văzură la apus Marea Tsuruga, în timp ce munţii din Echizen se deschideau la miazănoapte, părând să se afle drept sub copitele cailor.

Soarele începea deja să asfinţească, iar cerul şi pământul ardeau într-o văpaie a amurgului care avea culorile curcubeului.

Chipul lui Hideyoshi era intens înroşit. Totuşi, nu arăta ca un om nedormit de mai multe zile. Uitase că oamenii aveau

nevoie de somn. Înaintând permanent, încă nu ordonase un popas. În acea perioadă a anului, erau cele mai scurte nopţi. Înainte de a se lăsa întunericul, armata principală îşi instală bivuacul la Imajo, în Echizen. Avangarda continuă să meargă înainte, însă, având ordin să avanseze până la Wakimoto – cale de încă două leghe şi ceva – în timp ce ariergarda se opri la Itadori, cam la aceeaşi depărtare, în spatele armatei principale. Astfel, tabăra din acea noapte se întindea pe o distanţă de patru leghe, între avangardă şi ariergardă.

În noaptea aceea, Hideyoshi se lăsă furat de un somn mulţumit – pe care nici chiar cântecul cucului de munte nu putea să i-l tulbure.

„Mâine vom ajunge la castelul Fuchu”, îşi spuse Hideyoshi, chiar înainte de a adormi. „Dar cum ne va primi, oare, Inuchiyo?”

Ce făcea Inuchiyo în acel timp? Trecuse prin zonă în aceeaşi zi la amiază şi, cât timp soarele încă mai era sus pe cer, îşi retrăsese armata în Fuchu, castelul fiului său.

— Slavă zeilor că eşti nevătămat, spuse soţia lui, când îi ieşi în întâmpinare.

— Ai grijă de răniţi. De mine te poţi ocupa mai târziu.

Inuchiyo nici măcar nu-şi scoase sandalele şi nu-şi descheie armura; doar stătea în faţa castelului. Pajii săi erau şi ei prezenţi, aliniaţi în spatele lui, aşteptând cu solemnitate.

În sfârşit, subunităţile de războinici începură să intre, în pas vioi, pe poartă, unele după altele, purtând trupurile camarazilor căzuţi, peste care aşternuseră drapelele. În continuare, răniţii fură aduşi pe braţe sau intrară pe picioarele lor şi rezemându-se de umerii celor de-alături.

Cele circa treizeci de victime pe care le suferise clanul Maeda nu se comparau cu pierderile clanurilor Shibata şi Sakuma. La templu începu să fie tras clopotul şi, în timp ce soarele cobora spre apus, din toate părţile castelului începu să se înalţe fumul focurilor de gătit. Se dădu ordin ca soldaţii

să-şi consume raţiile. Trupele, însă, nu se risipiră, rămânând grupate pe unităţi, ca şi cum încă s-ar mai fi aflat pe câmpul de luptă.

Un străjer de la poarta principală strigă:

— Seniorul din Kitanosho a sosit la poarta castelului!

— Cum! Katsuie, aici? murmură Inuchiyo, cu uimire.

Era o evoluţie neaşteptată, iar Inuchiyo nu părea pregătit să-l primească pe acel om – devenit acum fugar. Un moment, căzu pe gânduri, dar apoi spuse:

— Să-i ieşim în întâmpinare.

Inuchiyo îşi urmă fiul afară din fort. Coborând ultimul şir de trepte, porni spre coridorul de legătură, care era întunecat. Unul dintre vasalii săi, Murai Nagayori, îl urmă.

— Stăpâne, şopti Murai.

Inuchiyo îl privi întrebător. Vasalul îi şopti la ureche:

— Sosirea seniorului Katsuie aici reprezintă o ocazie fericită şi incomparabilă. Dacă-l ucideţi şi-i trimiteţi capul la seniorul Hideyoshi, relaţia dumneavoastră cu seniorul Hideyoshi se va reface fără greutate.

Pe neanunţate, Inuchiyo îl lovi în piept.

— Tacă-ţi gura! tună el.

Murai se împletici înapoi, spre peretele de scânduri din spatele lui, abia ţinându-se să nu cadă. Pălind la faţă, avu prezenţa de spirit de a nu rămâne în picioare, dar nici să se întindă complet pe podea.

Privindu-l crunt, Inuchiyo îi vorbi cu o furie nedisimulată:

— E scandalos să-i şopteşti seniorului tău la ureche un plan imoral şi laş, pe care oricărui om ar trebui să-i fie ruşine să-l rostească. Te consideri samurai, dar habar n-ai de Calea Samurailor! Ce fel de om ar vinde capul unui general care a venit să-i bată la poartă, doar pentru ca propriul lui clan să aibă de câştigat? Cu atât mai mult cu cât a petrecut împreună cu acel general în campanie atât de mulţi ani ca mine!

Lăsându-l în urmă pe Murai, care tremura, Inuchiyo porni spre intrarea principală, pentru a-l primi pe Katsuie. Acesta sosise la poarta castelului şi încă mai era pe cal. Ţinea într-o mână coada unei lănci rupte, dar nu părea a fi rănit, şi avea faţa – ba chiar întreaga făptură – pătrunsă de deznădejde.

Căpăstrul calului său era ţinut de Toshinaga, care-i alergase în întâmpinare. Cei opt oameni care-l însoţeau rămăseseră dincolo de poartă. Prin urmare, Katsuie era singur.

— Îţi sunt nespus de îndatorat.

Cu aceste curtenitoare cuvinte adresate lui Toshinaga, Katsuie descălecă. Îl privi pe Inuchiyo drept în faţă şi-i vorbi cu glas puternic, plin de silă de sine însuşi:

— Am pierdut! Am pierdut!

Era surprinzător de bine dispus. S-ar fi putut să se prefacă numai, dar părea mult mai relaxat decât îşi imaginase Inuchiyo că avea să fie. Inuchiyo fu mai binevoitor decât de obicei în primirea pe care i-o făcu generalului înfrânt. Toshinaga era la fel de îngrijorat ca şi tatăl său şi-l ajută pe fugar să-şi scoată sandalele îmbibate de sânge.

— Mă simt de parcă aş fi la mine acasă.

Bunătatea impresionează profund pe cel aflat în abisul deznădejdii şi îl face să nu mai fie suspicios şi plin de amărăciune. Este singurul lucru care îl determină să mai spere.

Părând fericit de-a binelea, Katsuie continuă să-i felicite pe tată şi fiu pentru scăparea lor:

— Această înfrângere a fost cauzată, în întregime, de propriile mele greşeli. V-am adus şi vouă necazuri şi sper să mă iertaţi, se scuză el. Mă voi retrage până la Kitanosho, unde îmi voi pune treburile în ordine şi fără nici un regret. Oare mi-aţi putea da un castron de orez şi un ceai?

Demonul Shibata părea să fi devenit Buddha Shibata. Până

şi Inuchiyo nu putu să-şi stăpânească lacrimile.

— Aduceţi repede ceai şi orez, ordonă el. Şi sake.

Puţine cuvinte îi treceau prin gând pentru a-l mângâia. Totuşi, simţea nevoia de a spune ceva.

— Se zice adesea că victoria şi înfrângerea fac substanţa vieţii de războinic. Dacă vă gândiţi la dezastrul de azi în comparaţie cu destinul omenesc, ştiţi că a fi mândru de victorie e primul pas pe calea distrugerii, iar a fi complet învins e primul pas spre ziua victoriei. Ciclul etern al suişurilor şi al coborâşurilor din viaţa unui om nu ţine doar de bucuriile şi de tristeţile temporare.

— Aşadar, ceea ce regret nu e nici propria mea distrugere personală, nici necontenitul ciclu al schimbărilor, replică Shibata Katsuie. Nu regret decât că mi-am pierdut reputaţia. Dar fii liniştit, Inuchiyo. Totul e predestinat.

Un asemenea răspuns din partea lui însemna o despărţire completă de Katsuie cel de pe vremuri. Dar nu părea nici chinuit, nici derutat.

Când sosi sake-ul, Katsuie luă cu plăcere o ceaşcă şi, presupunând că avea să fie cea de rămas bun, le turnă şi celorlalţi doi câte una. Se servi cu poftă din mâncarea simplă pe care o ceruse Inuchiyo.

— În viaţa mea n-am mâncat ceva mai gustos ca orezul de azi. N-am să vă uit nicicând bunătatea.

Şi, acestea fiind zise, îşi luă rămas bun.

Inuchiyo, care-l însoţi până afară, observă imediat că avea calul frânt de oboseală. Ordonându-i unui paj să scoată propriul său cal sur rotat, i-l oferi lui Katsuie.

— Fiţi cu cugetul împăcat, îi mai spuse Inuchiyo. Vom ţine această poziţie până ajungeţi la Kitanosho.

Katsuie dădu să plece, dar, apoi, îşi întoarse calul şi se apropie de Inuchiyo, ca şi cum şi-ar fi amintit, dintr-odată, ceva.

— Inuchiyo, tu şi Hideyoshi sunteţi prieteni buni încă din tinereţe, întrucât bătălia s-a sfârşit astfel, te eliberez din datoria ta faţă de mine ca vasal.

Aveau să fie ultimele lui cuvinte către Inuchiyo. În timp ce-şi îndemna calul, expresia îi era lipsită de orice făţărnicie. În faţa unor asemenea sentimente, Inuchiyo se înclină cu o emoţie adânc simţită. Silueta lui Katsuie ieşind pe poarta castelului se profila neagră, pe roşul soarelui în asfinţit. Mica armată rămasă, de opt călăreţi şi vreo zece pedestraşi, porni, în goană, spre Kitanosho.

Doi-trei oameni călări intrară în galop, în castelul Fuchu. Vestea adusă de ei ajunse curând la cunoştinţa întregii fortăreţe.

— Inamicul are tabăra la Wakimoto. Seniorul Hideyoshi şi-a instalat tabăra la Imajo, aşa că nu prea sunt şanse pentru un atac în noaptea asta.

Hideyoshi dormi mulţumit toată noaptea – de fapt, mai degrabă jumătate de noapte – la Imajo, iar, a doua zi, părăsi tabăra în zori şi porni spre Wakimoto.

Kyutaro îi ieşi în întâmpinare. Înălţă stindardul de comandant, indicând prezenţa comandantului suprem.

— Ce s-a întâmplat aseară la castelul Fuchu? se interesă Hideyoshi.

— Multă agitaţie.

— Fortifică zidurile? Poate că cei din Maeda vor să lupte. Răspunzându-şi singur la întrebare, privi spre Fuchu. Deodată, se întoarse către Kyutaro şi-i ordonă să-şi pregătească trupele.

— Intraţi personal în luptă? întrebă Kyutaro.

— Desigur, dădu din cap Hideyoshi, ca şi cum ar fi privit în lungul unui drum larg şi neted.

Kyutaro le comunică rapid cuvintele lui Hideyoshi diverşilor

generali şi suflă în corn, pentru a aduna avangarda. Foarte curând, oamenii se aliniară, gata de marş.

Aveau mai puţin de două ore până la Fuchu. Kyutaro călărea în frunte, iar Hideyoshi mergea în mijlocul avangărzii. Nu peste mult, zăriră zidurile castelului. În castel, oamenii se simţeau, lucru firesc, extrem de încordaţi. Văzute din vârful fortului, coloanele de soldaţi şi stindardul cu tigve aurii al lui Hideyoshi păreau atât de aproape, încât le-ar fi putut atinge.

Ordinul de oprire încă nu fusese dat. Şi, întrucât Hideyoshi se afla în mijlocul lor, soldaţii din avangardă erau siguri că avea să înconjoare imediat castelul.

Înaintând spre poarta principală a castelului Fuchu, oamenii lui Hideyoshi – acum ca un râu năvalnic – se desfăşurară în formaţie „aripă de barză”. Un moment, numai stindardul comandantului stătu nemişcat.

Chiar atunci, întreaga construcţie a castelului scuipă fum de pulbere.

— Puţin mai înapoi, Kyutaro. Înapoi! ordonă Hideyoshi. Nu răsfira soldaţii şi nu intraţi în formaţie de luptă. Ordonă-le să se regrupeze şi să stea în afară de formaţie.

Soldaţii din avangardă se retraseră, iar muschetele din castel tăcură. Spiritele combative din ambele părţi, însă, ar fi putut exploda într-o clipă.

— Să ia cineva stindardul de comandant şi să înainteze la douăzeci de metri în faţa mea, ordonă Hideyoshi. Nu voi avea nevoie să-mi ducă nimeni calul de căpăstru, intru în castel singur.

Nu informase dinainte pe nimeni ce intenţii avea şi vorbise, pe neaşteptate, din şa. Neluând în seamă expresiile şocate ale generalilor, îşi mână imediat calul înainte, în buiestru, spre poarta principală a castelului.

— Un moment! Staţi doar un moment, ca să v-o pot lua înainte!

Un samurai se grăbi poticnit după el, dar, când ajunsese abia la zece metri în faţa lui Hideyoshi, purtând stindardul de comandant aşa cum i se ordonase, răsunară câteva împuşcături, ţintind spre tigvele aurii.

— Opriţi focul! Opriţi focul!

Răcnind cu glas puternic, Hideyoshi galopă în direcţia focului de muschete, ca o săgeată trasă din arc.

— Eu sunt! Hideyoshi! Nu mă recunoaşteţi?

În timp ce se apropia de castel, scoase de la cingătoare bastonul auriu de comandă şi îl agită spre soldaţii din castel.

— Sunt eu, Hideyoshi! Nu trageţi!

Uluiţi, doi oameni săriră din armurăria de lângă poarta principală, deschizând batantele.

— Senior Hideyoshi?

Acea întorsătură a evenimentelor părea complet neaşteptată şi îl salutară, cu oarecare jenă. Hideyoshi îi recunoscu pe amândoi. Descălecase deja şi mergea spre ei.

— Seniorul Inuchiyo nu s-a întors? întrebă el, adăugând apoi: el şi fiul său sunt bine amândoi?

— Da, stăpâne, răspunse unul dintre oameni. Amândoi s-au întors cu bine.

— Bine, bine. Sunt uşurat să aud. Ia-mi calul, te rog. Predându-le celor doi frâul calului, Hideyoshi intră pe poarta castelului exact ca şi cum ar fi revenit la el acasă, urmat de proprii săi vasali.

Războinicii care umpleau ca o pădure castelul îi observau comportamentul cu uimire – aproape ameţiţi. În acelaşi moment, Inuchiyo şi fiul său ieşiră în fugă, alergând spre Hideyoshi. În timp ce se apropiau unul de altul, cei doi vorbiră în acelaşi timp, ca doi prieteni vechi ce erau:

— Ei, ia te uită!

— Inuchiyo! Ce te-a apucat? îl întrebă Hideyoshi.

— Absolut nimic, râse Inuchiyo. Intră şi ia loc.

Însoţit de fiul său, Inuchiyo îl conduse pe Hideyoshi spre cetatea principală. Evitând anume intrarea oficială, deschiseră poarta dinspre zona grădinii şi îşi îndrumară oaspetele direct spre apartamentele interioare, oprindu-se din drum pentru a privi irişii violeţi şi azaleele albe care creşteau în grădină.

Era tratat ca şi cum ar fi fost un prieten apropiat de familie, iar Inuchiyo se comporta la fel ca pe vremea când el şi Hideyoshi locuiseră în case despărţite doar printr-un gard.

În sfârşit, Inuchiyo îl invită pe Hideyoshi înăuntru.

Hideyoshi, însă, se opri privind în jur fără a schiţa măcar un gest de a-şi dezlega sandalele de paie.

— Clădirea de-acolo – e bucătăria? întrebă el.

Când Inuchiyo răspunse afirmativ, Hideyoshi porni într-acolo:

— Vreau să-ţi văd soţia. E aici?

Inuchiyo fu luat complet pe nepregătite. Tocmai se pregătea să-i spună lui Hideyoshi că, dacă voia să-i întâlnească soţia, avea s-o cheme imediat, dar nu avea destul timp pentru asta. În schimb, îi spuse în grabă lui Toshinaga să conducă musafirul în bucătărie.

După ce-şi puse fiul să alerge pe urmele lui Hideyoshi, porni grăbit pe coridor, să-şi avertizeze soţia.

Cei mai surprinşi dintre toţi fură bucătarii şi slujnicele. Se pomeniseră cu un samurai scund – general, se vedea bine – în armură, cu mantie de culoarea prunei, intrând nonşalant în bucătărie şi strigând ca şi cum ar fi făcut parte din familia stăpânului:

— Hei! Doamna Maeda e aici? Unde-i?

Nimeni nu ştia unde era. Toţi păreau nedumeriţi dar, la vederea bastonului auriu de comandă şi a săbiei oficiale, se grăbiră să îngenuncheze, cu plecăciuni. Trebuia să fie un general de mare rang, dar nimeni nu-l mai văzuse prin clanul Maeda.

— Ei, doamnă Maeda, unde eşti? Eu sunt, Hideyoshi. Haide, arată-te la faţă!

Soţia lui Inuchiyo tocmai pregătea de mâncare împreună cu unele slugi, când auzi agitaţia. Ieşi încinsă cu şorţul şi cu mânecile legate înapoi. Un moment, nu făcu decât să stea cu ochii holbaţi.

— Cred că visez, murmură ea.

— De mult nu ne-am văzut, doamna mea. Mă bucur să văd că eşti bine ca întotdeauna.

Când Hideyoshi dădu să facă un pas înainte, femeia se reculese şi, dezlegându-şi repede şnurul mânecilor, se prosternă pe podeaua de lemn.

Fără ceremonie, Hideyoshi se aşeză.

— Primul lucru pe care vreau să ţi-l spun, doamna mea, e că fiica ta şi doamnele din Himeji au devenit bune prietene. Te rog să nu-ţi faci nici o grijă în privinţa asta. De asemenea, deşi soţul tău a cunoscut câteva momente de mare încercare în această ultimă campanie, nu s-a arătat deloc nedumerit dacă să avanseze sau să se retragă şi se poate spune că tabăra Maeda a ieşit din luptă neînvinsă.

Soţia lui Inuchiyo îşi lipi palmele una de alta, sub fruntea plecată. În acel moment intră Inuchiyo, căutându-şi soţia, şi îl văzu pe Hideyoshi.

— Ăsta nu-i un loc în care să te primesc cum se cuvine. Înainte de orice, cel puţin scoate-ţi, te rog, sandalele şi nu mai sta pe podeaua asta de pământ bătătorit.

Soţul şi soţia făcură tot ce puteau pentru a-l convinge să se urce pe podeaua de lemn, dar Hideyoshi refuză, vorbindu-le la fel de firesc ca înainte:

— Mă grăbesc foarte tare să ajung la Kitanosho şi zău că acum n-am timp de prisos. Dar aş putea să profit de generozitatea voastră şi să vă cer o strachină de orez?

— Asta-i o cerere uşor de satisfăcut. Dar nu vrei să pofteşti

în casă, măcar un moment?

Hideyoshi nu făcu nici o mişcare de a-şi dezlega sandalele şi de a se relaxa.

— O vom face altă dată. Azi trebuie să mă mişc repede.

Şi soţul, şi soţia cunoşteau punctele bune şi pe cele rele ale caracterului lui Hideyoshi. Îi unea o prietenie care niciodată nu pusese preţ pe obligaţii sau pe prefăcătorii. Soţia lui Inuchiyo trase şnurul care-i ţinea mânecile şi se instală ea însăşi în faţa scândurii de tăiat din bucătărie.

Era bucătăria întregului castel şi lucrau acolo nenumărate servitoare, bucătărese şi chiar funcţionari. Dar doamna Maeda nu era o femeie care să nu ştie cum să prepare o mâncare savuroasă cât ai bate din palme.

Atât în ziua aceea, cât şi în cea dinainte, îi îngrijise ea însăşi pe răniţi şi ajutase la pregătirea meselor. Însă chiar şi în zilele lipsite de evenimente, venea la bucătărie ca să prepare câte ceva pentru soţul ei. Acum, clanul Maeda guverna o provincie întinsă. Dar în sărăcia din vremurile când locuiseră în Kiyosu, când vecinul lor, Tokichiro, n-o ducea nici el mai bine decât ei, cele două familii se vizitau adesea pentru a împrumuta câte o oca de orez, un pumn de sare sau chiar uleiul de-o seară pentru lampă. În zilele acelea, puteau vedea cât de bine o duceau vecinii lor după lumina care strălucea noaptea la ferestre.

„Această femeie e o soţie cu nimic mai prejos de Nene a mea”, îşi spuse Hideyoshi. În timpul acelui scurt interludiu de meditaţie, însă, soţia lui Inuchiyo terminase de pregătit două sau trei feluri. Îl conduse afară din bucătărie, ducând ea însăşi tava.

În regiunea deluroasă care se întindea spre fortăreaţa de la apus, se înălţa un mic pavilion într-un desiş de brazi. Slujitorii întinseră un covor pe iarba de alături şi puseră două tăvi cu mâncare şi carafe de sake.

— Nu pot măcar să te servesc cu ceva mai bun, chiar dacă

eşti grăbit? întrebă soţia lui Inuchiyo.

— Nu, nu. Soţul şi fiul tău nu vin şi ei?

Inuchiyo se aşeză în faţa lui Hideyoshi, iar Toshinaga ridică plosca de sake. Alături se afla o clădire, dar musafirul şi gazdele n-o foloseau. Printre brazi sufla vântul, însă nici nu-l auzeau.

Hideyoshi nu bău mai mult decât o ceaşcă de sake, dar mâncă în grabă cele două vase cu orez pe care i le pregătise soţia lui Inuchiyo.

— Ah, mi-am umplut burta. Scuzaţi-mă că abuzez, dar aş putea cere şi un ceai?

În pavilion se făcuseră deja pregătirile. Soţia lui Inuchiyo intră repede şi îi servi lui Hideyoshi o ceaşcă de ceai.

— Ei, doamna mea, spuse el în timp ce bea, privind-o ca şi cum s-ar fi pregătit să-i ceară sfatul. Ţi-am pricinuit mult deranj, dar acum, pe deasupra, aş mai dori să-ţi iau şi soţul cu împrumut, pentru un scurt răstimp.

Soţia lui Inuchiyo râse veselă:

— Să-mi împrumuţi soţul? De mult n-ai mai spus asta. Hideyoshi şi Inuchiyo râseră amândoi, iar Hideyoshi spuse:

— Ascultă la asta, Inuchiyo. Se pare că femeile nu uită uşor vechile discordii. Mai vorbeşte şi azi despre felul cum te „împrumutam” ca să mergem la băutură.

Înapoind ceaşca de ceai, râse din nou:

— Dar azi e puţin mai altfel decât în trecut, iar dacă doamna nu e de altă părere, sunt sigur că nici soţul nu va fi. Aş dori foarte mult să vină cu mine la Kitanosho. Ar fi minunat dacă fiul tău rămâne aici, ca să-ţi poarte de grijă.

Văzând că, printre vorbe şi râsete, chestiunea se aranjase deja, Hideyoshi luă rapid hotărârea în numele său:

— Ceea ce aş dori, aşadar, este ca fiul său să stea aici şi bărbatul tău să vină cu mine. Inuchiyo nu are egal în luptă.

Apoi, în fericita zi când ne vom întoarce din campanie, aş dori să mă mai opresc o dată aici şi să mai profit câteva zile de bunăvoinţa voastră. Vom pleca mâine dimineaţă. Pe ziua de azi, îmi iau rămas bun.

Toată familia îl conduse până la intrarea bucătăriei. Pe drum, soţia lui Inuchiyo spuse:

— Senior Hideyoshi, ai spus că Toshinaga poate rămâne aici ca să aibă grijă de mama lui, dar nu cred că sunt deja atât de bătrână, nici atât de singură. Vor rămâne destui războinici pentru a păzi castelul şi nimeni nu are de ce să fie neliniştit de apărarea lui.

Inuchiyo era de aceeaşi părere. În timp ce mergeau grăbiţi spre intrare, Hideyoshi şi familia Maeda hotărâră ora plecării de a doua zi şi stabiliră alte detalii.

— Am să te-aştept, data viitoare când mai treci, spuse soţia lui Inuchiyo, în timp ce-i ura drum bun din uşa bucătăriei.

Soţul şi fiul ei îl însoţiră până la intrarea din faţă a castelului.

În aceeaşi noapte, când Hideyoshi îşi luase rămas bun de la familia Maeda şi revenise în tabăra lui, doi oameni foarte importanţi din tabăra clanului Shibata fură aduşi ca prizonieri. Unul dintre ei era Sakuma Genba. Celălalt era fiul vitreg al lui Katsuie, Katsutoshi. Amândoi fuseseră capturaţi în timpul fugii prin munţi, spre Kitanosho. Genba era rănit. În arşiţa verii, rana se infectase şi începuse rapid să coacă. Tratamentul de urgenţă pe care-l foloseau adesea luptătorii era cataplasma cu pelin, iar Genba se oprise la o casă ţărănească din munţi, ceruse pelin şi îl aplicase în jurul rănii.

În timp ce Genba era ocupat să-şi aplice pelinul, ţăranii ţinuseră un sfat de taină, ajungând la concluzia că probabil aveau să primească o răsplată frumoasă dacă-i predau pe Katsutoshi şi pe Genba lui Hideyoshi. În aceeaşi noapte, înconjuraseră coliba unde dormeau cei doi, îi legaseră fedeleş

şi-i duseseră la tabăra lui Hideyoshi.

Când auzi despre cele întâmplate, Hideyoshi nu păru deloc încântat. Contrar aşteptărilor, îi pedepsi aspru pe ţărani.

A doua zi, însoţit de Inuchiyo şi de fiul acestuia, Hideyoshi îşi îndemnă calul spre castelul lui Katsuie de la Kitanosho. Până după-amiază, capitala provinciei Echizen se umplu cu trupele lui Hideyoshi.

Pe drum, clanurile Tokuyama şi Fuwa observaseră dincotro bătea vântul şi o mulţime de oameni depuseră armele în faţa taberei lui Hideyoshi.

Hideyoshi îşi instală tabăra pe muntele Ashiba şi puse să se împresureze castelul atât de strâns, încât nici un strop de apă nu s-ar fi putut infiltra afară. De cum termină, unitatea lui Kyutaro primi sarcina de a sparge o porţiune a palisadei. Apoi, Genba şi Katsutoshi fură conduşi până în apropierea zidurilor castelului.

Bătând toba de atac, soldaţii începură să asalteze urechile lui Katsuie, care se afla în castel.

— Dacă ai vreun ultim cuvânt de spus fiului tău vitreg şi lui Genba, fă bine de ieşi să li-l spui acum!

Mesajul fu rostit de două-trei ori, dar castelul rămase tăcut. Katsuie nu apăru, poate gândindu-se că vederea celor doi prizonieri ar fi fost peste puterile lui. Şi, desigur, era clar că strategia lui Hideyoshi consta în a distruge moralul oamenilor din castel.

În timpul nopţii, sosiseră fugari răzleţi din armata lui Katsuie, astfel că acum castelul adăpostea cam trei mii de suflete, inclusiv necombatanţi.

În plus, Genba şi Katsutoshi fuseseră prinşi vii de inamic şi nici chiar Katsuie nu-şi putea alunga gândul că-i sosise sfârşitul. Tobele de atac ale armatei inamice nu mai conteneau. Pe la căderea nopţii, toate palisadele înconjurătoare fuseseră sparte şi întreaga zonă era plină de trupele lui Hideyoshi, până la vreo treizeci-patruzeci de metri

distanţă de zidurile castelului propriu-zis.

Cu toate acestea, în castel, situaţia rămânea calmă. După un timp, tobele duşmane încetară; se apropia noaptea şi diverşi generali care păreau a fi mesageri ieşeau şi intrau în castel. Poate că se pusese în mişcare o acţiune pentru cruţarea vieţii lui Katsuie sau generalii erau soli de capitulare. Asemenea zvonuri se tot răspândeau, însă atmosfera din castel nu părea să confirme teoriile.

În timpul serii, fortăreaţa principală – care fusese neagră precum cerneala – fu luminată vesel cu lampioane. Anexa de la miazănoapte şi fortăreaţa din apus erau luminate şi ele. Lămpi strălucitoare ardeau la anumite intervale chiar şi în fort, unde soldaţii stăteau de veghe disperaţi, aşteptând să înceapă lupta.

Trupele atacatoare se întrebau ce se întâmplă. Dar misterul fu rezolvat curând. Acum, pe lângă sunetul curgător al fluierelor, se auzeau şi bătăi de tobe. Cântece populare, încărcate de accentul provinciilor din miazănoapte, pluteau până la urechile lor.

— Oamenii din castel ştiu că e ultima lor noapte şi probabil se bucură de un banchet de rămas bun. Ce trist!

Atacanţii din jurul castelului îi compătimeau pe locuitori. Atât oamenii din castel, cât şi cei de-afară fuseseră soldaţi sub comanda clanului Oda şi nu exista nimeni care să nu cunoască trecutul lui Katsuie. Fie şi numai din acest motiv, situaţia era profund emoţionantă.

În castelul Kitanosho, avea loc un banchet final. Participau peste optzeci de persoane – întregul clan şi vasalii superiori. Soţia lui Katsuie şi fiicele ei stăteau aşezate sub lămpile luminoase, în mijlocul grupului, pe când armata inamică aştepta afară, la foarte mică distanţă.

— Nu ne-am adunat aşa nici măcar ca să sărbătorim prima zi a Noului An! spuse cineva şi toată familia râse. În zori, va începe prima zi din viaţa noastră pe lumea cealaltă. Noaptea

de-acum e pentru voi Ajunul Anului Nou în astă lume.

Cu numeroasele lămpi şi multele voci vesele, întrunirea nu părea cu nimic diferită de un banchet obişnuit. Numai prezenţa războinicilor înarmaţi făcea ca un nor sumbru să plutească prin sală.

Fardul şi îmbrăcămintea lui Oichi şi ale celor trei fiice ale sale dădeau petrecerii un aer incredibil de proaspăt şi chiar elegant. Cea mai tânără dintre cele trei surori avea doar zece ani şi, când vedeau fetiţa veselindu-se printre tăvile cu mâncare şi oamenii gălăgioşi, înfulecând bunătăţi şi făcându-le farse surorilor ei mai mari, până şi luptătorii bătrâni, cărora puţin le păsa de moartea lor iminentă, erau nevoiţi să-şi mute privirile în altă direcţie.

Katsuie băuse prea mult. De nenumărate ori, oferind cuiva câte o ceaşcă, se lăsa învins de singurătate, spunând:

— Numai de-ar fi aici şi Genba.

Când auzea câte un om exprimându-şi tristeţea pentru eşecul lui Genba, protesta:

— Nu-l mai învinovăţiţi pe Genba. Catastrofa asta a fost cauzată întru totul numai de propriile mele greşeli. Când vă aud dând vina pe Genba, mă simt mai prost decât dacă m-aţi ataca pe mine.

Avea grijă ca toată lumea din jur să bea şi le împărţea cel mai bun sake din magazie războinicilor din turnuri. Odată cu sake-ul, sosea şi următorul mesaj:

— Luaţi-vă rămas bun după pofta inimii. Recitarea de poezii n-ar fi deloc nepotrivită.

Din foişoare se auzeau cântece, iar glasurile voioase umpleau sala. Chiar şi în faţa lui Katsuie, se bătea în tamburine, iar evantaiele argintii ale dansatoarelor trasau, prin aer, linii elegante.

— Demult, seniorul Nobunaga se ridica şi dansa la cea mai mică provocare şi încerca să mă silească şi pe mine să fac

acelaşi lucru, dar mie mi-era întotdeauna ruşine de propria mea nepricepere, îşi amintea Katsuie. Cât e de regretabil! Ar fi trebuit să învăţ măcar un dans, numai pentru seara asta.

În adâncul inimii, fostul său senior îi lipsea, fără-ndoială, cu adevărat. Şi mai era şi altceva. Cu toate că fusese împins spre calvarul său de-acum – care, la drept vorbind, era, pur şi simplu, fără nici o speranţă – de către un singur militar cu chip de maimuţă, e clar că, în taină, spera ca măcar să piară de-o moarte glorioasă.

Avea numai cincizeci şi trei de ani. Ca general, ar fi trebuit să-i stea tot viitorul în faţă, dar acum, singura lui nădejde era o moarte nobilă.

Sake-ul circula pe la toţi. Se consuma ceaşcă după ceaşcă şi multe butoaie fură golite pe parcursul nopţii. Răsunau cântece în acompaniament de tobe, aveau loc dansuri cu evantaie de argint, se auzeau strigăte vesele şi râsete, dar nimic din tot ceea ce făceau nu putea să înlăture atmosfera de tristeţe.

Din timp în timp, o tăcere de gheaţă şi fumul negru emanat, în noapte, de pâlpâirea lămpilor, dezvăluiau, pe cele optzeci de feţe îmbătate, o culoare palidă care nu avea nici o legătură cu sake-ul. Lămpile arătau că era miezul nopţii, dar banchetul continua. Fiicele lui Oichi se rezemară de poala ei şi adormiră. Pentru ele, acel banchet devenise prea plictisitor.

La un moment dat, fata cea mai mică îşi pusese capul pe genunchii mamei sale, iar acum dormea adânc. În timp ce-i atingea părul, Oichi se străduia să-şi stăpânească lacrimile. Fiica mijlocie începuse şi ea, în cele din urmă, să picotească. Numai cea mai mare, Chacha, părea să înţeleagă gândurile mamei sale. Ştia ce rost avea banchetul din noaptea aceea, dar reuşea, totuşi, să se-arate senină.

Fetele erau frumoase şi semănau toate trei cu mama lor, însă Chacha era înzestrată, în mod deosebit, cu o ţinută aristocratică moştenită din sângele clanului Oda. Tinereţea şi

frumuseţea ei înnăscută nu puteau să nu-l întristeze pe orice privitor.

— E aşa de nevinovată, spuse, dintr-odată, Katsuie, privind faţa adormită a celei mai mici fetiţe.

Apoi, îi vorbi doamnei Oichi despre soarta fetelor:

— Tu eşti sora seniorului Nobunaga şi încă nu s-a împlinit anul de când ai devenit soţia mea. Ar fi mai bine să iei copiii şi să pleci din castel, înaintea zorilor. Îl voi pune pe Tominaga să vă însoţească până la tabăra lui Hideyoshi.

Oichi răspunse cu lacrimi în ochi:

— Nu! Când o femeie se mărită cu un bărbat dintr-o familie războinică, e hotărâtă să-şi accepte karma. A-mi spune să părăsesc acum castelul este o vorbă lipsită de inimă şi e de neconceput să mă duc să cerşesc la poarta taberei lui Hideyoshi, rugându-l să-mi cruţe viaţa.

Îl privi pe Katsuie, clătinând din cap în spatele mânecii. Katsuie, însă, mai încercă o dată:

— Nu, nu. Mă bucură enorm gândul că vrei să-mi fii atât de credincioasă, când relaţia noastră e încă la început, dar cele trei fiice ale tale sunt fetiţele seniorului Asai. Mai mult decât atât, cu siguranţă că Hideyoshi nu s-ar purta fără inimă cu sora seniorului Nobunaga sau cu copiii ei. Deci, ar fi mai bine să pleci, şi cât mai repede. Du-te să te pregăteşti.

Chemând un vasal, Katsuie îi dădu instrucţiuni, apoi, le spuse să pornească. Dar Oichi nu făcu decât să clatine din cap, refuzând să se mişte de unde stătea.

— Însă chiar dacă dumneavoastră sunteţi atât de hotărâtă, nu s-ar putea ca măcar aceşti copii nevinovaţi să plece din castel, aşa cum doreşte stăpânul?

Oichi dădu impresia că era de acord. Apoi, o trezi pe cea mai mică dintre fiice, care dormea cu capul în poala ei, şi le spuse fetelor că aveau să fie trimise în afara castelului.

Chacha se agăţă de mama sa:

— Nu vreau să merg. Nu vreau să plec. Vreau să stau cu dumneata, mamă!

Katsuie îi vorbi, mama ei încercă şi ea s-o convingă, dar nu-i putură opri lacrimile deznădăjduite. În cele din urmă, fu condusă cu forţa şi scoasă din castel împotriva voinţei ei. Suspinele celor trei fete se mai auziră, un timp, pierzându-se în depărtare. Se apropia deja al patrulea schimb al nopţii, iar petrecerea cea lipsită de bucurie se sfârşea. Războinicii îşi legară repede la loc curelele de piele ale armurilor, îşi luară armele şi începură să se disperseze la posturile finale, posturile unde aveau să moară.

Katsuie, soţia lui şi cei câţiva membri ai clanului trecură împreună în interiorul fortăreţei principale.

Oichi ceru să i se aducă un mic birou şi începu să macine cerneala pentru poemul ei de moarte. Katsuie scrise şi el o poezie.

Deşi noaptea era aceeaşi peste tot, nu era aceeaşi şi pentru toţi. Zorii se iviră cu totul altfel pentru cei învinşi decât pentru învingători.

— Asiguraţi-vă că vom fi cucerit zidurile înconjurătoare la vremea când se va albi cerul, ordonă Hideyoshi, după care aşteptă, liniştit, zorii zilei.

Oraşul era de asemenea destul de calm. În două sau trei locuri izbucniră incendii. Nu fuseseră aprinse de oamenii lui Hideyoshi ci, mai probabil, le declanşaseră, accidental, orăşenii buimăciţi. Întrucât puteau servi pentru iluminarea atacurilor prin surprindere ale soldaţilor din castel, fură lăsate să ardă toată noaptea.

Feluriţi generali intraseră şi ieşiseră din cartierul general al lui Hideyoshi, de cu seară, până după miezul nopţii. Din acest motiv, se vorbea că fie avea loc o acţiune pentru salvarea vieţii lui Katsuie, fie castelul urma să capituleze curând. Totuşi, chiar şi după miezul nopţii, nu se făcu nici o schimbare

în strategia iniţială de luptă.

Activităţile grăbite din toate taberele indicau că zorile erau aproape. Curând, se auzi semnalul de corn. Bătăile tobelor începură să străpungă ceaţa. Răsunau bubuitoare prin toată tabăra.

Asaltul începu fix la ceasul tigrului, aşa cum se plănuise. Semnalul de atac fu un baraj de focuri trase de trupele din faţa castelului.

Pocnetele puştilor răsunau ireale prin pâclă, dar, deodată, încetară şi împuşcăturile, şi strigătele de război ale avangărzii.

Chiar atunci, un călăreţ singuratic ieşi din ceaţă, dând pinteni calului dinspre postul lui Kyutaro, către scaunul de campanie al lui Hideyoshi. În urma lui alerga un singur samurai inamic, însoţit de trei fete.

— Nu trageţi! Opriţi atacul! strigă călăreţul.

Fugarele erau, desigur, nepoatele lui Nobunaga. Neluându-le în seamă pe purtătoare, soldaţii priviră cum şase mâneci elegante trecură pe-alături, umezite de ceaţă. Sora cea mai mare o ţinea de mână pe cea mijlocie, care, la rândul ei, avea grijă de mezină. Mergeau tiptil pe drumul pietruit. Eticheta cuvenită pentru fugari cerea să umble încălţaţi foarte sumar pentru a-şi proteja picioarele, iar micile prinţese nu făceau excepţie, păşind pe pământ doar cu nişte şosete de mătase grea.

Cea mai mică se opri din mers şi spuse că voia să se întoarcă la castel. Samuraiul care le însoţea de la castel o calmă, luând-o în cârcă.

— Unde mergem? întrebă fetiţa, cu un fior.

— Mergem acasă la un om cumsecade, răspunse Shinroku.

— Nu! ţipă ea. Eu nu vreau să mă duc!

Fetele mai mari încercară şi ele s-o liniştească.

— Trebuie să vină şi mama, mai târziu. Nu-i aşa, Shinroku?

— Da. Sigur că vine şi ea.

Sporovăind astfel, se apropiară, în sfârşit, de pâlcul de brazi unde Hideyoshi îşi instalase tabăra.

Hideyoshi ieşi din cort şi se opri sub un brad, privindu-le cum se apropiau. Le veni în întâmpinare.

— Toate au acelaşi aer al familiei din care provin, spuse el, când le văzu de aproape.

Oare chipul lui Nobunaga sau faţa lui Oichi îi apărea în minte? Oricare ar fi fost, Hideyoshi era complet fermecat şi nu putu decât să murmure că erau nişte fetiţe cuminţi. De la mâneca de culoarea prunei a lui Chacha atârna un canaf. Peste mâneca surorii mijlocii, care era brodată cu un model în relief, era trecut un cordon roşu. Fetiţa cea mică era îmbrăcată la fel de elegant ca surorile ei. Fiecare avea câte un săculeţ parfumat cu lemn de aloe şi un mic clopoţel de aur.

— Câţi ani aveţi? întrebă Hideyoshi.

Dar nici una dintre fete nu vru să răspundă. Dimpotrivă, buzele li se albiră atât de tare, încât dădeau impresia că, dacă erau atinse, ar fi izbucnit în plâns.

Hideyoshi râse încetişor şi le zâmbi.

— N-aveţi de ce vă teme, micuţele mele prinţese. De azi înainte, veţi putea să vă jucaţi cu mine.

Şi le arătă cu degetul spre nasul său.

Sora cea mijlocie râse puţin, poate fiindcă era singura căreia i se părea că semăna cu o maimuţă.

Dar, deodată, detunăturile şi strigătele de luptă zguduiră zona şi mai puternic decât înainte, cuprinzând întreaga regiune a castelului. Deasupra începea să apară cerul dimineţii.

Micile prinţese văzură fumul ridicându-se dinspre zidurile castelului şi începură să ţipe şi să plângă, năucite.

Hideyoshi le dădu în grija unui vasal, apoi ceru înverşunat un cal şi porni spre castel.

Cele două şanţuri din lungul zidurilor exterioare, alimentate

cu apă din râul Kuzuruy, nu le permiteau trupelor atacante să se apropie cu uşurinţă.

Dar, când reuşiră, în sfârşit, să traverseze primul şanţ, văzură că soldaţii din castel dăduseră foc podului de la poarta din faţă. Flăcările săreau spre turnul de deasupra porţii şi se răspândeau către zona cazărmilor. Apărătorii opuneau o rezistenţă mai furioasă decât prevăzuseră atacanţii.

La amiază, zidul exterior căzu. Atacatorii năvăliră în fortăreaţa principală, pe toate porţile.

Katsuie şi vasalii săi superiori se retrăseseră în fort pentru a rezista pe ultimul bastion. Puternica fortăreaţă era o clădire cu opt etaje, uşi de fier şi coloane de piatră.

După două ore de lupte în fort, soldaţii atacatori pierduseră mai mulţi oameni decât de-a lungul întregii dimineţi. Curtea şi turnul erau o mare de flăcări. Hideyoshi ordonă o retragere temporară. Poate fiindcă vedea că progresau foarte încet, retrase toate unităţile.

În acel răstimp, alese dintre samurai câteva sute de războinici dârji. Nici unul nu avea să poarte arme de foc, numai lănci şi săbii.

— Acum vreau să văd treaba făcută! Croiţi-vă drum în turn! ordonă el.

Corpul lăncierilor de elită învălui imediat turnul, ca un roi de viespi, pentru ca, în curând, să pătrundă înăuntru.

Un fum negru ca smoala începu să iasă de la etajul doi, apoi, de la al treilea şi de la al patrulea.

— Bine! răcni Hideyoshi, când, din streşinile cu multiple faţete ale turnului, ţâşni o uriaşă umbrelă de flăcări.

Era vâlvătaia care semnala sfârşitul lui Katsuie. Shibata Katsuie şi cei optzeci de membri ai casei sale le ţinuseră piept atacanţilor la etajele doi şi trei ale fortului şi luptaseră, din răsputeri, până la capăt, alunecând pe sângele vărsat. Acum, însă, îl chemară trei membri ai familiei:

— Pregătiţi-vă repede, stăpâne!

Alergând la etajul patru, Katsuie i se alătură doamnei Oichi. După ce asistă la moartea ei, Shibata Katsuie îşi puse capăt vieţii, spintecându-şi abdomenul.

Era ceasul maimuţei. Fortul arse toată noaptea. Magnificele clădiri care se înălţaseră pe malurile râului Kuzuryu, încă de pe vremea lui Nobunaga, ardeau ca un rug al nenumăratelor visuri trecute şi al sufletelor. În cenuşă, însă, nu se mai găsi nimic care să semene, câtuşi de puţin, cu Shibata Katsuie.

S-a spus că depozitase în turn iarbă uscată, cu o grijă meticuloasă, ca să ardă complet. Iar din acest motiv, capul lui Katsuie nu a putut fi găsit ca dovadă sigură a morţii lui. Un timp, unii chiar au afirmat că Shibata Katsuie scăpase, dar Hideyoshi a reacţionat cu o indiferenţă aproape completă faţă de aceste zvonuri. În ziua următoare, pornise deja către Kaga.

Castelul Oyama din Kaga fusese, până în ajun, cartierul general al lui Sakuma Genba. Când s-a anunţat căderea castelului Kitanosho, oamenii din regiune au înţeles ce le rezerva viitorul şi i s-au predat lui Hideyoshi. Acesta a intrat în castelul Oyama fără luptă. Dar, cu cât câştigau armatele lui mai multe victorii, cu atât le prevenea despre gravitatea situaţiei şi le avertiza împotriva slăbirii disciplinei militare. Scopul lui era acela de a-i răpune pe îndârjiţii războinici ai clanului Shibata şi ai aliaţilor acestuia, odată pentru totdeauna.

Sassa Narimasa, din castelul Toyama, era unul dintre aceşti războinici. Într-adevăr, sprijinea, cu tărie, clanul Shibata, iar, pentru Hideyoshi, nutrea un dispreţ desăvârşit. În privinţa originii nobile, Sassa era mult deasupra lui Hideyoshi. Fusese secundul la comandă al lui Katsuie în timpul campaniei din miazănoapte, iar, în campania contra lui Hideyoshi, i se ceruse să stea pe loc, nu numai ca să ţină în frâu clanul Uesugi, ci şi pentru a administra afacerile interne din miazănoapte.

„Sassa e aici.” Aceasta era atitudinea pe care o adopta, în timp ce privea încruntat din castel, păzind ferm provinciile de la miazănoapte. Deşi Katsuie pierise deja şi castelul Kitanosho căzuse, existau mari şanse ca – prin ferocitatea sa înnăscută şi antipatia declarată la adresa lui Hideyoshi – Sassa să facă un efort disperat de a-i lua locul lui Katsuie, făcând tot ce-i stătea în putinţă pentru a prelungi războiul. Şi se gândea, într-adevăr, să facă acest lucru, unindu-şi propriile trupe proaspete cu cele rămase din clanul Shibata.

Intenţionat, Hideyoshi nu se confruntă cu acest om. Numărul armatei sale îi garanta puterea şi se hotărî ca, numai prin simpla sa prezenţă, să-l convingă pe Sassa să-şi schimbe poziţia. Între timp, abordă clanul Uesugi cu invitaţia de a încheia o alianţă. Uesugi Kagetasu trimise un vasal ca să-l felicite pe Hideyoshi pentru victorie şi să-i răspundă afirmativ la ofertă.

Având în vedere relaţia aparent prietenească dintre Hideyoshi şi clanul Uesugi, Sassa Narimasa găsi cu neputinţă o luptă de rezistenţă. Prin urmare, îşi ascunse intenţiile şi, în cele din urmă, îi jură lui Hideyoshi supunere. Apoi, îşi căsători fata cu al doilea fiu al lui Inuchiyo, Toshimasa, şi se stabili, uşurat, în propria lui provincie. Astfel, regiunea de la miazănoapte de Kitanosho fu pacificată prin inerţie, fără a fi necesară aproape nici o luptă.

Asigurându-şi astfel nordul, armata victorioasă a lui Hideyoshi reveni la castelul Nagahama cu ocazia Sărbătorii Băieţilor, în a cincea zi din luna a cincea.

La Nagahama, Hideyoshi ascultă rapoartele despre situaţia din Gifu. După Kitanosho, castelul Gifu era principalul care-şi continua atacurile împotriva lui Hideyoshi dar, odată cu marea înfrângere a clanului Shibata, spiritul războinic al lui Nobutaka şi al ostaşilor săi se domoli vădit. Ca pentru a înrăutăţi şi mai mult lucrurile, în castelul Nagahama erau mulţi vasali din Gifu, care-l părăsiseră pe Nobutaka, pentru a i

se alătura lui Hideyoshi. În cele din urmă, situaţia deveni atât de extremă, încât, lângă Nobutaka, mai rămaseră doar douăzeci şi şapte de oameni.

Întrucât Nobutaka se bazase, în primul rând, pe clanul Shibata, distrugerea acestuia era pentru el totuna cu tăierea rădăcinilor unei plante. Îl părăsiseră toţi oamenii săi, cu excepţia celor foarte apropiaţi. Nobuo îşi adună forţele şi înconjură castelul lui Nobutaka. Trimise un mesaj prin care cerea ca fratele lui să se ducă în Owari.

Nobutaka plecă din castelul Gifu, luă o corabie şi debarcă la Utsumi, în Owari. Unul dintre vasalii lui Nobuo se prezentă la Nobutaka cu un ordin de a comite *seppuku* şi, simţind că îi sunase ceasul, Nobutaka îşi scrise, calm, ultimele cuvinte, apoi îşi luă viaţa. Astfel, sfârşitul lui Nobutaka fu grăbit chiar de propriul lui frate. Dar omul aflat la originea acestei morţi era Hideyoshi. Nici nu mai e nevoie să spunem că Hideyoshi nu dorea să-l atace cu propria lui armată pe Nobutaka – care era înrudit atât de strâns cu Nobunaga – aşa că, recursese la folosirea lui Nobuo.

În orice caz, mediocritatea lui Nobuo şi a lui Nobutaka nu trebuie pusă la îndoială. Dacă ar fi fost uniţi, ca fraţii – sau dacă oricare dintre ei s-ar fi distins prin curaj şi ar fi fost înzestrat cu acel simţ care să poată percepe mersul timpurilor – n-ar fi suferit o asemenea prăbuşire în final. În comparaţie cu Nobuo, care era de o prostie credulă, Nobutaka era o idee mai curajos. Dar nici el nu era mai mult decât un fanfaron incapabil.

În acea a şaptea zi, Hideyoshi plecă spre Azuchi, oprindu-se la castelul Sakamoto în ziua a unsprezecea. În Ise, Takigawa Kazumasu capitulă şi el. Hideyoshi îi dădu o provincie din Omi în valoare de cinci mii de baniţe. Nu se aventură să-l întrebe pe Kazumasu despre crimele lui din trecut.

CARTEA A ZECEA

AL UNSPREZECELEA AN AL LUI TENSHO 1583

PERSONAJE ŞI LOCURI

GAMO UJISATO, vasal superior al clanului Oda
NAKAGAWA KANEMON, comandantul castelului Inuyama
IKEDA YUKISUKE, fiul lui Shonyu
BITO JINEMON, vasal al lui Hideyoshi
MORI NAGAYOSHI, ginerele lui Ikeda Shonyu
SAKAI TADATSUGU, vasal superior al clanului Tokugawa
HONDA HEIHACHIRO, vasal superior al clanului Tokugawa
II HYOBU, vasal superior al clanului Tokugawa
MIYOSHI HIDETSUGU, nepotul lui Hideyoshi
ODA NOBUTERU, unchiul lui Nobuo

ISE, provincie a lui Oda Nobuo
NAGASHIMA, principalul castel al lui Oda Nobuo
OGAKI, castelul lui Ikeda Shonyu
MUNTELE KOMAKI, poziţie fortificată deţinută de Ieyasu
GAKUDEN, tabăra principală a lui Hideyoshi
OKAZAKI, castelul lui Tokugawa Ieyasu
OSAKA, noul castel al lui Hideyoshi

PĂCATELE TATĂLUI

Într-un singur an, Hideyoshi urcase atât de rapid într-o poziţie extrem de importantă încât până şi el însuşi era surprins. Învinsese clanurile Akechi şi Shibata; Takigawa şi Sassa stăteau în genunchi în faţa lui; Niwa îi acorda o încredere deosebită; iar Inuchiyo îşi demonstrase loialitatea faţă de vechea lor prietenie.

Hideyoshi controla acum aproape toate provinciile pe care le cucerise Nobunaga. Până şi relaţia sa cu provinciile din afara sferei de influenţă a lui Nobunaga suferise o schimbare completă. Clanul Mori, care ani de zile rezistase hegemoniei lui Nobunaga, semnase un tratat de alianţă şi trimisese ostatici.

Exista, însă, un om care rămânea o dilemă: Tokugawa Ieyasu. De o bună bucată de vreme, nu mai comunicaseră deloc între ei. Păstrau tăcerea, ca doi şahişti slabi care aşteaptă fiecare ca partenerul să facă o mutare bună.

Liniştea fu risipită, în sfârşit, de o iniţiativă diplomatică din partea lui Ieyasu, la scurt timp după întoarcerea lui Hideyoshi la Kyoto, în ziua a douăzeci şi una din luna a cincea. Cel mai vârstnic general al lui Ieyasu, Ishikawa Kazumasa, îl vizită pe Hideyoshi la castelul Takaradera.

— Am venit să vă transmit felicitările seniorului Ieyasu. Marea dumneavoastră victorie a adus pacea în ţară.

Cu aceste cuvinte solemne, Kazumasa îi dărui lui Hideyoshi o cutie antică preţioasă pentru ceai, numită *Hatsuhana.*

Hideyoshi devenise un fidel al ceremoniei ceaiului şi fu încântat să primească preţiosul cadou. Dar la fel de clar era că şi mai multă satisfacţie îi dăruia faptul de a fi primit el cel dintâi salutările lui Ieyasu. Kazumasa plănuise să se întoarcă la Hamamatsu în aceeaşi zi, însă Hideyoshi îl reţinu.

— N-ai de ce să te grăbeşti, îi spuse el. Mai stai două-trei zile. Îi voi spune seniorului Ieyasu că eu am insistat. Mai cu seamă că mâine avem o mică sărbătoare de familie.

Ceea ce Hideyoshi numea „o mică sărbătoare de familie” era banchetul care marca investirea lui cu un nou titlu de curte, reprezentând pecetea aprobării imperiale la adresa politicii lui interne şi a succeselor sale militare. De asemenea, urma să anunţe construirea unui nou castel important, la Osaka.

Banchetul dură trei zile. Un şir nesfârşit de oaspeţi îşi croia drum spre castel, iar străzile înguste ale oraşului erau blocate cu trăsurile curtenilor, cu slujitorii şi caii acestora.

Kazumasa realiză în cele din urmă, că pe umerii lui Hideyoshi fusese aşezată mantia lui Nobunaga. Până în ziua aceea, crezuse, cu tărie, că seniorul său, Ieyasu, avea să-i succeadă lui Nobunaga, dar timpul petrecut împreună cu Hideyoshi îl făcu să îşi schimbe părerea. Când compară provinciile lui Hideyoshi cu cele ale lui Ieyasu şi cântări diferenţa dintre trupele lor, ajunse la trista concluzie că domeniul clanului Tokugawa era încă un mic avanpost provincial, în răsăritul Japoniei.

Peste câteva zile, Kazumasa îşi anunţă intenţia de a pleca, iar Hideyoshi îl însoţi până la Kyoto. În timp ce călăreau împreună, Hideyoshi se răsuci în şa şi privi în urmă. Îi făcu semn lui Kazumasa, care călărea puţin mai în spate, să se apropie. Ca vasal al unui alt clan, Kazumasa fusese primit cu curtoazia datorată unui oaspete, dar călărea, după obicei, în

urma lui Hideyoshi.

Hideyoshi spuse cu căldură:

— Am hotărât să călătorim împreună, iar asta nu înseamnă să călărim separat. Drumul până la Kyoto e deosebit de plictisitor, aşa că hai să stăm de vorbă în mers.

Kazumasa ezită un moment, dar apoi continuă să călărească alături de Hideyoshi.

— Drumurile astea până la Kyoto şi-napoi sunt foarte incomode, continuă Hideyoshi. Prin urmare, anul ăsta am să mă mut la Osaka, mai aproape de capitală.

În continuare, începu să descrie planurile sale de a construi un castel.

— Aţi ales un loc bun, la Osaka, comentă Kazumasa. Se spune că seniorul Nobunaga stătea cu ochii pe Osaka de mai mulţi ani.

— Da, dar călugării-războinici din Honganji erau fortificaţi în templul lor fortăreaţă de-acolo, aşa că a fost nevoit să se mulţumească numai cu Azuchi.

Nu peste mult, intrară în oraşul Kyoto dar, tocmai când Kazumasa se pregătea să-şi ia rămas bun, Hideyoshi îl opri încă o dată şi spuse:

— N-ar fi prudent să mergi pe drumul de uscat, pe căldura asta. Mai bine traversează lacul cu o corabie din Otsu. Hai să prânzim cu Maeda Geni, până se pregăteşte corabia.

Se referea la omul pe care-l numise, recent, guvernator al oraşului Kyoto. Nelăsându-i lui Kazumasa timp să refuze, Hideyoshi îl conduse la conacul guvernatorului. Curtea era măturată proaspăt, ca şi cum musafirul ar fi fost aşteptat, iar Geni îl primi pe Kazumasa extrem de curtenitor.

Hideyoshi îl îndemna încontinuu pe Kazumasa să se destindă şi, în timpul mesei, nu discutară despre nimic altceva decât despre castelul pe care avea să-l construiască.

Geni aduse o foaie mare de hârtie şi o întinse pe podea. Un

plan al castelului îi era arătat unui sol dintr-o altă provincie şi atât omul care îl arăta, cât şi cel care-l privea păreau să se teamă de motivele sincerităţii lui Hideyoshi; singura explicaţie aparentă era aceea că Hideyoshi ar fi uitat că generalul Kazumasa era un vasal al clanului Tokugawa, precum şi situaţia propriei sale relaţii cu acel clan.

— Am auzit că eşti un mare expert în castele, îi spuse Hideyoshi lui Kazumasa. Prin urmare, dacă ai vreo sugestie, te rog să nu eziţi.

Întocmai cum spusese Hideyoshi, Kazumasa cunoştea foarte bine arta construcţiei castelelor. În mod obişnuit, asemenea planuri ar fi fost strict secrete – nefiind nicidecum cazul să i se arate vasalului unei provincii duşmane – dar Kazumasa renunţă la orice îndoieli asupra intenţiilor lui Hideyoshi şi începu să studieze planurile.

Kazumasa ştia că era improbabil ca Hideyoshi să construiască o clădire mică, dar rămase uluit de grandoarea proiectului. Când Osaka fusese cartierul general al călugărilor-războinici din Honganji, fortăreaţa acestora ocupase o întindere de o mie de metri pătraţi. Conform planului lui Hideyoshi, aceasta avea să devină fundaţia fortăreţei principale. Fusese luat în considerare şi relieful zonei – râuri, munţi şi litoral. Se ţinuse seamă de avantajele şi dezavantajele acestora, iar posibilităţile comparative ale atacului, ale apărării şi ale altor probleme logistice fuseseră gândite temeinic. Fortăreaţa principală, precum şi cea de-a doua şi a treia, erau înconjurate toate cu ziduri de pământ. Circumferinţa zidurilor exterioare avea peste şase leghe lungime. Cea mai înaltă clădire din interiorul zidurilor era un fort cu patru etaje, care avea să fie străpuns de deschizături prin care să se tragă cu săgeţi. Ţiglele de pe acoperiş urmau să aibă forma unor frunze de aur.

În uimirea lui, Kazumasa nu putea decât să se minuneze tăcut de ceea ce vedea înaintea ochilor. Dar în faţa lui nu se

afla încă decât o parte a proiectului. Şanţul înconjurător al castelului se alimenta cu apă din râul Yodo. Având în apropiere prosperul oraş comercial Sakai, Osaka era legată de numeroase rute comerciale spre China, Coreea şi Asia de sud-est. Lanţurile muntoase Yamato şi Kawachi din vecinătate formau un zid natural de apărare. Drumurile Sanin şi Sanyo legau Osaka de căile maritime şi terestre spre Shikoku şi Kyushu, formând o poartă de acces la toate zonele din jur. Ca poziţie a celui mai important castel din ţară şi loc de unde să se guverneze naţiunea, Osaka era de nenumărate ori superior castelului Azuchi al lui Nobunaga. Kazumasa nu-i putea descoperi nici un cusur.

— Ce părere ai? îl întrebă Hideyoshi.

— E absolut perfect. Un plan pe scară grandioasă, răspunse Kazumasa.

Cu toată sinceritatea, nu avea ce să spună mai mult de-atât.

— Va fi suficient, nu crezi?

— În ziua când se va termina, o să fie cel mai mare oraş al unui castel din toată ţara, zise Kazumasa.

— Asta e şi intenţia mea.

— Pentru când îi prevedeţi finalizarea?

— Aş dori să mă instalez în el înainte de sfârşitul anului. Kazumasa clipi din ochi, nevenindu-i să creadă:

— Cum?! Înainte de sfârşitul anului?

— Da, cam pe-atunci.

— Un proiect de construcţii de asemenea proporţii ar putea dura zece ani.

— În zece ani, lumea se va fi schimbat, iar eu voi fi bătrân, râse Hideyoshi. Le-am ordonat supraveghetorilor să termine interiorul castelului, inclusiv decoraţiunile, în răstimp de trei ani.

— Nu-mi pot imagina că va fi uşor să-i determini pe

meşteşugari şi muncitori să lucreze într-un asemenea ritm. Iar cantităţile de piatră şi de cherestea de care veţi avea nevoie vor fi imense.

— Aduc lemnărie din douăzeci şi opt de provincii.

— Câţi lucrători vă vor fi necesari?

— De asta nu sunt sigur. Cred că voi avea nevoie de peste o sută de mii. Funcţionarii mei spun că ne vor fi de trebuinţă cam şaizeci de mii de oameni în fiecare zi, timp de trei luni, numai pentru a săpa şanţurile interioare şi exterioare.

Kazumasa rămase tăcut. Îl cuprinse deprimarea, în timp ce reflecta la marea deosebire dintre acel proiect şi castelele de la Okazaki şi Hamamatsu, în propria lui provincie. Însă urma oare Hideyoshi să fie într-adevăr capabil de a aduce pietrele enorme de care avea nevoie la Osaka, o regiune complet lipsită de cariere? Şi unde credea el că putea găsi, în acele vremuri dificile, sumele fabuloase pentru plata proiectului? Se întreba dacă nu cumva marile planuri ale lui Hideyoshi erau doar nişte simple lăudăroşenii.

Chiar atunci, lui Hideyoshi păru să-i treacă prin minte un gând urgent şi, chemându-şi secretarul, începu să dicteze o scrisoare. Uitând complet de prezenţa lui Kazumasa, parcurse cele scrise pe hârtie, dădu din cap şi începu dictarea unei alte misive. Chiar dacă generalul Kazumasa n-ar fi vrut să asculte ceea ce se spunea, Hideyoshi stătea drept în faţa lui, aşa că n-avea cum să nu audă. Hideyoshi părea să dicteze o scrisoare extrem de importantă către clanul Mori.

Kazumasa se simţi din nou jenat, fără a şti ce să facă. Spuse:

— Problemele dumneavoastră oficiale par destul de urgente. Să mă retrag?

— Nu, nu, nu este nevoie. Termin într-o clipă.

Hideyoshi îşi continuă dictarea. Primise o epistolă de la un membru al clanului Mori, felicitându-l pentru victoria asupra

clanului Shibata. Acum, sub pretextul de a relata bătălia de la Yaganase, îi cerea corespondentului să-şi definească propria atitudine cu privire la viitorul clanului său. Era o scrisoare personală şi peste măsură de importantă.

Kazumasa stătea aşezat alături, privind, în tăcere, pâlcurile de bambuşi, în timp ce Hideyoshi dicta:

— Dacă i-aş fi lăsat lui Katsuie un moment de răgaz, mi-ar fi luat mult mai mult timp ca să-l înving. Dar stătea în balanţă soarta Japoniei, aşa că a trebuit să mă resemnez cu pierderea oamenilor mei. Am atacat castelul principal al lui Katsuie în a doua jumătate a ceasului tigrului şi, până la ceasul calului, am cucerit fortăreaţa.

Când dictase cuvintele „soarta Japoniei”, ochii i se învăpăiaseră întocmai la fel ca în momentul căderii castelului. În continuare, scrisoarea luă o întorsătură care era menită să atragă atenţia clanului Mori asupra celor ce urmau.

— Ar fi inutil să ne mobilizăm trupele, dar, la nevoie, am să vă vizitez personal provincia, pentru a determina problema hotarelor. Prin urmare, este foarte important să fiţi discreţi şi aveţi mare grijă să nu mă provocaţi.

Fără voie, Kazumasa aruncă o privire spre Hideyoshi şi se minună de cutezanţa acestuia. Lângă el, nepăsător, Hideyoshi dicta nişte cuvinte de o rară francheţe, aproape ca şi cum ar fi stat cu picioarele încrucişate în faţa corespondentului său, la o şuetă amicală. Era oare arogant sau numai naiv?

— Atât clanul Hojo, la răsărit, cât şi clanul Uesugi, la miazănoapte mi-au încredinţat rezolvarea unor probleme. Dacă şi dumneavoastră sunteţi dispuşi să-mi lăsaţi libertatea de acţiune, Japonia va avea parte de o guvernare cum de mult n-a mai existat. Gândiţi-vă la acest lucru temeinic şi acordaţi-i toată atenţia dumneavoastră personală. Dacă aveţi unele obiecţii, vă rog să mă înştiinţaţi înainte de luna a şaptea. Este esenţial să-i transmiteţi toate acestea în

amănunt seniorului Mori Terumoto.

Ochii lui Kazumasa priveau freamătul vântului printre bambuşi, dar urechile îi erau absolut fascinate de tot ceea ce spunea Hideyoshi. Inima sa vibra ca frunzele de bambus în vânt. Se părea că, pentru acel om, până şi titanica sarcină de a construi castelul Osaka era doar o activitate de care se ocupa în timpul liber. Şi impunea, chiar faţă de clanul Mori, că dacă obiectau ceva, să-l anunţe înainte de luna a şaptea – înainte de a porni, din nou, la război.

Kazumasa ajunsese dincolo de orice admiraţie; se simţea epuizat.

În acel moment, un valet anunţă că nava pentru Kazumasa era gata să ridice pânzele. Hideyoshi îşi scoase una dintre săbiile de la cingătoare şi i-o dărui lui Kazumasa:

— Poate că este puţin cam veche, dar oamenii spun că e o lamă bună. Vă rog s-o primiţi, ca pe un mic simbol al aprecierii mele.

Kazumasa o luă, ridicând-o, cu respect, la frunte. Când ieşiră, garda personală a lui Hideyoshi aştepta să-l escorteze pe Kazumasa până în portul Otsu.

* * *

Pe Hideyoshi îl aştepta un munte de probleme, atât în Kyoto, cât şi în afara oraşului. După Bătălia de la Yaganase, luptele luaseră sfârşit; însă, chiar dacă Takigawa se supusese, continuau să existe câţiva rebeli, care refuzau, cu îndărătnicie, să se predea. Rămăşiţele armatei din Ise se regrupaseră în Nagashima şi Kobe, iar Oda Nobuo era însărcinat cu curăţirea ultimelor enclave de rezistenţă.

Când auzi că Hideyoshi se întorsese din Echizen, Nobuo plecă de pe front spre Kyoto şi se întâlni cu Hideyoshi, chiar în aceeaşi zi.

— Când Ise se va supune, poţi ocupa castelul Nagashima, îi

spuse Hideyoshi.

Mediocrul prinţ porni din Kyoto către Ise, în al nouălea cer.

Era ora din zi când se aprindeau lămpile. Curtenii veniţi în vizită plecaseră şi nu mai rămăsese nici un oaspete. Hideyoshi făcu o baie, apoi, în timp ce se întâlnea cu Hidekatsu şi Maeda Geni pentru cină, un vasal îl informă că tocmai sosise Hikoemon.

Vântul făcea să foşnească jaluzelele de trestie indiană, iar prin aer pluteau râsete sonore de femei tinere. Hikoemon nu intră imediat, ci, mai întâi, îşi clăti gura şi-şi netezi părul. Se înapoiase din Uji călare şi era plin de praf.

Misiunea lui fusese aceea de a se întâlni cu Sakuma Genba, care era prizonier în Uji. Hideyoshi ordonase să nu fie tratat cu asprime şi nici umilit. Ştia că Genba era un om de un curaj fără egal care, dacă i se dădea drumul, avea să devină un tigru turbat. Astfel, era ţinut tot timpul sub cea mai strictă pază.

Cu toate că Genba era un general inamic captiv, lui Hideyoshi îi părea rău pentru el. Calităţile înnăscute ale lui Genba îi plăceau la fel de mult cum îl încântaseră pe Katsuie şi simţea că ar fi fost mare păcat să-l ucidă. Prin urmare, la scurt timp după ce reveni în Kyoto, Hideyoshi trimise un mesager pentru a-i exprima sentimentele şi a încerca să discute raţional cu Genba.

— Katsuie nu mai este, începu mesagerul, şi, prin urmare, ar trebui să te gândeşti la Hideyoshi în locul lui. Dacă o faci, vei fi liber să te întorci la castelul şi în provincia dumitale natală.

Genba râse:

— Katsuie a fost Katsuie. E cu neputinţă ca Hideyoshi să-i ia locul. Katsuie s-a sinucis deja şi nu mai am de gând să rămân în astă lume. Nu-l voi sluji niciodată pe Hideyoshi, chiar dacă mă pune stăpân peste întreaga naţiune.

Al doilea mesager fusese Hikoemon. Acesta plecase ştiind, din capul locului, că avea să-i fie dificil. Şi, cum era de aşteptat, nu reuşise să îl convingă pe Genba.

— Cum a mers? îl întrebă Hideyoshi.

Stătea învăluit în fumul contra ţânţarilor, care se înălţa dintr-un arzător de argint.

— Nu l-a interesat, replică Hikoemon. M-a implorat doar să-i tai capul.

— Dacă ăsta a fost singurul lui răspuns, ar fi o lipsă de compasiune din partea noastră să mai insistăm.

Hideyoshi părea să fi renunţat la ideea de a-l convinge pe Genba, iar cutele de pe faţă îi dispărură, dintr-odată.

— Ştiu ce speraserăţi, stăpâne, dar teamă mi-e că n-am fost un mesager prea competent.

— Nu e nevoie să te scuzi, îl consolă Hideyoshi. Chiar dacă Genba e prizonier, nu se va pleca în faţa mea ca să-şi salveze viaţa. Are un uluitor simţ al onoarei. Regret că pierd un om cu o asemenea probitate şi hotărâre. Dacă s-ar fi lăsat convins de tine şi ar fi ajuns să-şi schimbe loialitatea, numai acest lucru în sine m-ar fi putut face să-mi pierd respectul faţă de el.

După un moment, adăugă:

— Eşti samurai şi ai ştiut-o, în adâncul inimii, aşa că e firesc că nu l-am putut face să se răzgândească.

— Îmi cer iertare.

— Te rog să mă scuzi că te-am deranjat cu problema asta. Dar Genba n-a mai spus nimic altceva?

— L-am întrebat de ce nu alesese moartea pe câmpul de luptă, ci fugise în munţi, fiind capturat, în schimb, de ţărani. L-am mai întrebat şi de ce îşi petrece zilele în captivitate, aşteptând să fie decapitat, în loc de a se sinucide.

— Şi ce-a spus?

— M-a întrebat dacă eu cred că *seppuku* sau moartea pe câmpul de luptă sunt cele mai curajoase fapte ale unui samurai, după care, a spus că el e de altă părere: consideră că un războinic trebuie să-şi dea toată silinţa pentru a supravieţui.

— Şi altceva?

— Când a scăpat din bătălia de la Yaganase, nu ştia dacă Shibata Katsuie era viu sau mort, aşa că încerca să se întoarcă la Kitanosho pentru a ajuta la planificarea unui contraatac. Pe drum, însă, durerea rănilor a devenit insuportabilă şi s-a oprit la o casă unde a cerut nişte *moxa.*

— Trist... foarte trist.

— De asemenea, a spus, cu mult calm, că înghiţise ruşinea de a fi prins de viu şi trimis în temniţă pentru că, dacă gardienii îi dădeau prilejul să evadeze, să vă pândească şi să vă ia viaţa. Astfel, ar fi putut să astâmpere furia lui Katsuie şi să-şi ceară iertare pentru greşeala făcută când a străpuns liniile inamice la Shizugatake.

— O, ce păcat, se umplură ochii lui Hideyoshi cu lacrimi de compasiune. Să folosească greşit un asemenea om şi să-l trimită la moarte – asta a fost greşeala lui Katsuie. Ei bine, îi vom dărui ceea ce-şi doreşte, îngăduindu-i să moară cu cinste. Îngrijeşte-te de asta, Hikoemon.

— Înţeleg, stăpâne. Atunci, mâine?

— Cu cât mai curând, cu atât mai bine.

— Şi locul?

— Uji.

— Să fie plimbat şi arătat mulţimii?

Hideyoshi stătu un moment pe gânduri.

— Presupun că asta ar fi şi dorinţa lui Genba. Execută-l pe un câmp din Uji, după ce-l vei fi purtat prin capitală.

A doua zi, chiar înainte ca Hikoemon să plece spre Uji,

Hideyoshi îi dădu două kimonouri de mătase.

— Cred că hainele lui Genba s-au murdărit. Dă-i-le pe acestea, pentru ţinuta de moarte.

În ziua aceea, Hikoemon se duse, din nou, în Uji pentru a se întâlni cu Genba, care era încarcerat singur.

— Seniorul Hideyoshi a poruncit să fii purtat prin Kyoto, apoi decapitat pe un câmp din Uji, aşa cum ai dorit, spuse el.

Genba nu păru deloc nefericit.

— Sunt recunoscător, spuse el politicos.

— De asemenea, seniorul Hideyoshi ţi-a mai trimis şi aceste haine.

Privind kimonourile, spuse:

— Îi sunt foarte recunoscător seniorului Hideyoshi pentru generozitate. Dar nu cred că blazonul şi croiala mi se vor potrivi. Te rog să le înapoiezi.

— Nu ţi se potrivesc?

— Sunt haine pe care le-ar purta un pedestraş. Faptul ca eu, nepotul seniorului Katsuie, să fiu văzut îmbrăcat cu ele de către oamenii din capitală, n-ar fi decât o ruşine la adresa răposatului meu unchi. Or fi zdrenţuite hainele pe care le am pe mine, însă, chiar dacă mai sunt murdare din luptă, prefer să fiu plimbat cu ele. Dacă, însă, seniorul Hideyoshi îmi va permite să port un kimono nou, aş dori ceva puţin mai potrivit.

— Am să-l întreb. Care ţi-e dorinţa?

— O manta roşie, cu mâneci largi şi model în relief. Pe dedesubt, un kimono de mătase roşie, cu broderie de argint.

Genba nu-şi cruţa cuvintele.

— Nu e un secret pentru nimeni că am fost capturat de ţărani, legat şi trimis aici. Port ruşinea de a fi fost prins viu. În continuare, am avut scopul de a lua capul seniorului Hideyoshi, dar nici acesta nu mi s-a împlinit. Când voi fi dus la

locul de execuţie, presupun că acest lucru va stârni o oarecare agitaţie în capitală. Regret că port un veşmânt de mătase mizerabil ca acesta, dar, dacă e vorba să îmbrac unul mai bun, doresc să fie asemenea hainelor viu colorate pe care le-am avut pe câmpul de luptă, cu un drapel fluturându-mi la spate. În plus, ca dovadă că nu mă deranjează să fiu legat, aş dori să mă lege în faţa tuturor, când mă urc în căruţă.

Francheţea era, într-adevăr, una dintre cele mai agreabile trăsături ale lui Genba. Când Hikoemon îi reproduse dorinţele sale lui Hideyoshi, acesta ordonă să fie trimise imediat hainele.

Sosi şi ziua execuţiei lui Genba. Prizonierul făcu o baie şi-şi legă părul. Apoi, îmbrăcă kimonoul roşu şi, pe deasupra, mantaua cu mâneci largi şi modele mari. Întinse mâinile să-i fie legate şi se urcă în căruţă. În anul acela, avea robusta vârstă de treizeci de ani, fiind un bărbat peste măsură de chipeş, a cărui moarte o deplângeau cu toţii.

Căruţa fu mânată pe străzile din Kyoto, apoi îndărăt, în Uji, unde fusese întinsă pe pământ o piele de animal.

— Îţi poţi tăia singur pântecele, îi propuse lui Genba călăul.

Îi fu oferită o sabie scurtă, dar Genemon se mulţumi doar să râdă:

— Nu e nevoie să-mi acordaţi favoruri deosebite.

Frânghiile nu fură dezlegate şi i se tăie capul.

* * *

Se apropia sfârşitul lunii a şasea.

— Construcţia castelului Osaka ar trebui să meargă strună, spuse într-o zi Hideyoshi. Ia să aruncăm noi o privire.

Când sosi, oamenii însărcinaţi cu proiectul începură să-i explice tot ceea ce se realizase până în acel moment. Mlaştina de la Naniwa era astupată cu pământ, iar pe toată

lungimea şi lăţimea ei se săpau deja canale. Pe şantierul pentru cetate începeau deja să apară dughenele improvizate ale negustorilor. Privind spre mare, la portul Sakai şi gura râului Yasuji, se vedeau sute de corăbii aducând pietre, cu pânzele umflate aproape atingându-li-se între ele. Hideyoshi stătea pe locul unde avea să fie construită fortăreaţa principală şi, întorcând capul spre uscat, văzu miile de muncitori şi meşteşugari din toate breslele. Oamenii aceia lucrau zi şi noapte în schimburi, pentru ca munca să nu înceteze nici un moment.

Erau recrutaţi lucrători din toate clanurile; când un senior neglija să-şi trimită cota de oameni, era aspru pedepsit, indiferent de statutul său. La fiecare punct de lucru exista o ierarhie de comandă formată din muncitori calificaţi, maiştri şi muncitori necalificaţi din toate breslele. Responsabilităţile şefilor de echipă erau clar stabilite. Dacă cineva se lăsa pe tânjală, era decapitat imediat. Samuraii din fiecare clan care serveau ca inspectori nu aşteptau pedeapsa, ci îşi făceau *seppuku* pe loc.

Însă ceea ce-l preocupa cel mai mult pe Hideyoshi, în acel moment, era Tokugawa Ieyasu. Pe tot parcursul vieţii sale, Hideyoshi nutrise, în secret, gândul că omul cel mai formidabil al epocii – pe lângă seniorul Nobunaga – era Ieyasu. Dată fiind propria sa ascensiune la putere, ştia că ar fi fost aproape imposibil să evite o confruntare cu el.

În timpul lunii a opta, îi ordonă lui Tsuda Nobukatsu să ia o faimoasă sabie făurită de Fudo Kuniyuki şi să i-o ducă, în dar, lui Ieyasu.

— Spune-i seniorului Ieyasu că mi-a făcut o imensă plăcere vasul vestit şi fără pereche pe care mi l-a dăruit când l-a trimis la mine pe Ishikawa Kazumasa.

Nobukatsu plecă spre Hamamatsu la începutul lunii şi se întoarse cam prin ziua a zecea.

— Ospitalitatea clanului Tokugawa a fost atât de elegantă,

încât m-am simţit aproape jenat, raportă el. Au fost foarte atenţi cu mine.

— Seniorul Ieyasu părea a sta bine cu sănătatea?

— Mi s-a părut că se simţea extrem de bine.

— Şi cum e disciplina vasalilor săi?

— Are o calitate care nu se mai găseşte la alte clanuri – o aparenţă de neînduplecare.

— Am auzit că foloseşte şi un mare număr de nou-veniţi.

— Se spune că mulţi dintre ei sunt foşti vasali ai clanului Takeda. În timpul acestei conversaţii cu Nobukatsu, pe Hideyoshi îl frapa, dintr-odată, contrastul dintre vârsta lui şi cea a lui Ieyasu. Sigur era mai vârstnic decât Ieyasu. Ieyasu avea patruzeci şi unu de ani, iar el, patruzeci şi şase – cinci ani diferenţă. Dar, în mult mai mare măsură decât o făcuse Shibata Katsuie – care era mai mare decât el cu ceva ani – mai tânărul Ieyasu îl punea, foarte mult, pe gânduri.

Şi totuşi, ţinea toate aceste lucruri ascunse în inima lui. Pe dinafară, nu se observa câtuşi de puţin că, la scurt timp după încetarea ostilităţilor cu clanul Shibata, Hideyoshi anticipa încă o bătălie. Ceea ce însemna că relaţia dintre cei doi oameni părea a fi una bună. În luna a zecea, Hideyoshi îi ceru împăratului să-i dea lui Ieyasu un rang mai înalt la curte.

* * *

În Azuchi, seniorul Samboshi avea doar patru ani. Câţiva seniori provinciali veniseră să întâmpine Anul Nou, să-i aducă omagiile şi să se roage pentru sănătatea lui.

— Scuze, senior Shonyu?

— E, senior Gamo, ce întâmplare.

Cei doi se întâlniseră întâmplător în faţa sălii mari din fortăreaţa principală. Unul dintre ei era Ikeda Shonyu, care fusese transferat de la Osaka, la castelul Ogaki, pentru a-i

face loc lui Hideyoshi. Celălalt era Gamo Ujisato.

— Pari mereu tot mai sănătos, comentă Gamo. Mai mult nici nu ţi-ai putea dori.

— Nu-i adevărat, sănătatea mea se duce odată cu anii, dar am fost ocupaţi oricum. De câteva nopţi nu mai pot dormi, nici chiar în Ogaki.

— Ai sarcina suplimentară de a conduce construcţia castelului Osaka, senior Shonyu.

— O asemenea muncă e potrivită pentru oameni ca Matsuda şi Ishida, nu pentru noi, militarii.

— Te contrazic. Seniorului Hideyoshi nu-i stă în obicei să pună oamenii în locuri nepotrivite. Poţi fi sigur că are nevoie de dumneata, undeva, printre oficialităţi.

— Crede-mă că sunt foarte nemulţumit să te văd atribuindu-mi asemenea capacităţi, replică Shonyu, râzând. Că tot veni vorba, i-ai făcut tânărului senior urările de Anul Nou?

— Tocmai mi-am luat rămas bun de la el.

— Şi eu plecam, aşa că s-a potrivit bine, mai ales că aş dori foarte mult să discut cu dumneata o chestiune privată.

— La drept vorbind, de cum te-am văzut, mi-am dat seama că şi eu voiam să te întreb despre o anumită problemă.

— Pesemne că ne muncesc aceleaşi gânduri. Unde putem sta de vorbă?

Shonyu indică o cameră mică din apropierea sălii.

Cei doi se aşezară în încăperea goală. Nu avea arzător, dar soarele de Anul Nou, care pătrundea prin uşile glisante de hârtie, era cald.

— Ai auzit zvonurile? începu Shonyu.

— Le-am auzit. Se spune că seniorul Nobuo a fost ucis. Şi pare să fie adevărat.

Shonyu se încruntă, oftând.

— Am început să vedem deja semnele că anul ăsta vor fi tot felul de tulburări. Cât de grave vor fi, depinde de cine sunt adversarii, dar recentele prevestiri se arată tulburătoare. Dumneata eşti mai tânăr decât mine, senior Gamo, dar mi se pare că ai o judecată mai bună decât a mea. N-ai cumva inspiraţia de a veni cu o idee bună înainte de a se întâmpla ceva regretabil?

Părea profund neliniştit.

Gamo îi răspunse tot cu o întrebare:

— De unde ar putea proveni zvonurile astea?

— Asta nu pot să spun. Dar nu iese fum fără foc.

— Crezi că se întâmplă ceva ce noi nu ştim?

— Nu, deloc. Numai că faptele sunt exact în ordine inversă. Pentru început, seniorul Nobuo s-a dus la castelul Takaradera pentru a-l vizita pe seniorul Hideyoshi, în luna a unsprezecea din anul trecut. Se spune că seniorul Hideyoshi însuşi s-a ocupat de recepţia organizată spre a-i mulţumi seniorului Nobuo pentru că supusese provincia Ise şi l-a primit cu o asemenea ospitalitate, încât seniorul Nobuo a stat la el patru zile.

— Adevărat?

— Vasalii seniorului Nobuo se aşteptau să părăsească a doua zi castelul, dar, în ziua respectivă, n-au primit nici o veste de la el, şi nici în a treia zi, nici chiar într-a patra. Ei bine, şi-au imaginat, se pare, că se întâmplase tot ce poate fi mai rău, astfel că până şi vasalii săi din afara castelului au început să emită tot felul de ipoteze năstruşnice.

— Deci, asta e, râse Gamo. Când vezi care sunt rădăcinile unor asemenea poveşti, majoritatea sunt nişte născociri, nu-i aşa?

Shonyu, însă, continua să se-arate îngrijorat şi continuă, în grabă:

— După aceea, au avut loc alte discuţii publice asupra problemei şi diverse zvonuri contradictorii au început să circule încoace şi-ncolo, între Ise, Nagashima, Osaka şi capitală. Primul susţine că originea falsei ştiri despre moartea seniorului Nobuo nu a provenit din rândurile vasalilor lui, ci din gura vasalilor lui Hideyoshi. Oamenii de la castelul Takaradera contestă acest lucru. Ei afirmă că zvonul s-a iscat din suspiciunile şi gândurile negre ale vasalilor seniorului Nobuo. Iar, în timp ce ambele părţi se denunţă zgomotos una pe cealaltă, zvonul despre moartea seniorului Nobuo se răspândeşte iute ca vântul.

— Şi oamenii îl cred?

— E greu de înţeles ce se întâmplă în mintea omului de rând, dar, după ce au asistat la sfârşitul seniorului Nobutaka, imediat în urma căderii clanului Shibata, e sigur că rudele şi vasalii seniorului Nobuo au coşmaruri şi se întreabă cine va urma la rând.

La asta, Gamo se hotărî să-şi dea pe faţă propriile temeri. Trăgându-se mai aproape de locul unde stătea îngenuncheat Shonyu, îi şopti:

— Între Hideyoshi şi Nobuo ar trebui să fie o strânsă înţelegere, indiferent ce fel de bârfe bântuie prin lume. Dar, la o adică, se prea poate ca între ei să existe şi o discordie serioasă.

Gamo îl privi lung pe Shonyu, care dădu viguros din cap.

— Uită-te cum stau lucrurile de la moartea seniorului Nobunaga încoace, spuse Gamo. Majoritatea oamenilor sunt de părere că, după reinstaurarea păcii, seniorul Hideyoshi ar fi trebuit să-i predea toată autoritatea moştenitorului fostului său stăpân. Dar, indiferent cum ai sta s-o judeci, e clar că seniorul Samboshi e mult prea tânăr, iar succesorul trebuie să fie seniorul Nobuo. Dacă Hideyoshi nu i se supune seniorului

Nobuo, ar putea fi acuzat de neloialitate şi de uitarea numeroaselor favoruri cu care l-a învrednicit clanul Oda.

— Cam neplăcută, toată situaţia, nu? Intenţiile lui Nobuo sunt clare, şi totuşi nu pare capabil să înţeleagă că ceea ce se va întâmpla e tocmai opusul a ceea ce ar dori el.

— Dar crezi că e cu putinţă să nutrească asemenea speranţe optimiste?

— S-ar putea. Cum poate să judece mintea unui nătărău cocoloşit, la urma urmei?

— Fii sigur că aceleaşi zvonuri se aud şi în Osaka, iar neînţelegerile nu vor face decât să sporească.

— Ceea ce e foarte ciudat, negreşit, oftă Shonyu.

În calitate de generali ai lui Hideyoshi, atât Shonyu, cât şi Gamo erau legaţi de el prin uniunea absolută care exista între senior şi vasal. Dar îi mai legau şi unele lucruri peste care nu se mai putea trece aşa de uşor.

În primul rând, pe vremea când era în graţiile lui Nobunaga, Gamo se însurase cu fiica mezină a acestuia. Mai mult, Shonyu şi Nobunaga avuseseră aceeaşi doică, iar relaţia lui Shonyu cu fostul său stăpân, ca fraţi vitregi, fusese deosebit de strânsă. Prin urmare, chiar şi la consfătuirea din Kiyosu, cei doi oameni participaseră cu rangul de rude. Aşa că, nu puteau fi indiferenţi faţă de problemele cu care se confrunta clanul Oda şi, excepţie făcând micul Samboshi, singurul descendent direct de sânge al lui Nobunaga era Nobuo.

Cei doi n-ar fi fost atât de perplecşi dacă ar fi putut găsi cel mai mic merit în caracterul lui Nobuo, dar se vedea limpede că acesta nu era mai mult decât un mediocru. Atât înainte, cât şi după consfătuirea de la Kiyosu, toţi ştiuseră că nu era omul care să preia frâiele scăpate din mâinile lui Nobunaga.

Din nefericire, însă, nimeni nu-i spunea lui Nobuo adevărul. Tânărul şi veselul aristocrat – care întotdeauna se bazase pe puterea vasalilor săi, care, cu orice ocazie, se plecase şi îi

aprobase pe linguşitori şi care fusese folosit de alţii ce-l manipulaseră în avantajul lor propriu – lăsase să-i scape un mare moment al istoriei, fără a-şi da măcar seama.

Nobuo se întâlnise, în secret, cu Ieyasu, în anul dinainte şi după bătălia de la Yaganase, şi îşi silise fratele să se sinucidă, la sfatul lui Hideyoshi. Mai recent, fusese răsplătit cu provinciile Ise, Iga şi Owari, pentru victoria sa din Ise, şi crezând poate că-i venise şi lui rândul, aştepta ca, în continuare, Hideyoshi să-i transfere lui autoritatea guvernării centrale.

— Dar nu putem lăsa situaţia să continue astfel, privind de pe margine ca nişte simpli spectatori. N-ai nici o idee bună, senior Shonyu?

— Nu, speram să aud de la dumneata una. Sigur ai tu ceva în minte, senior Gamo.

— Cred că cel mai bine ar fi să aranjăm o întâlnire între seniorul Nobuo şi seniorul Hideyoshi. Atunci, ar putea vorbi pe faţă.

— Excelentă idee. Ia să vedem. În ultima vreme, a început să-şi dea aere de mare importanţă, prin urmare, cum să acţionăm?

— Găsesc eu un pretext.

Pentru Nobuo, un lucru care ieri fusese interesant, astăzi putea să nu mai fie. În sinea lui, era încontinuu nemulţumit. Mai mult, nu era omul care să reflecteze de ce se întâmpla astfel. În toamna trecută, se mutase la castelul Nagashima, în noua sa provincie Ise, şi primise un rang nou la curte. Când ieşea în lume, mulţimile făceau plecăciuni în faţa lui, iar când se întorcea era întâmpinat cu instrumente de suflat şi cu coarde. Nu exista nici un lucru pe care să-l dorească şi să nu-l poată avea, iar, în primăvara aceea, împlinise abia douăzeci şi şase de ani. Tragedia lui Nobuo era că, deşi trăia în nişte condiţii demne de invidiat, era cu atât mai nemulţumit.

— Ise e prea provincială, se plângea el. De ce clădeşte Hideyoshi castelul ăla absurd de mare în Osaka? Vrea oare să locuiască el însuşi acolo sau are de gând să-l invite, pentru asta, pe moştenitorul de drept?

Când vorbea astfel, prin el glăsuia Nobunaga. Parcă ar fi primit forma tatălui său, dar nu şi substanţa.

— Acest Hideyoshi n-are pic de modestie. A uitat că a fost vasalul tatălui meu, iar acum, nu numai că-i jupoaie de dări pe vasalii rămaşi ai tatei şi se grăbeşte să construiască un castel gigantic, dar şi pe mine mă tratează de parcă aş fi o piedică în calea lui. În ultima vreme, nu mă mai consultă pentru nimic.

Tăcerea dintre cei doi începuse din luna a unsprezecea a anului trecut. Zvonurile recente că Hideyoshi concepea planuri fără participarea lui erau de ajuns ca să-i stârnească suspiciunile.

În acelaşi timp, Nobuo făcea unele imprudenţe nepermise de faţă cu vasalii, iar acestea ajungeau la urechea publicului, astfel că gândurile lui cele mai intime deveniseră un motiv de iritare în plus pentru Hideyoshi. Ca rezultat, Anul Nou trecu fără ca cei doi să-şi facă urările cuvenite.

La Anul Nou, când Nobuo juca mingea în grădina din spate cu pajii şi doamnele de onoare, un samurai anunţă că venise un vizitator. Era Gamo. Avea cu doi ani mai mult decât Nobuo şi era căsătorit cu sora acestuia.

— Gamo? A picat chiar la momentul potrivit, spuse Nobuo, lovind, cu graţie, mingea. Va fi un partener bun de joc. Adu-l imediat în grădină.

Mesagerul plecă, dar reveni curând, pentru a spune:

— Seniorul Gamo a zis că e grăbit şi că vă aşteaptă în camera de oaspeţi.

— Şi jocul?

— Mi-a cerut să vă transmit că nu are deloc talent la joc.

— Ce ţărănoi! râse Nobuo, dezvăluind un şir de dinţi înnegriţi elegant.

La câteva zile după vizita lui Gamo, sosi o scrisoare de la Gamo şi Shonyu. Nobuo fusese foarte bine dispus şi îi chemă repede pe patru dintre vasalii săi mai vârstnici, pentru a le transmite informaţia.

— Mâine plecăm la Otsu. Mi-au scris că Hideyoshi mă aşteaptă la templul Onjo.

— Nu va fi nici un pericol, stăpâne? întrebă unul dintre cei patru bătrâni.

Nobuo zâmbi, arătându-şi larg dinţii înnegriţi.

— Probabil că pe Hideyoshi îl tulbură zvonurile publice despre căderea noastră în dizgraţie. Nu mă îndoiesc că asta e. Nu şi-a făcut datoria faţă de persoana cea mai apropiată de tatăl meu.

— Dar ce fel de aranjamente s-au făcut pentru întâlnirea asta? Răspunsul lui Nobuo părea plin de convingere:

— Uite cum stau lucrurile. Acum câtva timp, a venit Gamo şi mi-a spus că umblă bârfe despre un fel de conflict între Hideyoshi şi mine, dar m-a asigurat că Hideyoshi nu-mi poartă nici un fel de pică. Mi-a cerut să mă duc la templul Onjo din Otsu şi să mă întâlnesc cu el de Anul Nou. Considerând că nu aveam nici un motiv de supărare faţă de Hideyoshi, am acceptat să merg. Atât seniorul Shonyu, cât şi seniorul Gamo m-au încredinţat că nu mă va paşte nici un pericol.

Se putea spune că tendinţa lui Nobuo de a crede pe cuvânt orice afla din scris sau prin viu grai era rezultatul educaţiei pe care o primise. Prin urmare, vasalii săi vârstnici erau cu atât mai prudenţi şi nu-şi puteau ascunde temerile.

Adunându-se laolaltă, priviră scrisoarea de la Gamo.

— Nu încape nici o îndoială, spuse unul, pare să fie scrisă de mâna lui.

— Nu se poate face nimic altceva, replică un altul. Dacă seniorul Shonyu şi seniorul Gamo şi-au dat osteneala să ducă atât de departe problema, nu-i putem refuza.

Şi astfel, se luă hotărârea ca Nobuo să fie însoţit la Otsu de cei patru vasali superiori.

A doua zi, Nobuo porni spre Otsu. Când ajunse la templul Onjo, Gamo apăru imediat şi, nu peste mult, sosi şi Ikeda.

— Seniorul Hideyoshi a ajuns ieri, spuse Shonyu. Vă aşteaptă. Locul întâlnirii fusese pregătit acasă la Hideyoshi, în templul principal, dar, când fu întrebat, cu politeţe, când îi convenea să-l întâlnească pe Hideyoshi, Nobuo răspunse, arătându-se destul de capricios:

— Sunt obosit de pe drum, aşa că aş dori ca mâine să mă odihnesc toată ziua.

— Bine, atunci vom face aranjamentele necesare pentru ziua de poimâine.

Şi cei doi se întoarseră să-l informeze pe Hideyoshi.

Nimeni nu avea timp să piardă degeaba o zi întreagă, dar, întrucât Nobuo spusese că voia să se odihnească, toţi îşi petrecură ziua într-o lâncezeală fără rost.

La sosire, Nobuo fusese nemulţumit să afle că Hideyoshi şi vasalii săi ocupaseră clădirile principale, în vreme ce grupului său îi fuseseră rezervate cele mai mici. Stabilind ziua întâlnirii, Nobuo încercase să se impună puţin şi acţionase în urma unei toane, dar, a doua zi, şi pe el păru să-l deranjeze foarte tare plictiseala şi începu să se plângă:

— Nici măcar vasalii mei superiori nu sunt aici.

Nobuo îşi petrecu întreaga zi arătându-i-se preţioasele volume de poezie ale templului şi plictisindu-se de moarte la vorbăria interminabilă a bătrânilor preoţi. Când se înseră, în sfârşit, cei patru vasali superiori apărură în camera lui.

— V-aţi odihnit bine, stăpâne? întrebă unul dintre ei.

Idioţii! Nobuo fierbea de furie. Îi venea să urle că se plictisea şi că n-avea nimic de făcut, dar, în schimb, replică:

— Da, vă mulţumesc. V-aţi făcut cu toţii comozi, în locuinţele voastre?

— N-am avut timp să ne facem comozi.

— De ce?

— Nu se mai termina cu mesagerii din partea altor clanuri.

— Au sosit atât de mulţi vizitatori? De ce n-aţi venit să-mi spuneţi?

— Spuseserăţi că doreaţi să vă odihniţi pe ziua de azi şi n-am vrut să vă deranjăm, stăpâne.

Trasând cercuri cu degetele şi ciocănindu-şi genunchii, Nobuo îi privi cu un dezinteres înfumurat:

— Mda, bine. Dar voi patru trebuie să luaţi masa de seară cu mine. Vom bea şi puţin sake.

Vasalii superiori se uitară unii la alţii, părând cam jenaţi.

— Vă împiedică ceva s-o faceţi? îi întrebă Nobuo.

Unul dintre vasali spuse, ca şi cum s-ar fi scuzat:

— Adevărul e că nu demult a sosit un mesager cu o invitaţie de la seniorul Hideyoshi, iar noi tocmai am venit ca să vă cerem permisiunea.

— Ce? V-a invitat Hideyoshi?! Ce-i asta? Iarăşi o ceremonie a ceaiului?

Pe chipul lui Nobuo apăru o umbră.

— Nu, nu cred că e nimic de soiul ăsta. Mă îndoiesc că ar invita nişte vasali ca noi, mai ales la ceai, omiţându-l pe stăpânul nostru, când mai sunt aici şi alţi seniori pe care i-ar fi putut invita în schimb. A spus că are ceva de vorbit cu noi.

— Ce ciudat, murmură Nobuo, dar apoi ridică din umeri. Ei, dacă v-a invitat, mă întreb dacă vă va vorbi despre faptul de a mă lăsa, în sfârşit, să preiau, pe deplin, puterea clanului

Oda. S-ar putea ca asta să fie. Ar fi necuviincios ca Hideyoshi să domnească peste moştenitorul de drept. Oamenii n-ar permite-o niciodată.

Sala templului principal era pustie. Numai lămpile aşteptau înserarea. Era jumătatea lunii întâi şi un frig amarnic. Apoi, apăru altcineva, dregându-şi glasul. Întrucât omul era însoţit de un slujitor, cei patru vasali ai lui Nobuo îşi dădură imediat seama că trebuia să fie Hideyoshi. Părea să dea ordine din mers, cu voce tare.

— Scuzaţi-mă că v-am lăsat să aşteptaţi, spuse el intrând în sală, după care tuşi în palmă.

Când ridicară privirile, cei patru văzură că acum era singur – nu mai avea în spatele lui nici măcar un paj.

Vasalii erau stingheriţi. În timp ce-l salutau pe rând, Hideyoshi îşi suflă nasul.

— Se pare că aţi răcit, stăpâne, remarcă afabil unul dintre vasalii lui Nobuo.

— Nu-mi mai trece odată, replică Hideyoshi, nu mai puţin prietenos.

Era o ambianţă destul de simplă pentru o discuţie. Nu li se oferi nici mâncare şi nici băutură, după cum nici Hideyoshi nu începu cu fleacuri.

— Nu vă deranjează comportarea recentă a seniorului Nobuo? începu el.

Cei patru fură cuprinşi de teamă. Erau şocaţi de întrebarea care părea mustrătoare şi-şi închipuiră că dădea vina pe ei în calitate de consilieri superiori ai lui Nobuo.

— Vă daţi toată silinţa, cred, continuă Hideyoshi, făcând să le revină culoarea în obraji. Cu toţii sunteţi oameni inteligenţi, dar cred că nu puteţi face mare lucru în subordinea seniorului Nobuo. Înţeleg. Mi-am folosit toată ingeniozitatea spre binele lui, dar, în chip regretabil, se pare că întotdeauna sunt

întâmpinat cu refuzuri.

Rosti apăsat aceste cuvinte din urmă, iar cei patru oameni începură să se simtă teribil de presaţi. Hideyoshi continuă să-şi expună cele mai lăuntrice sentimente, manifestându-şi, cât putea de limpede, nemulţumirea faţă de Nobuo.

— Am luat o hotărâre, spuse el. Îmi pare rău că voi patru aţi pierdut atâţia ani servindu-l pe acest om. Ca să fiu scurt, putem rezolva problema fără zarvă, dacă-l convingeţi pe seniorul Nobuo fie să comită *seppuku,* fie să devină preot. Ca răsplată, am să vă dau pământuri în Ise şi Iga.

Nu numai frigul îi îngheţa pe cei patru până-n măduva oaselor. Pereţii sălii păreau plini de săbii şi lănci mute. Ochii lui Hideyoshi sticleau fix, ca două mici puncte de lumină. Acei ochi le cereau vasalilor să spună da sau nu.

N-avea să le lase timp pentru a se gândi la ofertă, nici să plece fără a le fi auzit răspunsul. Se aflau într-o situaţie disperată. Cei patru oameni lăsară capetele în piept, amărâţi. În cele din urmă, însă, acceptară şi semnară grăbiţi angajamente scrise.

— Vasalii mei beau sake în Camera Sălciei, spuse Hideyoshi. Mergeţi şi staţi cu ei. Aş dori să vin şi eu, dar merg să mă culc mai devreme, din cauza răcelii ăsteia.

Luând angajamentele, se retrase în apartamentele sale din templu.

În noaptea aceea, Nobuo nu-şi putu găsi liniştea. La cină, stătuse cu vasalii şi cu slujitorii săi, cu preoţii şi chiar şi cu preotesele fecioare de la capela din apropiere. Fusese vesel şi vorbise cu glas tare, dar, cum toţi plecaseră şi era din nou singur, începu să-şi întrebe încontinuu pajii şi pe samuraii de gardă:

— Ce oră e? Vasalii mei superiori încă nu s-au întors de la templul principal?

După un timp, reveni numai unul dintre ei.

— Eşti singur, Saurobei? îl întrebă Nobuo, bănuitor. Expresia de pe chipul omului nu era cea obişnuită şi până şi pe Nobuo îl cuprinse teama. Prosternându-se cu ambele mâini pe podea, bătrânul nici măcar nu putu ridica privirea. Nobuo îl auzi suspinând.

— Ce este, Saurobei? S-a întâmplat ceva în timp ce stăteaţi de vorbă cu Hideyoshi?

— A fost o întâlnire cumplită.

— Ce?! V-a chemat ca să vă certe?

— Dacă era numai atât, n-ar fi fost deloc aşa. Ceea ce s-a petrecut a fost cu totul neaşteptat. Ne-a silit să semnăm declaraţii. Şi dumneavoastră trebuie să vă hotărâţi, stăpâne.

În continuare, îi reproduse, în întregime, ordinul lui Hideyoshi, apoi adăugă:

— Am ştiut că, dacă spuneam nu, ne-ar fi omorât pe loc, aşa că n-am avut ce face decât să semnăm. După aceea, am prins o ocazie în timpul unei partide de băutură cu vasalii lui şi am dat fuga încoace, singur. Când au să descopere că am plecat, se va stârni mare tărăboi. Nu sunteţi în siguranţă aici, stăpâne. Trebuie să plecaţi imediat.

Din buzele lui Nobuo pierise orice culoare. Mişcările ochilor lui păreau să arate că nu auzise decât jumătate din tot ceea ce spusese Saurobei. Inima îi bătea cu spaimă, ca un clopot care vesteşte un incendiu, şi abia mai putea sta locului.

— Dar... atunci... cum rămâne cu ceilalţi?

— Am venit singur încoace. De ceilalţi nu ştiu nimic.

— Au semnat şi ei declaraţia?

— Au semnat-o.

— Şi-acum continuă să bea cu vasalii lui Hideyoshi? I-am judecat greşit. Sunt mai josnici decât animalele!

Continuând cu ocările, se ridică şi smulse sabia lungă din mâinile pajului aflat în spatele lui. În timp ce ieşea din cameră

Saurobei, fâstâcit, o luă la fugă după el, rugându-l să-i spună unde se ducea. Nobuo se răsuci pe călcâie şi, coborând glasul, ceru să i se aducă imediat un cal.

— Aşteptaţi un moment, stăpâne.

Înţelegând intenţiile seniorului său, Saurobei se repezi spre grajduri.

Calul era foarte bun, un murg numit Baros. De cum sări în şa, Nobuo ieşi la galop pe poarta din spate, la adăpostul întunericului. Nimeni nu află că plecase, până a doua zi. Evident, întâlnirea cu Hideyoshi fu contramandată sub scuza că Nobuo se îmbolnăvise, iar Hideyoshi reveni calm la Osaka, de parcă nici nu s-ar fi aşteptat la altceva.

Nobuo se înapoie la Nagashima, se închise în castel şi, în continuare, sub pretextul bolii, nu-şi mai arătă faţa nici măcar printre propriii săi vasali. Dar această izolare nu era numai din cauza unei presupuse maladii. Se îmbolnăvise cu adevărat. Numai medicul intra şi ieşea din apartamentele interioare şi, cu toate că prunii din spatele castelului înfloreau, muzica încetă, iar grădinile rămaseră tăcute şi pustii.

În cetate, pe de altă parte, şi pe toată întinderea provinciilor Ise şi Iga, zvonurile se răspândeau şi se înmulţeau în fiecare zi. Fuga lui Nobuo de la templul Onjo alimentase suspiciunile tuturor.

Vasalii superiori ai lui Nobuo stăteau închişi în castelele lor – aproape ca şi cum s-ar fi înţeles dinainte – şi nu mai veneau deloc la Nagashima. Acest lucru nu făcea decât să încurajeze zvonurile şi să agraveze neliniştea de pe tot cuprinsul provinciei.

Adevărul rămânea dificil de descoperit, dar nu încăpea nici o îndoială că discordia dintre Nobuo şi Hideyoshi se stârnise din nou. Centrul furtunii era statutul lui Nobuo şi părea să existe un om pe care se putea bizui. Nobuo era conservator

din fire şi credea în eficacitatea comploturilor şi a stratagemelor secrete. Deşi părea să fie întotdeauna în acord cu aliaţii săi, nu întârzia niciodată să insinueze că mai avea şi alţi prieteni, care l-ar fi susţinut dacă situaţia nu ieşea aşa cum voia el. Fără a fi avut un aliat secret de rezervă, nu şi-ar fi putut găsi, în ruptul capului, liniştea.

Astfel, Nobuo îşi aminti de singurul mare personaj care rămăsese în umbră. Omul acela, desigur, era dragonul adormit din Hamamatsu, seniorul Tokugawa Ieyasu.

Dar rezultatele jocurilor strategice depind şi de ceilalţi jucători. Faptul că Nobuo se gândea să se folosească de Ieyasu ca de un mijloc pentru a-l ţine în şah pe Hideyoshi nu demonstra decât incapacitatea lui de a înţelege celelalte părţi implicate. Omul cu mintea întortocheată nu-şi cunoaşte niciodată, cu adevărat, adversarul. Este asemenea vânătorului care fugăreşte cerbul fără a reuşi să vadă munţii.

Pe lângă asta, concluzia firească a unui asemenea mod de gândire era aceea că Nobuo avea să-l împingă pe Ieyasu în faţă, încercând să împiedice ascensiunea lui Hideyoshi la putere. Într-o noapte, după începutul lunii a doua, Nobuo trimise un mesager la Ieyasu. Cei doi încheiară o alianţă militară secretă, bazată pe înţelegerea mutuală că amândoi aşteptau momentul când aveau să-l poată lovi pe Hideyoshi.

Apoi, într-a şasea zi din luna a treia, cei trei vasali superiori, care nu mai fuseseră văzuţi în castel din acea noapte fatidică de la templul Onjo, apărură pe neaşteptate. Fuseseră invitaţi, în mod special, de Nobuo, la un banchet. După incidentul din templul Onjo, Nobuo rămăsese cu convingerea că cei trei erau trădători şi complotau cu Hideyoshi. Simplul fapt de a-i vedea îl făcea să-l apuce greaţa.

Nobuo se întreţinu nonşalant cu ei şi, după ce mâncară, spuse dintr-odată:

— A, Nagato, aş dori să vezi o nouă armă de foc care tocmai a sosit de la un fierar din Sakai.

Trecură în altă cameră şi, în timp ce Nagato studia muscheta, un vasal al lui Nobuo răcni deodată:

— Din porunca seniorului meu! Şi îl înhăţă de la spate.

— E o infamie! gâfâi Nagato, încercând să-şi tragă sabia din teacă. Fu însă trântit la podea de atacantul său mai puternic, neputând decât să se zbată neputincios în strânsoarea acestuia.

Nobuo se ridică în picioare şi o luă la fugă prin cameră, strigând:

— Dă-i drumul! Dă-i drumul!

Dar violenta încăierare continua. Ţinând deasupra capului sabia scoasă din teacă, Nobuo zbieră din nou:

— Dacă nu-i dai drumul, n-am să-l pot tăia pe ticălos! Lasă-l! Asasinul îl ţinea pe Nagato de beregată, dar, prinzând un moment prielnic, îl împinse în lături. În aceeaşi clipă şi fără a-l aştepta pe Nobuo să lovească, îl înjunghie pe Nagato cu sabia sa scurtă.

Un grup de samurai, îngenunchind la uşa camerei, anunţară că-i uciseseră şi pe ceilalţi doi vasali. Nobuo dădu din cap, aprobator. Apoi, însă, oftă adânc. Indiferent ce crime comiseseră, faptul de a fi executat trei vasali superiori, care ani de zile îi fuseseră alături, era un act nemilos. Desigur, o asemenea brutalitate cursese şi prin sângele lui Nobunaga. Dar, în cazul lui Nobunaga, fusese generată din pasiune şi pătrunsă de o mare semnificaţie. Răutatea şi violenţa lui Nobunaga fuseseră considerate nişte remedii drastice, dar necesare pentru bolile vremurilor; acţiunile lui Nobuo, însă, nu aveau alte origini decât emoţiile lui mărunte.

Crimele din castelul Nagashima ar fi putut să stârnească valuri turbate, care să ducă la tulburări din toate părţile, începând cu aceeaşi noapte. Dar asasinarea celor trei vasali superiori fusese comisă în secret şi, chiar a doua zi, de la Nagashima fură trimişi soldaţi să atace toate castelele

vasalilor.

Nu era ilogic ca oamenii să considere următoarea mare bătălie iminentă. Încă de anul trecut mocnea ceva, dar flacăra care se învăpăia aici putea fi aceea ce-avea să pârjolească, în cele din urmă, întreaga lume. Nu mai erau pure speculaţii într-o doară, ci o reală certitudine.

RAZBOINICUL CU GLUGĂ

Ikeda Shonyu era vestit pentru trei lucruri: statura lui scundă, curajul său şi talentul la dansul lăncii. Avea patruzeci şi opt de ani, aceeaşi vârstă cu a lui Hideyoshi.

Hideyoshi nu avea nici un fiu; Shonyu, însă, avea trei cu care se putea mândri şi toţi trei ajunseseră la maturitate. Cel mai mare, Yukisuke, avea douăzeci şi cinci de ani şi era comandantul Castelului Gifu; al doilea, Terumasa, în vârstă de douăzeci de ani, comanda castelul Ikejiri; iar cel mai mic împlinea paisprezece în acel an şi încă mai stătea cu tatăl său.

Relaţia lui Shonyu cu Hideyoshi data de pe vremea când Hideyoshi încă mai era numit Tokichiro. De-a lungul timpului, însă, între cei doi se căscase o prăpastie enormă. Dar Shonyu nu rămăsese în urma vremurilor. După moartea lui Nobunaga, era unul dintre cei patru oameni – alături de Katsuie, Niwa şi Hideyoshi – care fuseseră desemnaţi să administreze guvernarea oraşului Kyoto şi, chiar temporară fiind, era o funcţie prestigioasă. Mai mult, chiar acolo, în Mino, tatăl şi fiii aveau trei castele, câtă vreme ginerele său, Nagayoshi, era comandantul castelului Kameyama.

Nu s-ar fi putut spune că nu avea o situaţie bună. Şi nici nu avea motive de a fi neliniştit. Hideyoshi era întotdeauna plin

de tact şi adesea îi acorda atenţie vechiului său prieten. Ba chiar îl logodise pe nepotul său, Hidetsugu, cu fiica lui Shonyu.

Astfel, în timp de pace, Hideyoshi întărea, cu abilitate, relaţiile dintre ei, în aşteptarea unei situaţii de urgenţă, dar, în anul acela – pe măsură ce bătălia decisivă devenea tot mai inevitabilă – tindea, mai accentuat, spre Shonyu ca aliat principal. Acum, trimise, pe neaşteptate, un mesager la Ogaki, oferindu-se să-l adopte pe ginerele său, Nagayoshi, şi a-i da provinciile Owari, Mino şi Mikawa.

De două ori, Hideyoshi trimise epistole scrise de propria lui mână. Faptul că Shonyu nu-i răspundea prompt nu însemna că ar fi fost invidios sau meschin. Ştia bine că, servindu-l pe Hideyoshi, avea avantaje mult mai mari decât dacă servea pe oricine altcineva. Şi înţelegea că, deşi Hideyoshi avea ambiţii mari, şi el urma să beneficieze de câştiguri importante.

Ceea ce-i îngreuna lui Shonyu sarcina de a da un răspuns nu era decât problema mult discutatei justificări morale a războiului dintre armatele răsăriteană şi apuseană. Clanul Tokugawa îl acuza pe Hideyoshi că era un trădător, care-l eliminase deja pe unul dintre fiii fostului său senior, iar acum era gata să-l lovească şi pe moştenitorul acestuia, Nobuo.

„Dacă mă aliez cu Hideyoshi”, cugeta Shonyu, „voi face un pas greşit în ceea ce priveşte datoria morală; dacă-l ajut pe Nobuo, îmi respect datoria morală, dar speranţele mele de viitor vor deveni foarte vagi.”

Iar Shonyu mai avea încă o grijă. Întreţinuse legături strânse cu Nobunaga şi, datorită acestor relaţii profunde, nu putea rupe uşor legătura cu Nobuo, chiar şi după moartea lui Nobunaga. Pentru a înrăutăţi şi mai mult situaţia, fiul său cel mare era ostatic în Ise, iar Shonyu simţea că nu-l putea lăsa pur şi simplu pradă morţii. Prin urmare, ori de câte ori primea scrisori de la Hideyoshi, Shonyu stătea în cumpănă. Când discuta problema cu vasalii săi, asculta sfaturile a două

tabere, una punând accentul pe importanţa justiţiei şi recomandând abandonarea datoriei morale, iar cealaltă argumentând că acum era momentul când se puteau dobândi avantaje importante pentru prosperitatea clanului.

Ce avea să facă? Pe măsură ce dilema îl măcina tot mai mult, fiul său cel mare fu expediat, pe neaşteptate, acasă de la Nagashima. Nobuo credea că Shonyu, fiindu-i astfel recunoscător, n-avea să-l trădeze niciodată. Un vicleşug atât de transparent ar fi putut avea efectul dorit asupra altcuiva, dar Shonyu era un om cu intuiţie. Înţelese că fapta nu era decât o tactică puerilă de a forţa cumpărarea bunăvoinţei şi un calcul politic cusut cu aţă albă.

— Am luat hotărârea. Într-un vis, Buddha mi-a spus să mă alătur armatei apusene, îşi anunţă el vasalii.

În aceeaşi zi, îi trimise lui Hideyoshi o scrisoare, declarându-se aliatul său.

Desigur, minţea în legătură cu apariţia lui Buddha în vis, dar, imediat după ce luă decizia, ambiţia înnăscută a generalului fu stârnită, pe neaşteptate, de o conversaţie întâmplătoare cu primul său fiu.

Ceea ce spunea Yukisuke era faptul că Nakagawa Kanemon, comandantul castelului Inuyama, primise ordin de a se întoarce la Inuyama imediat după ce el însuşi fusese eliberat din Nagashima.

Până în acea zi, Shonyu nu se putuse hotărî dacă să fie aliat sau duşman cu castelul Inuyama, dar acum, când îi trimisese lui Hideyoshi vestea că-l sprijinea, castelul Inuyama avea să devină un inamic aflat drept în faţa lui. Mai mult, castelul se găsea într-o zonă strategică înzestrată cu mijloace defensive naturale şi nu încăpea nici o îndoială că Ieyasu şi Nobuo îl considerau pe Nakagawa Kanemon suficient de capabil pentru a-i încredinţa primele linii de apărare ale provinciilor lor. Dacă aşa stăteau lucrurile, fusese ales, pe neaşteptate, din armata provinciei Ise pentru acest scop şi i

se ordonase să se întoarcă la propriul lui castel.

— Cheamă-l pe comandantul Bâtlanilor Albaştri, îi ordonă Shonyu unui ajutor.

Într-o vale din spatele intrării dosnice a castelului se afla o adunătură de colibe care le aparţineau oamenilor angajaţi din afara clanului. Aceştia erau numiţi Corpul Bâtlanilor Albaştri. Din acea tabără, ajutorul lui Shonyu chemă un tânăr scund şi solid clădit, în vârstă cam de douăzeci şi cinci de ani. Era Sanzo, căpitanul Bâtlanilor Albaştri. Primind instrucţiunile de la aghiotant, Sanzo intră pe poarta din spate a castelului, în grădina interioară.

Shonyu, care stătea în picioare la umbra unui copac, îl chemă făcându-i semn cu bărbia. Apoi, când Sanzo se prosternă la picioarele stăpânului său, Shonyu îi dădu personal ordinele.

Numele de Corpul Bâtlanilor Albaştri provenea de la culoarea uniformelor lor de bumbac. De fiecare dată când apărea o problemă, porneau în goană spre câte o destinaţie necunoscută, ca un stol de bâtlani albaştri luându-şi zborul.

Trei zile mai târziu, Sanzo se întoarse dintr-un loc secret. Intră, cu pas grăbit, pe poarta dosnică a castelului şi, la fel ca data trecută, se înclină înaintea lui Shonyu, în grădina interioară. Apoi, Shonyu primi sabia înroşită de sânge proaspăt pe care Sanzo o scoase dintr-o învelitoare de hârtie uleiată şi o inspectă cu atenţie.

— Asta este, cu siguranţă, spuse Shonyu, dând din cap, după care adăugă pe un ton de laudă: ai făcut o treabă bună.

Şi îi dădu lui Sanzo câteva monede ca răsplată.

Nu încăpea nici o îndoială că spada era cea purtată de Nakagawa Kanemon, comandantul castelului Inuyama. Blazonul familiei era înscris cu lac pe teacă.

— Vă mulţumesc pentru mărinimie, stăpâne, spuse Sanzo şi dădu să se retragă, dar Shonyu îi ceru să aştepte.

Chemând, încă o dată, un vasal, puse ca în faţa lui Sanzo

să fie aduşi atât de mulţi bani, încât ar fi trebuit să-i ducă în spinarea unui cal. Un funcţionar şi ajutorul personal împachetară monedele în baloţi de rogojini, pe când Sanzo se uita cu gura căscată de uimire.

— Vreau să mai îndeplineşti o misiune, Sanzo.

— Ascult, stăpâne.

— Le-am dat amănuntele, cu multă grijă, la trei dintre oamenii mei de cea mai mare încredere. Vreau să te deghizezi în cărăuş de povară, să încarci banii ăştia pe un cal şi să mergi pe lângă cei trei oameni.

— Şi spre ce destinaţie?

— Nu întreba.

— Am înţeles.

— Dacă totul reuşeşte conform planului, am să te înaintez la rangul de samurai.

— Vă mulţumesc, stăpâne.

Sanzo era un om curajos şi neînfricat, dar vederea uriaşei sume de bani îl nelinişte a mai mult decât l-ar fi tulburat o băltoacă de sânge. Se prosternă din nou, apăsându-şi, exagerat de tare, capul pe pământ. Când îl ridică, văzu un bătrân, care arăta ca un samurai de ţară, şi doi tineri voinici încărcând baloţii cu bani pe şaua unui cal.

Shonyu şi Yukisuke beau împreună un ceai în ceainărie. Părând a nu fi decât tatăl şi fiul care luau micul dejun împreună, în intimitate, după o lungă despărţire, se adânciseră de fapt, într-o discuţie secretă.

— Voi porni imediat spre Gifu, spuse, în cele din urmă, Yukisuke. Când ieşi din ceainărie, Yukisuke le ordonă grăbit vasalilor să-i pregătească imediat calul. Plănuise să se întoarcă, fără întârziere, la castelul său din Gifu, dar acum aceste planuri erau amânate pentru două-trei zile.

— Să nu faci vreo greşeală mâine noapte, îl preveni

Shonyu, cu glas scăzut.

Yukisuke dădu din cap, cu o expresie complice, deşi, în ochii tatălui său, acel tânăr focos încă mai arăta ca un simplu copil.

Dar, în seara zilei următoare – a treisprezecea din lună – toată lumea din castelul Ogaki află ce gânduri avea Shonyu şi de ce îl trimisese pe Yukisuke la Gifu în ajun.

Dintr-odată, sosi un ordin de mobilizare. Anunţul îi surprinse enorm pe toţi, chiar şi pe vasalii lui Shonyu.

În toiul întregii nedumeriri, un comandant intră în camera războinicilor tineri, unde mai mulţi samurai forfoteau de emoţie. Legându-şi, cu multă ceremonie, şireturile de piele ale mănuşilor, îi privi pe luptători cu un chip pământiu şi spuse:

— Vom cuceri castelul Inuyama înainte să treacă noaptea. Aşa cum era de aşteptat, singurul loc calm din mijlocul agitaţiei era camera privată a generalului comandant, Ikeda Shonyu.

Cu al doilea său fiu, Terumasa, alături, închina ceşti cu sake. Atât tatăl, cât şi fiul stăteau pe taburetele de campanie, aşteptând ora plecării.

De obicei, când era anunţată pornirea trupelor, se sufla în cornuri, erau bătute tobele, steagurile se desfăşurau şi armata începea să-şi croiască, maiestuos, drum prin cetate. Cu acea ocazie, însă, călăreţii fură lăsaţi în grupuri mici, de câte doi sau trei; în faţa şi în spatele lor erau plasaţi pedestraşi; flamurile rămăseseră împăturite, iar armele de foc, ascunse. În acea noapte ceţoasă de primăvară din luna a treia, orăşenii se întorceau să privească şi se întrebau ce se întâmplă, dar nimănui nu i-ar fi trecut prin minte că asistau la o plecare pe front.

La doar trei leghe depărtare de Ogaki, în timp ce trupele se adunau, din nou, laolaltă, Shonyu le vorbi:

— Să sfârşim această bătălie până-n zori şi să ne întoarcem

acasă înainte de a se însera din nou. Trebuie să vă deplasaţi cât puteţi de uşor.

Oraşul Inuyama şi castelul său se aflau pe malul opus, drept în faţă. Prin acel loc, curgea râul Kiso, pe cursul superior. Ecourile apei care se lovea de bolovani sau şipotea prin vaduri răsunau în văzduh, dar luna, muntele şi râul, învăluite în vapori denşi, păreau încrustate cu mică. De pe mal nu se vedeau decât lucirile slabe ale lămpilor de pe ţărmul opus.

— Descălecaţi!

Ikeda Shonyu coborî primul de pe cal şi-şi instală scăunelul de campanie, pe malul râului.

— Seniorul Yukisuke a sosit la timp. Trupele lui sunt acolo, arătă unul dintre vasalii lui Shonyu.

Shonyu se ridică în picioare, cătând spre amonte.

— Cercetaş! Cercetaş! strigă el, neîntârziat.

Unul dintre cercetaşi o luă la fugă într-acolo, pentru a confirma raportul. Nu peste mult, o unitate de patru sau cinci sute de oameni se alătură armatei de aproape şase sute de soldaţi, condusă de Ikeda Shonyu, iar siluetele celor o mie de militari începură să se mişte laolaltă ca două bancuri de peşti care se reuneau.

În sfârşit, pe urmele oamenilor lui Yukisuke apăru şi Sanzo. Santinelele de serviciu, care priveau înapoi, spre ariergardă, îl înconjurară cu lăncile şi-l aduseră în faţa scaunului de campanie al lui Shonyu.

Shonyu nu-i lăsă lui Sanzo timp să spună nici o vorbă de prisos, chestionându-l asupra punctelor esenţiale ale misiunii.

Între timp, de la mal porniseră, risipite, mai multe bărci de pescuit cu fundul plat, înaintând de-a curmezişul apei. Zeci de soldaţi cu armuri uşoare se aplecau înainte şi săreau, unul după altul, pe malul opus. Apoi, prăjinile fură împinse repede pentru a aduce bărcile înapoi, ca să transporte încă o serie de

oameni.

Cât ai clipi din ochi, singurul om rămas pe ţărm fu Sanzo. În sfârşit, strigătele războinicilor începură să zguduie cerul umed al nopţii, de pe malul opus, până în zona de sub zidurile castelului. În acel moment, un colţ al cerului se înroşi, iar deasupra castelului începură să danseze scântei sclipitoare.

Iscusitul plan al lui Shonyu izbutise perfect. Castelul Inuyama căzu în doar o oră, cu apărătorii pradă unei surprize pe care o desăvârşea trădarea din interiorul castelului şi al oraşului. Desigur, trădarea era unul dintre motivele căderii, într-un timp aşa de scurt, a unui castel cu mijloace naturale de apărare atât de bune. Dar mai exista şi un alt motiv: Shonyu fusese, cândva, comandantul castelului Inuyama, iar orăşenii, căpeteniile satelor înconjurătoare şi chiar şi agricultorii încă îl mai ţineau minte pe fostul lor stăpân. Deşi Shonyu trimisese vasali să-i cumpere cu bani pe acei oameni chiar înaintea atacului, succesul planului datora mult mai mult fostei sale poziţii decât mitei.

***

Un om care aparţine unei familii ilustre în declin tinde să atragă un grup complicat de personaje. Vizionarii, frivolii, oamenii care deplâng actualele nenorociri, dar nu sunt capabili să spună ce au pe suflet sau să dea sfaturi bine intenţionate – toţi aceştia ies repede din scenă. Iar cei ce sunt sensibili la mersul timpurilor, dar nu au nici puterea, şi nici talentul de a stăvili declinul se îndepărtează şi ei, la un moment dat.

Singurii oameni rămaşi sunt de două feluri: aceia lipsiţi de calităţi ieşite din comun, cu ajutorul cărora şi-ar întreţine existenţa în alte părţi dacă ar pleca, şi acei oameni, cu adevărat credincioşi, care rămân vasali până la capăt, înfruntând sărăcia şi decăderea, la bine şi la rău, pe viaţă şi

pe moarte.

Însă care sunt adevăraţii samurai? Cei ce trăiesc frugal sau aceia care rămân numai în virtutea oportunismului? Acest lucru nu este uşor de înţeles, fiindcă toţi îşi folosesc întreaga ingeniozitate pentru a-şi amăgi seniorii spre a le supraestima calităţile.

Deşi oportunist, Ieyasu era un jucător dintr-o cu totul altă castă decât infantilul Nobuo, care nu cunoştea absolut nimic despre lume. Ieyasu îl ţinea pe Nobuo ascuns în palmă ca pe o piesă de rezervă la şah.

— Ei, dar ţi-ai dat o străduinţă extraordinară, senior Nobuo, spuse Ieyasu. Zău aşa, mai iau doar puţin orez. Eu am fost crescut într-o casă modestă, aşa că, atât cerul gurii, cât şi stomacul îmi sunt copleşite de savoarea mesei din astă-seară.

Era seara celei de-a treisprezecea zi din lună. În după-amiaza aceea, când Ieyasu sosise la Kiyosu, Nobuo l-a dus la un templu, unde cei doi au purtat tratative secrete, timp de câteva ore. Seara s-a ţinut un banchet în odăile pentru oaspeţi ale castelului.

Ieyasu nu se aflase în miezul evenimentelor nici chiar în timpul incidentului de la Templul Honno. Acum, însă, miza întreaga putere a clanului Tokugawa – o putere pentru acumularea căreia cheltuise mulţi ani – şi venise, personal, la Kiyosu. Nobuo îl privea pe Ieyasu ca pe salvatorul lui. Avea să-şi dea toată silinţa ca să-l întreţină şi îl servea cu tot felul de delicatese.

Dar, în ochii lui Ieyasu, ospitalitatea lui Nobuo nu era decât un joc de copil imatur şi nu putea decât să-i pară rău pentru el. Demult, Ieyasu îl ospătase şi-l distrase pe Nobunaga timp de şapte zile, când acesta din urmă îşi făcuse întoarcerea triumfală din Kai, sub pretextul de a admira peisajele Muntelui Fuji. Când îşi amintea fastul acelui eveniment, Ieyasu nu putea simţi decât milă faţă de sărăcia petrecerii de-

acum.

Nici o fiinţă omenească n-ar fi putut privi situaţia altfel decât cu milă, iar Ieyasu nu făcea excepţie. Era, totuşi, un om care ştia că natura universului era schimbarea. Astfel, deşi îl încercau mila şi compasiunea în mijlocul unui asemenea banchet, nu suferea nici o mustrare de conştiinţă din cauza motivului său ascuns, şi anume de a-l folosi pur şi simplu pe acel filfizon fragil şi aristocratic ca pe propria lui marionetă. Motivul era clar: nimeni nu are mai mari şanse să declanşeze dezastrul decât descendentul nătăfleţ al unei familii ilustre înzestrat şi cu o moştenire, şi cu reputaţie. Şi, cu cât e mai predispus să fie folosit, cu atât devine mai periculos.

După toate probabilităţile, Hideyoshi gândea la fel ca Ieyasu. Dar, câtă vreme Hideyoshi îl considera pe Nobuo un obstacol în calea propriilor sale scopuri şi căuta căi pentru a se debarasa de el, Ieyasu găsea moduri în care să-l folosească. Aceste puncte de vedere contrare se bazau pe acelaşi ţel fundamental, atât pentru Hideyoshi cât şi pentru Ieyasu. Şi, indiferent care dintre ei câştiga, soarta lui Nobuo avea să fie aceeaşi, fiind pur şi simplu incapabil să abandoneze ideea că era moştenitorul lui Nobunaga.

— Cum adică? întrebă Nobuo. Adevăratul festin abia începe. E o noapte minunată de primăvară şi ar fi mare păcat să ne ducem la culcare atât de devreme.

Nobuo se străduia, din răsputeri, să-l distreze pe Ieyasu, dar Ieyasu avea treburi de făcut.

— Nu, senior Nobuo. Domnia Sa nu trebuie să mai bea sake. Cel puţin, judecând după culoarea obrajilor. Daţi-ne nouă ceaşca.

Dar Nobuo nu observase jenanta plictiseală a invitatului de onoare. Eforturile sale erau determinate de interpretarea greşită a expresiei somnoroase din ochii oaspetelui. Le şopti ceva vasalilor şi uşile glisante de hârtie din capătul încăperii fură trase rapid, dezvăluind o orchestră şi dansatori. Pentru

Ieyasu era ceva banal, dar, cu o privire răbdătoare, îşi manifestă interesul în unele momente, râse, din când în când, şi bătu din palme la sfârşitul reprezentaţiei.

Profitând de această ocazie, vasalii îl traseră pe Ieyasu de mânecă, dându-i discret de înţeles că era ora de culcare, dar, în aceeaşi clipă, apăru un actor, într-o înfloritură de instrumente muzicale.

— Pentru onoraţii oaspeţi din această seară, vom prezenta acum un spectacol de teatru Kabuki, primit recent în capitală...

Omul era incredibil de guraliv. Cântă apoi o introducere a piesei. După aceea, un alt actor recită o strofă dintr-un cor şi interpretă câteva cântece din slujba creştină, care câştigase recent adepţi în rândurile seniorilor din provinciile de la apus. Cânta la un instrument asemănător cu viola din serviciile bisericeşti şi avea hainele brodate cu modele apusene şi tivite cu dantelă, armonizate uluitor cu un kimono japonez tradiţional.

Publicul era impresionat şi fascinat. Nu încăpea nici o îndoială că ceea ce îi plăcea omului de rând le putea face plăcere şi marilor seniori şi samurailor.

— Senior Nobuo, seniorul Ieyasu spune că i s-a făcut somn, îi spuse Okudaira lui Nobuo, care era complet absorbit de piesă.

Nobuo se ridică repede să-l conducă, însoţindu-l, personal, pe Ieyasu, până în apartamentele sale. Spectacolul Kabuki încă nu se terminase şi încă se mai auzeau viola, flautele şi tobele.

A doua zi dimineaţă, Nobuo se trezi la o oră foarte matinală pentru el şi se îndreptă spre apartamentele lui Ieyasu. Acolo îl găsi pe Ieyasu trezit, cu prospeţimea zorilor pe chip, discutând nişte probleme cu vasalii săi.

— Unde e micul dejun al seniorului Ieyasu? se interesă

Nobuo. Când un vasal îi spuse că micul dejun fusese servit deja, Nobuo păru cam încurcat.

În acel moment, un samurai de gardă în grădină şi un soldat din turnul de recunoaştere începură să strige, unul la celălalt, în legătură cu ceva ce se întâmpla în depărtare. Le atraseră atenţia atât lui Nobuo, cât şi lui Ieyasu şi, în timp ce aceştia aşteptau tăcuţi, un samurai se prezentă să dea raportul.

— De o bună bucată de vreme se vede fum negru pe cer, departe, spre nord-vest. La început, am crezut că a luat foc ceva în pădure, dar fumul şi-a schimbat treptat locul, după care, au început să se înalţe pe cer şi alţi nori de fum.

Nobuo ridică din umeri. Dacă ar fi fost la sud-est, s-ar fi gândit poate la câmpurile de luptă din Ise sau din alte locuri, dar chipul său arăta clar că nu înţelegea nimic.

Ieyasu, care auzise rapoarte despre moartea lui Nakagawa în urmă cu două zile, spuse:

— Nu e înspre Inuyama?

Şi, fără a aştepta răspunsul, îi ordonă unuia dintre oamenii adunaţi în jurul lui:

— Okudaira, du-te să arunci o privire.

Okudaira fugi pe coridor, împreună cu vasalii lui Nobuo, şi se urcă în turnul de recunoaştere.

Paşii oamenilor care coborau grăbiţi din turn indicau clar că se produsese deja un dezastru.

— Ar putea fi Haguro, Gakuden sau Inuyama, dar oricare dintre ele ar fi, se află, cu siguranţă, în zona aceea, raportă Okudaira.

Castelul era agitat ca un ibric dând în clocot. De afară, se auzeau semnale de corn, însă majoritatea războinicilor care se repeziseră imediat, de colo-colo, să-şi adune armatele, nu observau că Ieyasu venise deja.

Când fu informat că flăcările se aflau, cu certitudine, în

direcţia castelului Inuyama, Ieyasu răcni:

— Ne-am nenorocit!

Şi o luă din loc cu o grabă deloc caracteristică pentru el. Îşi îndemnă calul la galop, pornind spre fumul de la nord-vest. Vasalii călăreau în stânga şi-n dreapta lui, nedorind să rămână în urmă. De la Kiyosu până la Komaki nu era mare distanţă, nici de la Komaki la Gakuden. De la Gakuden la Haguro mai era o leghe şi, în sfârşit, între Haguro şi Inuyama, aceeaşi distanţă. Când ajunseră în Komaki, aflară întreaga poveste. Undeva, în primele ore ale dimineţii, castelul Inuyama căzuse. Ieyasu îşi struni calul şi privi fix spre fumul care se înălţa din mai multe locuri, între Haguro şi vecinătatea castelului Inuyama.

— Am ajuns prea târziu, murmură el, cu amărăciune. N-ar fi trebuit să fac asemenea greşeli.

Ieyasu aproape putea să vadă chipul lui Shonyu în fumul negru care se înălţa. Când auzise zvonul că Nobuo îl trimisese pe fiul lui Shonyu înapoi la tatăl său, avusese o presimţire nefastă cu privire la consecinţele faptei de bunăvoinţă a lui Nobuo. Cu toate acestea, nu-l credea pe Shonyu în stare să-şi ascundă adevăratele intenţii şi să comită o asemenea mişelie, cu atâta cinism şi repeziciune.

„Nu se poate spune că nu-l ştiam pe Shonyu ca pe un vulpoi bătrân şi viclean ce e”, reflectă Ieyasu. Nu era nevoie să se gândească de două ori la importanţa strategică a fortăreţei din Inuyama. Cum se afla aproape de Kiyosu, însemnătatea ei în războiul contra armatei lui Hideyoshi nu făcea decât să crească. Inuyama controla cursul superior al râului Kiso, graniţa dintre Mino şi Owari şi mult importanta cale de trecere în Unuma. Avea o poziţie care putea însemna o sută de metereze, iar acum, căzuse în mâna inamicului.

— Să ne întoarcem, spuse Ieyasu. După cum se ridică flăcările acelea, nu încape nici o îndoială că Shonyu şi fiul său s-au retras deja la Gifu.

Dintr-odată, Ieyasu îşi întoarse calul în loc şi, în acelaşi moment, expresia de pe chipul lui reveni la normal. Vasalilor din jur le inspira un sentiment de încredere; era convins că avea să compenseze cu vârf şi îndesat acea pierdere. În timp ce discutau cu vehemenţă despre ingratitudinea lui Shonyu, deplorau laşitatea atacului prin surprindere şi ameninţau să-i dea o lecţie la următoarea luptă, Ieyasu nu părea să-i audă. Zâmbind tăcut, îşi întoarse calul înapoi, spre Kiyosu.

Pe drumul de întoarcere, îl întâlniră pe Nobuo, care plecase din Kiyosu mai târziu, în fruntea armatei sale. Nobuo îl privi pe Ieyasu cu ochii mari, ca şi cum revenirea lui ar fi fost complet neaşteptată.

— La Inuyama era totul bine? întrebă el.

Înainte ca Ieyasu să-i poată răspunde, printre vasalii din spatele lui se auziră glasuri şi râsete. În timp ce-i explica situaţia lui Nobuo, Ieyasu fu curtenitor şi plin de consideraţie. Nobuo era distrus. Ieyasu îşi aduse calul lângă al său şi-l consolă:

— Nu-ţi face griji. Dacă noi am suferit aici o înfrângere, Hideyoshi va suferi una şi mai mare. Priveşte într-acolo.

Şi-i indică, din ochi, colina Komaki.

Cu mult timp în urmă, Hideyoshi făcuse o observaţie de o acută agerime strategică şi anume că Nobunaga ar fi trebuit să se mute de la Kiyosu, la Komaki. De fapt, nu era nimic mai mult decât o colină rotunjită, înaltă doar de nouăzeci de metri, dar domina câmpia în mijlocul căreia se înălţa şi ar fi constituit o bază convenabilă de unde să se poată organiza atacuri în orice direcţie. Într-o bătălie de pe câmpia din Owari şi Mino, dacă poziţia Komaki era fortificată, armata apuseană ar fi avut înaintarea blocată, astfel Komaki fiind un post excelent pentru strategii atât ofensive, cât şi defensive.

Nu era deloc timp să-i explice toate acestea lui Nobuo, aşa că Ieyasu se răsuci şi arătă cu degetul, vorbindu-le, de astă dată, propriilor lui vasali.

— Începeţi imediat să construiţi fortificaţii pe muntele Komaki. De cum dădu ordinul, porni la trap, pe lângă Nobuo, conversând amiabil cu el până ajunseră înapoi la Kiyosu.

Pe atunci, toată lumea credea că Hideyoshi se afla în castelul Osaka, dar acesta venise în castelul Sakamoto în ziua a treisprezecea din luna a treia, ziua când Ieyasu stătea de vorbă cu Nobuo la Kiyosu. O asemenea lentoare nu îi stătea în fire.

Ieyasu intrase deja în acţiune, încheindu-şi planurile şi progresând constant spre anticipata ofensivă de la Hamamatsu la Okazaki şi apoi Kiyosu; dar Hideyoshi, care şocase adeseori lumea cu iuţeala lui fulgerătoare, de data asta, întârzia să înceapă. Sau, cel puţin, aşa se părea.

— Să vină cineva aici! Pajii mei nu-s nicăieri?

Era glasul stăpânului. Şi, ca de obicei, răsuna cu putere.

Tinerii paji, care se retrăseseră intenţionat în îndepărtata cameră a pajilor, strânseră, în grabă, jocul de *suguroku* pe care-l jucaseră pe furiş. Dintre ei, Nabemaru, în vârstă de treisprezece ani, o luă la fugă cât îl ţineau picioarele, spre camera unde stăpânul său bătea iar şi iar din palme.

Între timp, Hideyoshi ieşise pe verandă. Vedea prin poarta din faţă a castelului silueta măruntă a lui Sakichi urcând, în grabă, panta dinspre oraş şi, fără a întoarce capul spre paşii care răsunau în spatele lui, strigă să i se dea drumul.

Sakichi intră şi îngenunche în faţa lui Hideyoshi. După ce ascultă raportul lui Sakichi despre situaţia de la castelul Osaka, Hideyoshi întrebă:

— Şi Chacha? Chacha şi surorile ei sunt bine şi ele?

Un moment, pe chipul lui Sakichi apăru o expresie care părea să spună că nu-şi amintea. Dacă răspundea ca şi cum ar fi aşteptat întrebarea, n-ar fi făcut decât să-i stârnească lui Hideyoshi bănuielile („Afurisitul ăsta de Sakichi a aflat”) şi, fără îndoială, l-ar fi făcut să se simtă prost mai târziu. Dovada

era aceea că, în clipa când întrebase, stânjenit, despre Chacha, expresia impunătoare a lui Hideyoshi se risipise şi chipul, aparent autoritar, i se înroşise. Arăta peste măsură de jenat.

Sakichi îi observă imediat stinghereala şi nu-şi putu stăpâni un zâmbet în colţul gurii.

După căderea castelului Kitanosho, Hideyoshi le îngrijise pe cele trei fete ale lui Oichi ca şi cum ar fi fost propriile lui fiice. Când clădise castelul Osaka, pusese să se construiască o incintă mică şi luminoasă, anume pentru ele. Din când în când, le vizita şi se jucau împreună de parcă ar fi avut grijă de nişte păsări rare, într-o colivie aurită.

— De ce râzi, Sakichi? îl provocă Hideyoshi.

Însă şi el însuşi se simţea destul de amuzat. Era limpede că Sakichi înţelesese deja.

— Nu, de nimic. M-am ocupat de alte treburi urgente şi am revenit fără să trec să le văd pe cele trei prinţese.

— Chiar aşa? Bine, mă rog.

Cu aceste cuvinte, Hideyoshi schimbă repede vorba, trecând la alte lucruri:

— Ce zvonuri ai auzit pe lângă râul Yodo şi prin Kyoto, în timp ce erai pe drum?

Ori de câte ori trimitea câte un mesager în locuri îndepărtate, Hideyoshi îi punea, inevitabil, şi asemenea întrebări.

— Peste tot pe unde am umblat, singurul subiect de conversaţie era războiul.

Chestionându-l, mai pe îndelete, pe Sakichi despre condiţiile din Kyoto şi Osaka, Hideyoshi află că nimeni nu credea că bătălia provocată de Nobuo urma efectiv să aibă loc între Hideyoshi şi moştenitorul clanului Oda, ci, mai degrabă, între Hideyoshi şi Ieyasu. După moartea lui Nobunaga, se sperase că pacea avea să fie, în sfârşit,

instaurată de către Hideyoshi, dar naţiunea fusese din nou dezbinată în două tabere şi sufletele oamenilor erau frământate de nelinişte în faţa spectrului unui mare conflict care, probabil, avea să cuprindă toate provinciile.

Sakichi se retrase şi, în locul lui, apărură doi generali ai lui Niwa Nagahide, Kanamori Kingo şi Hachiya Yoritaka. Hideyoshi făcuse mari eforturi pentru a şi-l alia pe Niwa, ştiind că, dacă-l împingea în tabăra duşmană, îl aşteptau mari probleme. Pe lângă pierderea unei mari puteri militare, schimbarea poziţiei lui Niwa ar fi convins lumea că Nobuo şi Ieyasu aveau dreptatea de partea lor. Printre vasalii lui Nobunaga, singurul superior lui fusese Katsuie, iar Niwa beneficia de un mare respect, fiind considerat un om de o rară amabilitate şi sinceritate.

Era sigur că Ieyasu şi Nobuo îi ofereau lui Niwa toate motivele pentru a li se alătura. Dar, în cele din urmă, poate impresionat de entuziasmul lui Hideyoshi, Niwa îi trimisese pe Kanamori şi Hachiya cu primele întăriri din miazănoapte. Hideyoshi era mulţumit, dar încă nu se liniştise complet.

Până la căderea nopţii, sosiră de trei ori mesageri cu rapoarte despre situaţia din Ise. Hideyoshi citi depeşele şi-i chestiona personal pe emisari, le încredinţa răspunsuri orale şi dictă scrisori de răspuns în timp ce-şi lua masa de seară.

Într-un colţ al camerei se afla un mare paravan pliant. Pe cele două panouri ale sale fusese pictată, cu auriu, o hartă a Japoniei. Privind harta, Hideyoshi întrebă:

— N-am primit nici o veste din Echizen? Ce se-aude cu mesagerul pe care l-am trimis la clanul Uesugi?

În timp ce vasalii săi veneau cu scuze despre distanţa dintre provincii, Hideyoshi numără pe degete. Trimisese mesaje în Kiso şi Satake. Reţeaua sa diplomatică fusese întinsă, cu grijă, în lungul şi-n latul ţării desenate pe paravan. Prin însăşi firea lui, Hideyoshi considera războiul o soluţie de ultimă instanţă. Un articol al său de credinţă spunea că şi

diplomaţia în sine era o luptă. Dar nu se referea la diplomaţia de dragul diplomaţiei. Şi nici nu-şi găsea sursa în slăbiciunea militară. Diplomaţia lui era, întotdeauna, susţinută de puterea militară şi era folosită după ce se asigurase de autoritatea sa militară şi de buna pregătire a trupelor sale. Cu Ieyasu, însă, diplomaţia nu dăduse rezultate. Nu vorbise cu nimeni despre asta, dar, cu mult timp înainte ca situaţia să fi ajuns în acest impas, Hideyoshi trimisese la Hamamatsu un om cu următorul mesaj:

Dacă vei ţine cont de petiţia mea de anul trecut către împărat pentru promovarea dumitale, îmi vei înţelege caldele sentimente faţă de dumneata. Există vreun motiv ca să ne luptăm? În genere, toată ţara ştie că seniorul Nobuo e slab de minte. Oricât de mult ai agita drapelul datoriei morale şi oricât ai îmbrăţişa rămăşiţele clanului Oda, lumea nu-ţi va admira eforturile ca pe acelea ale unui om virtuos în fruntea unei armate drepte. În cele din urmă, lupta dintre noi doi nu ar avea nici o valoare. Eşti un om inteligent şi, dacă ajungi la o înţelegere cu mine, voi adăuga domeniului dumitale provinciile Owari şi Mino.

Dar rezultatul unor asemenea propuneri depinde şi de partea cealaltă, iar răspunsul primit de Hideyoshi fusese un „nu” categoric. Însă chiar şi după ce rupsese relaţiile cu Nobuo, Hideyoshi continuase să trimită mesaje, cu condiţii şi mai avantajoase decât înainte, încercând să-l convingă pe Ieyasu. Emisarii, însă, nu făceau decât să provoace indignarea lui Ieyasu şi se întorceau complet descurajaţi.

— Seniorul Ieyasu răspunde că seniorul Hideyoshi este acela care nu-l înţelege pe el, transmise un mesager.

Hideyoshi zâmbi forţat, ripostând:

— Nici Ieyasu nu-mi înţelege mie sincerele sentimente.

Dar, indiferent ce altceva făcea, timpul petrecut în

Sakamoto era ocupat exclusiv cu munca. Sakamoto era atât cartierul său general militar pentru Ise şi partea de miazăzi a provinciei Owari, cât şi centrul reţelei diplomatice şi de informaţii care se întindea din provinciile de la miazănoapte până în cele apusene. În calitate de centru al operaţiunilor secrete, Sakamoto era mult mai convenabil decât Osaka. De asemenea, mesagerii puteau să vină şi să plece din Sakamoto fără a atrage atenţia în mod deosebit.

La suprafaţă, cele două sfere de influenţă păreau să fie trasate distinct: Ieyasu de la est la nord-est, iar Hideyoshi din capitală, până în vest. Dar chiar şi în fortăreaţa lui Hideyoshi de la Osaka, existau oameni fără număr de partea clanului Tokugawa. Şi nu s-ar fi putut spune nici că la curte nu era nimeni care să-l sprijine pe Ieyasu, aşteptând ca Hideyoshi să facă un pas greşit.

Chiar şi printre clanurile de samurai se găseau taţi şi mame în slujba seniorilor provinciali din Osaka şi Kyoto, ai căror copii îi serveau pe generalii armatei răsăritene. Fraţii luptau în tabere separate. Astfel se pregătea tragica scenă pentru conflictele sângeroase, care aveau să izbucnească în sânul familiilor.

Hideyoshi cunoştea greutăţile amarnice pe care le prilejuia războiul. Lumea se afla în război de pe vremea copilăriei lui, când trăia în casa dărăpănată a mamei sale din Nakamura. La fel fusese şi de-a lungul numeroşilor săi ani de rătăciri. Odată cu intrarea lui Nobunaga în scenă, suferinţele societăţii deveniseră şi mai drastice pentru o vreme, dar le însoţise o anume veselie şi bucurie în viaţa oamenilor de rând. Populaţia credea că Nobunaga avea să aducă o epocă de pace lungă. Fusese însă doborât la jumătatea drumului, înainte de a-şi desăvârşi opera.

Hideyoshi jurase să învingă greutăţile aduse de moartea lui Nobunaga, iar efortul făcut de el – aproape fără răgaz şi odihnă – îl adusese la un pas de împlinirea ţelului. Iar acum,

acel ultim pas pe care trebuia să-l facă pentru a-şi realiza ambiţia era aproape. Era ca şi cum străbătuse nouă sute de leghe dintr-o călătorie de o mie de leghe. Ultima sută de leghe, însă, era şi cea mai grea. Prevăzuse că, la un moment dat, pe parcursul evenimentelor, avea să fie nevoit a se confrunta cu ultimul obstacol – Ieyasu – fie înlăturându-l din cale, fie distrugându-l. Cu cât se apropia, însă, descoperea că avea să fie mult mai greu de clintit decât se aşteptase.

În cele zece zile petrecute de Hideyoshi în Sakamoto, Ieyasu îşi mutase armata până la Kiyosu. Era clar că plănuia să stârnească un război ca un roi de viespi în Iga, Ise şi Kishu, pentru a avansa apoi, spre apus, intrând în Kyoto şi atacând Osaka dintr-o lovitură, năprasnic ca un taifun.

Dar nici Ieyasu nu credea că-l aştepta un drum uşor. Anticipa cel puţin o ciocnire de proporţii pe calea spre Osaka, iar Hideyoshi se aştepta şi el la aşa ceva. Unde urma să aibă loc, însă? Singurul loc suficient de mare pentru această bătălie cu miza totul sau nimic dintre răsărit şi apus era întinsa câmpie Nobi, care mărginea râul Kiso.

Un om cu iniţiativă putea să îşi asigure un avantaj, construindu-şi fortificaţii şi ocupând terenul mai înalt. Câtă vreme Ieyasu se ocupase deja de asta şi era complet pregătit, despre Hideyoshi se putea spune că luase startul cu întârziere. Chiar şi în seara zilei a treisprezecea din lună, încă nu plecase de la Sakamoto.

În ciuda aparenţelor, însă, înşelătoarea lui lentoare nu era rezultatul unei neglijenţe. Hideyoshi ştia că Ieyasu nu putea fi comparat nici cu Mitsuhide, nici cu Katsuie. Trebuia să amâne declanşarea ostilităţilor, în scopul de a-şi desăvârşi propriile pregătiri. Aştepta să-l câştige de partea sa pe Niwa Nagahide; aştepta să se asigure că membrii clanului Mori nu aveau de gând nimic în provinciile apusene; aştepta să distrugă primejdioasele rămăşiţe ale călugărilor-războinici din Shikoku şi Kishu; în sfârşit, aştepta să dezbine alianţa generalilor care

i se opuneau, din apropiatele provincii Mino şi Owari.

Torentul de mesageri nu se mai sfârşea, iar Hideyoshi îi primea chiar şi în timp ce stătea la masă. Tocmai terminase de mâncat şi-şi lăsa jos beţigaşele, când sosi o depeşă. Întinse mâna să ia caseta scrisorii.

Era un mesaj pe care-l aşteptase: răspunsul lui Bito Jinemon, pe care-l trimisese ca al doilea mesager la castelul lui Ikeda Shonyu de la Ogaki. Oare era o veste bună sau rea? Nu mai primise absolut nici o ştire de la emisarii pe care-i trimisese să câştige alte castele. Hideyoshi desfăcu scrisoarea, de parcă ar fi deschis plicul unui oracol, şi o citi.

Spuse numai atât:

— Perfect.

Noaptea târziu, după ce se culcase, se ridică, dintr-odată, ca şi cum tocmai i-ar fi venit o idee, şi-l chemă pe samuraiul din schimbul de noapte.

— Mesagerul lui Bito pleacă înapoi mâine dimineaţă?

— Nu, răspunse garda, îl presa timpul şi, după o scurtă odihnă, a pornit spre Mino, luând-o noaptea la drum.

Aşezat în aşternut, Hideyoshi luă penelul şi scrise o misivă către Bito.

Graţie marilor tale eforturi, Shonyu şi fiul său mi-au garantat sprijinul lor şi nimic nu mi-ar fi putut dărui o bucurie mai mare. Dar este un lucru pe care trebuie să-l spun imediat: dacă Nobuo şi Ieyasu ştiu că Shonyu mă va susţine, cu siguranţă vor începe să ne ameninţe, în toate modurile cu putinţă. Nu reacţiona în nici un fel. Nu face nimic pripit. Ikeda Shonyu şi Mori Nagayoshi au fost întotdeauna oameni viteji şi mândri, plini de un mare dispreţ faţă de inamic.

De cum lăsă jos penelul, trimise scrisoarea la Ogaki. Peste două zile, însă, în seara de cincisprezece, de la Ogaki sosi un nou mesaj.

Castelul Inuyama căzuse. În acelaşi moment în care luaseră hotărârea definitivă, Shonyu şi fiul lui capturaseră cea mai importantă fortăreaţă din punct de vedere strategic de pe râul Kiso şi i-o dăruiau lui Hideyoshi, ca un simbol al sprijinului lor. Era o veste bună.

Hideyoshi era mulţumit. Dar şi tulburat.

A doua zi, Hideyoshi se afla în castelul Osaka. Pe parcursul următoarelor câteva zile, semnele de rău augur se înmulţiră. După fericita victorie de la Inuyama, Hideyoshi află că ginerele lui Shonyu, Nagayoshi, dorind să facă şi el o mare ispravă militară, plănuise să execute un atac neanunţat asupra fortificaţiilor clanului Tokugawa de pe muntele Komaki. Armata lui fusese interceptată de inamic lângă Haguro şi se zvonea că pierise, alături de numeroşi soldaţi.

— L-am pierdut pe acest om din cauza spiritului său combativ. O asemenea nesocotinţă e de neiertat.

Amara lamentaţie a lui Hideyoshi i se adresa lui însuşi.

Tocmai când Hideyoshi era gata să părăsească Osaka, în ziua a nouăsprezecea, din Kishu sosi încă o veste proastă. Hatakeyama Sadamasa se răsculase şi venea spre Osaka atât pe uscat, cât şi pe mare. Cel mai probabil, în spatele acestei acţiuni se aflau Nobuo şi Ieyasu. Şi, chiar dacă nu erau ei, ultimii călugări-războinici rămaşi în Honganji, mereu nemulţumiţi, pândeau tot timpul un prilej de a ataca. Hideyoshi fu obligat să amâne ziua plecării, în scopul de a definitiva mijloacele defensive de la Osaka.

Era zorii celei de-a douăzeci şi una zi din luna a treia. Păsările îşi răspândeau ascuţit cântecele în stufărişurile de lângă Osaka. Florile de cireş se scuturau şi, pe străzi, petalele căzute se învolburau prin jurul lungii procesiuni de cai şi oameni în armuri, dând impresia că natura însăşi le ura drum bun. Orăşenii care veniseră să-i privească alcătuiau un lanţ uman nesfârşit pe marginea drumului.

Armata ce-l urma pe Hideyoshi în ziua aceea număra peste treizeci de mii de oameni. Toţi se străduiau să-l întrezărească pe Hideyoshi în mijlocul lor, dar marele comandant era atât de scund şi de banal la înfăţişare, încât, înconjurat de generalii săi călări, trecea neobservat.

Hideyoshi, însă, privea mulţimea şi, în secret, zâmbea încurajat. „Osaka va prospera”, îşi spunea el. „Deja pare să înflorească, iar acesta este semnul de cel mai bun augur dintre toate.” Oamenii purtau haine cu modele stridente şi culori vii, fără să se observe nici un semn al unui oraş în declin. Oare fiindcă aveau încredere în noul castel din inima oraşului?

„Vom învinge. De astă dată, putem învinge.” Astfel vedea Hideyoshi viitorul.

În noaptea aceea, armata îşi instala tabăra la Hirakata şi, în zorii dimineţii următoare, cei treizeci de mii de oameni îşi continuară drumul spre răsărit, urmând o cale şerpuitoare, de-a lungul râului Yodo.

Când ajunseră în Fushimi, cam patru sute de oameni le ieşiră în întâmpinare la trecerea râului.

— Ale cui sunt aceste drapele? întrebă Hideyoshi.

Generalii îşi îngustară ochii, bănuitori. Nimeni nu putea identifica uriaşele steaguri cu ideograme chinezeşti negre pe fond roşu. Mai erau şi cinci flamuri aurii şi un stindard de comandant cu blazonul format din cinci cerculeţe în jurul unui cerc central mai mare, peste un evantai auriu. Sub aceste flamuri, treizeci de războinici călări, treizeci de lăncieri, treizeci de puşcaşi, douăzeci de arcaşi şi un batalion de pedestraşi aşteptau, în formaţie completă, cu uniformele strălucitoare foşnind în briza râului.

— Du-te să afli cine sunt, îi ordonă Hideyoshi unui vasal. Omul se întoarse repede, cu răspunsul:

— Este Ishida Sakichi. Hideyoshi îşi lovi uşor şaua.

— Sakichi? Ei, ei, altul nici nu putea să fie, spuse el cu

glasul plin de bucurie, ca şi cum tocmai i-ar fi venit o idee.

Apropiindu-se de calul lui Hideyoshi, Ishida Sakichi îşi salută stăpânul:

— V-am făcut o promisiune mai demult şi astăzi am pregătit, pentru dumneavoastră, o oştire finanţată cu banii pe care i-am câştigat din curăţirea pământurilor nefolosite din această regiune.

— Ei bine, vino, Sakichi. Alăturaţi-vă convoiului de provizii, în coadă.

Oameni şi cai în valoare de peste zece mii de baniţe – Hideyoshi era impresionat de ingeniozitatea lui Sakichi.

În ziua aceea, majoritatea trupelor trecură prin Kyoto şi porniră pe drumul spre Omi. Pentru Hideyoshi, acolo se găseau amintiri ale vicisitudinilor tinereţii sale în fiecare trunchi de copac şi în fiecare fir de iarbă.

— Uite şi muntele Bodai, murmură Hideyoshi.

Ridicând privirea spre munte, şi-l aminti pe stăpânul acestuia, Takenaka Hanbei, călugărul de pe muntele Kurihara. Când îşi amintea acum de acele vremuri, era recunoscător că nu petrecuse nici o zi lenevind, în acea scurtă primăvară a vieţii. Răsturnările din tinereţe şi luptele acelor vremuri făcuseră din el ceea ce era acum şi simţea că fusese, într-adevăr, binecuvântat de acea lume întunecată şi de curentele tulburi de pe străzile ei.

Hanbei, care-l numea pe Hideyoshi stăpânul lui, fusese un prieten adevărat, pe care nu-l putuse uita niciodată. Chiar şi după moartea lui Hanbei, ori de câte ori întâlnea greutăţi, Hideyoshi îşi spunea în sinea sa: „Numai de-ar fi aici Hanbei.” Şi totuşi, îl lăsase pe acel om să moară fără nici un fel de răsplată. Deodată, pleoapele lui Hideyoshi se înfierbântară de lacrimile tristeţii, împăienjenindu-i vederea spre piscul muntelui Bodai.

Şi se mai gândea la sora lui Hanbei, Oyu...

În aceeaşi clipă, văzu în umbra brazilor de pe marginea drumului, gluga albă a unei călugăriţe buddhiste. Ochii călugăriţei îi întâlniră, un moment, pe ai lui Hideyoshi. Îşi struni calul şi păru gata să dea un ordin, dar femeia de sub brazi dispăruse deja.

În noaptea aceea, Hideyoshi primi în tabără un platou cu prăjituri de orez. Omul care i-l dădu spuse că fusese adus de o călugăriţă care nu-şi spusese numele.

— Sunt delicioase, remarcă Hideyoshi, mâncând două prăjituri, deşi îşi luase deja masa de seară. În timp ce le lăuda, avea lacrimi în ochi.

Mai târziu, un paj cu ochi ageri le pomeni generalilor care-l slujeau pe Hideyoshi strania stare de spirit a acestuia. Cu toţii se arătară surprinşi, părând că nici prin minte nu le putea trece motivul comportării stăpânului lor. Erau îngrijoraţi din pricina tristeţii sale, dar, de cum puse capul pe pernă, Hideyoshi îşi regăsi sforăitul ascuţit dintotdeauna. Dormi mulţumit, doar patru ore. Dimineaţa, când cerul încă nu se luminase, se sculă şi plecă. În ziua aceea, primul şi al doilea detaşament ajunseră la Gifu. Hideyoshi fu întâmpinat de Shonyu şi fiul său şi, curând, castelul se umplu de uriaşa armată, pe dinăuntru şi pe dinafară.

Torţe şi focuri de tabără luminau cerul nopţii deasupra râului Nagara. În depărtare, unităţile a treia şi a patra se vedeau mergând fără oprire spre răsărit, cât fu noaptea de lungă.

— De mult nu ne-am văzut!

Glasurile răsunară la unison, în momentul când Hideyoshi şi Shonyu se întâlniră.

— Mă bucur nespus de mult că, de data asta, şi tu, şi fiul tău v-aţi unit cu mine. Şi nici nu-mi pot exprima recunoştinţa pentru ceea ce aţi făcut, cu darul castelului Inuyama. Ce să spun, până şi eu am rămas impresionat de iuţeala şi de

luciditatea cu care aţi profitat de acea ocazie.

Hideyoshi nu-şi cruţa laudele faţă de izbânzile lui Shonyu, dar nu spuse nimic despre marea înfrângere a ginerelui acestuia după victoria de la Inuyama.

Însă chiar dacă Hideyoshi nu aducea vorba, lui Shonyu îi era ruşine. Părea profund stânjenit de faptul că victoria din Inuyama nu putea atenua înfrângerea şi pierderea suferite de Nagayoshi. Scrisoarea lui Hideyoshi, pe care i-o adusese Bito Jinemon, îl prevenise îndeosebi să nu se lase atras de nici o provocare de-a lui Ieyasu, dar sosise prea târziu.

Acum, Shonyu vorbi despre acel eveniment:

— Nici nu ştiu cum să justific înfrângerea provocată de nechibzuinţa ginerelui meu.

— Eşti prea preocupat de asta, râse Hideyoshi. Nu se potriveşte cu Ikeda Shonyu cel pe care-l cunosc eu.

„Să dau vina pe Shonyu sau să-l las în pace?” se întrebă Hideyoshi a doua zi dimineaţă, când se trezi. Totuşi, făcând abstracţie de orice altceva, avantajul de a avea în mâna lui castelul Inuyama înainte de marea bătălie care se apropia era extraordinar. Hideyoshi îl elogie, la nesfârşit, pe Shonyu, pentru fapta lui meritorie, şi nu numai ca să-l consoleze.

În ziua a douăzeci şi cincea, Hideyoshi se odihni şi-şi adună armata, care număra peste optzeci de mii de oameni.

Plecând din Gifu a doua zi dimineaţă, ajunse în Unuma la amiază şi imediat puse să se construiască un pod de vase peste râul Kiso. Apoi, armata îşi instală tabăra pentru noapte. În dimineaţa celei de-a douăzeci şi şaptea zi, ridică tabăra, pornind spre Inuyama. Hideyoshi intră în castelul Inuyama exact la ora amiezii.

— Aduceţi-mi un cal cu picioare puternice, ordonă el şi, imediat după ce-şi termină masa de prânz, ieşi în galop pe poarta castelului, însoţit doar de câţiva călăreţi cu armuri uşoare.

— Unde vă duceţi, stăpâne? întrebă un general, alergând după el cât îl ţineau picioarele calului.

— Nu trebuie să veniţi decât câţiva, răspunse Hideyoshi. Dacă suntem prea mulţi, ne va observa inamicul.

Trecând, în mare grabă, prin satul Haguro, unde se spunea că fusese ucis Nagayoshi, urcară pe muntele Ninomiya. De acolo, Hideyoshi putu privi în tabăra principală a inamicului de pe muntele Komaki.

Forţele combinate ale lui Nobuo şi Ieyasu numărau cam şaizeci şi una de mii de oameni. Hideyoshi îşi îngustă ochii, privind în depărtare. Soarele amiezei era năucitor de puternic. Punându-şi tăcut mâna streaşină la ochi, se uită calm peste muntele Komaki, care era acoperit de forţele duşmane.

În ziua aceea, Ieyasu era încă la Kiyosu. Venise pe muntele Komaki, dăduse instrucţiunile pentru alinierea în luptă şi se înapoiase grăbit. Părea că un maestru de go plasa o piatră pe tablă, cu cea mai mare băgare de seamă.

În seara celei de-a douăzeci şi şasea zi, Ieyasu primi un raport confirmat, care-l înştiinţa că Hideyoshi se afla în Gifu. Ieyasu, Sakakibara, Honda şi alţi vasali stăteau aşezaţi într-o cameră. Tocmai li se spunea că se terminase construcţia fortificaţiilor de pe muntele Komaki.

— Deci, Hideyoshi a venit, murmură Ieyasu.

În timp ce el şi ceilalţi se uitau unii la alţii, zâmbi, cu pielea de sub ochi încreţindu-i-se ca a unei broaşte ţestoase. Totul se întâmpla exact aşa cum prevăzuse.

Hideyoshi fusese întotdeauna iute la pornire, iar faptul că de data asta nu-şi mai manifesta obişnuita repeziciune îi pricinuise lui Ieyasu alte temeri. Oare urma să-şi stabilească bastionul în Ise sau să iasă pe câmpia Nobi, la răsărit? Atâta vreme cât încă se mai afla la Gifu, Hideyoshi putea porni în oricare direcţie. Ieyasu aşteptă următorul raport care, când sosi, îl anunţă că Hideyoshi construise un pod peste râul Kiso

şi ajunsese la castelul Inuyama.

Ieyasu primi această veste la asfinţitul soarelui, în cea de-a douăzeci şi şaptea zi a lunii, iar expresia de pe chipul lui dădu de veste că sosise momentul. Pregătirile pentru bătălie se încheiară în timpul nopţii. În ziua a douăzeci şi opta, armata lui Ieyasu porni spre muntele Komaki, în tunet de tobe şi fâlfâit de steaguri.

Nobuo se întorsese la Nagashima, dar, când primi un raport al situaţiei, se grăbi imediat spre muntele Komaki, unde-şi uni forţele cu Ieyasu.

— Am auzit că numai armata de-aici a lui Hideyoshi numără peste optzeci de mii de oameni şi că împreună cu aliaţii, are mult peste o sută cincizeci de mii, spuse Nobuo, ca şi cum nici un moment nu i-ar fi trecut prin minte că el era cauza acelei mari bătălii.

Ochii lui temători divulgau ceea ce nu putea fi ascuns în pieptul său.

* * *

Shonyu se strâmbă, în fumul focurilor de seară din bucătării, pe când intra călare pe poarta castelului.

Războinicii clanului Ikeda se temeau de gândurile sale doar privindu-i chipul. Cu toţii ştiau că proasta dispoziţie a lui Shonyu era cauzată de înfrângerea lui Nagayoshi. În urma propriei sale erori de judecată, îşi împovărase aliaţii cu o lovitură gravă chiar la începutul războiului, încă înainte ca Hideyoshi, comandantul suprem, să fi ajuns pe câmpul de luptă.

Ikeda Shonyu avusese întotdeauna încrederea că nimeni nu-l arăta niciodată dispreţuitor cu degetul şi, pentru un om care trăise timp de patruzeci şi opt de ani o viaţă de războinic, acea ruşine trebuia să fi fost cel puţin neaşteptată.

— Yukisuke, vino-aici. Terumasa, vino şi tu. Să se apropie şi

vasalii superiori.

Aşezându-se cu picioarele încrucişate în sala fortăreţei principale, îşi chemase laolaltă fiii, Yukisuke şi Terumasa, precum şi pe vasalii superiori.

— Vreau să vă aud părerile, fără reţineri. Mai întâi, aruncaţi aici o privire, spuse el, scoţând o hartă din kimono.

În timp ce-şi treceau harta de la unul la altul, oamenii îşi dădură seama ce anume sugera Shonyu.

Pe hartă fusese trasă o linie cu cerneală roşie, de la Inuyama, prin munţi şi peste râuri, până la Okazaki, în Mikawa. După ce priviră harta, oamenii aşteptară, în tăcere, să vadă ce avea să spună mai departe Shonyu.

— Dacă lăsăm deoparte muntele Komaki şi castelul Kiyosu şi înaintăm cu oamenii pe un singur drum spre castelul principal al clanului Tokugawa de la Okazaki, nu încape nici o îndoială că Ieyasu va fi complet derutat. Singurul lucru care trebuie să ne preocupe este cum să prevenim ca armata noastră să fie văzută de inamic, de pe muntele Komaki.

Nimeni nu se grăbi să vorbească. Era un plan neobişnuit. Dacă se comitea o singură greşeală, putea duce la un dezastru care să le fie fatal tuturor aliaţilor lor.

— Mă gândesc să-i expunem acest plan seniorului Hideyoshi. Dacă merge, nici Ieyasu şi nici Nobuo nu vor putea face nimic, în timp ce noi îi vom lua prizonieri.

Shonyu voia să obţină o victorie meritorie, pentru a compensa înfrângerea ginerelui său. Dorea să privească triumfal, în urmă, spre oamenii care bârfeau cu răutate, pe socoteala lui. Deşi înţelegeau că acestea-i erau intenţiile, nimeni dintre cei de faţă nu era dispus să i le critice. Nimeni nu era gata să spună: „Ba nu, planurile deştepte rareori atrag merite. E periculos.”

La sfârşitul consfătuirii, planul câştigase un sprijin unanim. Toţi comandanţii se rugau să fie puşi în avangarda care urma

să pătrundă adânc pe teritoriul inamic, spre a-l distruge pe Ieyasu, chiar în sânul propriei sale provincii.

Un plan similar fusese încercat şi la Shizugatake, de către nepotul lui Shibata Katsuie, Sakuma Genba. Cu toate acestea, Shonyu era gata să susţină planul în faţa lui Hideyoshi, şi spuse:

— Mâine vom merge în tabăra principală de la Gakuden.

Pentru planul său, noaptea se dovedi un sfetnic bun. În zori, însă, sosi un mesager, care îi spuse:

— Întrucât astăzi îşi face rondul de inspecţie, probabil că seniorul Hideyoshi se va opri la castelul Inuyama, pe la amiază.

Simţind boarea blândă de la începutul lunii a patra adiind peste el, Hideyoshi ieşi călare din Gakuden şi, după ce observă atent tabăra lui Ieyasu de pe muntele Komaki şi fortificaţiile inamice din regiune, porni pe drumul spre Inuyama, însoţit de zece paji şi vasali apropiaţi.

Ori de câte ori se întâlnea cu Shonyu, Hideyoshi îl trata ca pe un vechi prieten. Când erau tineri samurai în Kiyosu, Shonyu, Hideyoshi şi Inuchiyo ieşiseră adesea împreună la băutură.

— Că tot veni vorba, ce face Nagayoshi? întrebă el.

Se raportase că Nagayoshi fusese ucis, dar, de fapt, era doar rănit grav.

— A încurcat totul cu judecata sa impulsivă, dar se vindecă extraordinar de repede. Vorbeşte fără oprire doar despre dorinţa de a reveni pe front cât mai iute posibil, pentru a-şi redobândi cinstea obrazului.

Hideyoshi se întoarse spre un vasal şi îl întrebă:

— Ichimatsu, dintre toate fortificaţiile inamice pe care le-am văzut pe muntele Komaki, care părea a fi cea mai puternică?

Era genul de întrebare pe care-i plăcea s-o pună,

chemându-i pe oamenii din jurul lui şi ascultând, încântat, cuvintele sincere ale tinerilor luptători.

În asemenea momente, mulţimea de vasali personali tineri care-l înconjurau nu-şi cântăreau niciodată cuvintele. Când se aprindeau, Hideyoshi se înfierbânta şi el, iar o asemenea atmosferă îl punea pe orice om din afară în dificultatea de a spune dacă se certau seniorul cu vasalii sau doar nişte prieteni. Totuşi, imediat ce Hideyoshi redevenea, cât de cât, serios, toţi ceilalţi îşi luau seama.

Shonyu stătea aşezat lângă el şi interveni, în sfârşit, în conversaţie:

— Şi eu am un lucru despre care aş dori sincer să vorbesc cu tine.

Hideyoshi se aplecă să-l asculte, dând din cap. Apoi, le ordonă tuturor celorlalţi să se retragă.

Toţi ieşiră din încăpere, mai puţin Shonyu şi Hideyoshi. Se aflau în sala fortăreţei principale şi, întrucât nu se afla nimeni în jur, nu era necesar să stea în gardă.

— Despre ce e vorba, Shonyu?

— Azi ai făcut inspecţia şi-mi închipui că ai luat unele hotărâri. Nu crezi că pregătirile lui Ieyasu de la muntele Komaki sunt perfecte?

— Bine, sunt de-a dreptul splendide. Cred că nimeni altul în afara lui Ieyasu n-ar fi putut construi asemenea fortificaţii şi poziţii într-un timp atât de scurt.

— Am dat şi eu o raită călare şi m-am uitat de mai multe ori în jur, şi nu văd cum am putea executa un atac, contiună Shonyu.

— Aşa cum se prezintă situaţia, nu vom face decât să stăm faţă în faţă, replică Hideyoshi.

— Ieyasu e conştient că adversarul său e un adevărat adversar, urmă Shonyu, aşa că acţionează cu prudenţă. În acelaşi timp, aliaţii noştri ştiu că e pentru prima oară când ne

confruntăm cu vestita armată a clanului Tokugawa într-o luptă decisivă. Deci, e firesc să se fi ajuns la o situaţie ca asta – stăm şi ne uităm unii la alţii.

— E interesant. De câteva zile, nu s-a mai auzit nici măcar un foc de armă. Este o bătălie tăcută, fără lupte.

— Ei bine, dacă-mi dai voie...

Shonyu înaintă în genunchi, întinse o hartă şi începu să-i explice, cu entuziasm, planul.

Hideyoshi ascultă la fel de entuziast, încuviinţând din cap, de mai multe ori. Dar expresia de pe chipul lui nu sugera că avea să se lase atras uşor, aprobând planul.

— Dacă-mi dai permisiunea, îmi voi aduna tot clanul şi voi ataca Okazaki. Odată ce lovim provincia de baştină a clanului Tokugawa la Okazaki, iar Ieyasu va auzi că e călcată sub copitele cailor noştri, nu va mai conta cât de bine îi sunt pregătite bastioanele de pe muntele Komaki, nici ce mare geniu militar o fi fiind. Se va surpa din interior, fără ca noi să-l atacăm măcar.

— Am să mă gândesc, spuse Hideyoshi, evitând un răspuns grăbit. Dar mai gândeşte-te şi tu o noapte – nu ca la o iniţiativă care-ţi aparţine, ci obiectiv. E un plan inteligent şi o întreprindere eroică, aşa că fie şi numai din acest motiv, e foarte periculos.

Strategia lui Shonyu era, într-adevăr, o idee originală şi se vedea limpede că îl impresionase până şi pe prudentul Hideyoshi, dar gândurile acestuia erau cu totul diferite.

Din fire, Hideyoshi nu agrea strategiile iscusite şi atacurile prin surprindere. În locul tacticilor militare, prefera diplomaţia; decât victorii uşoare şi pe termen scurt, mai mult îl mulţumea stăpânirea situaţiei de ansamblu, chiar dacă necesita un timp îndelungat.

— Ei, să nu ne grăbim, spuse el, după care se mai relaxă

puţin. Până mâine am să mă hotărăsc. Vino de dimineaţă la tabăra principală.

Vasalii personali ai lui Hideyoshi aşteptaseră pe coridor, iar acum veniră lângă el. Când ajunseră la intrarea în fortăreaţa principală, văzură un samurai cu straie ciudate, care stătea ghemuit într-o poziţie de supunere, lângă locul unde erau priponiţi caii. Avea capul şi un braţ bandajate, iar mantia de peste armură îi era din brocart auriu pe fond alb.

— Cine-i ăsta?

Omul îşi ridică puţin capul legat.

— Mi-e ruşine să spun că sunt eu, Nagayoshi, stăpâne.

— I-auzi, Nagayoshi? Am auzit că zăceai la pat. Ce-ţi fac rănile?

— M-am hotărât ca azi să fiu pe picioare.

— Nu te forţa prea mult. Numai dacă îi îngădui trupului să-şi revină, vei putea să ştergi, cândva, ruşinea pătimită.

La auzul cuvântului „ruşine”, Nagayoshi începu să plângă. Scoţând din haină o scrisoare şi întinzându-i-o cu respect lui Hideyoshi, se prosternă din nou.

— Aş fi onorat dacă aţi citi aceasta, stăpâne.

Hideyoshi încuviinţă din cap, poate fiindu-i milă de nefericirea tânărului.

După ce termină inspecţia din acea zi pe câmpul de luptă, Hideyoshi reveni la Gakuden, în asfinţit. Tabăra sa nu se afla pe teren înălţat, ca aceea a inamicului de pe muntele Komaki, dar Hideyoshi folosise pădurile, câmpiile şi râurile din vecinătate spre a obţine avantaje maxime, iar poziţia armatei sale era înconjurată pe două leghe pătrate cu tranşee şi palisade.

Ca măsură suplimentară de prevedere, incinta capelei din sat fusese aranjată astfel încât să pară că acolo locuia Hideyoshi.

Din punctul de vedere al lui Ieyasu, locul unde se afla

Hideyoshi era neclar. Ar fi putut să fie ori în tabăra de la Gakuden ori la castelul Inuyama. Paza din primele linii era atât de strictă, încât nici apa nu putea să se strecoare, aşa că spionajul dintr-o parte sau alta era, cu siguranţă, imposibil.

— N-am putut face nici măcar o baie, de când am plecat din Osaka. Azi vreau să mă spăl şi eu o dată.

Lui Hideyoshi i se pregăti imediat o baie în aer liber. După ce săpară o groapă în pământ, pajii săi o căptuşiră cu hârtii uleiate. Umplând groapa cu apă, înroşiră apoi în foc o bucată de fier vechi şi o aruncară în apă pentru a o încălzi. În sfârşit, aşezară în jurul gropii scânduri şi înconjurară locul cu un cort.

— Ah, apa e minunată.

În acea baie simplă în aer liber, stăpânul unui trup nu tocmai perfect se înmuie în apa caldă, privind stelele de pe cerul înserării. „E cea mai mare desfătare din lume”, îşi spuse el, în timp ce-şi dădea jos jegul de pe piele.

Începând de anul trecut, degajase terenul din jurul oraşului Osaka şi pusese în mişcare construirea unui castel de o măreţie fără precedent. Dar cele mai mari plăceri ale lui se găseau în locuri ca acesta, nu în camerele aurite şi în turnurile cu giuvaeruri ale castelului. Îl cuprinse o neaşteptată nostalgie după casa lui din Nakamura, unde mama sa îl spăla pe spate când era mic.

De mult timp nu se mai simţise Hideyoshi atât de relaxat şi, cu această stare în inimă, intră în bivuacul său.

— A, aţi şi venit! exclamă el, când văzu că generalii pe care îi convocase pentru seara aceea îl aşteptau. Ia uitaţi-vă aici, spuse, scoţând din haină o hartă şi o scrisoare, predându-le generalilor.

Scrisoarea era o petiţie scrisă cu sânge de Nagayoshi. Harta era a lui Shonyu.

— Cum vi se pare planul ăsta? întrebă Hideyoshi. Vreau să aud părerile sincere ale tuturor.

Un timp, nimeni nu scoase o vorbă. Toţi păreau adânciţi în gânduri.

În sfârşit, unul dintre generali spuse:

— Cred că e un plan extraordinar.

Jumătate dintre oameni erau în favoarea planului, dar ceilalţi se opuneau, spunând:

— Un plan prea deştept e un joc riscant. Consfătuirea ajunsese într-un punct mort.

Hideyoshi doar asculta, cu zâmbetul pe buze. Subiectul era atât de important, încât nu se putea ajunge, cu uşurinţă, la o rezoluţie de consiliu.

— Va trebui să-l lăsăm în seama propriei dumneavoastră puteri înţelepte de decizie, stăpâne.

La căderea nopţii, generalii se întoarseră în taberele lor.

Adevărul era că Hideyoshi se hotărâse deja, în timpul întoarcerii de la Inuyama. Convocase consfătuirea nu fiindcă nu s-ar fi putut decide singur. De fapt, îi invitase pe generali la o scurtă consfătuire tocmai fiindcă se hotărâse deja. Din nou, era o problemă de conducere psihologică. Generalii reveniseră la taberele lor cu impresia că, probabil, nu avea să pună planul în aplicare.

Dar Hideyoshi, în sinea lui, alesese cursul acţiunii. Dacă nu accepta propunerea lui Shonyu, poziţia acestuia şi cea a lui Nagayoshi ca războinici aveau să devină oneroase. Mai mult, era sigur că, dacă le erau reprimate temperamentele îndărătnice, acestea aveau să răbufnească ulterior.

Era o situaţie primejdioasă în ceea ce privea comanda militară. Mai mult decât atât, Hideyoshi se temea că, dacă Shonyu era nemulţumit, Ieyasu avea să încerce să-l ispitească spre a schimba taberele.

Actuala situaţie se împotmolise şi trebuia să ia o măsură pozitivă, pentru a determina o schimbare, de un fel sau altul.

— Asta e, spuse Hideyoshi cu glas tare. Decât să aştept

până mâine dimineaţă când va veni aici Shonyu, mai bine trimit astă-noapte la el un mesager.

La primirea urgentei scrisori, Shonyu porni, în galop, spre tabăra lui Hideyoshi. Era schimbul al patrulea şi încă nu se lumina de ziuă.

— M-am hotărât, Shonyu.

— Perfect! Ai să mă onorezi să fiu la comanda unui atac prin surprindere în Okazaki?

Cei doi terminară toate aranjamentele înaintea zorilor. Shonyu luă micul dejun împreună cu Hideyoshi, apoi se înapoie la Inuyama.

A doua zi, câmpul de luptă păru, la suprafaţă, somnolent, dar, pe dedesubt, se simţeau semne tainice de mişcare tăcută.

Răsunând în atmosfera uşor înnorată a după-amiezei, dinspre Onawate se auzeau focuri de arme inamice şi aliate. De pe drumul Udatsu se înălţau, în depărtare, nori de praf, în locul unde două sau trei mii de soldaţi din armata apuseană începeau să atace fortificaţiile inamice.

— Începe atacul general!

În timp ce priveau în depărtare, generalii simţiră o emoţie nestăpânită. Era, într-adevăr, un punct de răscruce al istoriei. Indiferent cine dintre cei doi oameni câştiga, epoca avea să-i aparţină lui.

Ieyasu ştia că Hideyoshi se temuse de Nobunaga şi-l respectase mai mult decât pe oricine altcineva. Acum, nu exista nimeni care să-i inspire o teamă sau un respect mai mare decât Ieyasu. În dimineaţa aceea, nu se mişcă nici un steag din toată tabăra de pe muntele Komaki. Era aproape ca şi cum s-ar fi dat ordine stricte să nu se reacţioneze la micile incursiuni de atac ale armatei apusene, care urmăreau să verifice hotărârea oştirii din răsărit.

Se lăsă seara. O unitate a armatei de la apus, care se retrăsese din luptă, aduse un teanc de foi propagandistice,

care fuseseră culese de pe drumul spre tabăra principală a lui Hideyoshi.

Când o citi pe una dintre ele, Hideyoshi se înfurie cumplit.

Hideyoshi a provocat sinuciderea seniorului Nobutaka, fiul fostului său stăpân, seniorul Nobunaga, căruia îi datora atât de mult. Acum, s-a revoltat împotriva seniorului Nobuo. A cauzat încontinuu tulburări în sânul clasei războinice, a adus dezastre pe capul oamenilor de rând şi a fost principalul instigator al actualului conflict, folosindu-se de toate mijloacele pentru a-şi realiza propriile ambiţii personale.

În continuare, foaia afirma că Ieyasu se ridicase la luptă cu dreaptă justificare şi conducea armata din datorie morală.

O expresie de mânie turbată – rară pentru el – schimonosi chipul lui Hideyoshi.

— Care dintre inamici a scris pamfletul ăsta? întrebă.

— Ishikawa Kazumasa, răspunse un vasal.

— Secretar! răcni Hideyoshi, privind peste umăr. Pune să se înalţe peste tot pancarte cu următorul mesaj: „Omul care ia capul lui Ishikawa Kazumasa va primi răsplată zece mii de baniţe.”

Însă chiar şi cu acest ordin, furia lui Hideyoshi nu se potoli şi, chemându-i pe generalii care, întâmplător, erau prezenţi, dădu el însuşi o comandă de ieşire.

— Deci, aşa se poartă blestematul ăla de Kazumasa! tună şi fulgeră Hideyoshi. Vreau să luaţi un corp de rezervă şi să-i ajutaţi pe oamenii noştri din faţa liniilor lui Kazumasa. Atacaţi-l toată noaptea. Atacaţi-l mâine dimineaţă. Atacaţi-l şi mâine noapte. Executaţi atac după atac şi nu-i lăsaţi lui Kazumasa timp nici să-şi tragă sufletul.

În cele din urmă, ceru orez şi insistă ca masa de seară să-i fie adusă imediat. Hideyoshi nu uita niciodată să mănânce.

Chiar şi în timp ce mânca, însă, mesagerii continuară să circule între Gakuden şi Inuyama.

Apoi, sosi ultimul mesager, cu un raport de la Shonyu. Mormăind în sinea lui, Hideyoshi bău alene supa de pe fundul castronului. În seara aceea, focuri de muschete se auziră, de departe, din spatele taberei principale. Împuşcăturile răsunaseră, ici şi colo, din primele linii, încă de la ivirea zorilor şi continuară până a doua zi. Chiar şi în acel moment, se credea că era acţiunea de deschidere a unei ofensive generale din partea armatei apusene a lui Hideyoshi.

Dar prima lovitură din ziua precedentă fusese un truc al lui Hideyoshi, în timp ce adevăratele manevre constaseră în pregătirile de la Inuyama pentru atacul prin surprindere al lui Shonyu asupra castelului Okazaki.

Strategia urmărea să abată atenţia lui Ieyasu, în timp ce trupele lui Shonyu porneau pe drumuri lăturalnice şi loveau castelul principal al clanului Tokugawa.

Armata lui Shonyu consta din patru unităţi:

Unitatea întâi: Ikeda Shonyu cu şase mii de oameni.

Unitatea a doua: Mori Nagayoshi cu trei mii de oameni.

Unitatea a treia: Hori Kyutaro cu trei mii de oameni.

Unitatea a patra: Miyoshi Hidetsugu cu opt mii de oameni.

Prima şi a doua unitate din avangardă reprezentau principalele forţe ale acestor trupe – războinici care erau gata pentru victorie sau pentru moarte.

Era a şasea zi din luna a patra. Aşteptând până în puterea nopţii, cei douăzeci de mii de oameni ai lui Shonyu plecară, în sfârşit, din Inuyama, în cel mai mare secret. Steagurile erau coborâte, copitele cailor învelite. Călărind prin noapte, ajunseră, în zori, la Monoguruizaka.

Soldaţii îşi consumară merindele şi se odihniră un scurt răstimp, după care merseră înainte şi-şi făcură tabăra în satul Kamijo, de unde fu expediată o grupă de recunoaştere spre castelul Oteme.

Mai devreme, comandantul Bâtlanilor Albaştri, Sanzo, fusese trimis de Shonyu la Morikawa Gonemon, comandantul castelului, care promisese că avea să-l trădeze pe Ieyasu. Acum, însă, pentru siguranţă, Sanzo fu trimis încă o dată.

Shonyu ajunsese departe, în adâncul teritoriului inamic. Armata avansa pas cu pas, apropiindu-se, cu fiecare oră, de castelul principal al clanului Tokugawa. Ieyasu, desigur, lipsea, la fel ca toţi generalii şi soldaţii săi, care plecaseră pe linia întâi, la Muntele Komaki. Spre acea casă pustie, coconul gol în care se preschimbase miezul provinciei natale a clanului Tokugawa, avea să-şi îndrepte Shonyu lovitura mortală.

Comandantul castelului Oteme, care fusese aliat cu clanul Tokugawa, dar era ispitit de Shonyu, acceptase deja de la Hideyoshi garanţia unui domeniu de cincizeci de mii de baniţe.

Poarta castelului era deschisă, iar comandantul său ieşi să-i salute el însuşi pe invadatori, arătându-le drumul. Clasa samurailor de sub vechiul shogunat nu avusese monopolul imoralităţii şi al degradării. Sub domnia lui Ieyasu, atât seniorul, cât şi vasalul mâncaseră orez rece şi păsat; purtaseră bătălii; luaseră prăşitoarea, lucraseră la câmp şi munciseră împreună cu toţii ca să supravieţuiască. În sfârşit, învinseseră toate greutăţile şi deveniseră destul de puternici pentru a-i ţine piept lui Hideyoshi. Şi totuşi, chiar şi acolo, mai existau samurai ca Morikawa Gonemon.

— Ei, generale Gonemon, spuse Shonyu, cu chipul luminat de fericire. Îţi sunt recunoscător că nu ţi-ai încălcat promisiunea şi ne-ai ieşit azi în cale. Dacă totul iese aşa cum am plănuit, voi trimite acea propunere pentru cincizeci de mii de baniţe direct la seniorul Hideyoshi.

— Nu mai e nevoie, am şi primit angajamentul seniorului Hideyoshi, aseară.

Auzind răspunsul lui Gonemon, Shonyu fu surprins, încă o dată, de vigilenţa şi promptitudinea lui Hideyoshi.

Acum, armata se împărţi în trei coloane şi porni spre câmpia de la Nagakute. Mai trecu pe la o fortăreaţă, castelul Iwasaki, care era apărat doar de două sute treizeci de soldaţi.

— Lăsaţi-l în pace. Un castel mic ca ăsta nici nu merită să fie cucerit. Să nu ne jucăm pe drum.

Privind pieziş spre castel, Shonyu şi Nagayoshi călăriră mai departe, ca şi cum n-ar fi însemnat nici măcar un fir de praf în ochii lor. Însă, chiar în timp ce treceau, fură împroşcaţi cu focuri de armă dinăuntru, iar un glonţ zgârie coastele calului lui Shonyu. Calul se cabră, aproape aruncându-l pe Shonyu din şa.

— Ce obrăznicie!

Ridicând cravaşa, Shonyu le strigă soldaţilor din unitatea întâi:

— Lichidaţi-mi imediat castelul ăsta!

Prima acţiune de luptă a trupelor fusese aprobată. Îşi dezlănţuiră toată energia ce li se acumulase. Cei doi comandanţi, în fruntea a câte o mie de oameni, luară castelul cu asalt. Nici chiar o fortăreaţă mult mai puternică n-ar fi putut rezista în faţa unor luptători cu o însufleţire ca a lor, iar acel castel era apărat de puţini oameni.

Cât ai clipi din ochi, zidurile sale de piatră fură escaladate, şanţul fu astupat, se aprinseră focuri, iar soarele se acoperi cu fum negru. În acel moment, generalul comandant al castelului ieşi să lupte şi fu ucis în bătălie. Soldaţii din castel căzură toţi, cu excepţia unui singur om, care scăpă şi o luă la fugă spre muntele Komaki, pentru a-l informa pe Ieyasu despre situaţia de urgenţă. În timpul scurtei lupte, unitatea a doua a lui Nagayoshi ajunsese la o bună distanţă de prima unitate. Oamenii se aşezară să se odihnească şi să-şi mănânce raţiile.

În timp ce luau masa, soldaţii ridicară privirile, întrebându-

se care o fi fost motivul fumului care se înălţa. Caii păşteau iarba, în timp ce, peste câmpie, răsunau râsete.

La aflarea aceleiaşi informaţii, unitatea a treia se opri, în mod firesc, odihnindu-şi oamenii şi caii la Kanahagiwara. Imediat în urma ei, unitatea a patra îşi struni, la rândul său, caii, pentru a aştepta ca unitatea din faţă să-şi reia înaintarea.

În munţi, primăvara se sfârşea, vara fiind pe începute. Azurul cerului era sticlos, mai intens chiar şi decât marea. La scurt timp după ce se opriseră, caii începură să moţăie, iar cântecele ascuţite ale ciocârliilor şi ale cintezoilor se auzeau din păduri şi de pe câmpiile cultivate cu orz.

Cu două zile înainte, în seara celei de-a şasea zile din luna a patra, doi fermieri din satul Shinoki se târâseră pe câmpie şi alergaseră de la un copac la altul, evitând iscoadele armatei apusene.

— Avem să-i spunem ceva seniorului Ieyasu! E foarte important! strigară cei doi, în timp ce soseau în fugă la tabăra de pe muntele Komaki.

Ii Hyobu îi duse la cartierul general al lui Ieyasu. Cu câteva momente în urmă, Ieyasu stătuse de vorbă cu Nobuo, dar, după plecarea lui Nobuo, Ieyasu luase din cufărul cu blazon exemplarul din *Analectele* lui Confucius şi începuse să citească tăcut, neluând în seamă focurile de armă din depărtare.

Cu cinci ani mai tânăr decât Hideyoshi, Ieyasu împlinea în anul acela patruzeci şi patru de ani, fiind un general în floarea vârstei. Înfăţişarea lui era atât de blajină şi binevoitoare – cu o piele atât de palidă şi carnea aşa de moale – încât cine-l vedea s-ar fi putut îndoi că trecuse prin situaţii limită şi că purtase bătălii în care îşi însufleţise trupele fără nimic mai mult decât expresia ochilor.

— Cine e? Naomasa? Intră, intră.

Închizând *Analectele,* Ieyasu îşi răsuci taburetul în loc.

Cei doi ţărani raportară că, în aceeaşi dimineaţă, câteva unităţi din armata lui Hideyoshi plecaseră din Inuyama şi se îndreptau spre Mikawa.

— Bravo vouă, îi felicită Ieyasu. Veţi fi răsplătiţi!

Fruntea lui Ieyasu se înnegura. Dacă era atacat castelul Okazaki, nu se putea face nimic. Nici chiar el nu crezuse că inamicul ar fi părăsit muntele Komaki pentru a ataca provincia lui natală, Mikawa.

— Chemaţi-i imediat pe Sakai, Honda şi Ishikawara, ordonă el calm.

Le ordonă celor trei generali să păzească muntele Komaki în absenţa lui. Avea să-şi conducă el însuşi grosul forţelor, pornind în urmărirea armatei lui Shonyu.

Cam tot atunci, un samurai de ţară venise să dea raportul în tabăra lui Nobuo. La vremea când Nobuo aduse omul să discute cu Ieyasu, acesta convocase deja o consfătuire a statului său major de campanie.

— Ai venit şi dumneata, senior Nobuo! Putem spune, cred, că urmărirea asta se va sfârşi cu o bătălie impresionantă, iar dacă nu eşti prezent, bătălia nu va avea nici un temei.

Forţele lui Ieyasu urmau să se împartă în două divizii, însumând cincisprezece mii nouă sute de oameni. Cei patru mii de soldaţi ai lui Mizuno Tadashige aveau să acţioneze ca avangardă a armatei.

În noaptea celei de-a opta zile din lună, divizia principală, sub comanda lui Ieyasu şi a lui Nobuo, plecă de la muntele Komaki. În sfârşit, traversară râul Shonai. Unităţile comandate de Nagayoshi şi Kyutaro îşi aveau tabăra la doar două leghe distanţă, în satul Kamijo.

Lumina alburie, palidă de pe plantaţiile de orez acoperite cu apă şi de pe pâraie arăta că zorii erau aproape, dar peste tot se întindeau umbre negre, iar norii întunecaţi pluteau la mică înălţime deasupra pământului.

— Hei! Uite-i!

— Jos! Culcat!

Pe orezării, în desişurile de boscheţi, la umbra copacilor, în adânciturile solului, siluetele oamenilor din armata urmăritoare se culcară repede la pământ. Ciulind urechile, puteau auzi armata din apus deplasându-se într-o coloană lungă şi neagră pe singurul drum care dispărea într-o pădure din depărtare.

Trupele de urmărire se împărţiră în două, pornind, în secret, pe urmele inamicului, reprezentat de unitatea a patra a armatei apusene, condusă de Mikoshi Hidetsugu.

Astfel se arăta soarta ambelor armate în acea dimineaţă a celei de-a noua zi din lună. Mai mult, comandantul ales de Hideyoshi pentru acea misiune importantă – propriul său nepot, Hidetsugu – încă nu cunoştea situaţia, la crăpatul zorilor.

Deşi Hideyoshi îl numise pe prudentul Hori Kyutaro în fruntea invaziei din Mikawa, Hidetsugu era cel pe care-l desemnase comandant suprem. Hidetsugu, însă, era doar un băiat de abia şaisprezece ani, aşa că Hideyoshi alesese doi generali cu experienţă şi le ordonase să-l supravegheze pe tânărul comandant.

Trupele erau încă obosite, pe vremea când soarele anunţă paşnic zorii celei de-a noua zi din lună. Ştiind că oamenilor le era foame, Hidetsugu dădu ordinul de oprire. La comanda de a-şi desface merindele, generalii şi soldaţii se aşezară să-şi ia masa de dimineaţă.

Se aflau în pădurea Hakusan, numită astfel datorită capelei Hakusan, care se înălţa pe culmea unei mici coline din apropiere. Hidetsugu îşi instală taburetul pe colină.

— N-aveţi apă? îl întrebă tânărul pe un vasal. Mie nu mi-a mai rămas deloc în gamelă şi mi s-a uscat de-a binelea gâtlejul.

Luând gamela, îşi turnă pe gât ultimul strop de apă.

— Nu e bine să bem prea mult când ne deplasăm, îl sfătui un vasal. Aveţi puţină răbdare, stăpâne.

Dar Hidetsugu nu-l învrednici nici măcar cu o privire. Oamenii pe care-i trimisese Hideyoshi să-l păzească erau pentru acel tânăr ca nişte cuie în talpă. La numai şaisprezece ani, era general comandant şi, firesc lucru, avea chef de luptă.

— Cine fuge în direcţia aia?

— Hotomi.

— Ce caută aici Hotomi?

Hidetsugu îşi îngustă ochii, încercând să vadă mai bine. Comandantul corpului de lăncieri, Hotomi, se apropie de el şi îngenunche. Abia mai respira.

— Stăpâne Hidetsugu, avem o urgenţă.

— Zău?

— Vă rog, urcaţi puţin mai sus spre culmea dealului.

Hotomi arătă către un nor de praf:

— Priviţi acolo. E încă departe, dar iese de la adăpostul acelor munţi, spre câmpie.

— Nu e un vârtej, nu-i aşa? În faţă se îngustează, iar în spate se lărgeşte. Este o armată, cu siguranţă.

— Trebuie să luaţi o hotărâre, stăpâne.

— E inamicul?

— Altcineva cred că n-ar putea fi.

— Stai, mă întreb dacă este într-adevăr inamicul. Hidetsugu continua să se arate indiferent. Refuza să creadă că e adevărat.

Dar, de îndată ce vasalii săi ajunseră pe creasta colinei, strigară toţi într-un glas:

— Blestem!

— M-am gândit eu că se putea ca inamicul să aibă un plan de a ne urmări. Pregătiţi-vă!

Nemaiputând aştepta ordinele lui Hidetsugu, cu toţii se repeziră să ia măsuri, ridicând în graba lor, bulgări de pământ şi fire de iarbă. Pământul se cutremura, caii nechezau, ofiţerii şi soldaţii strigau care-ncotro. În cele câteva momente necesare pentru a preface odihna în luptă, comandanţii armatei clanului Tokugawa dăduseră ordin să se dezlănţuie o rafală nebunească de gloanţe şi săgeţi, drept asupra trupelor lui Hidetsugu.

— Foc! Trageţi săgeţile!

— Loviţi-i!

Observând deruta inamicului, călăreţii şi corpul de lăncieri atacară dintr-odată.

— Nu-i lăsaţi să se apropie de Domnia Sa!

Strigătele care-l înconjurau pe Hidetsugu nu mai erau decât glasuri disperate care cereau să i se ocrotească viaţa.

Ici, colo, dintre copaci şi tufe, de peste tot în lungul drumului, năvăleau roiuri de soldaţi duşmani. Singura unitate care nu reuşea să se salveze era puţin numeroasă, alcătuită din Hidetsugu şi vasalii lui.

Hidetsugu fusese uşor rănit în două sau trei locuri şi lupta înverşunat cu lancea.

— Mai sunteţi aici, stăpâne?

— Repede! Retragerea! Înapoi!

Când îl vedeau, vasalii îi vorbeau aproape ca şi cum l-ar fi dojenit. Până la ultimul, muriră în luptă. Kinoshita Kageyu observă că Hidetsugu îşi pierduse calul şi rămăsese pe jos.

— Vă rog! Luaţi-l pe-acesta! Plesniţi din bici şi plecaţi de-aici fără să vă mai uitaţi în urmă!

Dându-i lui Hidetsugu propriul său cal, Kaheyu îşi înfipse stindardul în pământ şi-şi croi drum prin cât de mulţi soldaţi inamici putu, înainte de a fi, în sfârşit, ucis şi el. Hidetsugu puse mâna pe cal, dar, înainte de a apuca să încalece, animalul fu lovit de un glonţ.

— Împrumută-mi calul!

Alergând deznădăjduit prin vâltoarea luptei, Hidetsugu zărise un războinic călare care trecea grăbit pe lângă el şi-i strigase să se oprească. Trăgând brusc de frâu şi întorcându-se, omul privi în jos, spre Hidetsugu.

— Ce este, tânărul meu stăpân?

— Dă-mi calul tău.

— Asta-i ca şi cum i-aţi cere cuiva umbrela pe ploaie, nu? Iacă nu vi-l dau, chiar dacă-i porunca stăpânului.

— De ce?

— Fiindcă vă retrageţi, pe când eu sunt unul din cei ce încă mai atacă.

Refuzând scurt, omul se repezi înainte. Pe spinarea lui, un singur smoc de iarbă de bambus şuiera în vânt.

— Fir-ar să fie! înjură Hidetsugu, privindu-l cum se îndepărta. I se păruse că, în ochii acelui om, preţuise mai puţin decât un fir de bambus la margine de drum. Privind în urmă, Hidetsugu văzu un nor de praf stârnit de inamic. Dar un grup de soldaţi călări din diferite unităţi, purtând lănci, puşti şi săbii lungi, îl văzură pe Hidetsugu şi-i strigară să se oprească.

— Stăpâne! Dacă fugiţi într-acolo, veţi întâlni altă unitate duşmană!

Apropiindu-se, îl înconjurară şi îl traseră cu ei spre râul Kanare, să scape.

Pe drum, prinseră un cal rămas fără călăreţ, iar Hidetsugu sări, în sfârşit, în şa. Dar, când făcură un scurt popas într-un loc numit Hosogane, fură iarăşi atacaţi de inamic şi, suferind încă o înfrângere, fugiră spre Inaba.

Astfel fu împrăştiată unitatea a patra. Unitatea a treia, condusă de Hori Kyutaro, cuprindea cam trei mii de oameni. Între unităţi se păstra o distanţă de o leghe, una şi jumătate, iar mesagerii asiguraseră mereu comunicarea între trupe,

astfel încât, dacă unitatea întâi se odihnea, celelalte unităţi se opreau, şi ele, una după alta.

Deodată, Kyutaro îşi puse mâna pâlnie la ureche şi ascultă:

— S-au auzit împuşcături, nu-i aşa?

Chiar în acel moment, unul dintre vasalii lui Hidetsugu intră, în galop, în tabără şi opri brusc calul.

— Oamenii noştri s-au risipit complet. Armata principală a fost anihilată de forţele clanului Tokugawa, nici chiar viaţa seniorului Hidetsugu nu mai e în siguranţă, se tângui el. Întoarceţi-vă imediat!

Kyutaro era luat prin surprindere, dar fruntea sa calmă înfrâna impulsul de moment.

— Faci parte din corpul de mesageri?

— De ce mă întrebaţi asta tocmai acum?

— Dacă nu eşti mesager, de ce-ai venit în fugă aşa de tulburat? Ai dezertat?

— Nu! Am venit să vă informez care e situaţia. Nu ştiu dacă am făcut-o din laşitate sau nu, dar e o urgenţă şi am alergat mâncând pământul pentru a-i informa pe seniorul Nagayoshi şi pe seniorul Shonyu.

Cu această ultimă precizare, omul dădu pinteni calului şi dispăru, continuându-şi drumul spre următoarea unitate din faţă.

— De vreme ce a venit un vasal în locul unui mesager, nu putem decât să presupunem că oamenii noştri din spate au suferit o înfrângere totală.

Stăpânindu-şi neliniştea din suflet, Kyutaro mai rămase aşezat un moment pe scăunelul de campanie.

— Toată lumea la mine!

Deja informaţi care era situaţia, vasalii şi ofiţerii se strânseră în jur, cu chipurile palide.

— Forţele clanului Tokugawa sunt pe cale să ne atace. Nu vă irosiţi gloanţele. Aşteptaţi ca inamicul să ajungă mai

aproape de şaizeci de paşi, înainte de a trage.

După ce-i instrui cum să-şi dispună trupele, încheie:

— Dau câte o sută de baniţe pentru fiecare războinic inamic mort.

Ceea ce anticipa nu era prea departe de adevăr. Armata clanului Tokugawa care dăduse unităţii lui Hidetsugu o lovitură nimicitoare se năpustea acum, cu ferocitate, asupra propriei sale unităţi. Comandanţii din clanul Tokugawa erau ei înşişi înspăimântaţi de forţa neînduplecată a spiritului trupelor lor.

Caii făceau spume la gură, chipurile oamenilor erau încordate cu îndârjire, iar armurile care veneau în valuri, se acoperiseră de sânge şi praf. În timp ce forţele clanului Tokugawa presau din ce în ce mai aproape, intrând în bătaia armelor, Kyutaro privea atent, până când, în sfârşit, dădu comanda:

— Foc!

În clipa aceea, împuşcăturile dezlănţuiră un vuiet asurzitor şi un zid de fum. Flintele necesitau între tragere şi încărcare un răstimp de vreo cinci sau şase respiraţii, chiar şi pentru oamenii cu multă experienţă. Din acest motiv, se folosea un sistem de salve alternative. Astfel, după fiecare rafală, o alta se repezea asupra inamicului, în succesiune rapidă. În faţa unei asemenea apărări, armata atacatoare începu să se rostogolească de-a valma. Printre norii prafului de puşcă, se vedeau, zvârcolindu-se la pământ, răniţi fără număr.

— Sunt pregătiţi!

— Staţi! Înapoi!

Comandanţii clanului Tokugawa răcneau ordine de retragere, dar soldaţii intraţi deja în vâltoarea luptei nu puteau fi opriţi chiar atât de uşor.

Kyutaro văzu că sosise clipa şi le strigă trupelor să contraatace. Acum victoria era limpede, atât pe plan concret, cât şi psihologic, fără ca nimeni să mai aştepte rezultatul

propriu-zis. Corpul de războinici care înregistrase o victorie atât de strălucită trăia acum ce trăise Hidetsugu, cu doar câteva momente în urmă.

În întreaga armată a lui Hideyoshi, corpul de lăncieri al lui Hori Kyutaro era vestit pentru deosebita sa eficienţă. Cadavrele celor care fuseseră străpunşi de vârfurile acelor lănci împiedicau acum caii comandanţilor ce încercau să fugă. Într-un târziu, generalii clanului Tokugawa reuşiră să scape, agitându-şi, în urmă săbiile, pe când fugeau de vârfurile lăncilor ce nu-i slăbeau o clipă.

LOVITURĂ DE MAESTRU

Câmpia de la Nagakute era acoperită cu un voal subţire de fum de la praful de puşcă şi plină de duhoarea hoiturilor şi a sângelui. În soarele de dimineaţă, ardea mocnit, în toate culorile curcubeului.

Pacea revenise deja pe acele locuri, dar soldaţii care aduseseră cu ei carnagiul se îndreptau, acum, spre Yazako, precum norii unei ploi de seară. Fuga unora atrăgea şi fuga altora, nesfârşite refugieri şi distrugeri.

În timp ce urmărea trupele clanului Tokugawa, Kyutaro nu-şi pierdea concentrarea.

— Ariergarda nu trebuie să vină după noi. S-o ia pe drum ocolit, spre Inokoiski, şi să-i urmărească pe două direcţii.

O unitate se desprinse şi porni pe alt drum, în timp ce Kyutaro conducea şase sute de oameni împotriva inamicului în retragere. Morţii şi răniţii abandonaţi pe drum de clanul Tokugawa nu puteau fi mai puţini de cinci sute de oameni, dar soldaţii lui Kyutaro se împuţinau şi ei tot mai mult, pe când continuau urmărirea.

Deşi efectivul principal o luase mult înainte, doi oameni care încă mai respirau, printre cadavre, îşi încrucişară acum lăncile, după care le abandonară, fiind prea greoaie, şi-şi scoaseră săbiile. Încăierându-se, desprinzându-se apoi,

cădeau, se ridicau iarăşi şi se băteau la nesfârşit, în propria lor luptă personală. În sfârşit, unul îi zbură celuilalt capul. Cu zbierete aproape demente, învingătorul o luă la fugă după camarazii săi din unitatea principală, dispăru din nou în miasma de fum şi sânge şi, atins de un glonţ rătăcit, căzu mort înainte de a-şi fi putut ajunge din urmă propria armată.

Kyutaro răguşise de atâtea urlete:

— N-are rost să-i fugăriţi prea mult timp. Genza! Momoemon! Opriţi trupele! Spuneţi-le să se întoarcă!

Câţiva dintre vasali se repeziră înainte şi, cu mare dificultate, opriră soldaţii.

— Înapoi!

— Retragerea sub stindardul comandantului!

Hori Kyutaro descălecă şi ieşi de pe drum, pe vârful unei movile. Din locul unde se opri, putea vedea totul foarte clar. Privi fix în depărtare.

— Hm, ce repede a venit, mormăi el.

Expresia de pe chipul lui arăta că îşi regăsise complet seriozitatea. Întorcându-se spre aghiotanţi, îi invită să arunce o privire.

La apus, într-o regiune mai înălţată, drept în partea opusă soarelui de dimineaţă, ceva sclipea pe muntele Fujigane.

Nu cumva era emblema lui Ieyasu – stindardul de comandant cu evantaiul auriu? Kyutaro ridică glasul, cu amărăciune:

— E trist s-o spun, dar nu avem nici o modalitate de a ţine piept unui duşman atât de puternic. Misiunea noastră s-a încheiat aici.

Adunându-şi trupele, Kyutaro începu rapid retragerea. În acel moment, însă, patru mesageri de la unităţile întâi şi a doua sosiră împreună dinspre Nagakute, căutându-l.

— Vi s-a trimis ordin să vă înapoiaţi şi să vă uniţi forţele cu avangarda. E comanda directă a seniorului Shonyu.

Kyutaro refuză sec:

— Nici nu mă gândesc. Ne retragem. Mesagerilor nu le venea să creadă.

— Bătălia abia începe! Vă rugăm să vă întoarceţi pentru a trece imediat alături de forţele stăpânului nostru! repetară ei, ridicând tonul.

Kyutaro ridică şi el glasul:

— Dacă am spus că mă retrag, înseamnă că mă retrag! Trebuie să ne asigurăm că seniorul Hidetsugu e la adăpost. În plus, peste jumătate din oamenii acestei divizii sunt răniţi şi dacă militarii noştri se ciocnesc cu un inamic odihnit, va fi un dezastru. Eu, unul, nu voi porni o luptă pe care ştiu c-am s-o pierd. Puteţi să-i spuneţi şi seniorului Shonyu, şi seniorului Nagayoshi!

Şi, cu aceste cuvinte de despărţire, porni în galop.

Unitatea lui Hori Kyutaro îl regăsi pe Hidetsugu şi ostaşii săi rămaşi în viaţă în apropiere de Inaba. Apoi, dând foc fermelor de pe drum, se apărară, în repetate rânduri, de trupele urmăritoare din clanul Tokugawa, pentru ca, în cele din urmă, să revină la tabăra principală a lui Hideyoshi din Gakuden, înainte de apusul soarelui.

Mesagerii care veniseră să ceară ajutorul lui Kyutaro erau revoltaţi.

— Ce fel de laşitate mai e şi asta, să fugă în tabăra principală fără a arunca măcar o privire în urmă, la situaţia disperată a aliaţilor lui?

— E clar că i-a pierit curajul.

— Azi, Hori Kyutaro şi-a dat arama pe faţă. Dacă se mai întoarce viu, va fi demn de dispreţul nostru.

Se întoarseră spre propria lor unitate izolată, condusă de Shonyu, dând pinteni cailor într-un acces de furie.

Într-adevăr, cele două batalioane de sub comanda lui Shonyu şi a lui Nagayoshi nu erau decât carne de tun pentru

Ieyasu. Cei doi oameni erau la fel de diferiţi ca şi capacităţile lor. Bătălia dintre Hideyoshi şi Ieyasu, ajunsese, în acea perioadă, ca un mare meci al campionatului de sumo şi fiecare partener îşi cunoştea bine rivalul. Atât Hideyoshi, cât şi Ieyasu îşi dăduseră seama, încă de la început, că situaţia avea să ajungă în actualul impas şi fiecare ştia, prin propria sa circumspecţie, că inamicul nu era un om care să poată fi doborât prin vreun truc ieftin sau paradă de bravură. Dar vai de soldatul cutezător şi feroce pe care nu-l mână înainte decât mândria de războinic! Arzând doar în focul propriei voinţe şi nimic mai mult, acesta nu-şi cunoaşte nici inamicul, nici capacităţile.

Cu scaunul de campanie instalat pe muntele Rokubo, Shonyu inspecta cele peste două sute de capete inamice care fuseseră luate la castelul Iwasaki.

Era dimineaţă, cam în prima jumătate a ceasului dragonului. Shonyu încă nu avea nici cea mai vagă idee despre dezastrul care se petrecuse în spatele lui. Privind doar ruinele fumegânde ale castelului inamic din faţă, se lăsa îmbătat de mica plăcere căreia războinicul îi cade pradă atât de uşor.

După inspectarea capetelor şi consemnarea faptelor de merit ale trupelor sale, fu servit micul dejun. În timp ce-şi mestecau mâncarea, soldaţii priveau arar spre nord-vest. Deodată, ceva din acea direcţie îi atrase şi lui Shonyu atenţia.

— Tango, ce se vede pe cer, într-acolo? întrebă Shonyu. Generalii din jurul lui se întoarseră cu toţii spre nord-vest.

— Să fie oare o insurecţie? sugeră unul dintre ei.

Dar, în timp ce mâncau ceea ce le mai rămăsese din raţii, auziră, deodată, strigăte învălmăşite la poala colinei.

Tocmai se întrebau despre ce era vorba, când un mesager de la Nagayoshi veni în fugă, spre ei:

— Am fost atacaţi prin surprindere! Ne-au luat pe la spate! strigă omul, în timp ce se prosterna în faţa taburetului de

campanie al lui Shonyu.

— Cum adică, v-au luat pe la spate? întrebă Shonyu.

— O trupă inamică a urmărit ariergarda seniorului Hidetsugu.

— Ariergarda?

— Au executat un atac neaşteptat din ambele flancuri. Shonyu se ridică brusc în picioare, în momentul când sosi un al doilea mesager de la Nagayoshi.

— N-avem timp de pierdut, stăpâne. Ariergarda seniorului Hidetsugu a fost nimicită complet.

Pe colină se stârni, dintr-odată, un freamăt de mişcare, urmat de zarva comenzilor nervoase şi de sunetele soldaţilor care coborau, în fugă, drumul spre poala colinei.

Din latura umbrită a muntelui Fujigane, stindardul de comandant cu evantaiul auriu strălucea puternic deasupra armatei clanului Tokugawa. Simbolul acela iradia o atmosferă aproape magică şi stârnea fiori prin sufletele tuturor luptătorilor din armata apuseană aflaţi pe câmpie.

Există o mare diferenţă psihologică între moralul unei armate în înaintare şi acela al armatei care a întors spatele. Nagayoshi, încurajându-şi acum, din şa, oamenii, arăta ca un om care-şi anticipa propria moarte. Armura sa era croită din piele neagră, cusută cu fir albastru închis, iar mantia-i era de brocart auriu pe fond alb. Avea coiful împodobit cu coarne de cerb şi îl purta lăsat pe umeri. Capul îi era încă înfăşurat până la obraji în bandajele albe care-i acopereau rănile.

Unitatea a doua se odihnise la Oushigahara, dar, de îndată ce auzi despre urmărirea începută de forţele clanului Tokugawa, Nagayoshi îşi trezi oamenii, privind crunt spre evantaiul auriu de pe muntele Fujigane.

— Omul ăsta e un rival demn de stimă, spuse el. Revanşa pentru ce s-a întâmplat la Haguro, pe care mi-o voi lua azi, nu e numai pentru mine. Le voi arăta c-am să şterg şi ruşinea

socrului meu.

Intenţiona ca, în ziua aceea, să-şi recapete cinstea obrazului. Nagayoshi era un bărbat chipeş, iar veşmântul morţii pe care-l purta cu acel prilej părea mult prea trist pentru el.

— Aţi transmis vestea celor din avangardă?

Mesagerul, care se întorsese, îşi aduse calul lângă cel al stăpânului său, potrivindu-i pasul după al acestuia şi dădu raportul.

Nagayoshi, privind drept înainte, ţinea lejer hăţurile în timp ce asculta.

— Ce e cu oamenii de pe muntele Rokubo? întrebă el.

— Au fost rearanjaţi repede, iar acum vin în urma noastră.

— Bine, atunci spune-i seniorului Kyutaro de la unitatea a treia că ne-am reunit forţele şi înaintăm să-l înfruntăm pe Ieyasu la muntele Fujigane, aşa că să cotească şi el în aceeaşi direcţie, ca să ne sprijine.

Tocmai când omul se îndepărta în galop, doi mesageri călări alergau cu aceleaşi instrucţiuni pentru Kyutaro de la Shonyu.

Dar, aşa cum am povestit deja, Kyutaro a refuzat acea cerere, iar emisarii s-au înapoiat indignaţi. La vremea când Nagayoshi le primi rapoartele, armata străbătuse o regiune mlăştinoasă dintre munţi şi începuse să urce spre vârful colinei Gifugadake, în căutarea unei poziţii avantajoase. În faţa lor, flutura stindardul cu evantai auriu al lui Ieyasu.

Relieful era foarte întortocheat în aşezare. În depărtare, calea spre o porţiune a câmpiei întinse din Higashi Kasugai şerpuia şi cotea, când forfecată între munţi, când îmbrăţişând şesurile mai mici. Drumul Mikawa, care făcea legătura cu Okazaki, se vedea departe, spre miazăzi.

Dar munţii acopereau mai mult de jumătate din orizont. Nu existau prăpăstii abrupte sau steiuri înalte, ci numai valuri-

valuri de coline unduitoare. Primăvara fiind pe sfârşite, copacii erau plini de boboci roşiatici.

Mesagerii se schimbau în succesiune rapidă, dar Nagayoshi şi Shonyu îşi comunicau gândurile fără cuvinte. Cei şase mii de oameni ai lui Shonyu fură împărţiţi imediat în două subunităţi. Cam patru mii de soldaţi porniră spre miazănoapte, alcătuindu-şi formaţia la sud-est, pe un platou înalt. Stindardul comandantului şi celelalte flamuri anunţau limpede că generalii de-acolo erau fiul cel mare al lui Shonyu, Yukisuke, şi fratele său mijlociu, Terumasa.

Aceasta era aripa dreaptă. Aripa stângă era formată din cei trei mii de ostaşi ai lui Nagayoshi, pe Gifugadake. În fruntea celor două sute de militari rămaşi, Shonyu aştepta ca unitate de rezervă. Îşi instală stindardul de comandant chiar în centrul unităţii sale, aranjată în formaţiune aripă-de-barză.

— Mă întreb cum va ataca Ieyasu, spuse el.

Ridicând ochii spre soare, oamenii văzură că de abia era jumătatea a doua din ceasul dragonului. Fuseseră oare orele mai lungi sau mai scurte? Nu era o zi când timpul să se măsoare în mod normal. Aveau gâtlejurile uscate, dar nu doreau apă. Nefireasca tăcere le încreţea carnea pe trupuri. O pasăre ţipă strident, în timp ce zbura peste vale. Dar nimic mai mult. Toate zburătoarele fugiseră spre alt munte, mai paşnic, lăsând locul în seama oamenilor.

Ieyasu părea să fie prea adus de umeri. După patruzeci de ani, devenise prea trupeş şi, chiar când îmbrăca armura, avea spatele rotunjit şi umerii dolofani; capul său părea aproape înfipt între umeri, sub coiful cu decoraţiuni bogate. Îşi rezema pe genunchi atât mâna stângă, cât şi dreapta, în care ţinea bastonul de comandă. Aşezat pe scăunelul de campanie, cu coapsele depărtate, stătea cocoşat înainte într-o poziţie care-i ştirbea demnitatea.

Şi, da, aceea era postura lui obişnuită, chiar şi când stătea aşezat în faţa unui musafir sau când se plimba. Nu era omul

care să-şi umfle pieptul. Vasalii săi superiori îl sfătuiseră odată să-şi corecteze poziţia corpului, iar Ieyasu consimţise, dând vag din cap. Dar, într-o noapte, stând de vorbă cu vasalii, le povesti despre trecutul lui.

— Am crescut în sărăcie. Mai mult decât atât, am fost ostaticul unui alt clan de la vârsta de şase ani şi toţi cei pe care-i vedeam în jurul meu aveau mai multe drepturi decât mine. Prin urmare, am deprins obiceiul de a nu umbla ţanţoş, nici chiar când mă aflam în compania altor copii. Un alt motiv pentru care arăt aşa e că, pe vremea când învăţam în chilia rece a templului Rinzai, citeam cărţile la un birou atât de scund, încât trebuia să stau aplecat peste ele ca un cocoşat. Ajunsesem aproape obsedat de gândul că, într-o bună zi, aveam să fiu eliberat din prizonieratul la clanul Imagawa şi trupul meu avea să-mi aparţină din nou. Nu puteam să mă joc ca un copil.

Ieyasu era incapabil să uite vremurile pe care le petrecuse ca ostatic al clanului Imagawa. Printre vasalii săi apropiaţi nu exista nici unul care să nu fi auzit povestirile din zilele lui de prizonierat.

— Dar, ştiţi, continuă Ieyasu, potrivit celor pe care mi le-a spus Sessai, preoţii respectă mai mult ceea ce spun despre un om umerii lui, decât faţa. Se pare că-şi putea da seama dacă un om atinsese iluminarea, doar privindu-i umerii. Astfel, când m-am uitat să văd cum arătau umerii marelui preot, am descoperit că întotdeauna erau rotunzi şi blânzi ca o aureolă. Dacă un om doreşte să închidă tot universul în pieptul lui, n-ar putea-o face cu pieptul scos în afară. Prin urmare, am început să-mi spun că poziţia corpului meu nu e chiar atât de rea.

După ce-şi instală cartierul general în Fujigane, Ieyasu privi în jur, calm.

— Acela e Gifugadake? Oamenii de-acolo trebuie să fie ai lui Nagayoshi. Ei bine, presupun că şi forţele lui Shonyu vor fi gata curând, pe un munte sau altul. Să se grăbească o iscoadă într-acolo, să arunce o privire.

Iscoadele se întoarseră repede să-i dea raportul lui Ieyasu. Desigur, informaţiile despre poziţiile inamice soseau treptat. Ascultând ştirile, Ieyasu începu să-şi formuleze strategia.

Între timp, se făcuse aproape ceasul şarpelui. Trecuseră cam două ore de când apăruseră steagurile inamicului pe muntele din faţa lor.

Ieyasu, însă, era calm.

— Shiroza. Hanjuro. Veniţi încoace.

Încă aşezat, privi în jur, cu o expresie senină.

— Da, stăpâne? se apropiară de el cei doi samurai, cu armurile zăngănindu-le.

Ieyasu le ceru celor doi oameni părerea, în timp ce compara harta din faţa lui cu realitatea.

— Dacă stau să mă gândesc, se pare că forţele lui Shonyu din Kobehazama trebuie să fie alcătuite din veterani adevăraţi. În funcţie de felul cum se mişcă, ne-am putea afla într-un mare dezavantaj, aici, la Fujigane.

Unul dintre samurai arătă cu degetul către piscurile dinspre sud-est, răspunzând:

— Dacă hotărâţi o bătălie decisivă cu lupte corp la corp, cred că poalele colinelor de-acolo ar fi mult mai potrivite ca să vă înfigeţi drapelele.

— Bine! Să mergem.

Atât de repede se decisese. Schimbarea de poziţie a armatei se efectua imediat. De la poalele dealurilor, platoul ocupat de inamic era atât de aproape, încât păreau să-l poată atinge cu mâna.

Despărţiţi doar de o mlaştină şi de depresiunea Karasuhazama, soldaţii vedeau chipul inamicilor, auzindu-le

chiar şi glasurile aduse de vânt.

Ieyasu dispuse personal amplasamentele tuturor unităţilor, în timp ce el însuşi îşi instala scaunul de campanie într-un loc de unde avea o vedere panoramică.

— Ei, văd că azi conduce Ii avangarda, observă Ieyasu.

— Garda Roşie a ieşit în faţă!

— Arată bine, dar mă întreb cât de bine vor lupta.

Ii Hyobu avea douăzeci şi trei de ani. Toţi ştiau că tânărul era foarte respectat de Ieyasu şi, până în acea dimineaţă, se numărase printre vasalii din imediata apropiere a seniorului. Din partea lui, Ieyasu îl considera pe Ii un om ce putea fi folosit cu bune rezultate şi îi încredinţase comanda a trei mii de oameni, precum şi responsabilitatea de a conduce avangarda. Acea poziţie oferea atât posibilitatea cuceririi celei mai mari faime, cât şi înfruntarea celor mai crâncene greutăţi.

— Astăzi, să-ţi arăţi curajul aşa cum ştii tu, îl sfătui Ieyasu.

Ii, însă, era atât de tânăr, încât Ieyasu îi repartiza în unitate pe doi dintre vasalii cu experienţă. Şi adăugă:

— Să asculţi sfaturile lor.

Fraţii Yukisuke şi Terumasa priveau Garda Roşie din poziţia lor înălţată de la Tanojiri, spre miazăzi.

— Atacaţi corpul acela de armată care se dă atâta în spectacol! ordonă Yukisuke.

Cu aceste cuvinte, fraţii trimiseră o unitate de două-trei sute de oameni, dintr-o latură a unei râpe, şi un corp de atac cu o mie de oameni din linia întâi, deschizând, mai întâi, focul cu puştile. În acelaşi timp, din colinele de la poale erupseră detunături puternice, fumul alb începând să se răspândească precum o ceaţă. În timp ce norii albicioşi se răsfirau într-o pâclă subţire, plutind spre mlaştină, războinicii echipaţi în roşu ai lui Ii porniră rapid spre depresiune. Un grup de

luptători cu armuri negre şi pedestraşi le ieşiră în întâmpinare. Distanţa dintre cele două oştiri fu străbătută repede şi corpurile de lăncieri se angajară în lupta corp la corp.

Adevăratele acte de eroism ale unui războinic în bătălie se văd, de obicei, în ciocnirile cu lancea. Mai mult decât atât, deznodământul unei lupte este hotărât, adeseori, de acţiunile lăncierilor.

În acea încleştare, unitatea lui Ii ucise câteva sute de duşmani. Garda Roşie, însă, nu scăpă nici ea fără victime şi mulţi dintre subordonaţii lui Ii îşi găsiră moartea.

Ikeda Shonyu se gândise de mai mult timp la planul de luptă. Văzu că trupele comandate de fiii lui se angajaseră în lupta corp la corp cu Garda Roşie, iar bătălia se înteţea treptat.

— Acum e momentul! răcni el spre cei din spate.

Un batalion de vreo două sute de oameni, care erau gata să învingă sau să moară, îşi pregătiseră dinainte lăncile şi aşteptau comanda. De cum li se dădu ordinul de înaintare, se repeziră spre Nagakute. Lui Shonyu îi plăcea să aleagă tactici de luptă neobişnuite, chiar şi în asemenea situaţii. Unitatea trupelor de atac primi comanda, ocoli Nagakute şi ţinti trupele care rămăseseră, după ce aripa stângă a clanului Tokugawa năvălise înainte. Planul consta în a ataca rapid centrul inamicului şi, cât timp formaţiunea de luptă a acestuia cădea pradă dezordinii, a-l captura pe comandantul suprem, Tokugawa Ieyasu.

Planul, însă, nu reuşi. Descoperiţi de clanul Tokugawa înainte de a ajunge la destinaţie, soldaţii fură întâmpinaţi cu o salvă densă de muschete şi se opriră într-o zonă mocirloasă, unde le era greu să se mişte. Nemaiputând nici să avanseze, nici să se retragă, suferiră pierderi grele.

Nagayoshi, care urmărea evoluţia bătăliei de la Gifugadake, ţistui din limbă.

— Of, au fost trimişi prea devreme! strigă el. Socrului meu nu-i stă în fire să fie atât de nerăbdător.

În ziua aceea, tânărul era mult mai calm decât socrul său, în toate situaţiile. De fapt, Nagayoshi luase hotărârea, în adâncul inimii, ca aceea să fie ziua morţii lui. Fără alte gânduri care să-i distragă atenţia, privea drept înainte, spre scaunul de comandant instalat sub evantaiul auriu, pe colinele joase din faţa lui.

„Numai de l-aş putea ucide pe Ieyasu”, îşi spunea el. Ieyasu, din partea lui, stătea cu ochii mai mult spre Gifugadake decât spre oricare alt loc, conştient că oamenii lui Nagayoshi aveau moralul foarte bun. Când un cercetaş îl informă despre felul cum era îmbrăcat Nagayoshi în acea zi, îi avertiză pe oamenii din jurul său:

— Nagayoshi e îmbrăcat azi în veşmântul morţii şi nimic nu e mai impresionant decât un inamic hotărât să moară. Nu-l trataţi cu nepăsare, lăsându-vă ademeniţi de zeul morţii.

Prin urmare, confruntarea n-avea să fie iniţiată, cu uşurinţă, de nici una din tabere. Nagayoshi urmărea mişcările adversarului, simţind, în adâncul inimii, că, dacă bătălia de la Tanojiri se intensifica, Ieyasu n-avea să mai poată asista doar ca un spectator. Urma să detaşeze o divizie de soldaţi, trimiţându-i ca întăriri. Şi, profitând de acea ocazie, Nagayoshi avea să lovească.

Dar nici Ieyasu nu se lăsa învins cu una cu două.

— Nagayoshi e mai feroce decât mulţi dintre oameni. Dacă stă atât de liniştit, cu siguranţă că pune la cale ceva.

Însă situaţia de la Tanojiri înşelă aşteptările lui Nagayoshi, pe măsură ce semnele înfrângerii fraţilor Ikeda se arătau tot mai repede şi mai des. Într-un târziu, ajunse la concluzia că nu mai putea aştepta. Dar, tocmai în acel moment, stindardul de comandant cu evantaiul aurit care rămăsese nevăzut până atunci, fu ridicat, dintr-odată, pe colinele de la poale, în locul

unde aştepta Ieyasu. Jumătate din armata lui Ieyasu se repezi spre Tanojiri, în timp ce oamenii rămaşi, ridicând glasurile, atacară Gifugadake.

Trupele lui Nagayoshi năvăliră în calea lor şi, odată cu ciocnirea celor două armate, toată depresiunea Karasuhazama se transformă într-o vâltoare de sânge.

Împuşcăturile nu conteneau o clipă. Era o luptă disperată, într-un loc înconjurat de coline, iar nechezatul cailor şi dangătele lăncilor şi ale săbiilor lungi răsunau în toate direcţiile. Vocile războinicilor strigându-şi numele către adversari zguduiau cerul şi pământul.

Curând, nu mai rămase nici o poziţie neangajată, pe toată întinderea îngustă a zonei, nici un comandant sau soldat care să nu lupte pe viaţă şi pe moarte. Tocmai când unele trupe păreau învingătoare, se prăbuşeau; şi tocmai când altele păreau răpuse, răzbeau înainte. Nimeni nu ştia cine câştigase şi, o vreme, fu o luptă oarbă.

Unii oameni erau doborâţi şi ucişi, în timp ce alţii, victorioşi, îşi strigau numele. Dintre cei răniţi, unora li se spunea laşi, în timp ce alţii erau proslăviţi ca eroi. Un observator privea, însă, putea să vadă că fiecare se grăbea spre veşnicie, hotărându-şi singur unica soartă.

Ruşinea era singurul lucru care nu-l lăsa pe Nagayoshi să se gândească la a se întoarce viu în lumea obişnuită. Era motivul pentru care îmbrăcase, în acea dimineaţă, mantia morţii.

— Am să-l înfrunt pe Ieyasu! jură Nagayoshi.

Pe măsură ce bătălia devenea tot mai haotică, Nagayoshi adună lângă el vreo patruzeci-cincizeci de războinici şi porni către stindardul cu evantai auriu al comandantului.

— Te voi înfrunta, Ieyasu! Chiar acum!

Şi începu să-şi îndemne calul spre colina din faţă.

— Stai! Pe-aici nu treci! strigă un soldat din clanul Tokugawa.

— Puneţi mâna pe Nagayoshi!

— E omul cu glugă albă, care goneşte în galop!

Valurile de armuri care încercau să-l oprească alergau spre el şi se călcau în picioare sau, apropiindu-se, erau împroşcate cu torente de sânge.

Apoi, însă, un glonţ din ploaia torenţială de focuri ale muschetelor, tras dintr-o armă care îl ţintea pe războinicul cu mantie albă de brocart, îl nimeri drept între ochi.

Gluga albă care acoperea capul lui Nagayoshi se înroşi cât ai clipi. Căzând înapoi pe cal, mai zări, o ultimă oară, cerul lunii a patra şi, în valea aceea, bravul tânăr de douăzeci şi şase de ani căzu la pământ, încă ţinând căpăstrul. Hyakudan, calul preferat al lui Nagayoshi, se ridică în două picioare, nechezând îndurerat.

Un strigăt ca un suspin năprasnic se înălţă din piepturile oamenilor săi, în timp ce se repezeau, în mare grabă, spre el. Luându-i trupul pe umeri, se retraseră spre culmea colinei Gifugadake. Ostaşii clanului Tokugawa alergau după ei, luptându-se pentru simbolul faptei lor, strigând:

— Luaţi-i capul!

Războinicii care-şi pierduseră conducătorul erau în pragul lacrimilor. Răsucindu-se în loc cu expresii înspăimântătoare, îşi întoarseră lăncile spre urmăritori. Cumva, reuşiră să ascundă trupul neînsufleţit al lui Nagayoshi. Dar vestea că Nagayoshi fusese omorât se răspândi ca un vânt îngheţat peste tot câmpul de luptă. Împreună cu celelalte valuri ale războiului care se întorseseră contra lor, încă un dezastru izbise forţele lui Shonyu.

Parcă s-ar fi turnat apă clocotită peste un muşuroi de furnici: pretutindeni, luptătorii fugeau înnebuniţi.

— Nici nu merită să-i numim aliaţi! strigă Shonyu, în timp ce urca spre un loc mai înălţat, bolborosind, ca turbat, spre puţinii soldaţi pe care-i întâlnea, în contrast cu priveliştea

paşnică din jur. Aici sunt! Nu vă retrageţi acoperiţi de ruşine! Aţi uitat ce-aţi învăţat în fiecare zi? Înapoi! Întoarceţi-vă şi luptaţi!

Dar grupul oamenilor cu glugi negre din jurul lui nu se oprea din fugă, în debandada generală. Dimpotrivă, numai un paj teribil de tânăr, având doar vreo cincisprezece-şaisprezece ani, se mai apropie de el, şovăitor.

Aducând de căpăstru un cal rătăcit, i-l oferi stăpânului său.

În bătălia de la poalele colinei, calul lui Shonyu fusese împuşcat, trântindu-şi călăreţul la pământ. Inamicii îl înconjuraseră, dar Shonyu îşi croise drumul cu disperare şi reuşise să urce spre culme.

— Nu mai am nevoie de nici un cal. Pune-mi aici scaunul de campanie.

Pajul instală taburetul în spatele lui, iar Shonyu se aşeză.

— Aici iau sfârşit patruzeci şi opt de ani, murmură el de unul singur; privindu-l pe paj, continuă să vorbească. Eşti fiul lui Shirai Tango, nu-i aşa? Cred că tatăl şi mama ta te aşteaptă. Fugi cât te ţin picioarele spre Inuyama. Uite, vin gloanţele! Pleacă odată de-aici! Imediat!

După ce-l alungă pe pajul înlăcrimat, rămase singur, simţindu-se eliberat de orice griji. Calm, aruncă lumii din jur o ultimă privire.

Foarte curând, auzi un zgomot ca de animale sălbatice încăierându-se şi, în steiurile de stâncă din spatele lui, copacii începură să se zgâlţâie. Unii dintre soldaţii săi cu glugi negre rămăseseră totuşi pe loc şi-şi mânuiau armele în lupta pe viaţă şi pe moarte.

Shonyu era amorţit. Nu se mai punea problema victoriei sau a înfrângerii. Tristeţea despărţirii de lume îl făcea să reflecteze la trecutul îndepărtat, mirosind a laptele mamei sale.

Deodată, arbuştii aflaţi drept în faţa lui prinseră a se

scutura.

— Cine e?! scăpărară de mânie ochii lui Shonyu. Inamicul? strigă el.

Avea glasul atât de calm, încât luptătorul din clanul Tokugawa care se apropia, se opri involuntar pe loc, şocat. Shonyu strigă din nou, zădărându-l:

— Eşti de-al duşmanului? Dacă da, ia-mi capul şi vei săvârşi o faptă de seamă. Omul care-ţi vorbeşte acum este Ikeda Shonyu.

Ghemuit în vegetaţia deasă, războinicul înălţă capul, privindu-l pe Shonyu cum stătea aşezat în faţa lui. Se cutremură un moment, apoi vorbi pe un ton arogant, ridicându-se:

— Ei bine, iată că am întâlnit un adversar respectabil. Sunt Nagai Denpachiro din clanul Tokugawa. Pregăteşte-te! mai strigă el, repezindu-şi înainte lancea.

Ca răspuns la acest strigăt, ar fi fost de aşteptat o rezistenţă rapidă din partea săbiei acelui general faimos şi feroce, dar lancea lui Denpachiro pătrunse adânc între coastele oponentului său, fără nici o greutate. În locul lui Shonyu, căruia îi fusese străpuns trupul, Denpachiro fu cel care se împletici înainte, împins de inerţia avântului său nemăsurat.

Shonyu căzu, cu vârful lăncii ieşindu-i prin spate.

— Ia-mi capul! răcni el din nou.

Nici chiar acum nu avea în mână sabia lungă. Singur chemase moartea, singur îşi oferea capul. Denpachiro fusese stăpânit de o transă îngâmfată, dar, când îşi dădu dintr-odată seama de ce trăia acel general inamic şi de felul cum îşi întâmpina ultimele clipe, fu cuprins de o emoţie violentă, de-i venea să plângă.

— Ah! strigă el.

Nu-şi mai încăpea în piele de bucuria acelei mari izbânzi

neaşteptate, astfel încât uită ce avea de făcut în continuare.

Imediat după aceea, auzi freamătul de crengi al aliaţilor săi, care se luptau să se caţere primii dincolo de stânci.

— Sunt Ando Hikobei! Pregăteşte-te!

— Numele meu e Uemura Denemon!

— Eu sunt Hachiya Shichibei din clanul Tokugawa!

Fiecare îşi anunţa numele, în timp ce se întreceau să ia capul lui Shonyu.

A cui sabie îl retezase? Mâinile lor însângerate îl înhăţară de moţ, legându-l fedeleş.

— Am luat capul lui Ikeda Shonyu! ţipă Nagai Denpachiro.

— Ba eu l-am luat! strigă Ando Hikobei.

— Capul lui Shonyu e-al meu! răcni Uemura Denemon.

O furtună de sânge, o vântoasă de glasuri violente, un uragan de egoistă dorinţă de faimă. Patru oameni, cinci – un roi crescând de războinici, cu capul tăiat în mijloc, porniră în direcţia scaunului de campanie al lui Ieyasu.

— Shonyu a fost omorât!

Acest strigăt deveni un val care zbura dinspre piscuri, peste mlaştini, făcând trupele clanului Tokugawa de pe tot câmpul de luptă să mugească de satisfacţie.

Soldaţii clanului Ikeda care reuşiseră să scape nu scoteau nici un strigăt. Într-un moment, oamenii aceia îşi pierduseră cerul şi pământul şi, asemenea frunzelor veştede, căutau acum un loc unde vieţile le puteau fi cruţate.

— Nu lăsaţi unul să scape viu!

— Fugiţi după ei! Doborâţi-i!

Învingătorii, împinşi de nesăţioasa poftă de sânge, îi măcelăreau pe cei din clanul Ikeda oriunde îi găseau.

Pentru nişte oameni care-şi dăduseră deja propriile vieţi uitării, răpirea violentă a vieţilor altora nu părea nimic mai mult decât un joc de flori care cad. Shonyu fusese lichidat, Nagayoshi murise în bătălie, iar acum formaţiile din clanul

Ikeda rămase la Tonjiri erau împrăştiate de armata clanului Tokugawa.

Unul după altul, generalii aduceau veşti despre faptele lor în tabăra ce se întindea sub evantaiul de aur al lui Ieyasu.

— Sunt atât de puţini. Ieyasu era tulburat.

Acel mare general rareori îşi manifesta emoţiile, dar era îngrijorat de soarta războinicilor care porniseră în urmărirea inamicului învins. Mulţi nu se înapoiaseră, deşi cornul sunase de câteva ori. Poate se lăsaseră purtaţi de bucuria victoriei.

Ieyasu se mai repetă de două-trei ori.

— Nu e vorba de a obţine victorie după victorie, spuse el. Nu e bine dacă doriţi să mai învingeţi după ce aţi învins deja.

Nu pomeni numele lui Hideyoshi, dar, fără îndoială, intuia că acel strateg înnăscut îşi îndreptase deja degetul în direcţia lui, ca reacţie la marea înfrângere suferită de oştirea sa.

— O urmărire prelungită e periculoasă. Shiroza a plecat?

— Da. A pornit în mare grabă, cu ordinele dumneavoastră.

Auzind răspunsul lui Ii, Ieyasu mai ordonă:

— Du-te şi tu, Ii. Pedepseşte-i pe cei care s-au lăsat duşi de val şi ordonă-le să înceapă urmărirea.

Când forţele urmăritoare din clanul Tokugawa ajunseră la râul Yada, găsiră plutonul lui Naito Shirozaemon aliniat de-a lungul malului, fiecare om ţinându-şi orizontal coada lăncii.

— Staţi!

— Opriţi-vă!

— A venit ordin din tabăra principală a seniorului nostru să nu prelungiţi urmărirea!

La aceste cuvinte ale oamenilor de pe mal, urmăritorii se opriră. Ii se apropie în galop, răguşit aproape de tot, zbierând la oameni în timp ce alerga în susul şi-n josul malului:

— Stăpânul nostru a spus că aceia care devin atât de mândri de victorie, încât se lasă duşi de val şi fug după duşman vor apărea în faţa curţii marţiale la înapoierea în

tabără. Înapoi! Întoarceţi-vă!

În sfârşit, entuziasmul orbesc li se risipi şi toţi oamenii se retraseră de pe ţărmul râului.

Se făcuse cam a doua jumătate a ceasului calului şi soarele se afla la jumătatea drumului unei zile. Era luna a patra, iar forma norilor indica apropierea verii. Toţi soldaţii aveau chipurile mânjite cu pământ, sânge şi sudoare, parcă ar fi luat foc.

La ceasul berbecului, Ieyasu coborî din tabăra de pe Fujigane, traversă râul Kanare şi inspectă oficial capetele de la poalele Muntelui Gondoji.

Lupta durase o jumătate de zi şi, pe tot câmpul de luptă, se numărau morţii. Tabăra lui Hideyoshi pierduse peste două sute cincizeci de oameni, în vreme ce victimele din armatele lui Ieyasu şi Nobuo numărau cinci sute nouăzeci de morţi şi alte câteva sute de răniţi.

— Această mare victorie nu e un motiv de a ne mândri peste măsură, avertiză un general. Clanul Ikeda nu era decât o ramură a armatei lui Hideyoshi, dar am luat toate forţele noastre de pe muntele Komaki şi le-am folosit aici. În acelaşi timp, ar fi fatal pentru aliaţii noştri dacă am suferi aici o înfrângere, indiferent din ce motiv. Cred că cel mai bine pentru noi ar fi să ne retragem la castelul Obata cât mai repede cu putinţă.

Alt general îl contrazise imediat, spunând:

— Nu, nu. Odată ce ai victoria în mâini, trebuie să iei cu îndrăzneală iniţiativa. Asta înseamnă războiul şi nu altceva. Nu încape nici o îndoială că Hideyoshi, când va afla despre această cumplită înfrângere, se va înfuria. Probabil îşi va aduna forţele şi va da năvală încoace. N-ar fi bine să-l aşteptăm, să ne pregătim ca războinici şi apoi să luăm capul seniorului Maimuţă?

Ca răspuns la cele două poziţii contrare, Ieyasu spuse din

nou:

— Nu trebuie să-ncercăm să adăugăm victorie peste victorie. Apoi, adăugă:

— Oamenii noştri sunt cu toţii obosiţi. Cel mai probabil, Hideyoshi ridică praful în goana calului chiar în acest moment, dar nu e cazul să-l înfruntăm azi. E prea devreme. Să ne retragem la Obata.

Cu această decizie luată rapid, trecură la miazăzi de pădurea Hakusan şi intrară în castelul Obata, în timp ce soarele era încă sus pe cer.

După ce aduse întreaga oaste în castelul Obata şi închise porţile, Ieyasu savura, pentru prima oară, marea victorie a zilei. Privind în urmă, era satisfăcut că bătălia de o jumătate de zi fusese desfăşurată fără cusur. Ofiţerii şi soldaţii îşi găseau mulţumirea în fapte ca luarea primului cap sau înfigerea primei lănci în duşman, dar satisfacţia secretă a comandantului suprem provenea doar dintr-o singură sursă: convingerea că propria lui clarviziune nimerise drept la ţintă.

Dar numai un maestru îl poate recunoaşte pe un altul. Acum, singura grijă a lui Ieyasu erau următoarele mutări ale lui Hideyoshi. În timp ce medita la această problemă, se străduia să fie obiectiv şi, un timp, se odihni în fortăreaţa principală din Obata, relaxându-şi trupul şi mintea.

După ce Shonyu şi fiul său plecaseră, în dimineaţa zilei a noua, Hideyoshi îl chemă pe Hosokawa Tadaoki la tabăra sa din Gakuden şi-i dădu, lui şi altor câţiva generali, comanda de atac imediat asupra muntelui Komaki. După plecarea la atac, se urcă în turnul de observaţie şi urmări evoluţia luptei. Masuda Jinemon aştepta lângă el, privind în depărtare.

— Nu credeţi că va fi o problemă dacă seniorul Tadaoki, impulsiv cum e, va pătrunde prea adânc în rândurile inamicului?

Îngrijorat să vadă cât se apropiaseră trupele lui Hosokawa de fortificaţiile inamice, Jinemon studie expresia de pe chipul lui Hideyoshi.

— Va fi bine. O fi Tadaoki tânăr, dar Takayama Ukon e un om cu judecată. Dacă se află cu el acolo, totul va fi bine.

Mintea lui Hideyoshi se afla undeva, departe. Cum se descurcase Shonyu? Nu se putea gândi decât la vestea bună pe care spera s-o primească din direcţia aceea.

Cam pe la amiază, sosiră câţiva călăreţi, care se retrăseseră de la Nagakute. Cu expresii distruse pe chipuri, relatară tragica veste: armata principală a lui Hidetsugu fusese zdrobită complet şi nu se ştia dacă Hidetsugu era viu sau mort.

— Ce?! Hidetsugu?

Hideyoshi era clar surprins. Nu era omul care să poată rămâne netulburat la auzul unei veşti şocante.

— Vai, ce greşeală!

O spusese nu atât ca să critice nereuşitele lui Hidetsugu şi Shonyu, cât pentru a-şi recunoaşte propriul eşec şi a lăuda intuiţia inamicului, Ieyasu.

— Jinemon, strigă el, sună cornul să se adune oamenii! Hideyoshi trimise imediat mesageri cu glugi galbene la fiecare divizie, cu ordine de urgenţă, şi, într-o oră, de la Gakuden plecară douăzeci de mii de soldaţi, grăbindu-se spre Nagakute.

Acel transfer rapid de trupe nu trecu neobservat la cartierul general al clanului Tokugawa de pe muntele Komaki. Ieyasu plecase deja şi pentru apărarea taberei rămăsese doar un mic număr de oameni.

— Se pare că Hideyoshi însuşi e în fruntea armatei.

Când auzi vestea, Sakai Tadatsugu, unul dintre generalii rămaşi să păzească muntele Komaki, bătu din palme şi spuse:

— Se întâmplă întocmai aşa cum ne-am aşteptat! În lipsa

lui Hideyoshi, îi putem incendia cartierul general de la Gakuden şi fortăreaţa din Kurose. A sosit momentul să dăm lovitura de graţie. După mine, toată lumea, la marele atac!

Dar Ishikawa Kazumasa, alt general rămas pe loc, îl înfruntă pe faţă:

— De ce te grăbeşti aşa, senior Tadatsugu? Hideyoshi are o intuiţie aproape divină în strategia lui militară. Crezi că un om ca el ar lăsa apărarea cartierului său general pe mâna unui general incapabil, oricât de grăbit ar fi să plece?

— Orice fiinţă omenească poate fi mai prejos de capacitatea sa obişnuită, când acţionează pripit. Hideyoshi a sunat adunarea şi a plecat într-o asemenea grabă, încât s-ar fi putut crede că şi-a pierdut minţile la vestea înfrângerii de la Nagakute. Nu trebuie să pierdem ocazia asta de a da foc cozii seniorului Maimuţă.

— Gândeşti superficial! râse zgomotos Ishikawa Kazumasa, împotrivindu-i-se, şi mai mult, lui Tadatsugu. Ar fi în stilul lui Hideyoshi să lase pe loc o forţă militară considerabilă pentru a profita de o situaţie care ar exista dacă noi ne-am părăsi propriile noastre fortificaţii. Şi ar fi ridicol ca o armată slabă ca a noastră să iasă acum la atac.

Scârbit de toată zăpăceala, Honda Heihachiro se ridică, indignat, în picioare:

— Asta-i o discuţie sau ce e? Oamenii cărora le plac discuţiile nu-s decât nişte flecari. Eu, personal, nu pot sta aici cu mâinile-n sân. Iertaţi-mă că plec primul.

Honda era un om fără iscusinţă în vorbă, dar un caracter puternic. Atât Tadatsugu, cât şi Kazumasa insistaseră asupra validităţii propriilor lor argumente, provocând o controversă. Acum, priviră şocaţi la plecarea neaşteptată a lui Honda.

— Honda, unde te duci? îl întrebară ei, grăbiţi.

Honda se răsuci în loc, vorbind ca şi cum ar fi ajuns la o

concluzie adâncă:

— Sunt vasalul seniorului meu de când eram copil mic. Având în vedere situaţia în care se găseşte, nu pot face altceva decât să merg lângă el.

— Aşteaptă!

Kazumasa părea să creadă că Honda era doar căpos şi ridică mâna să-l oprească.

— Seniorul nostru ne-a ordonat să apărăm muntele Komaki în lipsa lui, dar nu am primit comanda să facem ce ne taie capul. Linişteşte-te puţin.

Tadatsugu încercă şi el să-l liniştească:

— Honda, crezi că rezolvi ceva dacă pleci chiar acum? Apărarea muntelui Komaki e mai importantă.

Gura lui Honda se arcui într-un zâmbet subţire, ca şi cum i s-ar fi făcut milă de gândirea lor îngustă, dar vorbi politicos, întrucât cei doi îi erau superiori atât în grad, cât şi ca vârstă.

— Nu mă duc cu ceilalţi generali. Fiecare dintre voi poate face aşa cum pofteşte. Dar Hideyoshi conduce o armată odihnită spre seniorul Ieyasu şi, în ceea ce mă priveşte pe mine, nu pot sta aici fără să fac nimic. Gândiţi-vă. Forţele stăpânului nostru sunt, cu siguranţă, epuizate, după luptele de astă-noapte şi de azi dimineaţă, iar dacă cei douăzeci de mii de oameni pe care-i conduce Hideyoshi se alătură restului armatei inamice într-un atac atât din faţă, cât şi din spate, cum credeţi că va scăpa cu bine seniorul Ieyasu? După cum văd eu lucrurile, chiar dacă greşesc repezindu-mă singur spre Nagakute, în caz că stăpânul meu va fi ucis în luptă, sunt hotărât să mor alături de el. N-ar trebui ca asta să vă tulbure.

La auzul acestor cuvinte, toate murmurele încetară. Honda porni în fruntea micii sale divizii de trei sute de oameni, îndepărtându-se de muntele Komaki. Captivat de spiritul războinic al acestuia, Kazumasa îşi adună şi el cei două sute

de oameni şi se alătură hotărâtei armate.

Forţele lor reunite numărau mai puţin de şase sute de soldaţi, dar curajul lui Honda îi învăluia pe toţi, încă de când părăsiră muntele Komaki. Ce era, la urma urmei, o armată de douăzeci de mii de oameni? Şi, în fond, cine era acest senior Maimuţă?

Pedestraşii aveau armuri uşoare, drapelele erau înfăşurate şi, în timp ce caii alergau loviţi cu bicele, praful stârnit de mica armată se ridica precum o tornadă alergând spre răsărit.

Când ieşiră pe malul de miazăzi al râului Ryusenji, găsiră armata lui Hideyoshi mergând pe ţărmul dinspre miazănoapte, companie după companie.

— Ei, uite-i!

— Stindardul de comandant cu tigvele aurite.

— Probabil Hideyoshi e înconjurat de vasalii lui.

Honda şi oamenii săi, care călăriseră fără oprire, priveau spre malul celălalt, arătând cu exclamaţii zgomotoase şi punându-şi mâinile streaşină la ochi. Cu toţii tremurau de emoţie.

Distanţa era atât de mică încât, dacă oamenii lui Honda ar fi strigat, glasurile inamicilor ar fi ajuns înapoi la ei. Chipurile soldaţilor duşmani se vedeau bine, iar paşii celor douăzeci de mii de oameni, amestecaţi cu tropotul nenumăratelor copite ale cailor, traversa râul, răsunând în piepturile oamenilor care priveau.

— Kazumasa! răcni Honda în spatele lui.

— Ce e?

— Vezi ce e pe malul opus?

— Da, este o armată imensă. Coloana pare mai lungă decât însuşi râul.

— Tipic pentru Hideyoshi, râse Honda. Numai el are talentul să ia o armată de mărimea asta şi s-o mişte de parcă oamenii

ar fi propriile lui mâini şi picioare. O fi el duşmanul nostru, dar trebuie să-i recunoaştem meritele.

— M-am uitat un timp la ei. Crezi că Hideyoshi e acolo, unde se vede stindardul de comandant cu tigvele aurii?

— Nu, nu. Sunt sigur că se ascunde undeva, în mijlocul unui alt grup de oameni. N-o să iasă la vedere, unde ar fi în bătaia puştii oricui.

— Soldaţii inamici se mişcă repede, dar se tot uită încoace, bănuitori.

— Trebuie să-l întârziem pe Hideyoshi din mers, lângă râul Ryusenji, fie şi doar pentru câteva momente.

— Oare să-l atacăm?

— Nu, inamicul are douăzeci de mii de oameni, iar forţele noastre nu numără decât cinci sute, aşa că, dacă îi atacăm, nu le-ar trebui decât o clipă pentru a înroşi râul cu sângele nostru. Sunt hotărât să mor, dar nu fără rost.

— Aha, deci vrei să-i lăsăm armatei stăpânului nostru din Nagakute destul timp pentru a se pregăti complet să-l aştepte pe Hideyoshi.

— Întocmai, dădu din cap Honda, lovind şaua calului. Ca să câştigăm timp pentru aliaţii noştri din Nagakute, ar trebui să ne dăm toată silinţa să-l apucăm strâns pe Hideyoshi de picioare şi să-i încetinim atacul – fie şi doar puţin – prin moartea noastră. Cu gândul ăsta să acţionezi, Tadatsugu.

— Bine. Înţeleg.

Kazumasa şi Honda întoarseră capetele cailor în altă parte.

— Împărţiţi-vă trăgătorii în trei grupe. În timp ce se grăbesc pe drum, fiecare grup poate îngenunchea şi trage alternativ spre duşmanul de pe malul opus.

Pe celălalt mal, inamicul se deplasa cu repeziciune, părând aproape să ţină pasul cu curentul iute al râului. Oamenii lui Honda trebuiau să facă totul în acelaşi ritm, dar de două ori

mai repede şi mereu pe fugă – fie că atacau, fie că-şi reorganizau subunităţile.

Întrucât se aflau în apropierea apei, focul de muschete răsuna mult mai tare decât s-ar fi auzit de obicei, iar fumul de la praful de puşcă se întindea peste râu, ca o perdea uriaşă. În timp ce un grup sărea în faţă şi trăgea, celălalt îşi pregătea muschetele. Apoi, acest grup se repezea înainte, luând locul celui dintâi, şi imediat trăgea spre ţărmul celălalt.

Câţiva de-ai lui Hideyoshi se prăbuşiră de pe picioare, în succesiune rapidă. Foarte curând, coloana de oameni în marş începu să şovăie.

— Cine-o fi acolo, hărţuindu-ne cu o armată atât de mică? Hideyoshi era surprins. Cu o expresie şocată pe chip, îşi opri, involuntar, calul.

Generalii care călăreau în jurul lui şi militarii din apropiere îşi puseră cu toţii mâinile streaşină la ochi, privind spre malul opus, dar nimeni nu putu da un răspuns prompt la întrebarea lui Hideyoshi.

— Un comandant care acţionează atât de curajos contra unei armate de mărimea asta, cu o trupă de nici o mie de oameni, trebuie să fie un om foarte îndrăzneţ! Nu-l recunoaşte nimeni?

Hideyoshi puse întrebarea de mai multe ori, privind, în jur, la oamenii din faţa şi din spatele lui.

Apoi, cineva din capătul şirului spuse:

— Ştiu cine e.

Omul care vorbise era Inaba Itettsu, comandantul castelului Sone din Mino. În pofida venerabilei sale vârste, intrase în acea mare bătălie de dragul lui Hideyoshi şi îi stătuse alături ca ghid, încă de la începutul campaniei.

— A, Itettsu. Îl recunoşti pe generalul inamic de pe cealaltă parte a râului?

— Ei, după coarnele coifului şi fireturile albe ale armurii,

sunt sigur că trebuie să fie mâna dreaptă a lui Ieyasu, Honda Heihachiro. Mi-l amintesc foarte bine de la bătălia de pe râul Ane, cu ani în urmă.

Când Hideyoshi auzi acest lucru, fu gata să lăcrimeze.

— O, ce om viteaz! Cu o armată mică, atacă douăzeci de mii de oameni. Dacă e Honda, trebuie să fie un om de mare nădejde. Ce înduioşător, încearcă să-l ajute pe Ieyasu să scape, obstrucţionându-ne pe noi momentan aici şi sacrificându-şi el însuşi viaţa, murmură el, după care adăugă: merită să fim înţelegători cu el. Oamenii noştri să nu tragă nici o săgeată sau vreun glonţ în direcţia lui, oricât de îndârjit ne atacă. Dacă există vreo relaţie karmică între noi, într-o bună zi, am să mi-l fac vasal. E un om demn de a fi iubit. Nu trageţi; lăsaţi-l în pace.

În acel timp, desigur, cele trei grupuri de muschetari de pe celălalt ţărm continuau să-şi încarce puştile, trăgând fără încetare. Un glonţ sau două ajunseră chiar în apropierea lui Hideyoshi. Chiar atunci, războinicul în armură asupra căruia îşi aţintise Hideyoshi ochii – Honda, omul care purta casca împodobită cu coarne de cerb – coborî la marginea apei, descălecă şi spălă botul calului cu apă din râu.

Despărţiţi de toată lăţimea râului, Hideyoshi îl privi, în timp ce Honda se uita ferm spre grupul de generali – dintre care unul era sigur Hideyoshi – care îşi opriseră caii.

Corpul de puşcaşi ai lui Hideyoshi începură să deschidă focul de răspuns, dar Hideyoshi ordonă din nou întregii armate:

— Nu trageţi! Mergeţi doar înainte! Înainte, cât mai repede!

Şi, cu aceste cuvinte, îşi îndemnă calul să se grăbească şi mai tare.

Când Honda observă acest lucru pe malul celălalt, răcni:

— Nu-i lăsaţi să plece!

Şi-şi dublă viteza. Luând-o înainte pe drum, declanşă din

nou un feroce atac cu muschetele asupra trupelor lui Hideyoshi, dar acesta nu acceptă provocarea şi, curând, ocupă o poziţie pe un deal din apropierea câmpiei Nagakute.

De cum ajunseră la destinaţie, Hideyoshi dădu ordine la trei dintre generalii lui să ia acelaşi număr de unităţi de cavalerie uşoară şi să pornească repede:

— Faceţi tot ce puteţi cu forţele clanului Tokugawa care se retrag de la Nagakute, la Obata.

Îşi instală cartierul general pe colină, în timp ce cei douăzeci de mii de militari odihniţi ai săi se răspândeau sub soarele roşiatic al înserării, cu intenţia vădită de a se răzbuna pe Ieyasu.

Hideyoshi numi doi oameni la comanda unei grupe de cercetare şi-i trimise, în secret, spre castelul Obata. După aceea, stabili rapid operaţiunile militare pentru întreaga armată. Dar, înainte ca ordinele să poată fi transmise, sosi un raport urgent:

— Ieyasu nu mai e pe câmpul de luptă.

— Nu se poate! exclamară generalii, într-un glas.

În timp ce Hideyoshi se aşeza tăcut, cei trei comandanţi pe care-i trimisese înainte spre Nagakute se înapoiară în grabă.

— Ieyasu şi forţa lui principală s-au retras deja la Obata, raportară ei. Am întâlnit câteva grupuri răzleţe de duşmani care întârziaseră cu retragerea spre castel, dar ceilalţi par să ne-o fi luat înainte cam cu o oră.

Dintre cei trei sute de soldaţi ai clanului Tokugawa pe care-i uciseseră, nici unul nu era vreun general important.

— Am ajuns prea târziu.

Hideyoshi nu avea nici o cale de a-şi revărsa furia, care îi ardea aprinsă în culoarea feţei.

Rapoartele iscoadelor spuneau acelaşi lucru: castelul Obata îşi închisese porţile şi se arăta liniştit, dovadă că Ieyasu se retrăsese deja înăuntru şi savura calm victoria militară a zilei,

în timp ce se odihnea.

În toiul complexelor sale trăiri, Hideyoshi bătu din palme fără să-şi dea seama, felicitându-l pe Ieyasu:

— Ăsta e Ieyasu! Are o iuţeală remarcabilă. Se retrage într-un castel şi închide porţile, fără să se fălească nicidecum. E o pasăre pe care n-o vom prinde nici cu laţul, nici cu plasa. Dar fiţi voi atenţi, că-l voi face pe Ieyasu să se poarte puţin mai cuviincios, după câţiva ani, şi să se plece în faţa mea.

Asfinţea deja şi se ştia că un atac de noapte asupra castelului trebuia evitat. Mai mult, armata venise din Gakuden fără să se odihnească, aşa că orice alte acţiuni pentru noaptea aceea fură, temporar, amânate. Ordinele se schimbară. Oamenii urmau să-şi mănânce proviziile. Norii de fum de la focurile de tabără se înălţau pe cerul serii.

Cercetaşii care plecaseră de la Obata se întoarseră rapid. Ieyasu dormea, dar se trezi să asculte rapoartele. Analizând situaţia, anunţă că toată lumea trebuia să se întoarcă imediat la muntele Komaki. Generalii săi argumentară, cu tărie, să-l atace pe Hideyoshi în toiul nopţii, dar Ieyasu nu făcu decât să râdă şi porni spre muntele Komaki, pe un drum ocolit.

Neavând încotro, Hideyoshi îşi întoarse armata în loc şi se retrase în tabăra fortificată de la Gakuden. Nu putea să nege că înfrângerea de la Nagakute fusese o lovitură serioasă, deşi o provocase excesul de zel al lui Shonyu. Dar la fel de adevărat era că, în acel caz aparte, Hideyoshi pornise cu întârziere.

N-o făcuse fiindcă se măsura, pentru prima oară, cu Ieyasu pe câmpul de luptă. Îl cunoscuse pe Ieyasu cu mult timp înainte de a se întâlni cu el în bătălie. Mai degrabă, pentru că era o remiză a marilor maeştri – un meci între campioni – ceea ce-l făcea pe Hideyoshi să fie deosebit de circumspect.

— Nu daţi atenţie micilor castele de pe drum. Nu pierdeţi vremea, avertizase Hideyoshi, dar Shonyu fusese provocat de garnizoana din Iwasaki şi se oprise s-o zdrobească.

Capacităţile lui Ieyasu şi ale lui Hideyoshi aveau să decidă deznodământul bătăliei. Când auzi despre înfrângerea de la Nagakute, Hideyoshi fu convins că i se ivise ocazia. Moartea lui Shonyu şi a lui Nagayoshi aveau să fie, cu siguranţă, momeala pentru a-l prinde viu pe Ieyasu.

Dar inamicul apăruse ca focul şi dispăruse ca vântul, iar, după aceea, rămăsese tăcut ca pădurea. Când Ieyasu se retrăsese la muntele Komaki, Hideyoshi simţi că tocmai pierduse prilejul de a prinde în cursă un iepure speriat, dar îşi spuse că nu suferise decât o rană uşoară la deget. Cu

siguranţă, nu fusese o mare pagubă pentru puterea lui militară. Din punct de vedere psihologic, însă, îi acordase taberei lui Ieyasu o victorie.

În orice caz, după violenta bătălie de-o jumătate de zi din Nagakute, amândoi deveniră extrem de prudenţi, urmărindu-şi cu atenţie unul altuia mişcările. Şi, cu toate că fiecare aştepta să prindă o ocazie favorabilă, nici unuia nu-i trecea măcar prin minte să execute un atac necugetat. Provocări, însă, se declanşau în repetate rânduri.

De exemplu, când Hideyoshi îşi trimise toată armata de şaizeci şi două de mii de oameni spre muntele Komatsuji, într-a unsprezecea zi din luna a patra, reacţia de la muntele Komaki fu doar un zâmbet liniştit şi răutăcios.

După aceea, în ziua a douăzeci şi doua din aceeaşi lună, tabăra lui Ieyasu lansă o provocare. O forţă de optsprezece mii de oameni se împărţi în şaisprezece unităţi şi porni spre răsărit.

Bătând tobele şi scoţând strigăte de război, o avangardă condusă de Sakai Tadatsugu şi Ii Hyobu provocă în repetate rânduri ca şi cum ar fi spus: „Ieşi afară, Hideyoshi!”

Palisadele cu şanţuri erau apărate de Hori Kyutaro şi Gamo Ujisato. Privind spre zgomotoasele trupe inamice, Kyutaro scrâşnea din dinţi.

După Nagakute, inamicul răspândise zvonuri că soldaţii lui Hideyoshi se temeau de războinicii clanului Tokugawa. Dar Hideyoshi dăduse clar de înţeles că militarii nu aveau voie să efectueze nici o ieşire la luptă fără ordinul lui concret, aşa că nu puteau face altceva decât să trimită curieri la tabăra principală.

Odată, când sosi un mesager, Hideyoshi tocmai juca go.

— O forţă numeroasă a clanului Tokugawa se apropie de oamenii noştri la şanţurile duble, anunţă omul.

Hideyoshi ridică un moment ochii de pe tabla de go, întrebându-l:

— A apărut şi Ieyasu însuşi?

— Seniorul Ieyasu n-a ieşit personal, replică emisarul. Hideyoshi luă o piatră neagră, o plasă pe tablă şi spuse, fără să
mai ridice ochii:

— Să-mi spuneţi când îşi face apariţia Ieyasu. Dacă nu apare în fruntea armatei, Kyutaro şi Ujisato pot să decidă singuri dacă intră sau nu în luptă.

Tot atunci, Ii Hyobu şi Sakai Tadatsugu trimiseră de două ori mesageri din linia întâi, cu rugăminţi pentru Ieyasu, la muntele Komaki.

— Acum e momentul să vă faceţi personal apariţia. Dacă vă arătaţi imediat, vom putea, cu siguranţă, să dăm lovitura de graţie corpului principal al trupelor lui Hideyoshi.

La asta, Ieyasu răspunse:

— Hideyoshi a făcut el însuşi vreo mişcare? Dacă e tot la muntele Komatsuji, n-are rost să ies nici eu.

În cele din urmă, Ieyasu nu părăsi muntele Komaki.

Atunci, Hideyoshi împărţi clar laudele şi reproşurile pentru bătălia de la Nagakute. Avu o grijă deosebită la acordarea măririlor de solde şi de prime, dar nu-i spuse nici o vorbă nepotului său, Hidetsugu. Iar Hidetsugu, după ce fugise din Nagakute, se simţea jenat în faţa unchiului său. La întoarcerea în tabără, nu făcu decât să raporteze că se înapoiase, iar, ulterior, încercă să explice motivul înfrângerii. Dar Hideyoshi nu vorbea decât cu ceilalţi generali aşezaţi în jurul lui, evitând să-l privească pe Hidetsugu în faţă.

— Propria mea gafă l-a trimis pe Shonyu la moarte, spuse Hideyoshi. Încă din tinereţe, am împărţit între noi sărăcia, nopţile de distracţie şi necazurile. N-am să-l pot uita niciodată.

De fiecare dată când vorbea cu ceilalţi despre vechiul său prieten, ochii i se umpleau de lacrimi.

Apoi, într-o zi, fără a da de veste nimănui ce intenţii avea, Hideyoshi ordonă, pe neaşteptate, să se construiască fortificaţii la Oura. Două zile mai târziu, în ultima zi a lunii a patra, dădu noi instrucţiuni:

— Plănuiesc ca mâine să-mi asum riscul bătăliei de-o viaţă. Vom vedea cine cade, Ieyasu sau Hideyoshi. Somn uşor şi pregătiţi-vă bine, şi să nu vă lăsaţi prinşi cu garda jos.

A doua zi era prima din luna a cincea. Aşteptându-se să fie ziua în care avea să se dea marea luptă decisivă, toată armata se pregătise, începând de cu seară. Acum, văzându-l, în sfârşit, pe Hideyoshi în faţa lor, soldaţii îi ascultară cuvintele, muţi de uimire.

— Ne întoarcem la Osaka! Toate trupele să se retragă. Veni apoi următorul ordin:

— Unităţile comandate de Kuroda Kanbei şi Akashi Yoshiro să se coordoneze cu trupele de la şanţurile duble. Poziţia ariergardei o vor lua Hosokawa Tadaoki şi Gamo Ujisato.

Şaizeci de mii de ostaşi porniră la drum. Îndreptându-se spre apus, îşi începură retragerea, tocmai când soarele dimineţii apărea la orizont. Hori Kyutaro fu lăsat la Gakuden, iar Kato Mitsuyasu la Castelul Inuyama. Cu excepţia lor, toate trupele traversară râul Kiso şi intrară în Oura.

Această retragere neaşteptată îi făcu pe generalii lui Hideyoshi să se întrebe care erau adevăratele lui intenţii. Hideyoshi dădea ordinele într-o manieră lipsită de griji, dar retragerea unei armate atât de numeroase era şi mai dificilă decât conducerea ei la atac. Responsabilitatea de a acoperi ariergarda era considerată cea mai grea din toate şi se susţinea că numai războinicii cei mai bravi erau potriviţi pentru o asemenea misiune.

În dimineaţa aceea, când oamenii de la cartierul general al lui Ieyasu văzură armata lui Hideyoshi retrăgându-se, dintr-odată, spre apus, fură cuprinşi de bănuieli şi-i raportară lui

Ieyasu evenimentul.

Generalii lui erau toţi de aceeaşi părere:

— Nu încape nici o îndoială. Am zdrobit voinţa inamicului de a lupta.

— Dacă-i urmărim şi atacăm, armata din apus va fi strivită complet şi marea victorie ne va aparţine cu siguranţă!

Cu toţii susţineau entuziast atacul şi cereau comanda, dar Ieyasu nu părea deloc încântat. Refuză cu stricteţe să le permită urmărirea.

Ştia că un om ca Hideyoshi nu-şi retrăgea o armată atât de mare fără motiv. Mai ştia şi că, deşi avea forţe suficiente pentru apărare, nu avea putere să lupte cu Hideyoshi într-o bătălie fără dificultăţi, în câmp deschis.

— Arta războiului nu-i un joc de noroc. Avem de gând să ne riscăm vieţile pentru un eveniment despre al cărui rezultat n-avem nici cea mai vagă idee? Nu întindeţi mâna să apucaţi ceva decât atunci când se pogoară destinul să vă binecuvânteze.

Ieyasu detesta să-şi asume riscuri. De asemenea, se cunoştea foarte bine pe sine însuşi. În această privinţă, opusul absolut lui Ieyasu era Nobuo. Nobuo trăia încontinuu cu iluzia că şi el avea aceeaşi mare popularitate şi geniu ca Nobunaga. Nu-şi putu ţine gura nici cu acest prilej, deşi ceilalţi generali stăteau tăcuţi, după ce Ieyasu le spusese că n-avea să înceapă nici o urmărire.

— Se spune că un soldat profită de prilejurile care i se ivesc. Cum putem şedea aici, lăsând această ocazie căzută din cer să ne scape printre degete? Vă rog, daţi-mi mie în seamă urmărirea, insistă Nobuo, cu vehemenţă crescândă.

Ieyasu îl admonestă în două-trei vorbe, dar Nobuo făcea paradă de curaj mai mult decât oricând înainte. Contrazicându-l pe Ieyasu, se purta ca un copil răzgâiat, care nu ascultă de nimeni.

— Ei bine, atunci nu mai e nimic de făcut. Fă cum doreşti. Ieyasu îi dădu permisiunea, ştiind prea bine ce dezastru avea să urmeze. Nobuo îşi adună imediat armata şi o luă la goană, pe urmele lui Hideyoshi.

După plecarea lui Nobuo, Ieyasu îl puse pe Honda la comanda unei companii de soldaţi şi-l trimise în urma lui. Întocmai aşa cum se aşteptase Ieyasu, Nobuo luptă cu ariergarda în retragere a lui Hideyoshi şi, deşi, un moment, păru să se afle în avantaj, fu repede învins. În acest mod, mulţi dintre vasalii săi căzură în bătălie.

Dacă n-ar fi venit din spate întăririle lui Honda, Nobuo însuşi ar fi putut deveni una dintre marile prăzi ale ariergărzii lui Hideyoshi. Retrăgându-se la muntele Komaki, Nobuo nu se prezentă imediat în faţa lui Ieyasu. Dar Ieyasu află de la Honda detaliile situaţiei. Fără nici o emoţie pe chip, dădu din cap, spunând:

— Era de aşteptat.

Când Hideyoshi se retrăgea, nu era doar o simplă retragere. În timp ce armata sa mergea pe drum, Hideyoshi le spuse vasalilor:

— N-ar fi cazul să luăm o amintire frumoasă?

Castelul Kaganoi se afla pe malul stâng al râului Kiso, într-o zonă de la nord-vest de castelul Kiyosu. Doi dintre vasalii lui Nobuo se fortificaseră acolo, pregătiţi să intervină ca una dintre aripile lui Nobuo, în caz de urgenţă.

— Luaţi-l, le dădu Hideyoshi comanda generalilor, ca şi cum ar fi arătat un fruct pe o creangă.

Armata traversă râul Kiso şi ocupă o poziţie la templul Seitoku. În centrul armatei de rezervă, Hideyoshi deschise atacul în dimineaţa celei de-a cincea zi din lună. Din timp în timp, ieşea călare şi urmărea lupta de pe o colină de lângă Tonda.

În timpul luptelor de a doua zi, comandantul castelului fu ucis. Castelul, însă, nu căzu până în seara zilei a şasea.

Hideyoshi puse să se construiască fortificaţii pentru mai târziu, într-un punct strategic din Taki, şi reveni până la Ogaki, în ziua a treisprezecea. La castelul Ogaki, se întâlni cu supravieţuitorii din familia lui Shonyu şi le consolă pe soţia şi pe mama lui.

— Îmi dau seama că vă simţiţi singure. Dar nu uitaţi nici un moment despre viitorul promiţător al copiilor voştri. Trebuie să-ncercaţi să vă trăiţi restul vieţii în armonie, bucurându-vă de creşterea copăceilor tineri şi admirând florile anotimpului.

De asemenea, Hideyoshi le făcu o vizită celor doi fii ai lui Shonyu rămaşi în viaţă şi-i încurajă să fie tari. În noaptea aceea, deveni asemenea unui membru de familie şi vorbi, ore în şir, despre amintirile lui cu Shonyu.

— Sunt un om scund, iar Shonyu era şi el la fel. Când acest omuleţ mic îi întreţinea pe ceilalţi generali, dansa adesea dansul lăncii, la beţie. Cred că nu l-a arătat niciodată membrilor familiei, dar era cam aşa.

Încercând să-l imite, îi făcu pe toţi să râdă. Rămase în castel mai multe zile, dar, până la urmă, în ziua a douăzeci şi cincea a lunii, porni pe drumul Omi, înapoi spre castelul Osaka.

Osaka era acum un oraş mare, schimbat radical faţă de micul port Naniwa, iar când armata lui Hideyoshi sosi, oamenii începură să se îmbulzească pe străzi şi prin vecinătatea castelului, ovaţionându-l, până la căderea nopţii.

Lucrările de construcţii externe ale castelului Osaka se terminaseră deja. Când se înnoptă, în faţa oamenilor începu să se desfăşoare o scenă de pe altă lume. Lămpi luminoase străluceau din nenumăratele ferestre ale fortului cu cinci niveluri din fortăreaţa principală, precum şi din fortăreţele mai mici, a doua şi a treia, împodobind cerul nocturn şi

luminând hotarele castelului pe toate cele patru laturi: la răsărit, râul Yamato; la miazănoapte, râul Yodo; la apus, râul Yokobori; şi, la miazăzi, marele şanţ uscat.

Hideyoshi îşi părăsise tabăra din Gakuden în urma unei schimbări de intenţii, alegând strategia unui „nou început”. Dar cum reacţionase Ieyasu faţă de această schimbare? Stătuse privind cum se îndepărtau trupele în retragere ale lui Hideyoshi. Şi, cu toate că auzise despre nenorocirea aliaţilor săi din castelul Kaganoi, nu trimisese întăriri.

— Ce se întâmplă? se ridicau voci indignate dintre subordonaţii lui Nobuo.

Nobuo, însă, trecuse deja peste sfatul lui Ieyasu, atacase ariergarda lui Hideyoshi şi se alesese cu o înfrângere umilitoare. Salvat de Honda, se întorsese, în cele din urmă, în tabără. Prin urmare, acum Nobuo simţea că-şi pierduse dreptul de a mai scoate vreo vorbă.

Astfel, discordia mocnită devenise punctul slab al armatei aliate. Mai mult decât atât, principalul susţinător al acelei mari bătălii fusese Nobuo, nu Ieyasu. Nobuo îi vorbise lui Ieyasu despre cauza datoriei, iar seniorul din Mikawa se ridicase în ajutorul lui. Prin urmare, punctul său de vedere era acela al unui aliat, aşa că, Nobuo era cu atât mai dificil de stăpânit. În cele din urmă, făcu o propunere:

— Atâta timp cât stă la Osaka, Hideyoshi va porni, mai devreme sau mai târziu, spre Ise. Ba chiar, pentru aliaţii noştri, au şi început să apară unele semne îngrijorătoare. Cred că ar fi bine să te înapoiezi la castelul dumitale din Nagashima, cât mai repede cu putinţă.

Profitând de această ocazie, Nobuo se grăbi să revină în Ise. Ieyasu mai rămase câtva timp pe muntele Komaki, dar, în cele din urmă, plecă şi el spre Kiyosu, lăsându-l la comandă pe Sakai Tadatsugu. Oamenii din Kiyosu ieşiră să-l primească pe Ieyasu cu urale de victorie, dar nu în număr la fel de mare

cum îl întâmpinaseră locuitorii din Osaka pe Hideyoshi.

Cetăţenii şi soldaţii vedeau bătălia de la Nagakute o mare victorie a clanului Tokugawa, însă Ieyasu îşi preveni vasalii în privinţa mândriei nejustificate şi le trimise trupelor următorul mesaj:

Din punct de vedere militar, Nagakute a fost o victorie, dar, în ceea ce priveşte numărul castelelor şi al pământurilor, adevăratul avantaj i-a revenit lui Hideyoshi. Nu vă bucuraţi atât de naiv încât să vă amăgiţi cu o falsă reputaţie.

În timpul remizei de la muntele Komaki, în Ise, unde, de o vreme nu mai avuseseră loc bătălii, aliaţii lui Hideyoshi ocupaseră castelele de la Mine, Kanbe, Kokufu şi Hamada, atacând şi distrugând totodată castelul de la Nanokaichi. Înainte de a-şi da cineva seama, cea mai mare parte a provinciei Ise căzuse în mâinile lui Hideyoshi.

Hideyoshi se afla în castelul Osaka cam de o lună, ocupându-se de problemele administraţiei sale interne, făcând planuri pentru reglementarea zonelor din jurul capitalei şi bucurându-se de viaţa personală. Pentru moment, privea criza de la muntele Komaki ca pe o grijă a altcuiva.

În timpul lunii a şaptea, călători până în Mino şi înapoi. Apoi, cam pe la jumătatea lunii a opta, spuse:

— E plicticos s-o mai lungesc mult. În toamna asta, va trebui să rezolv problema, odată pentru totdeauna.

Încă o dată, anunţă că o mare oştire avea să plece pe front. Timp de două zile înaintea plecării, flautele şi tobele spectacolelor Nô răsunară din adâncurile fortăreţei principale. Din când în când, se auzea râsul gălăgios al unei mari mulţimi de oameni.

Angajând o trupă de actori Nô, Hideyoshi îşi invită la castel mama, soţia şi celelalte rubedenii, pentru a se bucura împreună de o zi de distracţie.

Printre musafiri se aflau şi cele trei prinţese care erau crescute în izolarea celei de-a treia citadele. Chacha avea şaptesprezece ani; sora ei mijlocie avea treisprezece, iar cea mică urma să împlinească unsprezece.

Cu doar un an în urmă, în ziua căderii castelului Kitanosho, cele trei fete priviseră în urma lor la fumul ce învăluia ca un linţoliu moartea tatălui lor vitreg, Shibata Katsuie, şi a mamei lor. Fuseseră transferate din tabăra instalată în provinciile de miazănoapte şi nu mai văzuseră decât străini, oriunde se uitau. O vreme, avuseseră ochii umflaţi de lacrimi zi şi noapte şi nici un zâmbet nu apăruse pe feţele lor tinere care ar fi trebuit să fie pline de voioşie. Dar, într-un târziu, cele trei prinţese se obişnuiseră cu locatarii castelului şi, amuzate de stilul vesel al lui Hideyoshi, ajunseseră să-l îndrăgească, numindu-l „interesantul nostru unchi”.

În ziua aceea, după mai multe reprezentaţii, „unchiul cel interesant” intră în cabinele actorilor, îmbrăcă un costum şi ieşi pe scenă.

— Ia uite! E unchiul! strigă una dintre fete.

— Măi, dar ce comic arată!

Neluând în seamă prezenţa celorlalţi, cele două prinţese mai mici începură să aplaude şi să arate cu degetul, neputându-se opri din râs. Aşa cum era de aşteptat, sora lor mai mare, Chacha, le dojeni:

— Nu-i frumos să arătaţi cu degetul. Faceţi linişte şi priviţi. Îşi dădea toată silinţa să stea cuviincioasă, dar giumbuşlucurile lui Hideyoshi erau atât de caraghioase încât, până la urmă, şi Chacha îşi ascunse gura după mânecă şi râse mai-mai să-i plesnească rochia la cusături.

— Asta ce mai e? Noi, când râdem, o-ncasăm. Da’ acum râzi şi tu! Tachinată de cele două surori ale ei, Chacha nu putea decât să râdă din ce în ce mai tare.

Mama lui Hideyoshi râdea la rândul ei din când în când,

privind dansul comic al fiului său, dar Nene, obişnuită cu bufoneriile soţului ei şi cu necontenitele lui glume din cercul familial, nu părea deosebit de amuzată.

În acea zi, Nene avea chef să observe, în linişte, pe ţiitoarele soţului ei, care stăteau aşezate ici şi colo, înconjurate de cameriste.

Cât timp locuiseră încă la Nagahama, Hideyoshi avusese doar două ţiitoare, dar, după ce se mutaseră în castelul Osaka, până să se dezmeticească ea, Hideyoshi avea una şi în fortăreaţa a doua şi alta în a treia.

Era greu de crezut, dar Hideyoshi, la înapoierea sa triumfală din asediul de la miazănoapte, le adusese pe cele trei fiice orfane ale lui Asai Nagamasa şi le creştea, cu drag, în fortăreaţa a doua.

Pe doamnele care o serveau pe Nene – adevărata soţie a lui Hideyoshi, la urma urmei – le îndurera că sora cea mare, Chacha, era chiar mai frumoasă decât mama ei.

— Domnişoara Chacha are deja şaptesprezece ani. De ce o priveşte Domnia Sa ca pe o floare într-o vază?

Asemenea comentarii nu făceau decât să toarne ulei peste foc, dar Nene se mulţumea să râdă.

— Nu se poate face nimic, spunea ea. E ca o zgârietură pe o perlă.

Înainte, şi ea fusese geloasă, ca orice soţie, iar când locuia în Nagahama mersese chiar până la a i se plânge lui Nobunaga, care-i trimisese un răspuns scris:

Te-ai născut femeie şi ai avut şansa de a întâlni un om extrem de neobişnuit. Ştiu că un asemenea om trebuie să aibă şi metehne, dar părţile lui bune sunt numeroase. Când priveşti din mijlocul unui munte uriaş, nu poţi înţelege cât de mare este muntele acela. Fii liniştită şi bucură-te de viaţa cu acest om în modul în care doreşte el să şi-o trăiască. Nu vreau să spun că gelozia e ceva rău. Într-o anumită măsură,

gelozia adaugă profunzime vieţii unui cuplu căsătorit.

Prin urmare, în cele din urmă, ea era cea care fusese mustrată. Învăţând din acea experienţă, Nene îşi impusese să se stăpânească, plănuind să devină o femeie care putea trece cu vederea aventurile soţului ei. În ultima vreme, însă, existau zile când se simţea ameninţată, întrebându-se dacă nu cumva bărbatul ei începea să se complacă în infidelităţi.

În orice caz, se apropia de vârsta de patruzeci şi şapte de ani, cea mai intensă perioadă din viaţa unui bărbat. Câtă vreme era ocupat până peste cap cu problemele externe ca bătălia de la muntele Komaki, la fel de mult îl solicitau şi afacerile interne, ce se petrecea în dormitoarele sale. Şi astfel, trăia într-un stil nesăţios, zi de zi, cu vitalitatea omului sănătos – într-o atât de mare măsură, încât un observator s-ar fi putut întreba cum mai era în stare să discearnă lucrurile comune de cele ieşite din comun, gestul mărinimos de cel discret şi măreţele acţiuni publice de acelea care ar fi trebuit să rămână complet ascunse.

— Să priveşti dansul e plăcut, dar când ies pe scenă şi mă produc nu mai e nici pe departe la fel de amuzant. Ba chiar, e foarte greu.

Hideyoshi venise în spatele mamei sale şi al lui Nene. Părăsise scena abia în urmă cu un moment, în aplauzele spectatorilor, şi părea să nu se fi dezmeticit încă din emoţia rolului.

— Nene, continuă el, hai să petrecem o noapte liniştită în camera noastră, astă-seară. Vrei să pregăteşti un banchet?

Când spectacolul luă sfârşit, lumina puternică a lămpilor inundă zona, iar oaspeţii porniră spre fortăreţele a doua şi a treia.

Hideyoshi veni în camera lui Nene, urmat de o mare mulţime de actori şi de muzicanţi. Mama lui se retrăsese în apartamentele sale, aşa că soţul şi soţia rămaseră singuri cu

invitaţii.

Se obişnuia ca Nene să le dea atenţie unor asemenea oameni şi vasalilor lor, precum şi tuturor subordonaţilor ei. Mai ales după acea zi, se bucura să le mulţumească pentru serviciile lor şi să-i vadă schimbând veseli ceşti cu sake şi conversând cu spectatorii.

Hideyoshi stătuse aşezat singur, de la bun început, şi, de vreme ce nimeni nu părea să-l ia în seamă, părea cam ursuz.

— Nene, cred că n-ar fi nici o problemă dacă beau şi eu o ceaşcă.

— Crezi că e cazul?

— Crezi *tu* că n-am să beau? De ce-ţi închipui că am venit în camera ta?

— Bine, dar mama ta a spus: „Băiatul ăsta va porni din nou spre muntele Komaki, poimâine”, şi mi-a ordonat cu stricteţe să-ţi aplic obişnuita *moxa* pe fluierele picioarelor şi pe şolduri, înainte de a pleca pe front.

— Cum! A spus să-mi aplici *moxa?*

— Se teme că peste câmpul de luptă va dăinui căldura toamnei şi, dacă bei apă stătută, rişti să te îmbolnăveşti. Îţi voi aplica *moxa* şi, după aceea, am să-ţi dau o ceaşcă de sake.

— Dar e ridicol. Nici nu-mi place moxa.

— Că-ţi place sau nu, astea-s ordinele mamei tale.

— Ei bine, tocmai pentru asta nu vin la tine. Dintre toţi oamenii care mi-au urmărit reprezentaţia de azi după-amiază, tu ai fost singura care n-a râs. Stăteai aşa de serioasă...

— Asta mi-e firea. Chiar dacă-mi spui să mă comport ca fetele drăguţe, nu pot.

Nene era puţin nervoasă. Apoi, dintr-odată, ochii i se umplură de lacrimi, amintindu-şi vechile vremuri când ea însăşi avusese vârsta lui Chacha, iar Hideyoshi era Tokichiro

cel în vârstă de douăzeci şi cinci de ani.

Hideyoshi îşi privi curios soţia şi o întrebă:

— De ce plângi?

— Nu ştiu, răspunse Nene, privind în altă parte, dar Hideyoshi se aşeză în faţa ei:

— Vrei să spui c-ai să te simţi singură când voi pleca din nou pe front?

— De la începutul vieţii noastre conjugale, câte zile ai petrecut acasă?

— Nu e nimic de făcut, până nu aducem pacea în lume, chiar dacă nu-ţi place războiul, replică Hideyoshi. Iar dacă nu i se întâmpla acel lucru neprevăzut seniorului Nobunaga, probabil că acum aş fi fost însărcinat cu cine ştie ce castel de ţară, pierzându-mi vremea, silit să stau lângă tine tocmai aşa cum îţi place ţie.

— Oamenii vor auzi răutăţile pe care le spui. Înţeleg perfect ce e în inima unui bărbat.

— Şi eu înţeleg inima unei femei!

— Mereu îţi râzi de mine. Nu vorbesc din gelozie, ca o femeie oarecare.

— Orice soţie ar spune acelaşi lucru.

— Ai de gând să m-asculţi fără să faci şi din asta o glumă?

— De acord. Te ascult cu tot respectul.

— M-am resemnat demult. Deci, nu prea sunt şanse să-ţi spun că mă simt singură când am grijă de castelul tău, tu fiind plecat în campanie.

— O femeie virtuoasă, o soţie fidelă! De-asta te-a luat Tokichiro cel din urmă cu ani de zile.

— Nu te întrece cu gluma! Din acelaşi motiv mi-a vorbit şi mama ta.

— Ce-a spus mama mea?

— A spus că sunt atât de supusă, încât ai să te laşi dus de

val şi-ai să te risipeşti. Mi-a spus că ar trebui să-ţi mai şi vorbesc, din când în când.

— Ăsta-i motivul pentru *moxa?* râse Hideyoshi.

— Nu te gândeşti nici o clipă la grijile ei. Lipsa ta de stăpânire şi indulgenţa faţă de sine te-au făcut foarte impulsiv.

— Când am fost eu impulsiv?

— N-ai făcut un mare tărăboi pentru ceva întâmplat în camera doamnei Sanjo, până-n zori, acum două nopţi?

Slujitorii şi actorii care beau în camera alăturată se prefăceau a nu auzi rara – sau, mă rog, poate nu chiar atât de rară – ceartă dintre soţ şi soţie. Dar, tocmai în acel moment, Hideyoshi ridică glasul, strigând:

— Ei, atenţiune! Ce părere are publicul despre spectacolul acestui cuplu?

Unul dintre actori răspunse:

— Da, într-adevăr, mie mi se pare că doi orbi se joacă cu mingea.

— Pe-asta nimeni n-ar crede-o! râse Hideyoshi.

— Ei, haideţi. Certurile şi împăcările din cuplu nu se termină niciodată.

— Tu de-acolo, flautistule, tu ce zici?

— Păi, eu mă uitam şi-mi ziceam că să-mi văd de treaba mea. Cine-i de vină, a cui e vina? Greşeală! Afară! Şeală! Ară! Ală! Ară!

Pe neaşteptate, Hideyoshi smulse kimonoul de deasupra al lui Nene şi-l azvârli ca premiu.

A doua zi, familia lui Hideyoshi nu reuşi să-l zărească nici măcar o clipă, deşi se aflau în acelaşi castel. Pe tot parcursul zilei, Hideyoshi fu ocupat cu împărţirea de instrucţiuni vasalilor şi generalilor.

Într-a douăzeci şi şasea zi din luna a opta, Ieyasu primi un

raport urgent că Hideyoshi se apropia. Plecă în grabă din Kiyosu spre Iwakura, cu Nobuo, şi instală o poziţie de rezistenţă în calea lui Hideyoshi. Ieyasu adoptă, din nou, o atitudine eminamente defensivă şi-şi preveni oamenii să nu iniţieze nici o manevră sau provocare proprie.

— Ăsta-i un om care nu ştie ce înseamnă cuvântul destul.

Hideyoshi găsise deja răbdarea lui Ieyasu greu de suportat, dar nici el nu era complet lipsit de răbdare. Ştia că era cu neputinţă să deschidă carapacea crustaceului, chiar şi cu ciocanul, dar, dacă-i prăjea, în schimb, coasta, carnea putea fi scoasă uşor. Asemenea raţionamente banale îi ocupau acum gândirea. Trimiterea discretă a lui Niwa Nagahide pentru a discuta despre încheierea unui acord de pace era totuna cu încălzirea cozii crustaceului.

Niwa, cel mai vârstnic dintre vasalii clanului Oda, era un personaj popular şi de nădejde. Acum, când Katsuie murise şi Takigawa Kazumasu ieşise din centrul scenei, Hideyoshi nu uitase necesitatea de a-l câştiga pe acel om bun şi cald ca proprie „piesă de rezervă”, înainte de începerea luptelor la muntele Komaki.

Niwa se afla în nord cu Inuchiyo, dar generalii săi, Kanamori Kingo şi Hachiya Yoritaka, participau la război de partea lui Hideyoshi. Înainte de a prinde cineva de veste, aceşti doi generali se deplasaseră, de câteva ori, între Hideyoshi şi provincia lor natală, Echizen.

Conţinutul scrisorilor trimise le era necunoscut chiar şi mesagerilor, dar, în cele din urmă, Niwa făcu el însuşi o călătorie de taină la Kiyosu şi avu o întrevedere cu Ieyasu.

Asemenea tratative, însă, se desfăşurau în cel mai strict secret. Singurii oameni care ştiau despre ele, din partea lui Hideyoshi, erau Niwa şi cei doi generali ai săi. La propunerea lui Hideyoshi, Ishikawa Kazumasa deveni intermediar.

Până la urmă, însă, cuiva din clanul Tokugawa îi scăpă o aluzie că se iniţiaseră negocieri secrete de pace. Acest zvon

dezlănţui o mare agitaţie în liniile defensive ale lui Ieyasu, concentrate în jurul muntelui Komaki.

Când zvonurile se răspândesc, sunt însoţite întotdeauna de bârfe răutăcioase. În cazul de faţă, numele care ieşi la lumină fu acela pe care confraţii săi vasali îl bănuiau deja – Ishikawa Kazumasa.

— Se spune că mijlocitorul e Kazumasa. Cumva, întotdeauna e ceva dubios între Hideyoshi şi Kazumasa.

Unii oameni îi vorbiră direct lui Ieyasu despre asta, dar seniorul îi dojenea pe toţi cei care aduceau vorba şi nu se îndoia de Kazumasa câtuşi de puţin.

Dar, odată ce printre vasali se stârniseră asemenea îndoieli, începu să aibă de suferit moralul întregului clan.

Ieyasu, desigur, era în favoarea purtării tratativelor de pace, dar, când văzu starea internă a trupelor, îl respinse dintr-odată pe mesagerul lui Niwa.

— Nu doresc deloc pacea, spuse el. N-am nici o speranţă de a ajunge la un acord cu Hideyoshi, indiferent ce condiţii mi-ar oferi. Vom purta o bătălie decisivă aici, am să iau capul lui Hideyoshi şi voi da de ştire naţiunii ce înseamnă adevărata datorie.

Când această veste fu anunţată oficial în tabăra lui Ieyasu, soldaţii fură foarte mulţumiţi şi toate zvonurile sumbre despre Kazumasa se stinseră.

— Hideyoshi a început să cedeze!

Cu moralul revitalizat, luptătorii deveniră şi mai agresivi.

Hideyoshi înghiţi, cu resemnare, amara cupă. Pentru el, rezultatul nu părea întru totul negativ. Aşadar, nu se aventură nici de data asta să folosească forţa armelor, ci ordonă doar ca trupele lui să ocupe zone strategice. Spre jumătatea lunii a noua, îşi trimise, încă o dată, soldaţii înapoi şi intră în castelul Ogaki.

De câte ori îl văzuseră cetăţenii din Ogaki pe Hideyoshi şi

armata lui plecând pe front şi apoi întorcându-se, făcând mereu drumul între castel şi provincia Mino?

Era acum ziua a douăzecea din luna a zecea – toamnă târzie. Armata lui Hideyoshi, care, de obicei, trecea prin Osaka, Yodo şi Kyoto, îşi schimbă, dintr-odată, traseul la Sakamoto şi, de astă dată, trecu prin Koga, în Iga, şi îşi continuă drumul spre Ise. Acolo, părăsi drumul Mino şi o apucă pe cel ce ducea în Owari.

De la castelele secundare ale lui Nobuo şi ale spionilor săi din Ise începură să fie trimise depeşe după depeşe, aproape ca şi cum un stăvilar s-ar fi spart, pe neaşteptate, în mai multe locuri, lăsând să se reverse apele mâloase ale unui râu turbulent.

— E armata principală a lui Hideyoshi!

— Ăştia nu-s soldaţi sub comanda unui singur general, cum am văzut până acum.

În ziua a douăzeci şi treia din lună, armata lui Hideyoshi îşi instala tabăra la Hanetsu şi începu să construiască fortificaţii la Nawabu.

Cu armata lui Hideyoshi împrejmuindu-i treptat castelul, Nobuo nu mai era în stare să-şi păstreze calmul. De mai bine de o lună avea presimţiri că se apropia furtuna. Ceea ce însemna că acţiunile lui Ishikawa Kazumasa – pe care clanul Tokugawa le păstrase strict secrete – fuseseră, în mod misterios, exagerate şi discutate de cineva, deşi nimeni nu putea şti de cine anume.

Începu să circule zvonul că cercul interior al clanului Tokugawa nu era cu adevărat unit. Se părea că un număr de vasali de-ai lui Ieyasu îi erau ostili lui Kazumasa şi aşteptau doar momentul oportun.

De asemenea, peste tot se vorbea că membrii clanului Tokugawa negociaseră cu Hideyoshi, că Ieyasu încerca să încheie rapid pacea, înainte de a se afla despre ruptura din cercul său interior, dar că negocierile fuseseră întrerupte din

cauza condiţiilor impuse de Hideyoshi, care erau prea severe.

Nobuo suferea sincer. La urma urmei, ce-avea să se întâmple cu el, dacă Ieyasu făcea pace cu Hideyoshi?

— Dacă Hideyoshi schimbă direcţia şi porneşte pe drumul Ise, aţi face bine să vă resemnaţi cu ideea că deja există o înţelegere secretă între Hideyoshi şi Ieyasu pentru a vă sacrifica dumneavoastră clanul, stăpâne.

Şi, întocmai cum se temuse Nobuo, armata lui Hideyoshi îi confirmase, dintr-odată, cele mai negre coşmaruri. Nu avea nici un plan pe care să-l urmeze, decât acela de a-i aduce lui Ieyasu la cunoştinţă urgenţa şi a-i cere ajutorul.

Sakai Tadatsugu se ocupa de castelul Kiyosu în lipsa lui Ieyasu. Când primi raportul urgent de la Nobuo, puse imediat un curier să i-l transmită lui Ieyasu, care, în aceeaşi zi, îşi convocă toate forţele şi porni spre Kiyosu. Apoi, trimise repede întăriri, sub comanda lui Sakai Tadatsugu, în Kuwana.

Kuwana e gâtuitura geografică a Nagashimei. Nobuo îşi duse şi el soldaţii acolo şi-i plasă în faţa lui Hideyoshi, care îşi stabilise cartierul general în satul Nawabu.

Nawabu se afla pe malul râului Machiya, cam la o leghe spre sud-vest de Kuwana, dar gurile râurilor Kiso şi Ibi erau în apropiere, fiind un loc excelent din care să ameninţe cartierul general al lui Nobuo.

Toamnă târzie. Bogatele trestii din regiune ascundeau câteva sute de mii de soldaţi, iar fumul focurilor de tabără se întindea gros peste malul râului, zi şi noapte. Ordinul de luptă încă nu fusese dat. Relaxaţi, soldaţii mergeau chiar la pescuit. În asemenea momente, când Hideyoshi, într-o armură uşoară, făcea câte un raid prin tabără şi apărea, pe neaşteptate, călare, militarii de toate gradele, fâstâciţi, se grăbeau să arunce undiţele. Însă, chiar dacă observa, Hideyoshi nu făcea altceva decât să treacă mai departe, zâmbind.

Adevărul este că, dacă n-ar fi fost în acel loc anume, şi lui i-ar fi plăcut să pescuiască şi să umble desculţ. În unele

privinţe, încă mai era un băieţandru, în adâncul sufletului, iar asemenea scene îi aminteau de plăcerile din copilărie.

Peste râu, începea pământul provinciei Owari. Sub soarele de toamnă, mirosul pământului din ţinutul său de baştină îi aţâţa simţurile.

Tomita Tomonobu şi Tsuda Nobukatsu reveniseră dintr-o misiune şi îi aşteptau, cu nerăbdare, întoarcerea.

Lăsându-şi calul la poartă, Hideyoshi se apropie, cu un pas neobişnuit de grăbit pentru el. Îi conduse personal pe cei doi care-i ieşiseră în întâmpinare, până într-o colibă din mijlocul unui crâng păzit cu străşnicie.

— Care a fost răspunsul seniorului Nobuo? întrebă Hideyoshi.

Glasul îi era scăzut, dar în ochi i se citea o extraordinară lumină de speranţă.

Primul vorbi Tsuda:

— Seniorul Nobuo spune că vă înţelege foarte bine poziţia şi că îşi dă consimţământul pentru o întâlnire.

— Cum! A acceptat?

— Nu numai atât, dar a fost şi extraordinar de încântat.

— Serios?

Hideyoshi îşi umflă pieptul, lăsând să-i scape un oftat cutremurător.

— Chiar aşa? Chiar aşa s-a întâmplat? repetă el.

De astă dată, intenţiile cu care Hideyoshi avansase pe Drumul Ise se bazaseră, din capul locului, pe un pariu. Nădăjduise o soluţie diplomatică, dar, dacă aceea dădea greş, ar fi atacat Kuwana, Nagashima şi Kiyosu. Această manevră i-ar fi deschis calea spre muntele Komaki pentru un atac din spate.

Tsuda era înrudit cu clanul Oda, fiindu-i văr de gradul doi lui Nobuo, căruia îi explicase avantajele şi dezavantajele situaţiei, pentru ca, în cele din urmă, să obţină de la el un

răspuns.

— Nu sunt genul de om căruia să-i placă războiul, replicase Nobuo. Dacă Hideyoshi are o părere atât de bună despre mine şi vrea să facem pace, n-aş avea nimic împotrivă să-l întâlnesc.

Începând cu prima bătălie de la muntele Komaki, Hideyoshi înţelesese că Ieyasu avea să fie dificil de înfruntat. După aceea, studiase mecanismele lăuntrice ale sufletului omenesc şi-i manipulase, din umbră, pe oamenii aflaţi în jurul lui.

În cercurile interioare ale clanului Tokugawa, Ishikawa Kazumasa era privit cu oarecare suspiciune, din cauza influenţei lui Hideyoshi. Astfel, când Niwa Nagahide a urmat să arbitreze, oamenii din cercul interior al lui Nobuo, care înainte avuseseră legături cu el, au fost anihilaţi rapid, ca o facţiune de pacifişti. Nobuo însuşi era neliniştit de adevăratele intenţii ale lui Ieyasu, iar clanul Tokugawa privea cu vigilenţă armata lui Nobuo. Această stare de fapt evoluase conform unor ordine concrete, trimise din îndepărtata Osaka.

Pentru Hideyoshi era un principiu de nestrămutat ca, indiferent ce schemă diplomatică folosea, sacrificiile implicate să fie preferabile pe departe celor suferite într-un război. Mai mult decât atât, după ce încercase alternativele – confruntarea directă cu Ieyasu la muntele Komaki, angajarea într-un plan militar iscusit şi chiar miza pe o cacealma ameninţătoare – Hideyoshi considera că războiul cu Ieyasu n-ar fi avut absolut nici un efect şi că trebuia să încerce o altă tactică.

Întâlnirea de a doua zi cu Nobuo era exact rezultatul acestor calcule şi previziuni.

Hideyoshi se trezi devreme şi, privind cerul, spuse:

— Vremea e tocmai potrivită.

În seara trecută, mişcările norilor de toamnă târzie îl cam neliniştiseră; şi se temea că, dacă, întâmplător, începeau vântul şi ploaia, tabăra lui Nobuo putea spune că voia să

amâne momentul sau să schimbe locul, astfel putând fi suspectat de clanul Tokugawa. Hideyoshi se dusese la culcare preocupat de complicaţiile neplăcute ale unei asemenea situaţii, dar, în dimineaţa aceea, norii se risipiseră şi cerul era mai albastru ca de obicei pentru acea perioadă a anului. Hideyoshi îl luă ca pe un semn de bun augur şi, urându-şi sieşi succes, încălecă şi ieşi din tabăra de la Nawabu.

Îl însoţeau doar câţiva vasali superiori şi cei doi foşti soli, Tomita şi Tsuda. Când grupul traversă, în sfârşit, râul Machiya, Hideyoshi îşi luase precauţia de a ascunde un grup de soldaţi printre stufărişuri şi casele ţărăneşti, în timpul nopţii. În şa, Hideyoshi sporovăia amiabil ca şi cum nu i-ar fi observat, şi, în cele din urmă, descălecă pe malul râului Yada, aproape de marginile apusene ale Kuwanei.

— Să aşteptăm aici sosirea seniorului Nobuo? întrebă el şi, aşezându-se pe scaunul de campanie, începu să admire peisajul local.

Nu peste mult sosi şi Nobuo, la timp, întovărăşit de un grup de vasali călări. Probabil că Nobuo îi zărise şi el pe oamenii ce aşteptau lângă râu, căci începu imediat să se consulte cu generalii din stânga şi din dreapta lui, în timp ce privea ţintă pe Hideyoshi. Îşi opri calul la distanţă şi descălecă, părând încă destul de temător.

Mulţimea de războinici care-l însoţeau se traseră într-o parte şi-n alta. Plasându-se în mijlocul lor, Nobuo porni spre Hideyoshi, în armura care-i arăta tot prestigiul marţial.

Hideyoshi. Acolo se afla omul care, până deunăzi, fusese înfierat în faţa naţiunii ca fiind cel mai infam asasin şi cel mai mare nerecunoscător. Acela era duşmanul ale cărui crime fuseseră enumerate atât de Nobuo, cât şi de Ieyasu. Chiar dacă primise propunerea lui Hideyoshi şi se întâlnea aici cu el, Nobuo nu-şi putea găsi liniştea. Care erau adevăratele intenţii ale acelui om?

Când Hideyoshi îl văzu pe Nobuo afişând toată demnitatea

de care era în stare, îşi părăsi taburetul şi, complet singur, porni în grabă spre dânsul.

— A, senior Nobuo! dădu el din ambele mâini, ca şi cum ar fi fost o întâlnire neaşteptată şi complet întâmplătoare.

Nobuo rămase uluit, în timp ce vasalii din jurul lui, care arătau atât de impunători cu lăncile şi armurile lor, se uitau cu gura căscată de uimire.

Dar acesta nu fu singurul lor şoc. Hideyoshi îngenunche la picioarele lui Nobuo, prosternându-se la pământ, astfel că aproape atingea cu faţa sandalele de paie ale celuilalt.

Apoi, luându-l pe năucitul Nobuo de mână, spuse:

— Stăpâne, n-a fost o zi în anul acesta în care să nu mă fi gândit la dorinţa de a vă întâlni. Înainte de toate, sunt extrem de mulţumit să văd că o duceţi bine cu sănătatea. Ce spirit rău v-a putut zăpăci minţile, stăpâne, şi ne-a împins să ne luptăm între noi? De azi încolo, veţi fi stăpânul meu, la fel ca înainte.

— Hideyoshi, te rog, ridică-te. Îmi piere graiul la vederea pocăinţei tale. Amândoi am greşit. Dar, mai întâi, te rog să te ridici.

Nobuo îl ridică pe Hideyoshi în picioare, cu mâna pe care i-o strângea acesta din urmă.

Întâlnirea celor doi seniori din ziua a unsprezecea a lunii a unsprezecea a decurs lin şi s-a încheiat cu acordul de pace. Ordinea firească a lucrurilor ar fi cerut ca Nobuo să discute chestiunea cu Ieyasu şi să-i obţină dinainte acceptul. El, însă, a răspuns din tot sufletul la acea binecuvântare atât de nimerită şi s-a încheiat o pace independentă.

Simplul adevăr era că momeala pe care Ieyasu o aruncase spre a o folosi pentru propriile lui scopuri fusese înhăţată de pe margine de Hideyoshi. Nobuo muşcase momeala.

Nu putem decât să ne imaginăm vorbele dulci pe care le-a folosit Hideyoshi pentru a câştiga favorurile lui Nobuo. De

fapt, pe parcursul tuturor anilor săi de serviciu, Hideyoshi îl înfuriase doar rareori pe Nobunaga, tatăl lui Nobuo, aşa că înduplecarea lui Nobuo trebuie să-i fi fost cum nu se poate mai uşoară. Dar condiţiile acordurilor de pace care fuseseră comunicate iniţial de cei doi soli nu erau nici plăcute, nici simple:

Articol: Hideyoshi o va înfia pe fiica lui Nobuo.

Articol: cele patru districte din partea de miazănoapte a provinciei Ise ocupate de Hideyoshi îi vor reveni lui Nobuo.

Articol: Nobuo va trimite femei şi copii din clanul său ca ostatici.

Articol: Trei districte din Iga, şapte districte de miazăzi din Ise, castelul Inuyama din Owari şi fortăreaţa de la Kawada îi vor fi date lui Hideyoshi.

Articol: Toate fortificaţiile temporare, aparţinând ambelor părţi în cele două provincii, Ise şi Owari vor fi distruse.

Nobuo îşi puse sigiliul pe document. Ca daruri de la Hideyoshi, Nobuo primi în ziua aceea douăzeci de galbeni şi o sabie făurită de Fudo Kuniyuki. I se mai dăruiră treizeci şi cinci de mii de baloţi de orez din regiunea Ise, ca despăgubiri de război.

Hideyoshi se plecase în faţa lui Nobuo, îi arătase respect şi-i făcuse daruri ca dovezi de bunăvoinţă. Tratat în acest fel, Nobuo nu putea să nu surâdă cu satisfacţie. Este cert, însă, că Nobuo nu se gândise cum avea să se întoarcă împotriva lui acest plan. În ceea ce priveşte fluxurile şi refluxurile valurilor violente ale epocii, Nobuo nu poate fi decât un prostănac de neiertat. Nimeni nu l-ar fi învinuit, dacă rămânea pe margine. El, însă, venise drept în centru, fusese făcut de alţii o unealtă a războiului şi provocase moartea multor oameni sub stindardele lui.

* * *

Când s-au aflat faptele, cel mai surprins dintre toţi a fost Ieyasu, care se mutase deja din Okazaki, la Kiyosu pentru a trece pe picior de război, în aşteptarea confruntării cu Hideyoshi. Era dimineaţa zilei a douăsprezecea.

Pe neaşteptate, Sakai Tadatsugu apăru galopând spre castel, după ce călătorise toată noaptea, venind din Kuwana.

Era neobişnuit ca un comandant din linia întâi să-şi părăsească postul de luptă şi să vină neanunţat la Kiyosu. Mai mult, Tadatsugu era un veteran în vârstă de şaizeci de ani. De ce alergase omul acela bătrân toată noaptea, urmat de numai câţiva însoţitori?

Încă nu se servise micul dejun, dar Ieyasu ieşi din dormitor, se aşeză în camera de audienţe şi întrebă:

— Ce s-a întâmplat, Tadatsugu?

— Seniorul Nobuo s-a întâlnit ieri cu Hideyoshi. Se zvoneşte că au făcut pace fără să vă consulte, stăpâne.

Tadatsugu văzu emoţia stăpânită de pe chipul lui Ieyasu şi, pe neaşteptate, buzele începură să-i tremure. Abia îşi mai putea stăpâni sentimentele. Îi venea să strige că Nobuo era cel mai mare nătâng. Poate că asta îl şi reţinea pe Ieyasu. Să se înfurie? Să râdă? Fără îndoială, îşi stăpânea toate aceste porniri lăuntrice simultane, aproape ca şi cum n-ar fi putut accepta violentele emoţii ce-l pustiiau pe dinăuntru.

Ieyasu părea ameţit. Era complet năuc. Atâta tot spunea expresia lui.

Cei doi stătură astfel o bucată de vreme. În sfârşit, Ieyasu clipi din ochi de două-trei ori. Apoi, îşi ciupi lobul mare al urechii cu mâna stângă şi-şi frecă un obraz. Era nedumerit. Spatele său rotund începu să se mişte puţin, dintr-o parte în alta. Mâna stângă îi căzu la loc pe genunchi.

— Tadatsugu, eşti sigur? întrebă el.

— N-aş fi venit cu una cu două să vă raportez aşa ceva. Dar

mai târziu vor sosi depeşe cu informaţii mai amănunţite.

— Încă n-ai auzit nimic de la seniorul Nobuo?

— Ni s-a raportat că plecase din Nagashima, trecând prin Kuwana, pentru a se opri la Yadagawara, dar am crezut că nu făcea decât să inspecteze liniile de apărare şi dispoziţia trupelor. Chiar şi când s-a întors la castel, habar n-am avut care-i fuseseră intenţiile.

Rapoartele ulterioare confirmară zvonurile despre acordul separat de pace al lui Nobuo, dar toată ziua nu sosi nici o veste de la Nobuo personal. În curând, vasalii clanului Tokugawa începură să afle adevărul. De fiecare dată când se întâlneau, glasurile lor surescitate se ridicau strident în timp ce-şi confirmau unii altora lucrul pe care abia le venea să-l creadă. Adunându-se la Kiyosu, îl acuzau pe Nobuo de lipsă de integritate şi se întrebau, cu voce tare, cum mai putea face faţă naţiunii cu demnitate clanul Tokugawa, după ce fusese aruncat într-o asemenea nenorocire.

— Dacă ăsta-i adevărul, cu noi n-o să-i meargă, cât e el de senior Nobuo, se aprinse impulsivul Honda.

— Mai întâi, ar trebui să-l scoatem pe seniorul Nobuo din Nagashima şi să cercetăm crima asta, adăugă Ii, cu o privire furibundă. Pe urmă, trebuie să declanşăm o bătălie decisivă cu Hideyoshi.

— Sunt de acord!

— Nu din cauza seniorului Nobuo ne-am mobilizat, de la bun început?

— Am susţinut respectarea datoriei şi am ieşit la luptă numai fiindcă seniorul Nobuo a venit să cerşească ajutorul seniorului Ieyasu, văicărindu-se că descendenţii seniorului Nobunaga vor pieri din cauza ambiţiilor lui Hideyoshi! Şi-acum, drapelul acestui război al datoriei – întruchiparea justiţiei – e închinat de partea inamicului. Prostia omului

ăstuia nu încape în cuvinte!

— Aşa cum stă acum situaţia, e un afront la adresa demnităţii Domniei Sale, iar noi am ajuns de râsul lumii. Şi mai este şi o insultă adusă spiritelor camarazilor noştri, care au murit la muntele Komaki şi la Nagakute.

— Au fost trimişi să piară de-o moarte tragică şi fără rost şi nu există nici un motiv pentru care cei vii să trebuiască să îndure asemenea gânduri dureroase. Oare ce fel de hotărâre o fi luat pân-acum stăpânul nostru?

— Ce-ar fi să se ducă cineva să le transmită părerea noastră vasalilor superiori?

— Bună idee. Cine-ar fi cel mai potrivit?

Toţi se uitară unii la alţii.

— Tu ce zici, Ii? Şi Honda, ar trebui să mergi şi tu.

Honda şi Ii tocmai se pregăteau să iasă din încăpere, ca reprezentanţi ai celorlalţi, când intră un mesager cu informaţii concrete:

— Adineaori au sosit doi trimişi de la seniorul Nobuo.

— Ce?! Soli din Nagashima?

Vestea făcu indignarea oamenilor să dea iarăşi în clocot.

Dar, întrucât emisarii fuseseră deja duşi în sala mare de audienţe, era foarte probabil ca acum să fi ajuns deja faţă în faţă cu Ieyasu. Încredinţându-se calmi unii pe alţii că intenţiile seniorului lor aveau acum să fie exprimate clar, oamenii se hotărâră să aştepte rezultatul întâlnirii.

Mesagerii lui Nobuo erau unchiul lui, Oda Nobuteru, şi Ikoma Hachiemon. După cum lesne se poate imagina, celor doi oameni le era extrem de penibil să apară în faţa lui Ieyasu, necum să mai şi încerce să-i explice motivele lui Nobuo, şi aşteptau în încăpere, stând ca pe jăratic numai la gândul întâlnirii.

Curând, apăru Ieyasu, împreună cu un paj. Era îmbrăcat în kimono, fără armură, şi părea a fi bine dispus. Se aşeză pe o

pernă, spunând:

— Am auzit că seniorul Nobuo a încheiat pacea cu Hideyoshi. Cei doi soli răspunseră afirmativ, prosternându-se, incapabili măcar să-şi ridice capetele. Nobuteru spuse:

— Tratativele de pace cu seniorul Hideyoshi au fost pe cât de neaşteptate, pe-atât de copleşitoare pentru clanul nostru, şi nu putem decât să apreciem cu respect gândurile pe care pesemne le aveţi, dar, de fapt, Domnia Sa s-a gândit cu multă temeinicie la situaţia care se prezenta în faţa lui şi…

— Înţeleg, îl întrerupse Ieyasu. Nu e nevoie să intraţi în explicaţii care nu se mai termină.

— Detaliile sunt explicate pe deplin în această scrisoare, aşa că, ăă, dacă aţi binevoi s-o citiţi…

— Am să-i arunc o privire, mai încolo.

— Singurul lucru care-l îndurerează pe Domnia Sa este gândul că s-ar putea să vă supăraţi, adăugă Hachiemon.

— Ei, ei. Aşa ceva nu merită atenţia lui. Încă de la bun început, aceste lupte nu au avut nimic de-a face cu propriile mele dorinţe sau planuri.

— Vă înţelegem întru totul.

— Astfel stând lucrurile, speranţa pe care o nutresc pentru binele seniorului Nobuo rămâne neschimbată.

— Domnia Sa va fi uşurat să audă.

— Am pus să vi se pregătească masa, în altă odaie. Faptul că acest război a luat sfârşit atât de repede e cea mai mare binecuvântare din toate. Înainte de a pleca, ospătaţi-vă în linişte.

Ieyasu reveni în interiorul castelului. Mesagerii din Nagashima fură serviţi în altă cameră, dar mâncară pe apucate şi plecară curând.

Când vasalii lui Ieyasu aflară, îi cuprinse iarăşi indignarea.

— Se vede că Domnia Sa are unele gânduri mai adânci.

Altminteri, cum ar putea să aprobe atât de uşor alianţa asta monstruoasă între seniorul Nobuo şi Hideyoshi?

În acest timp, Ii şi Honda se duseră la vasalii superiori pentru a-i informa despre opinia celor mai tineri.

— Secretar! strigă Ieyasu.

După întâlnirea cu trimişii lui Nobuo în camera de audienţe, revenise în apartamentele lui, unde stătuse un timp singur, în linişte. Acum, glasul îi răsună.

Secretarul aduse o călimară şi aşteptă dictarea stăpânului său.

— Vreau să le trimit scrisori de felicitare atât seniorului Nobuo, cât şi seniorului Hideyoshi.

În timp ce dicta misivele, Ieyasu privi pieziş şi închise ochii. Într-adevăr, pe când şlefuia propoziţiile care urmau să fie aşternute pe hârtie, părea, mai întâi, să închidă în piept gândurile ce păreau nişte şuvoaie de fier topit.

Când cele două scrisori fură gata, Ieyasu îi ordonă unui paj să-l cheme pe Ishikawa Kazumasa.

Secretarul lăsă scrisorile în faţa lui Ieyasu, făcu o plecăciune şi se retrase. La plecarea lui, un ajutor personal intră cu o lumânare şi aprinse, în linişte, două lămpi.

La un moment dat, soarele apusese. Privind lămpile, Ieyasu simţi că, într-un fel sau altul, ziua aceea fusese nefiresc de scurtă. Se întrebă dacă din această cauză – chiar şi cu toate presiunile muncii – încă mai simţea un gol în inimă.

Ca de la o mare distanţă, auzi sunetul uşii glisante, deschizându-se încet.

Kazumasa, îmbrăcat în haine civile la fel ca stăpânul său, se pleca în prag. Aproape nici unul dintre războinicii clanului încă nu-şi descheiase armura. Cu toate acestea, Kazumasa îşi dăduse seama că Ieyasu era îmbrăcat în civil încă de dimineaţă şi se schimbase repede într-un kimono.

— A, Kazumasa? Stai prea departe acolo. Vino puţin mai

încoace. Omul care nu se schimbase deloc era Ieyasu. Totuşi, când Kyutaro se apropie păru total dezarmat.

— Kazumasa, aş vrea să fii mâine dimineaţă solul meu la tabăra seniorului Hideyoshi şi la cartierul general al seniorului Nobuo din Kuwana.

— Fireşte.

— Scrisorile de felicitare sunt aici.

— Felicitări pentru acordurile de pace?

— Întocmai.

— Cred că înţeleg la ce vă gândiţi, stăpâne. Nu vă veţi arăta nemulţumirea, dar, văzând o asemenea mărinimie, până şi seniorul Nobuo va fi probabil jenat.

— Ce vorbeşti, Kazumasa? Ar fi o laşitate din partea mea să-l pun pe seniorul Nobuo într-o situaţie jenantă, iar o declaraţie de continuare a luptei din simţul datoriei ar părea cam ciudată. Indiferent că e o pace falsă sau altceva, nu am nici un motiv de a-mi exprima insatisfacţia faţă de pace. Urmează ca tu să explici sincer şi chiar cu fericire că, din adâncul inimii, găsesc totul minunat şi mă bucur alături de toţi supuşii Imperiului.

Kazumasa era un om care cunoştea bine sufletul stăpânului său, iar acum Ieyasu îi dăduse instrucţiuni migăloase cu privire la misiune. Pentru Kazumasa, însă, mai exista încă o suferinţă pe care o avea de îndurat. Şi anume, părerea greşită a celorlalţi vasali încă de la bun început – aceea că între el şi Hideyoshi ar fi fost vreo legătură. Cu un an în urmă, după victoria lui Hideyoshi de la Yaganase, Kazumasa fusese ales ca trimis al lui Ieyasu la Hideyoshi.

Cu acel prilej, bucuria lui Hideyoshi fusese extraordinară. Invitase diverşi seniori la o ceremonie a ceaiului în castelul Osaka, aflat încă în construcţie.

După aceea, ori de câte ori avea ocazia să comunice cu

clanul Tokugawa, Hideyoshi cerea invariabil ştiri despre Kazumasa şi întotdeauna le vorbea de el seniorilor care aveau relaţii de prietenie cu clanul Tokugawa.

Marea popularitate a lui Kazumasa în ochii lui Hideyoshi se întipărise adânc în mintea războinicului clanului Tokugawa. În timpul bătăliei fără învingător de la muntele Komaki şi, din nou, cu ocazia tentativei de reconciliere a lui Niwa, ochii aliaţilor săi urmăreau acţiunile lui Kazumasa, indiferent de situaţie.

După cum era de aşteptat, toate acestea nu-l afectau câtuşi de puţin pe Ieyasu.

— Ei, e cam gălăgie afară, nu-i aşa?

De pe coridor, aflat la câteva camere distanţă de încăperea unde stăteau aşezaţi Ieyasu şi Kazumasa, se auzeau glasuri animate. Vasalii nemulţumiţi de acordurile de pace îşi exprimau îndoielile şi indignarea faţă de faptul că Ishikawa Kazumasa fusese chemat în faţa stăpânului lor.

Ii şi Honda, care jucau rolul de reprezentanţi, şi câţiva dintre ceilalţi, îl înconjuraseră pe Tadatsugu de ceva vreme.

— N-ai condus tu avangarda şi ai stat în cetatea Kuwana? Nu-ţi crapă obrazul de ruşine că n-ai ştiut că seniorul Nobuo şi Hideyoshi s-au putut întâlni la Yadagawara? Şi cum rămâne cu faptul că mesagerii lui Hideyoshi au intrat drept în castelul Kuwana? Ce s-a întâmplat acum de ai aflat despre tratatul lor de pace ilicit şi ai dat fuga încoace?

Îl făceau pe Tadatsugu cu ou şi cu oţet. Înainte de toate, era vorba de Hideyoshi, un om care era improbabil să conceapă un plan care să fie divulgat înainte de termen. Pentru Tadatsugu, această justificare era de ajuns. În faţa nemulţumirilor unanime, însă, nu putea decât să le privească indignarea şi insultele cu resemnare şi să le prezinte scuzele lui, cu respectul cuvenit din partea unui bătrân general.

Dar nici Ii, şi nici Honda nu urmăreau să-l acuze pe bătrân.

Mai degrabă, voiau să le aducă opiniile la cunoştinţa seniorului şi să repudieze acordurile de pace. Şi mai voiau să spună lumii întregi că tratativele de pace ale lui Nobuo nu erau cu acordul clanului Tokugawa.

— Vrei te rog să intervii pentru noi? Eşti un bătrân respectat.

— Nu se poate, aşa ceva ar fi o încălcare gravă a etichetei, răspunse Tadatsugu.

Honda, însă, insistă:

— Oamenii ăştia nu şi-au dezlegat armurile şi sunt gata să plece pe câmpul de luptă. Într-o asemenea situaţie, eticheta de fiecare zi nu se aplică.

— N-avem timp de aşa ceva, adăugă şi Ii. Ne ucide teama că s-ar putea să se întâmple ceva înainte de a vorbi cu noi. Dacă tu nu vrei să ne fii intermediar, atunci nu mai avem ce face. Va trebui să facem apel direct prin vasalii lui personali şi să-l căutăm la el în apartamente.

— Nu! În clipa asta e în toiul unei convorbiri cu seniorul Kazumasa. Nu-l puteţi deranja.

— Cum? Cu Kazumasa?!

Faptul că Ishikawa Kazumasa era singur cu stăpânul lor într-un asemenea moment nu făcea decât să le sporească şi mai mult jena şi stinghereala. De la începutul campaniei de pe muntele Komaki, îl priviseră pe Kazumasa ca pe un om care făcea un joc dublu. Iar când Niwa Nagahide iniţiase o reconciliere, Kazumasa fusese cel care participase la negocieri. Îl suspectau pe Kazumasa că se ascundea într-un fel şi în spatele celor mai recente manevre.

Când aceste sentimente izbucniră, dintr-odată, într-o agitaţie zgomotoasă, ajunseră şi la urechile lui Ieyasu, cu toate că se afla la o oarecare distanţă. Un paj veni grăbit pe coridor, spre vasali.

— Sunteţi chemaţi! anunţă pajul.

Luaţi prin surprindere, oamenii se uitară cu uimire unii la alţii. Dar expresiile de pe chipurile încăpăţânaţilor Honda şi Ii dezvăluiau că acea chemare era tocmai ceea ce doriseră. Grăbindu-i pe Sakai Tadatsugu şi pe ceilalţi, intrară, pe rând, în încăperea de audienţe.

Camera lui Ieyasu se umplu până la refuz cu samurai în armuri.

Atenţia tuturor se îndrepta spre Ieyasu. Lângă el şedea Kazumasa. Urma, la rând, Sakai Tadatsugu, iar, în spatele lor, era reprezentată însăşi coloana vertebrală a clanului Tokugawa.

Ieyasu începu să vorbească, dar, întorcându-se dintr-o dată spre locurile cele mai de jos, spuse:

— Oamenii din poziţiile inferioare stau puţin cam prea departe. Glasul meu nu este foarte puternic, aşa că veniţi mai aproape.

Toţi samuraii se adunară mai strâns, iar cei din locurile inferioare se grupară în jurul lui Ieyasu, care continuă:

— Ieri, seniorul Nobuo a făcut pace cu Hideyoshi. Mă gândesc să trimit o notă oficială despre acest fapt întregului clan, mâine dimineaţă, dar se pare că aţi aflat vestea şi că v-a îngrijorat considerabil. Vă rog să mă iertaţi. Nu încerc să vă ascund nimic.

Cu toţii lăsară capetele în piept.

— Greşeala mea a fost aceea de a mă mobiliza ca răspuns la cererea seniorului Nobuo. De asemenea, tot din vina mea au murit atât de mulţi vasali buni, la muntele Komaki şi Nagakute. Din nou, faptul că seniorul Nobuo şi-a dat mâna, în secret, cu Hideyoshi, făcând ca îndreptăţita voastră indignare şi furie loială să nu mai aibă nici un sens, nu s-a întâmplat în nici un caz din vina lui. Mai degrabă, a fost din cauza propriilor mele scăpări şi a lipsei mele de înţelepciune. Cu toţii aţi fost de o sinceritate desăvârşită şi altruistă şi, în

calitate de stăpân al vostru, nu-mi pot găsi cuvintele pentru a vă prezenta scuzele mele aşa cum se cuvine. Vă rog să mă iertaţi.

La un moment dat, toţi cei prezenţi îşi plecară capetele. Nimeni nu privea chipul lui Ieyasu. Fiori de plâns nebărbătesc cutremurau umerii tuturor, ca nişte valuri.

— Nu mai putem face nimic, aşa că vă rog să acceptaţi situaţia. Întăriţi-vă hotărârea şi aşteptaţi o altă ocazie.

După ce se aşezaseră, nici Ii, şi nici Honda nu suflaseră o vorbă. Mai mult, amândoi îşi scoseseră batistele şi, privind în lături, se ştergeau pe faţă.

— Este o binecuvântare. Războiul s-a sfârşit, iar mâine mă voi întoarce la Okazaki. Cu toţii trebuie să porniţi, în curând, pe drumul spre casă, pentru a vă vedea soţiile şi copiii, mai spuse Ieyasu, suflându-şi şi el nasul.

În ziua următoare, a treisprezecea din lună, Ieyasu şi cea mai mare parte din armata clanului Tokugawa se retraseră de la castelul Kiyosu, înapoindu-se la Okazaki, în Mikawa. În dimineaţa aceleiaşi zile, Ishikawa Kazumasa se duse la Kuwana cu Sakai Tadatsugu. După ce se întâlniră cu Nobuo, Kazumasa îl vizită pe Hideyoshi, în Nawabu. Transmiţându-i salutările oficiale ale lui Ieyasu, îi înmână scrisoarea de felicitare şi plecă. După plecarea lui Kazumasa, Hideyoshi îi privi pe oamenii din jurul lui.

— Uitaţi-vă la asta, spuse el. Tipică pentru Ieyasu. Nimeni altul n-ar fi fost în stare să înghită o asemenea lovitură dureroasă ca şi cum nu era mai mult decât ceai prea fierbinte.

Fiind el însuşi omul care-l obligase pe Ieyasu să bea fier topit, Hideyoshi îi înţelegea foarte bine gândurile. Punându-se în locul lui Ieyasu, se întreba dacă ar fi fost în stare să reacţioneze la fel.

Pe măsură ce acele zile treceau, singurul om pe deplin

mulţumit de sine însuşi era Nobuo. După întâlnirea de la Yadagawara, devenise marioneta ideală a lui Hideyoshi. Indiferent de situaţie, se întreba: „Oare ce părere o fi având Hideyoshi despre asta?”

La fel cum înainte se bazase pe Ieyasu, acum era îngrijorat de reacţiile lui Hideyoshi faţă de tot ceea ce făcea.

Prin urmare, tindea să aplice întru totul dorinţele lui Hideyoshi, îndeplinind condiţiile stipulate în tratatul de pace. Porţiunile din pământurile lui, ostaticii şi angajamentele scrise, toate au fost predate fără excepţie.

În acel moment, Hideyoshi se relaxă puţin. Totuşi, gândindu-se că era mai bine ca armata să rămână la Nawabu până în anul următor, trimise un mesager la guvernatorul castelului Osaka şi începu pregătirile pentru a petrece iarna pe câmpul de luptă.

Fireşte că obiectul îngrijorării lui Hideyoshi fusese Ieyasu, nu Nobuo. Întrucât încă nu rezolvase problemele cu Ieyasu, nu putea spune că situaţia se afla sub control, iar scopurile i se împliniseră numai pe jumătate. Într-o zi, Hideyoshi făcu o vizită la castelul Kuwana şi, după ce discută cu Nobuo mai multe, îl întrebă:

— Cum v-aţi simţit în ultima vreme?

— Am o sănătate de fier! Şi sunt sigur că aceasta se datorează faptului că nu mă încearcă nici un gând neplăcut şi că am cugetul complet împăcat.

Nobuo afişă un râs vesel şi strălucitor, iar Hideyoshi încuviinţă din cap de câteva ori, ca şi cum ar fi ţinut un copil mic pe genunchi.

— Da, da. Îmi închipui că războiul acela fără sens v-a obosit, stăpâne. Dar, ştiţi, încă au mai rămas câteva dificultăţi.

— Ce vrei să spui, Hideyoshi?

— Dacă seniorul Ieyasu rămâne aşa cum e, v-ar putea

pricinui necazuri.

— Serios? Dar a trimis aici un vasal, cu un mesaj de felicitări.

— Ei, cu siguranţă, n-ar fi fost bine să se pună de-a curmezişul voinţei dumneavoastră.

— Negreşit.

— Deci, va trebui să faceţi dumneavoastră ceva primul. În inima lui, seniorul Tokugawa ar dori foarte mult să facă pace cu mine, dar, dacă ar ceda din proprie iniţiativă, şi-ar pierde prestigiul. Întrucât nu mai are nici un motiv de a mă înfrunta, probabil e în dilemă. Ce-ar fi să-l ajutaţi dumneavoastră?

Printre fiii familiilor ilustre există mulţi oameni care sunt extrem de egoişti, foarte probabil din cauza iluziei că toată lumea din jur există numai pentru a le face pe plac. Niciodată nu s-ar gândi să ajute pe altcineva. Dar, după ce Hideyoshi îi vorbise în acel mod, până şi Nobuo era capabil să vadă ceva dincolo de propriul lui interes.

Astfel, peste câteva zile, propuse să acţioneze el însuşi ca mediator între Hideyoshi şi Ieyasu. Aceasta era responsabilitatea lui firească, dar nu se gândise să şi-o asume, până când nu i-o sugerase Hideyoshi.

— Dacă va accepta condiţiile noastre, îi vom ierta acţiunea armată din respect pentru modul cum aţi rezolvat situaţia.

Hideyoshi adopta poziţia unui învingător, dar dorea să transmită termenii de pace prin gura lui Nobuo.

Condiţiile erau ca fiul lui Ieyasu, Ogimaru, să fie adoptat de Hideyoshi, iar fiul lui Kazumasa, Katsuchiyo, şi fiul lui Honda, Senchiyo, să-i fie predaţi ca ostatici.

În afară de distrugerea fortificaţiilor, împărţirea pământurilor, acceptată anterior de Nobuo, şi confirmarea stării de fapt din partea clanului Tokugawa, Hideyoshi nu mai căuta nici o altă schimbare.

— Păstrez în inimă o oarecare nemulţumire cu privire la

seniorul Ieyasu, care nu se va înlătura uşor, dar o pot îndura, de dragul onoarei dumneavoastră. Şi întrucât v-aţi decis să vă asumaţi această sarcină, ar fi o dezamăgire s-o amânăm prea mult. De ce nu trimiteţi imediat un mesager la Okazaki?

Instruit astfel, Nobuo trimise doi dintre vasalii săi superiori ca reprezentanţi la Okazaki, chiar în aceeaşi zi.

Condiţiile nu puteau fi numite cu adevărat drastice, dar, când le auzi, până şi Ieyasu fu nevoit să se înarmeze cu multă răbdare.

Deşi se preciza că Ogimaru era înfiat, în fond, avea să fie ostatic. Iar trimiterea fiilor unor vasali superiori la Osaka reprezenta, în mod vădit, o recunoaştere a înfrângerii. Deşi vasalii se supăraseră, Ieyasu îşi păstră calmul, pentru ca şi Okazaki să rămână la fel de calm.

— Primesc condiţiile şi vă cer să vă ocupaţi de rezolvarea problemei, le răspunse el trimişilor.

Făcură drumul dintr-o parte, în cealaltă, de mai multe ori. Apoi, în cea de-a douăzeci şi una zi din luna a unsprezecea, Tomita Tomonobu şi Tsuda Nobukatsu sosiră la Okazaki pentru a semna un tratat de pace.

În ziua a douăsprezecea a lunii a douăsprezecea, fiul lui Ieyasu fu expediat la Osaka. Îl însoţiră şi fiii lui Kazumasa şi Honda.

Războinicii care le urau drum bun ostaticilor stăteau aliniaţi de-a lungul străzilor, plângând. Astfel se sfârşea acţiunea lor de la muntele Komaki – o acţiune care, temporar, zguduise întreaga naţiune.

Nobuo veni la Okazaki în ziua a paisprezecea, spre sfârşitul anului, şi rămase până în cea de-a douăzeci şi cincea. Ieyasu nu spuse nimic neplăcut. Timp de zece zile, îl întreţinu pe acel om binevoitor al cărui viitor era atât de evident, apoi îl trimise înapoi acasă.

Anul al unsprezecelea al lui Tensho se apropia de sfârşit.

Despre acel an care trecuse, oamenii aveau păreri care mai de care mai diferite. Printre lucrurile pe care le simţeau cel mai acut era certitudinea că lumea se schimbase. Nu trecuse decât un an şi jumătate de la moartea lui Nobunaga, în anul al zecelea al lui Tensho. Toţi se mirau că asemenea schimbări atotcuprinzătoare se produseseră atât de repede.

Înalta poziţie, popularitatea şi misiunea care înainte îi aparţinuseră lui Nobunaga îi reveneau acum lui Hideyoshi. Într-adevăr, caracterul liberal al lui Hideyoshi era în acord cu vremurile şi ajuta la crearea unor subtile revoluţii şi progrese în societate şi în guvernare.

Urmărind tendinţele prezentului, nici chiar Ieyasu nu putea să nu-şi reproşeze prostia de a fi vâslit în contra curentului. Dintre oamenii care se împotriviseră soartei, nici unul nu scăpase cu viaţă, din timpuri imemoriale, cum Ieyasu ştia foarte bine. La temelia gândirii sale stătea regula cardinală care spune că observatorul trebuie să discearnă între micimea omului şi imensitatea timpului şi să nu i se opună celui care a prins momentul. Astfel, ceda, pas cu pas, în faţa lui Hideyoshi.

În orice caz, omul care a salutat Noul An în timp ce se afla la apogeul prosperităţii a fost Hideyoshi. Avea patruzeci şi nouă de ani. La vârsta de cincizeci, peste doar încă un an, urma să fie în puterea bărbăţiei.

Invitaţii de Anul Nou erau de nenumărate ori mai mulţi decât fuseseră cu un an în urmă şi, îmbrăcaţi în cele mai alese veşminte, umpleau castelul Osaka, aducând cu ei aroma primăverii care bătea la uşă.

Ieyasu, desigur, nu veni, iar puţinii seniori provinciali care căutau să îi intre în graţii, îi urmară exemplul. Mai mult, chiar şi acum încă mai existau anumite forţe care-l denigrau pe Hideyoshi şi se zoreau să facă pregătiri militare şi să adune informaţii secrete. Aceiaşi oameni se fereau să-şi lege caii la poarta castelului Osaka.

Hideyoshi observa toate acestea, în timp ce continua să salute oaspeţi după oaspeţi.

Când anul intră în luna a doua, Nobuo sosi din Ise într-o vizită. Dacă ar fi venit de Anul Nou, odată cu toţi ceilalţi seniori provinciali, ar fi părut că-i făcea o vizită de sărbători lui Hideyoshi, ceea ce ar fi fost mai prejos de demnitatea sa. Sau, cel puţin, aşa judeca el.

Nimic nu era mai uşor decât să satisfacă înfumurarea lui Nobuo. Folosind aceeaşi curtoazie pe care o arătase când îngenunchease în faţa lui Nobuo la Yadagawara, Hideyoshi arătă o deplină sinceritate în urarea sa de bun venit. Ceea ce spusese Hideyoshi la Yadagawara nu era o minciună, cugeta Nobuo. Când răzbăteau la suprafaţă zvonuri despre Ieyasu, Nobuo îi critica firea calculată, crezând că aşa îi făcea plăcere lui Hideyoshi. Însă Hideyoshi nu făcea decât să dea din cap, în tăcere.

În cea de-a doua zi din luna a treia, Nobuo reveni în Ise, în culmea fericirii. Pe parcursul şederii sale la Osaka, i se spusese că fusese investit cu un titlu de curte, graţie bunelor oficii ale lui Hideyoshi. Nobuo rămăsese la Kyoto cam cinci zile, primind felicitările multor vizitatori. I se părea că soarele nici n-ar mai fi răsărit, dacă nu era Hideyoshi.

Circulaţia seniorilor provinciali spre şi dinspre Osaka în perioada Anului Nou şi, îndeosebi, activităţile lui Nobuo erau raportate, în amănunt, la Hamamatsu. Ieyasu, însă, nu putea face nimic altceva decât să asiste pasiv la împăcarea lui Nobuo cu Hideyoshi.

EPILOG

Între primăvara şi toamna acelui an, Hideyoshi trimise corăbii către miazăzi şi cai spre miazănoapte, în campaniile sale de supunere a ţării. Reveni la castelul Osaka în luna a noua şi începu să supervizeze administrarea internă şi afacerile externe ale Imperiului.

Din când în când, întorcea privirea spre munţii pe care-i escaladase pentru a ajunge atât de departe, iar, în asemenea momente, nu putea să nu se felicite pentru prima jumătate a vieţii lui. În anul următor avea să împlinească cincizeci de ani, vârstă la care omul reflectează la trecut şi e îndemnat să mediteze la pasul următor.

Apoi, întrucât era om şi, într-adevăr, supus patimilor, în mai mare măsură decât majoritatea oamenilor, era firesc ca noaptea să cugete la acele pasiuni care-i conduseseră viaţa în trecut şi continuau s-o facă şi în prezent, întrebându-se încotro îl puteau conduce în viitor.

Este toamna vieţii mele. N-au mai rămase multe luni din al patruzeci şi nouălea an al meu.

În timp ce-şi compara viaţa cu escaladarea unor munţi, simţea că privea în jos spre poale, după ce urcase aproape până în vârf.

Piscul este considerat a fi ţinta urcuşului. Dar adevăratul lui scop – bucuria de a trăi – nu este vârful în sine, ci obstacolele

întâlnite pe parcursul urcuşului. Există văi, prăpăstii, râuri şi pante, şi, pe când străbate aceste căi abrupte, căţărătorul crede uneori că nu poate merge mai departe sau chiar că moartea ar fi mai de dorit decât continuarea. Apoi, însă, îşi reia lupta cu greutăţile aflate direct în faţa lui şi, când, în sfârşit, poate să se întoarcă şi să privească în urmă la tot ceea ce a învins, descoperă că a cunoscut cu adevărat bucuria de a trăi, în timp ce se afla pe însuşi drumul vieţii.

Cât de plictisitoare ar fi o viaţă lipsită de confuzia numeroaselor abateri sau de dificultatea încleştărilor! Cât de curând s-ar sătura un om de a trăi, dacă ar merge mereu liniştit pe o cărare netedă. În cele din urmă, viaţa omului constă într-o continuă serie de greutăţi şi de lupte, iar plăcerea de a trăi nu se găseşte în scurtele răgazuri de odihnă. Astfel, Hideyoshi, care se născuse în inima dificultăţilor, atinsese maturitatea pe când se juca în mijlocul ei.

În luna a zecea din al paisprezecelea an al lui Tensho, Hideyoshi şi Ieyasu se întâlniră în castelul Osaka pentru tratative istorice de pace. Neînvins pe câmpul de luptă, Ieyasu i-a cedat totuşi victoria politică lui Hideyoshi. Cu doi ani în urmă, Ieyasu îşi trimisese fiul ca ostatic la Osaka, iar acum o luă de mireasă pe sora lui Hideyoshi. Răbdătorul Ieyasu îşi aştepta şansa – poate că pasărea avea totuşi să cânte şi pentru el.

După un mare banchet pentru a sărbători încheierea păcii cu cel mai puternic rival al său, Hideyoshi se retrase în apartamentele interioare ale castelului, unde el şi cei mai de încredere vasali ai săi salutară victoria cu numeroase ceşti de sake. Peste câteva ore, Hideyoshi se ridică clătinându-se în picioare şi le ură musafirilor noapte bună. Încet, se îndepărtă poticnit, pe culoar, un om scund cu faţă de maimuţă, înconjurat de doamnele sale de onoare, aproape ascuns între

mătăsurile colorate şi foşnitoare ale kimonourilor lor cu multe straturi. Râsul femeilor continuă să se audă de-a lungul coridoarelor aurite, în timp ce făptura măruntă a conducătorului suprem al Japoniei era condusă la culcare.

În cei doisprezece ani de viaţă care-i mai rămăseseră, Hideyoshi şi-a consolidat autoritatea asupra naţiunii, frângând, pentru totdeauna, puterea clanurilor de samurai. Patronajul său asupra artelor a creat o opulenţă şi o frumuseţe celebrate şi astăzi ca Renaşterea Japoneză. Împăratul l-a copleşit cu titluri: Kampaku. Taiko. Dar visurile lui Hideyoshi nu se sfârşeau la mal; ambiţiile sale ajungeau până dincolo, spre tărâmurile la care visase în copilărie – ţinutul împăraţilor Ming. Acolo, însă, armatele lui Taiko n-aveau să învingă. Omul care nu s-a îndoit niciodată că putea întoarce orice neajuns în folosul său, că-şi putea convinge duşmanii să-i fie prieteni, că putea face chiar şi pasărea tăcută să dorească a cânta un cântec de el ales – în cele din urmă a fost nevoit să se plece în faţa unei forţe mai mari şi a unui om mai răbdător. Dar a lăsat în urma lui o moştenire a cărei splendoare încă mai dăinuie în amintire ca o Epocă de Aur.

www.polirom.ro
Redactor: Delia Ungureanu
Coperta: Angela Rotaru

Bun de tipar: ianuarie 2007. Apărut: 2007
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 P.O. Box 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232)21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 P.O. Box l-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tiparul executat la S.C. LUMINA TIPO s.r.l.
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, Bucureşti
Tel./Fax: 211.32.60, 212.29.27, E-mail: office@luminatipo.com

---

Valoarea timbrului literar este de 2% din preţul de vânzare

şi se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea Scriitorilor din România,

Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR-UNIREA

BIBLIOTECA POLIROM

PROZĂ XX

O poveste cutremurătoare și fascinantă despre Japonia feudală, semnată de autorul bestsellerului *Musashi*.

În tradiția unor romane celebre precum ***Shōgun*** sau ***Musashi***, acțiunea din ***Taiko*** se concentrează în mai multe nuclee narative. Yoshikawa descrie, cu măiestria și atenția pentru detaliu a unui pictor de stampe, furiile devastatoare ale lui Nobunaga, aroganța fatală a lui Yoshimoto, prăbușirea familiei Takeda, trădarea lui Mitsuhide cel disprețuit și sfârșitul glorios al unor samurai pentru care onoarea este mai presus decât viața. Dar ***Taiko*** este, în primul rând, povestea unui om care a schimbat istoria țării sale prin forța voinței și a spiritului – o poveste cu impactul evocator al unui film de Kurosawa.

„***Taiko*** este un roman prea bun pentru a fi trecut cu vederea. Intriga lui complexă, acțiunea trepidantă și tensiunea emoțională pe care o comunică cititorilor demonstrează din plin că literatura americană nu deține monopolul succesului de public."

Detroit Free Press

„O carte pentru toate gusturile – roman istoric, poveste de dragoste, dar și o relatare emoționantă a unor acte de curaj, loialitate sau trădare – pe care v-o recomandăm fără rezerve."

San Francisco Chronicle

ISBN (vol.2): 978-973-46-0851-5

ISBN (vol 1+2) 978-973-46-0849-2

www.polirom.ro

POLIROM